

TC.
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**ESER-İ ŞEVKET TRANSKRİPSİYONLU
METİN İNCELEME**
[452 s.-572 s.]

Yüksek Lisans Tezi

Meryem ATEŞ

Danışman

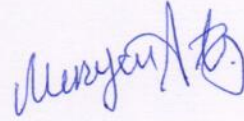
Yrd. Doç. Dr. Bekir SARIKAYA

Erzincan 2017

TEZ BİLDİRİMİ

“ESER-İ ŞEVKET TRANSKRİPSİYONLU METİN İNCELEME [452 s.-572 s.]” isimli “**Yüksek Lisans**” tezim tarafımda intihal programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim. 08 / 09 / 2017

Meryem ATEŞ

TEZ KABUL TUTANAĐI

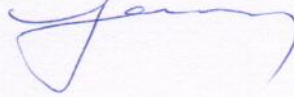
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĐÜNE

Bu alıřma, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalının Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalında jürimiz tarafından **Yüksek Lisans** Tezi olarak kabul edilmiştir.

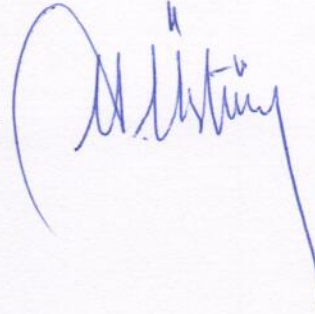
Danışman / Jüri: Yard. Doç. Dr. Bekir SARIKAYA

Jüri: Prof. Dr. Muharrem DAŐDEMİR

Jüri: Yard. Doç. Dr. Mehmet Cihat ÜSTÜN

ESER-İ ŐEVKET TRANSKRİPSİYONLU METİN İNCELEME

[452 s.-572 s.]

Meryem ATEŐ

Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ağustos 2017

Yöneten: Yrd. Doç. Dr. Bekir SARIKAYA

ÖZET

Mehmet Es-Seyyid Őevket tarafından yazılmış olan Eser-i Őevket Osmanlı sahasında yazılmış ilk sözlüklerdendir. Eser, çok dilli bir sözlük olup Arapça, Farsça, Türkçe kelimeler bakımından oldukça zengindir. Aynı zamanda Türkçe için de önemli bir söz varlığı niteliğindedir.

Bu çalışmanın giriş kısmında sözlükler ve Mehmet Es-Seyyid hakkında genel bilgi verilmiş, eseri oluşturmada müellifin uyguladığı prensipler ve yazı çeviriminde uyguladığımız prensipler açıklanmıştır.

Çalışma Eser-i Őevket'in 452-572 sayfaları arasında yer alan tı- kaf harflerini ihtiva eden 120 sayfayı kapsamaktadır. Kelimeler farklı seslerle karşılanabildiğinden ele alınan bölümler sayfa numaraları gösterilerek, transkripsiyon harfleriyle yazılmış, diğer sözlüklerden de takip edilerek en doğru şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın sonuna abece sırasına göre metinde geçen kelimelerin dizini ve tıpkıbasım eklenmiştir. 19. asırda Arap harfleriyle yazılan bu eserden çıkarılacak kelimelerin metin okumaya katkı sağlayacağı aşikârdır.

Anahtar sözcükler: Sözlük, Eser-i Őevket, transkripsiyon, dizin

TRANSCRIPTIONAL TEXT REVIEW OF ESER-İ ŐEVKET

[452 p.-572 p.]

Meryem ATEŐ

Erzincan University, Institute of Social Sciences Department of Turkish
Language and Literature

M.A. Thesis, August 2017

Thesis Supervisor: Assist. Prof. Dr. Bekir SARIKAYA

ABSTRACT

Eser-i Őevket, written by Mehmet Es-Seyyid Őevket, is the first dictionaries written in the Ottoman Empire. The work is a multilingual dictionary and is very rich in terms of Arabic, Persian and Turkish words. At the same time, it is an important word for Turkish.

In this study, the introduction of Eser-i Őevket, about dictionaries and general information Mehmet Es-Seyyid were given, that were explained applied principles by the author in creating artifacts and we applied in translation writing.

The study covers 120 pages, including the quotation marks tı-kaf, between pages 452-572. As the words can be covered with different voices, the sections handled are shown in the page numbers, written in transcription letters, followed in other dictionaries and tried to be revealed in the most accurate way.

At the end of work, the sequence of the words in the text according to the abece order is added. It is obvious that the words to be extracted from this work written in Arabic letters in the 19th century will contribute to reading the text.

Key words: Dictionary, Eser-i Őevket, transcription, index

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ.....	I
TEZ KABUL TUTANAĞI.....	II
ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖN SÖZ	VII
KISALTMALAR VE İŞARETLER.....	IX
ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ	X
I. GİRİŞ.....	1
A. Konu-Sınır-Yöntem.....	1
II. SÖZLÜK VE SÖZLÜK ÇEŞİTLERİ.....	2
A. Sözlük.....	2
B. Sözlük Çeşitleri	4
1. Genel Sözlük	4
2. Özel Sözlük	4
3. Tek Dilli Sözlük	4
4. İkili/Çok Dilli Sözlük	5
III. ŞEVKET EFENDİ VE ESER-İ ŞEVKET.....	6
A. Şevket Efendi	6
B. Eser-i Şevket Hakkında Genel Bilgi.....	6
C. Müellifin Eser-i Şevket’i Hazırlamada Takip Ettiği Prensipler	8
D. Eser-i Şevket’te Lugata Ait Kullanılan Kavramlar	10

IV. METNİN TESİSİNDE UYGULADIĞIMIZ YÖNTEM.....	12
V. DİZİN HAZIRLAMADA UYGULADIĞIMIZ YÖNTEM	14
VI. METİN [ESER-İ ŞEVKET 452-572].....	15
VII. DİZİN.....	185
VIII. SONUÇ.....	258
IX. KAYNAKÇA	260
X. TIPKIBASIM.....	262

ÖN SÖZ

Çok dilli sözlük grubuna dâhil olabilecek Eser-i Şevket oldukça hacimli bir sözlüktür. İlk ve son harf durumuna göre düzenlenmiştir. Eser söz varlığı açısından da önemli bir kaynaktır. Kelimeler anlamlandırılırken günümüzde kullanılmayan arkaik Türkçe kelimeler, argo kelimeler, özel adlar ve lakaplar da kullanılmıştır. Aynı anlamı taşıyan Arapça ve Farsça eş anlamlılarıyla zengin hâle getirilmiştir. Özellikle kelimeler açıklanırken Arapça örnek cümlelerin ve Arapça türevlerinin sunulması, müellifin aynı zamanda Arapçaya hâkimiyetini de gösterir.

Ayrıca müellif, devrinin metinlerinde yazılışları aynı olan şekilleri incelemiş, sonra bu şekilleri olduğu gibi almış ve sözlüğüne madde başı yapmıştır. Bu durum, sözlüğün kelime sayısının çoğalmasına sebep olmuştur. Böyle farklı şekilleri vererek dilbilgisi kurallarını sözlük içinde okuyucuya öğretme gayreti içine girmiştir. Bu durum, sözlükçülük geleneğine ters bir durumdur fakat faydalı yönleri de vardır.

Bu yüksek lisans tezinde, matbu olan Eser-i Şevket isimli 745 sayfalık lügatın, geniş hacimli olduğu ve diğer kısımlar paylaştırıldığı için 452-572 sayfaları arasındaki ط - ق harflerini kapsayan bölümün transkripsiyonu hazırlandı. Bu aşamada sözlük maddelerinin ele alınış şekline, vezin ve harekelere, anlam ve örneklemelere dikkat edildi. Eserde matbaa kaynaklı harf eksikliği veya fazlalığı düzeltilmeye çalışıldı. Müellifin sunduğu Arapça kelimelerin masdar ve cemi şekilleri Arapça lügatlerden kontrol edilirken çeşitli zorluklarla karşılaşıldı. Metin içerisinde geçen örnek Arapça cümlelerin ve ifadelerin çevirisi yapılarak dipnotlarda gösterildi.

Sözlükten daha rahat faydalanılabilmesi için müellifin kelimeleri açıklarken kullandığı kelimelerin ayrıca bir sözlüğü yapıldı. Bu sözlüğe günlük konuşmalarımızda kullanmadığımız Arapça, Farsça ve arkaik Türkçe kelimeleri aldık.

Tezimi hazırlarken arařtırmamın her ařamasında bilgi öneri ve desteęini esirgemeyerek çalıřmamı tamamlamamda katkıda bulunan danıřman hocam sayın Yard. Doç. Dr. Bekir Sarıkaya'ya, Türk Dili ve Edebiyatı bۆlümünün çok kıymetli hocalarına ve benden desteęini hiçbir zaman esirgemeyen aileme teřekkür ederim.

Meryem ATEŐ

ERZİNCAN/2017

KISALTMALAR VE İŞARETLER

Ar.	Arapça
bağ.	Bağlaç
bk.	Bakınız
bs.	Baskı, basım
C.	Cilt
ç.f.	Çekimli fiil
bil. sf.	Bileşik sıfat
Erm.	Ermenice
ET	İnternet adresinden ulaşım tarihi
f.	Fiil
Far.	Farsça
gr.	Gramer
i.	İsim
nr.	Numara
S.	Sayı
s.	Sayfa
sf.	Sıfat
T.	Türkçe
TDK	Türk Dil Kurumu
ünl.	Ünlem
Yun.	Yunanca
zf.	Zarf
zm.	Zamir
[?]	Sorunlu kelime
[...]	Metinde olmayıp eklenen kelime
/	Aynı anlama gelen kelimeler

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

Arap Harfleri	Çeviriyazı Harfleri
ا, ء	a, e, ā'
ب	b
پ	p
ت	t
ث	s
ج	c
	ç
ح	h
خ	h
د	d
ذ	z
ر	r
ز	z
ژ	j
س	s
ش	ş
ص	ş
ض	d, z
ط	t
ظ	z
ع	a, '
غ	g
ف	f
ق	k
ك	k, g, ñ
ل	l
م	m
ن	n
و	v, o, ö, u, ū, ü
ه	h, e
ی	y, ı, i, ĩ

I. GİRİŞ

A. Konu-Sınır-Yöntem

Bu çalışma Mehmet Şevket'in Eser-i Şevket adlı eserinin ط ا ق // ق تı-elif/kafe'den oluşan altı bâbını konu almaktadır. Bu altı babın ilk madde başı kelimesi tafâ', son madde başı kelimesi kârî olan 120 sayfalık bir bölümdür.

El-Bâbü's-sâdisü 'Aşere Fî Beyāni't-Tā Ma'al-Elif bâbından başlayıp El-Bâbü's-Şānî ve 'Aşriyyun Fî Beyāni'l-Kāf Ma'al-Elif babına kadar olan 120 sayfalık bölümü ele almaktadır.

Eser harekesiz olduğundan müellifin yaşadığı dönem özelliği dikkate alınarak metin transkribe edilmiştir. Günümüz sözlükleri göz önünde bulundurularak kelimeler alt alta ve madde başı kelimedden yarım santimetre içerden başlatılarak yazılmıştır. Sayfa numaraları metnin içinde paantez içinde verilmiştir. Metnin dizini hazırlanmıştır.

II. SÖZLÜK VE SÖZLÜK ÇEŞİTLERİ

A. Sözlük

Sözlüğün Arapça karşılığı olan lûgat kelimesi “söz söylemek, boş konuşmak; kuş ötmek” anlamlarındaki lağv kökünden türemiş bir isim olup “toplum bireylerinin duygu ve düşüncelerini birbirine anlatmak için kullandıkları kelimelerden meydana gelen eser demektir.”¹

TDK Türkçe Sözlük: “Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lûgat.”²

“Bir dilin (ya da birden çok dilin) sözvarlığını, söyleyiş biçimleriyle, yazımlarıyla veren, bağımsız biçimbirimleri temel alarak bunların, başka öğelerle kurdukları söz öğeleriyle birlikte anlamlarını, değişik kullanımlarını gösteren bir sözvarlığı kitabı.”³ sözlükle ilgili tanımlardan sadece üç örnektir.

Bilinen en eski sözlük Samiler tarafından M.Ö. 3000 başlarında Sümerce-Akadça olarak yazılmıştır. Günümüze ulaşan bazı parçaları British Museum’da mevcuttur. Çince ve Yunanca’ya ait sözlükler bunu takip etmektedir. Modern sözlüklere benzer özellik gösteren Lexicon, İskenderiye Kütüphanesi’nin yöneticisi olan Aristophanes’in hazırladığı sözlüktür. Güncel, eski, eş anlamlı, teknik kelimeler ve atasözlerini içerir.

Araplarda ise sözlük faaliyeti Kur’an’da bazı bilinmeyen anlamlar üzerine, sahabeler tarafından sorulan sorulara Hz. Peygamber’in verdiği cevaplarla başlamıştır.

Arap sözlükçülüğüne dair en eski çalışmalar;

¹ Durmuş, İsmail; “Sözlük”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.37, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2009, s.398.

² TDK, *Türkçe Sözlük, I-II*. TDK Yay., Ankara, 1998.

³ Aksan, Doğan; *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim*, TDK Yay., Ankara, 1998. s. 75

1. Kur'an'da bilinmeyen bazı kelimelerin hangi kabileye ait olduğu ve ne anlama geldiğine dair rivayetlerin bulunduğu, Ata b. Ebû Rebâh tarafından derlenen *Garibü'l-Kur'an*'dır.

2. Kur'an'da bulunan, Kureyş dışındaki Arap kabilelerinin lehçelerinden ve başka dillerden kelimelerin açıklandığı *el-Luğât fi'l-Kur'an*'dır.

3. Kur'an'da 200 kadar garîb kelimeyi, Arap şiiirinden örneklerle açıklayan Nâfi b. Ezrak ile Necde b. Amir'in eseri Mesâ'ilü Nâfi b. el-Ezrak, rivayetlerden derlenmiş bu tefsir sözlükler, Arap sözlükçülüğünde en eskilerdendir.⁴

Türk sözlükçülüğünün temelleri aslında Arap sözlükçülüğü temeline dayanır:

Kâşgarlı'nın *Dîvânu Lügâti'tTürk'ü*,

Zemahşerî'nin *Mukaddimetü'l-Edeb'i*,

Ebû Hayyân'ın *Kitâbu'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk'i*

İbni Mühennâ'nın sözlüğü en eski sözlüklerimiz arasında yer almaktadır.

Türk sözlükçülüğü daha çok Tanzimat sonrasında kaleme alınan çeşitli sözlükleri konu edinmektedir. Bunun sebebi olarak yazma eserlerin tespit edilememesi ve nüshaların ortaya tam olarak konulamamasını gösterebiliriz. Özellikle 19. yüzyılın ortalarından sonra yani Tanzimattan sonra aydınlarımız tarafından bu konu gündeme gelmiş, çalışmalar artmıştır.

Osmanlı sahasında Türkçe kelimelerin madde başı olarak verdiği ilk sözlük Şeyhülislâm Esad Efendi'nin eseri olan *Lehçetü'l-Lügat* adlı eseridir. Ahmet Vefik Paşa'nın *Lehçe-i Osmânî'si* büyük yankılar uyandırmıştır. Bu Eserde madde başı kelimeler arasında Türkçe kelimeler de yer almıştır. *Lehçe-i Osmânî* ile Türk sözlükçülüğü farklı bir boyut kazanmıştır. Bu dönemde yazılan diğer önemli sözlüklerden bazıları;

Doktor Hüseyin Remzi, *Lugat-ı Remzi*

Ebüzziya Tevfik, *Lügat-i Ebüzziya*

Şemseddin *Lügat-ı Şemseddin*

Mehmet Salahî, *Kâmûs-ı Osmânî*

⁴ Durmuş, "*Sözlük*", s.399

Muallim Nâci, Lugat-ı Nâci

Şemseddin Samî, Kâmûs-ı Türkî'dir.⁵

Osmanlı sahasında basılmış olan ilk sözlüklerden Eser-i Şevket, 29 bâb üzerine yazılmış ve bu sözlükte, üçlü kökler ilk ve son harflerine göre sıralanmıştır. Madde başı kelimeler Arapça, Farsça ve Türkçe olarak birden fazla dilden meydana gelmiştir. bu sebeple çok dilli sözlükler arasında yer alır. Dil ve sözlükçülük üzerine çalışmalar yapanların faydalanabileceği oldukça hacimli ve kelime hazinesi bakımından zengindir.

B. Sözlük Çeşitleri

1. Genel Sözlük

Bir yazı dilinin kendisine mâl edilmiş ve yaygınlaşarak genellik niteliği kazanmış olan bütün kelime ve deyimlerini, özel bir alana yönelmeden tanımlayan ve açıklamalara bağlayan sözlüklerdir. Genel sözlükler yazarın görüşü ve eserin yazıldığı döneme göre farklılıklar gösterebilir. Meselâ içerdikleri söz varlıkları değişik sayılan Kâmûs-ı Türkî ve Misalli Büyük Türkçe sözlük birer genel sözlüktür.

2. Özel Sözlük

Özel sözlükler, bir dilin belli bir alanının söz varlığını kapsar. Çok çeşidi vardır. Argo sözlükleri, deyim sözlükleri, eş anlamlı-zıt anlamlı kelimeler sözlüğü, etimoloji sözlükleri, galatat sözlükleri, yeni kelimeler sözlüğü bunlardan bazılarıdır. Özel sözlüklerin en geniş grubu ise terim sözlükleridir. Edebiyat, dil bilgisi, tarih, coğrafya, fizik, kimya sözlükleri gibi.

3. Tek Dilli Sözlük

Madde başı kelimeler ve açıklaması aynı dilden olan sözlüklerdir.

⁵ Yavuzarslan, Paşa; *Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Ankara, 2004.

4. İgili/Çok Dilli Sözlük

Madde başı kelimeler ve açıklaması farklı dilde olan sözlüklerdir. Genellikle iki ya da daha çok dilden oluşan sözlüklerdir. Bu çalışmaya konu olan Eser-i Şevket madde başı kelimelerin Arapça, Farsça ve Türkçe olması sebebiyle bu grupta yer almaktadır.⁶

⁶ Durmuş, "Sözlük", s.403

III. ŞEVKET EFENDİ VE ESER-İ ŞEVKET

A. Şevket Efendi

(D. 5 Haziran 1872 - Ö. 22 Eylül 1899, Dolmabahçe Sarayı) Osmanlı şehzadesi. Sultan Abdülaziz'in 4. oğludur. Annesi Neşerek Kadın Efendi'dir. 3 Nisan 1890'da Fatma Rûy-i Nâz Hanım Efendi ile evlendi. Bu evlilikten Şehzade Mehmed Cemaleddin Efendi doğdu. Türk Musikisi ile uğraşmıştır. Sultan Abdülaziz'in erkek nesli, günümüze Şevket Efendi yoluyla gelmiştir. Mezarı II. Mahmut Türbesi'ndedir. Şevket Efendi ile ilgili bilgilerimiz sınırlıdır. Ayrıca sandukasından da kendisi hakkında fikir sahibi olabilmekteyiz. Sandukasındaki yazı şöyledir:

*Cennet mekân Sultan Abdülaziz Han Hazretlerinin mahdum-ı mükerrerleri Şevket Efendi Hazretlerinin ruhuna Fatiha. Tarih-i veladetleri 1284 Sene-i Hicriyye, Tarih-i vefatları 17 Cemaziyelevvel 1317; 10 Teşrinievvel 1315.*⁷ Şevket Efendi ile ilgili bilgiler oldukça sınırlıdır.

B. Eser-i Şevket Hakkında Genel Bilgi

Mehmed Şevket Es-Seyyid tarafından kaleme alınmıştır. Osmanlı sahasında yazılmış ilk sözlüklerdendir. Eserin başında Rumeli Kazaskeri Abdülkadir b. Muhammed ve Şehzâde Mehmed Esad El-Hüseyinî En-Nakib'in takrizleri vardır. Sözlük 29 bab üzerine yazılmıştır. Üçlü kökler, ilk ve son harflerine göre sıralanmıştır.⁸

Eser-i Şevket 744 sayfadan oluşmaktadır. Eserin başında kitabın adı Eser-i Şevket olarak verilmiştir. Besmele ile başlamaktadır. Yazar yaklaşık iki sayfalık bir dua ve niyazdan sonra esere başlangıç yapmıştır. 19. yüzyıla ait olan eser, Abdülmecit Han'a sunulmuştur. Madde başı kelimeler Arapça, Farsça ve Türkçe

⁷ https://tr.wikipedia.org/wiki/Mehmed_%C5%9Eevket_Efendi., ET. 10.08.2017

⁸ Akçay, Yusuf, *Osmanlı Dönemi Sözlükçülüğü ve Karahisari'nin Şâmilü'l-Luga İsimli Sözlüğü Üzerine Bir İnceleme*, Doktora Tezi, İstanbul, 2010., s.20.

olarak ve genellikle bu sıra gözetilerek yazılmıştır. Madde başı kelimeler ilk ve son harf durumuna göre dizilmiştir. Bir sayfada yaklaşık otuz satır bulunmaktadır.

C. Müellifin Eser-i Şevket'i Hazırlamada Takip Ettiği Prensipler

Çalıştığımız 120 sayfalık kısımda, madde başı açıklamalarında 1300 civarında vezin kullanılmıştır. Müellif bazı madde başı kelimelerde vezin kullanmamış, sadece harekelemeyi vermiştir. Bunun yanı sıra hem hareke hem veznin verildiği madde başı kelime açıklamaları da vardır. Harekeleme ya da vezin ile ilgili hiçbir ifadenin yer almadığı madde başı açıklamaları da vardır.

1. Madde başı kelimenin harekelerinin verilmediği durumlarda vezinleri verilmiştir. Madde başı kelimenin açıklaması yapılmadan önce harekeli okuma şekli açıklanmıştır.

2. Bazı harekeli okuma biçimleri madde başı kelime ile ilgili açıklama yapılırken başta, ortada ya da sonda verilmiştir.

- **ṭalaḥ** (طَلَح) *ferah* vezninde 'Arabîdir, şecer-i 'azîm ma'nāsına, müfredi **ṭalḥa** gelür.
- 'ucd (عَجْد) *bi-ẓammi*'l-'ayn 'Arabîdir, kuru üzümüne dēnür ve yaş üzümün dānesine dēnür, *bi-fethi*'l-'ayn [ʿacd] daḥi cā'izdir ve üzümüne şebih bir meyvenin daḥi ismidir.
- 'ıyr (عِير) *bi-kesri*'l-'ayn 'Arabîdir, ta'ām getüren ḥimār ve deveye itlāk olunur, bu'da taḡlīb olunur her k̄āfileye itlāk olunur cem'i **ıyerūt** gelür, *bi-kesri*'l-'ayn ve *fethi*'l-yā'.

3. Sadece harekelerin verildiği madde başı kelimelerden birkaç örnek şu şekildedir:

- **ṭalā'** (طَلَاء) *bi-fethi*'t-tā' ve'l-hemze 'Arabîdir, geyik buzağısı ve şahıs ma'nāsına, cem'i **aṭlā'** gelür.
- **ṭaleb** (طَلَب) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, istemek ve dilemek ma'nāsına.
- **ṭoyṣuñ** (طَوَيْسُك) *bi-ẓammi*'t-tā' Türkîdir, bir şey'i bilmezsin çocuksuñ maḳāmında müsta'meldir.

4. Hem harekelerin hem vezinlerin verildiği madde başı kelimelere örnekler:

- **ẓamā'** (ظَمَاء) *bi'l-hemze selām* vezninde 'Arabîde şuşamak ma'nāsına ve bir nesneye müştak ve ārzu-mend olmak ma'nāsına.

• ‘anḳā (عنقا) *bi’l-feth ‘aṣṣā vezninde* Fārisīde ve Türkīde isti‘māl olunur, ismi mevcūd cismi nā-mevcūd bir murğdur...

• ‘uṣuvvid (عصود) *bi’t-teṣṣīdi’l-vāv ṣūmürdil vezninde* ‘Arabīde ṭavīl nesneye dēnür.

5. Ne harekeye ne vezne dair açıklamanın verilmediği madde başı kelimelere örnekler:

• ‘abs (عبس) ‘Arabīdir, ṭavariñ kıyruğunda kıruyup kalan bevl ve ters ma‘nāsına.

• ṭafā’ (طفاء) ‘Arabīdir, sihr ve efsūn ma‘nāsına.

• ‘abeṣ (عبيش) ‘Arabīdir, ṣalāḥ olmuş ma‘nāsına.

6. Madde başı kelime Arapça bir fiil kök veya gövdesinden oluşuyorsa, bu kelimenin açıklaması hareke -bazı madde başı kelimelerde harekeli açıklama da vardır- veya vezinle değil, fiil çekimi açıklamasıyla verilmiştir. Bu madde başı kelimeler Arapça fiil kurallarına göre açıklandığı için her madde başı kelimenin durumuna göre kullanılan Arabidir, Fārisidir, Türkidir ifadesine tekrar yer verilmemiştir.

• ṭala‘at (طلعت) *bi-sükūni’t-tā’ ṣūlāṣīden fi’l-i māzī müfred müennes gā’ibedir, tulū’* ‘étđi ma‘nāsına.

• ‘āvedū (عادوا) *bāb-ı mezḳürdan fi’l-i māzī cem’i müzekker gāibdir, mu‘āvedet* ‘étđiler.

• ‘accele (عجل) *tef‘īl bābindan fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, ta‘cīl* ‘étđi ma‘nāsına

D. Eser-i Şevket'te Lugata Ait Kullanılan Kavramlar

Müellif eseri oluştururken madde başı kelimenin doğru şeklini verebilmek için harekeleme ve bazı Arapça fiillerin çekimini vermiştir. Bu durum harekesiz olan metnin doğru okunmasına fayda sağlamıştır. Bu bölümde eserde çok sık kullanılan ifadeler yer almaktadır.

Madde başı kelimeyi okumayı kolaylaştırmak amacıyla sık kullanılan harekelemeler;

1. *bi'l-feth*: Üstün şeklinde yani harfin a/e şeklinde okunması.
2. *bi'l-kesr*: Esre ile yani ı ya da i şeklinde okunması.
3. *bi't-teşdid*: Şeddeli yani bir harfin iki kere okunması.
4. *bi'z-zam*: Ötre şeklinde yani harfin o, ö, u, ü şeklinde okunması.
5. *bi-fethateyn*: İki fetha yani iki harfin üstün (a/e) şeklinde okunması.
6. *bi-kesrateyn*: İki esre ile yani iki harfin ı ya da i şeklinde okunması.
7. *bi-zammatayn*: İki zamme ile yani iki harfin ü ya da u şeklinde okunması.
8. *sükûn*: Harfin sakin yani cezim ile okunması.
9. *bi't-teskîn*: Harfin sakin yani cezim ile okunması.

Madde başı kelimenin fiil olduğu durumlarda Arapça çekimli fiil açıklamaları;

1. *Fiil-i mâzi-i ma'lûm*: Duyulan geçmiş zaman, etken, geçişli
2. *Fiil-i mâzi-i mechûl*: Duyulan geçmiş zaman, edilgen, geçişsiz
3. *Tef'il bâbından fiil-i mâzi-i ma'lûm*: Duyulan geçmiş zaman, etken, geçişli
4. *Tef'il bâbından fiil-i mazi-i mechul*: Duyulan geçmiş zaman, edilgen, geçişsiz
5. *Tef'il bâbından emir*: Emir
6. *Fiil-i mâzi müfred müzekker gâib*: Duyulan geçmiş zaman, erkek için
7. *Fiil-i mâzi müfred müennes gâibe*: Duyulan geçmiş zaman, kadın için
8. *Müfred müzekker muhâtab*: Duyulan geçmiş zaman, erkek muhatap
9. *Müfred müennes muhâtaba*: Duyulan geçmiş zaman, kadın muhatap
10. *Tef'il bâbından nefis-i mütekellim vahde*: Duyulan geçmiş zaman, birinci tekil şahıs
11. *Emr-i hâzır müfred müennes muhâtaba*: İkinci tekil şahıs, emir. Kadın için

12. *Emr-i hâzır müfred müzekker muhâtab*: ikinci tekil şahıs, emir. Erkek için

13. *Bâb-ı mezkûr*: Zikredilen bâb, eserde verilen bâbı tekrarlamamak için kullanılmıştır.

IV. METNİN TESİSİNDE UYGULADIĞIMIZ YÖNTEM

1. Metinde â, î, û, ô gibi uzun ünlüler, ā, ī, ū, ō şeklinde gösterilmiş, ayın işareti “””, hemze işareti “”” şeklinde belirtilmiştir.
2. Arap alfafesine ait olan harfler ڟ, ھ, ھ, ھ, ھ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ, ڟ olarak transkripsiyonlu olarak gösterilmiştir. Türkçede bulunan damak n’si, ñ şeklinde, kapalı e ise è şeklinde gösterilmiştir.
3. Madde başı kelimeyle ilgili verilen harekeli açıklamalar, Arapça cümle ya da ifadeler italik olarak gösterilmiştir.
4. Arapça cümle örneklerinde üstün a, esre i, ötre u olarak gösterilmiştir.
5. Cümle başı ve özel isim baş harfleri büyük harfle gösterilmiştir.
6. Madde başı kelimeler siyah, kalın olarak gösterilmiştir. Müellifin kullandığı yay ayraç kullanılmamıştır.
7. Madde başı kelimedenden hemen sonra Arap harfli yazımı kalın ve parantez içinde gösterilmiştir.
8. Sayfanın bittiği, diğer sayfanın başladığı yerde sayfa sayısı köşeli parantez içerisinde ve kalın ([455] gibi) verilmiştir.
9. Madde başı kelimeleri yarım santimetre dışarıdan ve özel isimler dışında küçük harfle başlayarak, 12 punto *Times New Roman* ile kalın yazılmıştır.
10. Madde başı kelime açıklamaları 0,50 santimetre içeriden, 12 punto ile normal yazılmıştır.
11. Madde başı kelimenin müştaklarından herhangi bir kelime mevcut ise kalın ve italik olarak gösterilmiştir:
ğalleṭa (غلط) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, tağlīṭ* etti ya’nī yañıldı ma’nāsına ve **ğalaṭa** düşürdü va **ğalaṭa** mensüb etti demek.
12. Birleşik kelime veya tamlamaları göstermek amacıyla kısa çizgi “-” kullanılmıştır. “*Nefs-i mütekellim vahde, nā-bīnā*” gibi.
13. Bazı madde başı kelimelerin birden fazla şeklini aynı madde başı açıklamasında vermiştir.
fet/fit/füt (فت) *bi-ḥarekāt-ı seleşe* taşılmaq ve perākende ma’nāsına.

14. Özel isimlerden sonra gelen ekleri ayırmada ve hece düşmesini ifade edebilmek için (lam-ı tarifler gibi) kesme işreti “ ’ ” kullanılmıştır.
15. Dipnotlar *Times New Roman* 10 punto ile yazılmıştır.
16. Arapça olarak verilen örnekler dipnotta günümüz Türkçesine çevrilmiştir.
17. Bulunamayan bazı kelimeler okuyabildiğimiz şekliyle ve köşeli parantez içinde soru işaretiyle [?] gösterilmiştir.
18. Madde başı kelime açıklamasında madde başının farklı okunuş biçimi hareke veya vezinle ifade edildiyse parantez içerisinde anlamı yazılmıştır.
“**ferte** (فرت) *bi'l-feth ve sükūni'r-rā'* ve *fethi't-ta' müfred müzekker muhātab ve kesri't-tā'* [ferti] mü'enneş muhātaba olur, **firār** *étidiñ ma'nāsına.*” gibi.
19. Matbaadan kaynaklanan yazım yanlışları düzeltilerek yazılmıştır.
20. Metnin sonunda verilen sözlükte tüm kelimelere değil, anlamı daha az bilinen veya arkaik kelimelere yer verilmiştir.
21. Maddenin hemen yanında yay ayrıç içinde verilen madde başı kelimeler alt alta modern sözlüklerde olduğu gibi hazırlanmıştır.
22. ħ, ħ, ş, đ/z, t, z, ' , k gibi kalın seslerden sonra, kalın ünlüler tercih edilmiştir.

V. DİZİN HAZIRLAMADA UYGULADIĞIMIZ YÖNTEM

- Dizin programı olarak Cibakaya 2.2'den faydalanılmıştır.
- Madde başı kelime kalın, açıklamaları normal yazılmıştır.
- Köken dil ve açıklamalar birbirinden ayrılacak şekilde yazılmıştır.
- Kelimenin hangi dilden olduğu normal, hangi türden olduğu ise italik ve kısaltma kullanarak verilmiştir.

kable'l-ikâ Ar. *zf.* Meydana getirmeden önce 543, örneğinde olduğu gibi.

- Kelime açıklamaları 0,50 cm içerden yazılmıştır.
- Hazırlanan dizinde kelimeler alfabetik olarak sıralanmış, özel isimler dışında küçük harf kullanılmıştır.
- Kelimelerin yazımında genellikle aslına sadık kalınmıştır.
- Dizinde pek kullanılmayan kelimelere yer verilmiş, Madde başı açıklamalarında kullanılan kelimelerin anlamları verilmiştir.
- Madde başı kelime ile ilgili müştaklar Arapça cümle örnekleri, vezinler ve fiil çekimi açıklamaları dizine alınmamıştır.
- Dizin hazırlanırken sadece madde başı kelimenin cümle içindeki anlamı yazılmış, anlamdan önce kelimenin hangi dilden ve türden olduğu yazılmıştır.

makbûz Ar. *i.* Para, kıymetli evrak vb. bir şeyin alındığına dâir verilen imzâlı belge, alındı 552, örneğinde olduğu gibi.

- Kelimenin hangi sayfada geçtiği belirtilmiştir.
- Dizine metinde geçen tüm kelimeler alınmamış, birkaç örnek sunulmuştur.
- Ayın veyâ hemzenin verildiği bazı durumlar vardır. Dizinde bunları göstermek amacıyla “”””” işaretleri kullanılmıştır.
- Transkripsiyon harfleri kullanılmamıştır.

VI. METİN [ESER-İ ŞEVKET 452-572]

El-Bābü's-Sādisü 'Aşere

Fî Beyāni't-Ṭā Ma'al-Elif

ṭafā' (طفاء) *seḥā'* vezninde *bi'l-hemze*
'Arabīdir, seḥāb-ı raḳīḳ ma'nāsına.

ṭafā' (طفاء) 'Arabīdir, sihr ve efsūn
ma'nāsına.

ṭalā' (طلاء) *bi-fethi't-tā'* ve'l-hemze
'Arabīdir, geyik buzağısı ve şahıs
ma'nāsına, cem'i *aṭlā'* gelür.

ṭilā' (طلاء) *bi-kesri't-tā'* ve'l-hemze
'Arabīdir, kaṭrān ve şu ve her yakı ki
bir nesneye ederler ve yaldızlamak
ma'nāsına.

Faşlü't-Ṭā Bi'l-Bā'

ṭunub (طنب) *bi-żammi't-tā'* ve'n-nūn ve
sükūni'l-bā' 'Arabīdir, çadır iplikleri
ḥablü'l-ḥıyām ma'nāsına, cem'i
*etnāb*dır. Bunun müfredi *ṭnāb*dır ve
ağaç kökleri ma'nāsına, 'urūḳ-ı şecer
gibi ve gövdeniñ sekri ma'nāsına
'aşab-ı cesed gibi ve süngü egriligi
ma'nāsına, i'vicāc-ı rumḥ gibi.

ṭunb (طنب) *bi'ż-żammi't-tā'* ve
sükūni'n-nūn ve'l-bā' 'Arabīdir,
nāḥiye ve cānib ma'nāsına.

ṭab (طب) *çab* vezninde 'Arabīdir, ehl-i
Mısır luğātından kızıl kiremid ācürri-
aḥmer ma'nāsına.

ṭabb (طب) *bi-fethi't-tā'* ve *teşdīdi'l-bā'*
'Arabīdir, 'ādet ve ḥazāḳat ve mahāret
ve 'ālem ma'nalarına.

ṭıb (طب) *bi-kesri't-tā'* ve *sükūni'l-bā'*
'Arabīdir, işlāḥ ve 'ādet ve lutf ve
siyāset ma'nāsına.

ṭavb (طوب) *bi'l-feth* Luğāt-ı
Mısriyedendir, kızıl kiremīd ma'nāsına
ācürri-ı aḥmer ta'bīr olunur

ṭop (طوب) *bi-żammi't-tā'* ve *sükūni'l-*
bāi'l-Fārisī Türkīde ālāt-ı ḥarbiye-i
nāriyeden müte'ārif nesnedir.

ṭayyib (طيب) *bi-fethi't-tā'* ve *kesri'l-*
yā'i'l-müşeddede 'Arabīdir, pāk nesne
ve ḥelāl ma'nāsına.

ṭıb (طيب) *bi-kesri't-tā'* ve *sükūni'l-bā'*
rāyiḥa-i *ṭayyibelü* nesne ve rızā
ma'nāsına cem'i *ṭuyūb* gelür.

ṭayyebe (طيب) *tef'ıl bābından fi'il-i māzī-*
i ma'lūmdur, ṭaṭbīb etdi ma'nāsına.

ṭuyyibe (طيب) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taṭbīb* olundu manāsına.

ṭayyib (طيب) *bāb-ı mezkūrdan* emirdir, sen *taṭbīb* eyle manāsına.

ṭaleb (طلب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, istemek ve dilemek ma‘nāsına.

ṭulb (طلب) *cürb vezninde* Fārisīdir, bir müctemi‘ cemā‘at-ı insāniyeye dēnür.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’t-Tā’

ṭal‘at (طلعت) *cevdet vezninde* ‘Arabīdir, görmek ma‘nāsına *rū’yet* gibi ve *minhu kavluhum ana muṣṭāḳun ilā ṭal‘atika ay rū’yatika*.⁹

ṭul‘at (طلعت) *bi-zammi’ṭ-ṭā’* ve *sükūni’l-lām* ‘Arabīde keşirü’l-*uṭṭilā*‘ olan kimseye dēnür.

ṭala‘at (طلعت) *bi-sükūni’t-tā’ sūlāşiden fi’l-i māzi müfred müennes gā’ibedir, tulū*‘ êtdi ma‘nāsına.

ṭala‘te (طلعت) *bi-fethi’t-tā’ sūlāşiden müfred müzekker muḥātabdır, tulū*‘ êtdin ma‘nāsına.

ṭala‘ti (طلعت) *bi-kesri’ṭ-ṭā’* ‘Arabīde müfred mü’ennes muḥātabdır.

ṭala‘tü (طلعت) *bi-zammi [453] t-tā’* ‘Arabīdir, sūlāşiden nefsi mütekellim vahdedir, *tulū*‘ êtdim ben ma‘nāsına.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’s-Şā’

ṭurmüş (طرموش) Arabīdir, za‘īf ma‘nāsına ve kül içinde peşān êtmek ma‘nāsına.

Faṣlüṭ-Ṭā’ Bi’l-Cīm

ṭalenfec (طلنفع) ‘Arabīdir, içi boş nesne ḥālī’l-cevf ma‘nāsına.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’l-Ḥā’

ṭalaḥ (طرح) *ferah vezninde* ‘Arabīdir, şecer-i ‘azīm ma‘nāsına, müfredi *ṭalḥa* gelür.

ṭalih (طرح) *bi-fethi’ṭ-ṭā’* ve *kesri’l-lām* ‘Arabīdir, yorulmuş ve za‘īf ma‘nāsına, cem‘ī *ṭalāyih* gelür.

ṭaleḥa (طرح) *bi’l-feteḥāt sūlāşiden fi’l-i māzīdir, ṭalih* oldu ma‘nāsına ki şāliḥiñ zıddıdır.

ṭarḥ (طرح) *cerḥ vezninde* ‘Arabīdir, atmak ve teb‘īd êtmek ve bırakmak ma‘nalarına.

ṭarah (طرح) *bi-fethateyn ferah vezninde* ‘Arabīdir, mekān-ı ba‘īd ma‘nāsına.

⁹ Seni görmeyi arzuladıklarında Arapların sözlerinden birisi *ene muṣṭāḳun ilā ṭal‘atika* “ben seni görmeyi çok arzuluyorum”dur.

ṭmāḥ (طماح) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir, gözini diküp yüksek ve ‘ālī nesneye bakmak ma‘nāsına.

ṭammāḥ (طماح) *ṣeddād vezninde* ‘Arabīdir, boğazına mecbūr ve meftūn kimse ki kıanda bir yiyecek nesne görür ise derḥāl gelür çöker ola.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’l-Ḥā’

ṭıyḥ (طيخ) *bi-kesri’l-ḥā’ ve sükūni’l-yā’* ‘Arabīdir, şavt-ı dāḥik ma‘nāsına.

ṭayḥ (طيخ) *bi-fethi’ṭ-ṭā’* ‘Arabīdir, helāk etmek ve helāk olmak ve bırakmak ma‘nalarına.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’d-Dāl

ṭard (طرد) *farṭ vezninde* ‘Arabīdir, ırak etmek ve sürüp redd eylemek ma‘nāsına.

ṭarad (طرد) *bi-fethateyn* ‘Arabīde bu daḥi mezkūr ma‘nāyadır.

ṭarrada (طرد) *bi’l-feth tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, taṭrīd* etti.

ṭurride (طرد) *bi’z-ẓamm bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, taṭrīd* olundu.

ṭarrid (طرد) *bi’l-feth bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen taṭrīd* eyle ya’nī redd eyle ma‘nāsınadır.

ṭarade (طرد) *bi’l-feteḥāt sülāṣīden fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, ṭard* etti.

ṭuride (طرد) *bi-ẓammī’ṭ-ṭā’ bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ṭard* olundu ma‘nāsına.

Faṣlü’ṭ-Ṭā’ Bi’r-Rā’

ṭımr (طمر) *bi-kesri’ṭ-ṭā’ ve sükūni’l-mīm* ‘Arabīdir, kaftān-ı ‘atīk ma‘māsına, cem’ī [454] *aṭmār* gelür.

ṭımmar (طمر) *bi-kesri’ṭ-ṭā’ ve’l-mīmi’l-müşeddedeti’l-meftūḥa* ‘Arabīdir, ürkek esb ma‘nāsına ve şıçramak ve segirtmege ḥāzırlanmış at ma‘nāsına ve seri’ ve çāpük ma‘nāsına.

ṭamar (طمر) *bi-fethateyn* Türkīdir, murādifi Fārisīde rekdir.

ṭavr (طور) *ḡavr vezninde* Fārisīde tarz ve reviş ve küne ve nev’ ve bābet ve resm ve kâ’ide ve kânūn ve ḥadd ve taraf ma‘nalarına ve ‘Arabīde ḥāl ve miḳdār ma‘nāsına.

Ṭūr (طور) *bi-ẓammī’ṭ-ṭā’* ‘Arabīdir, cebel-i ma’rūf ma‘nāsına ve Türkīde emirdir, tevaḳḳuf eyle demek olur.

ṭuvār (طوار) *ḡubār vezninde* ‘Arabīdir, ḥāneniñ çevre yanı ve tābi’ olan yeri ki ḥavl-i beyt ve fenā-i beyt ma‘nāsına.

ṭavar (طوار) *sehāb* vezninde Türkīde behāyim ma'nāsında müsta'meldir.

ṭahūr (طهور) *ṣabūr* vezninde 'Arabīdir, pāk ve **ṭahir** ma'nāsına.

ṭuhūr (طهور) *ku'ūd* vezninde pāk ve **ṭahir** olmak ma'nāsına.

ṭarrār (طرار) *ṣeddād* vezninde Fārisīde yan kesici 'ayyār ve neṣṣāl ma'nāsınadır.

ṭarar (طرار) *ḳarār* vezninde Türkīdir, Fārisīde ṣāne-zenddir.

ṭahhara (طهر) *bi-fethi't-tā'* ve *teṣḍīdi'l-hāi'l-meftūḥa tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **ṭaḥhīr** etti ma'nāsına.

ṭuhhire (طهر) *bi-zammi't-tā'* ve *kesri'l-hāi'l-müşeddede, bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **ṭaḥhīr** olundu ma'nāsına.

ṭahhir (طهر) *bi-fethi't-tā'* *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **ṭaḥhīr** eyle ma'nāsına.

ṭahara (طهر) *bi'l-feteḥāt fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **ṭahir** oldu.

ṭuhire (طهر) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **ṭahir** olundu ma'nāsına.

ṭayyār (طيار) *ḡaffār* vezninde uçıcı ma'nāsına.

ṭayar (طيار) *fenār* vezninde Türkīdir, **ṭayamaz** lafzınıñ zıddıdır.

ṭoyar (طويار) *ṣoyar* vezninde Türkīdir, 'Arabīde murādifi yeṣbi'udur.

ṭuyar (طويار) *bi'z-zamm* Türkīdir, işidir lafzınıñ murādifidir.

ṭuyur (طوير) *bi'z-zamm* Türkīde emirdir, 'Arabīde murādifi üsmi'dir.

ṭoyur (طوير) *bi'z-zamm* Türkīde emirdir, 'Arabīde murādifi üṣbi'dir.

Faṣlü't-Ṭā' Bi'z-Zā'

Ṭarāz (طراز) *namāz* vezninde Fārisīde Çin hudūdunda bir şehirdir, güzelleri ḡāyetü'l-ḡāye ṣāḥib-i ḥüsn ve melāḥat olur, ḥubān-ı **ṭarāz** meṣḥūrdur, müşküñ a'lāsı andan gelür ve Bedeḥṣān'da bir vilāyet ismidir, bu daḥi şehir-i mezkūr gibi dilber yatağıdır ve muṭlakā aḳmiṣe-i fāḥir ve emti'a-i girān-behā ve ḥāṣṣaten dībā nesc olacak dest-ḡāḥ ve kār-ḥāneye dēnür ve ṣeker ḳamışına ve ṣeker kār-ḥānesine daḥi dēnür ve muḳassim-i āb ma'nāsına ve **ṭarāzīden** ism-i maṣdardır, **ṭarāzīden** bezemek ma'nāsına ve zīb [455] ve zīnet vērnek ve düzmek ve ḳoṣmak ve igne ile **ṭaṭrīz** ve naḳṣ eylemek ve tezvīḳ etmek ma'nalarındadır ve bunlardan

ism-i fâ'il gelür ve tarz ve reviş ve kâ'ide ve kânün ne nemeţ ve üslüb ma'nāsına ve cemā'at-i insānī ma'nāsına.

tırāz (طراز) *bi-kesri 't-tā'* 'Arabīdir, 'alem-i cāme ve sancak ma'nāsına ve Fārisīde *tırāzende* nakş êdici ve bezeyici ma'nāsına, maşdarı *tırāzīden*dir.

tuymaz (طويمز) *bi'z-zamm* Türkīde murādifi lā-yesme'udur.

toymaz (طويمز) *bi'z-zamm* Türkīdir, 'Arabīde murādifi lā-yeşbe'udur.

toyarız (طويارز) *bi'z-zamm* Türkīdir, 'Arabīde murādifi neşbe'udur.

tuyarız (طويارز) *bi'z-zamm* Türkīdir, Arabīde murādifi nesme'udur.

Faşlü't-Ṭā' Bi's-Sīn

ṭafs (طفس) *habs vezninde* 'Arabīdir, *ṭufūs* gibi mevt ma'nāsına ve kir ve necis ma'nāsına.

ṭafis (تفش) *bi-fethi 't-tā'* ve *kesri 'l-fā'* ve *sükūni 's-sīn* 'Arabīdir, kirlü nesne ma'nāsına.

ṭals (طلس) *bi-fethi 't-tā'* ve *sükūni 'l-lām* 'Arabīdir, maḥv êtmek ma'nāsına, cem' i *aṭlās* gelür.

ṭıls (طلس) *bi-kesri 't-tā'* ve *sükūni 'l-lām* 'Arabīde şahīfe ve maḥv olmuş nesne ma'nalarına.

Faşlü't-Ṭā' Bi's-Şīn

ṭış (طش) *bi-kesri 't-tā'* Türkīde iç lafzınıñ zıddıdır. 'Arabīde ḥāriç lafzınıñ dāḥil lafzı zıddı olduğı mişillü.

ṭaşş (طش) ṭabş mişillü 'Arabīde yağmur çisendisi, maṭar-ı za'if ma'nāsına. *Yukālu ṭaşşati's-samā'u tatuşşu ve aṭaşşat bābuhū madda.*¹⁰

ṭaş (طاش) *fāş vezninde* Türkīdir, 'Arabīde murādifi ḥacerdir.

ṭāşe (طاش) 'Arabīdir, *yukālu ṭāşa'l-hammu 'ani'l-hadafi ay 'adala va 'aṭaşşahu'r-rāmī.*¹¹

toymuş (طويمش) *bi'z-zamm* Türkīdir, 'Arabīde murādifi şeb'andır.

tuymuş (طويمش) *bi'z-zamm* Türkīdir, işitmiş ma'nāsına.

toyurmuş (طيورمش) *bi-zammeteyn* Türkīde acıkdırmış lafzınıñ zıddıdır.

¹⁰ Semadan yağmur çiseliyor, taşşa fiilinin babı "madda" gibidir.

¹¹ Atıcı hedefine isabet ettiremediğinde "ṭāşe ilayhim 'ani'l-hadafi" hedefine isabet ettiremedi" denir.

ṭuyurmuş (طيورمش) Türkîde işitdirmiş lafzınıñ murādifidir.

ṭuymamış (طويمامش) *bi'z-zamm* Türkîde işitmemiş lafzınıñ murādifidir.

ṭoymamış (طويمامش) *bi-zammi't-tā'* Türkîdir, Fārisîde murādifi kesr-i [güri]sne nişodedir.¹²

ṭoyurmamış (طيورمامش) *bi-zammeteyn* Türkîdir, ma'lüm.

ṭuyurmamış (طويمامش) *bi-zammeteyn* Türkîdir, işitdirmemiş ve añmamış ve almamış ve bildirmemiş lafızlarınñ murādifidir.

Faṣlü't-Ṭā' Bi't-Ṭā'

ṭūt (طوط) *lūṭ vezninde* Fārisîdir, pamuk ve penbe ma'nāsına, 'Arabîdeki қотон gibi ve 'Arabîde uzun boylu ādeme dēnür ve Türkîde müte'ārif olan meyveye dēnür. [456]

Faṣlü't-Ṭā' Bi'l-'Ayn

ṭab' (طبع) *bi-fethi't-tā'* 'Arabîde meniş ma'nāsınadır, cem'i *bi'l-kesr ṭibā'* gelür.

ṭib' (طبع) *bi-kesri't-tā'* 'Arabîdir, nehir ma'nāsına, cem'i *aṭbā'* gelür.

ṭabe' (طبع) *bi-fethi't-tā'* ve *'l-bā'* 'Arabîdir, bulaşmak ve kir ma'nāsına, denes gibi ve temür paşlanmak ma'nāsına.

ṭale'a (طلع) *bi'l-feteḥāt fi'l-i māzîdir*, *ṭulū'* etdi ma'nāsınadır.

ṭal' (طلع) *bi-fethi't-tā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabîde çiçek gılāfi ki çiçek anıñ içinde olur ve çiçek yerine daḥi isti'māl ederler ve ba'zı luğātta yemiş ve meyve ma'nāsına muḳayyedir.

Faṣlü't-Ṭā' Bi'l-Ġayn

ṭağ (طاغ) *bağ vezninde* Türkîdir, 'Arabîde murādifi cebeldir.

Faṣlü'Ṭā' Bi'l-Fā'

ṭarf (طرف) *bi-fethi't-tā'* ve *sükūni'r-rā'* Fārisîdir, köşe ve kenār ve uç ma'nāsınadır ve göz ucu ve şandık bendi ve kuşak ve kemer-bend ma'nāsına ve 'Arabîde 'inde'n-nazar göz kapağını taḥrîk etmek ma'nāsına.

¹² Açlığında eksilme olmamış yani doymamış. "Kesr ve gürisne kelimelerinin baş kısmı benzediğiden ilk iki harf atlanmış olmalı.

ṭurf (طرف) *bi-kesri't-tā'* ve *sükūni'r-rā'*
'Arabīde atıñ a'lāsı, *karīmun mina'l-*
*ḥayl*¹³ ma'nāsına.

ṭaraf (طرف) *bi-fethi't-tā'* ve *r-rā'* Fārisīde
hişşe ve kıt'a ve pāre ma'nāsına ve
'Arabīde her nesneniñ ucı ve nāhiyesi,
cem'i *eṭrāf* gelür.

ṭaf (طف) *bi-fethi't-tā'* ve *sükūni'l-fā'*
'Arabīdir, tamām alup noqşān vèrmek
ma'nāsına.

ṭuf (طف) *bi-zammi't-tā'* ve *sükūni'l-fā'*
'Arabīdir, Kūfe'de bir maḥalliñ adıdır.

ṭavvefe (طوف) *bi-fethi't-tā'* ve *teşdīdi'l-*
vāvi'l-meftūḥa 'Arabīde çok çok *ṭavāf*
ma'nāsına.

ṭuvvife (طوف) *bi-zammi't-tā'* 'Arabīde
çok kere *ṭavāf* olundu.

ṭavvif (طوف) *bi-fethi't-tā'* emirdir, sen
çok çok *ṭavāf* eyle ma'nāsına.

ṭūf (طوف) *şūf vezninde* Fārisīdir, ğayet de
ihtiyāra ve müsenneh kıoca kıarıya
dènür.

ṭarf (طرف) *bi-fethi't-tā'* ve *sükūni'r-rā'*
'Arabīde urmaq ma'nāsına ve dögmeq,
daqq gibi ve yūñi ve penbeyi ağac ile

urmaq ve ab-tīre ve za'af ve istirḥā
ma'nālarına.

ṭurf (طرف) *bi-kesri't-tā'* ve *sükūni'r-rā'*
'Arabīdir, kuvvet ve şaḥm ma'nāsına.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Kāf

ṭaraq (طرق) *bi-fethi't-tā'* ve *r-rā'* ve
sükūni'l-kāf 'Arabīdir, buluṭ bir yere
cem' olmaq ve bir nesne bir nesneniñ
üzerine olmaq ve *i'vicācun fī's-sāki*¹⁴
va't-ṭaraqū labanin [457] fī canāhi't-
tā'ir.¹⁵

ṭuruq (طرق) *bi-zammi't-tā'* ve *r-rā'* ve
sükūni'l-kāf 'Arabīde **ṭarīq**iñ cem'idir.

ṭarrāq (طراق) *bi-kesri't-tā'* ve *meddi'r-*
rāi'l-müşeddede 'Arabīde **tiryāk**
ma'nāsına.

ṭirāq (طراق) *itāb vezninde* 'Arabīde
zehāb ma'nāsına.

ṭaraq (طراق) *bi-fethi't-tā'* ve *meddi'r-rā'*
Türkīdir, murādifi 'Arabīde maşatdır
ve deryādan çıkan bir nev' böcekdir.

ṭabaq (طبق) *bi-fethi't-tā'* ve *l-bā'* ve
sükūni'l-kāf 'Arabīde pūşīde ve setre

¹³ Atların en güzellerinden biri.

¹⁴ Ayakların üst üste gelme durumu.

¹⁵ Kuşların kanadındaki sütün çoğalması.

ma'nāsına, cem'î **eṭbāk** gelür ve daḥi ḥāl ve cemā'at ve ḳabīle ve ḳarn ma'nālarına gelür.

ṭıbḳ (طبق) *bi-kesri't-ṭā'* ve *sükūni'l-bā'* 'Arabīdir, muvāfıḳ ma'nāsına.

ṭabbāḳa (طبق) *bi't-teşdīd tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **ṭaṭbīḳ** ètdi ve ḳapaḳlandırdı ma'nāsına.

ṭubbiḳa (طبق) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i meḥūldür*, **ṭaṭbīḳ** olundu ma'nāsına.

ṭabbıḳ (طبق) *bāb-ı mezkūrdan* emirdir, sen **ṭaṭbīḳ** eyle ma'nāsına.

ṭalḳ (طلق) *bi-fethi't-ṭā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīde oḡlan burısı veca'-i vilādet ma'nāsına ve bir nev' ḥacerdir ki ḳat ḳat aḳ ve şarı olur ve Türkīde elcü ve elci dēnür. 'Arabīde kevkebü'l-arz daḥi dērler.

ṭılḳ (طلق) *bi-kesri't-ṭā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, ḥelāl nesne ve ḥabl-i meftül ma'nāsına ki bükülmüş ip dēmek.

ṭuluḳ (طلق) *bi-zammeteyn* 'Arabīde muṭlaḳ dēmek olur. Meşelā *faras-i ṭuluḳu'l-yamanī* dērler, şaḡ ayaḡı muṭallaḳdır.

ṭalaḳ (طلق) *bi-fethi't-ṭā'* ve *'l-lām* at sıçramaḳ ve ḳalkmaḳ ma'nāsına.

ṭallaḳa (طلق) *bi't-teşdīd tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **ṭaṭlīḳ** ètdi ma'nāsına.

ṭullıḳa (طلق) *bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i meḥūldür*, **ṭaṭlīḳ** olundu ma'nāsına.

ṭallıḳ (طلق) *tef'īl bābından emr-i ḥāzır*dır.

ṭalāḳ (طلاق) *seḥāb vezninde* 'Arabīde el çekmek ve şalıvermek ve nikāḥdan olan 'aḳdi bozmaḳ ma'nāsına.

ṭalaḳ (طلاق) *seḥāb vezninde* Türkīde cigere merbūṭ bir nesnedir.

ṭurmūḳ¹⁶ (طرموق) 'Arabīdir, ḥuffāş ve yarısa ma'nāsına.

ṭomruḳ (طمروق) *bi-zammi't-ṭā'* Türkīde bir nev'ı ḳalın ḥaṭabdır ve bundan başḳa maḥbesler de isti'māl olunur ālet-i işkencedir.

ṭoḳ (طوق) *bi-zammi't-ṭā'* Türkīdir, Fārisīde murādifi sīrdır.

ṭavḳ (طوق) *bi-fethi't-ṭā'* 'Arabīde ḳılāde ma'nāsına.

¹⁶ Metinde yanlışlıkla ṭumrūḳ şeklinde yazılmış.

Faşlü'l-Kāf Bi'l-Kāf

ṭuyarsıñ (طويارسك) *bi-zammi 't-tā'*
Türkîdir, 'Arabîde murādifi
tesme'udur.

ṭoyarsıñ (طويارسك) *bi-zammi 't-tā'*
Türkîdir, Arabîde murādifi teşbe'udur.

ṭuyduñ (طويديك) *bi-zammi 't-tā'* Türkîdir,
Arabîde murādifi semi'tedir.

ṭoyduñ (طويديك) *bi-zammi 't-tā'* Türkîdir,
Arabîde murādifi şeba'tedir. [458]

ṭuymazsıñ (طويمازسك) *bi-zammi 't-tā'*
Türkîde işitmezsin lafzınıñ
murādifidir.

ṭoymazsıñ (طويمازسك) *bi-zammi 't-tā'*
Türkîde ma'lüm bir âdemiñ gedâ-çeşm
olmasından veyâ ekül bulunmasından
nâşî telaffuz olunur.

ṭoyosuñ (طويوسك) *bi-zammi 't-tā'* Türkîdir,
bir şey'i bilmezsiñ çocuğuñ
mağâmında müsta'meldir.

ṭoy señ (طويوسك) *bi-zammi 't-tā'* Türkîdir,
Arabîde murādifi işba'entendir.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Lām

ṭıfl (طفل) Arabîde yakında toğmuş veled
ve her nesneniñ küçüreği cem'i *ṭufül*
ve *atfâl* gelür.

ṭafel (طفل) *bi-fethi 't-tā'* ve *'l-fā'* Arabîdir,
mağar ve güneş gurûba yakın olmak ve
zulmet ma'nasına.

ṭal (طل) *bi-fethi 't-tā'* ve *sükûni 'l-lām*
'Arabîde çih dênilen ruṭûbet Fârisîde
aña şebnem dêrler.

ṭal (طل) *bi-fethi 't-tā'* ve *sükûni 'l-lām*
'Arabîde leben ma'nasına.

ṭāle (طال) *kāle vezninde fi 'l-i māzîdir*,
uzadı ma'nasına.

ṭal (طال) *bi-sükûni 'l-lām* Türkîdir, şoğul
mā'nasına.

ṭuvvel (طول) *bi-zammi 't-tā'* ve *teşdîdi 'l-*
vāvi 'l-meftûha 'Arabîdir, ayağı *ṭavîl*
ve rengi boz ve kuyruğı siyâh ve
vasat-ı kuyrukda iki uzun yelekli bir
şu kuşunuñ adıdır.

ṭuvl (طول) *bi-zami 't-tā'* ve *sükûni 'l-vāv*
ve *'l-lām* 'Arabîdir, uzunluk ma'nasına
ve Türkîde ersiz 'avrata dênür.

ṭavel (طول) *bi-fethi 't-tā'* 'Arabîdir, kudret
ve ğanî ve in'âm ve fazl ve 'ömr
ma'nalarına.

ṭıvil (طول) *bi-kesreteyn* 'Arabîdir, at
otlatmak için bağladıkları uzun ip ve
ṭavîle daği dênür.

ṭavvele (طول) *bi't-teşdīdi'l-vāv tef'īl*
bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur,
taṭvīl êtdi ve uzatdı ma'nāsına.

ṭuvvile (طول) *bi'z-żamm ve't-teşdīd bāb-ı*
mez-kūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür,
taṭvīl olundı ma'nāsına.

ṭavvil (طول) *tef'īl bābından emr-i*
ḥāzırđır, sen taṭvīl eyle ma'nāsına.

ṭuvāl (طوال) *ğubār vezninde ṭavīl*
ma'nāsına, ifrātla uzun olsa *ṭavāle*
dênür.

ṭivāl (طوال) *civār vezninde* 'Arabīde
*ṭavīl*ñ cem'idir *aṭvāl* ve *aṭāvīl* gibi.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Mīm

ṭuyurdum (طويردم) *bi'z-żamm* Türkīdir,
'Arabīde murādifi esme'tüdür.

ṭoyurdum (طويردم) *bi'z-żamm* Türkīdir,
'Arabīde murādifi eşba'tüdür.

ṭoyarım (طويارم) *bi'z-żamm* Türkīdir,
'Arabīde murādifi eşba'üdür.

ṭuyarım (طويارم) *bi'z-żamm* Türkīdir,
işidirim demek olur.

ṭoydum (طويدم) *bi'z-żammi't-tā'* Türkīde
nefs-i mütekellim vaḥdedir, 'Arabīde
murādifi şeba'tüdür.

ṭuydum (طويدم) *bi'z-żammi [459] t-tā'* bu
dahı Türkīde *nefs-i mütekellim*

vaḥdedir, 'Arabīde murādifi istema'tü,
Fārisīde murādifi şenīdemdir.

ṭamm (طم) *bi-fethi't-tā'* 'Arabīdir, saçını
düzmek ve tıraş etmek ve galebe
eylemek ve yüce olmak ve diğkat
etmek ma'nalarına.

ṭım (طم) *bi-kesri't-tā'* 'Arabīdir, deryā ve
māl-ı keşir ve deve kuşunuñ erkeği
ma'nāsına.

ṭı'm (طمع) *bi-kesri't-tā'* ve *sükūni'l-ayn*
'Arabīdir, her nesneniñ lezzeti ve tadı
demek.

ṭu'm (طمع) *bi-żami't-tā'* ve *sükūni'l-ayn*
'Arabīdir, ta'am ma'nāsına.

Faşlü't-Ṭā' Bi'n-Nūn

ṭabn (طبن) *bi-fethi't-tā'* ve *sükūni'l-bā'*
'Arabīdir, defn etmek ve gömmek ve
ṭanbūr ma'nalarına.

ṭaban (طبن) *bi-fethateyn* 'Arabīdir,
zīreklik ma'nāsına.

ṭıḥn (طحن) *bi-kesri't-tā'* 'Arabīdir, dağık
ma'nāsına.

ṭaḥan (طحن) *bi-fethateyn* 'Arabīde bir
nev'i ḥayvān adıdır ki kendüsini
toprağa gömer yatur.

tavran (طوران) *bi-fetħi't-tā'* Türkide emirdir, hareket eyle ve kıyımdan demek olur.

tura (طوران) *bi-zammi't-tā'* Türkidir, kıyām üzre olan demek olur.

tavrān (طوران) *bi-fetħi't-tā'* ve *meddi'l-elif* Fāriside mürekkebe olarak anıñ tarz ve revşi demek olur.

tuysun (طويسون) *bi-zammi't-tā'* Türkidir, 'Arabide murādifi li-yesme'dir.

toysun (طويسون) *bi-zammi't-tā'* Türkidir, Arabide murādifi li-yeşbe'dir.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Vāv

tolu (طلو) *bi-z-zamm* Türkidir, Fāriside yeħçedir.

tulū (طلو) 'Arabidir, zi'b ve kurd ma'nāsına.

tolu (طلو) *bi-zammi't-tā'* Türkidir, Fāriside murādifi māl-ā-māl ve 'Arabide meşhūn ve memlūdur.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Hā'

ṭihāne (طحانه) *kitābe vezninde* 'Arabide esb- i *ṭāhūn* ma'nāsına.

ṭahhāne (طحانه) *bi-fetħi't-tā'* ve *teşdidi'l-hāi'l-meftūha* 'Arabide kesirü'l-'asākīr ki uğradıklarını *ṭahn* ederler.

ṭurğa (طرغه) *ğurfе vezninde* 'Arabidir, 'aceb ve cedid nesne ve māl-ı ḥādiş ma'nāsına.

ṭarfe (طرفه) *cerħa vezninde* 'Arabide menāzīl-i kamerden bir yıldızdır ve ba'zan göz içinde kandan kızıl noktaya derler.

ṭalebe (طلبه) *ğalebe vezninde* 'Arabide *ṭalibiñ* cem'idir, ve zırnīḥ ma'nāsına da gelür.

ṭalibe (طلبه) *bi-fetħi't-tā'* ve *kesri'l-lām* ve *fetħi'l-bā'* 'Arabidir, maṭlūb ma'nāsına.

ṭarāde (طراده) *ğabāve vezninde* Fārisidir, bayrak şukkasına denür.

ṭarāve (طراوه) *ħalāve vezninde* 'Arabidir, tāzelik ma'nāsına, na'atī *ṭarī* gelür.

ṭımla (طمله) *bi-kesri't-tā'* [460] ve *süküni'l-mīm* ve *fetħi'l-lām* 'Arabidir, za'ife 'avrat ma'nāsına.

ṭamele (طمله) *bi'l-feteħāt* 'Arabide ḥavzda bākī kalan çökündi ma'nāsına.

ṭamla (طمله) *ferħa vezninde* Türkidir, 'Arabide murādifi kaṭredir.

ṭayyerahū (طيره) *tef'ıl bābindan fi'l-i māzī* *bi-zamiri'l-mef'ül* o uçurtdı demek olur.

ṭuyyirehū (طيره) *bi-ḡammi't-ṭā'* *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, bi'z-ḡamīr* o uçurtdırıldı ma'nāsına.

ṭayyirhu (طيره) *bāb-ı mezkūrdan* emirdir, *bi'z-ḡamīr* sen anı **ṭaṭyīr** eyle ya'ni uçurt ma'nāsınadır.

ṭabla (طبله) *bi'l-feth* Türkīde müte'arif nesnedir ki derūnuna şahan konılır.

ṭable (طبله) 'Arabīdir, dirhem ma'nāsına.

ṭabele (طبله) *bi'l-feteḡāt* lisān-ı ecnebīden menkūldür, puşula mişillü nesnedir ki ḡasta-ḡānelerde ḡastagānıñ baş ucuna konılır.

ṭīre (طيره) *ḡīre* *vezninde bi-kesri't-ṭā'* 'Arabīdir, teşe'üm ma'nāsına.

ṭīre (طيره) *kīle* *vezninde* 'Arabīde şüm ve yaramaz görmek ma'nāsına.

ṭayre (طيره) *bi-fethi't-ṭā'* 'Arabīdir, qahir ve ḡışım ve ḡazab ma'nāsına.

ṭīze (طيزه) *bi-kesri't-ṭā'* Fārisīdir, ḡaclet ve ḡacālet ve şerm-sārī ma'nāsına ve ḡacīl ve şermende ma'nāsına gelür ve bir ḡuşuş, bir māddeden alınıp incinmek ve gücenmege dēnür.

Faşlü't-Ṭā' Bi'l-Yā'

ṭoydı (طويدى) *bi-ḡammi't-ṭā'* Türkīdir, Fārisīde murādifi siriştdür.

ṭuydı (طويدى) *bi-ḡammi't-ṭā'* Türkīdir, Fārisīde murādifi şenīddir ki işitdi ma'nāsına.

ṭopı (طوپى) *bi-ḡammi't-ṭā'* ve *kesri'l-bāi'l-Fārisī*, Türkīdir, cümlesi dēmek olur.

ṭübā (طوبى) *bi-ḡammi't-ṭā'* *ḡublā* *vezninde* 'Arabīde bir ağacın ismidir ve Hind luḡatında cennete dērler ve taḡayyür ve aḡşā-yı emene ma'nāsına da gelür.

ṭuyurđı (طيوردي) *bi'ḡammeteyn* Türkīdir, işitdirdi ma'nāsına.

ṭoyurđı (طيوردي) *bi-ḡammeteyn* Türkīdir, işbā' eyledi dēmek olur.

ṭalī (طلى) *bi-fethi't-ṭā'* 'Arabīdir, qarışmaq ma'nāsına.

ṭılı (طلى) *bi-kesri't-ṭā'* 'Arabīdir, küçürek kızı ve oḡlaḡ ma'nāsına cem'i **ṭiliyān** gelür.

ṭayy (طى) 'Arabīdir, şarf etmek ve da'vet etmek ma'nāsına.

ṭayi (طى) *bi-fethi't-ṭā'* ve *kesri'l-yā'* 'Arabīdir, esb ve bigāl ve ḡımār ve geyik memeleri ma'nāsına, cem'i **etiyā** gelür.

ṭava (طوى) *alā* *vezninde* 'Arabīdir, iki ḡat ma'nāsına.

ṭavā (طوى) ‘Arabîdir, ṭarı ma‘nāsına.

ṭavā (طوى) Yapılmış kıyı ma‘nāsına.

ṭuy (طوى) *bi-ṣammi’ṭ-ṭā* ‘Türkîde emirdir, murādifi ‘Arabîde isme’dir.

ṭoy (طوى) *bi’z-ṣamm* Türkîdir, ‘Arabîde murādifi uşbü’dür.

ṭoy (طوى) Türkîde bir kuşun ismidir.

ṭurı (طورى) *bi-ṣammi’ṭ-ṭā* Fārisîdir, ṭorluk ve ürkeklik ve tevaḥḥuş ma‘nāsına ve yā-yı vaşfiyyetle ve [461] ḥaşyet şıfatıyla mevşûf ḥayvāna dēnür, Türkîde bir nev’i renkdir.

ṭurrı (طورى) *bi-ṣammi’ṭ-ṭā* ve *teşdīdi’r-rā* ‘Arabîde ḥayvān-ı vaḥşīye itlāk olunur, güyā ki **ṭūra** ya’ni tağa mensūbdur.

ṭavrı (طورى) *ḡavrı* vezninde Türkîde yolu ve ḥareketi maḳāmında müsta‘meldir.

ṭurı (طورى) *ḳurı* vezninde Türkîde muşaffā ma‘nāsında müsta‘meldir.

ṭoymadı (طويمادى) *bi-ṣammi’ṭ-ṭā* Türkîdir, ‘Arabîde murādifi mā-şebi‘adır.

ṭuymadı (طويمادى) *bi-ṣammi’ṭ-ṭā* Türkîdir, ‘Arabîde murādifi mā-semi‘adır.

ṭāmı (طامى) *ḥāmı* vezninde ‘Arabîde ṭolu ve mümteli’ ma‘nāsına.

ṭamı (طامى) *cāmı* vezninde Türkîde ma‘lüm **ṭamı** ve saçağı dēnilür.

El-bābü’s-Sābi ‘Aşere

Fı-Beyāni’z-Zā’ Ma‘al-Elif

ṣamā (ظماء) *bi’l-hemze selām* vezninde ‘Arabîde şuşamak ma‘nāsına ve bir nesneye müştāk ve ārzu-mend olmak ma‘nāsına.

ṣimā (ظماء) *kitāb* vezninde *bi’l-hemze* ‘Arabîdir, Fārisîde murādifi teşnedir.

Faşlü’z-Zā’ Bi’l-Bā

ṣarib (ظرب) *bi-fethi’z-zā* ve *kesri’r-rā* ‘Arabîde bir ucu keskin yerlü ḥacer ve küçürek tepe ma‘nāsına, cem’i **ṣarāb** gelür.

ṣarāb (ظراب) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, ḳasır etlü kimse ma‘nāsına.

ṣa’b (ظاب) *da’b* vezninde bānek ve feryād eylemek ma‘nāsına ve te’ehhül ve tezevvüc ma‘nāsına *mine’l-bābi’s-şāliş* ve çağıldı ve ḡıriv ve zulüm ve sitem ma‘nāsına ve bā-cenāḥ ma‘nāsına ve selef ma‘nāsınadır.

zāb (ظاب) *tāb* vezninde ‘Arabīdir, lāf ve kelām ve çağılı ve hengāme ve bağırma ma‘nalarına.

Faşlü’z-Zā’ Bi’t-Ta’

za’t (ظأت) *bi-fethi’z-zā’* ve *sükūni’l-hemze* ‘Arabīdir, boğma ma‘nāsına hūnuğ gibi.

Faşlü’z-Zā’ Bi’l-Cīm

zacc (ظج) *hacc* vezninde ‘Arabīdir, isti‘āne ve istimdād eden kimseniñ feryādı gibi cenkde feryād eylemek ma‘nāsınadır.

Faşlü’z-Zā’ Bi’l-Hā’

zamīh (ظمیح) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, samğ ağacı ma‘nāsına.

Faşlü’z-Zā’ Bi’l-Hā’

zimaḥ (ظمخ) *bi-kesri’z-zā’* ve *fethi’l-mīm* ve *sükūni’l-hā’* ‘Arabīdir, çınār ağacı şüretinde [462] bir ağacıñ ismidir, müfredāt-ı tıbbiyede şemer-i şecere-i ḥūr ile mübeyyendir ki ḥūr-rūmī dedikleridir, keh-rübā anıñ şamğı olduğu menkülüdür ve Tay kabīlesi luğatında incir ağacına dēnür, müfredi **zumḥad**ır, *hā-yle yāḥūd sükūn-i mīm* iledir, kesre kesr gibi ve gāhī cem‘inde daḥi mīm sākin olur, tīne ve tīn gibi.

Faşlü’z-Zā’ Bi’r-Rā’

zafer (ظفر) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, maṭlūba dest-res olma ma‘nāsına.

zufur (ظفر) *bi-zammeteyn* ve *sükūni’l-fā’* ‘Arabīdir, tırnağ ma‘nāsına insāniñ ve sā’ir pençe ve tırnağ şāhibi gerek insāniñ ve ḥayvāniñ olsun, cem‘i **ezfūr** ve **zufūr** ve **ezāfūr** gelir.

zafir (ظفر) *ḥafr* vezninde ‘Arabīde bir kimseniñ yüzini tırmalayup tırnaqlarını baturma ma‘nāsına.

za’r (ظأر) *bi-fethi’z-zā’* ‘Arabīdir, meyl eylemek ma‘nāsına.

zi’er (ظأر) *bi-kesri’z-zā’* ‘Arabīdir, deve ağzını bağlamak ma‘nāsına.

zahr (ظهر) *bi-fethi’z-zā’* ‘Arabīdir, arka ma‘nāsına, Fārisīde murādifi puştdir.

zاهر (ظهر) *bi-fethateyn* arka ağrısı ma‘nasına.

zahere (ظهر) *bi’l-feteḥāt fi’l-i māzī zāhir* oldu ma‘nāsına.

zuhire (ظهر) *bi-zammi’z-zā’* ve *kesri’l-hā’ fi’l-i māzī-i mechūldür*, **zāhir** olundu ma‘nāsına.

zühr (ظهر) *bi-zammi’z-zā’* ‘Arabīde evkāt-ı ḥamseden bir vaqt-i ma‘rūfuñ ismidir.

zuhūr (ظهور) *ku'ūd vezninde* 'Arabīdir, bir nesne zāhir ve 'ayān ve rūšen olmak ma'nāsına, *mine'l-bābi's-şālīş* ve bir ādeme i'āne eylemek ve gālib olmak ve fırsat bulmak ma'nāsına ve bir nesneyi āşikāre kılmak, iş'ād-ı derece-i 'ālī eylemek ma'nāsına.

zuhūr (ظهور) *ku'ūd vezninde* 'Arabīdir, arka ma'nāsına olan **zahr** kelimesiniñ cem'idir **zahrān** gibi.

Faşlü'z-Zā' Bi's-Sīn

zārbis (ظربس) *bi'l-feth* 'Arabīde taşla yapılmış kuyu ma'nāsına.

Faşlü'z-Zā' Bi's-Şīn

zaş (ظش) *bi-fethi'z-zā'* ve *sükūni's-şīn* 'Arabīdir, serd ve haşīn mevzi'e dēnür.

Faşlü'z-Zā' Bi'l-'Ayn

zāl' (ظلع) *bi-fethi'z-zā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, tavar ağısayup yekerek yürümek, tafşīli Kāmūsdadır.

zula' (ظلع) *şured vezninde* 'Arabīde Benū Selīm yurdunda bir tağ adıdır. [463]

Faşlü'z-Zā' Bi'l-Fā'

zālıf (ظلف) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, hevā u heves nefşāniyesinden kendüsini men'eden ādeme dēnür.

zālf (ظلف) *bi-fethi'z-zā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, men' etmek ve şiddet-i beyhūde ve bātıll ma'nāsına ve mübāh nesneye dēnür.

zālef (ظلف) *bi-fethateyn* yer pek ve dürüş olmak ma'nāsına müsta'meldir ki yürüyenün izi bellü olmaya.

zūf (ظوف) *bi-zammi'z-zā'* 'Arabīdir, gerdānıñ cildine dēnür.

zāvf (ظوف) *havf vezninde* 'Arabīdir, tırd eylemek ma'nāsına.

Faşlüz-Zā' Bi'l-Lām

zālīl (ظليل) *alīl vezninde* gölgelenici ve gölgelenmiş ma'nalarına gelür.

zūleyl (ظليل) *nuşayr vezninde* ism-i taşğır olur, gölgecegiz dērler.

zıll (ظل) *bi-kesri'z-zā'* ve *teşdīdi'l-lām* 'Arabīde dağ muqābilidir, fī'mefhūmundan e'amm olur, pes gerek dā'imā gölge ve gerek şems kendiden zā'il olsun ve 'alā kavlin fī' ma'nāsınadır ki şems zā'il olduktan sonra olan gölgeye dēnür, pes dā'imā olan gölge kıyıtı yerde olur, aña **zıll** itlāk olunmaz ve 'inde'l-ba'z mefhūmları muğāyirdir, **zıll** şabāhdan zevāle kadar ve fī' zevālden sonra olan

gölgeden 'ibâretidir, cem'î **zulâl** ve **zulûl** gelür.

zall (ظل) *bi-fethi 'z-zā' ve teşdīdi 'l-lām* 'Arabīdir, bir âdem gece işlemeyüp bütün gündüz işlemek ma'nāsına.

Faşlü'z-Zā' Bi'l-Mīm

zulum (ظلم) *bi-ẓammi 'z-zā'* bir nesneyi mā-važ' lehine şarf etmemekden 'ibâretidir.

zalm (ظلم) *bi-fethi 'z-zā'* 'Arabīdir, beyāz ve berrāk diş ve şelc ma'nalarına.

zallim (ظلم) *bi-kesri 'z-zā'* ve teşdīdi 'l-lāmi 'l-meksüre, kesīrū'z-zulm olan kimse ma'nāsına.

zālīm (ظليم) *'alīm vezninde* 'Arabīdir, deve kuşunuñ erkegi demek, cem'î *bi-kesri 'z-zā'* *eyni zulm ve zulumān* gelür ve kaymağı atmadan içilen süde dēnür ve ebedī kazılmadık yerden kazılan toprağa dēnür.

zuleym (ظليم) *nuşayr vezninde ism-i taşgīr*, zālımcegiz ma'nāsına, **zaleme** **yażlimu** kelimelerinden.

zillām (ظلام) *bi-kesri 'z-zā'* ve teşdīdi 'l-lām 'Arabīde luğatdır.

zılām (ظلام) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, cüz'ī nesneye dēnür, şey'-i yesīr ma'nāsına.

zallām (ظلام) *şeddād vezninde* 'Arabīde bu dañi luğatdır.

zullām (ظلام) *bi-ẓammi 'z-zā'* ve teşdīdi 'l-lām **zālīm**iñ cem'idir ve karañuluk ma'nāsına da gelür.

Faşlü'z-Zā' Bi'n-Nūn

zūnūn (ظنون) *ku'ūd vezninde* 'Arabīdir, gümān ma'nāsına olan zann kelimesiniñ [464] cem'idir.

zanūn (ظنون) *şabūr vezninde* 'Arabīdir, za'if ve bī-mecāl âdeme dēnür ve hīle ve re'y-i tedbīri kalīl âdeme dēnür ve şol hatuna dēnür, şān ve şerefi olup herkes tezevvücüne h'vāhişger olur.

Faşlü'z-Zā' Bi'l-Hā'

zafere (ظفره) *bi'l-feteḥāt* 'Arabīde ziyāde nāzik, yufka deridir ki gözde cānibi enfden tarafa olup ağını ve qarasını bürür.

zufrehū (ظفره) *bi-ẓammi 'z-zā'* ve 'r-rā' ma'a *izāfeti 'l-hā'* anıñ tırnağı demek olur.

zufre (ظفره) *ğurfе vezninde* 'Arabīdir, çukur yer ma'nāsına.

zihre (ظهرة) *bi-kesri 'z-zā'* 'Arabīdir, meded ve 'avn ma'nāsına ve bir âdemiñ kavim ve 'aşiretine itlāk olunur.

zahere (ظهره) *bi'l-feteḥāt* 'Arabīdir, ev metā'ına dēnür, eṣāṣü'l- beyt ta'bīr olunur.

zahre (ظهره) *ḡurfe vezninde* 'Arabīdir, ḡablubaḡaya itlāk olunur.

zahruhū (ظهره) *bi'l-fetḥ ve zammī'r-rā'* ma'a izāfeti'l-hā' añın arḡası dēmek olur.

zillehū (ظله) *bi-kesri'z-zā'* ve *teṣḡīdi'l-lām ma'a izāfeti'l-hā'* añın ḡölgesi dēmek olur.

zalle (ظله) *bi-fetḥi'z-zā'* Arabīdir, ikāmet ve ārām ma'nāsına.

zulle (ظله) *bi-zammī'z-zā'* 'Arabīdir, ḡāṣiye ve sāyebān ma'nāsına.

Faṣlü'z-Zā' Bi'l-Yā'

zahrī (ظهري) *bi-kesri'z-zā'* ve 'r-rā' 'Arabīdir, bir ḡacet için ḡazırlanup ḡıfz olunan nesne ma'nāsına, cem'i *zihāri* gelür.

zahrī (ظهري) *dehri vezninde Türkīde yā-yı hikāye ile arḡası ma'nāsına gelür.*

zihriyy (ظهري) *bi-kesri'z-zā'* ve *teṣḡīdi'l-yā'* 'Arabīdir, iḡtizā mülāḡazasıyla ihtiyāten ḡıfz ve ittiḡāz olunan deveye itlāk olunur, cem'i *zuhhāriyy* gelür, *bi't-teṣḡīdi'l-yā'* ḡayr-ı münṣarifdir, zīrā vāḡidinde yā-yı nisbet-i ṣābitedir

ve ṣol nesneye itlāk olunur ki mübālāt olunmamaḡla verā'-i *zahre* atılup terk ve ihmāl olunmuş ola. *Yuḡālu ittaḡazahu zihriyyan ay lam yaltafit ilayhi va nasiyahū.*¹⁷ Uṣbu *zihriyy* kelimesinde zāniñ kesri ta'bīr-i neseb ḡābilindendir.

zahrī (ظهري) *dehri vezninde* 'Arabīde yā-yı mütekellim ile arḡam dēmek olur, Fārisīdeki puṣt-men gibi.

El-bābü's-ṣā' Minü 'Aṣere

Fī-Beyāni'l-'Ayn Ma'al-Elif

'āvenū (عاونوا) *dāvemū vezninde müfā'ale bābindan fi'l-i māzī, cem'i müzekkeridir, mu'āvenet* ētdiler ma'nāsına.

'āvinū (عاونوا) *bi-meddi'l-'ayn ve kesri'l-vāv ve zammī'n-nūn bāb-ı mezkūrdan emr-i ḡazırñ cem'i müzekker muḡāḡabıdır, sizler mu'āvenet* eyleyiñ dēmek olur. [465]

'āvedū (عادوا) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī cem'i müzekker ḡā'ibdir, mu'āvedet* ētdiler.

¹⁷ Bir ṣeye iltifat etmeyip onu unuttuḡu zaman, *ittahazahu zihriyyan* "onu ḡöz ardı etti" denir.

‘āvidū (عودوا) *bi-kesri*’l-vāv *bāb-ı mezkürdan emirdir, sizler mu ‘āvedet* eyleye-siz demek olur.

‘arā (عرا) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *meddi*’r-rā’ *bilā hemze* ‘Arabīde dāḥil-i beyt ve ḥarīmü’d-dār ma’nāsına, sāḥatü’d-dār u fenā gibi.

‘arā’ (عراء) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *meddi*’r-rā’ ve *sükūni*’l-hemze ‘Arabīde mekân-ı vāsi’ ki hīç perde ve ḥā’il olmaya fezā gibi ve otsuz boz maḥall ma’nāsına.

‘urā’ (عراء) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *meddi*’r-rā’ ve *sükūni*’l-hemze ‘Arabīdir, eylik eylemek ma’nāsına.

‘irā’ (عراء) *bi-kesri*’l-‘ayn ve *meddi*’r-rā’ ve *sükūni*’l-hemze ‘Arabīdir, dāḥil-i deryāda bir nev’i ḥacerdir, sefīneyi kendüsine ṭoḡrı çeker.

‘ilmen (علماء) *‘alime ya’lemudan maṣdardır, bilmek* ma’nāsına.

‘almā’ (علماء) *ḥamrā’* vezninde ‘Arabīdir, zirhe dēnür, dir’ gibi.

‘ulemā’ (علماء) *ṣuleḥā’* vezninde ‘Arabīde ‘ālim kelimesiniñ cem’idir.

‘anā (عنا) *‘aṣā* vezninde ‘Arabīdir, esīrlige düşmek ma’nāsına.

‘anā’ (عنا) *‘aṭā’* vezninde *bi’l-hemze* ‘Arabīde esīr olmak ve renc ve zaḥmet çekmek ma’nāsına.

‘anā (عنا) *bilā-hemze* ‘aṣā vezninde ‘Arabīde ṭa’ām ve şerbet ḥōṣ-güvār olmaḡ-ıla mizāca yaramak ma’nāsına.

‘annā (عنا) *bi’l-feth* ve *t-teṣdīd* ‘Arabīde müte’ārifdir, bizden demek.

‘aṭā (عطا) *‘aṣā* vezninde *bilā-hemze* ‘Arabīde vērgü ma’nāsına, baḥṣiṣ gibi.

‘iṭā’ (عطاء) *bi’l-hemze kıtāl* vezninde ‘Arabīdir, vērmek ma’nāsına.

‘afā’ (عفاء) *bi’l-hemze semā’* vezninde ‘Arabīdir, maḥv u helāk olmak ma’nāsına ve ṭopraḡa dēnür.

‘afā (عفا) *‘aṣā* vezninde ‘Arabīdir, bir kimseniñ temellük cihetiyle eser ve medḥali olmayan yere dēnür.

‘aṣā (عشا) *‘aṣā* vezninde ‘Arabīdir, zulm eylemek ma’nāsına.

‘aṣā’ (عشاء) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *meddi*’ṣ-ṣīn ve *sükūni*’l-hemze ‘Arabīdir, aḥṣām ṭa’āmı ve ‘inde’l-ba’z ba’de’z-zevāl ekl olunan ṭa’ām ma’nāsına.

‘adā (عدا) *seḥā* vezninde ‘Arabīdir, segirtmek ve ḳoṣmak ma’nāsına.

‘addā’ (ءءء) *bi’l-hemze ve’t-teşdīd* şeddād vezninde ‘Arabīdir, yürigen ferese dēnür, yügrük at dēmek.

‘idā’ (ءءء) *kisā vezninde* ‘Arabīde bir baş segirtmege ve koşmağa dēnür.

‘idā’ (ءءء) *kitāl vezninde* ‘Arabīdir bir segirdimde iki şikār birden şayd eylemek ma’nāsına.

‘işā’ (ءءء) *bi-kesri’l-‘ayn ve meddi’ş-şīn* ve ‘l-hemze ‘Arabīdir, şalāt-ı mağribden yatsu vaktine kadar ve ‘inde’l-ba’z zevālden gürüb-ı şemse kadar ve ba’z-ı kavim zevālden tulū’-u şemse kadar dērler, cem’i ‘aşāyā gelür.

‘aşrā’ (ءءءء) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’ş-şīn* ve *meddi’r-rā’* ve *sükūni’l-hemze* ‘Arabīdir, on aylık vazīfe ve on aylık yüklü deve ma’nāsına.

‘Uşrā’ (ءءءءء) *bi-zammi’l-‘ayn ve sükūni’ş-şīn* ve *meddi’r-rā’* ve *sükūni’l-hemze* ‘Arabīdir, mäh-ı Muharremiñ onuncı günü [466] ‘aşūrā’ gibi.

‘asā’ (ءءءء) *bi’l-hemze şehāb vezninde* pek kocalmak ma’nāsına ve yaş bir şey’ kuruyup pekişmek ma’nāsına.

‘asā’ (ءءء) *bi-fethi’l-‘ayn* ‘aşā vezninde *bilā-hemze* ‘Arabīde bu dañi pek

kocalmak ma’nāsına ve ot kuruyup pekişmek ma’nāsına ve vüs‘at ve tahūr ve kadeh-i kebīr ma’nalarına dañi gelür, ‘asen gibi.

‘azā’ (ءءءء) *bi’l-hemze şehā vezninde* ‘Arabīdir, şabr etmek ve bir kimseyi babasına nisbet etmek ma’nāsına.

‘azzā’ (ءءءء) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir, şiddetli sene ma’nāsına.

‘ifā’ (ءءءء) *bi’l-hemze kitāb vezninde* ‘Arabīdir, Haqq Ta‘ālā kuluna‘ilel ve belāyādan şihhat ve selāmet virmek.

‘ifā’ (ءءءء) *bi’l-hemze kitāb vezninde* ‘Arabīdir, deve kuşunuñ yelegi ve deveniñ yūñi çok olmak ma’nāsına.

‘avā’ (ءءء) *devā’ vezninde bi’l-hemze* ‘Arabīdir, ednā kimse ma’nāsına ve menāzil-i kamerden bir menziliñ adıdır.

‘uvā’ (ءءء) *bi’l-hemze uşāt vezninde* ‘Arabīdir, şayha ve āvāz-ı kelb ma’nāsına.

‘avvā’ (ءءء) *bi’l-hemze şeddād vezninde* ‘Arabīdir keşirü’ş-şiyāh olan kelb ma’nāsına.

‘alyā’ (ءءء) *teblā vezninde* ‘Arabīdir, a‘lā ve mekān-ı mürtefi’ ma’nāsına.

‘alyā (عليا) *fermā vezninde* ‘Arabīdir, yüce ve yüksek maḥall ma‘nāsına, müzekkeri *a‘lā* gelür.

‘anḳā (عنقا) *sermā vezninde* ‘Arabīdir, boynu uzun ‘avrata dēnür.

‘Anḳā (عنقا) *bi‘l-feth ‘aṭṣā vezninde* Fārisīde ve Türkīde isti‘māl olunur, ismi mevcūd cismi nā-mevcūd bir murğdur ve rivāyet olundığına göre cesāmeti kemāle ve biñ sene yaşarmış ve fili ve gergedanı çapar almış ve ricāl-i ‘Arab’dan biriniñ ismidir ve zahmet ve meşakḳat ma‘nāsına da gelür ve az olur ki meyl etmek ma‘nāsına da gelür.

‘abā (عبا) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sükūni‘l-bā* ‘Arabīdir, bir nesneyi düzüp koşup ḥāzır ve āmāde eylemek ma‘nāsına.

‘abā’ (عبا) *bi‘l-hemze seḥāb vezninde* ‘Arabīdir, yün den ma‘mül ve ma‘rūf libāsdır ki Türkīde *aba* ta‘bīr olunur, ḥırḳa-i şūfiye ve cübbe-i peşmīneden ‘ibāretidir ve aḥmak ve şakīl ve nādān ve nā-tırāş ādeme itlāk olunur, cem‘i *ecvibe vezninde a‘bi‘e* gelür.

Faṣlü‘l-‘Ayn Bi‘l-Bā’

‘akeb (عكب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, dudak ve çeñe kemigi kalın ve yumrı olmak ma‘nāsına.

‘akb (عكب) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sükūni‘l-kāf* ‘Arabīdir, toza dēnür ve ceset ve neşāt-mend ve ḥafīfü‘r-rūḥ kimseye dēnür, şer ve şūr ve mazarrat cihetinden olan şiddete dēnür.

‘abāb (عباب) *seḥāb vezninde* ‘Arabīdir, muṭlaḳā şu içmek ma‘nāsına.

‘ubāb (عباب) *ḡurāb vezninde* ‘Arabīdir, her nesneniñ evveli ve mu‘azzamı ve cemā‘at ma‘nālarıdır [467] ve ḥurmā yaprağına denür.

‘atab (عتب) *ta‘ab vezninde* ‘Arabīdir, girye ve nā-maṭbu‘ işe dēnür ve fesād ve tebāhī ma‘nāsına.

‘itb (عتب) *bi-kesri‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, çok ‘*itāb* eden kimseye dēnür ki şadākat ve istikāmetinden nāşī dostuna nuşḥ ve şefḳat cihetiyle nā-revā olan ef‘ālinde dā‘imā lev mēder.

‘ayyebe (عيب) *tef‘īl bābından fi‘l-i māzī-i ma‘lūmdur, ta‘yīb* etdi ma‘nāsına, *ta‘yīb* ki *ma‘yūb* etmek demek olur.

‘uyyibe (عيب) *bāb-ı mezkūrdan fi‘l-i māzī-i meḥūldür, ta‘yīb* olundu ma‘nāsına.

‘ayyib (عيب) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḥāzırdir, sen ta‘yīb* eyle ma‘nāsına.

‘**alb** (علب) *kalb* vezninde ‘Arabîdir, bir nesne bir yerde eşer ve nişân eylemek ve hayvânîñ vücūdunda şerît ve paldum gibi nesne yer etmek ve kertmek ve çizmek ma‘nāsına.

‘**alib** (علب) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, pek nesneye dênür, şey’-i şalb ma‘nāsına.

‘**aleb** (علب) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bir nesne pek şalb olmak ma‘nāsına.

‘**Arab** (عرب) *bi-fethi’l-‘ayn ve’r-rā’* ve *sükūni’l-bā’* ‘Arabîdir, eşnāf-ı beşerden bir t̄ā’ ifedir ki ehl-i emşār ola, bādiye ehline *a’rāb* dērler, nisbet êtdirilür ise ‘*arabî* ve *a’rābî* dērler, ve feşād-ı mi‘de ve cünbüş ve neşāt ve şevk ma‘nalarına ve *bi-sükūni’r-rā’* [*‘arb*] ekl ma‘nāsına da gelür.

‘**urub** (عرب) *bi-zammi’l-‘ayn ve’r-rā’* ve *sükūni’l-bā’* mezkūr ‘*arab* lafzımıñ cem‘idir.

‘**irb** (عرب) *bi-kesri’l-‘ayn ve sükūni’r-rā’* ‘Arabîde kedi otı ve eyeyigen[?] dênilen ot ma‘nāsınadır.

‘**arb/’urb** (عرب) *bi-fethi’l-‘ayn ve zammi hā ve sükūni’r-rā’ ve’l-bā’* ‘Arabîdir, cereyānı şedîd bir nehir ismidir ve neşāt ma‘nāsına da gelür.

‘**arrabe** (عرب) *tef‘il bābından fi’l-i mazī-i ma’lūmdur, ta’rīb* êtdi ma‘nāsına.

‘**urribe** (عرب) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i mazī-i mechūldür, ta’rīb* olundu ma‘nāsına.

‘**arrib** (عرب) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen tā’rīb* eyle ma‘nāsına ya’nî ‘*Arabî* olmayan luğatı sen ‘*Arab* luğatına nakl eyle demek.

‘**ub** (ع) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabîdir, libās yeñiniñ koltuğ tarafına gelen ucıdır.

‘**abb** (ع) *bi-zammi’l-‘ayn ve teşdîdi’l-bā’* ‘Arabîdir, muṭlaqā şu içmek ma‘nāsına yāhūd şuyı min gayr-i maşş arasını kaṭ’ etmeyüp gügercin gibi içmek, sā’ir t̄uyūr bunuñ hılāfınadır ve uzamak ma‘nāsına maşşardır.

‘**ab** (ع) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’l-bā’ ve’l-hemze* ‘Arabîdir, güneşiñ pertev ve ziyāsına dênür ve hemzeniñ işkātıyla ‘*abü*’ş-şems dañi dênilür.

‘**ibi** (ع) *bi-kesrateyn ve sükūni’l-hemze* ‘Arabîdir, yük dengi ‘adl gibi ḥaml-i şakīle dañi dērler cem‘i *a’bā’* ve *a’bā’udur bi’l-hemze*.

‘**ucb** (عجب) *bi-zammi’l-‘ayn ve sükūni’l-cīm* ‘Arabîdir, kendüyi görüp ululanmak ma‘nāsına.

‘**acb** (عجب) [468] *bi-fetħi*’l-‘*ayn ve sükūni*’l-*cīm ve*’l-*bā*’ Arabīdir, kuyruk kemigi ‘azm-ı zenb gibi, cem’i ‘**ucūb** gelür ve koyun kuyruğunuñ içinde olan kemige dèrler.

‘**aceb** (عجب) *bi-fetħi*’l-‘*ayn ve*’l-*cīm ve sükūni*’l-*bā*’ Arabīdir, ‘**acib** nesne ki gören *ta* ‘**accüb** eder.

‘**acāb** (عجاب) Arabīdir, şol nesne ki andan *ta* ‘**accüb** ederler ve daħi keşirü’l-‘**aceb** olan olan kimseye ‘acāb dèrler ve ‘**acīb** lafzınıñ cem’i ‘**acāyib** gelür.

‘**uccāb** (عجاب) *bi-zammi*’l-‘*ayn ve teşdīdi*’l-*cīmi*’l-*memdüde* Arabīde ziyāde *ta* ‘**accüb** olunur nesne ki *u* ‘**cūbe** gibi, cem’i *e* ‘**ācīb** gelür.

‘**uşub**’/‘**uşab** (عصب) *bi-zammeteyn ev bi-fetħi*’ş-*şād* Fārisīde bir dikenlik ismidir ki geze dènilen şamğıñ şeceridir.

‘**aşab** (عصب) *bi-fetħateyn* Arabīdir, sekr ma’nāsına, cem’i *a* ‘**şāb** gelür ve keşirü’l-‘**aşab** olan ete lahmü’l-‘**aşab** dèrler.

‘**aşb** (عصب) *ğaşb* vezninde Arabīdir, sarmaşık ağacı ma’nāsına ve bağlamak ve muhkem dürmek, tayy-ı şedīd ma’nāsına ve ‘imāme ma’nāsına ve fers kuyruğuna dèrler ve hayvanāt-ı

baħriyeden biriniñ dişi, incü gibi ak boncuklar yaparlar ve bıçak şapı olur ve kurımağ ve kızarmağ ma’nāsına gelür.

‘**aķib** (عقب) *bi-fetħi*’l-‘*ayn ne kesri*’l-*kāf* Arabīdir, ayağıñ ökçesidir ki muahħarü’l-*ķadem* ma’nāsına.

‘**uķub** (عقب) *bi-zammeteyn* Arabīdir, her nesneniñ encāmı ve şoñı demek, ‘**āķibe** gibi.

‘**uķāb** (عقاب) ‘*uşāt* vezninde Arabīdir, tavşancıl ma’nāsına, cem’i ‘**uķbān** ve *a* ‘**ķab** gelür ve ‘**āķābīn**, şol iki dār ağacına dèrler ki siyāset ètdikleri kimseyi arasına çeküp şikence veyā şalb ederler ve *maylu*’l-*mā*’ *fī*’l-*ħavz*¹⁸ ma’nāsına ve daħi büyük ‘alem ma’nāsına.

‘**iķāb** (عقاب) *kitāb* vezninde Arabīdir, ‘azāb ve miħnet ma’nāsına ‘**uķūbet** gibi.

‘**annāb** (عناب) *şeddād* vezninde Arabīdir, yaş üzüm şatıcı ma’nāsına.

¹⁸ Suyu havuza yönlendirmek.

‘unāb (عناب) *uṣāt* vezninde ‘Arabīde enf-i kebīr ve ‘aql ve baṭın ma‘nālarıdır.

‘azeb (عذب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, çirk ve hār ve hāşāk maḳūlesine dēnür ve mevlid ‘akabinde zuhūr eden aṣa dēnür ve her nesneniñ ucuna dēnür.

‘azib (عذب) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, yoşunlı şuya dēnür.

‘azzebe (عذب) *bi’l-feth ve’t-teşdīd tef‘īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, ta’zīb* etdi.

‘uzzibe (عذب) *bi’z-zamm ve’t-teşdīd bāb-ı mezḳūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’zīb* olundu.

‘azzib (عذب) *bi’l-feth ve’l-kesr bāb-ı mezḳūrdan emirdir, sen ta’zīb* eyle ma‘nālarıdır.

‘asb (عسب) *kesb* vezninde ‘Arabīdir, erkek hayvān dişiye aşmak ma‘nāsına.

‘asb (عسب) *ketf* vezninde yuyup taramak ve katı uzamış olan başa dēnür.

‘uṣb (عشب) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, tāze ota ve çayıra dēnür.

‘aṣeb (عشب) *bi-fethateyn* [469] ‘Arabīdir, ḳurumak ma‘nāsına, yübüset gibi ve sinn-i kemālde olan ādeme dēnür.

‘uṭb/‘uṭub (عطب) *bi-zammi’l-‘ayn ve sükūni’t-tā’* ve *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, pamuğa dēnür, ḳoton ma‘nāsına.

‘aṭb (عطب) *darb* vezninde ‘Arabīdir, pamuk yumuşak olmak ma‘nāsına.

‘aṭab (عطب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, helāk olmak ma‘nāsına.

‘azb (عظب) *naşb* vezninde ‘Arabīdir, ḳuş kuyruğunuñ dibini sür‘atle oynatmak ma‘nāsına.

‘azab (عظب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir nesneye şabr ve sebātla mülāzım olmak ma‘nāsına ve sömürmek ma‘nāsına.

‘aḳab (عقب) *aşab* vezninde ‘Arabīdir, at bir def‘a segirttikden sonra bir daḳi segirtmek ma‘nāsına.

‘aḳb (عقب) *ketf* vezninde ‘Arabīdir, kişiniñ veledine ve veled-i veledine dēnür.

‘aḳab (عقب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, kiriş yapılan aḳ sinire dēnür.

‘aḳḳabe (عقب) *bi’l-feth ve’t-teşdīd tef‘īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūm, ta’ḳīb* etdi.

‘uḳḳibe (عقب) *bi’z-ẓamm ve’t-teşḏīd bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūl ta’ḳīb* olundu.

‘aḳḳib (عقب) *bi’l-feth ve’l-kesr bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta’ḳīb* eyle ma’nalarına.

‘akkūb (عكوب) *bi’l-feth ve’t-teşḏīd* ‘Arabīde nebātātdan bir otdur ki ekserī deve anı çok yer.

‘ukūb (عكوب) *gurūb vezninde* ‘Arabīdir, müzevvec olmak ve tırmak ma’nāsına.

‘ukūb/‘akūb (عكوب) *ku’ūd ve şabūr vezninde* ‘Arabīdir, ğubār ma’nāsına ve çölmek kaynaması ğaleyān-ı kıdır ma’nāsına ve ğalebelik ma’nāsına izdiḥām gibi.

Faḣlū’l-‘Ayn Bi’t-Tā’

‘izzet (عزت) *bi-kesri’l-‘ayn ve teşḏīdi’z-zā’i’l-meftūḥa* ‘Arabīdir, kuvvet ve ğalebe ma’nāsına.

‘izt (عزت) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, müteferriḳ olan cemā’at-i nās ma’nāsına, cem’i ‘izzī ve ‘uzūn gelir.

‘azzet (عزت) *bi-fethi’l-‘ayn ve teşḏīdi’z-zā’i’l-meftūḥa* ‘Arabīdir, geyik buzağısı ma’nāsına.

‘azamet (عظمت) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīdir, ululuk ve kibriyā ma’nāsına.

‘uzamet (عظمت) *bi-ẓammi’l-‘ayn ve fethi’z-zā’* ‘Arabīdir, ‘izāme gibi, bālīn ve minder gibi ḳalın ve büyük nesne masnāsına.

‘azzamet (عظمت) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, müfred müennes ğā’ibe, ta’ẓīm* etdi ma’nāsına.

‘uzzimet (عظمت) *bi-ẓammi’l-‘ayn* kelime-i mezkūruñ mechūlūdür.

‘azzamte (عظمت) *bāb-ı mezkūrdan müfred müzekker muḥātabdır, sen ta’ẓīm* etdiñ ma’nāsına.

‘azzamti (عظمت) *bi-kesri’t-tā’ müfred müennes muḥātabdır.*

‘azzemtü (عظمت) *bāb-ı mezkūrdan nefsi mütekellim vahdedir, ben ta’ẓīm* etdim ma’nāsına.

‘aft (عفت) ‘Arabīdir, pelteklikden sözi ‘usretle söylemek ma’nāsına.

‘iffet (عفت) *bi-kesri’l-‘ayn ve teşḏīdi’l-fā’i’l-meftūḥa* ‘Arabīdir, insān nefsinin maḥārim ve menāhīden [470] men’ etmek ma’nāsına.

‘uffet (عفت) *bi-ẓammi’l-‘ayn ve teşḏīdi’l-fā’i’l-meftūḥa* ‘Arabīdir, deñiz cānavarlarından bir cānavarıñ ismidir

ve *baḳıyyatu'l-labani fīd-dār*¹⁹
ma'nāsına.

'**aft** (عفت) *ḳalb vezninde* 'Arabīdir, bir nesneyi burup kırmak, 'alā ḳavlin eczāsı taḡılmadın kırmak ma'nāsına.

'**allet** (علت) 'Arabīdir, 'aḳıl gitmek ve müteḫayyir olmak ma'nāsına.

'**illet** (علت) *bi't-teṣdīd ḳillet vezninde* 'Arabīdir, vücūd-ı insān ve ḫayvāna 'ārız olan bir ḫāletdir.

'**ateb** (عتب) *bi-fethateyn* 'Arabīde bir nesne fāsıd ve tebāḫ olmak ve āşım ve günāḫ ma'nāsına ve bir kimse miḫnet ve şiddete uğramak ma'nāsına.

'**ant** (عنت) *ketf vezninde* 'Arabīdir, şarılp oñulduḳdan şonra tekrār şikest olan kemige dēnür.

'**ammertü** (عمرت) *bi'l-feth ve't-teṣdīd tef'īl bābından nefis-i mütekellim vaḫdedir*, ben *ta'mīr* étdim ma'nāsına.

'**ameret** (عمرت) *bi'l-feteḫāt bi-ḫāşıl* lafzınıñ zıddıdır.

'**ammeret**/'**ammerte**/'**ammerti** (عمرت) *bi'l-feth ve't-teṣdīd tef'īl bābından müfred müenneş gā'ibedir ve fethi't-*

tā ['**ammerte**] müfred müzekker muḫāṭab ve kesri't-tā' ['**ammerti**] müfred müenneş muḫāṭaba olur.

'**āvenet** (عاونت) *bi-meddi'l-'ayn ve fethateyn müfā'ale bābından fi'l-i māzī müfred müenneş gā'ibedir*, **mu'āvenet** étدی ma'nāsına.

'**āventü** (عاونت) *āmentü vezninde bāb-ı mezkūrdan nefis-i mütekellim vaḫdedir*, ben **mu'āvenet** étdim ma'nāsına.

'**āvedet** (عاودت) *bi-meddi'l-'ayn ve fethateyn bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī müfred müenneş gā'ibedir*, **mu'āvedet** étدی.

'**āvedtü** (عاودت) *āmentü vezninde nefis-i mütekellim vaḫdedir*, ben **mu'āvedet** étdim ma'nāsına.

Faşlü'l-'Ayn Bi's-Şā'

'**abş** (عبث) *bi-fethi'l-'ayn* 'Arabīdir, ḳarışdırmak ma'nāsına, ḫalt gibi ve güneşde keş ḳurutmak, *taḫfīfu'l-uḳti fī's-şams*²⁰ ma'nāsına.

'**abeş** (عبث) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, fā'idesiz nesne ma'nāsına ve bāzice ve lu'b ma'nāsına.

¹⁹ Memedeki sūt kalıntısı.

²⁰ Keşi güneşte kurutmak.

‘als (علث) *kalb vezninde* ‘Arabīdir, katup
karışdırmak ma‘nāsına.

‘ales (علث) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şiddet
ve temādī üzre cenk eylemek
ma‘nāsına.

‘als (علث) *ketf vezninde* ‘Arabīdir,
nesebinde karışıklık olan kimse
ma‘nāsına ve bir nesneniñ talebkārına
mülāzım olup yanından ayrılmak
ma‘nāsına.

Faşlü'l-‘Ayn Bi'l-Cīm

‘arec (عرج) *bi-fethateyn* ‘Arabīde
ağsaklık ma‘nāsına.

‘Arc (عرج) *bi-fethi'l-‘ayn ve sükūni'r-rā*
‘Arabīdir, Mekke ile Medīne arasında
bir mevzi‘in ismidir ve deve sürisi çok
ola, *katī‘un ‘azīmun mina'l-ibil*²¹
ma‘nāsına.

‘arece (عرج) *bi'l-feteḥāt fi'l-i māzī-i*
ma'lūm ‘urūc êtdi.

‘urice (عرج) *bi'z-zamm ve'l-kesr fi'l-i*
māzī-i mechūl ‘urūc [471] olundu.

‘arrece (عرج) *tef'ül bābından fi'l-i māzī-i*
ma'lūmdur ta'rīc êtdi ya‘ni meyl
êtdirdi ma‘nāsına.

‘urrice (عرج) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i*
māzī-i mechūldür, ta'rīc olundu
ma‘nāsına.

‘arric (عرج) *bāb-ı mezkūrdan emirdir,*
sen *ta'rīc* eyle ma‘nāsına.

‘İlc (عج) *bi-kesri'l-‘ayn ve sükūni'l-lām*
‘Arabīdir, kārban ve vaḥşī, kavī ḥimār
ve küffār-ı ‘Acemden bir erūñ adıdır,
cem‘i ‘ulūc ve a‘lāc ve ‘alece gelür.

‘alc (عج) *penc vezninde* ‘Arabīdir,
yaramaz huylı kişi ma‘nāsına, cem‘i
‘alūc gelür.

‘accāc (عجاج) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir,
tozlu güne vaşf olur anda rüzgār
müştedd olup tozu toprağı havāya
şavurur ve her şāḥib-i şavt olanıñ
bülend-āvāzıyla seslenür olanına
dênür.

‘acāc (عجاج) *sehāb vezninde* ‘Arabīdir,
bön ve aḥmak kimseye dênür ve gubār
ma‘nāsına, müfredi ‘acācedir ve
duḥāna dênür ve huzele ve fūrümāye
eşḥāşa dênür.

‘alic (عج) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, şol
kār-güzār şedīd ve cesūr kimseye
dênür ki umūr ve meşāliḥa gālīb ve

²¹ Develerin çok olduğı yer /
develerden çok var.

mu'teriz olanları birer vecihle dāfi olur.

'alec (عَلَج) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, hürmāniñ dibinden çıkan fidanlarına dēnür.

'imc (عَمَج) *ribḥ vezninde* 'Arabīdir, tīz tīz yürimek ma'nāsına.

'amec (عَمَج) *cebel vezninde* 'Arabīde ḥayye ma'nāsınadır.

'avvece (عَوَج) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'vīc* etdi ma'nāsına ya'ni egriltdi ma'nāsına.

'uvvice (عَوَج) *bāb-ı mezkūrdan fi'il-i māzī-i mechūldür, ta'vīc* olundu ma'nāsına.

'avvic (عَوَج) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḥāzırdır, sen ta'vīc* eyle ma'nāsına.

'avec (عَوَج) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, egrilme ve egrilmek ma'nāsına.

'ivec (عَوَج) *ineb vezninde* 'Arabīdir, egrilige dēnür.

'avc (عَوَج) *mevc vezninde* 'Arabīdir, iḳāmet eylemek ve etdirmek ma'nāsına ve ṭurmak ma'nāsına.

Faşlü'l-'Ayn Bi'l-Ḥā'

'uh uḥ (عَهْج) *bi-zammi'l-'ayni'l-ulā ve 'ṣ-ṣānī* 'Arabīde bir şecerdir ki

kendüsiyle ve yaprağıyla tedāvī olunur.

Faşlü'l-'Ayn Bi'd-Dāl

'anūd (عَنُود) *ṣabūr vezninde* 'Arabīdir, yağmurı çok bulut ma'nāsına ve bir ādem Ḥaḳḳı bilerek redd ve muḥālefet edici olmak

'unūd (عَنُود) *ku'ūd vezninde* 'Arabīdir, togrı yoldan şapmak ve ṭamardan kan kesilmeyüp muttaşıl aḳmak ve ṭavar süriden ayrılup yalnızca otlamak ma'nāsına.

'āde (عَاد) *ḳāle vezninde fi'l-i māzī-i ma'lūm 'avdet* etdi ma'nāsına.

'ādin (عَاد) *bi-meddi'l-'ayn ve tenvīni'd-dāl 'adā ya'dūdan ism-i fā'ildir.*

'Ād (عَاد) [472] *bi-meddi'l-'ayn ve sūkūni'd-dāl ḳavm-i ma'hūduñ ismidir.*

'amed (عَمَد) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ṭarılmak ma'nāsına.

'ammed (عَمَد) *bi't-teṣdīd 'attel vezninde* 'Arabīdir, etlü, canlu, ḳuvvetlü genç irisine dēnür, mü'enneşi hā iledir [*'ammede*].

'aded (عَدَد) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ṣayı ma'nāsına ve ṣayılmış nesne ma'nāsına gelür, *ma'dūd* gibi.

‘ived (عود) *ineb* vezninde ‘Arabîdir, hayye şokdığı yerin senesi tamâmında vec‘i deprenmek ma‘nâsına.

‘ahd (عهد) *mehd* vezninde ‘Arabîdir, vaşyyet eylemek ma‘nâsına ve ısmarlamak ma‘nâsına ve bir huşuşda bir kimseye tekdüm eylemek ma‘nâsına.

‘ahid (عهد) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, umûr-ı memâliki müte‘ahid olan âdeme dênür ki pâdişâh ve vâlî demek.

‘ivâd (عواد) *kıtâm* vezninde ‘ud ma‘nasına emirdir, ‘avdet eyle demek.

‘avvâd (عواد) *şeddâd* vezninde ‘Arabîdir, lağota çalan sâz-endeye dênür.

‘uvvâd (عواد) *kuṭṭâ* vezninde ‘Arabîde ‘â’idiñ cem‘idir.

‘ibâd (عباد) *kitâb* vezninde ‘Arabîde ‘abd kelimesiniñ cem‘idir ki bendegân demek.

‘ubbâd (عباد) *rummân* vezninde ‘Arabîde ‘âbid kelimesiniñ cem‘idir.

‘abbâd (عباد) *deyyân* vezninde ‘Arabîdir, ziyâde ‘ibâdet êdici ma‘nâsına.

‘İbâd (عباد) *kitâb* vezninde bir nice kabâ’il-i müteferriqadır ki hıbre nâm maḥalde naşrâniyyet üzre ittifaḳ ve ictimâ‘ eylediler.

‘aced (عجد) *bi-fethi’l-‘ayn* ‘Arabîde kırî üzümiñ dânesine dênür ‘alâ kavlin işe yaramayanına kemterine dênür.

‘ucd (عجد) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabîdir, kırî üzüme dênür ve yaş üzümiñ dânesine dênür, *bi-fethi’l-‘ayn* [‘acd] daḫi cā’izdir ve üzüme şebîh bir meyveniñ daḫi ismidir.

‘aced (عجد) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, qaralara dênür, ğurbân ma‘nasına müfredi *acede* gelür.

‘acred (عجد) *ca’fer* vezninde ‘Arabîdir, cüst ve çâlâk ve sebük-pâ âdeme dênür ve ğalîz ve şedîd âdeme ve hayvâna daḫi dênür.

‘acerred (عجد) *amelles* vezninde ‘Arabîdir, cerî ve ceşür ve dilîr âdeme dênür ve şoyunmuş ve mütecerrid kimseye dênür.

‘irebbed (عرب) *kıreşşeb* vezninde ve ‘t-teşdîdi’l-bâ’ ‘Arabîdir, bânîñ kesriyle [‘irebbid] daḫi cā’izdir, muṭlakâ tünd ve şedîd olan nesneye dênür ve de’b ve ‘âdet ma‘nâsına da gelür ve engerek yılanınıñ erkeğine daḫi dênür.

‘arebbüd (عرب) *zeberrüc* vezninde ‘Arabîdir, hayye ma‘nâsına ve dürüş ve haşîn arza dênür.

‘uṣūd (عصود) *ku ūd* vezninde ölmek ma‘nāsına.

‘uṣuvvid (عصود) *bi’t-teṣḍīdi’l-vāv* şümürdil vezninde ‘Arabīde tavīl nesneye dēnür.

‘iṣvedd (عصود) *bi’t-teṣḍīdi’d-dāl kırşebb* vezinde mūmiyān ve bārik-beden ‘avrata dēnür.

‘ated (عتد) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, cānib ve nāhiye ma‘nāsına.

‘ind (عند) *bi-kesri’l-‘ayn hind* vezninde ‘Arabīdir, nezdi, vakt ve huzūru’ş-şey’ ma‘nāsına, *ṭarafu’l-makān va’z-zamān*²² [473] *taḳūlu inda’l-ḥayit ve ‘inda’l-layl*.²³

‘azīd (عزید) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, ḥavzīñ dīvārına qarīb olan ādeme dēnür ve qolı ağrıyan kimseye dēnür.

‘āzd (عزذ) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’z-zād* ‘Arabīdir, kat’-1 şecer ma‘nāsına.

‘azūd (عزود) *bi-fethi’l-‘ayn ve zammi’z-zād* ‘Arabīde dirsekden ketfe kadar sâ‘id gibi ve mu‘īn ve nāşır ma‘nāsına gelür, cem‘i *a’zād*dır.

‘āzad (عزذ) *bi-fethateyn* ‘Arabīde bāzūda olur bir marāzdır.

‘abd (عبد) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’l-bā* ‘Arabīde ḳul ma‘nāsına ki ḥürürñ zıddı ve ḥilāfidır ve’l-cem‘u ‘*abīd* ve *a’bed* ve ‘*ubdān* gelür, *ḡufrān* vezninde.

‘abed (عبد) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ‘arlanmak ve ṭarılmak ve ḥışm étmek ve devā’-i nāfi‘ olmayan marāz ma‘nāsına ve uyuz ma‘nāsına.

‘add (عد) *bi-fethi’l-‘ayn ve teṣḍīdi’d-dāl* ‘Arabīdir, şaymak ma‘nāsına.

‘idd *bi’l-kesr* ‘Arabīde emirdir, sen *add* eyle ma‘nāsına.

‘id (عد) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, başlı şu ki aşla kesilmez peykār ve ḳuyı şuları gibi ve kesret ma‘nāsına, cem‘i *a’dād* gelür.

‘ūd (عود) *cūd* vezninde ‘Arabīde bir meşhūr sāzīñ ismidir ve ba‘zılar şeştārdur dērler ve ağaç parçasına ve budak ma‘nāsına gelür ve rāyiḥa-i ṭayyibelü bir ağacıñ ismidir.

‘uvved (عود) *bi-zammi’l-‘ayn ve teṣḍīdi’l-vāv* ‘Arabīdir, züvvār ma‘nāsına ‘*ā’idiñ* cem‘idir. *Yuḳālu kullu man*

²² Mekānda ve zamānda.

²³ Duvarda ve gecede.

atāka marratan ba'da uhrā fahuva
'a'idun.²⁴

'avvede (عود) bi'l-feth tef'īl bābindan fi'l-
i māzī-i mā'lūmdur, ta'vīd etti
ma'nāsına.

'uvvide (عود) bi'z-zamm bāb-ı
mez-kürdan fi'l-i māzī-i mechüldür,
ta'vīd olundu.

'avvid (عود) bi'l-feth bāb-ı mez-kürdan
emirdir, sen ta'vīd eyle ma'nāsına.

'aḳd (عقد) bi-fethi'l-'ayn ve süküni'l-kāf
'Arabīdir, bağlamak ma'nāsına, rabt
gibi ve ḳaşda ve 'irbedde ve ḥesāba ve
nikāḥa ve bey'a dērler, cem'i 'uḳūd
gelür.

'iḳd (عقد) bi-kesri'l-'ayn ve süküni'l-kāf
'Arabīdir, ḳılāde ve incü dizisine
dērler ve ḥurmā şalkımına dērler,
'unḳūd-ı naḥl gibi, cem'i 'uḳūd gelür.

'uḳad (عقد) şured vezninde 'Arabīde
'uḳdeniñ cem'idir.

'uḳd (عقد) bi-zammi'l-'ayn ve süküni'l-
kāf 'Arabīdir, düğüm ve yoğun ve
ḡazab-ı sākin olmak ma'nalarına.

'aḳḳade (عقد) bi'l-feth ve't-teşdīd, tef'īl
bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur.

'uḳḳide (عقد) bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı
mez-kürdan fi'l-i māzī-i mechüldür.

'aḳḳid (عقد) bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı
mez-kürdan emirdir, sen ta'ḳid eyle
dēmek olur.

'azād (عضاد) seḥāb vezninde 'Arabīdir,
tıḳnaz ve topaç oğlana dēnür.

'izād (عضاد) kitāb vezninde ḳolcaḡa ve
bāzübende dēnür ve sātūr-ı ḳaşāb
ma'nāsına.

'ilkedd (عكد) bi't-teşdīd kırşebb vezninde
'Arabīdir, iç yaḡına dēnür.

'alaket (عكد) 'alabaḥ vezninde 'Arabīdir,
pek ḳoyı süde dēnür. [474]

'alekküd (عكد) zeberrüc vezninde
'Arabīdir, 'acür-ı dāhiyeye dēnür,
zāhiren dāhiye şıfat-ı kāşifedir ve
bodur, şışmān-küre ve ḥor ve ḥaḳīre ve
işe yaramaz 'avrata dēnür.

'alked (عكد) ca'fer vezninde 'Arabīdir,
ḡalīz şey'e dēnür.

Faşlü'l-'Ayn Bi'z-Zāl

'avz (عود) bi-fethi'l-'ayn sehv vezninde
'Arabīdir, bir kimseye şıḡınmak
ma'nāsına.

²⁴ Sana ikinci kez gelen her kişi
" 'a'id" dir.

‘**uvvez** (عود) *bi’z-zamm ve teşdīdi’l-vāv*
‘Arabīdir, gizlenmek ve saklanmak
ma’nāsına tesettür gibi ve ve ‘inde’l-
ba’z kemige ulaşıklık lahm ma’nāsına.

‘**avveze** (عود) *tef’īl bābından fi’l-i mazī-i*
ma’lūmdur, ta’vīz etdi ya’nī
şığındırttı.

‘**uvvize** (عود) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i mazī-*
i mechūldür, şığındırıldı.

‘**avvīz** (عود) *bāb-ı mezkūrdan emirdir,*
sen şığındırt ma’nalarına.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’r-Rā’

‘**avar/’uvār** (عوار) *bi’l-feth ve’z-zamm*
‘Arabīde ‘ayb ve fesād ma’nasına.

‘**uvvār** (عوار) *bi’z-zamm ve’t-teşdīd*
‘Arabīde yaban kırlankıcı ve korkak
ādem ma’nāsına, cem’i ‘**avāyir** gelir.

‘**ayr** (عير) *ğayr vezninde* ‘Arabīdir,
hīmār-ı vaḥşī ve ğayr-ı vaḥşī
ma’nāsına, dişisi ‘**ayre** cem’i ‘**uyār**
gelür ve uzun temür mīḥ ma’nāsına.

‘**ıyr** (عير) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, ta’ām
getüren hīmār ve deveye itlāk olunur,
bu’da tağlīb olunur her kâfileye itlāk
olunur cem’i ‘**ıyerāt** gelir, *bi-kesri’l-*
‘ayn ve fethi’l-yā’.

‘**ayyere** (عير) *tef’īl bābından fi’l-i mazī-i*
ma’lūmdur, ta’yīb etdi.

‘**uyyire** (عير) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i mazī-*
i mechūldür, ta’yīb olundu.

‘**ayyir** (عير) *bāb-ı mezkūrdan emirdir,* sen
ta’yīr ve *ta’yīb* eyle ma’nalarındadır.

‘**ayyār** (عيار) *ğaffār vezninde* ‘Arabīde
keşirü’ṭ-ṭavāf ve keşirü’l-harekeye
itlāk olunur, sonra her ḥarāmīye itlāk
olundu.

‘**ayār** (عيار) *sehāb vezninde* ‘Arabīdir,
vezin ma’nāsına.

‘**iyār** (عيار) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir,
ta’ām getüren deveye dēnür.

‘**avr** (عور) *cevr vezninde* ‘Arabīdir,
gözsüzlük ma’nāsına.

‘**uvr** (عور) *bi’z-zamm* ‘Arabīde bāṭıl ve
‘ayb ma’nāsına.

‘**avir** (عور) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, bed-
sīret olan kimseye vaşf olur.

‘**aver** (عور) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir
gözün kuvve-i bāşiresi zā’il olmak
ma’nāsına.

avvere (عور) *tef’īl bābından fi’l-i mazī-i*
ma’lūmdur, ta’vīr etdi ya’nī nā-bīnā’
ve gözsüz eyledi.

uvvire (عور) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i mazī-*
i mechūldür, ta’vīr olundu ya’nī nā-
bīnā olundu. [475]

‘avvir (عور) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen ta ‘vîr* eyle ma‘nâlarıdır.

‘akkere (عكر) *bāb-ı mezkûrdan fi ‘l-i mazī-i ma ‘lūmdur, ta ‘kîr* êtdi ya‘nî şuyı bulandırdı.

‘ukkire (عكر) *bāb-ı mezkûrdan mechûldür, ta ‘kîr* olundu.

‘akkir (عكر) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen ta ‘kîr* eyle ya‘nî şuyı bulandır ma‘nâlarına.

‘ikr (عكر) *bi-kesri ‘l-‘ayn* ‘Arabîde her nesneniñ aşlı.

‘aker (عكر) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, revgân-ı zeyt ve ğayrı nesne çökündisi ve dordısı ma‘nâsına.

‘ammere (عمر) *tef‘îl bâbından fi ‘l-i mazī-i ma ‘lūmdur, ta ‘mîr* êtdi, *ta ‘mîr* ü *ma ‘mûr* êtmek ma‘nâsına.

‘ummire (عمر) *bāb-ı mezkûrdan fi ‘l-i mazī-i mechûldür, ta ‘mîr* olundu ma‘nâsına.

‘ammir (عمر) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen ta ‘mîr* eyle ma‘nâsına.

‘amr (عمر) *bi ‘l-feth* ‘Arabîde dîn ve millet ma‘nâsına.

‘umr (عمر) *bi ‘z-zamm* ‘Arabîde mescide ve kenîseye ve manastıra dênür.

‘umer (عمر) *sühân vezninde* ‘Arabîde ‘alem-i şahsıdır.

‘amer (عمر) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, çok zamân yaşayup kalmak ma‘nâsına.

‘ömür (عمر) *bi-zammeteyn* ‘Arabîdir, beķâ ma‘nâsına ve herkesiñ müddet-i hayâtına dênür.

‘umer (عمر) *sühân vezninde* ‘Arabîde ‘umreniñ cem‘idir ki ziyâret yerleri ma‘nâsına.

‘aşîr (عشير) *şarîr vezninde* ‘Arabîde insâniñ ve hayvânıñ ayağı sürçüp yere kapanmak ma‘nâsına.

‘aşyer (عشير) *tenbel vezninde* ‘Arabîde havâya ve topraĝa aĝan ğubâra dênür.

‘uşr (عشر) *bi-zammi ‘l-‘ayn* ‘Arabîdir, tavşancıl kuşuna ve yalan söze dênür.

‘Aşşer (عشر) *baķķam vezninde* ‘Arabîdir, arslan yatağı ve bir maħalliñ ismidir.

‘işr (عشر) *bi ‘l-kesr* ‘Arabîde Yemen diyârında bir şehriñ ismidir.

‘aşr (عشر) *bi ‘l-feth* ‘Arabîde *bi ‘z-zamm* ‘uşûr gibi, muţtali‘ olmak ve gözcilik êtmek ma‘nâsına.

aşşere (عشر) *tef‘îl bâbından fi ‘l-i mazī-i ma ‘lūmdur, ta ‘şîr* êtdi ma‘nâsına.

‘uṣṣire (عشر) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’ṣīr* olundu ma’nāsına.

‘aṣṣir (عشر) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta’ṣīr* eyle ma’nāsına, ya’nī ‘aṣr al ve on bölük eyle ma’nalarına.

‘uṣr (عشر) *bi-ḡammi’l-‘ayn ve sükūni’ṣ-ṣīn* ‘Arabīdir, düşvârlık ve şu’ûbet ma’nāsına.

‘aṣer (عشر) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şolâk kimse ma’nāsına ki her şey’i şol eliyle yapar.

‘aṣr (عشر) *bi’t-teskīn* ‘Arabīde on dedikleri ma’rūf ‘aded Fârisīde murādifi deh kelimesidir, cem’i ‘aṣerāt gelür.

‘öṣür (عشر) *bi-ḡammaeteyn* ‘Arabīde onda bir demek.

‘aṣır (عشر) *neṣir* vezninde ‘Arabīde südlegen ta’bīr olunan otdur ve ‘Arabīde her on āyet-i kerīmeye bir ‘aṣır ta’bīr olunur.

‘ıṣr (عشر) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, çanağ ve çömlek parçaları, cem’i *a’ṣār* gelür ve ‘ıṣr *bi-kesri’l-‘ayn* *aṣerāt*ın cem’idir ve ‘aṣrevāt daḡi gelür.

‘iṣār (عشار) *niṣār* vezninde ‘Arabīdir, ‘aṣerātın cem’idir, ‘aṣrā’ on aylık yüklü deveye dërler.

‘aṣṣār (عشار) [476] *ṣeddād* vezninde ‘Arabīdir, ‘öṣürci ve bāc alıcı kimseye dënür.

‘ubr (عبر) *bi-ḡammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, hüzün ve endühdan nāṣī gözün kızgınlığına dënür ki ağlamak hâletiniñ muḡaddimesidir.

‘ibr (عبر) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, dereniñ ve çayın geçid maḡalli ve kenarı ma’nāsına.

‘abr (عبر) *bi-fethi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, rü’yā *ta’bīr* etmek ma’nāsına ve yaş akıtmak ma’nāsına ve şudan ve ḡayrı yerden geçmek ve söylemeden bir şey’i fikr etmek.

‘aber (عبر) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ‘ibret almak ve *i’tibār* ma’nāsına.

‘ubr *bi-ḡammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, cem’i ‘abürdur ve *ṣabūr* vezninde hıtân olmamış kesân ma’nāsına.

‘ubr (عبر) *bi-ḡammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, keṣīr ma’nāsına ve şu kenārında biten eṣcār ma’nāsına.

‘**abbere** *tef‘il bābindan fi‘l-i māzī-i ma‘lūmdur, ta‘bīr* ətđi ya‘nī beyān eyledi ma‘nāsına.

‘**ubbire** (عبر) *bāb-ı mezkūrdan fi‘l-i māzī-i mechūldür, ta‘bīr* olundı ma‘nāsına.

‘**abbir** (عبر) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta‘bīr* eyle ma‘nāsına.

‘**abere** (عبر) *şülāşīden fi‘l-i māzī-i ma‘lūmdur, ‘ubūr* ətđi ma‘nāsına.

‘**ubire** (عبر) *şülāşīden fi‘l-i māzī-i mechūldür, ‘ubūr* olundı ma‘nāsına.

‘**ater** (عتر) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, deprenmek ve depretmek ma‘nāsına.

‘**ater** (عتر) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şiddet ve kuvvet ma‘nāsına ve boyna tađdıqları ‘anber-nāme ki misk ve sā‘ir eczā-yı tayyibe ile yaparlar, müfredinde *‘itra* dەرler.

‘**itr** (عتر) *bi-kesri‘l-‘ayn* ‘Arabīde şol ot ki anıñla devālanur, merzencüş gibi.

‘**utur** (عتر) *bi-zammeteyn* ‘Arabīde ‘ātrıñ ve ‘utūruñ cem‘idir, kıvāma gelmiş ālet ma‘nāsına.

‘**aşār** (عثار) *bi-fethi‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, şol kūrħaya²⁵ dەرler ki qurımaz şulanur tırur.

‘**işār** (عثار) *bi-kesri‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, tayanmaq ve sürçmek ma‘nāsına.

‘**azr** (عذر) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sükūni‘z-zāl* ‘Arabīdir, sünnet ətmetmek ve hıtān eylemek ma‘nāsına.

‘**özr** (عذر) *bi-zammi‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, bahāneye dēnür ve bir ādemiñ zünübı keşīr olmaq ve ‘uyübı çoğalmak ve suçını ve günāhını dilemek ma‘nālarına gelür.

‘**azzere** (عذر) *tef‘il bābindan fi‘l-i māzī-i ma‘lūmdur, ta‘zīr* ətđi ma‘nāsına.

‘**uzzire** (عذر) *bāb-ı mezkūrdan fi‘l-i māzī-i mechūldür, ta‘zīr* olundı ma‘nāsına.

‘**azzir** (عذر) *tef‘il bābindan emirdir, sen ta‘zīr* eyle ma‘nāsına.

‘**alem-dār** (علمدار) *bi-fethateyn* iki kelimededen mürekkebirdir, ma‘nā-yı terkībi sancak tıtuıcı demekdir.

‘**ilim-dār** (علمدار) *bi-kesrateyn* bu dađı mürekkeb olarak dārende-i dāniş

²⁵ Aslı karha, yara.

ma'nāsına ki okumak bilen kimseye
ıtlāk olunur.

'aşr (عصر) *haşr* vezninde 'Arabīde
şıkmağ ma'nāsına ve dehr ve zamān
ma'nāsına, cem'i 'aşūr ve a'şūr gelür
ve leyl ve nehāra 'aşrān dërler.

'uşur (عصر) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir,
dehr ve zamān ma'nāsına, cem'i 'uşūr
gelür.

'aşar (عصر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir,
melce' ve ğubār ve 'aṭiyye
ma'nālarına.

'aşşara (عصر) *tef'īl bābindan fi'l-i [477]*
māzī-i ma'lūmdur, ta'şīr étدی ya'nī
şıkdırdı ma'nāsına.

'uşşıra (عصر) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i*
māzī-i mechūldür, ta'şīr olundu
ma'nāsına.

'aşşir (عصر) *bāb-ı mezkūrdan emr-i*
hāzırđır, sen ta'şīr eyle ma'nāsına.

'aṭire (عطر) *bi-fethi'l-'ayn ve kesri't-tā'*
'Arabīdir, a'lā koğulu nesne şaçmağ
ma'nāsına.

'ıtr (عطر) *bi-kesri'l-'ayn* 'Arabīdir, bir
nev'i nebātdır, yaprağı ğayet nefīs
koğar.

'aṭṭara (عطر) *bi'l-feth ve't-teşdīd tef'īl*
bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur.

'uṭṭira (عطر) *bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı*
mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür.

'aṭṭır (عطر) *bi'l-feth ve't-teşdīd bāb-ı*
mezkūrdan emirdir, sen ta'fīr eyle
ma'nāsına.

'ufur (عفر) *bi-zammeteyn* 'Arabīde vakit
ve hīn ma'nāsına ve ay ve mäh
ma'nāsına.

'ufr (عفر) *dehr vezninde* 'Arabīde arz
ma'nāsına.

'ufr (عفر) *bi-zammi'l-'ayn ve sükūni'l-fā'*
'Arabīdir, boz tüylü ve kışa boyunlu
geyik ma'nāsına ve hīn ma'nāsına da
gelür.

'ifr (عفر) *bi-kesri'l-'ayn ve sükūni'l-fā'*
'Arabīde erkek hünzīr ve ḥabīs ādem
ma'nāsına, mü'enneşinde 'ifre gelür.

'ağr (عقر) *bi-fethi'l-'ayn ve sükūni'l-kāf*
'Arabīde kaçır ma'nāsına ve her binā-yı
'ālī ve mürtefi'a ıtlāk olunur ve
vilāyet-i belde bir yerin adıdır ve
medhüş olmağ ve mecrūḥ etmek ve
zebḥ etmek ma'nāsına da gelür.

'uğr (عقر) *bi-zammi'l-'ayn ve sükūni'l-*
kāf 'Arabīdir, toğurmaz 'avrat ve
şübhe ile vaṭy olundukda lāzım gelen
mihir ve ḥurūs yumurtaşası ki 'ömründe
bir kere olur ve tavuğın āḥir

- yumurtasına kezālik beyzātü'l-**uḳr** dەرler ve vasaṭ ma'nāsına da gelür, cem'i **a'ḳār**dır.
- 'aḳar** (عقر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, havf ve dehşetden kişiniñ ayakları ditreyüp kıtāle ḳādir olmamaḳ ma'nāsına.
- 'aḳḳara** (عقر) *tef'īl bābından fi'l-i mazī-i ma'lūmdur, ta'ḳīr* etti
- 'uḳḳira** (عقر) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i mazī-i mechūldür, ta'ḳīr* olundu.
- 'aḳḳir** (عقر) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta'ḳīr* eyle ma'nalarındır.
- 'acer** (عجر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir ādemiñ vücūdı şışmān ve ḡalīz olmaḳ ve ḳarnı büyük ādem ma'nāsına.
- 'acir** (عجر) *ketif vezninde* 'Arabīdir, şalb ve metīn olan şey'e dēnür.
- 'adr** (عدر) *ḡadr vezninde* 'Arabīde cür'et ve iḳdām eylemek ma'nāsına.
- 'ader** (عدر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, keşret-i maṭar sebebiyle bir maḥalliñ suyu çok olmaḳ ma'nāsına.
- 'irār** (عرار) *ḡurār vezninde* 'Arabīdir, uyuz 'illetine uğramaḡa dēnür.
- 'irār** (عرار) *kitāb vezninde* 'Arabīde deve ḳuşı ötmek ma'nāsına.
- 'asr** (عسر) *kesr vezninde* 'Arabīdir, borçlıniñ pek tenk-destligi ḡālinde taḳāzā ve mu'āḡeze eylemek ve zamān-ı saḡt ve düşvār olmaḳ ve ḳabz olmaḳ ma'nāsına müsta'meldir ve bir ādem muḡālefet eylemek ma'nalarına.
- 'İsr** (عسر) *bi-kesri'l-'ayn [478]* 'Arabīdir, cin ṭā'ifesiniñ bir ḳabīlesiniñ yāḡūd bir arzıñ adıdır, anda cin ṭā'ifesi sākin olur.
- 'assere** (عسر) *tef'īl bābından fi'l-i mazī-i ma'lūmdur, ta'sīr* etti ya'nī düşvār etti ma'nāsına.
- 'ussire** (عسر) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i mazī-i mechūldür, ta'sīr* olundu ma'nāsına.
- 'assir** (عسر) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḡāzırdir, sen ta'sīr* eyle ya'nī ḡüçlet dēmek.
- 'uṣār** (عصار) *ḡubār vezninde* 'Arabīdir, **'uṣāre** gibi bir nesneniñ şıḳındısı ma'nāsına.
- 'iṣār** (عصار) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, şedīd olan ḡubāra dēnür ve zartaya ıṭlāḳ olunur.

‘**Affār** (عفار) *kettān* vezninde ‘Arabīdir, hūrmā aşılایıcı ādeme dēnür, *mulakkīhu*’n-*naḥl*.²⁶

‘**afār** (عفار) *sehāb* vezninde ‘Arabīdir, dişi hūrmāyı aşılamaq ma’nāsına, *talkīhu*’n-*naḥl* demek.

‘**ayr** (عير) *ğayr* vezninde ‘Arabīdir, muṭlakā ḥimār ve eşek ma’nāsına, bu’ra-i[?] ḥimār-ı vaḥşīde gālib oldı.

‘**ıyr** (عير) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir, kārbān ve kāfile ma’nāsına.

‘**iyār** (عيار) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, zehāb ve inqılāb ma’nāsından isimdir, bir nesne şarılup çıkar gibi gitmek.

‘**ayyār** (عيار) *şeddād* vezninde ‘Arabīdir, dā’imā beri öte gezinür, oltası keşir olan ve tiz fehme, zekī ādeme ve keşirü’ṭ-tavāf ādeme ve arslana dēnür.

‘**aḳḳār** (عفار) *settār* vezninde ‘Arabīdir, devālarıñ aşlı ve köki, cem’i ‘**aḳāḳir**’ gelir.

‘**uḳār** (عفار) *uṣāt* vezninde ‘Arabīdir, güzīde çayıra dēnür ve bāde ve süci ma’nāsına ve elbiseden kıızıl renklü

libāsdır ve bir nev’i otdur ki deve yese helāk olur.

‘**iḳār** (عفار) *kiyāb* vezninde ‘Arabīdir, muṭlak ihlāke dērler.

‘**aḳār** (عفار) *sehāb* vezninde ‘Arabīdir, kumlu yer ve arz ve ziyā’ ma’nāsına.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’z-Zā’

‘**azz** (عز) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve ‘*t-teşdīdi*’z-*zā*’ ‘Arabīdir, yağmur ziyāde yağmaq ve gālib olmaq ma’nāsına.

‘**izz** (عز) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ve *teşdīdi*’z-*zā*’ ‘Arabīdir, şeref ve ‘azāmet ma’nāsına.

‘**acz** (عجز) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir, süstlik ve za’iflik ma’nāsına.

‘**acüz** (عجز) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *zammi*’l-*cīm*’ ‘Arabīdir, her nesneniñ dibi ve köki ve mu’ahḥarı ve yay kabzası ma’nalarına, cem’i **a’cāz** gelir.

‘**acez** (عجز) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ḥatun büyük kıçlı olmaq ma’nāsına.

‘**acceze** (عجز) *tef’ıl bābından fi’il-i māzī-i ma’lūmdur*, **ta’cīz** etdi ma’nāsına.

‘**uccize** (عجز) *bāb-ı mezkūrdan fi’il-i māzī-i meḥūldür*, **ta’cīz** olundi ma’nāsına.

²⁶ Hurma aşılایıcı.

‘acciz (عجز) *bāb-ı mezkûrdan emirdir,*
sen *ta‘cîz* eyle ya‘nî eglendir ve ‘*āciz*
eyle demek. [479]

‘acüz (عجز) *şabūr vezninde* ‘Arabîdir,
koca karı ma‘nāsına, ekşer-i umûrdan
‘*āciz* olduğu-çün.

‘ucüz (عجز) *ku‘ūd vezninde* ‘Arabîdir,
hatun pîr olmak ma‘nasına.

‘arez (عرز) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir,
sümām denilen nebātîñ hurde ve ince
nev‘inden bir nev‘i şecerdir ve bir
nesne pekişüp şalâbetlenmek
ma‘nāsına.

‘arz (عرز) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sükûni‘r-rā‘*
‘Arabîdir, bir nesneyi ‘unf ve zor ile
yerinden çeküp çıkarmak ma‘nāsına.

‘ekz (اكز) *rakz vezninde* ‘Arabîdir,
bozulup burışmak ma‘nāsına.

‘ikz (عكز) *bi-kesi‘l-‘ayn* ‘Arabîdir,
uğursuz ve baḥîl ve bed-ḥūy kişiye
dénür.

‘alez (علز) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, hasta
ve esîr ve muḥtażır ve bir nesneye
gayet ḥarîş olan kimseye ve telâş ve
ıztırâb ve ḥıffetle bî-ḳarâr olmak
ma‘nâlarına.

‘aliz (علز) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, derd
ve telâş ve ıztırâbından uyuyamaz olan
kişiye dênür.

‘avz (عوز) *cevz vezninde* ‘Arabîdir, üzüm
dânesine dênür, müfredi ‘*avzedir*.

‘avez (عوز) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, hâcet
ve ihtiyâc ma‘nāsına.

‘aviz *ketif vezninde* ‘Arabîde muḥtaç ve
gedāya dênür.

Faşlü‘l-‘Ayn Bi‘s-Sîn

‘isās (عساس) *ibās vezninde* ‘Arabîdir,
sibā‘dan ḳurda dênür, gēce gezüp
tolaşdığı-çün.

‘assās (عساس) *vesvās vezninde* ‘Arabîdir,
serâb ma‘nāsına.

‘uḫās (عطاس) *gurāb vezninde* ‘Arabîdir,
aḳsırmak ma‘nāsına.

‘uḫās (عطاس) *turāb vezninde* ‘Arabîde
şabāḥ vaktine itlāk olunur.

‘ales (علس) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, kene
ve şakırğa ta‘bîr olunan böcege dênür,
ḳarâr ma‘nāsına.

‘als (علس) *ḍarb vezninde* ‘Arabîdir, ekl
ve şurb olunacak nesneye dênür ve
içmek ma‘nāsınadır ve gökden atılan
od ma‘nāsına da gelür.

‘avs (عوس) *ķavs vezninde* ‘Arabīdir, gece gezüp tolanmak ma‘nāsına.

‘aves (عوس) *bi-fethateyn* dıhk ma‘nāsına ve ekl eder iken avurdaları içerü geçik olmak ma‘nāsına.

‘uss (عس) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’s-*sīn* ‘Arabīdir, kadeh-i ‘azīm ma‘nāsına, cem‘i ‘*asās* gelir.

‘ass (عس) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’s-*sīn* ‘Arabīdir, ‘*ases* gibi gece gezüp tolanmak ma‘nāsına.

‘irs (عرس) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, kişiniñ zevce-i menkūhası ma‘nāsına, cem‘i ‘*arās* gelir.

‘ars (عرس) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *sükūni*’r-*rā*’ ve ‘s-*sīn* ‘Arabīdir, iki dīvār arasında olan dīvār ve ol hāneye beyt-i *mu‘arres* dërler.

‘urs (عرس) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, ta‘ām ve leben ma‘nāsına ve ‘*urs* [480] müzekker ve mü’ennes olur, cem‘i *a‘rās* ve ‘*arsā*’ gelir.

‘ares (عرس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, hayrānlık ma‘nāsına.

‘abes (عبس) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, kurumak ve katı olmak. *Yukālu ‘abasa’l-vashu ‘alā yadihi izā yabisa.*²⁷

‘abs (عبس) ‘Arabīdir, tavarıñ kıyruğunda kıruyup kalan bevl ve ters ma‘nāsına.

‘ads (عس) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *sükūni*’d-*dāl* ‘Arabīdir, hıdmet eylemek ma‘nāsına.

‘ads (عس) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, gitmek ma‘nāsına zehāb gibi ve şiddetle başmak ve vatı gibi.

‘ades (عس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, mercimek ma‘nāsına ve zecr bakla dërler, cem‘i *a‘dās* gelir.

‘acs (عس) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, kabza-i ķavs gibi yay tutmağı.

‘acs (عس) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, kabz etmek ve āhır-i leyl ve ‘inda’l-ba‘z *ķit‘atun mina’l-layl*²⁸ ma‘nāsına.

‘abes (عبس) *ķabes vezninde* ‘Arabīdir, cimā‘ eylemek ve menī ma‘nāsına.

‘abes (عبس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, aklık ma‘nāsına.

²⁷ Kir eli üzerinde kuruyup katılaştığı zaman “*abese*” denir.

²⁸ Gecenin bir bölümü.

‘**ibs** (عيس) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, beyāz deve ma‘nāsına, vāhidesinde *a‘bes* gelür.

‘**ubūs** (عبوس) *cülūs* vezninde ‘Arabīdir, bī-ḥuzūrluḡdan yüz börtülüp ekşimek ma‘nāsına.

‘**abūs** (عبوس) *şabūr* vezninde ‘Arabīdir, arslana ıtlāk olunur ve şedīd ve girye ve nā-ḥōş nesneye ıtlāk olunur.

‘**ubūs** *cürül* vezninde ‘Arabīde cem‘-i keşīre dēnür.

‘**irās** (عراس) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, deveniñ boynunda ḡoluna bend ētdikleri ip ma‘nāsına.

‘**arrās** (عراس) *şeddād* vezninde ‘Arabīdir, küçük deve şatıcı kimse ma‘nāsına.

‘**aremmūs** (عرمس) *zeberrüc* vezninde ‘Arabīdir, ḡayaya dēnür, şahre ma‘nāsına ve metīn nāḡaya dēnür.

‘**armes** (عرمس) *amles* vezninde ‘Arabīdir, işlek ve kār-ḡüzār ve zarīf ādeme dēnür.

‘**ases** (عسس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, gece gezüp ḡolaşmaḡ ma‘nasına.

‘**usus** (عسس) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, ḡarīş ve ḡama‘kār tüccāra dēnür.

‘**ass** (اس) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’s-*şīn* ‘Arabīdir, gece gezüp ḡolaşmaḡ ma‘nāsına.

‘**us** (عس) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, büyük ḡadeḡ ma‘nāsına.

‘**isās** (عساس) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, ḡurda ıtlāk olunur, geceeleri gezdigi-ḡün.

‘**isās** (عساس) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, ‘ams lafzınıñ cem‘idir ki aḡdāḡü’l-‘izām dēmek.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’ş-Şīn

‘**aş** (عش) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *sükūni*’ş-*şīn* ‘Arabīdir, arıḡ kimse ve ḡalīl ma‘nalarına.

‘**uşş** (عش) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’ş-*şīn* ‘Arabīdir, aḡac aralarına yapılan ḡuş yuvasına dēnür, cem‘i *uşāş* gelür.

‘**arş** (عرش) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *sükūni*’r-*rā*’ ‘Arabīdir, taḡt u serīr-i melik ma‘nāsına ve her nesne ki anıñla ḡölgelenür aña *arş* dēnür. [481]

‘**urş** (عرش) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, boḡazıñ iki ḡarafında olan iki uzun nesne ki anıñ birisi. *Yuḡālu* ‘urşu’l-

*unūki laḥmatāni mustaṭiyyatāni fi naḥiyeti 'l-'unūki.*²⁹

‘areş (عرش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir kimse efrāṭ-ı neşāṭından mebhūt olmak ma‘nāsına.

‘abeş (عش) ‘Arabīdir, şalāḥ olmuş ma‘nāsına.

‘abeş (عش) ğabāvet ve ğaflet ma‘nāsına.

‘aşaş (عش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şusuzluğa dēnür ve maşdar olur şuşamak ma‘nāsına.

‘aşiş (عش) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, şusuz erkege dēnür.

‘akeş (عش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, kıl ve saç biri birine şarmaşup keçelenmek ma‘nāsına.

‘akiş (عش) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, kıvırcık saçā dēnür.

‘abbeşe (عش) *tef‘īl bābından fi 'l-i māzī-i ma‘lūmdur, ta‘bīş* etdi ma‘nāsına.

‘ubbişe (عش) *bāb-ı mezkūrdan fi 'l-i māzī-i mechūldür, ta‘bīş* olundu ma‘nāsına.

‘abbiş (عش) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḥāzırdır, sen ta‘bīş* eyle ma‘nāsına.

‘ameş (عش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, gözüñ yaşı ekserī vaḳitde akup ve ru‘yeti za‘īf olmak ma‘nāsına.

‘amş (عش) *naķş vezninde* ‘Arabīde mezkūr ma‘nāyadır ve min ğayr-i kaşā bir kimseye urmak ma‘nāsına.

‘anķaş (عش) *ca‘fer vezninde* ‘Arabīdir, şakalı sık ve uzun ve kaba ādeme dēnür.

‘anķaş (عش) *ca‘fer vezninde* ‘Arabīdir, arıķlamak ma‘nāsına hüzāl gibi.

Faşlü‘l-‘Ayn Bi‘ş-Şād

‘arş (عرص) *bi-fethi 'l-‘ayn ve sūkūni ‘r-rā’* ‘Arabīdir, çok işlanmaķdan otuñ kokuşu fenā bulmak ve neşāṭ ma‘nāsına da gelür.

‘araş (عرص) *bi-fethi 'l-‘ayn* ‘Arabīdir, şol buluṭ ki anda ra‘d ve berķ ola.

‘Ayş (عيص) *bi-fethi 'l-‘ayn* Fārisīdir, Ya‘ķūb ‘aleyhi’s-selāmiñ birāder-i kebīri ismidir ki Efrenc ve Rūm tā‘ifesi anıñ zürriyyetinden münşe‘ibdir.

‘īş (عيص) *kīş vezninde* ‘Arabīdir, her nesneniñ aşlı cem‘i *a‘yāş* gelür.

²⁹ Boynun çevresindeki genişlemiş iki ete “‘urşu‘l-unūķ” denir.

‘ays (عيص) *kays* vezninde ‘Arabīdir, çokluk şık ağac ki mekân-ı vāhid de olur.

‘afş (عفس) ‘Arabīdir, māsū denilen nesne ve kıparmak ma‘nāsına gelür, kal‘ gibi.

‘afeş (عفس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, i‘vicācü’l-enf ma‘nāsına.

‘afş (عفس) *naqş* vezninde ‘Arabīdir, tekeniñ boynuzı egri olmak ve bağlamak ve dögmek ma‘nāsına ve ‘inde’l-ba‘z nisvān gibi, saçları başıniñ etrafına leff etmek ve aḥariñ kıvırcık saçınıñ ucunu alup kendü saçınıñ ucuna ulaştırup saçını kıvırcık göstermek ve buhl edüp mālını bezden imsāk eylemek.

‘ıkş (عقص) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, bahıl ve yaramaz huylı kimse ma‘nāsına.

‘uqş (عقص) *unq* [482] vezninde ‘Arabīde işkenbe ma‘nāsınadır ve nākese ve bahıle ıtlāk olunur.

‘akiş (عقص) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, şol mün‘akkid kumluğa denür ki anda bir dürlü sülük edecek yol bulunmaya.

‘akş (عكس) *aks* vezninde redd eylemek ma‘nāsına.

‘akaş (عكس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bedhüy olmak ma‘nāsına.

‘akiş (عكس) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, bedhüy kimseye denür.

‘amiş (عمص) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, ekşi nesneye ve düşkün ādeme denür.

‘amş (عمص) *naqş* vezninde ‘Arabīde bir dürlü ma‘nāsına.

Faşlü’l-‘Ayn-Bi’z-Zād

‘arz (عرض) *bi-fethi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, metā‘ ve her nesne ki derāhīm ve denāniriñ gayrı ola aña *arz* dërler ve izhār ve ibrāz ma‘nāsına ve her nesneniñ ini ‘arīz gibi.

‘araz (عرض) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, koyun ifrātla otlamağdan çatlamağ ma‘nāsına ve emrāzdan ve gayriden insāna ‘arız olan nesne ve hālet ve derāhīm ve denānirden gayrı olan māla ve *sükūni’r-rā* [‘arz] daḥi luğatdır ve bağteten ve füc’eten ma‘nāsına da gelür.

‘urz (عرض) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, hācet ve nāhiye ve cānib ve vasat ma‘nālarına.

‘irz (عرض) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, nefes ve cesed ve vaqār ve riḥ ve tağ

ve ağaçlı dere ma'nalarına, cem'i
a'rāz gelür.

'*arreze* (عرض) *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'rīz* etti ki enlü[?] etmek ve artlu söz söylemek ma'nasına.

'*urrize* (عرض) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mehūldür, ta'rīz* olundu.

'*arriż* (عرض) *bāb-ı mezkūrdan* emirdir, sen *ta'rīz* eyle ma'nalarındadır ve *ta'rīfu't-ta'rīz mā yaḥhamu bihi's-sāmiu murāduhu bi't-ta'ammul.*³⁰

'*urūz* (عروض) *ku'ūd* vezninde 'Arabīdir, zāhir olmak ma'nasına.

'*arūz* (عروض) *şabūr* vezninde 'Arabīdir, mīzān-ı şī'ir demek, ism-i cinsdir, cem'i olmaz mü'enneştir ve daḥi her beytin evvel nişfinin āḥir cüz'üne derler. Bu ma'nāya cem'i *e'ārīz* gelür ve tağ içindeki yol ve nāhiye ma'nalarına gelür.

'*azz* (عض) *bi'l-feth ve't-teşdīd* 'Arabīdir, ışırmaq ma'nasına.

'*uz* (عض) *bi'z-zamm ve sūkūni'z-zād* 'Arabīdir, 'alaf-ı ahli'l-amşār, cem'i '*azūz* gelür.

'*iz* (عض) *bi-kesri'l-'ayn ve sūkūni'z-zād* 'Arabīdir, zīrek ve ferāsetlü ḥabīş ādem ve dikenlü eşcār-ı şıḡār ma'nasına, cem'i '*azūz* ve *e'zāz* gelür.

'*irāz* (عروض) *kitāb* vezninde 'Arabīdir, ḥadīş ve kelāmın mu'azzam maḥalline dēnür.

'*urāz* (عروض) *gurāb* vezninde 'Arabīde enlü nesneye dēnür.

'*arīz* (عريض) *sekīt* vezninde 'Arabīdir, dā'imā nāse şer-gīr olan kimseye dēnür.

'*Ureyz* (عريض) *zübeyr* vezninde 'Arabīdir, Medīne türābında bir vādī adıdır. [483]

'*azāz* (عضاض) *sehāb* vezninde 'Arabīdir, ışırmaq vecihle ekl olunacak me'küle dēnür.

'*izāz* (عضاض) *kitāb* vezninde 'Arabīdir, at kısmı ışırğan olmağa dēnür.

'*uzāz* (عضاض) *gurāb* vezninde 'Arabīdir, burunuñ dibine ıtlāk olunur.

'*avvaza* (عوض) *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'vīz* etti ma'nasına ya'nī '*ivāz* vērđi.

³⁰ Tārız konuşanın maksadını dinleyenin anlaması demektir.

‘uvviza (عوض) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’vīz* olundu ma’nāsına.

‘avviz (عوض) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta’vīz* eyle ya’nī bedel vēr demek.

‘avz (عوض) *ķavs vezninde* ‘Arabīdir, ebed ma’nāsına.

‘ivaż (عوض) *ineb vezninde* ‘Arabīdir, bir nesne yerine bedel ve ĥalef vèrmek ma’nāsına.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’t-Ṭā’

‘alṭ (علط) *ħalṭ vezninde* ‘Arabīdir, deveniñ boynuna *ilāṭ* dedikleri tamğayı başmaķ ma’nāsına.

‘uluṭ (علط) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, tamğasız nāķaya dènür ve yularsız şalma nāķaya dènür.

‘amerraṭ (عمرط) *bi’t-teşdīd* ‘amelles vezninde ‘Arabīdir, ayağına ve işine cüst ve çālāk civāna dènür, lisānımızda *ömret* ta’bīri bundan muħarrefdir ve ceşür ve şedīd ādeme dènür.

‘amerruṭ (عمرط) *zeberrüic vezninde* ‘Arabīdir, uzun ādeme dènür.

‘amṭ (عمط) *ħamṭ vezninde* ‘Arabīdir, bir kimseyi dilleyüp nāmūsuna toķunmaķ ma’nāsına.

‘amaṭ (عمط) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ni‘mete küfrān eylemek ma’nāsına.

‘anşaṭ (عنشط) *aşnaķ vezninde* ‘Arabīdir, pek uzun ādeme dènür ve *bi-ilħāķķi’l-ħā* [*anşaṭa*] uzun ‘avrata dènür.

‘anşaṭ (عنشط) *ca’fer vezninde* ‘Arabīdir, bir ādemiñ gerdānı uzun olmaķ ma’nāsına.

‘īṭ (عيط) *bi’l-kesr* ‘Arabīdir, genç ve güzīde develere dènür.

‘iyṭ (عيط) *bi-kesri’l-‘ayn ve sükūni’l-yā’* ‘Arabīdir, ĥafīfü’t-ṭab’ olan delūķanlılarıñ lehv ve melā’ibe ēder iken ĝırıv ve feryādlarına dènür.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’z-Zā’

‘iz (عظ) *bi-kesri’l-‘ayn şulāşīden* emirdir, sen va’z ve naşīhat eyle ma’nāsına.

‘azz (عظ) *bi-fethi’l-‘ayn ve teşdīdi’z-zā’* ‘Arabīdir, cenk pek şiddetlenüp beğāyet miħnet vèrmek ma’nāsına.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-‘Ayn

‘akevka (عكوكع) *sefercel vezninde* ‘Arabīdir, bodur, kışa ādeme dènür.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Fā’

‘unf (عنف) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabīde serdlik ve yoğunluk ma’nāsına.

‘anf (عنف) *bi-fetħi*’l-‘ayn ‘Arabīde evvel ve ibtidā ma‘nāsına.

‘ayf (عيف) *ħayf* vezninde ‘Arabīdir, me‘kūlāt [484] ve meşrūbātđan bir nesneyi nā-ħōş görüp igrenmek ma‘nāsına.

‘ayf (عيف) *ħayf* vezninde ‘Arabīdir, kuş bir nesneniñ üzerine konmak kaşdıyle çeğzinüp çevrünmek ma‘nāsına.

‘aşuf (عصوف) *şabūr* vezninde ‘Arabīde pek şedīd esen rīħ ve yele dēnür.

‘uşuf (عصوف) *ku’ūd* vezninde ‘Arabīde biçilmiş ekin tutamlarına dēnür.

‘aţaf (عطف) *bi-fetħateyn* ‘Arabīde bir ādemiñ kirpikleri uzun olmak ma‘nāsına.

‘iţf (عطف) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīde bir nesneniñ bir tarafına dēnür, iki cānibe ‘iţfān ıtlāk olunur.

‘akf (عكف) *darb* vezninde ‘Arabīdir, alıkoymak ma‘nāsına ve bir nesneyi işlāħ eylemek ma‘nāsına.

‘akif (عكف) *ketif* vezninde ‘Arabīde kıvırcık şac ma‘nāsına.

‘arrefe (عرف) *tef‘īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur*, *ta’rīf* étđi ya’nī bildirdi ma‘nāsına.

‘urrife (عرف) *bāb-ı mezķürđan fi’l-i māzī-i mechūldür*, *ta’rīf* olundu ma‘nāsına.

‘arrif (عرف) *bāb-ı mezķürđan emr-i ħāzırdır*, sen *ta’rīf* eyle ma‘nāsına.

‘irf (عرف) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, bir nesneyi şonradan bilmek.

‘arf (عرف) *bi-fetħi*’l-‘ayn *darb* vezninde ‘Arabīdir, muţlakā rīħ ma‘nāsına, cem‘i *a’rāf* gelür ve daħi şol karħaya dērler ki beyāz olarak kefdē ħurüc éde. *Yukālu ‘urfu’r-raculi fe huva ma’rūfun ay yahrucu bihi tilka’l-ħarħa fī bāţini kaffihi.*³¹

‘urf (عرف) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, at yelisi ve ħurūs ibigi ve ‘ādet ve iħşān ve *a’rāf* cem‘-i ‘urf ve atıñ yelisi bitdüđi yerlere *mi’refe* dērler ve *a’rāf* cennet ile cehennem arasında bir maķāmiñ ismidir.

‘aţf (عطف) *sakf* vezninde ‘Arabīdir, meylétmek ve ilkā ve i‘tā ve şefkat étmek cem‘i *a’ţāf* gelür.

³¹ İnsanın avcunun içinde çıkan beyaz yaraya “‘urfu’r-raculi” denir.

‘**itf** (عطف) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabîdir, omuz başı ve cānibi ma‘nāsına cem‘i **itāf** ve **a‘itāf** gelir.

‘**alf** (علف) *darb* vezninde ‘Arabîdir, çok içmek ma‘nāsına.

‘**ilf** (علف) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabîde çok yigen tavara ve mecāzen ekül ādeme dēnür.

‘**alef** (علف) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, hayvāna verilen yiyecek her neden olur ise, cem‘i **alāf** gelir.

‘**ullef** (علف) *bi-zammi*’l-‘*ayn* ve *teşdīdi*’l-*lāmi*’l-*mefṭūha* ‘Arabîdir, şemer-i şecer-i ‘azīm ma‘nāsına.

‘**alef** (علف) *ḥalef* vezninde Fārisîdir, yonca ta‘bīr olunan nebātīñ ismidir.

‘**atef** (عتف) *neşef* vezninde ‘Arabîdir, kıl yolmak ma‘nāsına.

‘**itf** (عتف) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabîdir, gēceden bir bölüğe dēnür.

‘**acef** (عجف) *bi-fethateyn* ‘Arabîde arıklamak ma‘nāsına.

‘**acf** (عجف) *recf* vezninde ‘Arabîdir, hastanīñ timār ve hıdmetine bir ādem nefsinı taḥşīş ve teşbīt eylemek ma‘nāsına.

‘**adf** (عدف) *şarf* vezninde ‘Arabîdir, azca ‘atiyyeye dēnür ve ekl eylemek ma‘nāsına.

‘**idf** (عدف) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabîde gēceden bir bölüğe dēnür ve cema‘āt-i [485] insānīye bir nesneniñ aşlına dēnür.

‘**adef** (عدف) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, göze düşen ḥār ve ḥāşāke dēnür.

‘**idef** (عدف) *ineb* vezninde ‘Arabîde on neferden elli nefere varınca dēnür.

‘**uzūf** (عزوف) *ku‘ūd* vezninde ‘Arabîde bir nesneden yüz çevirüp meyl ve rağbet eylemeyüp perhīz eylemek.

‘**azūf** (عزوف) *şabūr* vezninde ‘Arabîde bir nesneden çāpük i‘rāz eden yāḥūd uşanur olan ādeme dēnür.

‘**uzf** (عزف) *bi-zammi*’l-‘*ayn* ‘Arabîde dem-keş gögercine dēnür.

‘**azf** (عزف) *ḥazf* vezninde ‘Arabîde cin t̄ā’ ifesinin seslerine dēnür.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Ḳāf

‘**uḳaḳ** (عقق) *şured* vezninde şimşegiñ seḥāb içre ḳalan eşer-i şu‘āına dēnür.

‘**aḳaḳ** (عقق) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, peder ve māderine ‘aṣī olan nā-ḥalefe dēnür ve kısraḳ gebe olmak ma‘nāsına.

‘ikāk (عقاق) *fiṭām* vezninde ‘Arabīdir, peder ve mādere ‘ašīliğe dēnür.

‘uqāk (عقاق) *ğurāb* vezninde ‘Arabīdir, acı şuya dēnür.

‘aḳāk (عقاق) *sehāb* vezninde ‘Arabīde kışrak gebe olmak ma‘nāsına.

‘avḳ (عوق) *sevḳ* vezninde ‘Arabīdir, bir kimseyi bir işden alıkoymak ma‘nāsına.

‘avveḳa (عوق) *tef‘īl bābından fi ‘l-i māzī-i mā ‘lūmdur, ta ‘vīḳ* etdi ya ‘nī alıkodurtdı ma‘nāsına.

‘uvviḳa (عوق) *bāb-ı mezkūrdan fi ‘l-i māzī-i mechūldür, ta ‘vīḳ* olundu ma‘nāsına.

‘avviḳ (عوق) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hāzırdır, sen ta ‘vīḳ* eyle ma‘nāsına.

‘aviḳ (عوق) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, bir işden alıkoyp men‘ ve şarf ve māni‘-i meşgaleye dēnür.

‘aveḳ (عوق) *ḥacel* vezninde ‘Arabīdir, ac ādeme dēnür.

‘areḳ (عرق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, tamar ma‘nāsına, cem‘i ‘urūḳ gelür ve şol boya ki kızıl olur ‘urūḳ-ı ḥamr dērler sarı boyaya ‘urūḳu‘ş-şabāğın dēdikleri gibi ve bīḥ-i dıraḥtān ve ota ‘araḳ dērler.

‘araḳa (عرق) *bi-fethateyn* ‘Arabīde insāndan ve ğayrīden çıkan ruṭūbet ve der ma‘nāsına ve keşirü‘l-‘araḳ olana recül-i ‘araḳ dērler ve her nesne ki ḥayvāndan ve ḥuyūldan ve taşdan ve kerpiceden ve ğayrīden biri biri yanına dizilmiş şaf olmuş ola ‘araḳ dērler ve ḥurmā yaprağından örilen zenbīl ki on beş şa‘ alur ve ‘inde‘l-ba‘z otuz a‘d otuz tokuz şā‘ alur ola aña dērler, müfredinde ‘arḳa dērler.

‘arḳ (عرق) *fark* vezninde ‘Arabīdir, kemik üzerinden eti şıyrup yemek ma‘nāsına.

‘ırḳ (عرق) *bi‘l-kesr* ‘Arabīdir, tamar ma‘nāsına, cem‘i ‘urūḳ gelür.

‘uruḳ (عرق) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, ‘iraḳ lafzınıñ cem‘i ki deñiz kenārına dēnür.

‘azḳ (عذق) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sükūni‘z-zāl* ‘Arabīdir, yemişli ḥurmā ağacına dēnür.

‘izḳ (عذق) *bi-kesri‘l-‘ayn ve sükūni‘z-zāl* ‘Arabīdir, ḥurmā şalkımına ve üzüm şalkımınıñ yalnız çöpüne dēnür, cem‘i a ‘zāḳ gelür. [486]

‘azeḳ (عزق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, yapışmak ma‘nāsına.

‘uzuk (عزق) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, harman şavuran âdemlere dênür ve bed-aḥlāk kesāne dênür.

‘asek (عسق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, yapışmak ma’nāsına ve bir nesneye düşkün olmak ve bir şey’in talebinde iḳdām ve ilḥāḥ eylemek ma’nāsına.

‘usuk (عسق) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, borçlularını şıḳışdırup taḳyīk eden âdeme dênür.

‘ufuk (عفق) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, zi’āb ki ḳurdalara dênür.

‘afk (عفق) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’l-fā* ‘Arabīdir, nā-bedīd olmak ma’nāsına.

‘aḳk (عق) *bi-fethi’l-‘ayn ve teşḳīdi’l-kāf* ‘Arabīdir, yarmak ma’nāsına.

‘uk (عق) *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, acı şuya dênür.

‘aḳ (عق) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, peder ve māderine ‘āşī olan nā-ḥalefe dênür.

‘Irāk (عراق) *kitāb vezninde* ‘Arabīde diyār-ı ‘Arab’da Bağdat ve Diyār-ı ‘Acem’den İşfahān’a dērler.

‘irāk (عراق) *nişār vezninde* ‘Arabīde ‘arek lafzınıñ cem’idir.

‘ışk (عشق) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīde bir keyfiyet-i muḥarriḳadır ki ḳalb-i ‘āşıḳa vāḳi’ olur.

‘aşek (عشق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, yapışmak ve şarmaşık dênilen ot ma’nāsına.

‘uluk (علق) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, çiçekçi ma’nāsına.

‘alek (علق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, uyuşmuş ḳan, dem-i cāmīd gibi, *va’l-ḳiḥ’atu min ‘alaḳihī*³² ve daḳı bakara aşdıḳları nesne ve ḫavariñ yetişdiḳi ağac ma’nāsına.

‘ilk (علق) *bi-kesri’l-‘ayn ve sükūni’l-lām* ‘Arabīdir, ḳurımak ma’nāsına teyebbüs gibi ve şarāb ma’nāsına ve her nesneniñ a’lāsı demek cem’i *a’lāk* gelür.

‘ulk (علق) *bi-zammi’l-‘ayn ve sükūni’l-lām* ‘Arabīdir, ḫamr ve süci ma’nāsına.

‘alleḳa (علق) *tef’īl babından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, ta’līk* etdi ma’nāsına ki *ta’līk* aşdı ve ‘āşık etdi ve teşebbüs etdi ma’nālarınadır.

‘ullıḳa (علق) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’līk* olundu ma’nāsına.

³² Pıhtılaşmış kandan bir parça.

‘allık (علق) *bāb-ı mezḳūrdan emr-i ḥāzırdır*, sen *ta’līk* eyle ma’nāsına.

‘alūk (علق) *ṣabūr vezninde* ‘Arabīdir, ārzū ma’nāsına münebbih gibi ve lebn ve deve yiyeceği ot ma’nāsına.

‘ulūk (علق) *ku’ūd vezninde* ‘Arabīdir, oğlan yatağı ki raḥm dەرler.

‘ammeḳa (عمق) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur*, derinleṣdirdi ma’nāsına.

‘ummiḳa (عمق) *bāb-ı mezḳūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür*, *ta’mūk* eyle ma’nāsına.

‘ammik (عمق) *bāb-ı mezḳūrdan emirdir*, sen *ta’mīk* eyle ma’nāsına.

‘amaḳ (عمق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ḥaḳ ve istiḥkāk ma’nāsına.

‘umḳ (عمق) *bi-ḳammi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, ḳuyu ve dere gibi nesneniñ ḳa’ri ve derinliği ma’nāsına.

‘Umaḳ (عمق) *bi-ḳammi’l-‘ayn ve fetḥi’l-mīm* ‘Arabīdir, ṭarīḳ-i Mekke-i Mūkerreme’de bir menziliñ ismidir, ‘āmmе *umaḳ* dەرler.

‘anaḳ (عنق) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, reviş ve yürüyüş ma’nāsına

‘unuḳ (عنق) *bi-ḳammeteyn* ‘Arabīdir, boyun ma’nāsına cem’i *a’nāḳ* gelür

a’naḳ gibi, [487] müzekker ve mü’enneṣ olur, ṭavīlū’l-‘unuḳ olan kimseye *a’naḳ* dەرler.

‘anāḳ (عنق) *seḥāb vezninde* ‘Arabīde evlād-ı ma’izziñ mü’enneṣi, cem’i ‘unuḳ ve *a’nāḳ* gelür ve zaḥmet ve meṣaḳḳat ma’nāsına, dāhiye gibi ve Ḳaraḳulaḳ dēnilen ḥayvān ma’nāsına ki levni kızıl ve cūṣsesi kelbden büyük olur.

‘ināḳ (عنق) *kitāb vezninde* ‘Arabīde *mu’ānaḳa* ētmek ma’nāsına.

‘Ayūḳ (عيوق) ‘Arabīde keḥkeṣāniñ ṣaḡ ṭarafında nurlı bir yıldızdır, ardınca Ülkerdir, öñüne geçmez.

‘Ayyūḳ (عيوق) *ḳayyūm vezninde* ‘Arabīdir, yine bundan kināye olmalıdır.

‘itḳ (عق) *bi-kesri’l-‘ayn* ‘Arabīdir, kerem ve ḥüsn ve cemāl ve aṣālet ve necābet ve ṣeref ve ṣān ma’nālarına ve azādliḳ ma’nāsına.

‘atḳ (عق) *bi-fetḥi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, ıṣırmaḳ ma’nāsına.

‘utuḳ (عق) *bi-ḳammi’l-‘ayn* ‘Arabīde ‘*ātūḳ* lafzınıñ cem’idir.

Faşlü'l-'Ayn Bi'l-Kāf

'ank (عنك) renk vezninde 'Arabīdir, kapu ve bāb ma'nāsına ve gökçek olmak ma'nāsına.

'ink (عنك) bi-kesri'l-'ayn ve sükūni'n-nūn 'Arabīdir, şuluş-i layl 'inda'l-ba'z kiṭ'atun mina'l-layl.³³

'ank (عنك) cenk vezninde 'Arabīdir, senden demek olur ve kumluk begāyet mün'aḳkid ve muḥkem ve mürtefi' olmak şöyle-kim andan tarīḳ ve meslek mümkün olmaya ve Fārisīde bānek-i ḥar ki eşek aṅırması ma'nāsına ve 'inde'l-ba'z erkek eşek ma'nāsına.

'ink (عنك) bi-kesri'l-'ayn 'Arabīdir, esās ve aşıl ma'nāsına.

'ark (عرك) terk vezninde 'Arabīdir, oğmak ma'nāsına ve bir nesneyi işlāḥ oluncaya degin sürtmek ma'nāsına.

'arek (عرك) bi-fethateyn 'Arabīdir, tavarı mer'āya müseyyeb şalivérmege dēnür, istedigü kadar otlamak için.

'arik (عرك) ketif vezninde 'Arabīdir, meydān-ı ḥarbde merd-efken olan bahādıra dēnür ve şadā ma'nāsına.

'afek (عفك) bi-fethateyn 'Arabīdir, pek aḥmak olmak ve sözi geç söylemek ma'nāsına.

'afik (عفك) ketif vezninde 'Arabīdir, pek aḥmak ve şaşkın ādeme dēnür.

'allāk (علاك) şeddād vezninde 'Arabīdir, saḳız şatan kimseye dēnür.

'alāk (علاك) seḥāb vezninde 'Arabīdir, çiyneṁtiye dēnür.

Faşlü'l-'Ayn Bi'l-Lām

'ubūl (عبول) ku'ūd vezninde 'Arabīdir, faḳīrlık ma'nāsına ve iri ve yumrı olmak ma'nāsına.

'abūl (عبول) şabūr vezninde 'Arabīdir, ölüye dēnür, meyte ma'nāsına.

'abl (عبل) bi-fethi'l-'ayn 'Arabīdir, yoğun ve büyük nesne ve bükme ma'nāsına.

'abel (عبل) bi-fethateyn 'Arabīdir, yaşşı ve ēnlü yaprak ma'nāsına, cem'i *a' bāl* gelür ama ba'zan luḡatda ēnsiz sivri yaprak ma'nāsına [488] ilḡm ve sivri yaprakları gibi deyü muḳayyeddür.

'atl (عتل) bi-fethi'l-'ayn 'Arabīdir, 'unfla çekmek ma'nāsına.

'atil (عتل) ketif vezninde 'Arabīdir, dā'imā şerr ve şūra sür'at eylemek ma'nāsına.

³³ Geceden bir bölüm.

‘**atil** (عتل) *bi-fethi*’l-‘ayn ve kesri’*t-tā*’
‘Arabīdir, yaramaz ve şerr bir kimse
ma’nāsına.

‘**utull** (عتل) *bi-zammi*’l-‘ayn ve’*t-tā*’ ve’*t-
teşdīdi*’l-*l-lām*’ ‘Arabīdir, *manū*’u’l-
*ḥayr*³⁴ ve bī-menfa’at olarak nā-tırāş
ve nādan ve seng-dīl ve ğalīz ve yigin
ma’nāsına.

‘**adl** (عدل) *bi-fethi*’l-‘ayn’ Arabīdir, ‘*adāle*
gibi, her nesneyi yerlü yerince etmek
ve berāber etmek ve cevriñ zıddıdır ve
meylētnek ma’nāsına gelür.

‘**idl** (عدل) *bi-kesri*’l-‘ayn’ Arabīdir, nazīr
ve mişl ve yük dengi ma’nāsına gelür,
cem’i *a dād*dir.

‘**adel** (عدل) *bi-fethateyn* yüküñ iki
denginiñ berāberligine dēnür ve
berāberleşmesine dēnür.

‘**addele** (عدل) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i*
ma’lūmdur, *ta dīl* etdi ma’nāsına ya’nī
yerlü yerince kıldı ve toğrultdı demek.

‘**uddile** (عدل) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-*
i mechūldür, *ta dīl* olundu ma’nāsına.

‘**addil** (عدل) *bāb-ı mezkūrdan emr-i*
ḥāzırdır, sen *ta dīl* eyle demek olur.

‘**aql** (عقل) *bi-fethi*’l-‘ayn *naql* vezninde
‘Arabīdir, men’ etmek ‘*ikāl*-i ba’irden
me’*hūz*dur, zevi’l-‘*uḫūl* egri yola
gitmekden men’ etdiği-çün ve melce’
ma’nāsına ve şol kırmızı bez ki
mahfeye örterler ve diyet ma’nāsına da
mūsta’meldir.

‘**aqal** (عقل) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir,
deveniñ ayağı egri ve tolaşık olmak
ma’nāsına.

‘**uḫul** (عقل) *bi-zammeteyn* deve ayağını
ve dizini bağladıkları ip ma’nāsına
olan *bi-kesri*’l-‘ayn ‘*ikāl* kelimesiniñ
cem’idir.

‘**Uḫayl** (عقيل) *zübeyr* vezninde ‘Arabīde
ḳabā’il-i ‘Arab’dan bir ḳabīleniñ
ismidir.

‘**Aḳīl** (عقيل) *fa’īl* vezninde Ḥazret-i ‘Alī
raḳıyallahü Ta’ālā anıñ li-eb ve
ümm³⁵ birāderidir, yigirmi yaşında
daḫi zīyāde iken Mu’aviye vaktinde
vefāt etdi, Ḳureyş içinde fāzıl, zekī,
ḥāzırcevāb, taḫlu dillü kimse idi,
meşālīb-i Ḳureyş’i güzel bilürdi.

‘**allele** (علل) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i*
ma’lūmdur, ‘*illet*lendirdi.

³⁴ Hayrı engelleyen.

³⁵ Ana baba bir.

‘ullile (علل) *bāb-ı mezkûrdan fi ‘l-i mâzî-i mechûldür, ‘illetlendirildi.*

‘allil (علل) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen ‘illetlendirt ma‘nâlarınadır.*

‘alel (علل) *bi-fethateyn ‘Arabîde şurb-u sâni ma‘nâsına ve yukâlu huva’s-saķiyyun ba‘de saķiyyun ve cana’s samarata ba‘da uhrā. Yukâlu ‘allala ba‘da nahli ve ‘allahu ay saķāhu’s-saķiyyatu’s-sāniyatı va ‘alā huva bi-nefsihī fa huva muta‘addun ve lâzımun takūlu fihā ‘alla ya ‘ullu [ya ‘illu] bi-zammi ‘l-‘ayn ve kesri hā ‘alā fihimā.³⁶*

‘ilel (علل) *bi-kesri ‘l-‘ayn ve fethi ‘l-lām ‘Arabîde ‘illet lafzınıñ cem‘idir.*

‘aşul (عثول) *şabūr vezninde ‘Arabîdir, aħmak ve nādāna dēnür.*

‘aşsevel (عثول) *bi’t-teşdīd karreşeb vezninde ‘Arabîde süst ve şalkı ve ‘âciz kimseye dēnür.*

‘acel (عجل) *bi-fethateyn ‘Arabîde evmege ve evecenlige dēnür.*

‘acil (عجل) [489] *ketif vezninde ‘Arabîdir, meşrebi evegen olan âdem ma‘nâsına.*

‘ucl (عجل) *bi-zammi ‘l-‘ayn ‘Arabîdir, tertīb olunan şey’e dēnür, ta‘ām mâhazarı gibi.*

‘accele (عجل) *tef‘īl bābindan fi ‘l-i mâzî-i ma‘lūmdur, ta‘cīl etti ma‘nâsına.*

‘uccile (عجل) *bāb-ı mezkûrdan fi ‘l-i mâzî-i mechûldür, ta‘cīl olundu ma‘nâsına.*

accil (عجل) *bāb-ı mezkûrdan emr-i hâzırdir, sen ta‘cīl eyle demek olur.*

‘icl (عجل) *bi-kesri ‘l-‘ayn ‘Arabîdir, erkek buzağıya dēnür, cem‘i ‘acācīl gelür.*

‘udmel (عدم) *bi-zammi ‘l-‘ayn ‘Arabîdir, müsinn ve kadīm âdeme dēnür ki Nūhī ta‘bīr olunur ve iri kadīm ağaca ve iri koca kelere dēnür.*

‘udmül (عدم) *kunfuz vezninde ‘Arabîdir, erkek kartal kuşuna dēnür.*

azl (عذل) *naql vezninde ‘Arabîdir, kınamak ma‘nâsına.*

‘azel (عذل) *bi-fethi ‘l-‘ayn ve ‘z-zāl ‘Arabîde isimdir, kınamağa dēnür.*

‘uzzel (عذل) *bi’t-teşdīd rukka‘ vezninde ‘Arabîdir, ‘azīl kelimesiniñ cem‘idir, lâ‘im ma‘nâsına.*

³⁶ “O suladıktan sonra tekrar suladı ve meyve topladıktan sonra tekrar topladı” dersin. O zaman “‘allala ba‘da nahlin” denir. Yani ikinci kez suladığı zaman müteaddi hem lâzım fiilden gelen ‘alla ya ‘ullu [ya ‘illu] fiili “‘allahū” şeklinde söylenir.

‘uzül (عزل) *bi-zammeteyn* ‘Arabîde pek isi günlere vaşf olur gūyā pek isiliginden nāşī kendi nefislerine levme ederler.

‘ezzāl (عزال) *şeddād vezninde* ‘Arabîdir, dā‘imā nāsı melāmet eden ādeme dēnür.

‘uzzāl (عزال) *rummān vezninde* ‘Arabîde ‘āzil kelimesiniñ cem‘idir, lā‘im ma‘nāsına.

‘azl (عزل) *naql vezninde* ‘Arabîde bir nesneyi yerinden ya gürühundan ya ‘amelinden ayırıp bertarāf eylemek ma‘nāsına.

‘azel (عزل) *bi-fethi‘l-‘ayn ve‘z-zā‘* ‘Arabîde isimdir, silāhsızlığa dēnür.

‘uzl (عزل) *bi-zammi‘l-‘ayn ve sükūni‘z-zā‘* ‘Arabîdir, za‘af ve zebūn ma‘nāsına.

‘azzel (عزل) *bi‘t-teşdīd erdeb vezninde* ‘Arabîdir, boş gezen ādeme dēnür ki aylak ta‘bīr olunur.

‘azehhül/‘azhel (عزهل) *zeberrüc ve ca‘fer vezinlerinde* ‘Arabîdir, perīşān-endām ādeme dēnür ve gögercin kuşunuñ erkeğine ve palazına dēnür.

‘azehhül (عزهل) *zeberrüc vezninde serī‘* ve sābık ādeme dēnür.

‘usül (عسل) *bi-zammeteyn* ‘Arabîdir, şālih ve dīndār ādemlere ıtlāk olunur.

‘asel (عسل) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, şu aķarken yüzünde peydā olan ķabarcığa dēnür ve tātmaķ ma‘nāsına ve bal ma‘nāsına.

‘asl (عسل) *nesl vezninde* ‘Arabîdir, ta‘āma bal ķatmaķ ma‘nāsına ve bal ile tertīb eylemek ma‘nāsına.

‘İsl (عسل) *bi-kesri‘l-‘ayn* ‘Arabîde cin tātāifesinden bir ķabīleniñ ismidir.

‘usül (عسول) *ku‘ūd vezninde* ‘Arabîdir, mızrāķ pek ditremek ma‘nāsına.

‘asül (عسول) *şabūr vezninde* ditregen mızrāķ ma‘nāsına.

‘asal (عصل) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bağırsağa dēnür, mi‘ā ma‘nāsına, cem‘i *a‘şāl*dir, mi‘aıñ cem‘i em‘ā olduğu gibi.

‘aşil (عصل) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, egri olan pek şey’e dēnür, cem‘i *işāl* gelür, *bi‘l-kesr*.

‘aşl (عصل) *faşl vezninde* ‘Arabîdir, işemek ma‘nāsına ve ağacı bir tarafa [490] egmek ma‘nāsına.

‘azal (عضل) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bir ādemiñ vücūdunde balıķ eti çok yāhūd

- baldırınıñ balıķ eti kaba ve yoğun olmak ma'nāsına.
- '**azl** (عزل) *faẓl vezninde* 'Arabīdir, bir ādemi şıkışdırup taẓyīk eylemek ma'nāsına ve bir ādemiñ işi pek düşvār ve şedīd olmak ma'nāsına.
- '**izl** (عزل) *bi'l-kesr* 'Arabīde dāhiye olan ādeme ve pek çirkīn şey'e dēnür.
- '**izyell** (عزيل) *bi't-teşdīdi'l-lām kırşebb vezninde* 'Arabīde le'im ve tenk-ḥüy ve bī-ımtizāc kimseye dēnür.
- '**azyel** (عزيل) *ca'fer vezninde* 'Arabīdir, şalābetlü, pek nesneye dēnür.
- '**aṭtale** (عطل) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'ḥl* étدی ma'nāsına.
- '**uṭṭile** (عطل) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, ta'ḥl* olundı ma'nāsına.
- aṭṭil** (عطل) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḥāzırdır, sen ta'ḥl* eyle ma'nāsına.
- '**aṭal** (عطل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ḥatun düzgün ve pırāyeden ḥālī olmak ma'nāsına ve boyuna itlāk olunur.
- '**uṭul** (عطل) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, 'aṭlden ism-i fā'ildir, pırāyeden ḥālī ḥatuna dēnür, 'aṭılñ cem'i 'avāṭul gelür ve 'aṭılñ cem'i **a'ṭāl** gelür ve mālдан veyā edebden bī-behre ādeme dēnür.
- '**azl** (عزل) *bi-fethi'l-'ayn ve sükūni'z-zā'* 'Arabīdir, köpek çataşmak ma'nāsına.
- '**uzül** (عطل) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, me'bün ve kānī ma'nāsına.
- '**akl** (عكل) *şekl vezninde* 'Arabīdir, birikdirmek ma'nāsına.
- '**ikl** (عكل) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, le'im ve fūrümāye kimseye dēnür, cem'i **a'kāl** gelür.
- '**akel** (عكل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, çerağda yağın poşası dibine çöküp birikmek ma'nāsına.
- '**amel** (عمل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, işlenecek işe dēnür, fi'l ve kār ma'nāsına.
- '**amil** (عمل) *ketif vezninde* 'Arabīdir, dā'imā işli güçlü ādeme dēnür
- '**azzele** (عزل) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'zıl* étدی ma'nāsına ya'nī melāmet eyledi ma'nāsına.
- '**uzzile** (عزل) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, ta'zıl* olundı ma'nāsına.
- '**azzil** (عزل) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta'zıl* eyle ma'nāsına.
- '**adl** (عدل) *naql vezninde* 'Arabīdir, ḥağdan meyl ve 'udül ile cevri eylemek ma'nāsına.

‘**izel** (عزل) *ineb* vezninde ‘Arabīdir, i‘timād ma‘nāsına.

‘**ayyil** (عيل) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’l-*yā*’i’l-*meksūre* ‘Arabīdir, nafaqası lāzım olan kişi, cem‘i *bi*’l-*kesr* ‘**iyāl** gelür.

‘**ayl** (عيل) ‘Arabīde iki tarafına şalınu şalınu yürimek ma‘nāsına. *Yukālu* ‘*āla*’r-*raculu* ya *īlu* ‘*aylan* *izā* *yataḥattara muşayyahun*.³⁷

‘**ayl** (عيل) *seyl* vezninde ‘Arabīdir, fakīr ve gedā olmak ma‘nāsına.

‘**ayel** (عيل) *bi-fetḥateyn* ‘Arabīdir, bir ādem ḥaberi ya bir kelāmı anıñ ṭālib ve mūrīdi ve yāḥūd ol ḥaber ve kelām şānından olmayan kimseye ‘arz eylemek ma‘nāsına. [491]

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Mīm

‘**utm** (عتم) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, zeytūn yeri ve eşcār-ı zeytūne daḥi dërler.

‘**atem** (عتم) *bi*’l-*fetḥ* ‘Arabīdir, geciktirmek ve eglendirmek ma‘nāsına.

‘**uṣm** (عشم) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, zeytūn ağacı ma‘nāsına.

‘**aṣm** (عشم) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, şargu ki, *yukālu* ‘*aşama*’l-‘*aşmu* *izā* *incabara*.³⁸

‘**acm** (عجم) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, genç deve ki henüz beş yaşına girmemiş ola cem‘i ‘**ucūm** gelür, müzekker ve müenneş berāberdir ve kıyruk dibine daḥi ‘**acm** dërler, aşlü’z-zenb gibi ve ışırmak ma‘nāsına gelür azz gibi.

‘**acem** (عجم) *bi-fetḥateyn* ‘Arabīdir, çekirdek nüvü gibi ve her nesneniñ içinde olan nesne vahidesinde ‘**aceme** dërler, lakin ‘āmme sükūn-ı cīm ile ‘**acm** ve ‘**acme** dërler ve ‘**acem** ‘Arab’iñ zıddıdır, vāḥidinde ‘**acemī** dërler mensūbun ila’l-‘**acem**³⁹ ma‘nāsına, cem‘i *e* ‘**acīm** gelür.

‘**ucm** (عجم) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, ‘Arab’iñ zıddı.

‘**acceme** (عجم) *tef’īl bābindan fi*’l-*māzī-i* *ma*’lūmdur, *ta*’**cīm** êtdi ma‘nāsına ki

³⁷ Bir kimse ihanet ettiği zaman “‘*āla*’r-*raculu* (‘*āla* ya’*Wlu* ‘*aylan*)” denir.

³⁸ Kırık kemik sarılıp iyileştiği zaman “‘*aşama*’l-‘*aşmu*” denir.

³⁹ Arap olmayan.

ta'cīm 'acem etmek ya'nī yazıyı noktaladı ma'nāsına.

'uccime (عجم) *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i mechūldür, ta'cīm* olundu ma'nāsına.

accim (عجم) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hāzırdır, sen ta'cīm* eyle ma'nāsına.

'acm (عجم) *recm vezninde* 'Arabīdir, yazuyı noktalamak ma'nāsına

'azm (عظم) *nazm vezninde* 'Arabīdir, kemik ma'nāsına, cem'ī 'izām gelir.

'uzm (عظم) *bi-zāmmi'l-'ayn* 'Arabīdir, kibr ve taḥavvūt ma'nāsına.

'azm (عظم) *nazm vezninde* 'Arabīdir, köpege kemik yedirmek ma'nāsına.

'azam (عظم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, şāhrāh ma'nāsına.

'izām (عظم) *bi-kesri'l-'ayn ve fethi't-tā'* 'Arabīdir, büyüklük ve ululuk ma'nāsına.

'azzame (عظم) *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'zīm* etti ma'nāsına.

'uzzime (عظم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, ta'zīm* olundu ma'nāsına.

'azzim (عظم) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hāzırdır, sen ta'zīm* eyle ma'nāsına ya'nī ulula.

'ilm (علم) *bi-kesri'l-'ayn* 'Arabīdir, bilmek ma'nāsına zıddı cehldir, cem'ī 'ulūm gelir.

'alem (علم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, iki arzı fāşıl olan ḥudūda dēnür, nişān ve 'alāmet ve cebel ve sancāk ma'nālarına, cem'ī *a'lām* gelir ve beyne'n-nās meşhūr ve müte'ārif olan kimseye dērler ve zī-kıymet bezlere urulan tamgaya dērler.

'alem (علم) 'Arabīde *a'ş-şakku fi şikkati'l-'ulyā*.⁴⁰

'alime (علم) *bi-fethi'l-'ayn ve kesri'l-lām ve fethi'l-mīm* 'Arabīde *şülāşī bābindandır dördüncü bābıñ fi'l-i māzī-sidir*, bildi ma'nāsına.

'ulime (علم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, bilindi ma'nāsına.

'alleme (علم) *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, ta'līm* etti ya'nī bildirdi ma'nāsına.

'ullime (علم) *bāb-ı mezkūrdan [492] fi'l-i māzī-i mechūldür, ta'līm* olundu ya'nī bildirildi ma'nāsına.

⁴⁰ Üst dudaktaki yarıklık.

‘allim (علم) *bāb-ı mezkûrdan* emirdir, sen *ta lîm* eyle ma‘nāsına.

‘ām (عام) *nām vezninde* ‘Arabîdir, sāl ma‘nāsına, cem‘i *a vām* gelir.

‘ām (عام) *fām vezninde* ‘Arabîde hāş lafzınıñ zıddıdır.

‘ām (عام) *şām vezninde* ‘Arabîde cem‘i *āmm*dir ki hāşşanıñ zıddıdır ve dülbend peşkirler ve şu üzerinde binilen tulum ma‘nalarına.

‘avm (عوم) *nevm vezninde* ‘Arabîdir, yüzmek ma‘nāsına sebāhat gibi ve seyr-i sefīne ma‘nāsına ve deveniñ ve atıñ yürimesi ma‘nāsına.

‘uvm *bi-zammi’l-‘ayn* ‘Arabîde şuda yüzer bir cānavār, cem‘i *ivem* gelir.

‘avvām (عوام) *şeddād vezninde* ‘Arabîde yüzgec ādem ma‘nāsına.

‘avām (عوام) *devām vezninde* ‘Arabîde zıdd-ı havāşdır.

‘abām (عابام) *sehāb vezninde* ‘Arabîdir, lākırdı bilmez, ‘āciz ve şakıl ve nādān kimseye dēnür.

‘ubām (عابام) *ğurāb vezninde* ‘Arabîdir, mā’-i keşir ma‘nāsına.

‘uczum (عجزم) *kuñfuḡ vezninde* ‘Arabîdir, yavuz ve şedid erkek deveye dēnür.

‘acezzüm (عجزم) *zeberrüc vezninde* ‘Arabîdir, cüşsesi galiz ve semiz ve şedid olan topaç bodura dēnür.

‘accām (عجام) *şeddād vezninde* ‘Arabîdir, büyük yarasa kuşuna dērler ve tağ kırılancısına dēnür.

‘ucām (عجام) *ğurāb vezninde* ‘Arabîdir, çekirdege dēnür.

‘adem (عدم) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, yavı kılmak fiqdān ma‘nāsına ve bir nesneyi terk edüp gitmek ma‘nāsına.

‘adim (عدم) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, fakir ve bī-nevāya dēnür, cem‘i *udemā* gelir.

‘azm (عزم) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükuni’z-zāl* ‘Arabîdir, ışırmak ma‘nāsına ve bir ādem levme ve itāb eylemek ma‘nāsına.

‘azem (عزم) *bi-fethateyn* ‘Arabîde, bir nebāt adıdır.

‘ayālim (عيالم) ‘Arabîde deryā-yı ‘azim ma‘nāsına olan *ilem* lafzınıñ cem‘idir.

‘iyālim (عيالم) *bi-kesri’l-‘ayn ve’l-lām* zevcem dēmek olur.

‘arim (عرم) *ketif vezninde* ‘Arabîde bed-hüy ve küstāh ma‘nāsına ve pek bārid-güne nesneye itlāk olunur.

‘**arm** (عرم) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, kemigin etini soymak ma’nāsına ve meme emmek ma’nāsına ve bir ādeme küstāhāne bed mu’āmele eylemek ma’nāsına.

‘**aram** (عرم) *bi-fethi’l-‘ayn ve ‘r-rā* ‘Arabīdir, kemik ve biryān maḳūlesiniñ rāyihāsı yayılmak ma’nāsına.

‘**arezzüm** (عزم) *zeberrüç vezninde* ‘Arabīdir, koca hayyeye dēnür.

‘**irzemm** (عزم) *bi’t-teşdīdi’l-mīm kırşebb vezninde* ‘Arabīdir, arslana dēnür.

‘**arşam** (عرصم) *ca’fer vezninde* ekül ve inhān ādeme dēnür.

‘**irşamm** (عرصم) *bi’t-teşdīdi’l-mīm kırşebb vezninde* ‘Arabīdir, çelimsiz incerek ādeme dēnür.

‘**azm** (عزم) *bi-fethi’l-‘ayn ve sükūni’z-zā* ‘Arabīdir, bir nesneyi işlemege kat’i rabṭ-ı kalble kāşd ve teveccüh kılmak ve bir işde cedd ve sa’y ve ihtimām eylemek ma’nāsına ve kırı üzüm cibresine dēnür. [493]

‘**azem** (عزم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, dostlukları münāfikāne ve hercāyī olmayup şaḥīm ve şamīm ve şāfī olan ādemlere dēnür.

‘**asm** (عسم) *resm vezninde* ‘Arabīdir, tama’ eylemek ma’nāsına ve kesb eylemek ma’nāsına.

‘**asem** (عسم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, elde ve ayakda bilegiñ oynak yerinden rūḥ ve kuvvet zā’il olmağla ma’āzallah kıruyup el veyā ayak bir yaña egri olmak ma’nāsına.

‘**asüm** (عسوم) *şabūr vezninde* ‘Arabīdir, ‘iyāli-çün emek çeküp kesb ve kār eden ādeme dēnür.

‘**usüm** (عسوم) *ku’ūd vezninde* ‘Arabīdir, azlığa dēnür.

‘**usüm** (عسوم) *bi-zammeteyn* ‘Arabīde kırı etmek kırıklarına dēnür.

‘**aşrem** (عشرم) *ca’fer vezninde* ‘Arabīdir, huşūnetlü ve şiddetlü nesneye dēnür.

‘**aşerrem** (عشرم) *bi’t-teşdīdi’r-rā* ‘amelles vezninde ‘Arabīdir, şehāmetlü nāfız ve kār-güzār ādeme dēnür.

‘**aşm** (عصم) *nazm vezninde* ‘Arabīdir, çalışup kesb ü kār eylemek ma’nāsına ve men’ eylemek ma’nāsına.

‘**uşum** (عصم) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, bir nesneden kalan eşer ve nişāna dēnür.

‘**aşam** (عصم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, āhū yāḥūd tağ keçisi ‘**aşam** olmak ma’nāsına.

‘uṭm (عطم) *bi-żammi*’l-‘ayn atılmış ve hallāclanmış yūñe dēnür, şūf-ı menfūş ma‘nāsına.

‘uṭum (عطم) *bi-żammeteyn* ‘Arabīdir, helāk olan nesnelere dēnür, müfredi ‘uṭm ve ‘āṭim gelür.

‘uḫm (عقم) *bi-żammi*’l-‘ayn ‘Arabīde kısrılık ma‘nāsına, zükürde ve ināşda olur.

‘aḫam (عقم) *bi-fethateyn* ‘Arabīde ḫatun kısrı kalmak ma‘nāsına.

‘aḫm (عقم) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīde müte‘addīdir kısrı kalmak ma‘nāsına.

‘aḫām (عقام) *sehāb vezninde* ‘Arabīdir, veledi olmayan kişiye dēnür, ‘aḫīm gibi.

‘uḫām (عقام) *gurāb vezninde* ‘Arabīdir, pek şedīd olan ḫarb ve kıtāle dēnür.

‘ammim (عمم) *bi-fethi*’l-‘ayn Türkīde amucam demek.

‘ammeme (عمم) *bi-fethi*’l-‘ayn ve ‘l-mīm ‘Arabīde *tef‘īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, ta’ mīm* etti ma‘nāsına, ya‘nī ‘umūmlandırdı demek.

‘ummime (عمم) *bi-żammi*’l-‘ayn ve *kesri*’l-mīm *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’ mīm* olundu ya‘nī ‘umūmlandırıldı ma‘nāsına.

‘ammim (عمم) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḫāzırdır, sen ta’ mīm* eyle ma‘nāsına.

‘akm (عمم) *naql vezninde* ‘Arabīdir, metā‘ı bir şevble çeküp bağlamak ma‘nāsına, yük dengini şeritlemek gibi.

‘ikm (عمم) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, metā‘ı şarup bağladıkları şerit maḫūlesi bağa dēnür ve yük dengine dēnür, cem‘i *a’ kām*dır ve bir arka yüki nesneye dēnür, boğca edüp sırtına yüklenirler.

‘ukm (عمم) *bi-żammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, yük bağlayacak şerit ma‘nāsına olan ‘ikām kelimesiniñ cem‘idir.

‘ullām (علام) *rummān vezninde* ‘Arabīdir, çağır toğana dēnür.

‘ilām (علام) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, öğretmek ma‘nāsına.

‘allām (علام) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir, [494] ziyādesiyle ‘ālim ve dānā ādeme dēnür.

‘ālim (عالم) *sālim vezninde* ‘Arabīdir, dānā ma‘nāsına.

‘ālem (عالم) *bi-fethi*’l-lām ‘Arabīdir, mecmū‘ maḫlūḳāta ıtlāk olunur.

‘amm (عم) *bi-fetħi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’l-*mīm* Türkīde ‘amuca ma’nāsınadır ki dāder-i pederdir.

‘amm (عم) *bi*’l-*fetħ* ve ‘t-*teşdīd* ‘Arabīdir, şāmil kılmak ma’nāsına.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’n-Nūn

‘acen (عجن) *bi-fetħateyn* ‘Arabīde bir veremdir ki deveniñ hāyesiyle dübüri arasında olur.

‘acn (عجن) *bi-fetħi*’l-‘ayn ‘Arabīde sükün ma’nāsına ve ħamīr yoğurmak. *Yukālu* ‘acana’l-canā’zü’l-‘acīn.⁴¹

‘accene (عجن) *tef’īl bābından fi*’l-i *māzī-i ma*’lūmdur, *ta*’cīn etti ma’nāsına ki yoğurdu ma’nāsına.

‘uccine (عجن) *bāb-ı mezkūrdan fi*’l-i *māzī-i mechūldür*, *ta*’cīn olundu ma’nāsına.

‘accin (عجن) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hāzır*dır, sen *ta*’cīn eyle ma’nāsına.

‘ālemeyn (عالمين) *bi-fetħi*’l-lām ‘ālem lafzınıñ teşniyesidir, dü cihān ma’nāsına.

‘ālemīn (عالمين) *bi-fetħi*’l-lām kelime-i mezkūruñ cem’idir.

‘ālimeyn (عالمين) *bi-kesri*’l-lām dānā ma’nāsına olan ‘ālim kelimesiniñ teşniyesidir.

‘ālimīn (عالمين) kelime-i mezkūruñ cem’idir, Fārisīde murādifi dāniş-verāndır.

‘āmileyn (عاملين) *bi-kesri*’l-mīm ‘Arabīde ‘āmil kelimesiniñ teşniyesidir.

‘āmilīn (عاملين) *bi-kesri*’l-mīm ve’l-lām kelime-i mezkūruñ cem’idir.

‘Aden (عدن) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, Yemen diyārında bir şehriñ adıdır.

‘adn (عدن) *bi-fetħi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, vatan tutmak ma’nāsına ve muķim olmak olmak ma’nāsına.

‘udvān (عدوان) *ġufrān vezninde* ‘Arabīdir, düşmanlık ve zulm ma’nāsına.

‘adevān (عدوان) *ġaleyān vezninde* ‘Arabīdir, segirdici ve katı yelici ma’nāsına.

‘asen (عسن) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, ‘alef tavara hāzım olmak ma’nāsına.

‘asn (عسن) *bi-fetħi*’l-‘ayn ve *sükūni*’s-sīn ‘Arabīdir, giysüsi ħüb ve dil-keş ve

⁴¹ Hamur yoğuran kişi hamurunu yoğurdu denir.

- bedeni beyāz olarak k̄āmeti bülend olmağa dēnür ki vaşf-ı hūbāndır.
- ‘**isn** (عسن) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, mişil ve nazīr ma‘nāsına ve iç yağına dēnür.
- ‘**usn** (عسن) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, semüzlige dēnür.
- ‘**afn** (عفن) *defn* *vezninde* ‘Arabīdir, tağa bayıra ağmak ve eti ezidüp koçutmak ma‘nāsına.
- ‘**afin** (عفن) *ketif* *vezninde* ‘Arabīdir, bozulup koçmuş ma‘nāsına *ma‘fün* gibi ve çürümiş nesneye dēnür.
- ‘**afen** (عفن) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir nesne ruṭubetden sā’ir ārıızadan yıprayup çürümeğe ma‘nāsına.
- ‘**amn** (عمن) *naql* *vezninde* ‘Arabīdir, bir yerde ikāmet eylemek ma‘nāsına.
- ‘**umun** (عمن) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir, bir yerde muḳīm olan kimselere dēnür, müfredi *şabūr* *vezninde* ‘*amūn*dur.[495]
- ‘**usn** (عسن) *bi-zammi*’l-‘ayn ‘Arabīdir, şaḥm-ı k̄adīm ma‘nāsına, *raculun*
- ‘**ūsinun** *ay* *ṭavīlu*’l-*aḥmaḳun*⁴² ma‘nāsına.
- ‘**umrān** (عمران) *gufrān* *vezninde* ‘Arabīdir, ma‘mūr maḥall dēmek.
- ‘**İmrān** (عمران) *fiḳdān* *vezninde* ‘Arabīde peder-i vālā-güher Ḥāzret-i Mūsā ‘aleyhi’s-selām’dır.
- ‘**Umerān** (عمران) *bi-zammi*’l-‘ayn *ve fethi*’l-*mīm* ‘Arabīdir, Ḥāzret-i ‘Ömerü’l-Fārūḳ ve ile Ḥāzret-i Ebi Bekri’ş-Şiddīk raḍiyallahü Ta‘ālā ‘anhumā murād olunur. ‘Alā kavlin Ömerü’l-Fārūḳ ile ḥulefā-yı Emeviye’den ‘Ömer bin ‘Abdü’l-‘Azīz murād olunur.
- ‘**Ammān** (عمان) *bi’t-teşdīd* *ḡammāz* *vezninde* ‘Arabīdir, Şām eyāletinde k̄ā’in bir beldenin ismidir.
- ‘**ummān** (عمان) *bi’t-teşdīd* *rummān* *vezninde* ‘Arabīdir, bī-nihāye ma‘nāsına.
- ‘**Umān** (عمان) *uṣāt* *vezninde* bu daḥi ‘Arabīde Şām diyārında bir vilāyetiñ ismidir.

⁴² Uzun boylu ahmak adam.

‘**anān** (عنان) *sehāb* vezninde ‘Arabīdir, bulut ve sehāb ma‘nāsına müfredi ‘**anān**edir.

‘**inān** (عنان) *fidān* vezninde ‘Arabīdir, atın zimām ve dizgini demek, cem‘i **e‘inne** gelir.

‘**unūn** (عنون) *ku‘ūd* vezninde ‘Arabīdir, bir ādemiñ öñüne arķurı bir iş zuhūr eylemek, meşelā bir işe müştāgil iken nā-gehānī bir iş daħi açılmak.

‘**anūn** (عنون) *şabūr* vezninde ‘Arabīdir, bīşnek[?] ta‘bīr olunan dāye ma‘nāsına.

‘**anīn** (عين) *emīr* vezninde ‘Arabīdir, kuvve-i māsikesi olmayup rīh-i batnını tutmaz ādeme dēnür.

‘**innīn** (عين) *bi’t-teşdīd sikkīn* vezninde ‘Arabīdir, süst-endām olup cimā‘a kādīr olmayan ādeme dēnür.

‘**ivān** (عوان) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, bir kimseye yardım eylemek ma‘nāsına.

‘**avān** (عوان) *sehāb* vezninde ‘Arabīdir, def‘a-i şāniyede olan cenge dēnür.

‘**ahn** (عهن) *ahd* vezninde ‘Arabīdir, çubuk egilüp bükülmek ma‘nāsına, yāhūd ayrılmayarak kırılmak ma‘nāsına.

‘**ihn** (عهن) *zihn* vezninde ‘Arabīdir, yūñe yāhūd rengārenk boyalu nesneye dēnür.

‘**ayenān** (عينان) *seyelān* vezninde ve murādīfidir, aķmak ma‘nāsına.

‘**aynān** (عينان) *bi-fethi‘l-‘ayn ve sūkūni‘l-yā‘* ‘Arabīde ‘**ayn**ıñ teşniyesidir.

‘**āyin** (عين) ‘Arabīde göz degen kişi ma‘nāsına.

‘**āyene** (عين) *müfā‘ale bābından fi‘l-i māzīdir*, **mu‘āyene** etdi ma‘nāsına.

‘**āyin** (عين) *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **mu‘āyene** eyle ma‘nāsına.

‘**ayn** (عين) *bi-fethi‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, çeşm-i insān ve ğayrı ma‘nāsına mü‘enneşdir, cem‘i **a‘yendir**.

‘**ayn** (عين) *ğayn* vezninde ‘Arabīde ħurūf-ı hecādan on yedinci ħarfıñ ismidir.

‘**ayn** (عين) *bi-fethi‘l-‘ayn* ‘Arabīdir, şı çıkan yer ve deyr[?] gözine dēnür, tafşīli Kāmūs‘da meşūrdur.

‘**iyin** (عين) *bi-kesri‘l-‘ayn ve sūkūni‘l-yā‘* bu daħi luğatdır, göz ma‘nāsına.

‘**ayyene** (عين) *bi-fethi‘l-‘ayn ve teşdīdi‘l-yā‘i‘l-meftūha tef‘īl bābından fi‘l-i māzī-i ma‘lūmdur*, **ta‘yīn** etdi ma‘nāsına.

‘uyyine (عين) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, ta’yīn [496]* olundu ma’nāsına.

‘ayyin (عين) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hāzırdir, sen ta’yīn* eyle ma’nāsına.

‘iyān (عيان) ‘Arabīde göz ma’nāsına olan ‘iyn kelimesiniñ cem’idir.

‘ayyān (عيان) *bi’t-teşdīd reyyān vezninde* ‘Arabīde bir nesneden ‘āciz ve dermānde ādeme dēnür.

‘ayān (عيان) *beyān vezninde* ‘Arabīde zāhir ve āşikār ma’nāsına.

‘aleviyān (علويان) *bi-fetḥateyn ve kesri’l-vāv* Fārisīde evlād-ı imām ‘Alī raḍiyallahü Ta’ālā ‘anh’dır, hālā sādāt ve şürefā’ itlāk olunur.

‘Ulūyān (علويان) *bi-zammi’l-‘ayn* Fārisīde melā’ike-i ‘izām ḥāzretleridir ve seb’a-i seyyāreye itlāk olunur, Zuḥal ve Müşteri ve Merīḥ ve Zühre ve ‘Uḫārid ve āfitāb ve ḳamerdir.

‘abn (عين) *ğayn vezninde* ‘Arabīdir, cism-i ḥaşīn ve ğalīz olmaḳ ma’nāsına.

‘ubun (عين) *bi-zammeteyn* etlü, canlu ve yaḳışıklı güzel ādemlere dēnür.

‘abenn (عين) *bi-fetḥateyn ve teşdīdi’n-nūn* ‘Arabīdir, kerges ḳuşuna ve erkek deveye dēnür, *bi-zammeteyn [‘ubunn]*

yavuz ve ḳavī ve şedīd ādemlere dēnür, müfredi ‘anūn ve ‘ānī⁴³ gelür.

‘aşn (عثن) *bi-fetḥi’l-‘ayn* ‘Arabīdir, bir ādemi ‘unf ve zor ile ḳaḳıvèrmek ma’nāsına.

‘aşen (عثن) *bi-fetḥateyn* ‘Arabīdir, mu’aḫḫar olmaḳ ve şanem-i şağīr ma’nāsına ve tütüne dēnür.

‘aşin (عثن) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, tütün çalup bozulmuş ḫa’āma dēnür.

‘uşān (عشان) *ğurāb vezninde* ‘Arabīdir, tütüne dēnür, cem’i ‘avāsīn gelür, ‘alā ğayr-ı ḳıyās ve ğubār ma’nāsına gelür.

‘uşān (عشان) *bi’z-zamm* ‘Arabīdir, āteşiñ tütünü tütmeḳ ma’nāsına.

‘accān (عجان) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir, aḫmaḳ ādeme dēnür.

‘icān (عجان) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir, boyuna dēnür, ‘unḳ ma’nāsına ve dübüre dēnür est ma’nāsına ve ḫāyeden dübre toğrı olan memdūd siñire dēnür.

‘aran (عرن) *bi-fetḥateyn* ‘Arabīdir, bıcılğan dēnilen ‘illete dēnür.

⁴³ ‘Ubunn kelimesinin müfredlerinde b harfi olmadığı için bu bilgi yanlış olsa gerektir.

‘**aran** (عرن) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve’*r-rā*’
‘Arabīdir, dābbe bıcılğan olmak
ma’nāsına.

‘**irān** (عران) *kitāb* *vezninde* ‘Arabīdir,
bıcılğan ‘illette dēnür.

‘**arān** (عران) *sehāb* *vezninde* ‘Arabīdir,
tavar ayağında olan qurı kemre ve
yarık ve bir nesne yumuşak olmak.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Vāv

‘**adv** (عدو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir,
yelmek ve segirtmek ve hāzırlık
ma’nāsına.

‘**adüvv** (عدو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *zammi*’*d-*
dāl ‘Arabīdir, düşman ma’nāsına,
cem’i *a’dā*’ ve *udvān* ve *e’ādī* ve
‘*adā*’ gelür, mü’ennesinde *udve*
gelür.

‘**uzv** (عضو) *bi-‘z-zamm* ‘Arabīdir,
bedenden bir cüz’ bir pāreye dēnür.

‘**uzuvv** (عضو) *sümüvv* *vezninde* ‘Arabīdir,
bir kimse melbūsātta ve me’kūlatta
hōş-hāl olmak ma’nāsına.

‘**arv** (عرو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir, hācet
içün bir kimse yanına gelmek
ma’nāsına ve bir nev’ kühī ağacdır,
meyvesi olmaz. [497]

‘**irv** (عرو) *bi-kesri*’l-‘*ayn* cemā’at
ma’nāsına, cem’i *a’rā*’ gelür.

‘**usv** (عسو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *sükūni*’*s-sīn*
‘Arabīdir, kocalmak ve pīrlık
ma’nāsına.

‘**asv** (عسو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *sükūni*’*s-sīn*
‘Arabīdir, şem’ ma’nāsına.

‘**afv** (عفو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir, ayakla
başılmadık yer ve malıñ eyüsi ve helāl
ve fazlası terk ve maḥveylemek
ma’nālarına gelür.

‘**afuvv** (عفو) ‘Arabīde keşirü’l-*afv* olan
kimesne ma’nāsına.

‘**afv** (عفو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *sükūni*’*l-fā*’
‘Arabīdir, maḥv ve tams ma’nāsına ve
bir nesneniñ eşer ve vücūdunu bi’l-
külliye izāle ve nābūd eylemek
ma’nāsına.

‘**alv** (علو) *bi-fethi*’l-‘*ayn* ve *sükūni*’*l-lām*
‘Arabīde qahr ve gālebe ma’nāsına.

‘**ulüvv** (علو) *bi-zammeteyn* ‘Arabīdir,
rif’at ma’nāsına ve gālib olmak ve
urmaq ma’nāsına.

‘**uliv** (علو) *bi-zammi*’l-‘*ayn* ve *kesri*’*l-lām*
‘Arabīde her nesneniñ üsti ve bālāsı.

‘**unv** (عنو) *bi-zammi*’l-‘*ayn* alçaq
ma’nāsına ve tevāzu’ eylemek
ma’nāsına.

‘inv (عنو) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, nāhiye ve cānib ve cemā‘at ma‘nāsına, cem‘i *a nā*’ gelür.

‘aṭv (عطو) *ḥaṭv* vezninde ‘Arabīde bir nesneye el şunup almaḡ ma‘nāsına.

‘aṭuvv (عطو) *‘adiuvv* vezninde ‘Arabīdir dā‘imā ağacıñ dallarından ve yapraklarından ḡoparup yemek için boynını uzadır āhūya vaşf olur.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Hā’

‘amle (عله) *ferḡa* vezninde ‘Arabīdir, ‘*amel* ma‘nāsına ve işlenen işe dēnür.

‘imle *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, işlenen işe dēnür ve işçilik ta‘bīr olunan ücrete dēnür.

‘umule (عله) *bi’z-zamm* ‘Arabīdir, ücret-i ‘*amele* dēnür.

‘amele (عله) *bi’l-feteḡāt* ‘Arabīdir, ‘*āmili*ñ cem‘idir ki elleriyle iş işleyen ādemlere dēnür, rencberler gibi.

‘amle (عله) *terme* vezninde ‘Arabīdir, sirkat yāḡūd ḡiyānet ma‘nāsına.

‘ammelehū (عله) *bi’l-feteḡ ve bi-zamīri*’l-*mef‘ul tef‘il bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur*, o işletdi ve yabdırdı ma‘nāsına.

‘ummilehū (عله) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *bi-zamīri*’l-*mef‘ul*, *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür*, o işletdirildi ma‘nāsına.

‘ammilhū (عله) *bāb-ı mezkūrdan emīrdır*, sen añı işletdir dēmek olur.

‘azzamehū (عظه) *bi-zamīri*’l-*mef‘ul bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i ma’lūmdur*, o *ta’zīm* etdi ma‘nāsına.

‘uzzimehū (عظه) *bi’z-zamm bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür*, o *ta’zīm* olundu.

‘azzimhu (عظه) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ḡāzırdır*, sen *ta’zīm* eyle dēmek olur.

‘azme (عظه) *bi-feteḡi*’l-‘ayn ‘Arabīde bir ādemiñ kemigine urmaḡ ma‘nāsına.

‘uzme (عظه) *ḡurfe* vezninde ‘Arabīdir, nisvān-ı ‘Arabiñ büyük görünmek için kıçlarına baḡladıkları boḡça [498] ma‘nāsına.

‘azme (عظه) *feteḡa* vezninde ‘Arabīde ālāt-ı kebīreden ḡaz edüp ḡoşlanur ‘avrat ma‘nāsına.

‘azame (عظه) *bi’l-feteḡāt* ‘Arabīdir, kibr ve naḡvet ma‘nāsına.

‘ifh (عه) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, ḡabāyihden ve maḡremāndan perḡiz edüp ḡerü ṡurmaḡ ma‘nāsına.

‘**ufh** (عفه) *bi-żammi*’l-‘*ayn* ‘Arabīde koca
kariya dēnür.

‘**uliyye** (عليه) *bi’z-żamm ve’l-kesr ve’t-
teşdīd* ‘Arabīde ğurfe ve çārdāk
ma’nāsına, cem’i ‘*alālī* gelir.

‘**aleyh** (عليه) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, faqr ve
fāka ma’nāsına.

‘**aliyye** (عليه) *seniyye vezninde* ‘Arabīde
bu daħi çārdāk ma’nāsına.

‘**ilye** (عليه) *bi-kesri*’l-‘*ayn ve sükūni*’l-*lām*
‘ulüvv ve şān ve şeref şāħibi kimselere
dēnür.

‘**aleyhi** (عليه) ‘Arabīde anıñ üzerine
dēmek olur.

‘**urza** (عرضه) *ğurfe vezninde* ‘Arabīde
himmet ma’nāsına.

‘**arza** (عرضه) *lehce vezninde* ‘Arabīde
ma’rūz yāħūd mu’teriz ma’nāsına ve
bir nesne öñüne, nişāna tūr gibi naşb
olunmuş nesne ma’nāsına.

‘**uşāre** (عطاره) *türābe veninde* ‘Arabīdir,
bir nesneniñ şıķındısı ma’nāsına,
üzümden çıķan şīra gibi.

‘**işāre** (عصاره) *şimāme vezninde* ‘Arabīde
mezķür şıķındı ma’nāsına, bu
münāsebetle aşl ve ‘ırķa ve neseb
ma’nāsına daħi müsta’meldir.

‘**aceze** (عجزه) *bi’l-feteħāt* ‘Arabīde ‘āciz
lafzınıñ cem’idir, fūrümāndegān
ma’nāsına.

‘**icze** (عجزه) *bi-kesri*’l-‘*ayn* ‘Arabīdir, bir
ādemiñ āħir veledine dēnür.

‘**izra** (عذره) *fırķa vezninde* ‘Arabīde
isimdir, ĩrād olan özür ve bahāneyi
ķabül eylemege dēnür.

‘**accezehū** (عجزه) *bi’l-feth ve’t-teşdīd*
ma’a-żamīri’l- *mef’ül* o *ta’cīz* etdi.

‘**uccizehū** (عجزه) *bi’z-żamm* o *ta’cīz*
olundi.

‘**accizhū** (عجزه) *bi’l-feth ve teşdīdi*’l-
cīmi’l-*meksüre* *ma’a-żamīri*’l-*mef’ül*
emirdir, sen anı *ta’cīz* eyle ma’nāsına.

‘**azzerehū** (عذره) *bi-fethi*’l-‘*ayn ve*
teşdīdi’*z-zāli*’l-*mef’ül* o *ta’zīr* etdi.

‘**uzzirehū** (عذره) *bi’z-żamm ve teşdīdi*’*z-*
zāli’l-*meksüre* *ma’a’z-żamīr* o *ta’zīr*
olundi.

‘**azzirhū** (عذره) *bi’l-feth ve teşdīdi*’*z-*
zāli’l-*meksüre* *ma’a’z-żamīr* emirdir,
sen anı *ta’zīr* et ma’nāsına.

‘**azire** (عذره) *zeniħa vezninde* ‘Arabīde
ġa’iṭ ma’nāsına.

‘**azre** (عذره) *temre vezninde* ‘Arabīde ev öñünde ve havlısında olan ‘arşaya dênür fenā-i dār ma‘nāsına ne nāsīñ müctemi’ oldığı meclise dênür ve buğdaydan çıkan atılacak kemter nesne ma‘nāsına.

‘**aqde** (عقده) *naşre vezninde* ‘Arabīdir, kīn ve hışm ma‘nāsına.

‘**uqde** (عقده) *ğurfе vezninde* ‘Arabīde, düğüm ma‘nāsına ve vilāyet ma‘nāsınadır.

‘**aqade** (عقده) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīde bün zebān ve bīḥ lisān ma‘nāsınadır.

‘**uhde** (عقده) *ğurfе vezninde* ‘Arabīdir, rüçü’ ve şemen ve ḥaḫḫ ve kefālet-i ‘ādiye ma‘nāsına ki üzerine almak ve boynuna atmak ve ‘*ahd* ü emān taḥrīr olunmuş şaḥīfeye [499] dênür ki ‘*ahid*-nāme ta‘bīr olunur ve şakk-i kāzī ma‘nāsına.

‘**ihde** (عقده) *bi’l-kesr* ‘Arabīde evvel bahār bārānına dênür.

‘**ahde** (عقده) *cerḥa vezninde* ‘Arabīde yağmur yağdıktan soñra yağan yağmura dênür, cem‘i ‘*ahād* gelür.

‘**uzre** (عذره) *ğurfе vezninde* ‘Arabīde ‘*izār* gibi dābbeniñ ‘*izār* yerine başılır kūtāh tamğadır ve nāşiye dênilen

perçem ma‘nāsına ve bir bölük şac ma‘nāsınadır ve ‘Arabīde bekāret ve kızlık dênilen ḥālet ve kıl urgan ma‘nāsına ve diltik dênilen marazdır ki boğazda olur ve kevākibden beş yıldızdır, Kehkeşān āhirinde olur.

‘**azire** (عذره) *kelime vezninde* ‘Arabīde necis ādem, cem‘i ‘*azirāt* gelür ve öñ yanına ve öñüne ‘*azire* dērler ki fenā’-dār ma‘nāsına, ekşeriyā fenā’-dāra ‘*azirāt* ilkā olunduğı-çün ‘*azire* deyü teşmiye olundu. *Yukālu fi’l-ḥadīsi mā lakum lā tantikūna ‘azirātikum.*⁴⁴

‘**arre** (عره) *zerre vezninde bi’t-teşdīd* ‘Arabīdir, cāriye ma‘nāsına, müzekkerinde gulām-ı ‘usr dērler ve uyuz dênilen marazdır, cereb gibi.

‘**urre** (عره) *ğurre vezninde* ‘Arabīdir, müşāfir-i ibilde ve kavā’iminde olan ḫurūḥa dērler şarı şular aḫar ḡayr-ı maḥalline irişmesün deyü daḡ ururlar ve sirāyet ve ulaşmak gibi ve tıyūr ve sā’ir ḫayvānāt tersine dērler, cem‘i ‘*urr* gelür.

⁴⁴ “Hadiste ‘niçin kötü insanlardan bahsediyorsunuz?’ denilir.”

‘aşşerehū (عشره) *bi'l-feth ve't-teşdīd*
ma‘a-zamīri'l-mef'ūl o *ta'şīr* etti.

‘uşşirehū (عشره) *bi'z-zamm ve't-teşdīd*
ma‘a-zamīri'l-mef'ūl o *ta'şīr* olundu.

‘aşşirehū (عشره) *bi'l-feth ve't-teşdīd*
ma‘a'z-zamīr emirdir, sen anı *ta'şīr*
eyle ma'nālarınadır.

‘uşere (عشره) *bi-zammi'l-'ayn ve*
fethateyn ‘Arabīdir, yaşşı yapraklı ve
dikenlü bir şecerdir, Yemen’de hāşıl
olur ve ‘inde’l-ba'z şamğı olur bir
şecerdir, cem‘i ‘*uşūr* ve ‘*aşerāt* gelir.

‘işre (عشره) *kisve vezninde* ‘Arabīdir, biri
birine qarışup ekl ve şurb etmek ve
mu‘āşeret ve *te‘āşūr*-i muhāleşat ve
ismü'l-*işredir*.

‘acreme (عجرمه) *dahrece vezninde*
evmek ve evdirmek ma'nāsına, isrā'
gibi, lāzım ve mütē'addī olur.

‘ucrume (عجرمه) *bi-zammi'l-'ayn*
‘Arabīde ism-i şecerdir.

‘accelehū (عجله) *bi'l-feth ve't-teşdīd*
ma‘a-zamīri'l-mef'ūl o *ta'cīl* etti.

‘uccilehū *bi'z-zamm ve't-teşdīd* ma‘a-
iżāfeti'l-hā' o *ta'cīl* olundu.

‘accilhū (عجله) *bi'l-feth ve'l-kesr ve*
ma'a'l-hā' emirdir, sen anı *ta'cīl* eyle
ma'nāsına.

‘acleh (عجله) *bi-fethi'l-'ayn ve sūkūni'l-*
cīm ve fethi'l-lām ‘Arabīdir, *talabu'ş-*
şay'i kabla āvānihī.⁴⁵

‘ucele (عجله) *bi-zammi'l-'ayn* ‘Arabīdir,
tertīb olunan şey'e dēnür, ta‘ām-ı mā-
hazarı gibi.

‘acele (عجله) *bi'l-feteḥāt* ‘Arabīde şu
çekülen tolab ve kucı ve ‘araba
ma'nāsına ve kuyu ağzına arķurı
konılan ağac ki koğa aña aşılır ve tīn
gibi balçık ma'nāsına da gelir.

‘ucme (عجمه) *bi-zammi'l-'ayn ve fethi'l-*
mīm ‘*acemilik* ve tūtgun [500]
söylemek ma'nāsına, ‘*uķdatu'n-fi'l-*
*lisān*⁴⁶ demek.

‘acme (عجمه) ‘Arabīdir, çekirdek
ma'nāsına ve çekirdekden biten hūrmā
ağacı ve bir muḥkem taş ma'nāsına,
cem‘i ‘*acemāt* gelir.

‘idde (عده) *bi-kesri'l-'ayn ve teşdīdi'd-*
dāli'l meftūḥa ‘Arabīdir, şaymak
ma'nāsına iḥşā gibi ve ‘*aded*
ma'nāsına ve şol tarabuş ki nisā

⁴⁵ Bir şeyi zamanı gelmeden önce dilemek.

⁴⁶ Lisandaki bir kekemelik.

tā'ifesiniñ zevāl-i nikāh sebebiyle lāzım olur.

'**udde** (عدہ) *bi-zammi'l-'ayn ve teşdīdi'd-dāli'l meftūha* 'Arabīdir, havādiş-i dehr için mālдан ve silāhdan hāzır êdikleri nesne mu'add daḥi dërler ve isti'dād ma'nāsına da gelür.

'**ide** (عده) *bi-kesri'l-'ayn ve fetḥi'd-dāl* 'Arabīdir, va'de ma'nāsına.

'**addāh** (عداه) *şeddād vezninde* 'Arabīdir, berk-i şedīdü'l-ıztırāb ve rumḥ-ı şedīdü'l-ıztırāb ma'nāsına.

'**udāh** (عداه) *'uşāt vezninde* 'Arabīdir, düşman ve ḥaşm ma'nāsına.

'**aşve** (عشوه) *faẓla vezninde* 'Arabīdir, zulmet ve tārīk ma'nāsına.

'**işve** (عشوه) *rişve vezninde* Fārisīdir, şīve ma'nāsına.

'**işve** (عشوه) *dicle vezninde* 'Arabīde gece vaḳtinde uzaḳdan görinen āteşe dënür ki istizā için aña ḳaşd ve teveccüh eylemek ma'nāsına.

'**aşabe** (عصبه) *ḳaşabe vezninde* 'Arabīdir, iḥāṭā êtmek ve ḳişiniñ evlādı ve atası ḳarābetine dënür ki her taraḑdan iḥāṭā êdikleri-çün, cem'i '**aşābāt** gelür.

'**uşbe** (عصبه) *ğurfе vezninde* 'Arabīdir, birden ona yāḥūd üçden ona

varıncadır, cem'i '**uşab** gelür ve ba'zıları on ve ondan ziyādeyedir ve yāḥūd ondan kırḳa varıncaya ḳadar ıtlāḳ olunur, ne miḳdār olur ise lafz-ı cem'idir, müfredi yoḳdur, nefer ve reḥt gibi.

'**aşre** (عصره) *behre vezninde* 'Arabīdir, melce' ve münca' gibi şıḡınacak yer ve ḳurtılacak maḥall ma'nāsına.

'**aşare** (عصره) *ğalebe vezninde* 'Arabīdir, 'abīr ve misk gibi nesnelere ma'nāsına.

'**araba** (عربه) *bi'l-feteḥāt* Türkīdir, Fārisīde murādifi gerdünedir.

'**arrebhū** (عربه) *bi-zamīri'l-mef'ül tef'ül bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, o ta'rib* êtdi ma'nāsına.

'**urribhū** (عربه) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechülür, o ta'rib* olundu ma'nāsına.

'**arribhū** (عربه) *bi-fetḥi'l-'ayn ve teşdīdi'r-rā'i'l-meksūre bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen ta'rib* eyle ma'nāsına.

'**uvde** (عوده) *bi-zammi'l-'ayn* 'Arabīde şol ta'āma dërler ki bir def'a ekl ve tenāvül olunduḳdan şonra yine i'āde oluna.

‘avde (عوده) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīde ric‘a ma‘nāsına ki gērü dönme ta‘bīr olunur.

‘işme *bi-kesri*’l-‘ayn ve ve *sükūni*’ş-şād ‘Arabīde men‘ etmek ve hıfz etmek ma‘nāsına.

‘uşme (عصمه) *ğurfe* vezninde ‘Arabīde kılāde ma‘nāsına, cem‘i *a şām* gelir.

‘uşme (عصمه) ‘Arabīde *beyāzun fi’r-rusğı va’l-‘uşmatu fi’l-ḥayli bayāzun yakūnu* [501] *bi’l-yadayni dūna’r-riclayn*.⁴⁷

‘izah (عضه) *bi-kesri*’l-‘ayn ve *fethi*’z-żād ‘Arabīdir, dikenlü büyük ağac ma‘nāsına, ‘*uzat* gibi ‘*uzhe* lafzından muhaffedir.

‘izah (عضه) *bi-kesri*’l-‘ayn ve *fethi*’z-żād ‘Arabīdir, bühtān ve kizb ve sihr ma‘nāsına, cem‘i ‘*uzūn* gelir.

izle (عضله) *dicle* vezninde ‘Arabīdir, zahmet ve meşakḳat ve şiddet ma‘nāsına cem‘i ‘*udal* gelir.

‘azaleh (عضله) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīdir, sekr-i levāt ma‘nāsına ‘*adālāt* gelir.

‘aḳabe (عقبه) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīdir, yokuş ve tağ içinde olan yol, cem‘i ‘*aḳāb* ve ‘*aḳabāt* gelir.

‘uḳbe (عقبه) *ğurfe* vezninde ‘Arabīde nevbet ve şürbā baḳiyesi ma‘nāsına.

‘iḳa (عقه) *şikā* vezninde ‘Arabīde insāndan ve ḥayvāndan tevellüd eden saçlı çocuk ma‘nāsına.

‘iḳā (عقه) *şikā* vezninde ‘Arabīdir, çukur ve muḳa‘ar yer ma‘nāsına.

‘iḳāve (عقاوه) *kināye* vezninde ‘Arabīdir, şürbāniñ a‘lāsı ve büyük çölmek ma‘nāsına.

‘uḳāve (عقاوه) *uşāte* vezninde ‘Arabīdir, şürbāniñ soñı aḥirü’l-merḳ ma‘nāsına.

‘alḳa (علقه) *sekte* vezninde ‘Arabīdir, uyuşmuş ḳān ma‘nāsına sülük ma‘nāsına cem‘i ‘*alak* gelir.

‘ulḳa (علقه) *ğurfe* vezninde ‘Arabīdir, ḳable’l-ḡad aşbāhdan yedikleri nesne ve şey’-i ḳalīl ma‘nāsına ve etfāle yapılan ḳaftān ma‘nāsına.

‘ilḳa (علقه) *bi-kesri*’l-‘ayn ‘Arabīdir, ḳamīş-i ḳaşīr ki göbегine ḳadar olan gömlek ma‘nāsına.

‘alleḳahū (علقه) *bi’l-feth* ve *teşdīdi*’l-*lāmi*’l-*meftūḥa* ve *bi-żamīri*’l-*hā*’ o *ta’līḳ* etdi.

⁴⁷ Atın bukağısındaki beyazlık, bu beyazlık atların ayaklarında değilde ellerinde olur. (ön ayaklarda)

‘ullikahū (علقة) *bi’z-zamm ve teşdīdi’l-lāmi’l-meksūre ve bi-zamīri’l-hā’* o *ta’līk* olundu ma’nāsına.

‘allikhu (علقة) *bi’l-feth ve teşdīd ve bi-zamīri’l-hā’* emirdir, sen anı *ta’līk* eyle ma’nāsına.

‘alāka (علقة) *selāme vezninde* ‘Arabīdir, huşūmet ve ifrāt-ı muḥabbet ma’nāsına.

‘ilāka (علقة) *kitābe vezninde* ‘Arabīdir, kavsiñ ve savtıñ *ta’alukḳuna* dەرler ve *ḳıyle bi’l-feth ve’l-kesr [‘alāka/‘ilāka]* *ta’allaka’l-maḥabbetü*⁴⁸ ma’nāsına.

‘arbede (عربده) *dahrece vezninde* ‘Arabīdir, şūriş ve ğavġā ma’nāsına.

‘Arabda (عربده) *felekde vezninde* Türkīde müsta’meldir, ‘Arabīde murādifi bi’z-zenci, Fārisīde murādifi der-zengīdir.

‘ilāme (علامه) *ḥıdāme vezninde* ‘Arabīdir, ḳinā ma’nāsına, ḥınā gibi.

‘allāme (علامه) *şeddāde vezninde* ‘Arabīdir, mübālaġa ile ‘ālim kimse ma’nāsına.

‘alāme (علامه) *selāme vezninde* ‘Arabīdir, nişāne ma’nāsına cem’i ‘alāyim gelür.

‘aliye (عاليه) *dāniye vezninde* ‘Arabīdir, re’s-i rumḥ ki süngü başı demek, cem’i ‘avālī gelür.

‘aliye (عاليه) *nāşıra vezninde* ‘Arabīdir, *māfavḳa Nacidi ilā ‘arzı Tihāma ve ilā mā verāi Makka vahiya’l-Hicāzu va mā vālāhā.*⁴⁹

‘imāre (عماره) *kitābe vezninde* ‘Arabīdir, ḥarābiñ zıddıdır, cem’i ‘imārāt gelür.

‘amāre (عماره) *sehābe vezninde* ‘Arabīdir, herkesiñ başına giydikleri tāk ve ḳalansūh ve ‘imāme gibi, cem’i ‘amār gelür.

Faşlü’l-‘Ayn Bi’l-Yā’ [502]

‘aşe (عشى) *bi’l-feth ve’l-ḳaşr* ‘Arabīde ğeçe göz görmeyüp gündüz görmek ma’nāsına, na’atī ‘aşī ve ‘aşvā’ gelür.

‘işiy (عشى) *bi-kesrateyn* ‘uşbe gibi maġrib vaḳtinden yatsu vaḳtine ḳadar ve ‘inde’l-ba’z zevālden ğurūba ḳadar vaḳte denür.

⁴⁸ Mubabbeti oluştı.

⁴⁹ Mekke’nin arkasında Tihāme denilen yerdeki Necid’in üst taraflarında bulunan Hicaz bölgesi ve üst [?] taraflarıdır.

‘**ayy** (عى) *bi'l-feth ve't-teşdīd* ‘Arabīde bir kimse teşebbüs eylediği işi başa çıkaramayup ‘āciz kalmak ma‘nāsına.

‘**ayy** (عى) *ṭayy* *vezninde* ‘Arabīdir, bir nesneden ‘āciz ve dermānde ādeme dēnür.

‘**iy** (عى) *bi'l-kesr ve't-teşdīd* ‘Arabīde tekellümden ‘aciz ile haşır olmak ma‘nāsına.

‘**aniy** (عنى) *ketif* *vezninde* ‘Arabīdir, bir işe uğramağla renc ve ta‘ab çeken ādeme dēnür.

‘**any** (عنى) *bi'l-feth ve's-sükūn* bir ādeme ta‘ablu iş peydā olmak ma‘nāsına.

‘**asiy** (عسى) *ketif* *vezninde* ‘Arabīdir, bir nesneye yakışıcı şey’e dēnür.

‘**asī** *ganī* *vezninde* ‘Arabīde pek kocalmak ma‘nāsına.

asā (عسى) *felā* *vezninde* ‘Arabīde qarīb oldu ma‘nāsına.

‘**aṭāsı** (عطاسى) *sehāsı* *vezninde* Türkīde vėrgüsü maḳāmında müsta‘meldir.

‘**uṭāsı** (عطاسى) *şu‘ā‘ı* *vezninde* aḳsırığı dēmek olur.

‘**uṭās** (عطاس) *gurāb* *vezninde* ‘Arabīde aḳsırmak ma‘nāsına idüğü maḳallinde beyān olunmuşdur.

‘**arā** (عرى) *aşā* *vezninde* nāhiye ma‘nāsına ve cānib ve serāy meydānına ve ev ḥavlisine dēnür.

‘**ury** (عرى) *bi-zammi'l-‘ayn ve sükūni'r-rā* ‘Arabīde eşvābda olan iplige ve bir nesneniñ kulpuna dēnür.

‘**uriy** (عرى) *bi-zammi'l-‘ayn* ‘Arabīde çıblaklığa dēnür.

‘**arī** (عرى) *cerī* *vezninde* ‘Arabīdir, ‘atiyye ve iḫsān-ı cerr me‘mūliyle bir ādeme gelmek ma‘nāsına.

‘**işī** (عشى) *bi-kesrateyn* ‘Arabīde fesād etmek ve fesād üzre olmak ma‘nāsına.

‘**uşī** (عشى) *bi-zammi'l-‘ayn* ‘Arabīdir, fī‘l-aşl tüylere ve kıllara dēnür, ba‘re[?] henüz kaynayup çıkan ḥurde otlara dēnür.

‘**adevī** (عدوى) *beşerī* *vezninde* ‘Arabīdir, bir ādeme zulm eylemek ma‘nāsına.

‘**adevī** (عدوى) *bedevī* *vezninde* ‘Arabīde fesād ma‘nāsına.

‘**adā** (عدى) *aşā* *vezninde* ‘Arabīde bir ādemi sevmeyüp buğz eylemek ma‘nāsına.

‘**idā** (عدى) *ilā* *vezninde* ‘Arabīde mütebā‘idūn ma‘nāsına.

‘itiyy (عتى) *bi-kesrateyn ve teşdīdi*’l-yā’
‘Arabīde ḥaddī mütecāviz serkeşlige
dēnür ve tekebbür eylemek ma’nāsına.

‘atī (عتى) *ḡanī vezninde* ‘Arabīdir, ḥaddī
mütecāviz ‘ulüvv ve istikbār eden
ādeme dēnür.

‘uley (على) *bi-żammi*’l-‘ayn ve’l-kaşr
‘Arabīdir, yüksek ve refī’ ve yüce
ma’nālarına ve *a’lā* ma’nāsına
maşdardır.

‘alī (على) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ve *kesri*’l-lām
‘Arabīde ‘alem-i şahşdır.

‘ilī (على) *bi-kesrateyn* ‘Arabīde
yükseklige dēnür.

‘alā (على) *felā vezninde* ḥārf-i cerrdir.

‘amerī (عمرى) *beşerī vezninde* ‘Arabīde
bir kimse *ömrüñ* oldukça yāḥūd [503]
‘ömrüm oldukça bu ḥāne seniñdir,
ba’de’l-vefāt benimdir deyü bir mālī
ḥayāta ta’līkân temlīk eylemek
ma’nāsına.

‘umrī (عمرى) *kürdī vezninde* ‘Arabīde
‘ömrü mensüb demektir ki murād-ı
zamān ṭavīlden ḳalmış nesne
ma’nāsına.

‘Uzzā (عزى) *büşrā vezninde* ‘Arabīde
‘azīze ve şerīfe ḥatuna dēnür, *e’az*
lafzınıñ mü’ennesidir ve bir şanem

ismidir ve bir ağacın ismidir ki Benī
Ġaṭvān ṭā’ifesi aña perestiş ederlerdi
şoñra Ḥālid bin Velīd raḍiyallahü
Ta’ālā ‘anh varup ol ağacı kesdi ve
daḥi ‘uzzā te’nīş *e’az* ma’nāsına da
gelür.

‘izī (عزى) ‘Arabīde ‘izūn gibi *bi’l-kesr*
ve’t-tahfīf müteferriḳa cemā’at
ma’nāsına gelen ‘izzet lafzınıñ
cem’idir.

‘izī (عزى) *bi-kesrateyn* ‘Arabīdir, şabūr
ve müteḥammil ādeme dēnür ve ‘ilm-i
şarfa dā’ir bir risāledir.

‘azī (عزى) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ‘Arabīde bir
ādemi birine nisbet eylemek
ma’nāsına.

‘arzī (عرضى) *bi-fetḥi*’l-‘ayn ‘Arabīde bir
cins şevbiñ ismidir ve ‘ırāḳ luḡatında
ḥāneniñ ba’z-ı murāfīḳ ve levāḥıḳına
dēnür, bi’r ve maṭbaḥ ve kenīf
ma’nāsına.

‘arizzī (عرضى) *zemmikkī vezninde*
‘Arabīdir, cünbüş ve neşāt ma’nāsına.

‘urzī (عرضى) *kürdī vezninde* kötü eyer
üzerinde ṭurmayan ādem ma’nāsına.

‘accelī (عجلى) *bi’t-teşdīd ‘arrabī vezninde*
‘aceleye mensüb demek ‘arabacı
murād olur.

‘accilī (عجلى) *bi-fethi*’l-‘ayn ve *teşdīdi*’l-
cīmi’l-meksūre *tef’īl bābından* emirdir,
müfred mü’enneş muhātaba olarak sen
ta’cīl eyle ma’nāsına.

‘İccelī (عجلى) *bi-kesri*’l-‘ayn ve *t-teşdīd*
‘Arabīdir, Benū ‘Acīl cemā’atine
mensūbdur.

‘aclī (عجلى) *sekrī* vezninde oku çöpük
çıkup giden yaya vaş olunur.

‘amiy (عمى) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, kör
ādeme dēnür.

‘amey (عمى) *bi’l-feth* ‘Arabīde akmak
ma’nāsına.

‘ammī (عمى) *Rabbī* vezninde ‘Arabīde
ölümcül ādemlere ıtlak olunur.

‘ammā (عمى) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i*
ma’lūmdur, ta’miye eyledi ma’nāsına.

‘ummiye (عمى) *tef’īl bābından fi’l-i*
māzī-i mechūldür, ta’miye olundu
ma’nāsına.

‘ammiy (عمى) *bi’l-feth bāb-ı mezkürdan*
emirdir, sen ta’miye eyle ma’nāsına.

‘ammī (عمى) *yā-yı mütেকellim ile*
‘Arabīde benim ‘amucam dēmek olur.

‘ammī (عمى) *yā-yı hikāye ile ‘amucası*
dēmek olur.

‘amā (عمى) *bi-fethi*’l-‘ayn ‘Arabīdir,
Fārisīde murādifi nā-bīnādır.

El-Bābü’t-Tāsi’-i ‘Aşere

Fī-Beyāni’l-Ġayn Ma’al-Elif

‘ġanā’ (غناء) *bi’l-hemze şehāb vezninde*
‘Arabīdir, nef’ ve kifāyet ma’nāsına.

‘ġnā (غنا) *bi’l-kesr ve’l-kaşr* ‘Arabīdir, bir
kimse te’ehhül eylemek ve zengīn
olmak ma’nāsına.

‘ġnā’ (غناء) *bi’l-hemze kitāb vezninde*
‘Arabīdir, h’anendegāniñ terennüm ve
teġannī ile söyledikleri Türkī ve eş’ār
ma’nāsına ve *bi’l-kaşr* baylık ve yesār
ma’nāsına gelür.

‘ġavġa’ (غوغاء) [504] ‘Arabīde cerād
ma’nāsına ve rezāl-i nāsa daġi teşmiye
olunur ve inde’l-ba’ḍ ba’ūza mişābih
bir hayvāndır, lakin kimseyi ışırmaz
ve incitmez.

‘ġavġā’ (غوغاء) *fa’fā’ vezninde bi’l-hemze*
‘Arabīdir, murādifi Türkīde şavaşdır.

‘ġirā’ (غراء) *bi’l-hemze kisā’ vezninde*
‘Arabīde güzellige dēnür.

‘ġirā’ (غراء) *kitāb vezninde bi’l-hemze*
‘Arabīdir, hūsn ma’nāsına ve şamġ
ma’nāsına da gelür.

ġurā (غرا) *bi-ẓammi'l-ʿayn* Fārisīdir, elif-i nisbetle ak ve berrāk nesneye dēnür ve hāṣṣaten güneşe itlāk olunur.

ġadā (غداء) *bi'l-hemze semā* vezninde ʿArabīdir, ṣabāḥ taʿāmınıñ ismidir, cemʿi aʿ diye gelür.

Ġaddā (غداء) *bi'l-hemze šeddād* vezninde ʿArabīde İbn-i Kʿabʿdır ki aʿyān-ı ʿArabdır.

ġadā (غدا) *ʿaṣā* vezninde ʿArabīde *taġaddī* maʿnāsınadır.

ġizā (غذاء) *bi'l-hemze kisā* vezninde ʿArabīdir, meʿkūlāt ve meṣrūbātđan bedeniñ nemā ve kıvāmına medār olan şeyʿe dēnür.

ġazā (غذا) *ʿaṣā* vezninde ʿArabīde erkek deveniñ bevlıne dērler.

ġafā (غفا) *ʿaṣā* vezninde ʿArabīde buġday içınden çıķan atılacak nesneye dēnür, karamuķ ve delüce ve şamān gibi.

ġafā (غفاء) *bi'l-hemze ġaṣā* vezninde ʿArabīdir, silindiye dēnür ve toz gibi nesne ki ħurmā ħoruġuna ʿarız olan nesnedir ki görünmez éder ve buġday içinde olan ve yerinde kıalan şaman ve kesmik ħurdelerine dēnür.

ġabā (غبا) *ʿaṣā* vezninde ʿArabīdir, havāya aġup çıķan toza dēnür.

ġabā (غباء) *semā* vezninde *bi'l-hemze* ʿArabīdir, gizlüce arza dēnür.

ʿaṣā (عشا) *aṣā* vezninde ʿArabīdir, rüy-ı arzda nebāt çoġalmaq maʿnāsına.

ġuṣṣā (غشاء) *rummān* vezninde ʿArabīdir, Őu yüzünde olan ve seyl Őuyı götürdiġi ħār ve ħāṣāke ve köpüġe dēnür ve seyl Őuyına kıarıŐmıŐ yabraķ maķülesine dēnür.

Faṣlü'l-Ġayn Bi'l-Bā

ġibb (غيب) *bi-kesri'l-ġayn ve teṣḏīdi'l-bā* ʿArabīdir, bir nesneniñ ʿaķıbet ve encāmına dēnür ve deveyi ġün aŐurı saķy étmek ve ġün aŐurı yāġūd ziyāde olarak iŐlemek maʿnāsına.

ġabb (غيب) *bi-fethi'l-ġayn ve teṣḏīdi'l-bā* ʿArabīdir, ġün aŐurı sıtma tutmaq maʿnāsına.

ġarrabe (غرب) *tefʿil bābından fi'l-i mazī-i maʿlūmdur*, ıraġ étdi ve oldıġı maġallden ihrac ve ʿibʿād étdi maʿnāsına.

ġurribe (غرب) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i mazī-i meġhūldür*, *taġrīb* olundı maʿnāsına.

ġarrib (غرب) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ħāzırdır*, sen *taġrīb* eyle maʿnāsına.

ğurub (غرب) *bi-zammeteyn* ‘Arabîdir, *ğarīb* ma‘nāsına.

ğurb (غرب) *bi-zammi’l-ğayn* ‘Arabîde vatandaş dūr olmak ma‘nāsına *ğurbe* gibi.

ğarb (غرب) *ħarf vezninde* ‘Arabîdir, *meğrib* ma‘nāsına ve cild-i [505] bakırdan olan delv-i ‘azīm ma‘nāsına ve şu tulumı ma‘nāsına ve yürigen at ma‘nāsına ve gözde olan nāşūr zahmına ve henüz zuhūr eden sirişk-i çeşm ma‘nāsına cem‘i *ğarāb* gelir.

ğareb (غرب) ‘*areb vezninde* şecerden kavağ ve kadeħ-i sīm ve bāde ve koyunuñ gözünüñ ve burnunuñ tüylerini ve kıllarını döker bir ‘illetiñ ismidir.

ğazab (غضب) *bi-fethateyn* ‘Arabîde hışm ve kaçımak ma‘nasına.

ğazb (غضب) *naşb vezninde* ‘Arabîde kızıl boyadır şıbg-ı aħmer ma‘nāsına ve öküze ve arslana dēnür ve pek kırmızı nesneye dēnür, şedīdü’l-ħumre ma‘nāsına.

ğazib (غضب) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, bi’t-ṭab‘ targin ve hışm-nāk ādeme dēnür.

ğaleb (غلب) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bir kimse yoğun boyunlu olmak ma‘nāsına.

ğalb (غلب) *ḍarb vezninde* ‘Arabîdir, bir kimseniñ üzerine yigin olmak ma‘nāsına ki zor ve kuvvetle ve tāb ve kudretle anı mağhūr eylemekden ‘ibāretir.

ğallebe (غلب) *tef‘īl bābından fi’l-i mazī-i ma’lūm, tağlīb* etdi.

ğullibe (غلب) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i mazī-i mechūldür, tağlīb* olundu.

ğallib (غلب) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen tağlīb* eyle ma‘nalarına.

ğāb (غاب) *nāb vezninde* Fārisîdir, beyhūde söz ve kelām-ı bāṭıl ma‘nāsına.

ğābe (غاب) *kāle vezninde* ‘Arabîde *sülāşīden fi’l-i mazīdir, ğā’ib* oldu ma‘nāsına.

ğuneb (غنب) *şured vezninde* ‘Arabîdir, tāze ve dilber nev-civānlarıñ avurdları ortasında olan dā’ireciklere dēnür.

ğanb (غنب) *bi-fethi’l-ğayn ve sükūni’n-nūn* ‘Arabîde ğanīme-i keşīreye dēnür.

ğyāb (غياب) *kitāb vezninde* ‘Arabîdir, bir nesne āħar nesne içre *ğā’ib* olmak ma‘nāsına.

ğuyyāb (غِيَاب) *rummān* vezninde ‘Arabīdir, *ğā’ibūn* ma’nāsına.

ğayb (غَيْب) *reyb* vezninde ‘Arabīdir, şek ve gümān ma’nāsına, cem’i *ğuyūb* ve *ğayāb* gelir.

ğayab (غَيْب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, *ğā’ibūn* ma’nāsına, *ğā’ibin* cem’idir.

Faşlü’l-Ğayn Bi’t-Tā’

ğayret (غَيْرَت) *bi-fethi’l-ğayn* ‘Arabīdir, bir nesneye içdām etmek ma’nāsına.

ğīret (غَيْرَت) *sīret* vezninde ‘Arabīdir, diyet ve kan-behā demek cem’i *ğiyer* gelir.

ğāyyeret (غَيْرَت) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, müfred mü’ennes* *ğā’ibedir, tağyīr* etdi ma’nāsına.

ğuyyiret (غَيْرَت) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, tağyīr* olundu ma’nāsına.

ğayyertü (غَيْرَت) *bāb-ı mezkūrdan nefsi-mütekelim vaħdedir, ben tağyīr* etdim ma’nāsına.

ğalt (غَلَت) *darb* vezninde ‘Arabīdir, ‘akd olunan pazarlığı bozmağ ma’nāsına.

ğalet (غَلَت) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, yañlış hesāb eylemek *ğalaṭ* ma’nāsına ‘alā

ķavlin *ğalaṭ* sözde olan yañlışlığa dēnür.

ğamt (غَمَت) *semt* vezninde ‘Arabīdir, ṭa’ām ṣaķīl olup yüregi başmağla mi’deyi bulandırıp [506] şāhibini serhōş gibi şūrīde dimāğ eylemek ma’nāsına.

ğamet (غَمَت) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ṣaķīli ṭa’ām ma’nāsına ṭa’ām yüregi başmağla şāhibini serhōş gibi bulatmağ ma’nāsına ve Fārisīde *ğam-tūdan muħaffef* olarak seniñ *ğamıñ* ve *ķasāvetiñ* demek olur.

Faşlü’l-Ğayn Bi’s-Şā’

ğaleş (غَلَش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şiddet üzre mütemādī ħarb ve kıṭāl eylemek.

ğalış (غَلَش) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, şedīdü’l-ķiṭāl olan behādıra dēnür ve mecnūna dēnür ve me’külāt ve meşrūbātđan ṭolayı keyiflü ve neşemend ādeme dēnür.

ğaneş (غَنَش) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şoluķlanarak şu içmek ma’nāsına ve bir nesne sebebiyle gönül bulanmağ ma’nāsına.

Ğanş (غَنَش) *darb* vezninde ‘Arabīdir, Benī Mālik Ķabīlesi’nden İbn-i İķyām bin El-Ķaħm’dır.

ğays (غيث) *feyz* vezninde ‘Arabîdir, yağmura dênür ve maşdar olur, yağmur yağdırmak ma‘nāsına.

ğāṣ (غيث) *cīb* vezninde ‘Arabîdir, şiddetle yağan yağmura dênür.

Faşlü’l-Ğayn Bi’l-Cīm

ğunuc (غنج) *bi-żammeteyn* ‘Arabîdir, nāz ve şīve-i maḥbūb ma‘nāsına ve kirpi ma‘nāsına.

ğanc (غنج) *naḥc* vezninde ‘Arabîdir, nāz ve şīve eylemek ma‘nāsına.

ğunc (غنج) *bi-żammi’l-ğayn ve sūkūni’n-nūn* ‘Arabîdir, çivid ve iç yağı isine dênür.

ğanec (غنج) *bi-fethateyn* Hüzeyl luğatında şeyḥ ve koca ma‘nāsına.

ğamc (غمج) *bi’l-feth derc* vezninde ‘Arabîdir, şuyı şora şora içmek ma‘nāsına.

ğamic (غمج) *bi-fethi’l-ğayn ve kesri’l-mīm* ‘Arabîdir, ḥūy ve ṭabī‘atı toğrı ma‘nāsına.

ğaslec (غسلج) *ca’fer* vezninde ‘Arabîdir, iki emir ve ḥuşuş beynine mütevassit olan emir ve ḥuşuşa dênür.

ğasellec (غسلج) *amelles* vezninde ‘Arabîdir, bī-meze ve tadsız ṭa‘ām ve şerāba dênür.

ğalc (غلج) *penc* vezninde ‘Arabîdir, at ihtilāt ve ihtilāfsız bir düziye şu gibi segirtmek ma‘nāsına.

ğuluc (غلج) *bi-żammeteyn* ‘Arabîdir, dilber ve ḥūb-ı menzār civānlara dênür, şebāb-ı ḥüsn ma‘nāsına.

Faşlü’l-Ğayn Bi’d-Dāl

ğarad (غرد) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bülend-āvāz ve dil-keş elḥān ile nağamāt etmek ma‘nāsına.

ğarid (غرد) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, āvāz-ı bülend ve elḥān-ı dil-pesend ile nağamāt eden kuşa ve ḥānendeye dênür.

ğard (غرد) *fert* vezninde Fārisīde yaza maḥşuş meskene dênür ve ‘Arabīde sāzlıqdan olan ḥāneye ve eve dênür.

ğımd (غمد) *bi-kesri’l-ğayn* ‘Arabîdir, [507] gılāf-ı seyf ma‘nāsına.

ğamd (غمد) *ḥamd* vezninde ‘Arabīde kılcı gılāfına komaḥ ma‘nāsına.

ğamed (غمد) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, kuyunuñ şuyı çoğalmaq ma‘nāsına.

Faşlū'l-Ġayn Bi'z-Zāl

ġazz (غذ) *bi-fethi'l-ġayn ve teşdīdi'z-zāl* yarada olan çirk ve hicrān akmak ma'nāsına, 'alā kavlin yara azup şişmek ma'nāsına.

Faşlū'l-Ġayn Bi'r-Rā'

ġabur (غبر) *bi-fethi'l-ġayn ve zammi'l-bā'* 'Arabīdir, bir nesneniñ baqiyesine dēnür ve memede qalan baqiye-i leben ma'nāsına.

ġaber (غبر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, meşakkat-i 'azīme ma'nāsına ve toprak ma'nāsına.

ġibr (غبر) *bi-kesri'l-ġayn* 'Arabīdir, hıkd ve kīn ma'nāsına.

ġabir (غبر) *ketif vezninde* 'Arabīdir, fāsīd ve tebāh olmuş yaraya dēnür.

ġuber (غبر) *şured vezninde* 'Arabīde bir cins balık ismidir.

ġir (غر) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, umūr-ı dünyeviyyeye tecrübesi mesbūķ olmayan ādeme dēnür ki ne söylense çāpūk aldanur.

ġarr (غر) *bi-fethi'l-ġayn ve teşdīdi'r-rā'* 'Arabīdir, iş görmemiş bön aħmak kimse ma'nāsına.

gar (غر) *bi-fethi'l-ġayn ve sūkūni'r-rā'* 'Arabīdir, *cam'u'l-aġarr ve huva'l-*

*farasun allazī fī cabhatihī bayāzun favka'd-dirhami.*⁵⁰

ġarar (غرر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ħaṭar ve tehlikeye ve mestūrū'l-'ākibe olan şey' ma'nāsına.

ġurar (غرر) *bi'z-zamm ve'l-feth* 'Arabīdir, her ayıñ evvelinde üç geceye dēnür.

ġurūr (غرور) *ku'ūd vezninde* 'Arabīdir, emti'a-ı dünyāda bir nesneye aldanmak.

ġarūr *şabūr vezninde* 'Arabīdir, mutlakā ādemi aldayup maġrūr eden şey' ve dünyāya dēnür ve aldayıcı ve şeytān ma'nāsına.

ġufur (غفر) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, taġ keçisiniñ oġlaġı ve bir ħaste ifāķat bulunduġdan sonra tekrār üzilüp ħaste olmak ma'nāsına.

ġafr (غفر) *dehr vezninde* 'Arabīdir, örtmek ma'nāsına setr gibi ve menāzil-i ķamerden üç 'aded küçürek yıldızdır.

ġafer (غفر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, pürüzlenmek ve 'avratıñ baldırında ve

⁵⁰ 'Aġarrın cem'idir, atların yüzlerindeki dirhemden büyükçe beyazlıktır.

- alnında ve ğayrı yerinde olan kıl ve tüy ma'nāsına.
- ġamr** (غمر) *'asr vezninde* 'Arabīdir, mā'-i keşir ve şusuzluk ve ulu kişi ve yorga at ma'nālarıdır.
- ġımr** (غمر) *bi'l-kesr ve 's-sükūn* 'Arabīdir, hıkd ve hased ma'nāsına.
- ġamer** (غمر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, rihū'l-laħm ve 's-semek ma'nāsına, laħm ve semek yağları ma'nāsına.
- ġumur** (غمر) *bi'z-zamm* 'Arabīdir, za'ferān ma'nāsına.
- ġafir** (غفر) *cefr vezninde* 'Arabīdir, setr eylemek ma'nāsına ve buzağı ma'nāsına.
- ġurgura** (غرغره) *bi-zamm [508] i'l-ġayn* Fārisīde fitık 'illetine mübtelā ādeme dēnür, kaba Türkīde tepe taşak dērler ve öykesinden homurdanup kendü kendüye söylenen ādeme dēnür.
- ġargara** (غرغره) *bi-fethi'l-ġayn* Türkīdir, 'Arabīde murādifi mażmazadır.
- Ġaffār** (غفار) *şeddād vezninde* esmā'-i ħüsnādandır.
- ġufār** (غفار) *ġurāb vezninde* 'Arabīdir, boğazda ve boyunda olan tüylere dēnür.
- ġavr** (غور) *şevr vezninde* 'Arabīdir, batmak ve tolanmak ve çukur yer ve nihāyet ma'nālarına.
- ġiver** (غور) *'ineb vezninde* 'Arabīdir, diyet ve kan-behā ma'nāsına.
- ġavrun** (غور) 'Arabīde *maşdarun lā yuşannā va lā yucma'u yuķālu mā'un ġavrun ve miyāhun ġavrun.*⁵¹
- ġūr** (غور) *ħūr vezninde* 'Arabīdir, behersenc yigirmi dört men olmak üzere on iki senc nesne ma'nāsına.
- ġayr** (غیر) *deyr vezninde* 'Arabīdir, ġayret gibi, iķdām ma'nāsına.
- ġiyer** (غیر) *bi'l-kesr ve 'l-feth* 'Arabīdir, *müteġāyir* olmak ve ħālden ħāle dönme ma'nāsına.
- ġaşer** (غش) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, libāsıñ pürüzine dēnür.
- ġaşr** (غش) *ħaşr vezninde* 'Arabīdir, mevsīm-i bahārda rüy-ı zemīn nebātāt zuhūriyle heyecāna gelüp tāb ve tarāvet izhār eylemek ma'nāsına.

⁵¹ İkili ve çoġulu olmayan bir masdardır, tekilde mā'un ġavrun, çoġulda da miyāhun ġavrun şeklinde söylenir.

ğadr (غدر) *ğadr* vezninde ‘Arabîde vefâ mukâbilidir ki ‘ahde tırmayup vefâsızlık ve hıyânet eylemek ma‘nâsına.

ğader (غدر) *bi-fethateyn* ‘Arabîde *ğadre* gibi terk ve ibkâ olunan şey’e dênür.

ğuder (غدر) *şured* vezninde ‘Arabîdir, göl ta‘bîr olunan miyâh-ı mecmû‘a dênür ve göl ma‘nâsına olan *ğudur* kelimesiniñ dañi cem‘i olur.

ğader (غدر) *heder* vezninde ‘Arabîdir, yağmur şuyı içmek ma‘nâsına.

ğârr (غار) *fârr* vezninde *bi‘t-teşdîd* *ğurûru*ñ müfredidir ve gâfil âdeme dênür ve kuyucıya dênür ve kuyu kazmak ma‘nâsına gelür.

ğâr (غار) *câr* vezninde ‘Arabîdir, nâmûsa hâlel verecek hâletden hamiyet eylemek ma‘nâsına ve Fârisîde tefne ağacına ve mağara denilen nesne ma‘nâsına.

ğirâr (غرار) *kitâb* vezninde ‘Arabîdir, uykuya ve deveyi otlanmak ma‘nâsına ve mızrâk ve temren ve seyf maķûlesi âlâtıñ ağızına dênür.

ğarâr (غرار) *hezâr* vezninde ‘Arabîde ħarâr denilen büyük zarfdır.

ğuzr (غزر) *bi-zammi‘l-ğayn* ‘Arabîdir, ħayvânıñ südi ve peykârıñ şuyı çoğalmak ve firāvân olmak ma‘nâsına.

ğazr (غزر) *temr* vezninde ‘Arabîde ħurmâ yaprağından maşnû‘ bir nev‘ ħabdır.

ğasr (غسر) *kesr* vezninde ‘Arabîdir, borcluya teşdîd ve takâzâ eylemek ma‘nâsına.

ğasir (غسر) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, çapraşık ve tolaşık müştebih ħuşûşa dênür.

ğaser (غسر) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, rüzgârıñ şu gölüne atdığı çör-çöp ve ħes ve ħâşâk ma‘nâsınadır.

ğazûr (غضور) *cehûr* vezninde ‘Arabîdir, özlü yapışkan balçığa dênür.

ğazavver (غضور) *amelles* vezninde [509] ‘Arabîdir, arslana dênür.

ğazer (غضر) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bir âdem kıllet-i mâl ile müzâyakada iken refâh ve vüs‘atle ħoş-ħâl olmak ma‘nâsına.

ğazr (غضر) *ħazr* vezninde ‘Arabîde müzâyakada olan âdemi Ĥaķķ Ta‘âlâ refah ve ni‘met iĥsânıyla ħoş-ħâl eylemek ma‘nâsına.

ğazir (غضر) *ketif* vezninde ‘Arabîde bu dañi ter ü tâze ve ħurrem şey’e dênür.

Faşlü'l-Ġayn Bi'z-Zā'

ġarez (غرز) *bi-fethateyn* Fārisīde çoban degnegi denilen nebātīñ şaġīr ve dıŝı lev'idir.

ġarez (غرز) *ferz vezninde* 'Arabīde bir nesneyi igne ile oyalġamak ma'nāsına ve batırmaġ ma'nāsına.

ġarez (غرز) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, kayıŝdan ve aġacdan ve temürden olan üzengi ma'nāsına.

ġamz (غمز) *naql vezninde* 'Arabīdir, sıkmaġ 'uŝr gibi ve çeŝm ve ebrū ile iŝaret eylemek ve *ġammazlık* etmek ma'nāsına.

ġamez (غمز) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, mālīñ ve tavarīñ küçüregi ve rezālī'l-māl ma'nāsına ve za'īf ve nā-tuvān kimseye dēnür.

ġāz (غاز) *sāz vezninde* Fārisīdir, yeme ve ref'a ve bahālīk ve kaht ve iŝtihā ile ta'am yemek ve köhne yapraġı ve yūñ egirmek için ħallāclanmaġ ma'nalarındadır.

ġāj (غاز) *jāj vezninde* Fārisīdir, tiken ve ħār ma'nāsına.

ġāz (غاز) *rām vezninde* ġazā yaġzūdan ism-i fā'ildir, küffār ile cenk edici ve dūŝmana kaŝd edici ma'nāsına.

Faşlü'l-Ġayn Bi's-Sīn

ġars (غرس) *ders vezninde* Fārisīde ħıŝm ve ġazab ve darġınlık ma'nāsına ve 'Arabīde niŝāndan dıraht ma'nāsına.

ġirs (غرس) *bi'l-kesr ve's-sükūn* 'Arabīde dikilmiŝ aġac ma'nāsına, ŝol celde-i raġīka ki anasından veledle berāber toġar, cem'i *a'rās* gelür ve Fārisīde yeni dikilmiŝ aġaca dērler.

ġarās (غراس) *sehāb vezninde* 'Arabīdir, müŝhil tenāvül eden ādemiñ fazla-i ta'bī'atine dēnür.

ġirās (غراس) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, aġac dikimi vaġtine dēnür.

ġass (غس) *bi'l-feth ve't-teŝdīd* 'Arabīdir, misāfir bilād ve kaŝabāta uğrayup geçmek ma'nāsına ve bir ādemiñ kavlı ve fi'line ħarf-endāzlık edüp daġlı ve ta'yīb eylemek ma'nāsına.

ġas (غس) *bi'l-feth ve's-sükūn* 'Arabīdir, kendüye maġŝūŝ zecrdir, lisānımızda be's denilür.

ġus (غس) *bi'z-zamm* 'Arabīde le'im ve denī, za'īf olan kimseye dēnür.

ġamīs (غميس) *emīr vezninde* 'Arabīde ġurı otlak içinde mestür olan tāze ota dēnür.

Ġumeys (غميس) *zübeyr vezninde* [510]
‘Arabîdir, Şa‘lebiye’ye tokuz mil
mesâfede bir bürkeniñ adıdır.

Faşlü’l-Ġayn Bi’ş-Şīn

ġaş (غش) *bi’l-feth ve sükūni’ş-şīn*
‘Arabîdir, örtmek ma’nāsına, setr gibi.

ġış (غش) *bi’l-kesr* ‘Arabîdir, hıyānet
étmek ve yaramazlık olmak ve şāfī
olmayup karışık olmak ma’nalarına.

ġabeş (غبش) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir,
géceniñ āhirinde olan karañuluġa
dénür ki yufka olur, cem’i *aġbāş*
gelür.

ġabiş (غبش) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, pek
karañu geçeye dénür.

ġaşş (غطش) *bi-fethi’l-ġayn ve sükūni’t-tā’*
‘Arabîde gece karañu olmak
ma’nāsına.

ġaşaş (غطش) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, göz
şırılğanlu olmak ma’nāsına.

Faşlü’l-Ġayn Bi’ş-Şād

ġamş (غمص) *rakş vezninde* ‘Arabîdir,
horlamak ve taĥkīr étmek ma’nāsına
ve ‘ayıblamak ve ni‘mete şükr
étmemek ma’nalarına.

ġamaş (غمص) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, göz
pınarında olan iriñ ve çapağ yaş olup

seyelān étmek eger cem’ olup kırısı
aña rams dەرler.

ġuşaş (غصص) *bi-zammi’l-ġayn ve fethi’ş-şād*
‘Arabîde *ġuşşa* lafzınıñ cem’idir
ve dikenler ma’nāsına.

ġışaş (غصص) *kısaş vezninde* ‘Arabîde
tolu olmak ve yeyüp içdiği boġazına
turmak ma’nāsına.

Faşlü’l-Ġayn Bi’z-Zād

ġarż (غرض) *farż vezninde* ‘Arabîde
toldurmak ve naqs étmek ma’nāsına
ezdāddandır.

ġaraż (غرض) *bi-fethateyn* ‘Arabîde oġ
atılan nişān ve kaşd ve zücret ve
melālet ma’nāsına, cem’i *aġraż* gelür.

ġıraż (غرض) *şıġar vezninde* ‘Arabîdir, bir
nesne tāb ve tarāvetlü olmak
ma’nāsına.

ġamz (غمض) *karz vezninde* ‘Arabîdir,
mutma’in ma’nāsına ve bir ħuşūşda
müsāmaħa eylemek ma’nāsına.

ġumz (غمض) *bi-zammi’l-ġayn* ‘Arabîdir,
uykuya itlāk olunur ki göz yummaniñ
lāzımıdır.

ġayz (غيض) *feyz vezninde* ‘Arabîdir, şu
eksilüp azalmak ma’nāsına.

ġiyz (غِيض) *bi'l-kesr* 'Arabîdir, ħurmāniñ ibtidā tımurcaġına 'alā kavlin lifinden çıkan ħurde çekirdegine dēnür.

Faşlü'l-Ġayn Bi't-Ṭā'

ġalaṭ (غَلَط) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, yañılmak ma'nāsına.

ġalleṭa (غَلَط) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taġlīṭ** ètdi ya'nī yañıldı ma'nāsına ve **ġalaṭa** düşürdü va **ġalaṭa** mensüb ètdi dēmek.

ġullīṭa (غَلَط) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **taġlīṭ** [511] olundu.

ġalliṭ (غَلَط) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ħāzırđır*, sen **taġlīṭ** eyle dēmek.

Faşlü'l-Ġayn Bi'z-Zā'

ġılaṭ (غَلَط) *ineb vezninde* 'Arabîdir, yoğun olmak ma'nāsına ve ekin kalınlaşup dāneleri çıkmak ma'nāsına.

ġalṭ (غَلَط) *bi-fethi'l-ġayn* 'Arabîdir, ħuşūnetlü dürüş tere dēnür.

ġalleṭa (غَلَط) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taġlīṭ** ètdi ya'nī eyri söyledi ve eyrilik ètdi ma'nāsına.

ġullīṭa (غَلَط) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **taġlīṭ** olundu ma'nāsına.

ġalliṭ (غَلَط) *bāb-ı mezkūrdan emr-i ħāzırđır*, sen **taġlīṭ** eyle ma'nāsına.

ġıyāz (غِيَاظ) *kitāb vezninde* 'Arabîdir, ħışm ve ġaṭab ma'nāsına.

ġayyāz (غِيَاظ) *şeddād vezninde* 'Arabîdir, Benū Ĥanbe'den İbn Mus'ab'dır.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Ġayn

ġaġ (غَاغ) *caġ vezninde* Türkide yarpuz dēdikleri nesnedir.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Fā'

ġadef (غَدَف) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, ni'met ve refāh ve vūs'at-i 'ıyş ma'nāsına.

ġideff (غَدَف) *bi't-teşdīdi'l-fā' hıceff vezninde* 'Arabīde arslana dēnür.

ġadf (غَدَف) *bi-fethi'l-ġayn* 'Arabîdir, çok vėrgü vėrmek ma'nāsına.

ġaref (غَرَف) *bi-fethateyn feraḥ vezninde* 'Arabîdir, deri debāġat olunan bir şeceriñ ismidir.

ġarf (غَرَف) *ḥarf vezninde* 'Arabîdir, kesmek ma'nāsına.

ġaref (غَرَف) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, semük otuna dēnür, sümām gibi, 'alā kavlin tāze yeşil iken ıtlāk olunur.

ġazf (غَضَف) *naşb vezninde* 'Arabîdir, bir nesneyi kırmak ma'nāsına.

ġazaf (غَضَف) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, Hindistan'a maḥşuş bir şecerdir,

ħurmā ağacına ve meyvesine şebīhdır, lakin bunuñ çekirdegi kabuksuz muķaşşer olur ve dibinden depesine ķadar fidanları olur.

ġalf (غلف) *bi'l-feth ve's-sükün* 'Arabīdır, bir nesneyi ġılāfına ķomak ma'nāsına.

ġalef (غلف) *bi-fethateyn* 'Arabīdır, sūnnetsiz olmak ma'nāsına.

ġulf (غلف) *bi-zammi'l-ġayn ve sükūni'l-lām* 'Arabīdır, ġılāfıñ cem'idir.

Faşlü'l-ġayn Bi'l-Kāf

ġarķ (غرق) *farķ vezninde* 'Arabīdır, şuya batmak ma'nāsına.

ġariķ (غرق) *bi'l-feth ve kesri'r-rā* 'Arabīdır, keşir ma'nāsına.

ġarraķa (غرق) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taġrīķ* etdi ma'nāsına.

ġurriķa (غرق) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i mechūldür, taġrīķ* olundı ma'nāsına.

ġarriķ (غرق) *bāb-ı mezķürdan emr-i ħāzırdır, sen taġrīķ* eyle [512] ma'nāsına.

ġuluķ (غلق) *bi-zammeteyn* 'Arabīdır, bāb-ı mesdūd ma'nāsına.

ġalaķ (غلق) *bi-fethateyn* 'Arabīdır, ķapuyı ķapayacak nesne ma'nāsına,

mandal gibi ve sürgü ve kilide dēnür, *mıġlāķ* demek.

ġalk (غلق) *dalk vezninde* 'Arabīdır, yapmak ve berkitmek ma'nāsına.

ġılķ (غلق) *bi'l-kesr* 'Arabīdır, 'acīb ve ġarīb nesne ve ķapraşık ķetīn söze dēnür ve zaķmet ve meşakķat ma'nāsına.

ġalleķa (غلق) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taġlīķ* etdi ma'nāsına.

ġullīķa (غلق) *bāb-ı mezķürdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taġlīķ* olundı ma'nāsına.

ġallīķ (غلق) *bāb-ı mezķürdan emr-i ħāzırdır, sen taġlīķ* eyle ya'nī örtür ma'nāsına.

ġusūķ (غسوق) *ķu'ūd vezninde* 'Arabīdır, göz tumanlanup seçemez olmak yāġūd yaşarmak ma'nāsına.

ġusūķ (غسوق) *vukūf vezninde* 'Arabīdır, ķarañu olmak ma'nāsına.

ġamaķ (غمق) *bi-fethateyn* 'Arabīdır, yeri ruķūbet başmaġla ķepel olmak ma'nāsına.

ġamiķ (غمق) *ketif vezninde* 'Arabīdır, keşret-i ruķūbetden nāşī rāyiķası fāsıd olmuş nebāta dēnür.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Kāf

ġask (غسك) *ġask* vezninde ve murādifidir, zulmet ma'nāsına.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Lām

ġayl (غيل) *meyl* vezninde 'Arabīdir, ĥatun cimā' olunur iken yāḥūd ḥāmil iken çocuġa vėrdiġi sũtden 'ibāretdir.

'**ġiyl** (غيل) *bi-kesri'l-ġayn* 'Arabīde, biri birine ŗarmaŗmıŗ aġaćlıġa denũr ve sazlıġa denũr.

ġuyul (غيل) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, ćok yāḥūd semīn develere denũr.

ġazel (غزل) *'azel* vezninde 'Arabīde iplik egirmek ve bũkmek fetīl gibi ve egirdikleri iplige daġı dėrler.

ġazel (غزل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, gũzel 'avratlarıñ sũzi ve medġi ki *ḥadīsu'n-nisā'i al-ḥisān*⁵² ma'nāsına ve 'avratlar muŗāḥabetini sevmek ma'nāsına.

ġazil (غزل) *ketif* vezninde 'Arabīdir, dā'imā nisvān ile 'āŗıķāne eriŗũp melā'ibe edēn zendosta denũr.

ġazzāl (غزال) *ŗeddād* vezninde 'Arabīdir, iplik ŗatıcı ve egirici ma'nāsına.

ġazāl (غزال) *hezāl* vezninde 'Arabīdir, geyik yavrusı kavī olup boynuzı ćıķan zamāne ķadar dēnũr, cem'ı *ġazālet* ve *ġazale* gelũr.

ġasl (غسل) *nesl* vezninde 'Arabīdir, bir nesneyi ŗu ile yumak ma'nāsına.

ġisl (غسل) *bi-kesri'l-ġayn* 'Arabīde *mā yuġsilu bihi'ŗ-ŗay'u*⁵³ ma'nāsına.

ġusl (غسل) *bi'z-zamm* 'Arabīdir, yunmak ve cenābetden pāk olmak ma'nāsına.

ġul (غل) *bi'z-zamm* 'Arabīdir, aŗḥāb-ı [513] cũnḥanıñ boyunlarına ve ŗserānıñ boġazlarına gećũrilen baġ ve temũr ma'nāsına, cem'ı *a'lāl* gelũr.

ġil (غل) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, kīn ve ḥıkd ve ḥased ve ġaŗı ma'nāsına.

ġal (غل) *bi'l-feth* 'Arabīdir, idḥāl eylemek ve ḥıyānet etmek ma'nāsına ve māl-ı ġanāyimden sirķat eylemek ma'nāsına.

ġavl (غول) *bi'l-feth* 'Arabīdir, helāk etmek ve kīn tũtmaq ve tũrāb-ı keŗır ve bu'd-ı mefāze ma'nāsına.

⁵² Kadınların sũzũ gũzeldir.

⁵³ Kendisiyle bir ŗey yıkanan.

ġuvl (غول) *bi'z-zamm* 'Arabîdir, tã'ife-i cinden bir nev'dir, Su'ali dەرler, beyābānda ve şahralarda eşkāl-i muhtelifle ile müşekkel ve elvān-ı mütenevvi'a ile mütelevven olur ve nāsı yolundan azdırır ve helāk eder, cem'i **agvāl** ve **gayelān** gelür.

ġatel (غتل) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, bir maħall ağacılık olmaħ ma'nāsına.

ġitel (غتل) *ketif vezninde* 'Arabîdir, ağacılık mekāna dēnür.

ġaṭl (غطل) *naql vezninde* 'Arabîdir, semāyı şehāb kablayup havāyı zulmet bürimek ma'nāsına.

ġaṭal (غطل) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, gece pek karañu olmaħ ma'nāsına.

ġufül (غفول) *şümül vezninde* 'Arabîdir, bir nesneyi kılllet-i teħaffuz ve teyakkuздan nāşī sehv ve terk eylemek ma'nāsına.

ġafül (غفول) *şabūr veninde* 'Arabîdir, bön ve ebleh nāķaya dēnür ki kimin yavrısı gelür ise emzirür ola.

ġafel (غفل) *bi-fethateyn* 'Arabîde **ġāfillik** ma'nāsına ve çok refāh ve refāġatlu mālā ve dirlige dēnür, bā'iş-i **ġaflet** olduġı-çün.

ġufl (غفل) *bi-zammi'l-ġayn* 'Arabîdir, ġayra ve şerre yaramayan ādem ma'nāsına.

ġaffele (غفل) *tef'ıl babından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taġfıl** etdi, **taġfıl** ki ya'nī ġaflete mensüb etmek ve aħmaķ eylemek ma'nāsına.

ġuffile (غفل) *bāb-ı mezkurdan fi'l-i māzī-i mechüldür*, **taġfıl** olundu ma'nāsına.

ġaffil (غفل) *bāb-ı mezkurdan emr-i ġāzırdır*, sen **taġfıl** eyle ma'nāsına.

ġafele (غفل) *bi'l-feteħāt şülāşiden fi'ıl-i māzīdir*, **ġāfıl** oldu ma'nāsına.

ġuffile (غفل) *mechüldür*, **ġāfıl** olundu ma'nāsına.

ġulül (غلول) *ķu'ūd vezninde* 'Arabîdir, muṭlaķā ġıyānet eylemek ma'nāsına ve 'inde'l-ba'z ġanīmet mālına maħşüşdur.

ġalül (غلول) *şabūr vezninde* 'Arabîdir, raħatü'l-hulküm gibi, çiyнемeksizin cevfe giden ta'āma dēnür.

ġaml (غمل) *bi-fethi'l-ġayn* 'Arabîdir, debāġat olunacaķ deriyi debāġat eder iken fāsıd ve tebāh olmaķ ve 'alā ķavlin tüyi çürüyüp taġılmaķ içün enbāşteye başmaķ ma'nāsına.

ġamel (غمل) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şarkınıñ keşretinden yāreyi azıtmak ma‘nāsına.

Faşlü’l-Ġayn Bi’l-Mīm

‘azem (عزم) *bi-fethateyn* ‘Arabīde bir nev’i otdur.

‘azm (عزم) *resm vezninde* ‘Arabīde gücle ve şiddetle ta‘ām yemek ve def‘ eylemek ve bir ādeme defa‘aten māl-ı nefīs vèrmek ma‘nāslarınadır.

ġarm (غرم) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, çekmek ma‘nāsına.

ġurm (غرم) *bi’z-zamm* ‘Arabīdir, edāsı [514] vācib ve lāzım olan nesneye dènür, dīn ve diyet gibi.

ġunum (غنم) *bi-zammateyn* ‘Arabīde *ġanīmet* ve *ġanīmet* mālına kandırmaq ma‘nāsına.

ġunm (غنم) *bi-zammi’l-ġayn* ‘Arabīdir, bir nesneye renc ve meşakqatsız nā’il olmak ma‘nāsına.

Ġanem (غنم) *bi’l-feth* ‘Arabīde bir kabīleniñ ismidir.

ġanem (غنم) *bi-fethateyn* ‘Arabīde ism-i cinsdir, koyun ve keçi dèmek, dişilerine ve erkeklerine ıtlāk olunur, cem‘i *aġnām* gelür.

ġaşm (غشم) *bi-fethi’l-ġayn* ‘Arabīdir, bir ādeme birden vāfir nefīs ve a’lā māl vèrmek ma‘nāsına.

ġuşm (غشم) *bi-zammi’l-ġayn* ‘Arabīdir, peynir māyesi ma‘nāsına.

ġaşem (غشم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, havā yüzine ‘arız olan qarañuluġa ve toz ve puş ve tumanlıġa dènür.

ġusem (غشم) *şured vezninde* ‘Arabīdir, bulut pārelerine dènür.

ġaşm (غشم) *naẓm vezninde* ‘Arabīdir, zulm eylemek ma‘nāsına.

ġaşem (غشم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, develeri şahīh ve saķīm dèmeyüp cümlesini birden qatranlamaġa dènür.

ġıtamm (غطم) *bi’t-teşdīdi’l-mīm hıceff vezninde* ‘Arabīdir, ‘azīm deryāya dènür.

ġilemm (غطم) *bi’t-teşdīdi’l-mīm* ‘Arabīde qoyu süde dènür.

ġalem (غلم) *bi-fethateyn* ‘Arabīde hareket-i nefsāniye ve şehvet-i cimā‘iyesi ġalib kimseye dènür.

ġalim (غلم) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, şehvet-i cimā‘iyesi ġalib olmak ma‘nāsına.

ġumām (غمام) *ġurāb vezninde* ‘Arabīdir, zükām ‘illetine dènür.

ġamām (غمام) *seḥāb* vezninde ‘Arabīde *ġamā*eniñ cem‘idir, buluṭlar dēmek ve Fārisīde sünger ma‘nāsına.

Faṣlü’l-Ġayn Bi’n-Nūn

ġabn (غبن) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, aldamaḵ ma‘nāsına ve naḵş étmek ma‘nāsına.

ġaben (غبين) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir nesneyi unutmamaḵ ya ġaflet étmek ma‘nāsına yāḥūd ġalaṭ eylemek ve bir kimseniñ re’y ve tedbiri za‘īf ve eksik olmaḵ ma‘nāsına.

ġuşn (غصن) *bi’z-zamm* ‘Arabīdir, ağac budakları ma‘nāsına cem‘i *aġşān* ve *ġuşūn* gelir.

ġaşn (غصن) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, kat‘ ma‘nāsına.

ġurrān (غران) *rummān* vezninde ‘Arabīdir, şu üzerinde olan kabarcıḵ ma‘nāsına ḥabāb gibi.

Ġarrān (غران) *şeddād* vezninde ‘Arabīde berre mevzi‘ ismidir.

ġirān (غران) *bi-kesri’l-ġayn* elfāz-ı ecnebīyyedendir, büyük ve ağır maḵāmında isti‘māl olunur, Fārisīdeki *ġirān* gibi.

ġaran (غرن) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, tavşancıl kuşına dēnür ve ḥamir tekne içinde kuruyup kalmaḵ ma‘nāsına.

ġarin (غرن) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, za‘īf ve zebūn ma‘nāsına.

ġasn (غسن) *bi-fethi’l-ġayn* ve *sükūni’s-sīn* ‘Arabīdir, ağızda şey’ çiynek ma‘nāsına.

ġusn (غسن) *bi-zammi’l-ġayn* ve *sükūni’s-sīn* ‘Arabīdir, za‘īf ve zebūna dēnür.

ġusān (غسان) *ġurāb* vezninde ‘Arabīde nihāyet-i ḵalb ve ġāyet-i nefis ma‘nāsına.

ġassān (غسان) *şeddād* vezninde ‘Arabīde cevānlıḵ hengāmında ḥiddet ve kuvveti ḥāletine dēnür, şa‘b ve şaḵīl işleriñ medār-ı iḵtidārıdır.

ġisān (غسان) *inān* vezninde ‘Arabīdir, pöstekiden [515] yapılmıṣ ḵaftān ma‘nāsına şıbyān-ı ‘arab giyerler.

ġasileyn (غسلين) *ketifeyn* vezninde ‘Arabīdir, yārayı ḥīn-i *ġusl*de zūḥūr eden iriñlü ve kanlu şu ma‘nāsına.

ġasleyn (غسلين) *na’leyn* vezninde ‘Arabīdir, iki def‘a *ġusl* dēmek olur.

ġaşeyān (غشيان) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīdir, bī-ḥūd olmaḵ ma‘nāsına, bayılmaḵ ta‘bīr olunur.

ġaşeyān (غشيان) *bi’l-feteḥāt* ‘Arabīdir, ḵamcıyla ya deynekle peyder pey darb

étmek ve bir kimseye çıkagelmek ma'nāsına.

ġuneyān (غنيان) *bi-zammi'l-ġayn* 'Arabīdir, tüvāngerlik ma'nāsına.

ġuneyān (غنيان) *bi-zammi'l-ġayn* 'Arabīdir, bir nesne sebebiyle sā'irden *müstegnī* ve ihtiyācsız olmak ma'nāsına.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Vāv

ġuluv (غلو) *bi-zammeteyn* feryād ve şemātet maħallinde müsta'meldir.

ġuluvv (غلو) *sümüvv vezninde* 'Arabīdir, bir nesne haddi tecāvüz eylemek ve teber hadden ziyāde yere gitmek ma'nāsına.

ġalv (غلو) *bi'l-feth* 'Arabīdir, okı ıraġa atmak için ellerini yukarı kaldırmak ma'nāsına.

ġaṭv (غطو) 'Arabīdir, gece muzlim olmak ma'nāsına.

ġatuvv (غطو) *sümüvv vezninde* 'Arabīdir, bu daħi mezkūr ma'nāyadır.

ġafv (غفو) *bi'l-feth* 'Arabīde tümsek ve mürtef'i yere dēnür.

ġufuvv (غفو) *sümüvv vezninde* 'Arabīdir, uyumak ve uyuklamak ma'nāsına.

ġazv (غضو) *bi'l-feth ve 's-sükün* 'Arabīdir, gece karañu olmak yāħūd zulmetle her şey'i kaplamak ma'nāsına.

ġuzuvv (غضو) *sümüvv vezninde* 'Arabīdir, muntazam olmak ma'nāsına.

Faşlü'l-Ġayn Bi'l-Hā'

ġarfe (غرفة) *perde vezninde* 'Arabīde, cebhede olan kāküli bir kere ıokmak ma'nāsına.

ġirfe (غرفة) *fırka vezninde* 'Arabīdir, el ile bir gūne Őu almak ma'nāsına isim olur ve ayak kabına dēnür, n'al gibi, cem'i *ineb vezninde ġiref* gelir.

ġarfa (غرفة) *naşra vezninde* 'Arabīdir, eli çalmaġla alınmıř bir avuc Őuya dēnür ve çārdāk ma'nāsına gelir.

ġubṭa (غبطه) *ġurfe vezninde* 'Arabīde azık taġarcıġında olan kayıř ki taşma gibi olur, iki kayıřıñ uclarını çevirüp biri birine muħkem diküp çanta ve taġarcık eder.

ġibṭa (غبطه) *fırka vezninde* 'Arabīdir, ħüsn-i ħāl ve refāh ve meserret ma'nāsına ve reř ve ħased ma'nāsına.

ġabere (غبره) *bi'l-feteħāt* 'Arabīdir, toz ma'nāsına.

ğabre (غبره) *kedre vezninde* ‘Arabîde bozarak renklü ma‘nāsına.

ğudve (غوده) *bi’z-żamm uşbe vezninde* ‘Arabîdir, şalât-i fecr ile tülû‘-ı şems arası, cem‘i *ğadevât* gelür.

ğadve (غوده) *ferve vezninde* ‘Arabîdir, evvel-i nehârdan zevâle kadar seyr etmek ma‘nāsına.

ğarre (غره) *bi’t-teşdîd şarre vezninde* ‘Arabîdir, ayıñ yeñisine dênür ve yüzde olan beyâza dèrler ve her nesneniñ a‘lāsına ve bir kavmiñ eşrefine [516] dèrler ve ‘abd ile emeye dèrler.

ğirre (غره) *bi’l-kesr ve’t-teşdîdi’r-rā’* ‘Arabîde bir âdemi bātıl nesne ile aldatmaq ve nisyân ve ğaflet ma‘nāsına.

ğurle (غرله) *bi’z-żamm ve sükûni’r-rā’* ‘Arabîdir, sünnet olacak deri ma‘nāsına.

ğirle (غرله) *fırça vezninde* menkûlâtdan olmağla bir nesneniñ keşretini ifâde zımnında telaffuz olunur.

ğalle (غله) *bi’l-feteħât ve’t-teşdîd* Fārisîde telâş ve ıztırâb ve çabalamaq ma‘nāsına ve ‘Arabîde buğday ma‘nāsına, cem‘i *ğallât* gelür.

ğulle (غله) *bi’z-żamm ve’t-teşdîd* ‘Arabîde şusuzluk ma‘nāsına.

ğalgale (غلغله) *‘an‘ane vezninde* ‘Arabîde sür‘atle gitmek ve gece gitmek ve haber vermek ma‘nâlarına.

ğulgüle (غلغله) *bülbüle vezninde* ‘Arabîde çağırmaq ve bağırmaq ma‘nāsına.

ğumre (غمره) *‘umre vezninde* ‘Arabîde düzgün ma‘nāsına, yüz tılâ olunur ve kadeh-ı şağîr ma‘nāsına gelür.

ğamre (غمره) *nemle vezninde* ‘Arabîdir, şiddet ve zahmet ma‘nāsına, cem‘i *ğumur* gelür.

ğamgame (غمغمه) *şemşeme vezninde* ‘Arabîdir, bahâdırlık ve eşnâ-yı ħarbde na‘ra urup çıkarmaq ma‘nāsına ve şığar-ı cānavar gördükde kırkmaq ma‘nāsına.

ğumğuma (غمغمه) *ķumķuma vezninde* ‘Arabîdir, na‘ra ve âvâz ma‘nāsına.

ğuvta (غوطة) *bi-żammi’l-ğayn* ‘Arabîdir, Şâm’da keşîrû‘l-mā’ bir maħalliñ ismidir.

ğavta (غوطة) *ħavşa vezninde* Fārisîdir, suya talmak ma‘nāsına.

ğîle (غيله) *ħîle vezninde* ‘Arabîdir, bir kimseyi aldayup bir maħalle gönderüp katl etmek.

ġayle (غيلة) *bi'l-feth* 'Arabīdir, semīz
'avrat ma'nāsına.

ġiyāle (غیاله) *kitābe vezninde* 'Arabīdir,
bir nesne āḥar bir nesne içinde ġā'ib
olmak ma'nāsına.

ġayābe (غیابه) *sehābe vezninde* 'Arabīdir,
muṭlaqā bir nesneyi setr ve nihān eden
nesneye dērler.

ġance (غنجه) *ferḥa vezninde* 'Arabīdir,
nāzende ve ūve-kār maḥbūbeye dēnür.

ġunce (غنجه) *ġurfē vezninde* Fārisīdir,
yoğurmak ve birikdirmek ve ṭop etmek
ma'nāsına ve açılmamış gül
ma'nāsına.

ġurgura (غرغره) *bülbüle vezninde*
Fārisīdir, tepe taşak ādeme ve
'Arabīde atıñ alnında olan beyāza
dēnür ve ūrīf ve zīṣān ādeme daḥi
ıtlāk olunur.

ġargara (غرغره) *'an'ane vezninde*
'Arabīdir, boğazda ūyū çalkamak
ma'nāsına ve Fārisīde kuyū ağızında
olan dolab ve çıkırık ma'nāsına.

Faṣlū'l-Ġayn Bi'l-Yā'

ġaly (غلى) *bi-fethi'l-ġayn ve sükūni'l-lām*
'Arabīdir, kınamak ma'nāsına.

ġaliyy (غلى) *bi't-teṣdīd ġaniyy vezninde*
'Arabīdir, bahālu nesneye dēnür.

ġālī (غالى) *'ālī vezninde* 'Arabīde bu daḥi
mezkūr ma'nāyadır.

ġālī (غالى) *ḥālī vezninde* 'Arabīde semüz
ete dēnür.

ġazālī (غزلى) 'Arabīde kırba ağızı
ma'nāsına.

ġazelī (غزلى) *bi-fethateyn ve kesri'l-lām*
ma'yā'i'l-mütekellim benim *ġazelim*
demek [517] olur.

ġazālī (غزالى) *zamānī vezninde* kırba ağızı
ma'nāsına olan mezkūr *ġazelī*
kelimesiniñ cem'idir.

ġazālī (غزالى) *menāmī vezninde* 'Arabīde
yā'-i mütekellim ile benim ġazālīm
demek olur.

ġavā (غوى) *'aṣā vezninde* 'Arabīdir, deve
yavrısı meme emmekden men' olarak
arıklayup ölümcül olmak ma'nāsına.

ġaviy (غوى) *ketif vezninde* 'Arabīdir,
ma'nā-yı mezbürdan ism-i fā'ildir.

ġavī (غوى) *ġanī vezninde* 'Arabīdir,
esmādandır ve *muḥsin vezninde*
yalnızca tek ve tenhā ademe dēnür.

ġavī (غوى) *'alā vazni faīl* azgun kimse
ma'nāsına, cem'i *aġviye* gelür.

Bābü'l-İşrüne

Fī Beyāni'l-Fā' Ma'a'l-Elif

fesā' (فساء) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni's-sīn* 'Arabīdir, libāsını yırtup pārelamak ma'nāsına.

fesā' (فساء) *bi-fethateyn* 'Arabīde gögsi çıkup arkası içerü olmak vecihle kanbūr olmak ve çalkanarak yürür olmak ve oturdukdā kıyāma zahmet ve meşakkatle kâdir olmak ma'nāsına.

fisā' (فساء) *bi-kesri'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, eskimek ve urmak ma'nāsına.

füsā' (فساء) *bi-zami'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, yellenmek ma'nāsına *Yuḳālu fasā' fulānun iz aḫracahū min duburihi rīḫun.*⁵⁴

ferdā (فردا) *fermā* vezninde Fārisīdir, yarın ma'nāsına 'Arabīdeki ḡadā gibi.

ferden (فردا) *bi-fethi'l-fā'* ve *t-tenvīn* 'Arabīdir, eḫaden ma'nāsına cem'i *efrād* gelir.

ferradā (فردا) *bi-fethi'l-fā'* ve *t-teşdīdi'r-rā'* *tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūm*

teşniye müzekkeri olur tefrīd étdiler ma'nāsına.

fezā' (فضاء) *bi-fethateyn* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīde muhteliḫ nesne ma'nāsına.

fezā' (فضاء) *bi'l-hemze şehāb* vezninde 'Arabīdir, mekân-ı vāsi' ve sāḫa ma'nāsına.

fizā' (فضاء) *kisā'* vezninde *bi'l-hemze* 'Arabīde yer yüzünde cārī olan şuya denür.

fedā' (فداء) *bi'l-hemze edā'* vezninde 'Arabīdir, bir yere cem' olmuş arpa ve buḡday ve ḫurmā ve ḡayrı cemā'atü'ṭ-ṭa'ām ma'nāsına ve anbāre daḫi dērler ve ḫurmā ve üzüm ḫurutduḫları yer ma'nāsına.

fidā' (فداء) *bi-kesri'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, nişār étmek ve 'aṭā étmek ve bedel vèrmek ma'nāsına.

fişā' (فشاء) *bi'l-hemze kitāb* vezninde 'Arabīdir, sâkin olmak ve sâkin étmek ma'nāsına.

feşā' (فشاء) *bi'l-hemze* 'Arabīdir, sikkīn ve bıçaḫ ma'nāsına.

finā' (فناء) *bi'l-hemze kitāb* vezninde 'Arabīdir, pīş-kāḫ-ı beyt ve

⁵⁴ Kişinin arkasından yel çıktığı zaman "fasā' fulānun" denir.

cevānibü'd-dār ma'nāsına, cem'i *efniye* ve *fenā* gelir.

fenā' (فناء) *bi'l-hemze şehāb* vezninde 'Arabīdir, zevāl ma'nāsına ve *şecer-i kaşīratu'l-ağşān*⁵⁵ ma'nāsına.

fetā' (فتاء) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, çokluk ma'nāsına.

fetā' (فتاء) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, gürüh ve cemā'at ma'nāsına.

fenā (فنا) *semā* vezninde *bilā hemze* Fārisīdir, it üzümü denilen nesne ma'nāsına.

fenā' (فناء) *bi'l-hemze senā'* vezninde 'Arabīdir, [518] yok olmak ma'nāsına.

ferrā' (فراء) *bi-fethi'l-fā'* ve *teşdīdi'r-rā'i'l-memdūde* ma'a'l-hemze 'Arabīdir, kürekci kimse ma'nāsına.

ferā (فرا) *bi-fethi'l-fā'* ve *l-kaşr bilā hemze* 'Arabīdir, himār-ı vaḥşī ya'nī yabān eşegi ma'nāsına.

firā' (فراء) *nisā'* vezninde *bi'l-hemze* 'Arabīdir, himār-ı vaḥşī ma'nāsına olan *ferā* kelimesiniñ cem'idir.

fā (فا) *cā* vezninde Fārisīdir, maḥcūb ve şerm-gīn ve ḥayādār ma'nāsına ve kelām-ı Fārisīde edāt-ı mef'ūl olur, bā ve be mevki'lerinde müsta'meldir.

fā' (فاء) *bi'l-hemze* 'Arabīde ḥurūf-ı hecādan yigirminci ḥarfīñ ismidir.

fāfā (فافا) Fārisīdir, qarīb ve maṭbū' ve müstaḥsen ma'nalarına.

fecā' (فجاء) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni'l-cīm* ve *l-hemze* 'Arabīdir, nāgehānī çıkagelmek ma'nāsına.

fecā' (فجاء) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, deveniñ karnı büyük olmak ma'nāsına.

faṭ' (فطاء) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni't-tā'* ve *l-hemze* 'Arabīdir, bir nesneyi ufatmak ḥurde-ḥāş eylemek ma'nāsına.

feṭā' (فطاء) *bi-fethateyn* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, arka içerü girüp gögsi taşra çıkmak ma'nāsına.

fermā' (فرما) *bi'l-hemze ḥamrā'* vezninde 'Arabīdir, fercini 'ilācla tażyīk eden qarīya dēnür.

fermā (فرما) *bilā hemze sermā* vezninde Fārisīde emirdir, buyur demek, maşdarı *fermūdend*dir, buyurmak ma'nāsına.

⁵⁵ Dallarını çok olan ağaç.

fetā (فتاء) *semā* vezninde ‘Arabīde delikanlı yigit ma‘nāsına.

fetā (فتا) *bilā hemze ‘aşā* vezninde ‘Arabīdir, delikanlı civāna dēnür ve saḥī ve kerīm ve civān-merd ādeme ıtlāk olunur, teşniyesinde *feteyān* ve *fetevān* dēnür, cem‘i *feteyān* ve *fütüvve* gelür.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Bā’

Ferāb (فراب) *seḥāb* vezninde Fārisīde Semerkand kırbında bir kırye ismidir.

Fürrāb (فراب) *bi’t-teşdīd zünnār* vezninde ‘Arabīde İşfahān kazāsında bir kırye ismidir.

Faşlü’l-Fā’ Bi’t-Tā’

fütüt (فتوت) *ku‘ūd* vezninde ‘Arabīdir, keserātü’l-ḥubz ma‘nāsına ki etmek parcaları dēmek Fārisīde rīzhā-i nān dērler.

fütüvvet (فتوت) *bi-zammi’l-fā’ ve’t-tā’ ve’t-teşdīdi’l-vāvi’l-meftūha ve sükūni’t-tā’i’s-şānī* ‘Arabīdir, insāniyet ve cömerdlik ma‘nāsına.

fettān (فتان) ‘Arabīdir, kıvvetlü genç ‘avrat şābbe-i kıviyye ma‘nāsına.

fütāt (فتات) *bi-zammi’l-fā’* ‘Arabīdir, pārelenmiş ve tağılmış nesne ve her nesneniñ uvağı ma‘nāsına.

firāset (فراست) *kitābet* vezninde ‘Arabīde añlamak ve bilmek ma‘nāsına.

ferāset (فراست) *seḳāmet* vezninde ‘Arabīdir, [519] binicilik ma‘nāsına.

fett (فت) *bi-fethi’l-fā’ ve teşdīdi’t-tā’* ‘Arabīdir, bir nesneyi parmaklarıyla ḥurd-merd ētmek ve rīze rīze eylemek ma‘nāsına.

fet/fit/füt (فت) *bi-ḥarekāt-ı selese* tağılmaḳ ve perākende ma‘nāsına.

feret (فرت) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir kimse pek hoş-mend ve şāhib-i rüşd ve reviiyyet iken soñradan ‘aklı muḥtell ve müşevveş olmaḳ ma‘nāsına.

fert (فرت) *darb* vezninde ‘Arabīdir, zinā eylemek ma‘nāsına.

firt (فرت) *bi’l-kesr* ‘Arabīdir, sere ta‘bīr olunur, kıarışdan küçük nesnedir.

ferret (فرت) *bi’l-feth ve teşdīdi’r-rā’ fi’l-i māzī müfred mü’enneş gā’ibedir, firār* ētdi.

ferte (فرت) *bi’l-feth ve sükūni’r-rā’ ve fethi’t-ta’ müfred müzekker muḥāṭab ve kesri’t-tā’ [ferti] mü’enneş muḥāṭaba olur, firār* ētdiñ ma‘nāsına.

fertü (فرت) *bi’l-feth ve’s-sükūn ve zammi’t-tā’ nefsi mütekellim vahdedir, ben firār* ētdim ma‘nāsına.

felet (فت) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, bir kimseniñ elinden kaçıp kurtulmak ma‘nāsına.

fület (فت) *şured* vezninde ‘Arabîdir, yügrük ata dênür.

Faşlü’l-Fā’ Bi’-ş-Şā’

fehış (فحث) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, kırk bayır ve işkenbe ma‘nāsına.

faḥş (فحث) *baḥş* vezninde ‘Arabîdir, bir nesneyi gereği gibi teftiş eylemek ma‘nāsına.

farsḡ (فرث) *ḥarş* vezninde ‘Arabîdir, işkenbe içinde olan koyun tersine dênür, cem‘i *fürūs* gelür ve cigeri päre päre etmek ma‘nāsına ve ḥurmā çekirdeğiniñ kabını soymak ma‘nāsına ve kevnden ve saḥtiyāndan maşrabaya dênür ve gebe kadın aş yermege dênür ve tağıtmak ve saçmak ma‘nāsına gelür.

feres (فرث) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, tuymak ma‘nāsına.

feriḡ (فرث) *ketif* vezninde ‘Arabîdir, şol yere dênür ki ne tağ ola ve ne düz ola.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Cīm

fecāc (فجاج) *bi-fethi’l-fā’* ‘Arabîdir, keşirü’l-kelām ma‘nāsına.

ficāc (فجاج) ‘Arabîdir, döşek döşedici vāḥ-ı zevc ma‘nāsına.

ferc (فرج) *bi-fethi’l-fā’* ve *sükūni’r-rā’* Fārisîdir, kadr ve kıymet ve mertebe ve ḥadd ve miqdār ma‘nāsına ve Arabîde bir kimseniñ guşşasını izäle eylemek ve o ud yeri ‘avrat-ı gālīz ve mevzi’-i muḥāfe ma‘nāsına ve yarık ma‘nāsına, her neden olur ise olsun cem‘i *fürūc* gelür.

feric (فرج) *bi-fethi’l-fā’* ve *kesri’r-rā’* ‘Arabîdir, esrārı şaklamayan kimse ma‘nāsına.

ferec (فرج) *bi-fethi’l-fā’* ve *r-rā’* ‘Arabîdir, gamdan ve guşşadan āzāde olup şād olmak ve tarlıktan kurtulmak ma‘nāsına.

ferrece (فرج) [520] *bi’l-feth* ve *t-teşdīd* *tef’īl* *bābından* *fi’l-i* *māzī-i* *ma’lūmdur*, *tefrīc* etdi.

fürrice (فرج) *bi-zammi’l-fā’* ve *teşdīdi’r-rā’* *i’l-meksüre* *bāb-ı mezkürdan* *fi’l-i* *māzī-i* *mechūldür*, *tefrīc* olundu.

ferric (فرج) *bi’l-feth* ve *t-teşdīdi’r-rā’* *i’l-meksüre* *bāb-ı mezkürdan* *emirdir*, sen *tefrīc* eyle ma‘nāsına.

felc (فلج) *bi-fethi’l-fā’* ve *sükūni’l-lām* ‘Arabîdir, nehr-i şağır ve ‘inde’l-ba’z

- mā' -i cārī ma'nāsına, cem' i *eflāc* gelir ve gālib olmak ve zafer bulmak ma'nalarına gelir.
- fūlc** (فج) *bi-zammi'l-fā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, fevz ve zafer ve şikāf ma'nāsına, cem' i *fūlūc* gelir.
- filc** (فج) *bi-kesri'l-fā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, beyne'l-'Arab ma'rūf bir gelenek ismidir.
- felece** (فج) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, nehr-i şağır ve seyrek diş ma'nāsına.
- ferūc** (فروج) *şabūr vezninde* 'Arabīdir, tavuk pilici ma'nāsına, cem' i *ferāvīc* gelir, şol yaya dēnūr ki iki köşesinde olan yerleri yaya kaşılı taracık olmayup aralığı meydānlu ola.
- fūrūc** (فروج) *ku'ūd vezninde fereciñ* cem'idir.
- ferrūc** (فروج) *bi-fethi'l-fā'* ve *teşdīdi'r-rā'* 'Arabīde ard etegi yarık kaftān ma'nāsına ve çocuk gömlegine dēnūr.
- fūc** (فج) *bi-zammi'l-fā'* Fārisīdir, sarıkık dudaklı ma'nāsına.
- fec** (فج) *bi-fethi'l-fā'* Fārisīde büyük ve işlek yola dēnūr ki ulu yol ta'bīr olunur.
- ficc** (فج) *bi'l-kesr ve't-teşdīd* 'Arabīde iki tağ arasında tarīk-i vāsi' ma'nāsına, cem' i *fecāc* gelir.
- fic** (فج) *bi'l-kesr* 'Arabīde hām meyve ma'nāsına.
- feccec** (فجج) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, apışı ayrık olmak ma'nāsına.
- fücüc** (فجج) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, girān-cān ve şakīl kimselere dēnūr.
- faḥc** (فجج) *bi-sükūni'l-ḥā'* nehc vezninde 'Arabīde kibr eylemek ma'nāsına.
- fehac** (فنج) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, apışak olmak ma'nāsına.
- faḥc** (فنج) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni'l-ḥā'* *derc vezninde* 'Arabīdir, kibr eylemek ma'nāsına.
- fehac** (فنج) *bi-fethi'l-fā'* ve *'l-ḥā'* 'Arabīdir, apışak olmak ma'nāsına.
- fenec** (فنج) *bi-fethateyn şakīl* ve *bī-meze kesāne* dēnūr.
- fenec** (فنج) *cebel vezninde* 'Arabīdir, karşıak denilen ḥayvāna dēnūr, derisinden a'lā kürk olur.
- finc** (فنج) *dinc vezninde* Fārisīde bir yere toblanup şıkmaq ma'nāsına.
- fenc** *bi-fethi'l-fā'* 'Arabīdir, nāz ve şīve ma'nāsına.

fünc (فنج) *bi-zammi 'l-fā'* Fārisīdir, herze ve nā-ma'kūl ve 'abes ve mālāya'nī ma'nalarına gelür.

Faşlü'l-Fā' Bi'l-Hā'

felāh (فلاح) *bi-fethi 'l-fā'* 'Arabīdir, fevz ve zafer ve necāt ve bekā ve saḥūr ta'āmı ma'nalarına.

fellāh (فلاح) *bi-fethi 'l-fā'* ve *teşdīdi 'l-lām* 'Arabīdir, ikinci, eker ma'nāsına. *Yukālu fallāha al-fallāhu va'l-arza ay şakḳahā li'l-harşi*⁵⁶ ve mekkāriye dēnür, kaç'-ı mesāfe [521] eylediği-çün.

füzuh (فضح) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, boz renklü olmak ma'nāsına.

füzḥ (فضح) 'Arabīdir, sırrı fāş olmuş ve rüsvāy kimse ma'nāsına.

fazḥ (فضح) *bi-fethi 'l-fā'* 'Arabīdir, yarmak ma'nāsına. *Yukālu fazahtu ra'sahū ay şadahtuhu*.⁵⁷

fazḥ (فضح) *bi-fethi 'l-fā'* ve *sükūni 'z-zād* 'Arabīdir, *fazīḥa fezāḥa* gibi, rüsvāyılık ma'nāsına.

feth (فتح) *saḥ* vezninde 'Arabīdir, kapalı bir nesneyi açmak ma'nāsına.

fetaḥ (فتح) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, dā'imā açık olan büyük kapuya dēnür.

fettaḥa (فتح) *tef'īl bābından fi 'l-i māzī-i ma'lūmdur, teftīḥ* eyledi.

füttiḥa (فتح) *bāb-ı mezkūrdan fi 'l-i māzī-i mechūldür, teftīḥ* olundu ma'nāsına.

fettiḥ (فتح) *bāb-ı mezkūrdan emr-i hazırdir, sen teftīḥ* eyle ma'nāsına.

fettāḥ (فتاح) *şeddād* vezninde 'Arabīde kaçız ma'nāsına.

fitāḥ (فتاح) *kitāb* vezninde 'Arabīdir, kuyruk şalan kuşuna dēnür.

ferah (فرح) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, sevinmek ve sürür ma'nāsına.

ferih (فرح) *ketif* vezninde 'Arabīde mesrūr ve şādān kişiye dēnür.

faşh (فصح) *saḥ* vezninde 'Arabīdir, zuhūr ve beyān ma'nāsınadır ki bir nesne bellü ve aşikāre olmağdan 'ibāretidir.

fişḥ (فصح) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, ayaza ve açık güne dēnür.

⁵⁶ Çifçi ekmek için toprağı yardığı zaman "fallāha al-fallāhu va'l-arza" derler.

⁵⁷ Ben onun başını yardığım zaman, ben onun başını yardım cümlesi "fazahtu ra'sahū" şeklinde söylenir.

faṣḥ (فصح) *feth* vezninde ‘Arabîdir, bir kimseniñ mestür olan ‘uyübini ifşâ ile rüsvây eylemek ma‘nâsına.

fezâḥ (فضح) *ferah* vezninde ‘Arabîdir, şekerrenk olmak ma‘nâsına.

faṭḥ (فتح) *saḥ* vezninde ‘Arabîdir, bir nesneyi teneke gibi yaşsıltmak ma‘nâsına.

fetaḥ (فتح) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, başı ve burun ucu yaşsı olmak ma‘nâsına.

feleḥ (فح) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, alt dudak yarık olmak ma‘nâsına.

felḥ (فح) *medḥ* vezninde ‘Arabîdir, yarmak ma‘nâsına.

feyâḥ (فياح) *sehâb* vezninde ‘Arabîdir, vâsi‘ ma‘nâsına.

fiyâḥ (فياح) *kıṭām* vezninde ‘Arabîdir, ğâret ve şebḥûn ma‘nâsına.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Ḥā’

feteḥa (فتح) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, yumşak leben ma‘nâsına.

feth (فتح) ‘Arabîdir, parmak yumulmak ma‘nâsına.

ferah (فرخ) *ferah* vezninde ‘Arabîdir, deründen ḥavf ve ḥadşe gidüp emîn ve muṭma’in olmak ma‘nâsına.

ferruḥ (فرخ) *bi-fethi’l-fā’* ve *teşdîdi’r-rā’i’l-mazmûme* Fârisîde **ferḥunde** ve ḥuceste lafızları gibi mübârek ma‘nâsına.

ferrah (فرخ) *bi-fethi’l-fā’* ve *teşdîdi’r-rā’i’l-meftûḥa* Fârisîde bu daḥi mezkûr ma‘nâyadır.

ferḥ (فرخ) *bi-fethi’l-fā’* ve *sükûni’r-rā’* ve *’l-ḥā’* ‘Arabîdir, kuş yavrusı ve kuşuñ yavrisını yuvadan atmak ma‘nâlarına.

firâḥ (فراخ) *kitâb* vezninde Fârisîdir, vâsi‘ ma‘nâsına.

ferâḥ (فراخ) *sehâb* vezninde bu daḥi mezkûr ma‘nâyadır.

Faşlü’l-Fā’ Bi’d-Dāl [522]

faḥd (فقد) *bi-fethi’l-fā’* ve *sükûni’l-kāf* bir nesne nâ-bedîd ve belürsüz olmak ve taleb etmek ma‘nâlarına.

faḥade (فقد) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, beş parmak dedikleri otuñ tuḥmıdır.

fand (فند) *bi-fethi’l-fā’* Fârisîdir, beyhüde söz ve derin çukûr ma‘nâsına ve murg-ı tütî ma‘nâsına da gelür.

fenede (فند) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, lâf-ı durûğ ve kelâmında ve tedbîrinde ḥaṭâ eylemek ve çok yaşamakdan ‘aklı za’îf olup bunamak ma‘nâlarına.

find (فند) *bi-kesri'l-fā'* ve *sükūni'n-nūn* 'Arabīdir, tağ burnı ve 'inde'l-b'az cebel-i 'azīm ma'nāsına ve müsinn ve ihtiyār-ı za'ifü'l-'aql kimse ma'nāsına, cem'i *efnād* gelir.

ferīd (فرید) *'alīl* vezninde 'Arabīdir, *münferid* ve yalnız ma'nāsına.

fūrīd (فرید) *bi-zammi'l-fā'* Fārisīdir, şikārī ma'nāsına ya'nī mutlak şayd ve şikār olunacak cānavara dēnūr ve mūncemid ve mūn'aḳkīd ki toñmuş ve katılmış ma'nāsına.

fa'd (فاد) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir, etmegi pişmek için küle gömmek ma'nāsına.

fe'ede (فأد) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir kimse yüreginden derdlü olmak yāḥūd yürek ağrımak ma'nāsına.

ferd (فرد) *gerd* vezninde 'Arabīdir, hem-tā ve bī-miṣāl ma'nāsına ve tek ve yektā ve yalnız ma'nalarına.

fered (فرد) *cebel* vezninde 'Arabīdir, cevherdār kılıca dēnūr ve yalnız ve *münferid* ma'nāsına.

ferrede (فرد) *bi'l-feth* ve *teşdīdi'r-rā'* *tef'īl* *bābindan* *fi'l-i* *māzī-i* *ma'lūmdur*, *tefrīd* ètdi.

fürride (فرد) *bi-zammi'l-fā'* ve *kesri'r-rā'i'l-müşeddede* *bāb-ı mezḳürdan* *fi'l-i* *māzī-i* *mechūldür*.

farrid (فرد) *bi'l-feth* ve *kesri'r-rā'i'l-müşeddede* *bāb-ı mezḳürdan* emirdir, sen *tefrīd* eyle.

farūd (فروود) *şabūr* vezninde 'Arabīdir, yalnızca otlar olan nākaya vaşf olur ve *münferid* ma'nāsına.

fürūd (فروود) *ku'ūd* vezninde 'Arabīdir, bir ḥuşuşda yalnızlık eylemek ma'nāsına ya'nī yalnız başına iş görmek ma'nāsına.

fe'ād (فواد) *seḥāb* vezninde 'Arabīdir, ḳalb ma'nāsına.

fu'ād (فواد) *bi'l-hemze* *'uṣāt* vezninde 'Arabīde bu daḥı ḳalb ma'nāsına, cem'i *ef'ide* gelir.

fehēd (فهد) *bi-fethateyn* 'Arabīde bir ādem uyuyup muḥāfazası üzerine lāzım olan nesneniñ ḥıfzından tegāfūl eylemek ma'nāsına.

fehēd (فهد) *mehd* vezninde 'Arabīde pars dēnilen ḥayvān ma'nāsına.

firūd (فروود) *bi-kesri'l-fā'* ve *zammi'r-rā'* Fārisīde iniş ve aşağı ve firigte ve 'atebe ma'nāsına.

furūd (فروود) *ku'ūd* vezninde Fārisīdir, kavrulmuş ve biryān olmuş nesne ma'nāsına.

Faṣlū'l-fā' Bi'z-Zāl

felz (فذلذ) *bi-fetḥi'l-fā'* ve *sükūni'l-lām* 'Arabīdir, bir ādeme bilā te'hīr ve lā-va'd bir nesne vèrmek 'alā kavlin çok vèrmek ma'nāsına.

filz (فذلذ) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, kebedü'l-ba'īr [523] ma'nāsına.

faḥz (فخذ) *aḥz* vezninde 'Arabīde uyluk ma'nāsına cem'i *efḥāz* gelir.

fehuz (فخذ) *bi-fetḥi'l-fā'* ve *zammi'l-ḥā'* ve *sükūni'z-zāl* 'Arabīde fā, fā'-i cevābiyye yāḥūd ta'kībiyye⁵⁸ olur, mevki'ine göre erbābına mekşūfdur ve *ḥuz* kelimesiniñ cem'i *ḥuzū* gelir.

Faṣlū'l-fā' Bi'r-Rā'

Fa'r (فأر) *bi-fetḥi'l-fā'* ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīde fāre ma'nāsına, cem'i *bi'l-kesr fi'rān* ve *fi'ere* gelir 'inebe vezninde ve yeri kızmak ma'nāsına ve Ermeniye bilādından bir beldedir.

fārr (فأر) *bi-meddi'l-fā'* ve *teşdīdi'r-rā'* *ism-i fā'ildir*, **fīrār** edici ma'nāsına.

fār (فأر) *yād* vezninde 'Arabīdir, insāniñ gövdesinde olan balık etlerine dènür.

fütār (فتار) *gurāb* vezninde 'Arabīdir, bir nesne ḥiddetden soñra sükūnet bulup süst olmak ve bī-tāb olmak gevşemek ta'bīr olur, **fütūr** gibi.

fütār (فتار) *gurāb* vezninde 'Arabīdir, bādeniñ ve sā'ir nesneniñ dimāğa vaşıl olan ibtidā neş'e ve keyfīyetine dènür ki dimāğı henüz kavrayup şardığı neş'edir.

fetere (فتر) *bi-fetḥateyn* 'Arabīdir, za'īflige dènür.

fītr (فتر) *bi-kesri'l-fā'* 'Arabīdir, sere ta'bīr olunan nesne ma'nāsına ki karışdan uvaḳ olur.

fecr (فجر) *zacr* vezninde 'Arabīde şu aḳıtmak ma'nāsına ve *vuzū'uş-şabāḥ*⁵⁹ ma'nāsına.

fecer (فجر) *bi-fetḥateyn* 'Arabīdir, 'atā ve kerem ve cūd ve iḥsāna ıtlāk olunur.

fücr (فجر) *bi-zammi'l-fā'* Fārisīdir, seḥāvet ve civānmerdī ma'nāsına.

⁵⁸ Fā ikiye ayrılır cevābiye ve tākibiye olarak.

⁵⁹ Sabah abdesti.

fücür *ku'ūd* vezninde 'Arabîdir, ma'âşî ve eşâme dürüşmek ma'nāsına.

fecūr (فجور) *şabūr* vezninde 'Arabîdir, begāyet eşām ve ma'âşīye münhemik ve zinā-kār ādemlere dēnür.

ficār (فجار) *kitāb* vezninde 'Arabîdir, yollara dēnür, tūruk ma'nāsına.

ficār *kitām* vezninde 'Arabide fücūr ve zinānıñ ismidir.

fuccār (فجار) *rummān* vezninde 'Arabide *fūciriñ* cem'idir, *fecere gibi*.

fahr (فخر) *qahr* vezninde 'Arabide övünmek ma'nāsına.

fehār (فخر) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, bir nesneden 'ār ve istimkāf eylemek ma'nāsına.

fedr (فدر) *gadr* vezninde 'Arabîdir, aygır at ve puğur deveye dēnür ki dişiye çok aşmağtan köşeklik gelüp ibā eder ola.

fedir (فدر) *bi-fethi'l-fā'* ve *kesri'd-dāl* 'Arabide bön ve ahmağ ādeme dēnür ve daħi za'īf ve 'āciz kimseye ve serī'ü'l-inkisār eşcāra dēnür.

füdür (فدر) *utüll* vezninde 'Arabîdir, sīm ve fidda ma'nāsına.

fehār (فخار) *şeddād* vezninde 'Arabîdir, balçıkdan yapılan çömlek çanāk ve desti ve bardağ ma'nāsına.

fiħār (فخار) *kitāl* vezninde *müfā'ale* bābindan maşdardır, *fahirleşmek* ma'nāsına.

füdür (فدور) *ku'ūd* vezninde 'Arabîdir, bu daħi aygır ata puğur deveye dēnür ki dişiye çok aşmağdan ibā eder ola köşekliginden.

fedür (فدور) *şabūr* vezninde [524] 'Arabîdir, şarp tağlarda ev eden tağ keçisine dēnür.

für (فر) *bi-zammi'l-fā'* 'Arabîdir, bir kavim ve cemā'atıñ güzide hānedānına dēnür ve sergerdesine dēnür, nās anıñ sāyesinde zevk-yāb ve mütēnā'im olur.

ferr (فر) *bi-fethi'l-fā'* ve *teşdīdi'r-rā'* 'Arabîdir, kaçmağ ma'nāsına ve tavarıñ yaşını bilmek için dişlerine bakmağ ma'nāsına.

fer (فر) *bi-fethi'l-fā'* Fārisīdir, şān ve şevket ve vağār ve fazl-ı übhet ve nūr ve ziyā ve nūrānī sīmā olan ādeme *fermend* ve *ferhedmend* dēnür ve yaqışık ve yaraşık ve zīb ve zīnet ve seyl şuyuna dēnür ve qanad ma'nāsına gelür.

für (فر) *bi-zammi 'l-fā'* Fārisīdir, Yahūdi kitāb-hānesine dēnür.

fer (فر) *ger vezninde* Fārisīdir, ālet-i recūliyyet ma'nāsına.

ferre (فر) *bi-fethi 'l-fā'* ve *teşdīdi 'r-rā'* *şülāşīden bāb-ı şānīniñ fi 'l-i māzī-i ma'lūmıdır, firār* etdi ma'nāsına.

fir (فر) *bāb-ı mez-kürdan emr-i hāzırđır,* sen *firār* eyle ma'nāsına.

ferrār (فرار) *bi-fethi 'l-fā'* ve *teşdīdi 'r-rā'* 'Arabīdir, kaçıcı ma'nāsına.

ferār (فرار) *garār vezninde* lisān-ı ecnebīde memālik-i Rīm papa memleketiniñ ismidir.

firār (فرار) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, kaçmak ma'nāsına.

fezer (فزر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, yarmak ve ayırmak ma'nāsına ve bozmak ma'nāsına fesh gibi.

fizir (فزر) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, koyun sürisi ve kaṭī'-i ğanem gibi ve on koyundan kırk koyuna varınca dērler ve pīr ve sāl-hūrde ma'nāsına gelür.

fevr (فور) *cevr vezninde* 'Arabīdir, *fevrāt* gibi, ğaleyān ma'nāsına ve hışm ve depreşmek ve sā'at ve şiddet ve şoñ ma'nalarında müsta'meldir.

für (فور) *hūr vezninde* 'Arabīde geyik ma'nāsına zaby gibi, cem'i azb, zubā ve zubbıy gelür, dişisine zabye derler, cem'i *fethi-bā* ile zabayāt gelür.

faṭr (فطر) *harb vezninde* 'Arabīde yarmak ve yaratmak ma'nāsına ve koyunu iki parmakla şagmağ ve evmek ve ibtidā eylemek ma'nāsına.

fiṭr (فطر) *bi-kesri 'l-fā'* 'Arabīdir, ekl etmek ve henüz uc göstermiş üzüm ma'nāsına.

füṭur (فطر) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, büyük ağ mantar ma'nāsına.

feher (فهر) *bi-fethateyn* kişi 'avratıyla yāḥūd cāriyesiyle cimā' edüp inzāle qarīb olduğda digerine gidüp cimā' edüp inzāl olmak ma'nāsına ki Nebī 'aleyhi's-selām bu huşuşı nehy etmişdir.

fuhr (فهر) *bi-zammi 'l-fā'* 'Arabīdir, Yahūdileriñ havrasına dēnür, 'alā kavlin yevm-i ma'rūflarında olan 'iş ve 'işret ve ekl ve şurblarına dēnür.

fihir (فهر) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, sitte-seng dedikleri taş ve muṭlakā hācer ve 'inde'l-ba'z el-kıyāsı ki avuca şıgar ola, taşġiri *füheyre* gelür ve cem'inde *efhār* dērler.

faqr (فقر) *dehr* vezninde 'Arabîde
yoğsulluk ve çukur kazmak ma'nāsına.

fuqr (فقر) *bi-zammi'l-fā* 'Arabîdir, cānib
ma'nāsına.

fiqr (فقر) *ineb* vezninde 'Arabîdir, **fiqra**
kalimesiniñ cem'idir ki arka
yağırından kıyruk şokumuna varınca
oñurğa ta'bır olunan [525] nesne
ma'nāsınadır.

fıkr (فكر) *bi-kesri'l-fā* 'Arabîdir, endişe
ma'nāsına.

fekr (فكر) *bi-fethi'l-fā* 'Arabîdir, hācet
ma'nāsına.

figer (فكر) *bi-kesri'l-fā* ve *kesri'l-kāfū'l-*
Fārisī Fārisîdir, gāze denilen düzgün
ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi'z-Zā'

ferz (فرز) *berş* vezninde Fārisîdir, büyük
ve kibır ma'nāsına ve 'Arabîde çukur
yer ve düz maħall ve ırmağ ma'nāsına
ve şatranc edevātından biriniñ ismidir.

fürz (فرز) *bi-zammi'l-fā* Fārisîdir, şulu
yerde biten çayır ve çimendir ki
dā'imā ter ü tāze olup aşlā şolmaz ve
limān ve fazl ve galebe ve ziyāde
ma'nāsınadır, gerek umūr-ı
ma'neviyede olsun hūsn ve 'ilm ve

şecā'at ve şābih ve şevket gibi, gerek
umūr-ı hissiyyede olsun keşret gibi.

fej (فج) *bi-fethi'l-fā* ve *sükūni'z-zā'i'l-*
Fārisī Fārisîde kir ve vesah ma'nāsına,
eşvābda olsun bedende olsun.

füj (فج) *bi-zami'l-fā* ve *sükūni'z-zā'i'l-*
Fārisī Fārisîde at yelisi ma'nāsına bāl-
i esbdir, Arabîde *bi-zammi'l-'ayn* 'urf
dénür.

firāz (فران) *kitāb* vezninde 'Arabîde
müfārağat ma'nāsına müfāşale gibi,
yüksek ve bülend ve yukarı ve fevk
ma'nāsına.

ferāz (فران) *sehāb* vezninde Fārisîdir,
başılmış ve yaşşılanmış ve çökünmüş
ve bağlu ve kapalı ve beste
ma'nālarınadır ve açık ve küşāde ve
kapu açmak ve kapu kapamak
ma'nālarına ezdāddandır ve yakın ve
huzūr ve 'ind ma'nālarına ve müctemi'
ve ba'd-ez-în ma'nāsına ve 'akib ve
pes ma'nāsına ve bāz ma'nāsına ve
vağit ve zamān ma'nāsına, şu'le ve
ziyā ve fūrüz ve yoğuş ve inişi ve
yukarı ve aşāğı ma'nāsına ve zır ü
zeber ve refī' ve yüksek ma'nāsına ve
serkeş ve mūna'sib ma'nāsına ve alet-i
recūliyet ma'nāsına ve ekleme ve
bitişdirme ma'nāsına ve vaşl ve visāl

ma'nāsına ve zā'id ve efzūn ve efzāl
ma'nāsına ve öte beri gezmek
ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi's-Sīn

fūsāfis (فساسس) *bi-zammi'l-fā'i'l-evvel* ve
kesri's-şānī 'Arabīde keneye beñzer
rāyiha-ı kerīhalu bir böcekdir.

fesāfis (فساس) *bi-fetħi'l-fā'i'l-evvel*
'Arabīdir, kesmez kılıc ma'nāsına.

faṭṣ (فطس) *bi-fetħi'l-fā'* ve *sükūni't-tā'*
'Arabīdir, bir ādemiñ yüzine söz
söylemek ma'nāsına ve bi'r ma'nāsına
ve mevt ma'nāsına.

feṭas (فطس) *bi-fetħateyn* 'Arabīdir, yaşşı
ve çökük yüzlilik ma'nāsına.

firs (فرس) *bi-kesri'l-fā'* 'Arabīdir, bir
nev' ot ma'nāsına.

firis (فرس) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, atıñ
dişi ve erkeğine ıtlāk olunur, cem'i
efrās [526] gelür.

fers (فرس) *ters* *vezninde* 'Arabīdir,
yırtmak ve pārelemek ve katlētnek ve
boyunlamak ma'nalarına cem'i *fürüs*
gelür.

Firdevs (فردوس) *bi-kesri'l-'ayn* 'Arabīdir,
şol bostān ve bağçeye dēnür ki her bir
eşcār ve nebātāt kendüsünde mevcūd
ola.

fürdūs (فردوس) *'usfūr* *vezninde* 'Arabīde
keşir ve firāvān olan ṭā'ama dēnür.

Fāris (فارس) *kāriş* *vezninde* Asya
kıṭ'asında bir körfeziñ ismidir.

fāris (فارس) *hālis* *vezninde* 'Arabīdir,
rākib ma'nāsına.

ferrās (فارس) *şeddād* *vezninde* 'Arabīdir,
arslana dēnür.

ferās (فارس) *sehāb* *vezninde* 'Arabīde bir
nev' karamtık ḥurmādır.

fels (فلس) *ters* *vezninde* 'Arabīdir, pula ve
manķıra dēnür ki selefde meskūk ve
mu'āmil ēdi, cem'i *efles* ve *fülüs*
gelür.

feles (فلس) *bi-fetħateyn* 'Arabīdir, mālı
bitürüp pula muḥtāc olmaḵ ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi'ş-Şīn

firāş (فراش) *kitāb* *vezninde* 'Arabīdir,
meydān-ı vāsi' ma'nāsına ve bir
nesneyi yaymaḵ ve dōşemek
ma'nāsına ve metā'ü'l-beyt ve dōşek
ve cāme-ḥāb ma'nāsına, cem'i *fürüş*
gelür *bi-zammeteyn*.

firāş (فراش) *firāk* *vezninde* 'Arabīde
cem'i *firāş*dir ki pervāneler dēmek.

ferāş (فراش) *sehāb* *vezninde* 'Arabīdir,
ķırı balçık ma'nāsına.

fer-eş (فراش) *bi-fethateyn* Fārisīdir, *zamīr-i gā'ib* ile anıñ şevketi ve nūrı ve ziyāsı demek olur ve dahā dahā me'āniyi müteħammildir ki bālā da beyān olunmuşdur.

ferrāş (فراش) *şeddād vezninde* 'Arabīdir, döşeyici ma'nāsına, Fārisīde murādifi gösterendedir.

ferreşe (فرش) *bi'l-feth tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, tefrīş* êtdi ma'nāsına.

fürrişe (فرش) *bi-zammi'l-fā' bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, tefrīş* olundu ma'nāsına.

ferrīş (فرش) *bi'l-feth bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen tefrīş* eyle, döşet demek olur.

ferş (فرش) *darb vezninde* 'Arabīdir, döşemek ma'nāsına ve yaymak ma'nāsınadır, muṭlak döşemeye dēnür, hālī ve kilīm ve maḳ'ad gibi.

fürş (فرش) *bi-zammi'l-fā'* Fārisīdir, ağız ta'bīr olunan süde dēnür.

feşş (فش) *bi'l-feth ve't-teşdīd* 'Arabīdir, tulumı şıqup içinden yelini çıkarmak ve sür'atle süd şağmak ma'nāsına ve geñirmek ve ğammāzlık ma'nalarına.

fış (فش) *bi-kesri'l-fā'* ve *sükūni's-ş-şīn* Türkīde şıbyānıñ kayık çekme oyununda isti'māl ēyledikleri lafızdır ki küregiñ çekilişinden hāşıl olan āvāzeden kināye olacaḳ.

Faşlü'l-Fā' Bi'ş-Şād

fahş (فحص) *naḳş vezninde* Arabīdir, bir nesneyi geregi gibi eşleyüp ic yüzini [527] teftīş eylemek ma'nāsına **tefehhaş** ve **iftihāş** gibi ve ayırtmak ve bahş etmek ve segirtmek ve şıçramak ma'nāsına na'tī **fehāş** gelür.

fehhaşa (فحص) *bi'l-feth tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, tefhīş* êtdi ya'nī ayırtırdı ve teftīş êtdirdi ma'nāsına.

fühhişa (فحص) *bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, tefhīş* olundu.

fehhiş (فحص) *bi'l-feth ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen tefhīş* eyle ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi'z-Zād

farz (فرض) *karz vezninde* 'Arabīdir, taḳdīr etmek ma'nāsına ve beyān etmek ve bir nesneyi delik gedik etmek ve ḳalkan ma'nāsına ters gibi.

farz (فرض) ‘Arabîdir, cinsün mine’t-temr ve *farazati’l-bakaratu ay kaburat*.⁶⁰

Faşlü’l-Fā’ Bi’t-Ṭā’

farṭ (فرط) *ḍarb vezninde* ‘Arabîdir, zāyi‘ eylemek ve taqşirāt etmek ve ‘acele etmek ve sebkat etmek ve ahsuzın gelmek ve ḥayr ve şevāb ma’nalarına.

ferat (فرط) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, tekaddüm ve sebkat eden mütesābık ve mütekaddim ma’nalarına.

furut (فرط) *bi-zammeteyn* ‘Arabîdir, ḥadden tecāvüz eden ve isrāf ve zāyi‘ ve mevzi’i mürtefi‘ ma’nāsına, cem’i *efrāt* gelür.

ferraṭa (فرط) *bi’l-feth tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, tefrīt* etdi.

fürriṭa (فرط) *bi’z-zamm bāb-ı mezkürdan fi’l-i māzī-i mechūldür, tefrīt* olundu.

ferrit (فرط) *bi’l-feth bāb-ı mezkürdan emirdir, sen tefrīt* eyle ya’nī eksik eyle ve unut ve zāyi‘ eyle demek olur.

fürrāt (فرط) *füssāk vezninde* cem-i ism-i fā’ildir, kārbandan ya ḥayvān

suvaranlarından şuya sebḳ ve tekaddüm eden kimselere dēnür.

firāt (فراط) *cidāl vezninde* ‘Arabîde müfā’ale bābından maşdardır, bir kimse sebḳ-i lisān eylemekle ağızından nāgehānī bir söz çıkmak ma’nāsına.

falt (فلط) *ḥalt vezninde* ‘Arabîde bir kimseden ḳorḳmağla medhūş olmak ma’nāsına.

falaṭ (فلط) *bi-fethateyn* ‘Arabîde nāgehānī ma’nāsına.

Faşlü’l-Fā’ Bi’z-Zā’

fazz (فظ) *ḥazz vezninde* ‘Arabîde gālīzū’l-cānib ma’nāsına ve bed-ḥūy ve nā-tırāş ve nādān olup serd ve yoğun sözlü ādeme dēnür, türk ve ḥoyrād ta’bīr olunur.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-‘Ayn

fer (فرع) *cerḥ vezninde* ‘Arabîdir, budak ve ağac başı ve her nesenenin a’lāsı [528] ve her ḳavmiñ şerīf ve ulusu ve seyyidi ma’nāsına ve şu’ūd ma’nāsına da gelür.

fera (فرع) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, nāḳanıñ ibtidā toğurdığı köşek ki keferre ašnāmlarına ḳurbān ederler idi, südi bereketlenür dērler idi.

⁶⁰ İnek yaşlandığı zaman “*farazati’l-bakaratu*” denir.

feḳā (فَع) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, pek kırmızı olmak ma‘nāsına.

faḳ (فَع) *vaḳ* ‘vezninde ‘Arabīdir, sirḳat eylemek ve yiletmek ma‘nāsına ve ḥavādiş-i kevnīye insānı berbād ve ḥāksār eylemek ma‘nāsına.

faḳī (فَقِيع) *fa‘ūl* ‘vezninde ‘Arabīdir, pencār gibi kırmızı çehrelü ādeme dēnür.

faḳī (فَقِيع) *sekīt* ‘vezninde ‘Arabīdir, pek beyāz olan şey’e vaşf olur.

fuḳḳā (فَقَاع) *rummān* ‘vezninde ‘Arabīdir, şerbetçileriñ şatdıḳları şerbete dēnür, muṭlakā ki yüzünde ḳabarcıḳları olur.

faḳḳā (فَقَاع) *şeddād* ‘vezninde ‘Arabīde pek ḥabīş ve yāvuz ādeme dēnür.

fiḳā (فَقَاع) *ribā* ‘vezninde ‘Arabīde bu daḫi kızıl çehrelü ādeme dēnür.

fena (فَع) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir ādemiñ mālı bereketlenüp dembedem keşīr ve firāvān olmak ma‘nāsına.

feni (فَع) *ketif* ‘vezninde ‘Arabīdir, mālı artup firāvān olmak ma‘nāsına.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Ġayn

fāri (فَارَغ) *şāyi* ‘vezninde Fārisīde fırsat bulmak ma‘nāsına ve sürür ve inşirāh-ı

ḳalb ma‘nālarına ve faşl-ı şayfda esen bād-ı serine itlāḳ olunur.

fāriḡ (فَارَغ) *nādir* ‘vezninde ‘Arabīdir, ḳurtılıcı ve nācī ve tārik ma‘nāsına.

firāḡ (فَارَغ) *kitāb* ‘vezninde ‘Arabīde emn ve rāḫat ma‘nāsına ve Fārisīde eyyām-ı şayfda esen serin rüzgāra dēnür ve fırsat bulmak ve sürür ve şādmānī ma‘nāsına da gelür.

furāḡ (فَارَغ) *gurāb* ‘vezninde Fārisīdir, pertev ve **fürūḡ** ma‘nāsına ve ‘Arabīde nuṭfe ve menī ma‘nāsına.

feveḡ (فَوَغ) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ağız ayrı ve bol olmak ma‘nāsına.

fūḡ (فَوَغ) *sūḡ* ‘vezninde ‘Arabīdir, rāyiḫa yayılmak ma‘nāsına.

füşāḡ (فُشَاغ) *gurāb* ‘vezninde ‘Arabīdir, ṭuluma ve ḳırbaya urılan meşīn yamaya dēnür.

fişāḡ (فُشَاغ) *kitāb* ‘vezninde ‘Arabīdir, kesel ve üşenmek ma‘nāsına.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Fā’

feyf (فَيْف) *seyf* ‘vezninde ‘Arabīdir, düz ve hemvār yere dēnür, ‘alā ḳavlin şusuz beyābāna dēnür, cem‘i **efyāf** gelür.

Faşlü'l-Fā' Bi'l-Kāf

fark (فرك) *ferd* vezninde 'Arabîdir, ayurmak ma'nasına ve her nesnenin tepesi ve başı demek.

ferrağa (فرك) *tef'îl bâbından fi'l-i mâzî-i ma'lûmdur, tefrîk* etdi ya'nî tağıtdı [529] ma'nasına.

fürriğa (فرك) *bâb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, tefrîk* olundu ya'nî ayrıldı ma'nasına.

farriğ (فرك) *bâb-ı mezkûrdan* emirdir, sen *tefrîk* eyle ma'nasına.

fırağ (فرك) *'ineb* vezninde 'Arabîde fırkanıñ cem'idir.

ferâneğ (فرانق) *sa'âdet* vezninde Fârisîdir, karaçulak denilen hayvân.

firânğ (فرانق) *bi-kesri'l-kâf ve meddi'r-râ'* düvel-i ecbebiye sekûkâtından bir sikkedir.

ferağ (فرك) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, korku ma'nasına ve on altı rıtl nesne olan mikyâle dërler, cem'i *ferâğ* gelür ve 'inde'l-ba'z yüz yügirmi rıtl olan keyleye dërler.

fırğ (فرك) *bi-kesri'l-fâ' ve sükûni'r-râ'* 'Arabîdir, koyun sürisi ma'nasına katî'-i ğanem gibi ve pâre ma'nasına kıt'a gibi.

faşğ (فشق) *ħarc* vezninde 'Arabîdir, şamğ ve kesr ve şikest ma'nasına.

feşek (فشق) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, neşât ve sürür ma'nasına.

felak (فلق) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, çukur yer ve şubh ve ħulğ ma'nalarına ve cehennem içinde bir quyu yâhüd bir derenin ismidir, cem'i *felekân* gelür ve bâmâd şubh ve yarmağ ma'nalarına gelür.

filğ (فلق) *bi-kesri'l-fâ' ve sükûni'l-lâm* 'Arabîdir, zaħmet ve meşakkat ve emri 'acîb ve kıt'a ma'nasına, cem'i *filuğ* gelür, *bi-kesri'l-fâ'*.

falk (فلق) *ħalk* vezninde 'Arabîdir, yarmağ ma'nasına.

felîğ (فليق) *fa'îl* vezninde 'Arabîdir, 'acîb nesne ma'nasına ve boğaz altında olan çukur yer ma'nasına.

füllîğ (فليق) *bi-zammi'l-fâ' ve teşdîdi'l-lâmi'l-meksûre* 'Arabîde bir nev' şeftâlûdur ki etü kemigine müte'allıdır.

fevveğa (فوق) *tef'îl bâbından fi'l-i mâzî-i ma'lûmdur, tevfiğ* etdi ya'nî toğrı yola delâlet etdi.

füvviğa (فوق) *bâb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, tevfiğ* olundu.

fevviḳ (فوق) *bāb-ı mezkūrdan emirdir,*
sen *tevfīḳ* eyle ma'nalarındadır.

fevḳ (فوق) *şevḳ vezninde* 'Arabīdir,
yukarı ma'nasındadır ve mādūn
ma'nasına da gelir.

feveḳ (فوق) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ok
gezi kırılmaḳ ma'nasına yāḥūd
egilmek ma'nasına.

fūḳ (فوق) *çok vezninde* 'Arabīdir, okuñ
gezi *mavzi 'u'l-vatari mina's-sahmi*.⁶¹
demek, cem'i *efvāk* gelir ve r'es-i
zeker ma'nasına.

fuvāk (فواق) *gurāb vezninde* ıçkırık
ma'nasına cem'i *efāvīḳ* gelir.

fuvāk (فواق) *'uṣāt vezninde* 'Arabīdir,
ṭā'irun mā'iyun ṭavīlu'l-'unūḳi.⁶²
ma'nasına.

fetḳ (فتق) *bi-fethi'l-fā* 'Arabīdir, açmaḳ
ve yarmaḳ ve dikilmiş nesneyi sökmek
ve ayırmaḳ ma'nasına.

fetaḳ (فتق) 'Arabīdir, semūz ve ṭavlu
genç nāḳaya dēnür.

fütuḳ (فتق) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, çok
sözlü 'avrata dēnür.

fetek (فتق) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, 'avratuñ
ferci ayrık olmaḳ ma'nasına.

fisk (فسق) *bi'l-kesr* füsūḳ gibi ṭarīḳ-i
ḥaḳdan ḥurūc eylemek ma'nasına ve
zinā ve fücūr eylemek ma'nasına.

fisk (فسق) *zifr vezninde* 'Arabīdir, harf-i
nidā ile isti'māl olunur. *Yukālu li'r-*
racūli yā fisk [530] ay yā ayyuha'l-
fāsik.⁶³

füsak (فسق) *şured vezninde* 'Arabīdir,
dā'imā *fisk* u fücūr üzre olan ādeme
dēnür.

faḳḳ (فق) *bi-fethi'l-fā* ve *teşḏīdi'l-kāf*
'Arabīdir, açmaḳ ma'nasına.

faḳ (فق) *bi-fethi'l-fā* ve *sükūni'l-kāf*
Türkīdir, duzaḳ ma'nasına.

Faşlü'l-Fā' Bi'l-Kāf

fedk (فدك) 'Arabīdir, ditmek ma'nasına ve
atmaḳ gibi.

fedek (فدك) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, diyār-ı
Irāk'da bir beldenin ismidir.

firk (فرك) *çirk vezninde* 'Arabīdir, buḡz
ve 'adāvet etmek ma'nasına.

⁶¹ Okun telinin yeri demek.

⁶² Uzun boyunlu su kuşu.

⁶³ Adama ey fāsık anlamında "yā fisk" denilir.

ferek (فرك) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, kulak şarkık ve sölpük olmak ma‘nāsına *istirhā’u’l-uzn* gibi.

Ferenk (فرنك) *bi’l-feth şerenk vezninde* Fārisîdir, naşārādan ma‘rūf ta‘ifedir, meşhūrî kesr ile, [**Firenk**].

firnek (فرنك) *bi’l-kesr hışteşek vezninde* Fārisîdir, çocuklarıñ fırla ta‘bîr êtdikleri uyuncağa dênür.

felk (فلك) *bi-fethi’l-fā’* ‘Arabîdir, kız memesi ağırşaklanmak ma‘nāsına.

fülk (فلك) *bi-zammi’l-fā’* ‘Arabîdir, sefine ma‘nāsına mü’ennes müzekker olur, ism-i cins dêmek.

felek (فلك) *bi-fethateyn* Fārisîde falāğa dênilen nesnedir ki mektebde çocuklarıñ ayağına taşarlar ve ‘Arabîde semā ve sipihir ma‘nāsına ve göñlüñ dönmesi ma‘nāsına, cem‘i *eflak* gelir.

felik (فلك) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, kemikleri şalkı ve mefāşılları iri ve künde olan taşlak ādeme dênür.

filk (فلك) *bi-kesri’l-fā’* Fārisîde taş erigi ma‘nāsına.

fennek (فنك) *bi’l-feth ve’t-teşdîd ma‘a kâfü’l-hiţāb* ‘Arabîde seniñ *fenni-ke* dêmek olur.

fenk (فنك) *renk vezninde* ‘Arabîdir, ‘ucb ve ‘inād ma‘nāsına.

fenek (فنك) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, karşığ dênilen hayvāna dênür.

fink (فرك) *çirk vezninde* ‘Arabîdir, kuyuya dênür, bāb ma‘nāsına.

Faşlü’l-Fā’ Bi’l-Lām

fetl (فتل) *naql vezninde* ‘Arabîde bükme ve yüz döndürmek ma‘nāsına.

fetel (فتل) *bi-fethateyn* ‘Arabîde *tabā’udu zīrā’iyyi’l-ba’iri an canbihi*⁶⁴ ma‘nāsına.

fütül (فتل) *usr vezninde* ‘Arabîdir, cem‘i *eftel* gelir ve *eftel* kolları ve şadrından mütebā‘id olan kimseye dêrler.

fettele (فتل) *tef‘îl bābından fi’l-i mazī-i ma’lūmdur, teftîl* êtdi ya‘nî bükdirdi ma‘nāsına.

füttille (فتل) *bāb-ı mezkûrdan fi’l-i mazī-i mechûldür, teftîl* olundu ma‘nāsına.

fettül (فتل) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen teftîl* eyle ya‘nî bükür ma‘nāsına.

⁶⁴ Devenin dirseklerinin yanlarından uzak olması.

firzel (فرزل) *bi-kesri 'l-fā'* ve *sükūni 'r-rā'* 'Arabīde haddādların temür kesdiği miḳrās ve kayd ma'nalarına.

fūrezel (فرزل) *bi-zammi 'l-fā'* ve *fethi 'r-rā'* 'Arabīde [531] şırtlan enigi ma'nasına.

fesal (فسل) 'Arabīdir, ricālden mürüvetsiz dūn ve le'īm yaramaz kimse ma'nalarına, redī gibi ve bağ çubuklarını ğars etmek, cem'i *efsāl* ve *fisāl* gelir.

fisl (فسل) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, aḫmak ma'nasına.

fişāl (فصال) *kiṭāb vezninde* süd emen çocuk anasından ayrılmak ma'nasına.

feşşāl (فصال) *şeddād vezninde* 'Arabīdir, mübālağa ile faşl ve mezemmet edici ve 'aṭiyye ümīdiyle ḫalkı medḫ eden kimse ma'nasına.

fi'l (فعل) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, kār ve iş ma'nasına, cem'i *ef'āl* ve *fi'āl* gelir.

fa'l (فعل) *na'l vezninde* 'Arabīdir, balta şabı ḫaṣebetü'l-fe's gibi ve kerem ma'nasına da gelir.

fel (فل) *tel vezninde* 'Arabīdir, kılıc yüzünde olan gedik ma'nasına, cem'i *fülül* gelir ve şımak kırmaḫ ma'nasına, şikest gibi.

fīl (فل) *bi'l-kesr* 'Arabīdir, muṭlakā otsuz maḫall ma'nasına.

fūl (فل) *bi'z-zamm* Fārisīdir, nīlūfer çiçeği ma'nasına.

fūfūl (فلفل) *būlbūl vezninde* 'Arabīdir, ḫabb-ı ma'ruf ve bir nev' ağız yaḫar ve acı şerābdır ki aña şarāb-ı *fūfūl* dēler.

fefel (فلفل) *bi-fethi 'l-fā'eyni* 'Arabīde yoğun gövdelü semiz kimse ma'nasına.

feyl (فيل) *seyl vezninde* 'Arabīdir, zā'if kimse ma'nasına, cem'i *efyāl* ve *füyūl* gelir ve bir nev' ma'ruf ḫayvāndır ki şāḫibine *feyāl* dēler ve re'y-ı zā'if olana *feylū*'r-re'y dēler.

feyel (فيل) *bi'l-feth* 'Arabīdir, ḫāmile 'avratıñ südi ki ziyāde zararlıdır.

fetāl (فتال) *seḫāb vezninde* Fārisīde ism-i maşdardır, maşdarı *fetālīden*dir, rīḫten ma'nasına ve yırtmak ve yarmak ve tağıtmak ve bir kimseyi ḫoparup bırakmak ve üzmeḫ ve kesmeḫ ve üzölmeḫ ma'nalarına.

fettāl (فتال) *şeddād vezninde* 'Arabīde bükici ma'nasına.

fücül (فجل) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, ṭurb ma'nasına.

fecl/fecel (فجل) *naḵb* ve *neseb* vezinlerinde ‘Arabīde yoğunlanup sölpük olmak ma‘nāsına.

fizāl (فضال) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, hamr ma‘nāsına ve *müfā‘ale bābından maşdardır*, faẓl ve meziyyetde iddi‘ā edüp yarışmak ma‘nāsına.

fezzāl (فضال) *şeddād* vezninde ‘Arabīdir, keşirü’l-*faẓl* ademe dênür.

fe‘āl (فعال) *seḫāb* vezninde ‘Arabīdir, güzel ve pesendīde iş işlemek ma‘nāsına.

fe‘āl *şenār* vezninde ‘Arabīde maşdardır, bir kimse ile iş işlemek ma‘nāsına.

fi‘āl (فعال) *kıṭām* vezninde ‘Arabīde emirdir, *ef‘al* ma‘nāsına, sen işle demek.

Fa‘‘āl (فعال) *ğaffār* vezninde ‘Arabīde esmā‘ü’l-ḥüsnādandır.

faḵl (فقل) *naḵl* vezninde ‘Arabīde yaba ile ḥarman şavurmak ma‘nāsına.

fiḵl (فقل) ‘Arabīde yer maḥşülüne dênür.

fuḵl (فقل) *bi‘z-żamm* ‘Arabīdir, bir nev‘ zehir-nāk balık ismidir.

fāl (فال) *ḥāl* vezninde ‘Arabīdir, re‘y-i za‘īf ve tedbīr-i saḫīf ademe [532] dênür.

fe‘āl (فأال) *bi-fethi‘l-fā‘* ve *sükūni‘l-hemze* ‘Arabīdir, uğur tutma ma‘nāsına.

Faşlü‘l-Fā‘ Bi‘l-Mīm

fuḵum (فقم) *bi-żammeteyn* ‘Arabīdir, ağız ma‘nāsına.

feḵam (فقم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir kimse ağızını yumacak ālet, oñ dişleri tekaddüm edüp ‘ulyā üzerine vāki‘ olmamak ve imtilā ma‘nāsına da gelir.

faḵm (فقم) *bi‘l-feth* ‘Arabīdir, çeñe ma‘nāsına.

faḡm (فغم) *bi‘l-feth* ve *sükūni‘l-ğayn* ‘Arabīdir, açılmak ve koḵmak ma‘nalarına.

fefem (ففم) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ḥariş olmak ma‘nāsına.

fe‘ām (فأام) *bi-fethi‘l-fā‘* ve *sükūni‘l-hemze* ‘Arabīdir, şuya ḵanmak ma‘nāsına.

fām (فام) *rām* vezninde Fārisīdir, renk ve lev m ma‘nāsına.

faḥm (فحم) *laḥm* vezninde ‘Arabīdir, kömüre dênür.

fehīm (فحم) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, bağırgan ḵoça dênür.

faḥm (فحم) *laḥm* vezninde ‘Arabde ḵocuk ağlamakdan sesi kesilmek ma‘nāsına.

fi'am (فعم) *şikes vezninde* 'Arabîdir, tolu nesneye dênür.

fa'm (فعم) *lahm vezninde* 'Arabîdir, toldurmak ma'nāsına.

femm (فم) *cemm vezninde* 'Arabîdir, ağız ma'nāsına.

fümm (فم) *bi'z-zamm ve't-teşdīd* 'Arabîde ħarf-i 'atıfdir, şümme gibi.

füm (فوم) *bi'z-zamm* 'Arabîde şarımsak ma'nāsına.

füvem (فوم) *sured vezninde* 'Arabîde pāre pāre ma'nāsına *fu'üm* gibi.

fehm (فهيم) *bi'l-feth* 'Arabîdir, añlamak ma'nāsına.

fehim (فهيم) *ketif vezninde* 'Arabîde tiz-*fehm*, feţānetlü ādeme dênür.

fehhome (فهيم) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, tefhīm* etdi ma'nāsına.

fühhime (فهيم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, tefhīm* olundu ma'nāsına.

fehhim (فهيم) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen tefhīm* eyle ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi'n-Nün

finān (فنان) *kitāb vezninde* 'Arabîdir, eyer gāşiyesi ma'nāsına.

fennān (فنان) *şeddād vezninde* 'Arabîde kuyumcı şāyig gibi ve imtiĥān ēdici ve şeyţān ma'nāsına.

feddān (فدان) *şeddād vezninde* 'Arabîdir, zirā'at ekilen öküze dērler, cem'i *fedādīn* gelür.

fīdan (فدان) *kitāb vezninde* Türkîdir, tāze ağac ve nevres-i nihāl ma'nāsına.

feten (فتن) *çemen vezninde* Fārisîdir, şekl ve şemā'il ma'nāsına ve Hindistān'da bir memleket ismidir.

fitn (فتن) *bi-kesri'l-fā'* 'Arabîde gavgā ve karkāşanlık ma'nāsına olan *fitne* kelimesiniñ cem'idir.

fīr'avn (فرعون) *bi'l-kesr* 'Arabîde timsālĥ balığı ma'nāsına ve Melik-i Mışır ma'nāsına, cem'i *ferā'ine* gelür, Fārisîde murādifi kisrādır.

fūr'avn (فرعون) *bi-zammi'l-fā'* ve *fethi'l-ayn* luğāt-ı 'İbriyye'de müte'aşşib ve mütekebbir ma'nāsına cem'i *ferā'ine* gelür. [533]

feţan (فطن) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, bir nesneyi fehm ve idrāk eylemek *feţāne* gibi.

faţin (فطن) *ketif vezninde* 'Arabîdir, sür'at-i derk ve intikālî olan zīrek ve zihīn ādeme dênür *faţīn* gibi.

fekn (فكن) *bi'l-feth* 'Arabîdir, yalan söz
üzre 'inād ve ısrār eylemek ma'nāsına.

figen (فغن) *bi'l-kesr* Fārisîde emirdir,
maşdarı *efgenden*, düşürmek ve
bırakmak ma'nalarına.

Faşlü'l-Fā' Bi'l-Vāv

fev (فسو) *bi-fethi'l-fā'* 'Arabîde
yellenmek ma'nāsına.

fessüv (فسو) *bi-fethi'l-fā'* ve *teşdîdi's-*
sîni'l-mazmûme 'Arabîdir, keşîrû'l-
fessüv ve oşurğan kimse ma'nāsına.

felv (فلو) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükûni'l-lām*
'Arabîdir, çocuğı yāhūd sâ'ir yavruyı
memeden kesmek ma'nāsına.

fülüvv (فلو) *'adüvv* vezninde 'Arabîdir,
memeden kesilmiş eşek şıpasına
dênür, cem'î *eflā'* gelür ve *füllāvî*
gelür *sükkārî* vezninde.

fenüv (فنو) *bi-fethi'l-fā'* ve *zammi'n-nün*
Fārisîdir, aldatmak ma'nāsına.

fino (فنو) *bi-kesri'l-fā'* ve *zammi'n-nün*
lisân-ı ecnebîden bir nev' kelbe dërler
ve taşım ma'nāsına.

Faşlü'l-Fā' Bi'l-Hā'

fetre (فتره) *kerte* vezninde 'Arabîdir,
ihtilāf ve iki peygamber arası

mābeyne'r-rasûl ma'nāsına, cem'î
feterāt gelür.

fitre (فتره) 'Arabîdir, imtiḥān ve ibtilā
ma'nāsına.

fücre (فجره) *bi-zammi'l-fā'* *ḥücre*
vezninde 'Arabîdir, şu çikup aqtığı yer
fecere 'atebe vezninde 'Arabîde
füciriñ cem'î ki *fücir* ḥaḳdan meyl ve
'udül eden kimseye dênür ve 'asî ve
fāsık ve kâzib ma'nalarına gelür.

feccehü (فجره) *tef'ül bābından fi'l-i*
māzî-i ma'lūmdur, bi-zamîri'l-mef'ül o
tefcîr etdi ya'nî isāle etdi.

füccirehü (فجره) *bi-z-zamm bāb-ı*
mezḳürdan fi'l-i māzî-i meḥöldür, bi-
zamîri'l-mef'ül o *tefcîr* olundu.

feccehü (فجره) *bāb-ı mezḳürdan emirdir,*
bi-z-zamîr sen anı *tefcîr* eyle ya'nî
isāle et demek olur.

ferce (فرجه) *bi-fethi'l-fā'* ve *sükûni'r-rā'*
'Arabîdir, gamdan ve guşşadan
kurtulmak ma'nāsına.

fürce (فرجه) *külçe* vezninde 'Arabîdir,
yarık ma'nāsına dīvārda olsun ve
gayride olsun iki nesneniñ aralığı.

fercehü (فرجه) *bāb-ı mezḳürdan fi'l-i*
māzî-i ma'lūmdur, o *tefrîc* etdi ya'nî
keşf ve izāle ve tefrîk etdi ma'nāsına.

fürriçehü (فرجه) *bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mazi-i meçhûldür, o tefriç* olundu ma'nāsına.

ferrichü (فرجه) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen anı tefriç* ve keşf ve izāle ve tefriç eyle ma'nālarınadır.

ferça (فرقه) *kelfe vezninde* 'Arabîdir, ayrılık ma'nāsına *firāk* ve *müfāraḳat* gibi.

fırça (فرقه) *hırça [534] vezninde* 'Arabîdir, pāre pāre olmaḳ ve ayrılmāḳ ve bölük ma'nāsına cem'i *efrāk* gelir.

ferraḳahü (فرقه) *bāb-ı mezkûran fi'l-i mazi-i ma'lûmdur, o tefriç* etdi.

fürriḳahü (فرقه) *bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mazi-i meçhûldür, o tefriç* olundu ma'nāsına.

ferriḳhü (فرقه) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen anı tefriç* eyle ma'nāsına.

fekke (فكه) *bi't-teşdîd dekke vezninde* 'Arabîdir, semāḥ-ı rāmiḳ ma'nāsına ki ardında bir nice kevāḳib dā'ire-i müstedîre mişālinde, cem' olmuşlardır ve ḥamāḳat ve fütür ma'nāsına.

fike (فكه) *bi-kesri'l-fā' ve fetḫi'l-kāf* 'Arabîdir, mütekebbir şerîr kimse eşerr gibi, müfākehe, mümāzeḫa, tefekküh, te'accüb ve ḳable teneddüm.

fekāhe (فكاهه) *leṭāfe vezninde* 'Arabîdir, laṭif etmek ve tekebbürlenmek ma'nāsına.

fikāhe (فكاهه) 'Arabîdir, laḡv ve laṭife ve mizāḫ ma'nāsına.

fevh (فوه) 'Arabîdir, rāyiḫa-i ṭayyibe ma'nāsına *efvāḫ* gelir.

feveh (فوه) *bi-fetḫi'l-fā'* Fārisîdir, kızıl boya ma'nāsına, 'Arabîde si'atü'l-fem ma'nāsına.

fülke (فلکه) *utbe vezninde* 'Arabîde ağırşak ma'nāsına istidāreti olduḡı-çün cem'i *fülük* gelir.

fülke (فلکه) *utbe vezninde* 'Arabîde taḫrîf edüp *folluḳa* derler, Türkîde vech-i tesmiyesi başı kıcıcı ṭavîl olmayup şekl-i müstedîrede olduḡı ecilden.

fülkü-hü (فلکه) *bi-zammi'l-fā' ma' izāfeti'l-hā'* 'Arabîde anıñ sefînesi demek.

furşa (فرصه) *urfe vezninde* 'Arabîdir, içmek ve nevbet ma'nāsına, cem'i *furaş* gelir, *nuşar vezninde*.

fırşa (فرصه) *bi'l-kesr* 'Arabîde yün ve yumaḳ veyā bez pāresi ki 'avratlar ḫayz ḳanını silerler, cem'i *firāz* gelir.

fiḥ (فه) *bih* vezninde Fārisīdir, gönder denilen ağac ki gemi ve sefīne bir yerde oturduğu vaqt dūrterler ve ‘Arabīde tekellümünde ‘āciz olan kimseye dērler.

fiḥ (فه) *bi’l-kesr* Fārisīdir, gemi ve kayık küregine dēnür ve eḳincilerin çapā ta‘bīr ētdikleri alete dēnür ve zemīni düzeldecek sürgiye dēnür.

fetāḥa (فتاحه) *ṣahābe* vezninde ‘Arabīdir, naşr ve imdād ma‘nāsına.

fütāḥa/fitāḥa (فتاحه) *uṣāte* ve *kitābe* vezinlerinde ‘Arabīdir, hükümet ve kazā’ ma‘nāsına, kazīya **fettāḥ** dēnür.

füfre (ففره) *ḡurfe* vezninde ‘Arabīde yakınlık ma‘nāsına.

fiḳra (فقره) *bi-kesri’l-fā’* ‘Arabīdir, oñuzğa kemüğine dēnür.

füḳre (فقره) *utbe* vezninde ‘Arabīdir, sıra sıra istif olunmuş oñuzğa kemüklerine dēnür, cem‘i *ineb* vezninde **fiḳar** gelür.

fene (فنه) *bi’l-feth* ‘Arabīdir, sa‘āt-i zamāniye dēnür.

füne (فنه) *bi’z-zamm* ‘Arabīdir, firāvān çāyıra dēnür.

fāriḥ (فاره) *ṣahīb* vezninde ‘Arabīdir, uz ve ḥāzık ma‘nāsına.

fāre (فارره) *sāre* vezninde ‘Arabīde şıçan ma‘nāsına.

fiḳa (فقه) *bi-kesri’l-fā’* ‘Arabīdir, bir nesneyi zihn ve fiṭnaṭla [535] geregi gibi añlayup bilmek ma‘nāsına.

faḳāḥ (فقه) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, **faḳīḥ** olmak ya‘nī ‘ilm-i şerī‘ate vāḳıf olmak **feḳāḥet** gibi, cem‘i **fūḳahā’** gelür, mü’ennesi **faḳīḥe** ve **faḳḥadır**.

fākiḥ (فاكه) *ṣahīb* vezninde ‘Arabīde **fākiḥe** ṣahībine dēnür.

fākiḥ (فاكه) *ṣahīb* vezninde ‘Arabīdir, ḥōş-meniş ve küşāde-ṭab‘ ve ḥandān ve beşüş ādeme dēnür.

fekh (فكه) *ḥacl* vezninde ‘Arabīdir, dā’imā **fākiḥe** ekl ēder ādeme dēnür.

fekeh (فكه) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir ādem ḥōş-ṭab‘ ve beşüş ve laṭife-gūy olmak **feḳāḥe** gibi.

fekih (فكه) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, mezkūr **fākiḥe** gibi ḥōş-meniş ve ḥandān ma‘nāsına.

feveh (فوه) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir ādemiñ ağzı büyük olmak ‘alā kavlin dişleri uzun dudakdan taşra çıḳmak ma‘nāsına.

fevh (فوه) *fevz* vezninde ‘Arabīdir, söz söylemek ma‘nāsına, **tefevvüh** gibi.

feh (فه) *sekr* vezninde ‘Arabîdir, kızıl boya ma‘nāsına.

feh (فهه) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, ‘aciz ve dermānde olmak ma‘nāsına ve unutmak ma‘nāsına.

feh (فههه) *bi-fethi‘l-fā’* ve *teşdīdi‘l-hā‘i‘l-meftūha* ‘Arabîdir, ‘aczlige ve fūrūmāndelike dēnür.

fih (فيه) *bi-kesri‘l-fā’* ağız ve dehān ma‘nāsına, fem gibi, cem‘i *efvāh* ve *efvām* gelir.

feh (فيهه) *kebs* vezninde ‘Arabîdir, nāṭıka-pervāz faşīh ve mütেকellim ādeme dēnür, ‘alā kavlin aşla ṭoymaz ekül şaḥşa dēnür.

für (فريه) *mür* vezninde ‘Arabîdir, iftirā ve isnād-ı *mā lem yakun*⁶⁵ ma‘nāsına.

fery (فريهه) *temre* vezninde ‘Arabîdir, gavgā ve şamāta ve çağıldı ma‘nāsına.

Faşlü‘l-Fā’ Bi‘l-Yā’

fetiyy (فتى) *bi-teşdīdi‘l-yā’* *ganiyy* vezninde ‘Arabîdir, her ḥayvāniñ

gencine dēnür, mü‘ennesi *fetiyyedir*, cem‘i *fitā’* gelir *kisā* vezninde.

fetiyy (فتى) *bi-teşdīdi‘l-yā’* *semiyy* vezninde ‘Arabîdir, ehl-i ‘işretiñ piyālesine dēnür.

fid (فدى) *bi-kesri‘l-fā’* ve *fethi hā’* ve *kaşrū‘l-elif* ‘Arabîdir, bedel vērüp esīr ve giriftār mekūlesini kurtarmak ma‘nāsına.

fidā (فدى) *ilā* vezninde ‘Arabîde şol bedeldir ki aniñla esīr yāḥūd ādemiñ bir mādleden kendi nefsi taḥlīş olunmak için i‘ṭā oluna.

feri (فري) *çeri* vezninde ‘Arabîdir, bir nesneyi yarmak ma‘nāsına ve yalan söz peydā eylemek ve kaṭ‘-ı mesāfe eylemek ma‘nāsına.

feryyy (فريى) *ganiyy* vezninde ‘Arabîdir, yeñiden düzilüp ihtirā‘ olunmuş nesneye dēnür.

Bābü‘l-Hādī ve‘l-‘İşrīne

Fī-Beyāni‘l-Ḳāf Ma‘al-Elif

ḳurrā’ (قراء) *rummān* vezninde ‘Arabîdir, tilāveti güzel kimseye dēnür ve pārsā ādeme [536] dēnür, cem‘i *ḳarārī* gelir.

ḳarā’/ḳirā’ (قراء) *bi‘l-hemze seḥāb* ve *kitāb* vezinlerinde ‘Arabîdir, bir ādemi

⁶⁵ Olmayan şey.

mihmān ʿdūp ziyāfet eylemek
ma'nāsına.

qara (قرا) *bilā-hemze bi'l-feth ve'l-ḳasr*
'Arabīde arḳa ma'nāsınadır, cem'î
aḳrā gelür.

qirā' (قراء) *bi'l-hemze nisā'* vezninde
'Arabīdir, ḳonukluk ʿtmek ve ihsān
eylemek ve bir kimse ile ders oḳumak
ma'nāsına.

qarā' (قراء) *bi'l-hemze 'alā'* vezninde
'Arabīde *ḳaryeniñ* cem'idir ve arslan
arḳası ma'nāsına ve müte'abbid ve
mütenessik ma'nāsına.

qabā' (قبا) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūni'l-bā'*
ma'al-hemze 'Arabīdir, ekl eylemek
ve çok şu içmekden tulum gibi şişüp
tolmak ma'nāsına.

qabbā' (قبا) *bi-fethi'l-ḳāf ve teşdīdi'l-*
bā' ve *sükūni'l-hemze* 'Arabīdir,
mūmiyān ve za'ife 'avrat ma'nāsına.

qibā' (قبا) *bi'l-hemze kisā'* vezninde
'Arabīdir, ḳaftān ma'nāsına, cem'î
aḳbiye gelür.

qabā (قبا) *bilā-hemze 'aşā* vezninde
Fārisīde yırtmak ve Türkīde fenā
ma'nāsına ve yumrı ve yüksek
ma'nāsına daḫi müsta'meldir.

qalmā (قلما) *sermā* vezninde Fārisīde
şapan ve felāḫan ma'nāsına.

qalaman (قلما) *bi-fethateyn ve't-tenvīn*
'Arabīde *qālā* lafzınıñ arḳadaşdır.

qavlen (قولا) *bi-fethi'l-ḳāf* *ḳavala*
yaḳvuluden maşdardır, demek ve
söylemek ma'nāsına Fārisīdeki güften
gibi.

qulā (قولا) *bi-zammi'l-ḳāf emr-i ḫāzırıñ*
teşniye müzekker muḫātabıdır,
söyleyiñiz ma'nāsına, Fārisīde
murādifi küyiyedir.

qan' (قنا) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūni'n-nūn*
'Arabīde bir nesneyi şey'-i āḫara
ḳatmāk ma'nāsına.

qannā' (قنا) *bi'l-hemze şeddād* vezninde
'Arabīdir, ḳarḫı şāḫibine dēnür ve
şoyucu ma'nāsına.

qinā' (قنا) *bi'l-hemze rızā'* vezninde ve
murādifidir.

qinā' (قنا) *bi'l-hemze nidā'* vezninde
'Arabīdir, burnuñ ortası yumrı olmak
*iḫdidābun bi'l-anf*⁶⁶ ma'nāsına.

qanā' (قنا) *bi'l-hemze cezā'* vezninde
'Arabīdir, cem'î *ḳanūt*dır, süngüler

⁶⁶ Burundaki yassılaşma.

demek rimāh gibi ve tahte'l-arz mecrā-yı çirkāb olan lağm ma'nāsına.

ḳuyā' (قياء) *bi'l-hemze uṣāt vezninde* 'Arabīdir, çok istifrāğ etmek ma'nāsına.

ḳaya (قيا) *felā vezninde* Türkīdir, taş lafzı gibi Fārisīde murādifi seng 'Arabīde ḥacerdir.

ḳiyā' (قيا) *binā vezninde* 'Arabīde *emr-i ḥāzır teşniye müzekkerdir*, siz **viḳāye** édiñiz demek olur. Veḳā yeḳiden teşniye mü'enneşi daḫi böyledir.

ḳazā' (قضاء) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, tulum ve kırba çürüyüp şapır şapır dökülmek ma'nāsına.

ḳaz' (قضاء) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūniz-zād ve'l-hemze* 'Arabīdir, perçinlenmiş zirh ma'nāsına ve ekl eylemek ma'nāsına.

ḳazzā' (قضاء) *bi'l-hemze kezzāb vezninde* 'Arabīde bir nesneye me'mūli üzre nā'il olup itmām ve ikmāl etmek ma'nāsına ve muḥkem zırha dēnür.

ḳazā' (قضاء) *bi'l-hemze* 'Arabīdir, ḥükm etmek ve edā eylemek ve fāriğ olmak ve ekl etmek ma'nalarına, cem'i **aḳziye** gelür ve ilzām ve emr ve taḳdīr ma'nalarına da gelür.

ḳilā' (قلاء) *bi'l-hemze 'ilā' vezninde* 'Arabīdir, [537] ṣāhiḳ-i cibāl ma'nāsına.

ḳalā' (قلاء) *bi'l-hemze 'atā' vezninde* 'Arabīdir, bir nesneden teneffür édüp terk eylemek ma'nāsına.

ḳallā' (قلاء) *bi'l-hemze ṣeddād vezninde* 'Arabīdir, tavacıya dēnür.

ḳarnā' (قراء) *bi'l-hemze ḥamrā' veninde* 'Arabīdir, boynuzlu yılan ma'nāsınadır, lakin boynuz gibi görinen et parçalarıdır.

ḳirnā' (قراء) *bi'l-hemze kirmā' vezninde* 'Arabīdir, namāzlarıñ her rek'atında fātiḥaya zamm olunan süreye dēnür ve **ḳarīniñ** cem'idir, kerīmiñ cem'i küremā' olduğı gibi.

Faṣlü'l-Ḳāf Bi'l-Bā'

ḳabb (قب) *bi-fethi'l-ḳāf ve teşdīdi'l-bā'* 'Arabīdir, azı dişleri biri birine sürüp ğıcırdatmak ve ğıcırdamak ma'nāsına.

ḳab (قب) *heb vezninde* 'Arabīdir, kılıc ḍarbınıñ āvāzesinden ḥikāyedir, çat gibi.

ḳibb (قب) *bi-kesri'l-ḳāf ve teşdīdi'l-bā'* 'Arabīdir, kıyruḳ şoḳumu olan kemige dēnür.

ḳubāb (قباّب) *ḡurāb vezninde* ‘Arabīdir, ḳule ma‘nāsına ve ḡāyet keskin ālet-i cāriḥa ma‘nāsınadır ve enf-i ‘azīm ma‘nāsına da gelür.

ḳibāb (قباّب) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir, arslana dēnür ve **ḳubbeniñ** cem‘idir.

ḳazb (قزب) *ḍarb vezninde* ‘Arabīdir, çok cimā‘ eylemek ma‘nāsına.

ḳazeb (قزب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şiddet ve şalābet ma‘nāsına.

ḳasb (قصب) *naşb vezninde* ‘Arabīdir, beḡāyet pek ve ḳatı olan şey’e dēnür, ḳalb-i baḥlī gibi.

ḳisb (قصب) *kisb vezninde* ‘Arabīde şu aḳmaḳ ma‘nāsına.

ḳişb (قشب) *bi-kesri ‘l-ḳāf* ‘Arabīdir, nefis ve zāt ma‘nāsına ve temürde ve āyīnede olan paşa dēnür.

ḳişb (قشب) *bi-kesri ‘l-ḳāf* Fārisīde bī-hüner ma‘nāsına.

ḳaşşāb (قصاب) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir, düdük ve ḳaval ve nāy çalan kimseye ve ḥayvān boḡazlayıcı cezzār ma‘nāsına.

ḳişāb (قصاب) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir, baḡçe dīvārınıñ yāḥūd baḡçeye müşerref olan bayırıñ ve tepeniñ diblerine yapılan şu bendine dēnür ve

diyār ma‘nāsına ki bilād demek müfredi **ḳasabadır**.

ḳurb (قرب) *bi-żammi ‘l-ḳāf ve sükūni ‘r-rā* ‘Arabīdir, boş böğür ma‘nāsına gelür ve nezdīk ve yakınlık ma‘nāsına.

ḳurab (قرب) *bi-ż-zamm ve ‘l-feth ve ‘s-sükūn* ‘Arabīde **ḳurbet** lafzınıñ cem‘idir, na‘atları **ḳarīb** ve **aḳreb** gelür.

ḳarab (قرب) *bi-fethateyn* ‘Arabīde bir kimseniñ böğri aḡrımaḳ ma‘nāsına.

ḳarrabe (قرب) *tef‘īl bābından fi ‘l-i māzī-i ma ‘lūmdur*, **taḳrīb** etdi ya‘nī yaklaştırdı ma‘nāsına.

ḳurribe (قرب) *bāb-ı mezkūrdan fi ‘l-i māzī-i mechūldür*, **taḳrīb** olundu ya‘nī yakınlaştırıldı.

ḳarrib (قرب) *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **taḳrīb** eyle ya‘nī yaklaştır ma‘nālarınadır.

ḳarrāb (قراّب) *şeddād vezninde* ‘Arabīde ḳırba şatıcı kimse ma‘nāsına.

ḳarāb (قراّب) *seḥāb vezninde* [538] ‘Arabīdir, yakınlık ma‘nāsına.

ḳirāb (قراّب) *kitāb vezninde* ‘Arabīde ḡilāf-ı seyf ve sikkīndir, cem‘i **ḳurab** gelür.

kaşab (قصب) *bi-fethateyn* ‘Arabîde kâmiş ve ince keten bezi ma’nâsına ve yoncanın kadîdine dênür ve şehirlerin orta hâllüsine dêrler vahidesinde **kasaba** gelür ve hâme ve nây-ı şeker ma’nâlarına ve burun kemigine dênür ve ‘urûku’r-rî’e ve meharic-i mârû’l-‘uyûn ve meharicü’n-nefs ma’nâlarına gelür ve Fârisîde kabâ-yı nergisîn dênilen bir nev’ elbisenin kuşağıdır.

kaşb (قصب) *haşb vezninde* ‘Arabîdir, kat’ etmek ma’nâsına, **kaşşâb** bundandır.

kuşb (قصب) *bi’z-zamm* ‘Arabîdir, göden bağırsak dênilen bağırsak ma’nâsına.

kaţb (قطب) *naşb vezninde* ‘Arabîdir, karışdırmak ve yüz pörtürmek ve cem’ eylemek ve kesmek ve çuvâl kulpını biri biri içine koymak ma’nâsına.

kuţb (قطب) *bi’z-zamm* ‘Arabîde bir kevkebdir ki cedi, ferkađeyn beyninde olur, felek üzerine devr eder ve bir kavmin seyyidine dênür ve şâhib-i ceşş ma’nâsına gelür, cem’i **aqtâb**dır.

kalb (قلب) *darb vezninde* ‘Arabîdir, fu’âd ma’nâsına ve ‘aql çevirmek ve döndürmek ma’nâlarına ve menâzil-i kamerden bir yıldızın ismidir.

kulb (قلب) *bi’z-zamm ve’s-sükûn* ‘Arabîdir, bilezik ma’nâsına ve aña müşâbih bir yılan ismidir ve Türkîde geçmez nesne ma’nâsına ve Diyârbekir’de bir kazânın ismidir.

kalēb (قلب) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, dudak taşra devrik olmak ma’nâsına.

kalīb (قلب) *bi’l-feth ve’t-teşdîd tef’îl bâbından emirdir, sen taklīb* eyle ve tahmîn eyle makâmında müsta’meldir.

kalēbe (قلب) *tef’îl bâbından fi’l-i mâzî-i ma’lûmdur, taklīb* étđi ve döndürdi ma’nâsına.

kuḷibe (قلب) *bi’z-zamm bâb-ı mezkûrdan fi’l-i mâzî-i mechûldür, taklīb* olundu.

kuḷūb (قلوب) *uhūd vezninde* ‘Arabîde **kalbi**n cem’idir.

kuḷūb (قلوب) *bi-kesri’l-kāf* ‘Arabîde zî’b ve kurd ma’nâsınadır.

kuḅb (قنب) *bi-zammi’l-kāf ve sükûni’n-nûn ve’l-bā* ‘Arabîde esb ve gayri zevât hâfir zekerinin gîlâfi ma’nâsına.

kuḅneb (قنب) *bi’l-kesr ve teşdîdi’n-nûni’l-meftūha* ‘Arabîdir, kendir otiña kırsından urğan yaparlar ve yaprağını kurudup yerler ziyâde sükker verir.

kuḅv (قوب) ‘Arabîdir, kesmek ve çukur kazmak ma’nâsına.

ķūb (قوب) *ķūb* vezninde ‘Arabīdir, yavru ma‘nāsına ferķ gibi.

ķateb (قبت) *bi-fethateyn* ‘Arabīde deve palānı ve ‘inde‘l-ba‘z deve semeri ma‘nāsına.

ķitib (قبت) *bi-kesrateyn* ‘Arabīde serī‘ū‘l-ğazab ādeme dēnür ve bağırsak ma‘nāsına, cem‘i **akṭāb** gelür.

ķatb (قبت) *bi-fethi‘l-ķāf* ve *sūkūni‘t-tā‘* ‘Arabīdir, kavrulmuş ve kızarılmış mumbār ve sucuķ yedirmek ma‘nāsına.

ķāb (قاب) *tāb* veninde ‘Arabīdir, yayıñ ķabzasıyla başı arasına dērler.

ķab/ķap (قاب) *ķab* vezninde [539] Türkīde içine şey‘ konılan nesne ma‘nāsına ve emirdir, bir nesneyi sür‘atle al dēmek ve Fārisīde ışık ma‘nāsına.

ķa‘b (قاب) *bi-fethi‘l-ķāf* ve *sūūni‘l-hemze* ‘Arabīdir, ta‘ām ētmek ve řu içmek ma‘nāsına ve çok içmeķle ķarnı řiřüp tulum gibi ķabarmak ma‘nāsına.

ķa‘ab (قاب) *bi-fethatyen* ‘Arabīdir, içmek ma‘nāsına ve ma‘nā-yı mezkūr üzre ķarnı řiřüp ķabarmak ma‘nāsına.

ķuṭūb (قطوب) *‘uhūd* vezninde ‘Arabīdir, te‘abbüs ētmek ve ķīn-i cebīn göstermek ma‘nāsına.

ķaṭūb (قطوب) *ķabūr* vezninde ‘Arabīdir, dā‘imā müte‘abbis ve turş-rüy kimseye dēnür.

ķahb (قهب) *ķarb* vezninde ‘Arabīde akçıl yüz ve kül rengi ve řeker rengi olacaktır.

ķaheb (قهب) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, boz renkli ve řeker renkli olmak ma‘nāsına.

Faṣlū‘l-ķāf Bi‘t-Tā‘

ķuvvet (قوت) *bi-zammi‘l-ķāf* ve *teṣḏīdi‘l-vāvi‘l-meftūħa* ‘Arabīdir, zıddı za‘afdır, cem‘i **ķavī** gelür.

ķūd (قوت) *cūd* vezninde ‘Arabīdir, yiyecek nesne *mā yaķūmu bihī badanu‘l-insān*⁶⁷ ma‘nāsına, cem‘i **akvāt** gelür.

ķavt (قوت) *bi-fethi‘l-ķāf* ‘Arabīdir, bir ādemi **ķuvvet**lendirmek ma‘nāsına.

ķismet (قسمت) *ķıdmet* vezninde ‘Arabīdir, bölmek ve ayırmak ve bahş ētmek ve naşīb ma‘nalarına.

ķasmet (قسمت) *ķervet* vezninde ‘Arabīde cehre ve yüz ve vecih ma‘nāsına.

⁶⁷ İnsan bedeni kendisiyle ayakta duran yiyecek.

ķassemet (قسمت) *tef'īl* babından *fi'l-i māzī* müfred mü'ennes ġā'ibedir, *taksīm* ètdi ma'nāsına.

ķassemtü (قسمت) *tef'īl* bābından *nefs-i mütekellim* vahdedir, ben *taksīm* ètdim ma'nāsına.

ķarvet (قروت) *cevdet* vezninde 'Arabīde ağac-ı kadeħ ve kelb yalaġı ma'nāsına.

ķurvet (قروت) *nuşret* vezninde Türkīde bir nev' sefīneniñ ismidir ve 'Arabīde ķurılıķ ma'nāsına yebs gibi.

ķurüt (قروت) *şu'ūd* vezninde 'Arabīde seyelān eden ķan biri biri üzerine yığılıp ķurımaķ.

ķalt (قلت) *darb* vezninde 'Arabīde taġlarda ħulķi oyma çuķura dēnür ki anda şu irkilür ve ķalīlü'l-laħm ādeme dēnür.

ķalet (قلت) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, helāk olmaķ ma'nāsına.

ķültü (قلت) *bi-zammi'l-ķāf* ve 't-tā' 'Arabīde *nefs-i mütekellim* vahdedir, ben söyledim ma'nāsına.

ķulte (قلت) *bi-zammi'l-ķāf* ve *fethi't-tā'* 'Arabīde müfred müzekker *muħātabdır*, sen söyledin ma'nāsına.

ķulti (قلت) *bi-zammi'l-ķāf* ve *kesri't-tā'* müfred mü'ennes *muħātabdır*, sen söyledin ma'nāsına.

Faşlü'l-Ķāf Bi's-Şā'

ķuşās (قتاش) *ġurāb* vezninde 'Arabīdir, *metā'* ma'nāsına.

ķaşşāb (قتاب) *kettān* vezninde 'Arabīde ķoġucu ve *nemmām* ma'nāsına.

ķarş (قرش) *ħarş* vezninde [540] 'Arabīdir, bir kimseyi pek ġamnāk eylemek ma'nāsına ve kevnden ve saħtiyāndan yapılan küçük maţaraya dēnür.

ķaraşe (قرش) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, el emegiyle kesb ve ķār ètmek ma'nāsına.

Faşlü'l-Ķāf Bi'l-Cīm

ķaçac (قجاج) *sehāb* vezninde 'Arabīdir, gemi halatına ve palamarına dēnür.

ķıţac (قجاج) *kitāb* vezninde 'Arabīde bu daħi mezkür ma'nāyadır.

Faşlü'l-Ķāf Bi'l-Ĥā'

ķişāħ (قشاح) *ķıţām* vezninde 'Arabīde dişi şırtlana dēnür.

ķuşāħ (قشاح) *ġurāb* vezninde 'Arabīde ķurı nesneye dēnür.

ķaleħ (قلح) *bi-fethateyn* 'Arabīde dişlere 'arız olan şarılıġa dēnür.

ķılıķ (فكح) *bi-kesri 'l-kāf* ‘Arabīde kirlü libāsa dēnür, şevb-i vesah ma‘nāsına.

ķalķ (فكح) *bi-fetħi 'l-kāf* ‘Arabīde büyük ħimār ma‘nāsına.

ķubķ (فكح) *bi-zammi 'l-kāf* ‘Arabīde çirkīnlik ma‘nāsına.

ķabh (فكح) *medħ vezninde* ‘Arabīdir, ħaberden ve ħüsn-i ħālden ba‘īd ve maħrüm eylemek ma‘nāsına.

ķabbeħa (فكح) *bi 'l-fetħ ve teşdüdi 'l-bā 'i 'l-meftūħa, tef'ıl bābından fi 'l-i mazī-i ma 'lūmdur, takbīħ* etdi ma‘nāsına.

ķubbiħa (فكح) *bi-z-zamm ve teşdüdi 'l-bā 'i 'l-meksüre bāb-ı mezķürdan fi 'l-i mazī-i mechūldür, takbīħ* olundu ma‘nāsına.

ķabbih (فكح) *bi 'l-fetħ ve kesri 'l-bā 'i 'l-müşeddede bāb-ı mezķürdan emirdir, sen takbīħ* eyle ma‘nāsına.

ķubāħ (فكح) *ğurāb vezninde* ‘Arabīde çirkīn olmak ma‘nāsına.

ķubbāħ (فكح) *rummān vezninde* ‘Arabīdir, dübb ve ayu ma‘nāsına.

ķaddāħ (فكح) *şeddād vezninde* ‘Arabīdir, **ķadeħ** düzen kimseye dēnür ve çakmak temürine dēnür.

ķaddāħ (فكح) *kettān vezninde* ‘Arabīdir, ter ü taze nabātın uclarına dēnür ve yoncanın filizlerine dēnür.

ķarħ/ķurħ (فكح) *bi-fetħi 'l-kāf ve zammi hā* ‘Arabīdir, silāħ mişillü nesne bedene dokunup ‘arızı olan yaraya dēnür, müfredi **ķarħ**adır, *bi-fetħi 'l-kāf [ķarħ]* ve ‘alā kavlin yāreye dēnür, *bi-zammi hā [ķuruħ]* andan ħāşıl olan derd ve eleme dēnür ve bedende çıkan yarelere dēnür ve *fetħi 'l-kāf [ķarħ]* maşdar olur yāralamak ma‘nāsına ve bedende yāreler çıkarmak ve şedīd ve uyuz ve azıtmış ķabarcık ve sivilce ma‘nālarınadır.

ķarah (فكح) *ferah vezninde* ‘Arabīdir, bütün tırnaklı dābbe azısı yarup **ķāriħ** olmak ma‘nāsına.

ķurħ (فكح) *bi-zammi 'l-kāf* ‘Arabīde yarelere dēnür ki zıkr olundu ve **ķarīħa** gibi ibtidā kıyudan istinbāt olan şuya dēnür ve her şey’in evveline ve tāzesine ve ayın evvelinde olan üç güne dēnür.

ķazzāħ (فكح) *bi 't-teşdüd 'atğār vezninde* ‘Arabīdir, ħavāyiciñ şaticısına dēnür.

ķizāħ (فكح) *kitāb vezninde [541]* ‘Arabīdir, ħayye tersine dēnür.

qızāh (قزاح) *qurāb vezninde* ‘Arabīdir, koyun ve keçi kısmına mahşuş bir marazıñ ismidir.

qıdh (قذح) *bi’l-kesr* ‘Arabīdir, yeleksiz ve demrensiz oq ma’nāsına, cem’i **qadāh** ve **akdāh** gelür.

qadh (قذح) *bi’l-feth ve’s-sükün* ‘Arabīdir, men’ etmek ve çakmak taşını çakmak ve biriniñ işine hālel virmek ve ta’n etmek ma’nāsına.

qadeh (قذح) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, küçürek nesnedür, cem’i **akdāh** gelür.

qazah (قزح) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, atmak ve şaçmak ma’nāsına.

qızh (قزح) *bi’l-kesr* ‘Arabīde argaç ma’nāsına ki zıddı arışdır.

quzah (قزح) *bi’z-żamm ve’l-feth* ‘Arabīde esāmī-i şeytāndır bu ecilden ‘alāyimü’s-semāya bunuñ ıtlākı mekrūhtur.

qazh (قزح) *bi-fethi’l-kāf ve sükūni’z-żā* ‘Fārisīdir, bevl-i kelb ma’nāsına.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’l-Hā

qifāh (قفاخ) *kitāb vezninde* ‘Arabīdir, içi boş nesneye urmaq ma’nāsına.

qufāh (قفاخ) *qurāb vezninde* ‘Arabīdir, etine tolu qurumı güzel hōş-endām hatuna dēnür.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’d-Dāl

qadd (قذ) *bi’l-feth ve’t-teşdid* ‘Arabīde boyuna yarmaq ma’nāsına ve uzunluğuna bi-tamāmihi kesmek ma’nāsına ve qamçı ma’nāsına ve şoyulmuş qızı ve oğlaq derisine dēnür.

qad (قذ) *bi-fethi’l-kāf ve sükūni’d-dāl* Fārisīde boy ma’nāsına.

qudd (قذ) *bi-żammī’l-kāf ve teşdīdi’d-dāl* ‘Arabīde bir nev’ balıgıñ ismidir.

qudd (قذ) *bi-kesri’l-kāf ve teşdīdi’d-dāl* ‘Arabīde deriden yapılan qaba dēnür.

qud (قذ) *bi-kesri’l-kāf ve sükūni’d-dāl* ‘Arabīdir, köseleden olur ip gibi bir kayışdır ki anıñla mahbūsları bağlarlar aña dēnilür.

quyyede (قيد) *bi’l-feth ve’t-teşdīd tef’ıl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, takyīd* etdi.

quyyide (قيد) *bi’z-żamm ve’t-teşdīd bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mehkūldür, takyīd* olundu.

quyyid (قيد) *bi’l-feth ve’t-teşdīd bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen takyīd* eyle

- ma'nāsına ya'nī bend eyle ve deftere yaz demek olur.
- ḳayyid** (قيد) *meyyit vezninde* 'Arabīdir, şāhibine rām olan ḫayvān ma'nāsına.
- ḳayd** (قيد) *ṣayd vezninde* 'Arabīdir, buḳaḡu ve bend ve baḡ ma'nāsına, cem'i *ak̄yād* ve *ḳuyūd* gelür ve yazmaḡ ma'nāsına da gelür.
- ḳīd** (قيد) *ḡīd vezninde* 'Arabīdir, ḳadar ve miḡdār ma'nāsına.
- ḳu'ūd** (قعود) *sücūd vezninde* 'Arabīdir, oturmak ma'nāsına.
- ḳa'ūd** (قعود) *ṣabūr vezninde* 'Arabīdir, rukūbe şāyān deve ve iş devesine dēnür.
- ḳamd** (قمد) *ḫamd vezninde* 'Arabīdir, ibā' ve temennu' eylemek ma'nāsına.
- ḳummud** (قمد) *bi-ḡammi'l-ḳāf ve teṣḡīdi'l-mīm [542] i'l-maẓmūma* metīn ve ṣedīd nesne ve şalb ve ṭavīl ma'nāsına.
- ḳudād** (قداد) *ḡurāb vezninde* 'Arabīde veca'-i baṭın ki *boru ve kesinti* ma'nāsına.
- ḳadād** (قداد) *seḫāb vezninde* 'Arabīdir, kirpi dēnilen cānavara dēnür.
- ḳard** (قرد) *ferd vezninde* 'Arabīdir, kesb ile māl birikdirmek ve 'unūḡ ma'nālarına ve ṭuluma süd ve yaḡ cem' eylemek ma'nāsına.
- ḳurd** (قرد) *bi-ḡammi'l-ḳāf* 'Arabīdir, kene dēnilen böcege dēnür.
- ḳarid** (قرد) *ketif vezninde* 'Arabīdir, biri biri üzerine ṭoplanmış ve dortop olmuş bilāde dēnür.
- ḳird** (قرد) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabīdir, maymun ma'nāsına, pūzīne gibi.
- ḳārrād** (قراد) *ṣeddād veninde* 'Arabīdir, maymunciya dēnür.
- ḳurād** (قراد) *ḡurāb vezninde* 'Arabīdir, insān memesiniñ düḡümcüḡüne dēnür.
- ḳaşd** (قصد) *ḡaşb vezninde* 'Arabīdir, istikāmet ma'nāsına ve i'timād eylemek ve bir nesneye teveccüh ve 'azm ve āhenk ētmek ma'nāsına.
- ḳaşid** (قصد) *ketif vezninde* 'Arabīdir, kırık şey'e dēnür.
- ḳafd** (ققد) *bi-fetḫi'l-ḳāf ve sükūni'l-fā* 'Arabīdir, bir kimseniñ eñsesine sille urmaḡ ma'nāsına ve bir iş işlemek ma'nāsına.
- ḳafed** (ققد) *bi-fetḫateyn* 'Arabīdir, insān ve ḫayvān *ak̄fed* olmaḡ ya'nī boynı gevşek ve sölpük yāḫūd ḡalīz olana dēnür.

ḳamhed (قَمِهْد) *ca'fer* vezninde 'Arabīdir, fūrūmāye olduđı halde zıřt-rū ve bed-çehre olan kimseye dēnür.

ḳumhud (قَمِهْد) *ḳunfuḫ* vezninde 'Arabīdir, yerinden bir yere ařla ḳımıldanmayan kimseye dēnür.

Fařlü'l-Ḳāf Bi'z-Zāl

ḳazz (قَدْ) *bi-fethi'l-ḳāf* ve *teřdīdi'z-zā'* 'Arabīdir, oḳ yelegini kesmek ve yalñız ma'nāsına.

ḳuzz (قَدْ) *bi-zammi'l-ḳāf* ve *teřdīdiz-zāl* 'Arabīdir, yeleksiz sihām ma'nāsına lafz-ı cem'dir vāhidinde **akazz** dērler ve **ḳazz**ñ cem'i **ḳuzāz** gelür.

Fařlü'l-Ḳāf Bi'r-Rā'

ḳayyār (قِيَار) *ředdād* vezninde 'Arabīde ziftçi ma'nāsına.

ḳayar (قِيَار) *seḫāb* vezninde Türkīde dābbeniñ ayađında olan na'lleriñ çivileri tecdīd olunmasına dēnür ve sūrçer ma'nāsına da gelür.

ḳıyār (قِيَار) *kitāb* vezninde Türkīde tepeler ve öldürür ve uvaḳlar dēmek olur.

ḳaddera (قَدْر) *bi'l-fethi tef'ıl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taḳdīr** ētdi ya'nī oranladı ma'nāsına.

ḳuddira (قَدْر) *bi'z-zamm bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **taḳdīr** olundu ma'nāsına.

ḳaddir (قَدْر) *bi'l-fethi ve kesri'd-dāli'l-müşeddede bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **taḳdīr** eyle ma'nāsına.

ḳader (قَدْر) *bi-fethi'l-ḳāf* ve *'d-dāl*

'Arabīdir, ḳazā' ve ḫükm ma'nāsınadır ki Ḥaḳḳ Ta'alā'nıñ ḫař eylediđi zuhūrunda ḫükm [543] ve ḳazāsıdır ki ta'rif-i iřtılāhisi ezelden ēderek cārī olan aḫvāl ve řu'unātıñ řüret-i vuḳū'ı üzre a'yān-ı mevcūdātta 'ādetullah üzre vuḳū'a gelen ḫükm külli-i ilāhīdir, řāriḫ der ki ba'zılar **ḳader** ile ḳazā beyinlerini farḳ eylediler ya'nī **ḳader**-i bārī Ta'alā umūrī ḳable'l-ikā **taḳdīr** ve ḳazā ol **taḳdīr**-i infāz ile 'addenden fi'l-i ḫaddine iḫrāc eylemekden 'ibāretdir ve bu řaḫīḫdir ve her nesneniñ miḳdārına ve meblađı ve endāzesine dēnür ve ḳaḫ' ve ta'zīm ma'nāsına ve **taḳdīr** ma'nāsına gelür ve bir nesneye güç yetmek ma'nāsına.

ḳıdır (قَدْر) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, çölmek ve tencere ma'nāsına cem'i **ḳudūr** gelür.

qadir (قدر) *bedir* vezninde ‘Arabîdir, miqdâr ve meblağ ve tâb ve t̄akat ma’nâlarına, cem’i **aqdar** gelür.

qarr (قر) *bi-fethi’l-kâf ve teşdîdi’r-râ* ‘Arabîdir, şu dökmek ve kulağına söylemek *şubbu’l-mâ*’ ve *şubbu’l-kalâm fi’l-uzn*.⁶⁸

qurr (قر) *bi-zammi’l-kâf ve teşdîdi’r-râ* ‘Arabîdir, firâr ve soğukluk ma’nâsına.

qâr (قار) *hâr* vezninde ‘Arabîdir, zift ve kara boya ve yavaş yavaş yürümek ma’nâsınadır ki işidilmesün deyü ve tağlardan ayrı küçük tepe ma’nâsına ve kara taşlu yer ve kara büyük taş ma’nâsına, cem’i **quvur** ve **qîrân** gelür.

qârr (قار) *bi-meddi’l-kâf ve teşdîdi’r-râ* *ism-i fâ’ildir*, **qarâr** edici ma’nâsına.

qar (قار) *sâr* vezninde Türkîdir, muradifi Fârisîde yahdır ve bir nesneye bir nesneyi kat demek çirîşi şuyla kardıkları gibi.

qaşr (قشر) *neşr* vezninde ‘Arabîde deri yüzme ve her nesneniñ kabuğunu soymak ma’nâsına, cem’i **kuşür** gelür.

qışr (قشر) *bi-kesri’l-kâf ve sükûni’şîn* ‘Arabîdir, deri ve her nesneniñ kabuğı ma’nâsına, cem’i **kuşür** gelür.

qaşer (قشر) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, ziyâde kızıllık ma’nâsına, na’ati **akşer** gelür. *Yukâlu reculun akşarun ay şadîdu’l-humra*.⁶⁹

qaşşere (قشر) *tef’îl bâbindan fi’l-i mâzî-i ma’lûmdur*, **taqşîr** etdi ya’nî bir nesneniñ kabuğunu soydı ma’nâsına.

kuşşire (قشر) *bâb-ı mezkûrdan fi’l-i mâzî-i mechûldür*, **taqşîr** olundu.

kaşşir (قشر) *bâb-ı mezkûrdan emirdir*, sen **taqşîr** eyle ya’nî kabuğunu soydur demek.

kaşşara (قصر) *tef’îl bâbindan fi’l-i mâzî-i ma’lûmdur*, **taqşîr** etdi ya’nî kısalttı.

kuşşira (قصر) *bâb-ı mezkûrdan fi’l-i mâzî-i mechûldür*, **taqşîr** olundu ma’nâsına.

kaşşir (قصر) *bâb-ı mezkûrdan emirdir*, sen **taqşîr** eyle ma’nâsına, **taqşîri**ñ birkaç ma’nâsı vardır evvelen eksik ve kışa etmek sâniyen süstlük eylemek

⁶⁸ Su yağdırmak veyâ kulağa söz söylemek.

⁶⁹ İnsanda kızılık olduğu zaman “*raculun akşarun*” denir.

sālisen gerü kalmak rābi'an kaṭ' ma'nāsına gelür. *Yukālu kaşşara şa'rahū ay kاتا'ahū bi'l-miḳrāşi*⁷⁰ kažiyyesinde olduđı gibi.

kaşr (قصر) *haşr vezninde* 'Arabīdir, daḳk etmek ve ḥabs eylemek ve irḥā' etmek [544] ve naḳz eylemek 'işā ve yoğun ağac ve köşek ma'nālarınadır.

kaşır (قصر) *bi-kesrateyn* Türkīdir, toğurmaz ma'nāsına aḳīm gibi.

kaşar (قصر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, boğazı tutar bir zahmetdir ki nefes aldırılmaz.

kaşūr (قصور) *ku'ūd vezninde bi-fethi'l-kāf* köşek ma'nāsına olan kaşr kelimesiniñ cem'idir.

kaşūr (قصور) *umūr vezninde* 'Arabīdir, 'ācizlik ma'nāsına. *Yukālu kaşara anhu 'aczun yaḳşuru kuşūran ve bābuhu dahala fa huva kaşirun ay 'ācizun va mā'un kaşirun ay bāridun.*⁷¹

kaṭr (قطر) *haşr vezninde* 'Arabīdir, bārān ma'nāsına, cem'i **aḳṭār** ve **kaṭār** gelür.

kaṭr (قطر) *naşr vezninde* 'Arabīde cem'i **kaṭredir** ve **kaṭru'l-mā'** va *ğayruhū min bābi naşara va kaṭara ğayruhū yata'addā va yalzamu ve kaṭara fi'l-'arzi kaṭaran izā vahaba.*⁷²

kaṭar (قطر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, nāhiye ve cānib ma'nāsına, cem'i **aḳṭār** gelür.

kaṭr (قطر) *bi-kesri'l-kāf ve sükūni't-tā'* 'Arabīdir, erimiş baḳır ma'nāsına ve muṭlaḳa nühāse dēnür ve **kaṭriyye**[?] denilen bir nev' alaca bez isimidir.

kaṭur (قطر) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, **kaṭarāt** lafzı gibi, cem'i **kaṭūr**dır, *bi-kesri'l-kāf* develerin kaṭarları dēmek.

kaṭrār (قارار) *çınār vezninde* 'Arabīdir, ḥayvāniñ yaşını bilmek içün dişine baḳmak ve Türkīde şikest eder maḥallinde müsta'meldir.

kaṭṭara (قطر) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taḳdīr* etdi ya'nī ṭamlatdı.

⁷⁰ Makasla saḳlarını kısalttıđında "kaşşara şa'rahū" denir.

⁷¹ Dahale yedhulū babından gelen "kaşara yaḳşuru ve kuşūran fahuva kaşirun" şeklinde çekimlenen fiil 'ācizlik anlamında olup "kaşara anhu"

şeklinde kullanılır. Soğuk suya da "mā'un kaşirun" şekli kullanılır.

⁷² Su katresi anlamındaki kaṭara kelimesi, nasara yensuru babından hem müteaddi hem lāzım olur. Yeryüzü verimli olduđu zaman "kaṭara fi'l-arzi kaṭaran" denir.

kuṭṭira (قَطْر) *bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, taḳdîr* olundu.

kaṭṭir (قَطْر) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen taḳdîr* eyle ma'nāsına.

karār (قَرَار) *fenār vezninde* 'Arabîdir, müsteḳar ma'nāsına ve bir nev' ḳasîrû's-sāḳ ve çirkîn koyun ma'nāsına ve döllenmek ma'nāsına.

karûr (قَرُور) *şabûr vezninde* ğusl edecek şoğuk su ma'nāsına.

kurûr (قَرُور) *ġurûr vezninde* göz rûşen olmak ma'nāsına.

kafr (قَفْر) *ḥaşr vezninde* 'Arabîdir, suyu ve otı olmayan şahrâ ve mefâze ma'nāsına.

kafar (قَفْر) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, arık ve etsiz olmak ma'nāsına ve ta'âm katıksız olmak ve bir âdemiñ mâlı tükenmek derecesinde azalmaq ma'nāsına ve şac ve kıll ma'nāsına gelür.

kafir (قَفْر) *ketif vezninde* 'Arabîde gövdesinde kıllı az olan âdeme dênür.

kamer (قَمَر) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, mâh ma'nāsına, cem'i *aḳmār* gelür.

kaṃr (قَمْر) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükûni'l-mîm* 'Arabîdir, ḳumār oynamağa ve göz ḳamaşmağa dêrler.

ḳamir (قَمِر) *ketif vezninde* 'Arabîde çok nesneye dênür.

ḳavr (قَوْر) *ġavr vezninde* 'Arabîde ṭavîlü'l-'unuḳ ma'nāsına na'ti *aḳver* gelür ve ḳoyun sürüsü ma'nāsınadır.

ḳaver (قَوْر) *bi-fethateyn* Arabîdir, bir gözli olmak ve ḳâtili maḳtûl yerine ḳışâş etmek ma'nāsına.

ḳor (قَوْر) *bi-zammi'l-ḳāf* Türkîdir, odun yandığdan soñra ḥâşıl olan ateşe dêrler ve Fârisîde nehd ma'nāsına gelür.

ḳur (قَوْر) *bur vezninde* Türkîde emirdir, tefekkür eyle [545] demek ma'nāsına ve bir nesneyi maḥalden bir maḥalle çek demek olur.

ḳavvera (قَوْر) *bi'l-feth ve't-teşdîd tef'îl bâbından fi'l-i mâzî-i ma'lûmdur, taḳvîr* etdi.

ḳuvvira (قَوْر) *bi'z-zamm ve't-teşdîd bâb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, taḳvîr* olundu.

ḳavvir (قَوْر) *bi'l-feth ve't-teşdîd bâb-ı mezkûrdan emirdir, sen taḳvîr* eyle ma'nāsına ya'nî müdevver-i ḳat' eyle demek olur.

ḳayyera (قَيْر) *bi'l-feth ve't-teşdîd tef'îl bâbından fi'l-i mâzî-i ma'lûmdur, taḳyîr* etdi.

kıyyıra (قیر) *bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, takyīr* olundu.

kayır (قیر) *bi'l-feth ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen takyīr* eyle ya'nī zifte bulaşdır demek olur.

kayr (قیر) *seyl vezninde* 'Arabīde zift ma'nāsına.

kır (قیر) *bi-kesri'l-kāf emirdir, Fārisīde murādifi beşikendir, maşdarı şikestendir, kırmak ma'nāsına ve Türkīde şahrā ma'nāsına.*

kazer (قذر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir nesne murdār olmağ ma'nāsına ki zıddun nezāfe ve murdār şey'e denür ve bir nesneyi murdār kılmak ma'nāsına.

kızır (قذر) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, nā-pāk ve murdār şey' ma'nāsına.

kutur (قتر) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, cānib ve nāhiye ma'nāsına.

katar (قتر) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir nesne üzerine çökmüş toza denür ve bir nesneniñ rāyihası yayılmak ma'nāsına.

katir (قتر) *ketif vezninde* 'Arabīde nişān okı ma'nāsına ve ism-i iblīs olur.

katr (قتر) *naşr vezninde* 'Arabīde sett-i ramak édecek kadar 'ıyş ve zindegānī ma'nāsına.

katerra (قتر) *bi'l-feth ve't-teşdīd tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taktīr* étđi.

quttira (قتر) *bi'z-zamm ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taktīr* olundu.

qattir (قتر) *bi'l-feth ve't-teşdīd bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen taktīr* eyle ya'nī noqşān ve eksik eyle ma'nāsına.

qatur (قطر) *bi-fethi'l-kāf ve zammi't-tā'* Fārisīde merkeze uğrayan haţdan 'ibāretdir ve küre yāhūd dā'ireniñ bir tarafından bir tarafına müntehī ola.

qatr (قطر) *saţr vezninde* 'Arabīdir, tamlamak ma'nāsına.

qıtr (قطر) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīde nühās-ı zā'ib ma'nāsına.

qutr (قطر) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīde cānib ve nāhiye ma'nāsına ve kenar ma'nāsına, cem'i **akqtār**dır.

qattara (قطر) *bi'l-feth ve't-teşdīd tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taktīr* étđi.

kuṭṭira (قَطْر) *bi'z-zamm ve't-teşdid bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, takṭîr* olundu

kaṭṭir (قَطْر) *bi'l-feth ve't-teşdid bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen sen takṭîr* eyle ya'nî taṣlatdır ma'nāsına.

kıntār (قَنْطَار) *dildār vezninde* 'Arabîde bir şığır derisi altuna dênür.

kaṅtar (قَنْطَار) *bi-fethi'l-kaf* Türkîde müte'arîf olan temürden nesnedir.

kaḅr (قَبْر) *şabr vezninde* 'Arabîde mezār ma'nāsına, cem'î [546] *kaḅûr*dur.

kaḅr (قَبْر) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabîde 'ūd ağacınıñ çürük yerine dênür.

kaḅer (قَبْر) *şured vezninde* 'Arabîdir, bir nev' aḅ ve uzun üzüm ismidir, a'lā kurısı olur ve toḅğar kuşuna dênür.

kaḅbera (قَبْر) *tef'îl bābından fi'l-i mâzî-i ma'lūmdur, takḅîr* êtdi ya'nî defn êtdi ma'nāsına.

kaḅbira (قَبْر) *bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, takḅîr* olundu ma'nāsına.

kaḅbir (قَبْر) *bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen takḅîr* eyle ma'nāsına.

kaḅhera (قَهْر) *bi'l-feth ve teşdîdi'l-hā' taf'îl bābından fi'l-i mâzî-i ma'lūmdur, kaḅhr* êtdi ma'nāsına.

kaḅhira (قَهْر) *bi-zammi'l-kāf ve kesri'l-hā'i'l-müşeddede bāb-ı mezkûrdan fi'l-i mâzî-i mechûldür, kaḅhr* olundu ma'nāsına.

kaḅhir (قَهْر) *bi'l-feth ve kesri'l-hā'i'l-müşeddede bāb-ı mezkûrdan emirdir, sen kaḅhr* eyle ma'nāsına.

kaḅli var (قَوْلِي وار) *bi'z-zamm* Türkîdir, ya'nî *kaḅsuz* ve çālāk degil dêmek olur.

kaḅli var (قَوْلِي وار) *bi'z-zamm* Türkîdir, *kaḅlesi* var dêmek olur.

kaḅli var (قَوْلِي وار) *bi'l-feth* Türkîdir, *muḅāvelesi* var dêmek olur.

kaḅollar (قَوْلَلر) *bi-zammi'l-kāf ve fethi'l-lāmi's-şanî* Türkîdir, gözetler ma'nāsına.

kaḅollar (قَوْلَلر) *bi-zammi'l-kāf ve fethi'l-lāmi's-şanî* Türkîdir, Fārisîde murādifi bāzühâdır.

kaḅullar (قَوْلَلر) *bi-ḅarekāt-ı mezkûre* Türkîdir, *kaḅeleler* ma'nāsına.

kaḅaveller (قَوْلَلر) *bi-fethi'l-kāf ve lami's-şanî* Türkîde isti'māl olunan bir lafızdır ki *muḅāveleler* dêmek olur, *kaḅavil* lafzı 'Arabîdir, lekin Türkî gibi bu ve buña mûmâşil daha başka

- şeylerde isti'māl olunarak Türkî ma'kāmında görünür.
- ķubūr** (قُبُور) *ķu'ūd* vezninde 'Arabīde **ķabriñ** cem'idir.
- ķabūr** (قُبُور) *ķabūr* vezninde 'Arabīdir, deriñ ve ķukūr yere dēnür.
- ķutūr** (قُتُور) *ķu'ūd* vezninde 'Arabīdir, nafaķa-i 'iyāli ħisset ve ķillet üzere görüp müzāyaķa göstermek ve bir nesneniñ rāyiķası yayılmak ve ķadar ve taħmīn ma'nāsına ve nesneyi biri birine yanaşdırmak ma'nāsına.
- ķatūr** (قُتُور) *ķabūr* vezninde 'Arabīdir, nafaķa-i 'iyālī tazyīķ ve taķşīr üzre ru'yet eden kimse ma'nāsına ve baħīl ve nākes kimse ma'nāsına.
- ķudār** *ķümām* vezninde 'Arabīdir, orta boylu ādeme dēnür ve aşçıya dēnür ve cezzār ma'nāsına ve cömlekte taḅḅ olunan nesneye dēnür ve büyük ejdehāya dēnür.
- ķadār/ķidār** (قَدَار) *ķeḫāb* ve *ķitāb* vezninlerinde 'Arabīdir, ğinā ve yesār ma'nāsına ve zor ve ķuvvet ma'nāsına.
- ķaşār** (قَصَار) *ķeḫāb* vezninde 'Arabīdir, üşenmege dēnür.
- ķaşşār** (قَصَار) *ķeddād* vezninde 'Arabīde ķırpıcıya dēnür.
- ķuṭār** (قَطَار) *ķurāb* vezninde 'Arabīdir, yağmur-ı 'azīm olan ķeḫāb ma'nāsına.
- ķiṭār** (قَطَار) *ķitāb* vezninde 'Arabīde bir sıraya dizilmiş deveye dēnür.
- ķaṭṭār** (قَطَار) *ķeddād* vezninde 'Arabīde bir şuyūñ ismidir.
- ķu'ūr** (قُعُور) *ķuhūr* vezninde 'Arabīdir, dib ve nihāyet ma'nāsına olan **ķa'riñ** cem'idir. [547]
- ķa'ūr** (قُعُور) *ķabūr* vezninde 'Arabīdir, pek deriñ şey'e dēnür.
- ķa'ar** (قَعْر) *ķi-fetḫateyn* 'Arabīde aķl ve hūş ma'nāsına.
- ķ'ar** (قَعْر) *ķabr* vezninde 'Arabīdir, her şey'iñ aķşāsına ve nihāyet esfeline dēnür.
- ķa'ara** (قَعْر) *ķef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taķ'īr* etdi ya'nī deriñletdi.
- ķu'ira** (قَعْر) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i meḫūldür, taķ'īr* olundu ma'nāsına.
- ķa'ir** (قَعْر) *bāb-ı ezkūrdan emirdir, sen taķ'īr* eyle ma'nāsına.
- ķanevver** (قُنُور) *ķi-fetḫi'l-ķāf ve'n-nūn* ve *ķeşdīdi'l-vāvi'l-meftūḫa* 'Arabīdir, büyük başlu insān ve ḫayvāna dēnür ve serkeş ḫayvān ve insān ma'nāsına gelür.

kınnevr (قنور) *bi't-teşdīd sinnevr* vezninde 'Arabīdir, 'abd ve köle ma'nāsına ve uzun şey'e dēnür.

Faslü'l-Ḳāf Bi'z-Zā'

koluñuz (قولكز) *bi-żammi'l-ḳāf* Türkīdir, Fārisīde murādifi bāzūbetāndır.

ḳuluñuz (قولكز) Türkīdir, 'Arabīde murādifi 'abdüküm olur.

ḳavliñiz (قولكز) *bi-fethi'l-ḳāf* Türkīdir, Arabīde murādifi **mukaveletüküm** olur.

ḳutsuz (قوتسز) *bi-żammi'l-ḳāf* ve *sükūni'l-vāv* yiyeceksiz dēmek olur.

ḳuvvetsiz (قوتسز) *bi-żammi'l-ḳāf* ve *teşdīdi'l-vāv* Türkīdir, bī-mecāl ve bī-tāb ma'nāsına müfīd olur.

ḳazz (قز) *bi-fethi'l-ḳāf* ve *teşdīdi'z-zā'* 'Arabīdir, bükülmüş ibrişim ma'nāsına ve 'inde'l-ba'ż muṭlaḳā ibrişim ma'nāsına ve şıçramak ve ırak olmak ma'nāsına.

ḳuz (قز) *bi-żammi'l-ḳāf* 'Arabīdir, murādifi murdār nesneden bertaraf olmak ma'nāsına.

ḳız (قز) *bi-kesri'l-ḳāf* ve *sükūni'z-zā'* Türkīdir, murādifi 'Arabīde bintdir.

ḳaz (قز) *bi-fethi'l-ḳāf* ve *sükūni'z-zā'* Fārisīdir, çig ipege dēnür 'Arabīde şıçramak ma'nāsına.

ḳarz (قز) *ferz* vezninde 'Arabīdir, parmaḳlarıñ ucuyla yerden toprak almak ma'nāsına.

ḳurz (قز) *ḳurş* vezninde 'Arabīde haccāmlarıñ yağdānına dēnür.

ḳāzz (قز) *bi-fethi'l-ḳāf* ve *teşdīdi'z-zā'* 'Arabīdir, şeytāna ıtlāk olunur.

ḳaz (قز) *bāz* vezninde Türkīdir, Fārisīde murādifi batdır ve emr olarak ḳafr eyle ma'nāsına da gelür.

ḳolsuz (قولسز) *bi'ż-żamm* Türkīdir, çolak ma'nāsına.

ḳulsuz (قولسز) *bi'ż-żamm* Türkīdir, memlūk ve memlūkeden bir nesnesi yok dēmek.

ḳavilsiz (قولسز) *bi'l-feth* Türkīdir, **muḳāvelesiz** dēmek olur.

ḳuzzāz (قزاز) *rummān* vezninde 'Arabīde 'uyüb ve nakāyışdan mütevaḳḳī ve müteḳāşī ma'nāsına ve zarīf ve nāzik ṭab' ādeme dēnür.

ḳazāz (قزاز) *sehāb* vezninde 'Arabīde büyük ejderhā ma'nāsına.

ḳazzāz (قزاز) *şeddād* vezninde 'Arabīde ipek şatana dēnür.

ḳuffāz (فكار) *ḡurāb vezninde* ‘Arabīdir, sışçramak ma‘nāsına.

ḳuffāz (فكار) *rummān vezninde* eldevene dēnür, Fārisīde murādifi destvānedir.

ḳalz (فقلز) *darb vezninde* ‘Arabīdir, süzerek şu içmek [548] ma‘nāsına ve birden içmek ma‘nāsına.

ḳalz (قلز) *‘itl vezninde* ‘Arabīde tünd ve şedīd kimseye dēnür ve ālet kār eylemeyen serd ve şarı nühās baḳıra dēnür.

ḳamz (قمز) *ḡamz vezninde* ‘Arabīdir, birikdirmek ma‘nāsına ve bir nesneyi parmaḳlarıñ uciyla almak ma‘nāsına.

ḳamaz (قمز) *bi-fethateyn* ‘Arabīde aşlā işe yaramaz olan māl-ı kemtere dēnür.

ḳumaz (قمز) *şured vezninde* ‘Arabīde bir ḳabza olan şey’e dēnür.

ḳın (قن) *bi-kesri’l-ḳāf ve sükūni’n-nūn* ‘Arabīdir, dibi sivri küçük küpe dēnür ve murdārdan şaḳınur olan pākīze meşreb ādeme dēnür.

ḳanaz (قنز) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ḳarf ma‘nāsına ve şikāre dēnür.

ḳaves (قوس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ‘illetden ya ihtiyārlıḳdan bel bükülmek ma‘nāsına.

ḳavis (قوس) *ketif vezninde* ‘Arabīdir, şa‘b ve şedīd olan zamāne itlak olunur.

ḳavs (قوس) *ḥavz vezninde* ‘Arabīdir, kemān ve yay ma‘nāsına, cem‘i **aḳvās** gelür.

ḳūs (قوس) *hūş vezninde* ‘Arabīdir, şavma‘a-i ruhbān ma‘nāsına.

ḳayyās (قياس) *kettān vezninde* ‘Arabīdir, yarış atlarınıñ tertīb ve işāretine müvekkil olan ādeme dēnür.

ḳiyās (قياس) *kitāb vezninde* bir nesneyi mişālī bir nesne ile uydurmak **muḳāyese** ma‘nāsına.

ḳiyās (قياس) *ziyā’ vezninde* ‘Arabīde cem‘i **ḳavs**dır.

ḳams (قمس) *lems vezninde* ‘Arabīdir, şuya ḫalmaq ve ḫaldırmaq ma‘nāsına.

ḳams (قمس) *sekr vezninde* ‘Arabīdir, şerīf ve zīşān ādeme dēnür.

ḳabs (قبس) *kenz vezninde* ‘Arabīde menbit külli şey’ma‘nāsına.

ḳıms (قنس) *bi-kesri’l-ḳāf* ‘Arabīdir, başıñ yukarısına dēnür, cem‘i **ḳunūs** gelür.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’s-Sīn

ḳaddese (قدس) *bi'l-feth ve teşdīdi'd-dāli'l-meftūḥa tef'īl bābindan fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taḳdīs* ètdi.

ḳuddise (قدس) *bi-z-zamm ve teşdīdi'd-dāli'l-meksüre bāb-ı mezḳūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taḳdīs* olundu ma'nāsına.

ḳaddis (قدس) *bi'l-feth ve kesri'd-dāli'l-müşeddede emirdir, sen taḳdīs* eyle ma'nāsına ya'nī pāk şıfatla ve pāklik eyle demek olur.

ḳudus (قدس) *bi-z-zammeteyn* 'Arabīdir, pāklik ma'nāsına.

ḳades (قدس) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, satıl denilen nesne ki içinde pis nesne pāk olur.

Ḳudūs (قدس) *bi-z-zamm ve's-sükūn* Şām tarafında ma'rūf bir şehir ismidir ki mefḥar-i mevcūdāt 'aleyhi ekmelü't-taḥiyyāt Efendimiz ḥazretlerinin mi'rācı şerīfī teşrīf buyurdıkları maḥallidir.

ḳıs (قس) *bi-kesri'l-ḳāf ve sükūni's-sīn* Fārisīdir meymūn ma'nāsına.

ḳass (قس) *bi-fethi'l-ḳāf ve teşdīdi's-sīn* 'Arabīdir, taleb ve tetebbu' etmek ve nemīme ma'nāsına da gelür.

ḳıss (قس) *bi-kesri'l-ḳāf ve teşdīdi's-sīn* [549] 'Arabīdir, ḥā'ife-i naşārānıñ re'īsı ve dānismendi cem'i **ḳıssīsīn** gelür.

ḳales (قلس) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ağızdan çıkan ḳusundu ma'nāsına.

ḳals (قلس) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūni'l-lām* 'Arabīdir, atmak ve remy etmek ma'nāsına ve lifden ve ḡayriden olan yoğun ip ma'nāsına ve ḳay' etmek ve ḳab toluş dökülmek ma'nāsına, cem'i **ḳulūs** gelür.

ḳabs (قبس) *ḥabs vezninde* 'Arabīdir, her nesneniñ aşlı demek ve ta'līm etmek ma'nāsına.

ḳabes (قبس) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, āteş pāresi ve āteş şu'lesi ma'nāsına ve öğretmek ve öğrenmek ma'nāsına ve 'azīm āteşden aḥz olunan şū'leye dēnür.

ḳıbs (قبس) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabīdir, aşlı ve bünyād ma'nāsına.

ḳabis (قبس) *ketif vezninde* 'Arabīdir, şol aygıra ve puğur deveye dēnür ki aşdıḡı ḥayvānı derḥāl gebe eder olmaḡ.

Ḳuddūs (قدوس) *bi-z-zammi'l-ḳāf ve teşdīdi'd-dāli'l-mazmūme* 'Arabīde esmā'ü'l-ḥüsnādandır, şā'ibe-i

nakāyısdan müberrā olan Cenāb-ı Hakk Celle ve ‘Alā Hazretleri murād olunur ve mübārek ma‘nāsına.

ḳadūs (قدوس) *ṣabūr* vezninde ‘Arabīde ḳılıc ile bir kimse üzerine havāle olunan ādeme dēnür.

ḳars (قرس) *ters* vezninde ‘Arabīde ṣedīd soğuğa dēnür.

ḳaras (قرس) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ton ve toñmuş nesneye dēnür.

ḳırs (قرس) *bi-kesri’l-ḳāf* ‘Arabīdir, ḥurde sineklere dēnür.

ḳırṭās/ḳurṭās/ḳarṭas (قرطاس) *bi-ḥarekātü’ş-şelāse* ‘Arabīdir, kāğıd ma‘nāsına.

ḳırṭās (قرطاس) *nisyān* vezninde ‘Arabīde oḳ nişānına ve puta ve ṭablaya dēnür.

ḳafs (قفس) *bi-fethi’l-ḳāf ve sükūni’l-fā* ‘Arabīdir, ölmek ve vefāt etmek ma‘nāsına.

ḳafes (قفس) *bi-fethateyn* Fārisīde ḳuş ḳonılan nesne ve ‘Arabīde bir ādemiñ burununuñ yumşağı büyük olmaḳ ma‘nāsına.

ḳufs (قفس) *bi-zammi’l-ḳāf* ‘Arabīde Kirman eyāletinde mütemekkin bir sınıf-ı ekrād ṭā’ ifesine ıtlāk olunur.

ḳays (قيس) *feyz* vezninde ‘Arabīdir, bir nesneyi mişālī olan bir nesne ile uydurmaḳ ma‘nāsına *ḳıyās* gibi.

ḳīs (قيس) *kīs* vezninde ölçü ve ḳadar ve miḳdār ma‘nāsına.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’ş-Şīn

ḳaşş (قش) *bi-fethi’l-ḳāf ve teşdīdi’ş-şīn* ‘Arabīdir, yāre oñulmaḳ ve ḥaste ifākat bulmaḳ ma‘nāsına.

ḳış (قش) *bi-kesri’l-ḳāf ve sükūni’ş-şīn* Türkīdir, murādifi ‘Arabīde şitādır ve dücāce-yi taḥrīk ve remīde ēdecek şavtdan kināyedir.

ḳarış (قريش) *fa’īl* vezninde Türkīdir, ‘Arabīde murādifi *bi’l-kesr* şibrdir, cem’i eşbār gelür.

ḳurīş (قريش) *bi-zammi’l-ḳāf* ‘Arabīdir, bir nev’ cānavar-ı baḥrīdir ki musallaṭ olduğı sefīneyi ğarḳ eder bunuñ men’i āteşden ğayrı şey’ olmaz ve maḥlūḳāt-ı baḥriyeye ğālibdir, eline [550] geçeni ekl eder.

Ḳureys (قريش) *zübeyr* vezninde bir kabīledir ki ḥulḳı yavuz ve ḳaḥḥār ve ğālib oldukları-çün tesmiye olunmuşdur ve nisbet ēdüp **Ḳureysī** ve **Ḳurşī** daḫi dērler.

ķurunmuř (قورنمش) *bi-zammi 'l-kāf ve 'l-mīm* Türkīdir, **ķurulanmuř** gibi yařlıđı giderilmiř demek.

ķorunmuř (قورنمش) *bi-ħarekāt-ı mezkūre* hıfz olunmuř ma'nāsına.

ķullanılmıř (قوللانمش) *bi-zammi 'l-kāf ve kesri 'n-nūn ve 'l-mīm* Türkīdir, müsta'mel demek.

ķollanılmıř (قوللانمش) *bi-ħarekātı mezkūredir*, gözedilmiř demek olur.

ķuř (قوش) 'Arabīdir, řađirü'l-cüřse ma'nāsına.

ķuř (قوش) *pūř vezninde* Türkīde emirdir, segird demek ve murđ ma'nāsına da gelür.

ķamiř (قمش) *bi-fethi 'l-kāf ve kesri 'l-mīm* 'Arabīdir, bir nesneyi řundan bundan cem' etmek ma'nāsına.

ķamiř (قمش) *vezn-i mezkūr üzre* Türkīdir, nāy ve řařab ma'nāsına.

ķumāř (قماش) *ğurāb vezninde* 'Arabīdir, ĥurd ve murd ve kırıntı ma'nāsına ve müte'ārif olan nesneye derler ki cem'i **aķmiře** gelür.

ķammāř (قماش) *ředdād vezninde* 'Arabīdir, külĥancı ma'nāsına.

ķalāř (قلاش) *telāř vezninde* Fārisīdir, baldırı çıplak ve ĥovārda ve levend ve

müleffes ve mücerred kā'ināt ve münķabız nesne ma'nāsınadır.

ķallāř (قلاش) *ředdād vezninde* 'Arabīdir, muĥayyel ve mütelā'ib ve dübāreci ādeme denür.

ķarř (قرش) *ferř vezninde* 'Arabīde kesmek ma'nāsına ve řuradan buradan nesne birikdirüp biri birine zamm ve ilĥāk eylemek ma'nāsına.

ķırř (قرش) *bi-kesri 'l-kāf* 'Arabīdir, deryā cānavarlarından bir cānavardır ki digerleri andan ĥavf ederler.

ķarmeř (قرمش) *ca'fer vezninde* 'Arabīdir, ecnās-ı muĥtelife nāsa denür.

ķarammeř (قرمش) *'amelles vezninde* 'Arabīdir, bī-ĥayr u menfa'at ādeme denür ve her ne bulsa ekl eder olan ukül ādeme denür.

ķařmeř (قشمش) 'Arabīde bir nev' üzümdür ki Türkīde ķuř üzümü derler.

ķıř miř (قشمش) *bi-kesri 'l-kāf* Türkīde ma' mühmel müsta'mel olan elfāzındandır, yük mük gibi.

Fařlü'l-Ķāf Bi'ř-řād

ķarř (قرص) *berř vezninde* 'Arabīde cimdikleme ve ķarınca ısırmaķ ma'nāsına.

kurş (قرص) *bi-żammi'l-kāf* 'Arabīde küliçe ve çörek ve güneşin cirmine dađi *kurş*-ı şems dërler, cem'i *akrāş* gelür ve *karş* gelür, *naşr vezninde*.

karaş (قرص) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir kimse dā'imā nās ile münāferet eylemek ve faşl ve ğıybet éder olmak ma'nāsına.

kāriş (قارص) 'Arabīdir, ekşi yoğurt ma'nāsına, cem'i *kavāris* gelür.

Karş (قارص) Anađolu kıt'asında bir memleket ismidir.

kāşş (قاص) *bi-teşdīdi's-şād* 'Arabīdir, kışsa-h'ān ma'nāsına.

kaş (قاص) *paş vezninde* Türkīde emirdir, çek [551] ve taralt ma'nāsına.

kışāş (قصاص) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, ödeşmek ma'nāsına, mümāşeletden katili maktül yerine i'dām étmekden 'ibāretdir, bir nesneyi berāber kesmek ma'nāsına.

kıuşāş (قصاص) *gurāb vezninde* 'Arabīdir, başda öñünden ve ardından münbit şi'iriñ nihāyeti.

kısaş (قصص) *hıuşaş vezninde* 'Arabīde kışşanıñ cem'idir.

kaşaş (قصص) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, bir kimseniñ izini sürüp ardınca gitmek

ma'nāsına ve bir ādeme bir haber ve kelāmı beyān edüp bildirmek *kıuş* gibi ve *kıuş* bir nesneyi miķrāşla kırkmađ ma'nāsına ve şadır ma'nāsına da gelür ve kırkılmış yūñe dënür.

kalūş (قلوص) *sabūr vezninde* 'Arabīde ibil-i tavīletü'l-kavā'im ya'nī ayakları uzun deve ma'nāsına, cem'i *kalaş* gelür ve *kalaşış* dađi gelür, dişini bırakmamış deveye dënür, eger bıraksa nāka dërler ve mürtefi' nesne ma'nāsına.

kulūş (قلوص) *cülūs vezninde* 'Arabīde sıçramak ma'nāsına ve gönül bulanup mi'de dönmeđ ma'nāsına ve su keşret bulmađla yukarı yukarı yükselmek ma'nāsına.

kalāş (قلاص) *şeddād vezninde* 'Arabīde keşretinden yükselüp kalқан şuya dënür.

Kalāş (قلاص) *sehāb vezninde* Rümeli Kıt'ası'nda bir memleketiñ isimidir.

kaşş (قبص) *habs vezninde* 'Arabīde parmađ ucıyla tenāvül étmek ma'nāsına.

kabaş (قبص) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, cigere 'arız olur bir veca'dır, açlık ile hürmā yiyüp üzerine şu içmekden haşıl ve mürtefi' yoğun nesne ve hıffet

ve neşât ma'nāsına kıbş *bi kesri'l-kāf* 'Arabīdir, nāsdan, 'aded-i keşīreye dēnür ve aşl ve menşe' ma'nāsına ve pek firāvān kımluk mecma'ına dēnür.

ķabiş (قبص) *ketif vezninde* 'Arabīdir, cūnbüşlü ve neşātlı ādeme dēnür ve kıvraķ olup uzanmayan ipe dēnür.

ķafş (قفص) *naķş vezninde* 'Arabīde āhū maķūlesi ħayvānıñ ayaķlarını biri birine getürüp baēlamak ma'nāsına.

ķafaş (قفص) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ķafes ma'nāsına.

ķuşş (قفص) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīdir, ķuş ķafesi ve balık aēı ve parmaķlık gibi biri birine şoķuşdurulmuş müşebbek nesneye dēnür.

ķafiş (قفص) *ketif vezninde* 'Arabīdir, neşātsiz olup münķabız ata dēnür ki segirtmegi kemāl üzre icrā eylemeye.

ķıñş (قفص) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, aşl ve mebnā ma'nāsına.

ķanş (قفص) *ķarż vezninde* 'Arabīde ulamak ma'nāsına.

Faşlü'l-Ķāf Bi'z-Zād

ķabz (قبض) *nabz vezninde* 'Arabīdir, bir nesneyi pençe ile almak ma'nāsına ve pençe ile bir nesneyi tutup zabt eylemek ve bir nesneyi dērüp

devşirmek ma'nāsına [552] ve ħayvān sūr'atle yürimek ma'nāsına.

ķabaż (قبض) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, māl-ı *maķbūz* ma'nāsına.

ķarż (قرض) *farż vezninde* 'Arabīdir, Fārisīde murādifi vāmdır Türkīde murādifi borcedur.

ķarraza (قرض) *tef'ıl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, *taķrīz* etdi ya'nī bir kimseye ħayātında medħ etdi.

ķurriza (قرض) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i meħūldür*, *taķrīz* olundu.

ķarriż (قرض) *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, *taķrīz* eyle ma'nāsına ķubbaż *rukka* ' *vezninde* 'Arabīde ķablubaēaya müşābih bir ħayvān adıdır.

ķazaż (قضا) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ta'āmı ve ħilāl temīz ve tāhir olmayup ħurde ħurde taşlu olmak ma'nāsına.

ķaziż (قضا) *ketif vezninde* 'Arabīde çakıl taşlu ve molozlu yere dēnür.

Faşlü'l-Ķāf Bi't-Ṭā'

ķurāṭ (قراط) *ēurāb vezninde* 'Arabīde fitīl ucundan yanmış yer ma'nāsına.

ķırāṭ (قراط) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, *ķirūṭ* ma'nāsına ki yarım denk aēırlıēa dēnür.

kıst (قسط) *bi-kesri'l-kaf ve sükūni's-sīn* 'Arabīdir, 'adl ve hisse ve naşīb ne nişf-ı şā' olan ölçek ma'nāsına, cem'i **akṣūt** gelür.

kaṣaṭ (قسط) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, boyun kurı olmak ma'nāsına ve hayvāniñ iki kıc ayakları tođrı ve denk olmak ma'nāsına, cem'i **akṣaṭ** gelür.

kuṣṭ (قسط) *bi-żammi'l-kāf ve sükūni's-sīn* 'Arabīde topalak denilen ot ma'nāsınadır, birkaç nev' olur.

kaṭṭ (قط) *bi-fethi'l-kāf ve teşdīdi't-tā* 'Arabīdir, bir nesne ėnine kesilmek ve narḥ-ı ġālī olmak ma'nāsına ve şac kıvırcık olmak ma'nāsına.

kıṭṭ (قط) *bi-kesri'l-kāf ve teşdīdi't-tā* 'Arabīdir, naşīb ve hisse ve hüccet-i kâzı ma'nāsına şakk gibi ve kitāb ve kâğıd ma'nāsına, cem'i **kuṭṭ** gelür ve sinnevr ma'nāsına *bi't-teşdīdi'n-nūn*.

kaṭ (قط) *bi-fethi'l-kāf ve sükūni't-tā* 'Arabīde esmā'-i ef'ālden bir isimdir, ebed ma'nāsına.

kaṃṭ (قمت) 'Arabīdir, kuş dişisine cimā' ėtmek ma'nāsına ve yeñi tođan çocığı beze şarup a'zāsını bağlamak ma'nāsına.

kımiṭ (قمت) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, huṣṣ dedikleri nesneyi bağladıkları ip ma'nāsına.

kaḃṭ (قبط) *ḥabṭ vezninde* 'Arabīdir, bir nesneyi el ile cem' ėtmek ma'nāsına.

kıḃṭ (قبط) *sıḃṭ vezninde* 'Arabīde Mısır halkına dēnür, anlar ehl-i Mısırniñ aşlıdır, bizim lisānımızda cingeneye **kıḃṭī** dērler, Fārisīde dađı bu vecihledir.

kaṛṭ (قرط) *faṛṭ vezninde* Fārisīdir, mısır dikenini ki sanṭ ağacı dērler.

kıṛṭ *bi-kesri'l-kāf* Fārisīdir, pıraşa nev'inden bir nesnedir ki 'Arabīde kürrāşü'l-buḳūl ve keşrātü'l-mā' dedikleridir.

kaṛṭ (قرط) *bi-żammi'l-kāf* Fārisīdir, yonca denilen sebze ma'nāsına. [553]

kaṛraṭa (قرط) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, takṛīṭ* ėtdi ya'nī hayvāniñ başına yular taḳdı.

kaṛiṭa (قرط) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, takṛīṭ* olundu.

kaṛriṭ (قرط) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen takṛīṭ* eyle ma'nalarına.

kaḥṭ (قحط) *faṛṭ vezninde* 'Arabīde pek urmak ma'nāsına ve yağmur

yağmayup muhtebis olmak ma'nāsına ve kurağ ma'nāsına.

kaḥaṭ (فحط) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, kıtlık seneye dēnür.

kuḥṭ (فحط) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīde bir nev' ot ma'nāsına.

kalaṭ (قلط) *semek vezninde* 'Arabīdir, cin ve şeyāṭīn evlādından üç nefer şahşıñ ismidir.

kaḥṭ (قلط) *ḥalt vezninde* 'Arabīdir, çirkīnlik ve yaqışsızlık ma'nāsına.

Faṣlü'l-Ḳāf Bi'z-Zā'

karaz (قرظ) *bi-fethateyn* 'Arabīde saḥtiyān debāğat eyledikleri selem ağacınıñ yaprağına 'alā kavlin sant ağacınıñ yemişine dēnür ki palamuṭ gibi anlar ile debāğat olunur ve bir kimse zelīl iken 'izz ü siyādete nā'il olmak ma'nāsına.

karz (قرظ) *karz vezninde* 'Arabīdir, kaṭ ma'nāsına.

Faṣlü'l-Ḳāf Bi'l-'Ayn

kın' (قنع) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, silāḥ ma'nāsına.

kana' (قنع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, kısmete rāzı olmak ma'nāsına.

ḳani' (قنع) *ketif vezninde* 'Arabīdir, pek ḳanā'at şāḥibi ādeme dēnür.

kan' (قنع) *men' vezninde* 'Arabīdir, koyun otlağa meyl etmek ma'nāsına.

ḳur' (قنع) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīdir, otsuz tazlak yere ıtlāk olunur.

ḳari' (قنع) *ketif vezninde* 'Arabīdir, pend ve meşveret ḳabül eden ādeme dēnür.

ḳarra'a (قنع) *tef'ül bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taḳrī'* etdi ya'nī melāmet etdi.

ḳurri'a (قنع) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taḳrī'* olundu.

ḳarri' (قنع) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen taḳrī'* eyle ma'nāsına ki melāmet eyle demek olur.

ḳam' (قمع) *cem' vezninde* 'Arabīde urmağ ma'nāsına ve zelīl ve maḳhū eylemek ma'nāsına.

ḳama' (قمع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, havāda olan pusarığ ma'nāsına.

ḳar' (قنع) *fer' vezninde* 'Arabīdir, ḳapu çalmak ma'nāsına vāḥidesinde **ḳur'a** dērler ve gülābdān ma'nāsına ve ḳarb ve şavt ve eti şoyulmuş kemik ma'nāsına, bu münāsebetle cem'i **ḳarū'** gelür.

qara´ (قرع) *bi-fethateyn* ´Arabīde beyāzca sivilci ve qabarcık ki deve yavrısında olur ve eli kesilmiş ādemiñ kesik yerinde kalan ´uzvı bakiyesine dēnür ve hastelikden [554] bir kimseniñ şacı dökülmek ve hālī qalmaq ma´nalarına.

qarrā´ (قراع) *şeddād vezninde* ´Arabīde ağac qağan denilen kuş ma´nāsına.

qirā´ (قراع) *kitāb vezninde* ´Arabīde cimā´ etmek ma´nāsına.

quṭa´ (قطع) *şured vezninde* ´Arabīdir, bi´l-küllıye qaṭ´-ı raḥm eden kimseye dēnür.

quṭ´ (قطع) *bi-zammi´l-kāf* ´Arabīdir, bir ´illet sebebiyle ādemiñ eli kesilmek ve nefes kesilüp harıl harıl nefes almak ma´nāsına.

qaṭ´ (قطع) *naşb vezninde* ´Arabīdir, kesmek ma´nāsına.

qaṭṭa´ (قطع) *rukka´ vezninde* ´Arabīdir, *qaṭṭiñ* cem´idir, yol kesiciler dēmek.

qaṭı´ (قطع) *ketif vezninde* ´Arabīdir, sesi ve şadāsı münqaṭı´ olmuş ādeme dēnür.

qıṭ´ (قطع) *bi-kesri´l-kāf ve sükūni´t-tā* ´Arabīdir, geceniñ bir miqdārına

dēnür, *tā´ifatun mina´l-layl*⁷³ ma´nāsına ve ´inde´l-ba´z zulmetü aḥiri´l-leyl ma´nāsına ve deve üzerine örtilen palās ma´nāsına ve büyük ve yaşşı oq dermeni ve ´inde´l-ba´z küçürek temren ma´nāsına, cem´i *akṭa*´ ve *akṭā*´ gelür.

qaṭṭa´a´ (قطع) *tef´ıl bābından fi´l-i māzī-i ma´lūmdur, taḳṭı*´ etdi ya´nı pāre pāre etdi.

quṭṭı´a´ (قطع) *bāb-ı mezkūrdan fi´l-i māzī-i mechūldür, taḳṭı*´ olundu ma´nāsına.

qaṭṭı´ (قطع) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen pāre pāre eyle* ma´nāsına.

quṭṭā´ (قطاع) *rummān vezninde* ´Arabīde rehznān ve ḥarāmzād-gān ma´nasına.

quṭā´ (قطاع) *gurāb vezninde* ´Arabīdir, ´ubür etmek ve şu kesilmek ve aḥir maḥalle gitmek ve bir ´illet sebebiyle ādemiñ eli kesilmek ma´nāsına.

qal´ (قلع) *ḥal´ vezninde* ´Arabīdir, qoparmaq ma´nāsına ve tağarcık ma´nāsına.

⁷³ Gece tayfası.

ḳul (قلع) *bi-ḳammi* 'l-ḳāf 'Arabīde yürimek ḥuṣūṣunda ḳavī olan kişiye dēnür.

ḳali (قلع) *bi-fethi* 'l-ḳāf ve *kesri* 'l-lām ve *sükūni* 'l- 'ayn 'Arabīdir, *ismun ma'danun yansibu ilayhi* 'r-raṣāṣu *cayyidun*.⁷⁴

ḳala (قلع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, uyuşmuş ḳana dēnür, 'alax gibi.

ḳılı (قلع) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, gemi ḳanadı şirā'-ı sefīne gibi cem'i **ḳalā** gelür ve eyerde oturamayan ādeme dēnür.

ḳalle'a (قلع) *tef'il bābindan fi* 'l-i māzī-i *ma'lūmdur, taḳlī* 'ètdi ya'nī ḳopartdı ma'nāsına.

ḳulli'a (قلع) *bāb-ı mezkürdan fi* 'l-i māzī-i *mechūldür, taḳlī* 'olundu ma'nāsına.

ḳalli (قلع) *bāb-ı mezkürdan emirdir, sen taḳlī* 'eyle ya'nī ḳopart dēmek olur.

ḳuvā (قواع) *ḡurāb vezninde* 'Arabīde tavşan ma'nāsına mü'enneşi **ḳuvā** 'adır.

ḳavvā (قواع) *şeddād vezninde* 'Arabīde pek urucı ḳurda dēnür.

ḳaş (قشع) *ḳaṭ* 'vezninde 'Arabīde açmak ve gidermek ve taḡıtmak ma'nāsına.

ḳıṣṣa (قشع) *bi-kesri* 'l- 'ayn ve *fethi* 'ş-şīn 'Arabīdir, ḥamām süpründüsü ve cild-i yābis ma'nāsına ve deriden yapılmış beyt ma'nāsına, cem'i **ḳuṣū** 'gelür.

ḳaşi (قشع) *ketif vezninde* 'Arabīdir, ḳurı nesneye dēnür ve mütelevven kimseye dēnür.

ḳıbā (قباع) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, [555] ḥınzır burnunu ḥorlatmak ma'nāsına.

ḳabbā (قباع) *şeddād vezninde* 'Arabīde ḳorḳax ḥınzıra dēnür.

ḳubā (قباع) *ḡurāb vezninde* 'Arabīdir, aḥmak ādeme dēnür ve bir büyük kīleye dēnür.

ḳab (قبع) *ṭab* 'vezninde 'Arabīde ḥınzırın burun ötdürmesine dēnür.

ḳuba (قبع) *şured vezninde* 'Arabīdir, kirpi ma'nāsına ve ḥayvānāt-ı bahriyeden bir küçük ḥayvandır.

ḳub (قبع) *bi-ḳammi* 'ḳāf 'Arabīdir, 'askeriñ alaylarında çalınan borı ve tranpete ma'nāsına.

⁷⁴ Kurşun tabir edilen güzel bir madenin ismidir.

kıt (فتع) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, bün olmayan gārda vāki' bal arısının kovanına dēnür.

kata (فتع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ağac kurdı ma'nāsına ve 'alā kavlin eşcāre müstevlī olan uvacık kurdulara dēnür.

kad (فدع) *ved* 'vezninde 'Arabīde men' eylemek ma'nāsına ve bir nesneyi yāhūd bir emri yüridüp infāz eylemek ma'nāsına.

kada (فدع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, gözün nūri fersiz za'if olmak ma'nāsına ve pīrlik hengāmı gelüp çatmak ma'nāsına.

kadi (فدع) *ketif* 'vezninde 'Arabīde pek ürkek ata dēnür.

karī (فريع) *fa'ül* 'vezninde 'Arabīdir, deve yavrısına ve köşegine dēnür.

kari (فريع) *sekīt* 'vezninde 'Arabīde kavmiñ seyyid ve zīşānına dēnür.

kaşā (فشاع) *kazā* 'vezninde 'Arabīde ve murādıfidir ki 'Arabīde tesettür edecek ednā giyecege dēnür.

kuşā (فشاع) *gurāb* 'vezninde 'Arabīdir, dişi şırtlan āvāzına denür.

kaş (فصع) *naşb* 'vezninde 'Arabīdir, suyuñ yudumlarını yudmak ve tavār gevişi gerü yudmak ma'nāsına yāhūd

çıynemek ma'nāsına ve bir kimse hānesinden çıkmayıp hānesini oturup beklemek ma'nāsına ve bir kimseyi hı'orlamak ve taḥkīr etmek ve çocuğün tepesine şamar ile urmak ma'nāsına, ba'zıları dērler ki bu vecihle urmak çocuğün büyümeüp cura kalmasına sebep olur.

kaşı (فصع) *ketif* 'vezninde 'Arabīde cura kalmış oğlana ve cāriyeye dēnür.

kaşa (فصع) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, oğlan ve cāriye boy pos sürmeyüp cura kalmak ma'nāsına.

ku (فغ) *bi-zammi'l-kāf* ve *teşdīdi'l-* 'ayn 'Arabīdir, pek acı şuya dēnür.

ka (فغ) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabīdir, bir ādemiñ ḥaḳḳında bī-pervā ve bī-muḥābā sözler söylemek ma'nāsına.

kaḫ (فقق) *nef* 'vezninde 'Arabīde kaḳan tarzında ağacdan ve sā'ir nesneden siperlenecek nesne ma'nāsına.

kaḫa (فقق) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, kulak kıvrık olmak ma'nāsına.

kulā (فقلع) *gurāb* 'vezninde 'Arabīdir, balçıga dēnür ki şuyı çekildikde yarılıp çatlar ola.

kalā (فقلع) *kitāb* 'vezninde 'Arabīdir, *kal* 'a lafzınıñ cem'idir.

ḳallāʻ (فلاع) *ṣeddād* vezninde ‘Arabīdir, kezzāb ma‘nāsına ve pūzevenk ma‘nāsına ve kefen şoyıcı ma‘nāsına.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’l-Ġayn [556]

ḳadaġ (قدغ) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, şığır boynuzundan yapılmış kadehe dēnür, Hindistān’da ve Gürcistān’da müte‘ārifdir.

ḳudġ (قدغ) *bi-zammi’l-ḳāf* Türkīde eşek şıpasına dēnür, hālā Dehḳānīler **ḳoduḳ** ta‘bīr ederler.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’l-Fāʻ

ḳāf (قاف) *bi-fethi’l-ḳāf* ‘Arabīde ḥurūf-ı hecādan yigirmi birinci ḥarfīñ ve cebel-i ma‘rūfuñ ismidir.

ḳāf (قاف) *bi-fethi’l-ḳāf* ḳurı ot ve muṭlakā ḳurı nesne ma‘nāsına.

ḳazf (قذف) *bi-fethi’l-ḳāf* ve *sükūni’z-zāl* ve *’l-fāʻ* ‘Arabīdir, atmaḳ ve şetm etmek ma‘nāsına.

ḳazaf (قذف) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ba‘īd ma‘nāsına.

ḳarif (قرف) *ketif* vezninde ‘Arabīde sezāvār ve lāyık ma‘nāsına.

ḳarf (قرف) *şarf* vezninde ‘Arabīdir, töhmet etmek ve ‘ayīb isnād etmek ve eşvāb vaż‘ olan taġarcıḳ ma‘nāsına ki

deriden olur, cem‘i **ḳarāf** ve **ḳurūf** gelür.

ḳırf (قرف) *bi-kesri’l-ḳāf* ve *sükūni’r-rāʻ* ‘Arabīdir, her nesneniñ derisi ve ḳabı ḳışr ma‘nāsına ve ağac ḳabuġunu şoymaḳ ma‘nāsına.

ḳaraf (قرف) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, ḥastegāne yakın olmaḳ ve ḳarışmaḳ ma‘nāsına.

ḳatf (قطف) *darb* vezninde ‘Arabīdir, esb ve sāʻir ḥayvān āheste yürimek ve adımını gec atmaḳ ve ḳat‘-ı ‘ineb ve tırmalamaḳ ma‘nālarına.

ḳataf (قطف) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, eşer ve nişāna ıtlāḳ olunur ve isfenāḥ-u rümī ma‘nāsına.

ḳıtf (قطف) *bi-kesri’l-ḳāf* ve *sükūni’t-tāʻ* ‘Arabīdir, salkım ma‘nāsına ‘unḳūd gibi cem‘i **ḳuṭūf** gelür ve bir yere cem‘ olmuş yemiş ma‘nāsına.

ḳaff (قف) *bi-fethi’l-ḳāf* ve *teşdīdi’l-fāʻ* ‘Arabīdir, parmaḳ arasında nesne gizlemek ve ot ḳurutmaḳ ma‘nāsına.

ḳuf (قف) *bi-zammi’l-ḳāf* ve *sükūni’l-fāʻ* ‘Arabīdir, mekān-ı mürtefi‘ ma‘nāsına.

ḳıf (قف) *bi-kesri’l-ḳāf* ‘Arabīde emirdir, sen vaḳf eyle ṭur dēmek.

ķūf (قوف) ‘Arabīdir, biriniñ ardınca gitmek ma‘nāsına ve eñse şacı ma‘nāsına.

ķof (قوف) *şof* vezninde Türkīdir, içi boş gevşek maķamında müsta‘meldir.

ķahif (قحف) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, ķāb ma‘nāsına, cem‘i **ķahāf** gelür ve dimāğ üstünde olan baş kemigi ma‘nāsına.

ķahif (قحف) *bi-fetħi‘l-ķāf ve kesri‘l-ħā* ‘Arabīdir, ķab içinde olan şuyı tamāmen içmek ma‘nāsına.

ķihāf (قحاف) *ķitāb* vezninde ‘Arabīdir, **ķahf** dedikleri ķāse-i mezbūrlar ile bāde içüp ‘işret eylemek ma‘nāsına.

ķuhāf (قحاف) *ğurāb* vezninde ‘Arabīdir, uğradığı nesneleri süpürüp götüren seyl şuyuna dēnür.

ķızāf (قذاف) *ķitāb* vezninde ‘Arabīde alup atmağa elin müteħammil olduğu taşa dēnür.

ķazzāf (قذاف) *şeddād [557]* vezninde ‘Arabīdir, terāzū ve mīzāna dēnür.

ķaşaf (قشف) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, bir ādemiñ vücūdu pis ve murdār olmak ma‘nāsına.

ķaşif (قشف) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, bir ādemiñ çehresini güneş yāħūd fakr ve fāķa ta‘bīr etmek ma‘nāsına.

ķaşf (قصف) *naşb* vezninde ‘Arabīdir, kıрмаķ ma‘nāsına.

ķaşaf (قصف) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, bir nesne gevşek ve süst ve za‘īf olmak ma‘nāsına.

ķaşif (قصف) *ketif* vezninde ‘Arabīdir, süst ve za‘īf nesneye dēnür.

ķıţāf (قطاف) *ķitāb* vezninde ‘Arabīde dābbeniñ eşkini tar olmak ma‘nāsına.

ķıţāf (قطاف) *ķıţām* vezninde ‘Arabīdir, eme ve cāriye ma‘nāsına.

ķaţāf (قطاف) *şeħāb* vezninde ‘Arabīdir, üzüm kesimi ve meyve düşürümü ma‘nāsına.

ķuţūf (قظوف) *ku‘ūd* vezninde ‘Arabīdir, dābbeniñ eşkini tar olmak ma‘nāsına.

ķaţūf (قظوف) *şabūr* vezninde ‘Arabīdir, eşkini tar dābbeye dēnür.

ķa‘f (قفف) *za‘f* vezninde ‘Arabīdir, bir nesneyi kökünden ķoparmak ma‘nāsına.

ķa‘af (قفف) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, düşmek ma‘nāsına suķūt gibi.

ķılđ (ķľľ) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, ķavşāra sepedi gibi büyük zenbīle dēnür ve ķahve ferdesine dēnür ve ķışır ma'nāsına.

ķalaf (ķľľ) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, sūnnetsiz olmak ma'nāsına.

ķulef (ķľľ) *şured vezninde* 'Arabīdir, sūnnet eylemek ma'nāsına.

ķillef (ķľľ) *ķinneb vezninde* 'Arabīdir, havż diblerinde ve seyl akındısı maħallerde ķurıyup ķalan balķıĝa dēnür.

ķanef (ķľľ) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ķulaķlar küçük ve ķalın olarak başı yapışık olmak.

ķinnef (ķľľ) *ķinneb vezninde* 'Arabīdir, seyl şuyundan ķalup pare pāre yarılmış balķıĝa dēnür.

ķavf (ķľľ) *ķavf vezninde* 'Arabīdir, iz sürüp gitmek ma'nāsına.

ķūf (ķľľ) *şūf vezninde* 'Arabīdir, boş ve tehī ma'nāsına.

Faşlı'l-ķāf Bi'l-ķāf

ķurılıķ (ķľľ) *bi-żammi'l-kāf ve kesri'r-rā* 'Türkīde yaşlıĝıñ zıddıdır, yübüset ruķūbetiñ zıddı olduĝı mişillü.

ķorılıķ (ķľľ) *bi-ķarekāt* Türkīde ağacılık dēmek olur.

ķırķ (ķľľ) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, fenā şuya dēnür ve 'ādet ve şıĝār-ı nāsa dēnür ve mekān-ı müstevī ma'nāsına ve Türkīde esmā'-i 'aşerātdandır, Arabīde murādifi erba'ındır.

ķarķ (ķľľ) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabīde şavtü'd-decāce ma'nāsına.

ķatılıķ (ķľľ) *bi-fethi'l-kāf ve kesri't-tā* 'Fārisīde ve Türkīde müsta'meldir, yogurt ve keş ve turşı ve ķāşnī maķūlesini ba'ż-ı nebātāt ile ķaynadup veyā ķarışdırup ĥurāk eder. [558]

ķıtılıķ (ķľľ) *bi-kesrateyn* Türkīde kettāndan ĥāşıl olur ki yapılara ve buña dā'ir şeylere şarf olunur nesnedir.

ķolı yok (ķľľ) *bi-żammi'l-kāf ve'l-yā* 'Türkīdir, ķolak dēmek olur.

ķulı yok (ķľľ) *bi-żammi'l-kāf ve'l-yā* 'Türkīdir, *ķolesi yok* dēmek olur.

ķavli yok (ķľľ) *bi-żammi'l-kāf ve'l-yā* 'Türkīdir, *muķāvelesi yok* dēmek.

ķāk (ķľľ) *tāk vezninde* 'Arabīdir, alaca ķarĝa ma'nāsına.

kağ (قاغ) *sağ* vezninde Türkîde emirdir, dürt demek ve Fârisîde huşk ve kadîd ma'nāsına.

kabağ (قباغ) *bi-fethi'l-kāf* Türkîdir, Fârisîde murādifi küdüdür.

kağ (قاغ) *bi-fethi'l-kāf* ve *meddi'l-bā'i'l-Fārisī* Türkîdir, murādifi Fârisîde pîledir, pîle-i çeşm denür ki göz kağacı ma'nāsına.

kağ (قاغ) *zübeyr* vezninde 'Arabîde bir mevzi' adıdır.

kağ (قاغ) *bi-kesri'l-kāf* Türkîdir, şınmış ve meksür ma'nāsına.

kağ (قاغ) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, muğtarib ve bî-kağar olmak ma'nāsına.

kağ (قاغ) *ketif* vezninde 'Arabîdir, muğtarib ve bî-kağar âdeme denür ve Türkîde kağafe ma'nāsına.

kağ (قاغ) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabîdir, ĥaddi mütecāviz uzun olan kişiye denür ve yel kovan ağmak âdeme denür.

kağ (قاغ) *bi-fethi'l-kāf* ve *sükūni'l-yā* 'Arabîdir, decāceniñ çağırmasından hikāyedir.

kağ (قاغ) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabîde ĥaddi mütecāviz uzun âdeme denür.

kağ (قاغ) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabîdir, decāceniñ āvāzesine denür.

Faşlü'l-Kāf Bi'l-Kāf

kağ (قصابك) *atabek* vezninde Fârisîde bir kuşdur, ekşeriyā şu kenārlarında gezer gāyet hoş ayende reftarı vardır ve ziyādesiyle uçması keskin olur Türkîde şuna derler.

kağ (قصابك) *bi-fethi'l-kāf* ve *teşdīdi'ş-şādi'l-memdūde* 'Arabîde *bi-kāfi'l-ħiṭāb* seniñ **kağ**ıñ demek olur.

kağ (قصابك) *bi'l-feth nefrek* vezninde Fârisîde şadef envā'ından 'Arabîde ĥalezūn ve Türkîde kağlıklı sümükli böcek ta'bīr olunur.

kağ (قصابك) *bi'l-feteħāt* ve *bi'l-kāfi'l-ħiṭāb* 'Arabîde seniñ kağışın demek olur.

Faşlü'l-Kāf Bi'l-Lām

kağ (قذل) *bi-fethi'l-kāf* ve *'z-zāl* 'Arabîde 'ayb ve nağışa ma'nāsına.

kağ (قذل) *azil* vezninde 'Arabîdir, bir âdemiñ eñsesine urmağ ma'nāsına.

kağ (قذل) *bi-fethi'l-kāf* ve *'z-zāl* 'Arabîdir, pek çirkīn topallığa denür, 'alā kağlin baldırın incelmesine denür.

ķazil (قزل) *‘azil vezninde* ‘Arabīdir, sıçramak ma‘nāsına ve 7opal gibi yürimek ma‘nāsına.

ķafıl (قفل) *naql vezninde* ‘Arabīdir, bir nesneyi taķdīr ēdüp oranlamak ma‘nāsına ve ğılāl birikdirmek [559] ma‘nāsına.

ķafel (قفل) *bi-fethateyn* ‘Arabīde cem‘dir, seferden ‘avdet ēden ādemlere dēnür.

ķamel (قمل) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bitli olmak ma‘nāsına ve vücūdı bitlenmek ve ķarnı büyük ve ĥaķīr ma‘nāsına.

ķamil (قمل) *ketif vezninde* ‘Arabīde bitli ādeme ve bitli nesneye dēnür.

ķaml (قمل) *neml vezninde* ‘Arabīdir, kehle ma‘nāsına.

ķammil (قمل) *bi’t-teşdīd ‘attıl vezninde* ‘Arabīdir, ĥurde ķarınca ma‘nāsına ve ķanadsız çekirgeye dēnür.

ķanbel (قنبل) *tenbel vezninde* ‘Arabīde insān ğürūhuna ve at bölüğüne dēnür.

ķunbül (قنبل) *sünbüil vezninde* ‘Arabīdir, ķalın gövdeli ādeme dēnür.

ķahl (قهل) *sehl vezninde* ‘Arabīdir, vücūdıñ derisinden 7arāvet çekilüp ķupķurı olmak ma‘nāsına.

ķahel (قهل) *bi-fethateyn* ‘Arabīdir, bir ādem tanzīf bedene mübālāt eylemeyüp kirlü paşlu olmak ma‘nāsına.

ķaşşāl (قصال) *bi’t-teşdīd faşşāl vezninde* ‘Arabīdir, arslan ma‘nāsına.

ķışal (قصال) *kitāb vezninde* Türkīde emirdir, küçül ma‘nāsına.

ķaşl (قصل) *faşl vezninde* ‘Arabīdir, kesmek ma‘nāsına.

ķaşal (قصل) *beşal vezninde* ‘Arabīde buğday içinde olan siyāh dāneler ki aña külce dērler.

ķaşıl (قصل) *ketif vezninde* ‘Arabīde recül-i za‘īf ma‘nāsına.

ķāl (قال) *ĥāl vezninde* ‘Arabīdir, söz ma‘nāsına.

ķal (قال) *bal vezninde* Türkīde erimek maķāmında ve tevaķķuf ētmek maĥallinde isti‘māl ēderler.

ķol (قول) *şol vezninde* Türkīdir, bāzū ma‘nāsına ve ķāker ma‘nāsına ve üç beş neferle 7olaşup gezenlere dēnür.

ķavil (قول) *ĥavil vezninde* ‘Arabīdir, **muķāvele** ma‘nāsına.

ķul (قل) *bi’z-zamm ve’s-sükūn ķāle yeķülüden* emirdir, sen söyle ma‘nāsına.

qall (قل) *hall* vezninde ‘Arabîdir, az olmak ma‘nāsına.

qıl (قل) *bi-kesri’l-kāf* ‘Arabîdir, ditremege beñzer bir hāletdir ve Türkîde emirdir, yap ve eyle maqāmında isti‘māl olunur ve mūy ve tūy demek.

qaḫl (قطل) *bi’l-feth* ve *’s-sükūn* ‘Arabîdir, kesmek ma‘nāsına *qat*‘ gibi ve bir ādemiñ boynuna urmaq ma‘nāsına. *Yuqālu qatāla ‘unuqahū iz dārabahā.*⁷⁵

quḫl (قطل) *bi-ḡammeteyn* ‘Arabîde **qaḫl** kelimesinden cem‘dir ve **maqḫū**‘ ma‘nāsına müfred olur.

qaḫḫale (قطل) *tef‘īl bābından fi’l-i māzī-i* ma‘lūmdur, **qaḫ**‘ eyledi.

quḫḫile (قطل) *bāb-ı mezḡurdan fi’l-i māzī-i* mechūldür, **qaḫ**‘ olundu.

qaḫḫil (قطل) *bāb-ı mezḡurdan emirdir*, sen **qaḫ**‘ eyle ma‘nāsına.

qılqıl (قلقل) *bi-kesri’l-kāfeyn* ‘Arabîdir, bir nev‘ ot ma‘nāsına.

qulqul (قلقل) *būlbūl* vezninde ‘Arabîde ziyāde yürigen at ma‘nāsına ve büyük

derin deñiz ma‘nāsına ve avāze ma‘nāsına.

qalkāl (قلقال) *halḫāl* vezninde ‘Arabîdir, deprenmiş ma‘nāsına.

qılqāl (قلقال) *bi-kesri’l-kāf* ‘Arabîdir, hareket étdirmek ma‘nāsına.

qıl (قيل) *fīl* vezninde ‘Arabîdir, mülük-i Ḥumeyr‘den bir melik ismidir ve ulu ve şerīf ma‘nāsına cem‘i **qiyāl** gelür.

qīyle (قيل) *sīyle* vezninde [560] ‘Arabîdir, söz ve kelām ma‘nāsına ve *fi’l-i māzī-i mechūl* olur, söylendi ve denildi ma‘nāsına gelür.

qavvāl (قوال) *şeddād* vezninde ‘Arabîdir, nāzik-i sūḫan ādeme dēnür, keşīrū‘l-kelām ve keşīrū‘l-**qavl** ma‘nāsına.

qo al (قوال) *bi-ḡammi’l-kāf* ve *meddi’l-elif* kelimeteyn olarak Türkîde emirdir, bir nesneyi yerine vaḡ‘ eyle, tekrār aḫz eyle demek olur.

qaval (قوال) *mekān* vezninde Türkîde bir nev‘ düdük ismidir.

qayal (قيل) *bi-fethateyn* ‘Arabîde yolda gider iken karşıda peydā olan tümsek ve yüce yere dēnür ve taḡ tepesine dēnür.

qabl (قيل) *bi-fethi’l-kāf* ve *sükūni’l-bā* ‘Arabîdir, evvel demek.

⁷⁵ Boyna vurulduḡu zaman “*qatāla* ‘*unuqahū*” derler.

qubl (قبل) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīde zükür ve ināşın öñüne dèrler ardına dübür dènür.

qibel (قبل) *bi-kesri'l-kāf* ve *fethi'l-bā* 'Arabīdir, qarşuda peyda olan şey'e dènür ve cānib ve tākāt ve 'ind ma'nāsına.

qabbil (قبل) *bi-fethi'l-kāf* ve *teşdīdi'l-bā* 'i'l-meksüre 'Arabīde *tef'īl bābından emirdir*, sen öb ve **taqbīl** eyle dèmek.

qabbele (قبل) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taqbīl** ètdi ma'nāsına.

qubbile (قبل) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **taqbīl** olundu ma'nāsına.

qatl (قتل) *bi-fethi'l-kāf* ve *sükūni't-tā* 'Arabīdir, depelemek ve qarışdırmak ma'nāsına.

qatele (قتل) *şülāşīden fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **qatl** ètdi ma'nāsına.

qutile (قتل) *fi'l-i māzī-i mechūldür*, **qatl** olundu ma'nāsına.

qatil (قتل) *ketif vezninde* 'Arabīde dilīr ve māhir düşman **muqātile** dènür, cem'i **akṭāl** gelür ve dost ve hayır ve mişl ve şecī' ve bahādır ma'nalarına ve eşnā-yı harbde bir ādemiñ hempāsına dènür.

qattele (قتل) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur*, **taqtīl** ètdi.

quttile (قتل) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür*, **taqtīl** olundu.

qattil (قتل) *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **taqtīl** eyle ma'nalarına ki teksīr-i mütezammındır.

qutül (قتل) *bi-zammeteyn* 'Arabīde keşīrū'l-**qatl** ma'nāsına olan *bi'l-fethi qatül* kelimesiniñ cem'idir.

qatel (قتل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, nefis ve baqiyetü'l-cism ma'nāsına.

qatāl (قتال) *kitāb vezninde müfā'ale babından maşdardır*, **muqātele** ètmek.

qatāl (قتال) *sehāb vezninde* 'Arabīdir, nefis ve zāt ma'nāsına ve baqiyeye-i cism ve cüsse ma'nāsına.

quttāl (قتال) *rummān vezninde* 'Arabīdir, **qatīl**ñ cem'idir.

qattāl (قتال) *gaddār vezninde* mübālağa ile **qatl** èdici ma'nāsına.

qahāl (فحل) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, efrāt-ı za'afdan bedeniñ derisi quruyup kemige yapışmak ma'nāsına.

qahil (فحل) *ketif vezninde* 'Arabīde pīrlıkdən nāşī vücūdı quruyup derisi kemigine yapışmış ādeme dènür.

Faşlü'l-Ḳāf Bi'l-Mīm

ḳazem (قذم) *bi-fethi'l-ḳāf ve'z-zāl*

'Arabīdir, şuyı yudum yudum içmek ma'nāsına [561] ve 'atā'-ı keşir ma'nāsına ve tiz ve serī' ma'nāsına.

ḳazm (قذم) *cezme vezninde* 'Arabīdir, bir ādeme defa'aten māl-ı nefis vèrmek ma'nāsına.

ḳuzum (قذم) *bi-zammeteyn* 'Arabīdir, belürsiz olmuş ḳuyulara dènür.

ḳızım (قذم) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabīdir, katı ve şedīd ma'nāsına.

ḳaram (قرم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, ete ve laḥme ziyāde ārzū ètmek ve maḥbūb ve ma'sūḳa olan şevḳ ve ārzūda daḫi isti'māl olundu ma'nāsına ve deryāda çināra müşābih bir şecerdir.

ḳırm (قرم) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabīdir, seyyid ve ulu ma'nāsına, cem'i **ḳurūm** gelür.

ḳazem (قزم) *bi-fethi'l-ḳāf ve'z-zā'* 'Arabīdir, bir kimse deni'ü'l-vücūd olmaḳ ma'nāsına ve ḳaparaḳ sür'atle yemek yemek ve bütün bütün yutmaḳ ma'nāsına ve aşılız ma'nāsına, müfredinde ve cem'inde **ḳuzm** dèrler.

ḳızım (قزم) *bi-kesrateyn* 'Arabīdir, nākes ve fūrumāyeye dènür ki insān molozi ta'bīr olunur.

ḳazm (قزم) *'azm vezninde* 'Arabīdir, 'ayıplamaḳ ma'nāsına.

ḳızım (قزم) *bi-kesrateyn* Türkīdir, murādifi binti ve Fārisīde murādifi duḫterimen terkībleridir.

ḳasm (قسم) *naşb vezninde* 'Arabīdir, bulmaḳ ve ayırmaḳ ve baḫş eylemek ve kesmek ma'nālarına.

ḳısm (قسم) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabīdir, hisse ve naşīb ve bölmek ma'nāsına, cem'i **akşām** gelür.

ḳasem (قسم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, yemīn ve sevgend ma'nāsına.

ḳaseme (قسم) *tef'īl babından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taḳşīm* ètdi ma'nāsına.

ḳussime (قسم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taḳşīm* olundu.

ḳassim (قسم) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen taḳşīm* eyle ma'nāsına.

ḳasām (قسام) *fesād vezninde* 'Arabīdir, güzellik ma'nāsına ve ziyāde sıcaklık ma'nāsına.

ḳassām (قسام) *şeddād vezninde* 'Arabīde māl eytāmı bulıcı ve yemīn vèrici ma'nāsına.

ḳaşm (قشم) *çeşm vezninde* 'Arabīde ta'ām yemek 'alā ḳavlin çok yemek ve açlık

ma'nāsına ve cem' ve 'atā etmek ma'nalarına.

ķışm (قشم) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīdir, siriřt ve tabī'at ma'nāsına ve muṭlakā řu aķındısına dēnür, cem' i **ķuřūm** gelür ve cisim ve beden ma'nāsına ve řekl ve hey'ete dēnür ve kızardılmış laħma dēnür ve bir nesneniñ ařl ve bünyādına dēnür ve ic yaġına dēnür.

ķışım (قشیم) *bi-kesrateyn* Türkīde yayım ve yazım kelimeleriniñ zıddıdır.

ķaṭm (قطم) *naẓm vezninde* 'Arabīdir, kesmek ve ışırmaķ ma'nāsına ve tatmaķ ve deve kükremek ma'nalarına.

ķaṭam (قطم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, cimā' arzūsunu etmek ve laħm ārzūsunu etmek ma'nalarına.

ķalm (قلم) *bi-fethi'l-kāf ve sükūni'l-lām* 'Arabīde tırnaķ ve **ķalem** gibi serd nesneyi kesmek ma'nāsına.

ķalleme (قلم) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taķlīm* etdi ma'nāsına.

ķullime (قلم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taķlīm* olundu ma'nāsına.

ķallım (قلم) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, [562] sen taķlīm* eyle ma'nāsına.

ķalem (قلم) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, yazu yazacaķ ālet ki ķařabü'l-fāris dērler ve

yazu yazacaķ maħall ma'nāsına, cem' i **aķlām** gelür.

ķum (قم) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīde emirdir, sen **ķıyām** eyle ma'nāsına, cem' i **aķlām** gelür.

ķamm (قم) *bi-fethi'l-kāf ve teřdīdi'l-mīm* 'Arabīdir, süpürmek ma'nāsına, cem' i **ķımām** gelür.

ķum (قوم) *bi-zammi'l-kāf fūm vezninde* Türkīdir, murādifi Fārisīde rīkdir.

ķavm (قوم) *řavm vezninde* 'Arabīde ism-i cem'dir, cemā'at-i ricāl ve nisā' ma'nāsınadır.

ķavveme (قوم) *tef'īl bābından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, taķvīm* etdi ma'nāsına.

ķuvvime (قوم) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i māzī-i mechūldür, taķvīm* olundu ma'nāsına.

ķavvim (قوم) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen taķvīm* eyle ya'nī toġrulat ve ta'dīl eyle ma'nāsına.

ķuvvem (قوم) *bi'z-zamm ve't-teřdīd* 'Arabīde **ķā'im** kelimesiniñ cem'idir.

ķayyim (قیم) *bi-fethi'l-kāf ve teřdīdi'l-yā'i'l-meksūre* 'Arabīdir, bir nesneniñ muħāfızı demek ve görüp gözedici ma'nāsına.

kıyem (قیم) *hiyem* vezninde ‘Arabīde *kıyemeti*ñ cem‘idir.

ķavvām (قوام) *şeddād* vezninde ‘Arabīdir, *ķāmeti* mevzūn ve *hūb ādeme* dēnür.

ķavām (قوام) *devām* vezninde ‘Arabīdir, *insāni*ñ boynuna dēnür ve ‘adl ma‘nāsına, cem‘i *ķīm* gelür.

ķivām (قوام) *kitāb* vezninde ‘Arabīdir, bir kimse ile bilece *ķā‘im* olmak ma‘nāsına direk ve ‘amād ma‘nāsına ve nizām ma‘nāsına.

ķuvām (قوام) *gurāb* vezninde ‘Arabīde bir maražıñ ismidir ki ağnāmiñ ayaklarını tutakor.

ķuvvām (قوام) *bi‘z-żamm ve‘t-teşdīd* ‘Arabīde *ķā‘imi*ñ cem‘idir.

ķollarım (قوللرم) *bi-żammi‘l-ķāf ve fethi‘l-lāmi‘ş-şānī* Türkīdir, gözetlerim dēmek olur.

ķavillerim (قوللرم) *bi-fethi‘l-ķāf* Türkīdir, *muķāvelelerim* dēmek olur.

ķullarım (قوللرم) *bi-ħareķatı mezkūre* Türkīdir, ‘Arabīde murādifi *bi-‘ibādīdir*.

ķollarım (قوللرم) *bi-ħareķāt-ı mezkūre* Türkīdir, Fārisīde mirādifi *bāzūhāyımendir*.

ķulum (قولم) *bi-żammi‘l-ķāf ve kesri‘l-lām* Türkīdir, ‘Arabīde murādifi *ene gulām*dır.

ķulum (قولم) *bi-żammi‘l-ķāf ve‘l-lām* Türkīdir, *ķölem* dēmek olur.

kolum (قولم) *bi-ħareķāt-ı mezkūre* Türkīdir, Fārisīde murādifi *bāzūyımendir*.

ķavilim (قولم) *bi-fethi‘l-ķāf ve kesri‘l-lām* Türkīdir, *muķāvelem* dēmek olur.

ķurıyorum (قوريورم) *bi-żammi‘l-ķāf ve kesri‘r-rā‘* Türkīdir, fikr ve endişe édiyorum dēmek olur.

kurıyorum (قوريورم) *bi-ħareķāt-ı mezkūre* Türkīde *za‘īfliyorum* ve *arıklıyorum* dēmek olur.

ķorıyorum (قوريورم) *bi-ħareķāt-ı mezkūre* Türkīdir, muħāfaza édiyorum dēmek olur.

ķaşm (قشم) *bi-fethi‘l-ķāf ve sükūni‘ş-şā‘* ‘Arabīdir, bir ādeme defa‘aten *māl-ı nefis* vėrmek ve *māl cem‘* eylemek ma‘nāsına.

ķışm (قشم) *zifr* vezninde ‘Arabīde *keşirü‘l-‘atā‘* kimseye dēnür, *ħayra şarf* ve ‘iyāline *infāk* için *kesb* ve *cem‘-i māl* éden ādeme dēnür.

qışm (قشم) [563] *cism vezninde* ‘Arabîdir, boz renkli olmak ma‘nāsına.

qahm (قحم) *şahm vezninde* ‘Arabîdir, sâlik bir düziyi eşdirüp gitmek ma‘nāsına.

qahm (قحم) *faḥm vezninde* ‘Arabîdir, pek yaşlu qocaya dênür.

qadem (قدم) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, *sābiḳu ‘l-fī ‘l-amr*⁷⁶ ma‘nāsına ki bir ḫuşūşda sâ‘irler sebḳ ve **taḳaddüm** ḫāletinden ‘ibāretidir.

qaddeme (قدم) *tef‘īl bābından fi ‘l-i māzī-i ma ‘lūmdur*, **taḳdīm** êtdi ma‘nāsına.

quddime (قدم) *bāb-ı mezkūrdan fi ‘l-i māzī-i meḫūldür*, **taḳdīm** olundu ma‘nāsına.

quddim (قدم) *bāb-ı mezkūrdan emirdir*, sen **taḳdīm** eyle dêmek olur.

qudem (قدم) *ineb vezninde maşdardır*, **qudīm** ve dīrīn ma‘nāsınadır ve ism olduğu ḫalde **qudīm**lige dênür.

qudum (قدم) *bi-ḫammeteyn* ‘Arabîdir dilīr ve bahādır ma‘nāsına, eşnā-yı muḫarebedde ‘askeri **teḳaddüm** éder

ve ilerü ilerü gider ve Fārisīde ‘āḳıbet ve encāmḳār ma‘nāsına.

quadm (قدم) *hedm vezninde* ‘Arabîde **taḳaddüm** eylemek ma‘nāsına ki bir kimseniñ öñüne geçmekden ‘ibāretidir.

quadm (قدم) *ketif vezninde* ‘Arabîdir, dilīr olup pek **qudām** şāḫibi ādeme dênür.

qudüm (قدم) *qu ‘ūd vezninde* ‘Arabîdir, bir vāsi‘ seferden ‘avdet édüp vaḫanına gelmek ve bir kiseniñ öñüne geçmek ma‘nāsına ve Fārisīde pīşe ma‘nāsına.

qudüm (قدم) *şabūr vezninde* ‘Arabîdir, pek **qudām** şāḫibi dilīr ādeme dênür.

quşmetim (قسمتم) *bi-kesri ‘l-ḳāf ve fethi ‘l-mīm ve kesri ‘t-tā’* Türkîdir, naşībim maḳāmında müsta‘meldir.

quşsemtüm (قسمتم) *tef‘īl bābından cem ‘i mü‘enneş muḫāḫaba olur*, **quşsīm** êtdiñiz sizler ma‘nāsına.

quşemtüm (قسمتم) *bi-fethateyn fi ‘l-i māzī-i cem ‘i müzekker muḫāḫabdır*, **quşem** êtdiñiz ma‘nāsına.

quşrutdum (فورتم) *bi-ḫammi ‘l-ḳāf ve ‘d-dāl* Türkîdir, taḳdīd êtdim ma‘nāsına.

quşrutdum (فورتم) *bi-ḫarekāt-ı mezkūre* Türkîdir, muḫāḫafa êtdirdim.

⁷⁶ İşte yarış yapmak, yapan.

korundum (قورندم) *bi-zammi'l-kāf* ve *sükūni'n-nūn* ve *zammi'd-dāl* Türkîdir, hıfz olundum ma'nāsına.

kurundum (قورندم) *bi-zammi'l-kāf* ve *d-dāl* Türkîdir, teyebbüs etdim, **kur**ılandım.

quddām (قدام) *zūnnār veninde* 'Arabîde öñ ve pîş ma'nāsına.

quddām (قدام) *şeddād vezninde* 'Arabîde bir kavmiñ seyyidine dēnür ve pādşāha ıtlāk olunur ve nāsdan şeref ve şānla 'alī ve **mütequddim** olan ādeme dēnür.

quzām (قزام) *kitāb vezninde* 'Arabîdir, le'īm ve nākes kimselere dēnür.

quzām (قزام) *ğurāb vezninde* 'Arabîdir, elinden bir kimse quıtulmaq mümkün olmayan ādeme dēnür, mübrem dilenci gibi ve ölüm gibi.

quşm (قضم) *kezm vezninde* 'Arabîde kırmak ma'nāsına.

quşam (قضم) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, öñ dişeri yarısından kırılmak ma'nāsına.

quşım (قضم) *ketif vezninde* 'Arabîdir, tiz kırılan nesneye dēnür.

quşm (قضم) *zifr vezninde* 'Arabîdir, uğraduğı ve tokunduğı nesneyi [564] kırır ve ufadır ādeme dēnür.

quşm (قضم) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabîdir, eski pamuğa dēnür.

quşm (قضم) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabîdir, dişiñ uclarıyla çatırdılı patırdılı nesne yemek elma ve ayva gibi.

quşam (قضم) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, seyf ve kılıc ma'nāsına ve maşdar olur dişler çatlamak ve yāhūd kararup, çüriyüp uvanmaq ma'nāsına.

quşım (قضم) *ketif vezninde* 'Arabîdir, dişleri çatlak olmak ya çüriyüp siyāhlanmağla ucları fersüde olmuş ādeme dēnür ve seyf-i 'atīk ma'nāsına.

quşam (قضم) *nevm vezninde* 'Arabîde kedi mavlamaq ma'nāsına.

quşam (قضم) *bi-fethateyn* 'Arabîdir, ba'z-ı ādemiñ kaynaklarında egrilige ve yumrılığa dēnür.

quşam (قضم) *erdeb vezninde* 'Arabîdir, pek yaşlu pîr ādeme dēnür.

quşam (قضم) *ca'fer vezninde* 'Arabîde koca qaruya dēnür.

quşum (قضم) *hüdhüd vezninde* 'Arabîdir, destiye dēnür.

quşım (قضم) *bi-kesri'l-kāfeyn* 'Arabîdir, kuş yelegine dēnür ve quı hürmā quroğuna dēnür.

ḳahem (فهم) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, ta‘âma iştiḥâsız olmak ma‘nâsına.

ḳahm (فهم) *feh̄m vezninde* İbn Cābir’dır ki Hemedān ḳabīlesinde bir baṭndır.

Faşlü’l-Ḳāf Bi’n-Nūn

ḳurbān (قربان) *ḡufrān vezninde* ‘Arabîdir, yakınlık vâren nesne ma‘nâsına, cem‘i **ḳarābīn** gelür ve mülük ve ümerānīñ ḥavāş ve celesāsından olan kimse ma‘nâsına.

ḳurbān (قربان) *irfān vezninde* ‘Arabîde yakınlık ma‘nâsına vāz olur ki cimā‘dan kināye olur.

ḳervān (قيروان) *bi’l-feth* Fārisîde ḳāfile-i meşhūr ve leşker-i ‘azīm ma‘nâsına.

Ḳīrvān (قيروان) *bi’l-kesr* Fārisîde kenār ḥā‘i asmān ma‘nâsına ve şeref ve ḡarb ve ḳuvve kūh-ı Ḳāf ma‘nâsına da gelür.

ḳurūn (قرون) *cünūn vezninde* ‘Arabîde boynuz ma‘nâsına, **ḳarn** kelimesiniñ cem‘idir.

Ḳarūn (قرون) *benūn vezninde* Afrika ḳıṭ‘asında bir gölüñ ismidir.

ḳullansun (قولانسون) *bi-zammi’l-ḳāf* ve ‘s-sīn Türkîdir, isti‘māl eylesün.

ḳollansun (قولانسون) *bi-ḥarekāt-ı mezkūre* Türkîdir, gözedilsün demek olur.

ḳırn (قرن) *bi-kesri’l-ḳāf* ‘Arabîdir, bir ādemiñ şecā‘atinden hemtâsı olan ādeme dēnür.

ḳarn (قرن) *bi-fethi’l-ḳāf ve sükūni’r-rā* ‘Arabîde ḥayvānātta olan boynuz ma‘nâsına, cem‘i **ḳurūn** gelür ve Fārisîde ve ‘Arabîde otuz sene ve seksen yıla dēnür.

ḳaran (قرن) *bi-fethateyn* ‘Arabîde bir nev‘ zarf ve seyf ve oḳ ma‘nâsına ve muḳārenet ma‘nâsına, cem‘i **aḳrān** gelür.

ḳıran (قرن) *bi-kesri’l-ḳāf ve fethi’r-rā* ‘Arabîde ḳorḳaḳ ma‘nâsına.

ḳuṭn (قطن) *bi-zamm [565] i’l-ḳāf ve sükūni’ṭ-ṭā* ‘Arabîdir, pamuk ma‘nâsına, cem‘i **aḳṭān** gelür, pamukçıya **ḳuṭṭān** dēnür.

ḳaṭan (قطن) *bi-fethateyn* ‘Arabîdir, mābeyene’l-verakeyn ma‘nâsına, Türkîde uyluḳ otu ta‘bīr olunur ve tuyūruñ ḳuyruḡı dibi demek.

ḳunn (قن) *bi-zammi’l-ḳāf ve teşdīdi’n-nūn* ‘Arabîdir, cebel-i şaḡīr ma‘nâsına

- ve gömlek yeñi kümmü'l-kamîş ma'nāsına.
- ķinn** (قن) *bi-kesri'l-kāf ve teşdīdi'n-nūn* 'Arabīdir, kendi ve ebeveyni 'abd-ı memlūk olan ķul ma'nāsına, cem'ı *aķnān* gelür.
- ķin** (قن) *bi-kesri'l-kāf ve 's-sükūn* Türkīdir, 'Arabīde murādifi niyāmdır.
- ķunn** (قن) *bi-zammi'l-kāf ve teşdīdi'n-nūn* 'Arabīdir, aķbār-ı tetebbu' eylemek ma'nāsına.
- ķīne** (قین) *bi-kesri'l-kāf ve fethi'n-nūn* 'Arabīde *emr-i ḥāzırđır ve veķā yeķīden cem'ı mü'enneş muḥātabadır, siz viķāye eyleniñiz ma'nāsına.*
- ķayn** (قین) *'ayn vezninde* 'Arabīdir, temürçi ma'nāsına.
- ķīn** (قین) *ḥīn vezninde* Türkīde ğılāf ma'nāsına niyām gibi.
- ķuyūn** (قيون) *ķu'ūd vezninde* 'Arabīde cem'ı *ķıyan*dır ve temürçiler demek.
- ķoyun** (قيون) *'uyūn vezninde* Türkīdir, ğanem ma'nāsına ve sīne ma'nāsına müsta'meldir.
- ķabbān** (قبان) *şeddād vezninde* 'Arabīde mīzān-ı kebīr ma'nāsına.
- ķapan** (قپان) *bi'l-bā'i'l-Fārisī seḥāb vezninde* Türkīdir, duzak ma'nāsına.
- ķırān** (قران) *kitāb vezninde* 'Arabīdir, çift öküzleriniñ boyunlarına geçirdikleri nesneye dēnür.
- ķur'an** (قرآن) *ğufrān vezninde* 'Arabīdir, furķān ma'nāsına.
- ķarrān** (قران) *şeddād vezninde* 'Arabīdir, şīşeye dēnür ķārüre gibi.
- ķ'an** (قعن) *bi-fethi'l-kāf* 'Arabīdir, ḥamīr teknesine dēnür.
- ķa'an** (قعن) *bi-fethateyn* 'Arabīdir, burun pek kışa olmak ma'nāsına.
- ķafn** (قفن) *defn vezninde* 'Arabīdir, degnekle ya ķamcı ile urmak ma'nāsına ve cenk ve kıtāl ma'nāsına.
- ķafenn** (قفن) *bi-teşdīdi'n-nūn ḥadebb vezninde* 'Arabīdir, vücūd ve endāmı nā-tırāş ādeme dēnür.
- ķunān** (قنان) *ğurāb vezninde* 'Arabīdir, ķoltuķ rāyiḥasına ve libās yeñine dēnür.
- ķanān** (قنان) *seḥāb vezninde* 'Arabīdir, ḥazret-i Ḥızır ve Ḥazret-i Mūsā 'aleyhime's-selām kışşasında sefīne-i nāsı ğaşben aḥz eden pādşāhıñ ismidir.

Faşlü'l-Ḳāf Bi'l-Vāv

kaşv (قصو) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūni'ş-şād* 'Arabīdir, deve kulağınıñ kenarı ma'nāsına.

kuşv (قصو) 'uzv *vezninde* 'Arabīdir, ırak olmak ve āhir olmak ma'nāsına.

ko (قو) *bu vezninde* Türkīdir, Fārisīde murādifi nebedir, nihādenden.

kū (قو) *hū vezninde* 'Arabīde *veḳā yekīden emr-i hāzır cem'i müzekker muhātabdır*, siz viḳāye eyleyiñiz ma'nāsına, aşlı evḳıyū idi.

kunuvv (قنو) *sümüvv vezninde* 'Arabīdir, siyāhlığa dēnür ve kesb eylemek ma'nāsına.

kanū (قنو) *şanū vezninde* 'Arabīdir, hayā ve hicābe müdāvim olmak ma'nāsına.

kunū/ḳınū (قنو) *bi-żamm [566] i'l-ḳāf ve kesri hā* ḥurmā salkımına dēnür.

konu (قنو) *bi-żammeteyn* Türkīdir, ḳoşu lafzı gibi ve murādifidir, bu mişillü elfāz-ı müterāfeniñ cābecā istimā' olundığı vardır, meşelā köy kend bed beñiz bel baḳan boy boş kılık kıyāfet nesne şey', küt kötürüm lafızları gibi.

kanv (قنو) *bi-fethi'l-ḳāf ve sükūni'n-nūn* 'Arabīdir, yaratmak ma'nāsına.

Faşlü'l-Ḳāf Bi'l-Hā'

ḳahve (قهوه) *delve vezninde* 'Arabīdir, süci ma'nāsına ḥamr gibi.

ḳahve (قهوه) *pehle vezninde* Türkīde müte'ārif olan nesnedir, **ḳahve**-i mezkūr ḥaḳḳında bir hāmiş-i menzūr 'ubeydānem olmuştur, şöyle ki ezmine-i sālifede Yemen vilāyetinde bir fāhişe 'avrat olup mezbūre ḥīn-i bülūğundan zamān-ı vefātine degin ef'āl-i şenī'a ile meşgüle bulunup ḳatı çok naş ve pend olunmuş ise de işgā etmeyerek o ḥālide vefāt etmiş bināberīn ḡusl ve tekfīn ve techīz-i māddeyi beyne'l-'ulemā' ve'l-ahālī ḥaylice ḡüftgü olmuş nihayte tecvīz olunmayarak hey'et ve endāmiyla ḥıristiyān müşātlığına tedfīn olunmuş iken ḫā'ife-i mezkūre daḫi ḳabūl etmeyerek leylen mezārdan iḫrāc birle endāhte ḫāk olduğunu meşāyiḫden bir zāt keşf eyleyerek derḫāl dervişāndan birini maḥalline bi'l-irsāl ḥān-ḳāhına işāl ve der-'aḳab ḡusl ve ba'de't-techīz ve't-tedfīn derūn-ı ḥānḳaha tedfīn eylediği ve ba'de zamān zāniye-i mezbūrenin ferici üzerinden bir şecer zuhūr ederek bir nev' meyve mümāyān olmuş ve şeyḫ-i mumāileyh şecer-i merzkūrdan ḥaşıl olan ešmārı

kaynadup yalnız şuyunu nüş eder olduğu ve bir gün mūmāileyhin meşgūliyyeti vuķu'una mebnī husūs-ı mezbūri derviřāndan birine havāle ve zinhār kaynar iken taşırmmamağa diķkat eyle deyü ekīden tenbīh eyleyerek dervīř yanından gitmiř el-hāřıl dervīř-dahi nāgāh bir māni'-i zuhūruna mebnī bakılamayup taşdıđı anda mūmāileyh Şeyh Efendi hāzretleri bir şayha-i ředīde ile şayha edüp eyvāh bay ve gedā ve zūkūr ve ināřıñ ibtilāsına sebep olduñ deyü haylīden haylī mūte'essif olduđı ve bi't-tab' nisvānda olan kuvve-i cāzibe ve cālibe **ķahve**de dahi bulunduđı ve her nesne ki menfūr-ı nās ola, 'āķıbet-i evvel ibtilā olacađı ve **ķahve**ye 'an ařıl ķahbe yemiři denildiđi ve **ķahveni**ñ nūmāyiři ferce řebīh idigi vuķū'-ı hāli muřaddaķ bulunduđı bir tafřıl-i beyān olunmađla bi'l-mūnāsebe eřer-i 'abd-i kemteriyeye dahi derc ve 'ilāve kılınmıřdır.

ķadāre (قدارة) *řehābe vezninde* 'Arabīdir, ğinā ve yesār ma'nāsına ve zor ve kuvvet ma'nāsına da gelür.

ķidāre (قدارة) *ħisāre vezninde* 'Arabīdir, hāzırlamaķ [567] ma'nāsına.

ķurbe (قربة) *bi-zammi'l-kāf ve sūkūni'r-rā'* 'Arabīdir, yakınlık ma'nāsına.

ķırbe (قربة) *bi-kesri'l-kāf ve sūkūni'r-rā'* 'Arabīde mūte'ārif nesnedir ki anıñla řu taşurlar, cem'i **ķurab** ve **ķurabāt** gelür.

ķara (قاره) *bi-fethateyn* Türkīde deñiziñ zıddıdır.

ķarra (قاره) *bi-fethi'l-kāf ve teřdīdi'r-rā'i'l-meftūha* 'Arabīdir, ķulađa bir şey' söylemek ma'nāsına ve řođuk řu dōkmeķ ma'nāsına.

ķırra (قاره) *bi-kesri'l-kāf ve teřdīdi'r-rā'i'l-meftūha* 'Arabīdir, berd ma'nāsına ve ziyāde řusuzluk ma'nāsına ve fiřnat ma'nāsına.

ķurra (قاره) *bi-zammi'l-kāf ve teřdīdi'r-rā'i'l-meftūha* 'Arabīdir, göz rūřen ve nūrlı olmaķ ma'nāsına.

ķāre (قاره) *fāre vezninde* 'Arabīdir, diři ayu ma'nāsına ve mīře ma'nāsına ve mūrtefi' maħall ma'nāsına ve bir ķabīleniñ ismidir, cem'i **ķār** ve **ķūr** gelür.

ķāre (قاره) *hāre vezninde* Türkīde siyāh ma'nāsına ve Fārisīde yabanī pırařaya denür.

ķırāre (قاره) *ħisāre vezninde* 'Arabīdir, ķıřa ayaklu ve ķirkīn yūzlü ğanem

ma'nāsınadır ve kâ'-ı müstedîre ki düz yer ma'nāsına.

kurāre (قراره) *uṣāte vezninde* 'Arabîdir, çölmek içinde bir nesne pişdikden soñra içine yanmasun diye tekrār şu komak ma'nāsına.

kisāme (قسامه) *cisāre vezninde* 'Arabîdir, güzellik ma'nāsına ve dilberlik ma'nāsına ve yemîn edişmek ma'nāsına.

kusāme (قسامه) *uṣāte vezninde* 'Arabîdir, *kusāmlara* vèrilen ücret *kismet* ma'āsına.

kışāme (قصاصه) *kitābe vezninde* 'Arabîdir, kaşāblık ma'nāsına kesicilik demek olur.

kışşābe (قصابه) *bi-teşdīdi's-şād* *uṣşāre vezninde* 'Arabîdir, kamış boğumu ma'nāsına ve düdük, mizmār gibi, cem'i *kışşāb* gelir.

kaşabe (قصبه) *bi'l-feteḥāt* 'Arabîdir, kamış pāresi ve küçürek şehir ma'nāsına, cem'i *kaşābāt* gelir.

kışbe (قصبه) *gurfe vezninde* 'Arabîdir, gövden bağırsağ ma'nāsına, cem'i *kışab* gelir.

kaşsa (قصه) *bi-fethi'l-kāf ve teşdīdi's-şādi'l-meftūḥa* 'Arabîdir, kirec

ma'nāsına caş gibi, luğat-ı Hicāziyedir.

kışşa (قصه) *guşsa vezninde* 'Arabîde turre ma'nāsına ki şa'r-i nāşiye demek.

kışşa (قصه) *bi-kesri'l-kāf ve teşdīdi's-şādi'l-meftūḥa* 'Arabîdir, meşel ve hikāyet ve ḥadīs, cem'i *kaşaş* gelir.

kışa (قصه) *yine vezninde* Türkîde uzun lafzının zıddıdır.

kışre (قصره) *utbe vezninde* 'Arabîdir, aşlü'l-'unuğ ki boyun köki demek şecer-i galīz ma'nāsına, cem'i *kaşr* ve *kaşarāt* gelir.

kışre (قصره) *bi'z-zamm nuşre vezninde* 'Arabîdir, yakın ma'nāsına.

kaşşarahū (قصره) *tef'īl bābindan fi'l-i mazī-i ma'lūmdur, bi-zamīri'l-mef'ūl o takşīr* etdi.

kışşirhū (قصره) *bāb-ı mezkūrdan fi'l-i mazī-i mechūldür, o takşīr* olundu ma'nālarına.

kaşşir (قصره) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen añı takşīr [568] eyle ya'nī kaşālet* ma'nāsına.

kolı var ise (قولی وار ایسه) *bi'z-zamm* Türkîdir, çolağ degil ise demek.

ķalı var ise (قولى وار ايسه) *bi'z-zamm*
Türkīdir, *kölesi* ve cāriyesi var ise
demek olur.

ķavli var ise (قولى وار ايسه) *bi'l-feth*
Türkīdir, *muķāvelesi* var ise demek
olur, 'aksī dađı böyledir.

ķaşma (قصمه) *kesme* vezninde 'Arabīde
nerdübān ayađı ma'nāsına ve Türkīde
emirdir, kışaltma ma'nāsına.

ķışma (قصمه) *bi-kesri'l-kāf ve sükūni's-*
şād 'Arabīdir, şınıķ pāresi kesre gibi
ve misvāk pāresi ma'nāsına ve
Türkīde emirdir, şıķışdırma demek.

ķizzābe (قضايه) *kizzābe* vezninde
'Arabīdir, keskīn nesne ma'nāsına.

ķazābe (قضايه) 'Arabīdir, kesindi ve
budandu ma'nāsına ki ağacdan ve bađ
ağaclarından olur.

ķaza (قضه) *feza* vezninde uvacık taş ve
taşlu çukūr ve bekāret ma'nāsına
kızlık gibi.

ķıza (قضه) *bi-kesri'l-kāf ve fethi'z-zād*
'Arabīde yumuşak yerlerde hāşıl olur
otdur.

ķābe (قابه) *tābe* vezninde 'Arabīdir,
yumurta ma'nāsına.

ķābih (قابه) *şābih* vezninde 'Arabīdir,
kaître-i maţar ve şavt-ı ra'd ma'nāsına.

ķibbe (قبه) *bi-teşdīdi'l-bā'* zinde vezninde
'Arabīde ķara[?] ev ki beynū'l-etrak
müsta'meldir ve kenend ma'nāsına
gelür, cem'i *ķubab* ve *ķabāb*dır ve şol
ev ki ķubbelü ola beyt-i *muķabbēb*dir.

ķabbe (قبه) *bi-teşdīdi'l-bā'* *ķayye*
vezninde 'Arabīdir, kırķbayır denilen
baţın, cem'i *ķubā* gelür.

ķubza (قبضه) *bi-zammi'l-kāf* 'Arabīdir,
uşanđan ādeme dēnür ki bir şey' için
ibtidā heves ēder soňra çāpük uşanur.

ķubza (قبضه) *ħud'a* vezninde 'Arabīdir,
bir avuc ve bir tutam nesneye dēnür.

ķabza (قبضه) *şar'a* vezninde 'Arabīde bu
dađı mezkūr ma'nāyadır ve seyf ve
pıcaķ gibi nesneleriň tutacaķ yerlerine
dēnür.

ķabaza (قبضه) *bi-feteħāt* *ķābızıñ*
cem'idir.

ķabele (قبله) *bi'l-feteħāt* 'Arabīdir, alaca
boncuķ ma'nāsına ve ağırşađa dēnür,
cem'i *ķubel* gelür.

ķuble (قبله) *ħud'a* vezninde 'Arabīdir, būs
ētmek ma'nāsına.

ķible (قبله) *bi-kesri'l-kāf ve sükūni'l-bā'*
'Arabīde şadır olan maħall ki Fārisīde
aña pişgāh dērler.

ḳabāle (قباله) ‘adāle veninde ‘Arabīde kefālet ma’nāsına ve ḥüccet-i ḳāzī demek, cem’i **ḳabālāt** gelür.

ḳubāle (قباله) ‘uṣāte vezninde ‘Arabīde ḳapu öñi muḳābele gibi ḥüccet-i ḳāzī ma’nāsına da gelür.

ḳuṣre (قصره) ḥud’a vezninde ‘Arabīde avcılar kümesi nāmūsü’ş-şāyid.

ḳuṣre (قصره) ‘utbe vezninde ‘Arabīde ḡubār ma’nāsına, cem’i **ḳuṣr** ve **keṣerāt** gelür ve biryān eylemek ve pişmiş nesne ḳoḳmak ma’nāsına.

ḳabḳabe (قبقبه) *bi-fethi’l-ḳāfeyn* ‘Arabīdir, ṣavt-ı cevfi’l-feres ve ‘inde’l-ba’z baṭn ma’nāsına.

ḳubḳabe (قبقبه) *bi-zammi’l-ḳāfi’l-ülā ve fethi’ṣ-ṣānī ve’l-bā’* ‘Arabīde èvecenlik eylemek ma’nāsına.

ḳıṭ’a (قطعه) *bi-kesri’l-ḳāf* ‘Arabīde [569] parça ma’nāsına ki ṭā’ife-i mine’ş-şey’, cem’i *bi-kesri’l-ḳāf ve fethi’t-tā’* **ḳıṭa** ‘ gelür.

ḳaṭa’a (قطعه) *bi’l-feteḫāt* **ḳāṭi** ‘ kelimesiniñ cem’idir.

ḳuṭ’a (قطعه) ḥud’a vezninde ‘Arabīdir, bir nev’ ḥurmādır.

ḳaṭ’a (قطعه) *bi-fethi’l-ḳāf ve sükūni’t-tā’* ‘Arabīdir, mevzi’-i **ḳaṭ** ‘ demek.

ḳaṭṭa’ahū (قطعه) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, bi-zamīri’l-mef’ūl o taḳṭī* ‘ olundu.

ḳuṭṭi’ahū (قطعه) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, o taḳṭī* ‘ olundu, ya’nī pārelendirdi.

ḳatti’hu (قطعه) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen anı taḳṭī* ‘ eyle ma’nalarına.

ḳa’adehū (قعدہ) *tef’īl bābından fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, bi-zamīri’l-mef’ūl o taḳ’īd* ‘ etti, ya’nī oturtdı ma’nāsına.

ḳu’idehū (قعدہ) *bāb-ı mezkūrdan fi’l-i māzī-i mechūldür, o taḳ’īd* ‘ olundu ma’nāsına.

ḳa’idhu (قعدہ) *bāb-ı mezkūrdan emirdir, sen anı taḳ’īd* ‘ eyle ya’nī oturtdur.

ḳa’adehū (قعدہ) *ṣūlāsīden fi’l-i māzī-i ma’lūmdur, bi-zamīri’l-mef’ūl o ḳu’ūd* ‘ etti ma’nāsına.

ḳa’de (قعدہ) ‘Arabīde bir kere oturmak ma’nāsına.

ḳi’de (قعدہ) *ḥiyle vezninde* ‘Arabīde ṣol ḥāl-i maḥall ki anıñ üzerine oturılır.

ḳilleh (قله) *illet vezninde* ‘Arabīde azlık na’atī **ḳalīl** ve **aḳal** gelür.

ḳalle (قله) ‘Arabīde ferec ma’nāsına.

kulle (قله) *bi-zammi'l-kāf ve teşdīdi'l-lāmi'l-meftūha* 'Arabīdir, tağ başı demek cem'i **kalet** gelür ve büyük desti ma'nāsına, cem'i **kulel** ve **kılāl** gelür.

kule (قله) *bi-zammi'l-kāf ve fetḥi'l-lam* 'Arabīde şıbyāniñ oynadıkları çelik, cem'i **kuḷūl** ve **kalāl** gelür ve bir nev' yüksek ve müdevver nesneniñ ismidir.

kal'a (قلعه) *behre vezninde* 'Arabīdir, tağ başında olan şıgınacak maḥall-i muḥkem ma'nāsına, cem'i **kalā'** gelür.

kuḷ'a (قلعه) *cür'a vezninde* 'Arabīde māl-ı ri'āyet ma'nāsına ve şol bir maḥalle dēnür ki tırmağa ve yerleşmege kâbil olmaya.

kalḳale (قلقله) *fa'fa'a vezninde* 'Arabīdir, hareket êtdirmek ve āvāzelendirmek ma'nāsına.

kuḷkule (قلقله) 'Arabīdir, şavt-ı kufl ma'nāsına.

kıtle (قتله) *bi-kesri'l-kāf* 'Arabīde binā'-i nev'dir, **katl** ḥaletine ve hey'etine dāldir, bir güne öldürmek ma'nāsınadır ki öldürüş ta'bīr olunur.

katele (قتله) *bi'l-feteḥāt* 'Arabīde **kātīl**iñ cem'idir.

kattelehū (قتله) *bi'l-feteḥāt ve t-teşdīd tef'īl babından fi'l-i māzī-i ma'lūmdur, bi-zamīri'l-mef'ūl* o öldürdi ma'nāsına.

kuḱkuma (قمقه) *būlbüle vezninde* 'Arabīdir, içine zezem ve şu vaz' olunan bakır kab ma'nāsına, cem'i **kaḱām** gelür.

kuḱkuma (قمقه) *bi-kesri'l-kāfeyn ve fetḥi'l-mīm* 'Arabīdir, fenā kırı ḥurmā ma'nāsına.

kaḱelle (قمله) *bi-fetḥi'l-kāf ve fetḥi'l-mīm ve teşdīdi'l-lāmi'l-meftūha* 'Arabīdir, kene cinsinde bir böcekdir ve çekirge gibi bir böcek [570] olup tayerān eder, cem'i **kaḱal** gelür.

kaḱle (قمله) 'Arabīdir, kehle ma'nāsına cem'i **kaḱal**dır.

kuḱne (قنه) *bi-zammi'l-kāf ve teşdīdi'n-nūni'l-meftūha* 'Arabīdir, re's-i cebel ma'nāsına gelür, cem'i **kaḱān** ve **kaḱun** gelür.

kuḱne (قنه) *bi-kesri'l-kāf ve fetḥi'n-nūn* 'Arabīdir, bükülmüş bir kat ipege dēnür ve ḥurmā līfinden yapılan urganiñ muḥkem olması ve dāne çāder[?] denilen ot ve daḥi bir nev' edviyedir ki kāzī ta'bīr olunur, cem'i **kaḱnen** gelür.

ka'be (قعبه) *kaḥbe* vezninde 'Arabîdir, kuṭuya müṣābih nesnedir ki ṭa'ife-i nisvān nesne vaż' ederler.

ku'be (قعبه) *ṣu'be* vezninde 'Arabîdir, tağlarda olan ve kıyılarda bulunan hudāyī oyma çukūr yerlere dēnür.

kanāte (قناته) *selāme* vezninde Türkîde toprakdan ve şîşeden bir kabdır ki bāde konılır ve sār nesne vaż' olunur.

kināte (قناته) *kirāme* vezninde 'Arabîdir, az yiyici ve kem-ḥvār kimse ma'nāsına.

kuşāre (قصاره) *şümāme* vezninde 'Arabîdir, maḳşüre denilen maḥcereye dēnür ve menbit ve pākîze ve zî-kıymet tarlaya dēnür ve bir nesne kışa olmak ma'nāsına.

kişāre (قصاره) *kitābe* vezninde 'Arabîdir, çırpıcılık ḥirfetine dēnür.

kaṅtara (قنطره) *bi'l-feteḥāt* 'Arabîdir, cistr ma'nāsına.

kaṅtara (قنطره) *daḥrece* vezninde 'Arabîdir, bedevīligi ya'nī şahrā-nişīnligi terk édüp şehirde yāḥūd karyede ikāmetle ḥazarī olmak ma'nāsına.

ḳara'a (قرعه) *semere* vezninde 'Arabîdir, ḳurı incige başılı bir tamğadır.

ḳur'a (قرعه) *ḡurfe* vezninde 'Arabîdir, deveniñ burnunuñ ortasına başılı bir tamğadır ve bir ḥuşūşa mübāşeret ve bir nesneyi kısmet eylemek için isti'māl olunur ve mālîk-i güzîde ve a'lāsına ıtlāk olunur.

ḳaza'a (قرعه) *bi'l-feteḥāt* 'Arabîdir, veled-i zināya dēnür.

ḳaz'a (قرعه) *temre* vezninde 'Arabîdir, bu daḥi veled-i zinā ma'nāsındadır ve ednā giyecek elbiseye dēnür ve küçük oğlanı tırāş eyledikten sonra şalıverilen perçemine dēnür.

ḳoma (قومه) *bi'z-zamm* Türkîdir, Fārisîde murādîfi menihdir.

kavame (قومه) *bi'l-feteḥāt* 'Arabîde **ḳā'im** kelimesiniñ cem'idir.

ḳavvemeḥū (قومه) *bi'l-fetḥ ve't-teşdīd* *ma'a zamīri'l-mef'ūl* o **taḳvīm** étđi ya'nī toḡrultđı dēmek olur.

ḳıṣ'a (قشعه) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabîdir, şadırdan çıkan balğama dēnür, cem'i ḳaşā' gelür.

kaş'a (قشعه) *temre* vezninde 'Arabîdir, şu çekildikten sonra yerinde ḳalan ḳurı

çamur pârçesine dênür ve arık koyuna ıtlāk olunur.

ķama‘a (قمة) *bi‘l-feteħāt* ‘Arabīdir, büyük gök siñek ve sivrisinege dênür.

ķum‘a (قمة) *ğurfe vezninde* ‘Arabīdir, zağar boğazına sardıkları bağa dênür.

ķademe (قمة) *bi‘l-feteħāt* ‘Arabīdir, ayağa dênür.

ķudeme (قمة) *ğurfe vezninde* ‘Arabīdir, [571] sâbıķ-ı fī‘l-emr ma‘nāsına ve dilîrlik ma‘nāsına.

ķaddemehū (قمة) *bi‘l-fetħ ve‘t-teşdīd ma‘ā zamīri‘l-mef‘ūl* ‘Arabīde o *taķdīm* êtdi dêmek olur.

ķaddimhū (قمة) *bi‘l-fetħ ve‘t-teşdīdi‘d-dāli‘l-meksūre tef‘īl bābından emirdir*, sen anı *taķdīm* eyle dêmek olur.

ķaneme (قمة) *bi-fetħateyn* ‘Arabīdir, müteğayyir olmuş zeytūn yağı maķūlesiniñ bed ve bozuk rāyihāsına dênür.

ķanme (قمة) *ķarħa vezninde* ‘Arabīdir, mārū‘z-zıkr bed rāyihālu nesne bulaşmağla fenā koķan ele vaşf olur.

ķınama (قمة) *inebe vezninde* Türkīde nehydir, ‘Arabīde murādifi lā-tu‘ayyibdir.

ķarye (قرية) *temre vezninde* ‘Arabīdir, köy ma‘nāsına, cem‘i *ķarā* gelür.

ķurye (قرية) *ğunye vezninde* ‘Arabīdir, ‘aşā ma‘nāsına ve ķarunca yuvasına dênür.

Faşlü‘l-Ķāf Bi‘l-Yā‘

ķullanıldı (قولاندى) *bi-zammi‘l-ķāf ve kesri‘n-nūn ve‘d-dāl* Türkīdir, isti‘māl olundu.

ķollanıldı (قولاندى) *bi-ħarekāt-ı mezkūre* Türkīdir, gözetdirildi dêmek olur.

ķavī (قوى) *‘alī vezninde* ‘Arabīdir, metīn ve muħkem ve zor-mend ādeme ve ħayvāna dênür, cem‘i *aķviyā* gelür ve Türkīde daħi müsta‘meldir.

ķaviyy (قوى) *semiyy vezninde* ‘Arabīdir, yumurtadan çıkan pilice dênür.

ķuvā (قوى) *bi-zammi‘l-ķāf ‘alā vezninde* ‘Arabīde ‘aķıl ve hūş ma‘nāsına ve *ķuvveniñ* cem‘idir.

ķavā (قوى) *‘amā vezninde* ‘Arabīdir, ķatları muħtelif olan ipe dênür.

ķuvā (قوى) *ħüdā vezninde* ‘Arabīdir, cū‘ ma‘nāsına ve ħāne ħālī olmak ma‘nāsına.

ķoy (قوى) *ħūy vezninde* Türkīde emirdir, Fārisīde murādifi benihdir, maşdarı

nehîdendir ve sevâhil-i deryadan müte'arîf olan maḥallere dênür.

kapu aleti (قبوالتى) *fa'ulâleti vezninde* Türkîdir, ebvâb-ı büyüt üzerlerine urılan pirinc nesnelere dênür.

kapu altı (قبوالتى) *fe'ulâtni vezninde* Türkîde bir nev' maḥbese itlâk olunur ki tüfenkci başlara maḥşûşdur.

kurundi (فورندى) *bi-zammi'l-kâf ve'r-râ'* ve *kesri'd-dâl* Türkîdir, құrландı.

korundi (فورندى) *bi-ḥarekât-ı mezkûre* Türkîdir, ҳифз olundu.

kuvsiiy (قوسى) *bi-zammi'l-kâf ve teşdîdi'l-yâ'* Arabîde şarb ve şedîd zemane itlâk olunur.

Kavsî (قوسى) *sekrî vezninde* Arabîde Hicâz'da Serât bilâdında bir mevzi'in adıdır ki anda bir ma'reke olmağla yevm-i kavşî ile mu'arrefdir.

kî (قى) *fî vezninde* Arabîde *vekā yekîden emr-i ḥâzır müfred mü'ennes muḥâtabadır*, sen **viḳāye** eyle ma'nâsına.

kayy (قى) *bi-fethi'l-kâf ve teşdîdi'l-yâ'* Arabîdir, faḳîrlik ma'nâsına.

kay' (قىء) *bi-fethi'l-kâf ve sükûni'l-yâ'* ve *'l-hemze* Arabîdir, istifrâğ ma'nâsına.

kıy (قى) Türkîde *emirdir*, sen ufaḳ eyle ve rîze rîze eyle demek.

ḳurdmāniyy (قردمانى) *bi-zammi'l-kâf ve teşdîdi'l-yâ'* Arabîdir, ḥaftân ta'bîr olunan pamuklu ḳalın cāmeye dênür ki muḥârebelerde zirh [572] altına giyerler.

ḳardmanî (قردمانى) *bi-fethi'l-kâf ve ḳaşri'l-elif* anisona müşâbih olur, ḳaraman kimyonu ve tatluca ot ta'bîr olunur.

ḳazā (قذى) *'aşā vezninde* Arabîde insanîñ gözine ve meşrûbâta düşen ḥâr ve ḥâşâke ve çirk maḳûlesine dênür.

ḳazā (قذى) *ilâ vezninde* Arabîde un gibi pek ḥurde toprağa dênür.

ḳurıdı (قوريدى) *bi-zammi'l-kâf ve kesri'r-râ'* Türkîdir, қадід oldı.

ḳorıdı (قوريدى) *bi-ḥarekât-ı mezkûre* Türkîdir, ҳифз etti.

ḳurılandı (قوريلندى) *bi-zammi'l-kâf ve kesri'r-râ'* ve *fethi'l-lām* Türkîdir, teyebbüs etti.

ḳorılandı (قوريلندى) *bi-ḥarekât-ı mezkûre* bir ḥakım eşçâr-ı keşîre mü'ezzî bularak **ḳorı**laşdı demek olur.

ḳulî (قولى) *bi-zammi'l-kâf ve kesri'l-lām* Türkîde ilâ lafzınıñ zıddıdır.

ḳulı (قولى) *bi-ḳammi'l-ḳāf ve kesri'l-lām* Türkîdir, *kölesi* demek olur.

ḳavli (قولى) *bi-fethi'l-ḳāf ve kesri'l-lām* 'Arabîdir, benim *ḳavlim* ve *muḳavelem* demek olur ya egerçi yâ-yı hikâye farz olunur ise *muḳavelesi* demek olur.

ḳurı (قورى) *bi-ḳammi'l-ḳāf ve kesri'r-rā* Türkîdir, kadîd ma'nāsına.

ḳorı (قورى) *bi-ḳarekāt-ı mezkûre* Türkîde eşcâr-ı keşîre-i nâ-mahdüde olan maḳalle denür, ma'lüm.

ḳarā (قرى) 'aşā' vezninde 'Arabîde mecrā-yı mā' ma'nāsına ki bağ ve bostān ve bağçe içlerinde olur, cem'i *aḳrā* ve *ḳuruyāt* gelür.

ḳarī (قرى) *ḳanī* vezninde 'Arabîdir, yüksekden olan şü aḳındısına denür.

ḳirā (قرى) *bi-kesri'l-ḳāf* 'Arabîde ziyāfet etmek ma'nāsına ve iḳsān eylemek ma'nāsına da gelür.

ḳūtī (قوتى) *cūdī* vezninde 'Arabîde benim *ḳutum* ve yiyeceğim demek olur.

ḳuvvetiy (قوتى) *bi't-teşdīd'l-vāv* 'Arabîdir, benim zorum ve *ḳuvvetim* demek olur.

ḳurısı (قوريسى) *bi-ḳammi'l-ḳāf ve kesri'r-rā* Türkîde yaşı lafzınıñ zıddıdır.

ḳorısı (قوريسى) *bi-ḳarekāt-ı mezkûre ḳorlıḳı* demek olur, ya'nî ağacılıḳı murādifi.

ḳaşı (قاشى) *nāşī* vezninde 'Arabîdir, kemter pula ve manḳıra denür.

ḳaşı (قاشى) *ḳaşı* vezninde Türkîde *emr-i ḳāzır*, Fārisîde murādifi be-ḳārdır.

ḳarı (قارى) *cārī* vezninde Türkîdir ve Fārisîde murādifi zendir.

ḳārī (قارىء) *nā'il* vezninde 'Arabîde oḳumaḳ bilen kimseye denür, zıddı ümmîdir.

VII. DİZİN

A

- âb** Far. *i.* Su 454
- abd** Ar. *i.* Kul, köle, bende 516, 547, 547, 565
- abes** Ar. *i.* Boş, anlamsız, saçma şey 520
- abîr** Ar. *i.* Güzel koku 500
- âb-tîre** Far. Bulanık su 456
- aceb** Ar. *sf.* Garip, acayip, tuhaf, şaşırtıcı 459
- acem** Ar. *i.* Arap olmayan. 471, 486
- acib** Ar. *sf.* Çok acayip, acrip şaşırtıcı 512, 529
- âciz** Ar. *sf. ve i.* Güçsüz, kudretsiz, zayıf 534, 535
- acûr** Ar. *i.* Kabakgillerden bir çeşit hıyar 474
- acürr** Ar. *sf.* Kiremit 452
- acz** Ar. *i.* Gücü yetmeme durumu, güçsüzlük hali 535
- ad** Ar. *i.* Sayma, sayı, aded. 485
- adâvet** Ar. *i.* Düşmanlık 530
- adden** Ar. *zf.* Sayarak, kabul ederek 543
- âdem** Ar. *i.* İnsan, beşer 455, 464, 466, 472, 482, 535, 535
- adet** Ar. Alışkanlık, huy, tabiat 452, 557
- âdetullah** Ar. *i.* Allah'ın koyduğu nizam, düzen 543
- âdi** Ar. *sf.* Değersiz, kötü, sıradan 498
- adl** Ar. *i.* Adalet, doğruluk 467, 552, 562
- âfitâb** Far. *i.* Güneş 496
- Afrika** *özel i.* Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri 564
- ağaçkakan** *i.* bir çeşit kuş 554
- ağırşak** T. *i.* Bir şeyin üzerinde ve etrafındaki tümeseğimsi yuvarlak, kurs. 534, 568
- ağırşaklanmak** T. *f.* Şişip kabarmak 530
- ağız** T. *i.* Giriş yerleri 528
- ağmak** T. *f.* Çıkmak, yükselmek 504
- ağnam** Ar. *i.* Koyunlar 562
- ağsaklık** T. *i.* Yürüyüş düzensizliği, hafif topallama durumu 470

- ağuz** T. *i.* Yeni doğuran memeli hayvanların doğumdan sonraki koyu kıvamda ilk sütü 526
- âhar** Ar. *sf.* Başka, diğer 481, 505, 516, 536
- ahbâr** Ar. Haberler, sözler, söylentiler 565
- ahd** Ar. *i.* Yemin, ant 508
- ahd ü emân** Ar. And ve emniyet, korkusuzluk ve güvenlik 498
- aheste** Far. *sf.* Yavaş, ağır, sâkin 556
- ahidnâme** Ar. *i.* ahd Far. nâme Bir muâhedenin hükümlerini ihtivâ eden ve taraflarca imzâlanmış olan resmî kâğıt 498
- âhîr** Ar. *sf.* Son, sonuncu, en sonra olan 482, 554, 565
- ahmak** Ar. *sf. ve i.* Akli kıt, anlayışsız, kalın kafalı, beyinsiz, bön 466
- ahmer** Ar. *sf.* Kırmızı, kızıl 452, 505
- ahşam** T. *i.* Güneşin batma zamânı, günün sonu 465
- âhû** Far. *i.* Ceylân, karaca, meral 551
- ahvâl** Ar. *i.* Haller, hâdiseler, olup bitenler, vak'alar 543
- ahz** Ar. *i.* Alma, alış 549, 560, 565
- akab** Ar. *i.* Topuk, ökçe, bir şeyin arkası, gerisi 468
- akçıl** T. *sf.* Rengi aka çalan, beyazımsı, beyazımtrak 539
- akd** Ar. *i.* Evlenme muâmelesi, nikâh kıyma, anlaşma, sözleşme 457, 505
- âkıbet** Ar. *i.* Son, nihâyet, encam; gelecek, istikbal 504, 563, 566
- akib** Ar. *sf. ve i.* Bir şeyin arkasından gelen veya arkası sıra giden, tâkip eden, tâkipçi 525
- âkibe** Ar. *i.* Son, nihâyet, encam; gelecek, istikbal 507
- akîm** Ar. *i.* Çocuğu olmayan, kısır 544
- akmişe** Ar. *i.* Kumaşlar, dokumalar 454
- aksa** Ar. *sf.* Uzakta bulunan, ırak, uzak 460, 547
- aksırık** T. *i.* Aksırmak işi, aksırma, hapşırık 502
- alâ** Ar. *i.* Yükseklik, yücelik, şan ve şeref 454, 460, 466, 486, 522, 527, 546, 570
- alak** Ar. *i.* Uyuşmuş kan 554
- alâ-kavlin** Ar. *zf.* Bir söylentiye, rivayete göre 463, 505, 507, 510,

- 511, 524, 528, 540, 553, 555, 558, 561
- âlât** Ar. *i.* Aletler, makineler, avadanlıklar 452
- ‘alâyimü’s-semâ** Ar. *i.* Gökkuşağı 541
- aldamak** T. *i.* Aldatmak, kandırmak 514
- alef** Ar. *i.* Hayvan yemi 482
- alem** Ar. *i.* İşâret, alâmet, nişan, sembol, sancak. 455, 475, 502
- âlem** Ar. *i.* Yaratılmış olan şeylerin bütünü, kâinat, evren 452
- âlet** Ar. *i.* Bir işi yapmak için kullanılan nesne, araç, makine 548, 562
- aleyh** Ar. Üzere, üzerine, onun üzerine. 548
- aleyhi’s-selâm** Ar. Selâm onun üzerine olsun. 481, 524
- âlî** Ar. *sf.* Yüksek olan, yüce, ulu. 453,
- alî** Ar. Yüksek, yüce, büyük, ulu. 563
- âmâde** Far. *i.* Hazır 466
- amme** Ar. *i.* Umum halk, kamu, herkes 492
- an-** Ar. *edat* Türkçe -den ekinin karşılığı 566
- aña** *zm.* ol [o] zamîrinin yönelme hâli 568
- Anadolu** *özel i.* Ön Asya’nın bir parçası olarak Türkiye’nin Asya kıtasında bulunan toprağı, Rum. 550
- anison** Ar. *i.* Maydanozgiller familyasından bir yıllık otsu bitki 572
- apışak** T. *sf. ve i.* Apış araları açık kalacak şekilde bacakları doğuştan eğri olan. 520
- ar** Ar. *i.* Utanma, hayâ, hicap 523
- Arab** Ar. *i.* Arap yarım adasından çıkmış Sâmi bir kavmin adı, zenci 486
- Arabî** Ar. *sf.* Araplara, Arap kavmine âit 558, 560, 564
- ârâm** Far. *i.* Bir yerde kalma, karar kılma, durma, dinlenme 464
- arğaç** T. *i.* Dokumacılıkta enine atılan iplik 541
- arık** T. *sf.* Zayıf, güçsüz, çelimsiz 480, 544, 570
- arıklamak** T. *f.* Zayıflamak. 481, 562, 517

- arış** T. *i.* Dokumacılıkta yukarıdan aşağıya doğru atılan iplik çözgü 541
- âriz** Ar. *sf.* Asılda mevcut olmayıp sonradan ortaya çıkmak. 470, 504, 540, 551
- arkurı** T. *zf.* Aykırı kelimesi bunun değişmiş şeklidir. 495, 499
- artlu** T. *sf.* Ardı olan, dokunaklı söz 482
- arz** Ar. *i.* Yeryüzü, dünya. 457
- ârzû** Far. *i.* İnsanın bir şeye karşı duyduğu istek, dilek. 486, 561, 561
- ârzû-mend** Far. *sf.* Arzulu, hevesli 461
- asâ** Ar. *i.* Uzun sopa, değnek, baston 571
- asab** Ar. *i.* Sınır, damar 452, 468
- asâkîr** Ar. *i.* Askerler 459
- asâlet** Ar. *i.* Asillik, soyluluk, asil bir soya mensup olma, necâbet 487
- asbah** Ar. *i.* Sabah 501
- ashâb** Ar. *i.* Sâhipler 512
- âsî** Ar. *i.* Baş kaldıran, isyan eden (kimse), isyankâr, serkeş 486
- âsim** Ar. *sf.* Suçlu, kabâhatli, günahkâr 470
- asnam** Ar. *i.* Putlar, tapınılan şeyler. 528
- Asya özel i.** Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri 526
- aşerât** Ar. *i.* 10'lar, onluklar 557
- âşikâne** Far. *sf. zf.* Âşık olana yakışacak şekilde, âşıkça, âşıkçasına 512
- âşikâre** Far. *sf.* Açık, meydanda, gözle görülebilen, belli, ayan, vâzih, bâriz 462, 521
- aşmak** T. *f.* (Erkek hayvan için) Çiftleşmek 468, 523, 549
- atâ** Ar. *i.* Cömertçe verme, ihsan, bağış 517, 523, 561, 561, 562
- atebe** Ar. *i.* Eşik 522
- atik** Ar. *sf.* Eski, eski zamâna âit, azad edilmiş köle 453, 564
- atiye** Ar. *i.* Bir büyüğün küçüğe verdiği hediye, armağan, bahşiş, ihsan 477, 484, 502, 531
- avâz** Far. *i.* Ses, sedâ, yüksek sesle bağırma, feryat, nâra 466, 516, 555
- âvâze** Far. *i.* Ses, sedâ, yüksek sesle bağırma, feryat, nâra 526, 537, 558, 559, 569

avdet Ar. *i.* Dönüş, geri geliş, gidilen yerden dönme 471, 559, 563

avn Ar. *i.* Yardım etme, yardım 464

avrat Ar. *i.* Kadın, zevce 516, 529, 566

avurd T. *i.* Yanakların iç kısmındaki boşluk 505

âyân Ar. *sf.* Açık, âşikâr, gözle görülür, belli 462, 543

âyende Far. *sf.* Gelen, gelici 558

aygır T. *i.* Damızlık erkek at 523, 549

ayıb Ar. *i.* Utanılacak, hal ve davranış 556, 558

âyîne Far. *i.* Ayna 537

ayyâr Ar. *sf. ve i.* Hilekâr, hileci, düzenbaz 454

âzâ Ar. *i.* Vücûdu meydana getiren parçalar, organlar 552

azâb Ar. *i.* Büyük sıkıntı, eziyet 468

âzâde Ar. *sf.* Hür, serbest 519

âzâdlık Ar. *i.* Hür olma, serbestlik 487

azîm Ar. *sf.* Büyük, ulu, haşmetli 453, 479, 546, 549, 564

azîze Ar. *i.* Ermiş kadın 503

azm-ı zenb Ar. *bil. i.* Kuyruk kemiği 468

B

bâ- Far. ön ek Bâzı Arapça ve Farsça kelimelerin önüne gelerek ile anlamıyla zarf fonksiyonunda şekiller yapar

ba'ûz Ar. *i.* Sivrisinek 504

bâb Ar. *i.* Kapı, bir kitabın bölümlerinden her biri, Arapça'da fiillerin ayrıldıkları grupların her biri 487, 512, 530

bâbet Far. *i.* Bent, fırka münasip bir şey, taalluk, münasebet, alâka, ilişki 454

bâc Far. *i.* Vergi. 476

bâ-cenâh kanat ile 461

bâd Far. *i.* Rüzgar, yel, hava. 528

bâde Ar. *edat* Başına geldiği kelime ve tamlamalara “sonra” anlamı katarak zarf fonksiyonunda birleşik şekiller yapar

bâde Far. *i.* Şarap, içki, mey 478, 505, 523, 525, 556, 566, 570

bâde'l-vefât Ar. *zf.* ölümden sonra 503

bâde'z-zevâl Ar. *zf.* öğleden sonra 465

bad-ez-în Ar. *zf.* Bundan sonra

bâdiye Ar. *i.* Çöl, sahrâ, beyâban 467

Bağdat özel *i.* Irak'ın başşehrinin adı
486

bağırğan T. *i.* Çok bağırın, bağırma
huyunda olan 532

bağteten Ar. *zf.* Birdenbire, ansızın,
beklenmedik bir anda 482

bahâdır Far. *sf. ve i.* Usta savaşçı,
cengâver, yiğit, kahraman, cesur
560, 563

bahâdırlık Far. *i.* Yiğitlik,
kahramanlık, dilâverlik 516

bahâlık Fars. *i.* Fiyatların genel olarak
yüksekliği, her şeyin pahalı olması
durumu 509

bahîl Ar. *sf. ve i.* Eli sıkı (kimse),
hasis, cimri, pinti, nekes 479, 481,
537, 546

bahriye Ar. *i.* Bir devletin deniz
kuvvetleri teşkilâtının bütünü 549

bahş Far. *i.* Verme, bağış, ihsan, hibe
561

bahşiş Far. *i.* Bir hizmet karşılığında
bir kimseye fazladan verilen para
465

baîd Ar. *sf.* Uzak, irak 453, 540, 556

baîr Ar. *i.* Erkek deve 488, 522

bâis Ar. *i.* Sebep olan şey, sebep 513

bakar Ar. *i.* Sığır, öküz, inek, manda
cinsinden hayvan 486

bakiye Ar. *i.* Geri kalan, artan kısım,
artık 501, 507, 553, 560

bâlâ Far. *sf.* Yüksek, yüce 526

balgam Ar. *i.* Solunum yollarında
tahriş ve iltihaplanma sebebiyle
meydana gelen ve öksürülerek
çıkarılan sümüksü madde 570

bâl-i esb Far. At yelesi 525

bâlin Far. *i.* Yastık, kalın minder
yastığı 469

bâmdâd Far. *i.* sabah, sabah vakti 529

bânek Far. *i.* Ses, sadâ 461, 487

bârân Far. *i.* Yağmur 544

Bârî Ar. *i.* Yaratan, esmâ-i hüsnâdan
543

bârid-gûne *i.* Soğuk çeşidi 492

bârik-beden *bil. sf.* nâzik vücut 472

basîre Ar. *i.* Kalp gözüyle görme, kalp
gözüyle görerek bir şeyin gerçeğini
kavrama, anlama, idrak etme 474

bat Ar. *i.* Kaz 547

bâtıl Ar. *i.* Doğru ve sahih olmayan,
gerçekle ilgisi bulunmayan 463,
474, 505

- batın** Ar. *i.* Karın, kabile 468, 542, 564, 568
- bay** T. *i.* Zengin, paralı, mal mülk sâhibi, varlıklı kimse 566
- baylık** *i.* Varlıklı olma, zenginlik 503
- bâz** Far. *sf.* açık 525, 557
- bâzîce** Far. *i.* Oyuncak 470
- bâzû** Far. *i.* Kolun omuzla dirsek arasındaki kısmı, pazı 473, 547, 559
- bâzûbend** Far. *i.* Kuvvet vermesi için yâhut süs olarak takılan, içinde muska veya yazılı bir sûre bulunan kol bağı, kolçak 473
- bed** Far. *sf.* Kötü, fenâ, çirkin 571
- bed-ahlâk** *bil. sf.* Ahlakı kötü olan 486
- Bedahşan** *özel i.* Dünyada bir eyalettir. 454
- bed-çehre** *bil. sf.* yüzü çirkin olan 542
- bedevî** Ar. *i.* Çölde konup göçerek yaşayan kimse, Arap göçebesi 570
- bed-hûy** *bil. sf.* huyu kötü olan 479, 482, 527
- bed-sîret** *bil. sf.* Ahlakı kötü olan, ahlaksız 474
- begâyet** *zf.* Son derece, pek çok, fazlasıyla 483, 487, 523, 537
- behâyim** Ar. *i.* Dört ayaklı hayvanlar 454
- beher-senc** her bir ölçen 508
- bekâ** Ar. *i.* Ölmezlik, ölümsüzlük, ebediyet, ebedîlik, bâkîlik 475, 520
- belâya** Ar. *i.* Belâlar, dertler, gamlar 466
- bend** Far. *i.* Bağ, bağlama. 541
- bendegân** Far. *i.* Kullar, köleler. 472
- Benî Gatvan** *özel i.* Araplarda kabile adı 503
- Benî Mâlik** *özel i.* Kişi adı, bir kabile ismi 506
- benih** Far. *ç.f.* Koy 571
- Benû Acil** *özel i.* Bir topluluk adı 503
- Benû Hanbe** *özel i.* Bir topluluk adı 511
- Benû Selim** *özel i.* Yer adı 462
- berd** Ar. *i.* Soğuk 567
- berk** T. *sf.* Sağlam, kuvvetli 481
- berkitmek** T. *f.* Sağlamlaştırmak, kuvvetlendirmek, tahkim etmek 512
- berre** Ar. *i.* Kara, sahra, kuruyer 514

- bertaraf eylemek** *f.* Bir yana itip saf dışı bırakmak, ortadan kaldırmak 489,547
- bes** *Ar. i.* Zahmet, zorluk 509
- beşiken** *Far. ç.f.* Kır 545
- beşûş** *Ar. sf.* Güler yüzlü, güleç, beşâşetli 535, 535
- bet beñiz** *i.* Yüzün rengi 566
- bevl** *Ar. i.* Sidik, çiş, idrar 480, 504, 541
- bey'** *Ar. i.* Satma, satış 473
- beyâban** *Far. i.* Çöl, sahrâ, bâdiye 513, 528
- beyân** *Ar. i.* Açıklama, anlatma, söyleme 521, 526, 566
- beyhûde** *Far. sf.* 1.Boş, gereksiz, faydasız 2.Boşuna, nâfile 463, 505, 522
- beyn** *Ar. i.* Ara 506, 538, 543
- beyne'l-Arab** Araplar arasında 520
- beyne'l-etrâk** Türkler arasınada 568
- beyne'l-ulemâ** Alimler arasında 566
- beyne'n-nas** İnsanlar arasında 491
- beyt** *Ar. i.* Ev, mesken, hane 454
- beyza** *Ar. i.* Yumurta. 477
- bezl** *Ar. i.* Esirgemedi bol bol verme, sarfetme, harcama 481
- bıçılğan** *T. i.* Bâzı hayvanların, özellikle atların ayaklarında görülen tehlikeli iltihaplı yara 496
- bi** *Ar. harf-i cer* Arapça kelimelerin başına gelen ve bunlara "ile" anlamı katarak zarflar teşkil eden ön ek
- bî-** *Far. ön ek* "-siz, -mez" eklerinin anlamını karşılar
- bi'l-küllîye** *Ar. zf.* Büsbütün 497, 554
- bi'l-münâsebe** *Ar. zf.* Sırası düşünce 565
- bi'r** *Ar. i.* Kuyu 503, 525
- bi't-tabi** *Ar. zf.* Tabiatıyla, tabî olarak, elbette 505, 566
- bi'z-zenci** *ön ek i.* Araplarda 501
- bî-behre** *Far.* Kısmetsiz, nasipsiz
- bigâl** *Ar. i.* Katırlar 460
- bîh** *Far. i.* Kök 485, 498
- bî-hayr** Hayırsız 550
- bî-hud** *Far.* Miğfersiz 515
- bî-huzûr** *Ar.* Huzursuz 480
- bî-hüner** *Far.* Hünersiz 537
- bi-ilhakk** *Ar.* İlave ile 483

- bî-îmtizâc** Ar. Uyumsuz 490
- bî-karâr** Ar. Kararsız 479, 558
- bilâ-** Ar. *ön ek* Dilimizdeki “-siz, -meksizin, -meden” eklerinin anlamını karşılar 522
- bilâd** Ar. *i.* Beldeler, şehirler 523, 537, 571, 509, 555
- bî-mecâl** Güçsüz 464, 547
- bî-menfaat** Çıkarsız 488
- bî-meze** Tadsız 506, 520
- bî-misal** Benzersiz, eşsiz 522
- bî-muhâbâ** Korkusuzca, pervasızca
- binâberin** Ar. *z.f.* Bundan dolayı, bunun üzerine, bu sebepten 566
- bî-nevâ** Nasipsiz, çaresiz 492
- bî-nihaye** Sonsuz 495
- bint** Ar. *i.* Kız 547
- bî-pervâ** Korkusuz, çekinmez 555
- birle** *i.* İle, birlikte, berâber 566
- biryân** Far. *i.* Kebap, püryan 492, 522, 568
- bîşnek[?]** *i.* Dadı, sütnine 495
- bî-tâb** Halsiz, güçsüz, yorgun 523, 547
- bi-tamâmihi** Ar. Tamamıyla 541
- boy bos** T. *i.* Vücut biçimi, endam 555, 566
- bozarak** T. *i.* Boz renkli. 515
- börtilmek** T. *f.* Rengi değişecek kadar pişirilmek, hafifçe kavrulmak. 480
- bu'd** Ar. *i.* Derinlik, genişlik 474, 513
- bu'ra[?]** *i.* Puğur, aygır 478
- buğz** Ar. *i.* Kin, nefret, düşmanlık 502, 530
- buhl** Ar. *i.* Hasislik, pintilik 481
- bukağu** T. *i.* Kaçmalarını, çifte atmalarını önlemek için atların ayağına vurulan demir halkalı köstek 541
- burı** T. *i.* Toplu, şişman 457
- buru** T. *i.* bağırsaklarda duyulan şiddetli ağrı, buruntu 542
- bûs** Far. *i.* Öpme, öpüş 568
- bühtân** Ar. *i.* Bir kimseyi yapmadığı bir şeyi yapmış olmakla itham etme, iftirâ 501
- bülend** Far. *sf.* Yüksek, yüce, ulu 525
- bülend-avaz** Sesi gür, yüksek sesli 471, 506
- bülüğ** Ar. *i.* Bâliğ olma, erginlik, rüş 566

bün Far. *i.* Dip, kök; temel, esas 498, 555

bünyâd Far. *i.* Esas, temel 549, 561

bürke Ar. *i.* Havuz, gölcük 510

büyût Ar. *i.* Evler, hâneler 571

C

câbecâ Far. *zf.* Yer yer 566

câlib Ar. *sf.* Celbeden, üzerine çeken 566

câme Far. *i.* Elbise, çamaşır, giyecek şey 455, 571

câme-hab *birl i.* Yatak 526

câmid Ar. *sf.* Cansız, donmuş, donuk 486

cânil Ar. *i.* Yan, taraf, yön, cihet 452, 524, 527, 544, 560

cârî Ar. *sf.* Akan 517, 543

câriha Ar. *sf.* Yaralayan 537

câriye Ar. *i.* Para ile alınıp satılan, üzerinde sâhibinin her türlü hakka sâhip bulunduğu kız, halayık 499, 557

cas *i.* Alçı taşı, kireç 567

cebel Ar. *i.* Dağ 454, 456, 522, 556, 565, 570

cedd Ar. *i.* Babanın veya annenin babası, büyükbaba, dede 492

cedî Ar. *i.* Oğlak burcu 538

cedid Ar. *sf.* Yeni, kullanılmamış 459

celde Ar. *i.* Suç işleyen birisine kamçı veya deynekle bir vuruş 509

celesâ Ar. *i.* Oturan, sâkinler 564

celle Ar. *ünl.* Allah lafzından sonra kullanılan ve “şânı, celâli yüce olsun” anlamına gelen Celle şânuhû, Celle celâluhû gibi duâ cümlelerinde geçer 549

cemâl Ar. *i.* Güzellik, yüz güzelliği. 487

cenâbet Ar. *i.* Gerektiği halde gusül abdesti almamış olan kimse 512

Cenâb-ı Hakk Ar. *i.* Allah 549

cenk Far. *i.* Silâhlı çatışma, savaş, harp 565

cerâd Ar. *i.* Çekirge 504

cereb Ar. *i.* Uyuz hastalığı 499

cereyân Ar. *i.* Bir yönden bir yöne doğru akma, akış 467

cerî Ar. *sf.* Yürekli, cesur, gözü pek 472

cerr Ar. *i.* 1. Arap gramerinde kelimedden önce gelen “bi, fi, ilâ,

- min” vb. harf ve edatların o kelimenin sonunu esre (-i) okutması, 2. Kendine doğru çekme, celbetme 502, 502
- cesâmet** Ar. *i.* Büyük olma, büyüklük, irilik 466
- cevânibü’-d-dâr** Ar. *i.* evin yanları, avlu 517
- cevf** Ar. *i.* Boşluk, iç boşluğu 453, 513, 568
- cevherdâr** *bil. sf.* Mücevherle süslü. 522
- ceyş** Ar. *i.* Asker, ordu 538
- cezzâr** Ar. *i.* Deve kasabı 537, 546
- cibâl** Ar. *i.* Dağlar 537
- cibre** *i.* Üzümün ve sulu meyvelerin sıkılıp suyu alındıktan sonra kalan posası 492
- cihet** Ar. *i.* Yön, taraf, istikamet, cânip 465
- cimâ** Ar. *i.* Cinsel ilişkide bulunma, çiftleşme 480, 512, 537, 552
- cins** Ar. *i.* Çeşit 527
- cirm** Ar. *i.* Cisim, büyüklük, hacim 550
- cisr** Ar. *i.* Köprü 570
- civân** Far. *i.* Genç, boyu posu yerinde 506
- civânlık** Far. *i.* Gençlik, tâzelik 514
- civân-merd** Far. *i.* Temiz, asil ve cömert yaratılışlı, âlîcenap, mert, yiğit 518
- civânmerdi** Far. *i.* Civanmertlik, mertlik, yiğitlik. 523
- cû’** Ar. *i.* Açlık 571
- cûd** Ar. *i.* ihsanda bulunma, el açıklığı, cömertlik 523
- cura** Far. *i.* Küçük, çelimsiz 555
- cünbüş** Far. *i.* Eğlence, oyun 467, 503, 551
- cünha** Ar. *i.* kötü fiil cezayı hakeden iş. 513
- cüret** Ar. *i.* Çekinmeden ortaya atılma, cesâret, atılganlık 477
- cüsse** Ar. *i.* Gövde, vücut, beden, kalıp 560
- cüst** Far. *sf.* Çabuk hareket eden, çevik 472, 483
- cüz** Ar. *i.* Bir bütünü meydana getiren kısımlardan her biri, kısım, parça 482

çağltı *i.* Akan suyun taşlara, kayalara çarparak çıkardığı ses 461, 535

çâker Far. *i.* Kul, köle, bende 559

çâlâk Far. *sf.* 472, 483, 546

çalkanmak T. *f.* çalkalanmak 517

çâpük Far. *sf.* Hızlı, müstacel, yavaş karşıtı 454, 485, 503, 507, 568

çâşnî Far. *i.* Çeşni, lezzet, tat 557

çegzinmek T. *f.* Dönmek, dolaşmak 484

çepel T. *sf.* Kirli, murdar, çamurlu 512

çeşm Far. *i.* Göz 505, 509, 558

çınâr Far. *i.* İki çeneklilerden, boyu 30 metreyi bulabilen büyük ağaç. Platanus 561

çih *i.* Rutubet, şebnem 458

çimdiklemek T. *f.* Birinin etini iki parmak ucu arasında sıkıştırıp burmak, can yakacak şekilde sıkmak 550

Çin özel *i.* Doğu Asya'da yer alan bir ülke 454

çingene *i.* çoğu göçebe topluluk, kıptî, roman 552

çîn-i cebin birl *i.* Alın kırıklığı 539

çiriş Far. *i.* Çiriş otu kökünden elde edilen bir tozla yapılan yapıştırıcı mâcun, bir nevi tutkal 543

çirk Far. *i.* Kir, pas 468, 507, 572

çirkâb Far. *i.* Kirli su. 536

çivid *i.* Koyu mavi boya 506

çiynehti *i.* ağızda çiğnenecek nesne 487

çolak T. *i.* Bir kolu veya eli sakat olan 568

çölmek *i.* Süzölmüş çamura istenen şekil verildikten sonra pişirilmek sûretiyle elde edilen tencere, küçük küp 469

D

dâbbe Ar. *i.* Binek ve yük hayvanı 496, 540, 542, 557

dâder Far. *i.* Erkek kardeş 494

dâfi *i.* Defeden, uzaklaştıran, kovan, savan 471

dah Far. *i.* Gölge 463

dahi T. Fazla olarak, üstelik, daha, bile, de” anlamlarına gelen kuvvetlendirme sözü 453, 516, 550, 551, 552, 561

dâhik Ar. *sf.* Gülen, gülücü 453

- dâhiye** Ar. *i.* Büyük âfet, musîbet, belâ, felâket 474, 487
- dahl** Ar. *i.* Bir işe karışmış olma, müdâhale 509
- dakk** Ar. *i.* Vurma, çarpma 456, 543
- dâl** Ar. *sf.* Delâlet eden, delil olan, işâret eden, yol gösteren 569
- dâne** Far. *i.* Tohum, habbe 511, 570
- dâniş** Far. *i.* Bilgi, ilim, irfan 476
- dânişmend** Far. *i.* İlim sâhibi kimse, bilgin, âlim 549
- dâniş-verân** *tür. i.* İlim sabibi kimseler, alimler 494
- dârende** Far. *sf.* Tutan, taşıyan, saklayan, sâhip olan, mâlik 476
- dâye** Far. *i.* Sütüne, bir çocuğa süt veren ve bakan câriye, dadı, taya 495
- de'b** Ar. *i.* Adet, usul, tarz kâide 472
- debâgat** Ar. *i.* Deriyi terbiye etme, hazırlama sanatı, tabaklık, sepicilik 511, 513, 553, 553
- decâce** Ar. *i.* Tavuk 549, 557, 558
- defa'aten** Ar. *zf.* Bir defada, birden 561, 562
- deh** Far. *sf.* On 475
- dehân** Far. *i.* Ağız 535
- Dehkânî** *özel i.* Bir millet adı, oraya ait olanlar 556
- dehr** Ar. *i.* Dünya, cihan, âlem 476, 500
- delâlet** Ar. *i.* Yol gösterme, kılavuzluk, rehberlik, aracılık 529
- delüce** T. *sf.* Aşılanmamış, yabânî (bitki) 504
- delv** Ar. *i.* Su kovası 505
- dem** Ar. *i.* Kan 486
- dembedem** Far. *zf.* Dâima, demâdem 528
- dem-keş** Far. *i.* Devamlı öten bir güvercin cinsi. 485
- demren** T. *i.* Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân 541, 554
- denânir** Ar. *i.* Dinarlar, altın paralar 482, 482
- denes** Ar. *i.* Kir, pas, murdarlık 456
- denî** Ar. *sf.* Alçak, soysuz, bayağı, aşağılık 509, 561
- depreşmek** T. *f.* Kıpırdamak, oynamak, harekete gelmek 524
- der-** *ön ek* Başına geldiği kelimelere “-de, içinde” anlamı katarak zarflar yapar

- derâhim** Ar. *i.* Dirhemler 482, 482
- der-âkab** *zf.* Hemen, hemen arkasından, arkası sıra, akabinde 566
- derc** Ar. *i.* Toplama, bir araya getirme 566
- derk** Ar. *i.* Anlama, kavrama, idrâk etme 533
- dermânde** Far. *sf.* Âciz, çâresiz, güçsüz 496, 502, 535
- derûn** Far. *i.* İç, iç taraf, dâhil 460, 521, 566
- dervîşan** Far. *i.* Dervişler. 566
- deryâ** Far. *i.* Deniz 561
- der-zengî** *zf.* Araplarda 501
- dest-gâh** Far. *i.* Tezgâh 454
- desti** Far. *i.* Testi 523, 564, 569
- dest-res olmak** *f.* Erişmek, elde etmek, kazanmak, nâil olmak 462
- destvâne** Far. *i.* Eldiven 547
- deyr** Ar. *i.* Manastır, kilise 495
- dihk** Ar. *i.* Gülme. 479
- dıraht** Far. *i.* Ağaç 509
- dırahtân** Far. *i.* Ağaçlar 485
- dîbâ** Far. *i.* Eskiden çok makbul tutulan, genellikle desenli, ağır dokuma ipekli kumaş, bir nevi canfes 454
- dil** Far. *i.* Gönül, yürek.
- dilber** Far. *i.* Gönlü kendine çeken, güzel 454, 505, 506, 567
- dilcik** *i.* Ağzın tabanında çıkan, içi su dolu ur, kurbagacık 499
- dilîr** Far. *sf.* Yürekli, cesur, yiğit 472, 560, 563, 563, 571
- dil-keş** Far. *sf.* Gönül çekici, gönül cezbedici 494, 506
- dillemek** T. *f.* Güzel söz söyleyip aldatmak 483
- dil-pesend** Far. Gönlün beğendiği, sevgili 506
- dimâğ** Ar. *i.* Beyin, şuur, bilinç, akıl 506, 556
- dir'** Ar. *i.* Deri veya telden savaş zırhı 465
- dirhem** Ar. *i.* Okkanın dört yüzde birine eşit eski bir ağırlık ölçüsü birimi 460
- dîrin** Far. *sf.* Eski, kadim 563
- dirlik** *i.* Bir tedirginliği, üzüntü ve sıkıntısı olmama durumu, huzur, rahat, iyi geçim 513
- dîvâr** Far. *i.* Duvar 473, 479

diyâr Ar. *i.* Memleket, ÷lke, belde
486, 530

Diyârbekir *özel i.* Türkiye'nin
Güneydođu Anadolu Bölgesi'nde
yer alan illerinden biri 538

diyēt Ar. *i.* Birini öldüren veya
yaralayandan alınıp ölenin
mîrasçılarına veya yaralanan kişiye
verilen para yâhut mal, kan parası
505, 508, 514

dizgin *i.* Gemin uçlarına bağlanarak
hayvanı idâre etmeye yarayan kayış
495

duhter Far. *i.* Kız 561

dûn Ar. *sf.* Alçak, soysuz, denî 531

dûr Far. *sf.* Uzak 504

dü Far. *sf.* İki 494

dübâreci Ar. *sf.* Numaracı 550

dübb Ar. *i.* Ayı 540

dübür Ar. *i.* Makat, verâ 494, 560

dülbend Far. *i.* Tülbent 492

dürüşmek T. *f.* Karşı karşıya gelmek,
mücâdele etmek, çarpışmak 523

dürüşt Far. *sf.* Sert, katı, kaba, haşin
463, 472, 511

düşmen Far. *i.* Düşman 560

düşvâr Far. *sf.* Zor, güç 477

düşvârlık Far. *i.* Zorluk, güçlük 475

düvel Ar. *i.* Devletler 529

E

eamm Ar. *i.* Çok yaygın 463

Ebi Bekiri's-Sıddık *özel i.* Asıl adı
Abdullah, lâkabı Sıddık ve Atik.
Hz. Muhammed'e en yakın
sahâbeledendir. Halifelik yapmıştır.
495

ebleh Ar. *sf.* Aklı kıt, ahmak, alık, bön
513

ebrû Far. *i.* Kaş 509

ebvâb Ar. *i.* Kapılar 571

ecil Ar. *edat* Sebep 534, 541

ecnâs Ar. *i.* Cinsler, çeşitler, türler,
soylar 550

ecnebî Ar. *sf.* Yabancı 460, 529

eczâ Ar. *i.* Parçalar, kısımlar 470

edâ Ar. *i.* Ödeme, verme 536

edevât Ar. *i.* İş yapmak için kullanılan
âletler, takımlar 525

ednâ Ar. *sf.* Çok (daha, en, pek) aşağı,
âdî 466, 555, 570

edviye Ar. *i.* Devâlar, ilâçlar, çâreler
570

ef'âl Ar. *i.* Fiiller, işler 467, 552, 566

- efdâl** Ar. *i.* İhsanlar, lutuflar 525
- efgenden** Far. *f.* Yıkmak, düşürmek. 533
- efniye** Ar. *i.* Avlular 517
- efrât** Ar. *i.* Fertler, bireyler 481, 560
- Efrenc** Ar. *i.* Frenk, Avrupalı 481
- efzûn** Far. *sf.* Fazla, çok 525
- egerçi** Far. *edat* Her ne kadar, ... ise de, gerçi 572
- ehaden** Ar. *edat* Ferden 517
- ehl** Ar. *i.* Bir yerin, bir topluluğun halkından olanlar, oraya mensup bulunanlar, cemâat 482
- ejderhâ** Far. *i.* Büyük yılan 546, 547
- ekîden** Ar. *zf.* Kesinlikle 566
- ekl** Ar. *i.* Yeme 479, 499, 524, 524, 535, 536, 536, 550, 550
- ekmel'üt-tahiyât** Ar. Temizlerin en kâmili. Hz. Muhammed 548
- ekrâd** Ar. *i.* Kürtler 549
- ekseriyâ** Ar. *zf.* Çok defa, çok zaman, ekseriyetle, ekseri 558
- ekûl** Ar. *sf.* Obur, çok yiyen 458, 492, 535
- elfâz** Ar. *i.* Lafızlar, sözler 550, 566
- elhân** Ar. *i.* Nağmeler, ezgiler, melodiler 506
- el-hâsıl** Ar. *zf.* Sözün kıyası, hâsılı, velhâsıl 566
- elvân** Ar. *i.* Renkler 513
- eme** Ar. *i.* Cariye 516, 557
- emene** Ar. *i.* Emin, emniyet, eminlik 460
- Emeviye özel i.** Dört Halife Dönemi'nden sonra kurulmuş Müslüman Arap devleti. 661'de başa geçen Emevîler, 750'de Abbâsîler tarafından yıkılmıştır 495
- emn** Ar. *i.* Emniyet, korkusuzluk, güven, huzur 528
- emr** Ar. *i.* Bir şeyin yapılması veya yapılmaması husûsunda bildirilen kesin hüküm, hükmüne uyulması istenen zorlayıcı söz, buyruk 529, 571
- emrâz** Ar. *i.* Hastalıklar, illetler, marazlar 482
- emsâr** Ar. *i.* Şehirler, büyük şehirler, beldeler 467
- emtia** Ar. *i.* Metâlar, mallar, satılacak eşyâlar 454, 507
- enbâste** Far. *i.* Derinin basıldığı teçhîzât 513

- encâm** Far. *i.* Son, nihâyet 468, 504
- encâm-kâr** İşin sonu, netîce 563
- endahte** Far. *sf.* Atılmış 566
- endâm** Far. *i.* Vücut biçimliliği, boy bos, kamet 489, 565
- endâze** Far. *i.* Çarşı arşını da denen 65 santim uzunluğunda ölçü 543
- endûh** Far. *i.* Gam, keder, tasa 476
- enf** Ar. *i.* Burun 464, 468, 481, 537
- ênlü** T. *sf.* Sözü dokunduracak şekilde açarak söylemek 482
- envâ** Ar. *i.* Neviler, çeşitler, türler 558
- erbâb** Ar. *i.* Sahipler 523
- erbaîn** Ar. *sf.* Kırk, kırkıncı 557
- Ermeniye** *özel i.* Ermenistan'da yaşayan hıristiyan kavim ve bu kavimden kimseler 523
- esâme** Ar. *i.* Günahlar 523
- esâmi** Ar. *i.* İsimler 541
- esb** Far. *i.* At 454, 538, 556
- eser** Ar. *i.* İz, nişan, işaret 467, 556
- esfel** Ar. *sf.* Çok, sefil, pek bayağı, pek alçak 547
- esîr** Ar. *i.* Savaşta düşman eline düşen kimse, tutsak 535
- esmâ** Ar. *i.* İsimler, adlar 552, 557
- esmâr** Ar. *i.* Meyveler, semereler 566
- esmâü'l-hüsna** Ar. *bil. i.* Allah'ın en güzel isimleri 531, 549
- esnâf** Ar. *i.* Sınıflar 467
- esrâr** Ar. *i.* Sırlar 519
- est[?]** *i.* Dübür 496
- esvâb** Ar. *i.* Giyecek, elbise 502, 525, 556
- eş'âr** Ar. *i.* Şiirler 503
- eşcâr** Ar. *i.* Ağaçlar 523, 526, 555
- eşer** Ar. *sf.* Çok (daha, en, pek) şerir, çok şerli ve kötü 534
- eşkin** *sf.* Açık ve düzenli adımlarla yürüyen (at) 557
- etfâl** Ar. *i.* Çocuklar 501
- êvecen** T. *sf.* Aceleci, canı tez 568
- êvecenlik** T. *i.* Aceleci olma durumu 488
- êvegen** T. *sf.* Acele eden tez canlı 489
- evkât** Ar. *i.* Vakitler, zamanlar 462
- êvmek** T. *f.* Acele etmek, koşmak, çabuk davranmak 488, 524
- êvmek** T. *i.* Acele etmek, çabuk davranmak 499
- evvelen** Ar. *zf.* İlk olarak, evvelâ 543

eyer T. *i.* Binicisinin, üzerine oturması için binek hayvanlarının sırtına konulan nesne 532, 554

eyeyigen[?] *i.* Kedi otu da denilen bir çeşit ot 467

eylik T. *i.* İyilik 465

eytâm Ar. *i.* Yetimler 561

eyyâm-ı sayf Ar. Yaz günleri 528

ezdâd Ar. *i.* Zıtlar, birbirine zıt olan şeyler 510, 525

ezmine Ar. *i.* Zamanlar 566

F

fâhir Ar. *sf.* Övünen, iftihar eden, müftehir 454

fâka Ar. *i.* İhtiyaç, zarûret, yoksulluk 498, 557

fâkih Ar. *i.* Fıkıh âlimi, İslâmiyet'in dînî, içtimâî, medenî, hukukî ve siyâsî bütün amelî hükümlerini şer'î delilleriyle birlikte bilen ve bu alanda söz sâhibi olan kimse 535

fakr Ar. *i.* Fakirlik, yoksulluk 557

falaka Ar. *i.* Eskiden okullarda öğrencilerin, loncalarda suçu tespit edilen esnafın tabanlarına değnekle vurma cezâsını yerine getirmek için kullanılan âlet 530

fâriğ Ar. *sf.* Vazgeçmiş, terketmiş, el çekmiş 536

Fârisî Far. *i.* Farsça, Acemce, İran dili 454, 565

fâsık Ar. *i.* Günahkâr kimse 533

fâsid Ar. *sf.* Fesâda uğramış, bozulmuş, bozuk 470, 507, 512, 513

fâsih Ar. *sf.* Güzel, âhenkli, açık ve anlaşılır şekilde düzgün ve yanlışsız söylenen (söz) 535

fasl-ı sayf Ar. Yaz mevsimi 528

fâş Far. *sf.* Meydana çıkmış, açığa vurulmuş, duyulmuş 521

fâzıl Ar. *sf.* Ahlâkı, ilmi ve sâhib olduğu meziyetler bakımından üstün (kimse) 488

fazl Ar. *i.* Âlicenaplık ve cömertlik, iyilik, lutuf, kerem 458, 525, 531

fecr Ar. *i.* Güneş doğmadan önce ortalığın ağarmaya başladığı vakit, tan vakti 515

fehmi Ar. *i.* Anlama, anlayış, idrak 478

felâhân Far. *i.* Sapan 536

fem Ar. *i.* Ağız, dehan 534, 535

fenâ Ar. *sf.* Kötü, bet 454, 465, 517, 536, 569, 571

- fenâ-dâr** Ev avlusu 499
- fenâ-i beyt** Ar. Ev avlusu 554
- ferâset** Ar. *i.* Hemen anlama, çabuk kavrama, zihin uyanıklığı 482
- ferc** Ar. *i.* Dişilerde üreme organının dış kısmı 518, 529, 566
- ferde** Ar. *i.* Küçük denk, top 557
- ferec** Ar. *i.* Sıkıntıdan sonra gelen kolaylık 569
- feres** Ar. *i.* At, beygir 465, 568
- ferh** *i.* Cıvcıv, tavuk veya kuş yavrusu 538
- ferkadeyn** Ar. *i.* Küçükayı burcundaki parlak iki yıldız 538
- fermûden** Far. *f.* Buyurmak 518
- fers** *i.* ökçe 468
- fersûde** Far. *sf.* Eskimiş, yıpranmış, bozulmuş 564
- fesâd** Ar. *i.* Tabiî halden çıkma, bozulma, bozukluk 467
- fesh** Ar. *i.* Bozma, hükümsüz bırakma, kaldırma, iptal etme 524
- fetânet** Ar. *i.* Yaratılıştan gelen çabuk anlama yeteneği 532
- fetîl** Ar. *i.* Fitol 512
- fevk** Ar. *i.* Üst, üst taraf, yukarı 525
- fevz** Ar. *i.* Zafer, muzafferiyet 520
- fezâ** Ar. *i.* Bütün gök cisimlerini içine alan uçsuz bucaksız boşluk, uzay 465
- fidda** Ar. *i.* Gümüş 523
- fikdân** Ar. *i.* Yokluk, bulunmama, eksiklik 492
- fırla** T. *i.* Bir çeşit oyun 530
- fi'l-asl** Ar. *zf.* Aslında 502
- firâr** Ar. *i.* Kaçma, kaçış 519, 543
- firâvan** Far. Çok, aşırı, bol 508, 526, 528, 534, 551
- firiğte** Far. *i.* Aşağı 522
- fitnat** Ar. *i.* Her şeyi çabuk anlayıp kavrama durumu, zihin açıklığı, uyanıklık, fetânet 534, 567
- fuâd** Ar. *i.* Kalp, yürek, gönül 538
- Furkân** Ar. *i.* Kur'an 565
- fücten** Ar. *zf.* Birdenbire, ansızın 482
- fücûr** Ar. *i.* Ahlâk kurallarına aykırı yaşama, fuhuş ve zinâveyâlma, sefâhat 523, 529
- fürûmânde** Far. *bil. sf.* Âciz, ezilmiş, zayıf 535
- fürûmândegân** Far. *bil. sf.* Âcizler, zayıflar 498

fürûmâye Far. *sf.* Aşağılık yaratılışı, mayası bozuk, soysuz 471, 490, 542, 561

fürûz Far. *i.* Parlak, nurlu 525

fütûr Ar. *i.* Bezginlik, usanç, bıkkınlık, bezginliğin verdiği gevşeklik ve gayretsizlik 534

G

gabâvet Ar. *i.* Kalın kafalılık, bölnlük 481

gad Ar. *i.* Yarın 501

gadâ Ar. *i.* Yarın 517

gâfil Ar. *sf.* Çevresinden ve gerçeklerden habersiz olan, gaflet içinde bulunan kimse 508

gaflet Ar. *i.* Çevresinde olanları farkedememe, açık gerçeği görememe, dalgınlık, dikkatsizlik, basîretsizlik 481

gâit Ar. *i.* İnsan pisliği, dışkı, kazurat 498

galat Ar. *i.* Yanlış, hatâ 505

galebe Ar. *i.* Yenme, gâlip gelme, galibiyet 459, 469, 525

galebelik *i.* Kalabalık 469

galeyân Ar. *i.* 1.Kaynama 2.mec. Coşma, coşkunculuk, taşkınlık 469, 524

gâlî Ar. *i.* Değerinden çok daha pahalı olan 552

gâlib Ar. *i.* Üstün gelen, yenen, galebe çalan (kimse) 462, 550

galîz Ar. *i.* 1. Kaba, çirkin, nezâket ve terbiye dışı 2. Kalın, sık, yoğun, kesif 472, 474, 477, 488, 527, 542, 567

gammazlık *i.* Birinin aybını ortaya çıkarma, arkasından çekiştirme, söz taşıyıcılık 509

gam-nâk Far. *tür. sf.* Gamlı, kederli, tasalı 540

ganâim Ar. *i.* Ganîmetler, savaşta düşmandan alınan mallar, esirler 513

ganem Ar. *i.* Koyun 524, 567

ganî Ar. *i.* Zengin 458

ganîmet Ar. *i.* Savaşta düşmandan alınan esir, menkul ve gayrimenkul mal 505, 513

gâr Ar. *i.* Mağara, in 555

gâret Ar. *i.* Yağma, çalıp alma, talan 521

garîb Ar. *sf.* Kimsesiz, zavallı, bîcâre
512

gark Ar. *i.* (Suya) batma, (suya)
batırma, (suda) boğulma 549

gars Ar. *i.* Ağaç dikme 531

gasb Ar. *i.* Başkasına âit bir şeyi zor
kullanarak ele geçirme, zorla
zaptetme 565

gâşiye Ar. *i.* 1. Örtü, perde, zar 2. At
eyerinin altına örtülen örtü 464, 532

gaşy Ar. *i.* Kendinden geçecek duruma
gelme, büyük zevk alıp mest olma
513

gavgâ Far. *i.* Kavga 535

gâyet Ar. *zf.* Çok, pek, pek çok, son
derece 558

gâyetü'l-gâye *zf.* En son derecede, pek
çok 454

gayr Ar. *i.* Başka bir kimse, başkası
464, 538

gazab Ar. *i.* Öfke, kızgınlık, hışım
460, 473, 509, 511

gâze Far. *i.* Kırmızı renkli düzgün,
allık 525

gedâ Far. *i.* Dilenci, yoksul, fakir 479,
490, 566

gedâ-çeşm Far. *birl sf.* Aç gözlü 458

gerdûne Far. *i.* Araba 500

gez T. *i.* Okun çileye takılan kertikli
yeri 529

geze Far. *i.* Gezne denilen ısırgan
diken denilen tohum 468

gilâf Ar. *i.* Kılıf, kın, zarf 456, 507,
511, 538, 565

gilâl Ar. *i.* Erzaklar, zahîreler 552, 558

gînâ Ar. *i.* Zenginlik 546, 566

girîv Far. *i.* Bağırma, bağırsma, feryat,
figan 461, 483

girân- Far. *sf.* (Tartıda) Ağır

girân-behâ Far. *bil. sf.* Çok değerli,
pek kıymetli 454

girân-cân *bil. sf.* Ağır canlı 520

giriftâr Far. *sf.* Tutulmuş, yakalanmış,
tutkun, müptelâ 535

giry Far. *i.* Ağlama, ağlayış 467, 480

göden *i.* kör bağırsak, Kalın
bağırsağın son kısmı 538, 567

gökçek *i.* Güzel, şîrin, hoş, latif 487

gubâr Ar. *i.* Toz, ince toprak 471, 475

gulâm Ar. *i.* Köle, kul, esir, bende
499, 562

gûn Far. *sf.* Tarz, gidiş 454

gûne Far. *i.* Tür, çeşit, nevi 515, 569

gurbân Ar. *i.* Kara 472
gurfe Ar. *i.* Çardak, köşk 498
gurûb Ar. *i.* Gün batımı 458, 465, 502
gussa Ar. *i.* Gam, keder, hüzün, tasa 519, 533
gusûl Ar. *i.* Dînî kurallara uygun şekilde yıkanma, boy abdesti alma 566, 566
güften Far. *f.* Demek, söylemek 536
güft-gû Far. *bil. i.* Dedikodu 566
gügercin T. *i.* Pek çoğu evcil kuş türü. Culumba 467
gülâbdân Far. *i.* Gül suyu serpmek için kullanılan kap 553
gümân Far. *i.* Zan, şüphe 463, 505
Gürcistan *özel. i.* Gürcistan Cumhuriyeti, Karadeniz'in doğu kıyısında, Güney Kafkasya'da yer alan ülke 556
gürûh Far. *i.* Topluluk, cemâat, bölük 489, 517, 559
güsterende Far. *i.* Döşeyici, yayıcı 526
güzîde Far. *sf.* Seçkin, seçilmiş, mümtaz, elit 483, 524, 570

H

hab Ar. *i.* Tâne, tahıl tânesi 531

habâb Ar. *i.* Su üzerinde peydâ olan hava kabarcığı 514
habis Ar. *sf.* Kötü, soysuz, alçak, fesat (kimse) 477, 482, 528
habl Ar. *i.* İp, urgan 452, 457
habs Ar. *i.* Dışarı çıkmasına izin vermemek üzere bir yere kapatma 543
hacâlet Ar. *i.* Utanma, mahçup olma, utanç 460
haccâm Ar. *i.* Hacamatçı 547
hacer Ar. *i.* Taş 455, 524, 536
hâcet Ar. *i.* İhtiyaç 464, 479, 525
hacîl Ar. *i.* Küçük düşüp utanmış, mahçup olmuş (kimse) 460
haclet Ar. *i.* Utanma, mahçup olma, hacâlet, hancel 460
hadd Ar. *i.* Sınır, derece, mertebe 454, 502, 543, 558
haddâd Ar. *i.* Demirci 530
hadîs Ar. *i.* Bu sözlerden bahseden ilim, hadis ilmi 567
hâdis Ar. *i.* Meydana çıkan, zuhur eden 459,
hadşe Ar. *i.* Mânevî tedirginlik ve huzursuzluk, vesvese, merak 521
hafîfü'r-rûh Hafif ruhlu 466

hâfir Ar. *sf.* Kazan, kazıcı 538

hafr Ar. *i.* (Toprağı) Kazma 547

haftan Far. *i.* Zırh üstüne giyilen bir çeşit pamuklu elbise, kaftan 571

hâhiş-ger Far. *tür. sf.* İstekli, arzulu 464

hâil Ar. *i.* Engel, mânia 465

hâk Far. *i.* Toprak 566

Hak Taâlâ *özel i.* Yüce olan Allah, ulu Allah 466, 509

hakîr Ar. *sf.* Değersiz, îtibarsız, küçük 559

hâksâr Far. *i.* Perîşan, düşkün, hakir 528

hâl Ar. *i.* Vücuttaki küçük esmer benek, ben 453

halef Ar. *i.* Sonradan gelen ve birinin yerine geçen kimse 483

halel Ar. *i.* Bozukluk, eksiklik, fesat, noksan 508, 541

hâlet Ar. *i.* Hal, nitelik, keyfiyet 470, 476, 482, 508, 559, 563

halezûn Ar. *i.* Minâre merdiveni gibi kıvrımlı, yilankavî şekil, helis 558

hâlî Ar. *sf.* Boş, tenhâ, ıssız 571

Hâlid bin Velid *özel i.* Halîd bin Velîd Arap komutan, Seyfullah

olarak da bilinir. Müslümanlığı seçene kadar Kureyşlilerin daha sonra İslam devletinin emrinde savaşmıştır 503

hallaclamak Ar. *f.* Pamuk veya yünü bu iş için yapılmış bir âletle kabartmak 509

halt Ar. *i.* Bir şeyi başka bir şeyle karıştırma, mezcetme 470

hamâkat Ar. *i.* Ahmaklık, budalalık, humk 534

hâme Far. *i.* Kalem 538

hâmil Ar. *i.* Gebe 512

hamîr Ar. *i.* Hamur, maya 514, 565

hâmiş Ar. *i.* Bir kitabın kenarlarına yazılan açıklama veya ekleme notu, çıkma, hâşiye 566

hamiyet Ar. *i.* Milletinin, yurdunun, yakınlarının şerefini koruma gayreti, millî şeref ve haysiyet, fazîlet 508

haml Ar. *i.* Taşıma, yüklenme, yükletme 467

hamr Ar. *i.* Şarap 485, 486, 531, 566

hamse Ar. *sf.* Beş 462

handân Far. *sf.* Gülen, şen, neşeli 535, 535

- hâne** Far. *i.* Ev 571
- hânedân** Far. *i.* Köklü, asil ve büyük âile, tanınmış kimseye dayanan soy 524
- hânende** Far. *i.* Şarkıcı, okuyucu 506
- hânendegân** Far. *i.* Hanendeler, şarkıcılar 503
- hânkâh** Far. *i.* Bir tarikatın merkez durumundaki tekkesi, hankah 566
- hâr** Far. *i.* Eşek 487
- hâr u hâşâk** Far. *i.* Diken ve çöp, çerçöp 485, 504, 572
- harâmzâdegân** *i.* Nikâhsız birleşmeden doğan çocuklar 554
- harâr** Ar. *i.* Daha çok kıldan dokunmuş büyük çuval 508
- harf-endazlık** *i.* Lâf atma, sözle sataşma 509
- harîmüd-dâr** *i.* Harem dairesi 465
- hâris** Ar. *sf.* Hırslı 479, 480, 532
- hâs** Ar. *sf.* Ona mahsus olan, özgü 492
- hased** Ar. *i.* Çekememe, kıskançlık 507, 513
- hâsıl** Ar. *sf.* Husûle gelen, olan, meydana çıkan 526, 566, 568
- hasım** Ar. *i.* Düşman 500
- hasr** Ar. *i.* Yalnız bir şeye mahsus kılma, bir şey için ayırma ve sarfetme 502, 542
- hâssa** Ar. *i.* Bir şeye veya bir kimseye mahsus olan, yalnız onda bulunan hal, keyfiyet 492
- hâssaten** Ar. *zf.* Bilhassa, husûsî olarak, özellikle 454, 504
- hastagân** Far. *i.* Hastalar 460, 556
- haste** Far. *i.* Hasta, sağlığı bozuk 549
- haşak** Far. *i.* Çöp, süprüntü 508
- haşebetü'l-fes** Balta sapı 531
- haşîn** Ar. *sf.* Katı, sert 462, 472
- haşyet** Ar. *i.* Saygıyla karışık korku, ürperme 461
- hat** Ar. *i.* Çizgi 545
- hatab** Ar. *i.* Odun 457
- hatar** Ar. *i.* Tehlike, güvensizlik 507
- havâdis** Ar. *i.* Olup biten vak'alar, hâdiseler, olaylar 500, 528
- havâs** Ar. *i.* Okumuş yazmış olanlar sınıfı, ileri gelenler, seçkin sınıf 492, 564
- havâyic** Ar. *i.* İhtiyaçlar, gerekli şeyler 540
- havf** Ar. *i.* Korku 477, 521, 550

havl Ar. *i.* Etraf, çevre, avlu 454, 498, 502

havra İbr. *i.* Yahûdilerin ibâdet ettikleri binâ, Mûsevî mâbedi 524

havz Ar. *i.* Etrâfı beton, tuğla, mermer vb. şeylerle çevrilmiş su biriktirme yeri 557

hayâ Ar. *i.* Utanma, sıkılma, utanç 565

hayâ-dâr bil. *sf.* Haya sâhibi, utangaç 518

hâye Far. *i.* Erkeklik bezi, testis 494

haylice Far. *zf.* Epeyce, oldukça 566

hayliden hayli *zf.* Epey, çok 566

hayye Ar. *i.* Yılan 471, 541

hayz Ar. *i.* Adet hâli, aybaşı 534

hazakat Ar. *i.* Ustalık, mahâret 452

hazarî Ar. *i.* Şehir veya köye mensup 570

hâzık Ar. *sf.* Usta, mahâretli 534

hazret Ar. *i.* Farsça isim tamlaması şeklinde kullanılır ve saygı ifâde eder 566

Hazret-i Ali *özel i.* Hz. Peygamber'in damadı, Hulefâ-yı Râşidîn'in dördüncüsü 488

Hazret-i Hızır *özel i.* Hz. Mûsâ döneminde yaşamıştır, ilâhî bilgi ve hikmet sahibi kişi 565

Hazret-i Mûsâ *özel i.* İsrâiloğulları'na gönderilen peygamber ve kendisine Tevrat indirilmiştir 495, 565

helâk Ar. *i.* Ölme, mahvolma, yok olma 453, 469, 513, 539

Hemedân *özel i.* Hemedan, İran'ın aynı isimli Hemedan Eyaleti'nin yönetim merkezi olan şehir. En eski şehirlerinden biri olarak kabul edilir 564

hempâ Far. *i.* Arkadaş, ayaktaş 560

hem-tâ Far. *bil. i.* Eş, benzer, denk, müsâvî 522, 564

hemvâr Far. *sf.* Düzgün, muntazam, uygun 528

hengâm Far. *i.* Vakit, zaman, mevsim 514, 555

hengâme Far. *i.* Gürültü, patırtı, şamata 461

hercâyî Far. *sf.* Bir şey üzerinde sürekli durmayan, sözünden, kararlarından dönüveren, sebatsız, kararsız 493

herze Far. *i.* Boş, abes, beyhûde söz,
hezeyan 520

hes *i.* Çer çöp 508

hevâ Ar. *i.* İstek, arzu, heves, meyil
463

heves Ar. *i.* İstek, arzu, meyil 463

hibre *i.* Tecrübe, vukûf 472

hıdmet Ar. *i.* Hizmet 480

hıfz Ar. *i.* Koruma, saklama, muhâfaza
etme 464, 550, 572

hıkd Ar. *i.* Gizli düşmanlık, öc alma
arzusu, kin 507, 507, 513

hınâ Ar. *i.* Kına 501

hınzîr Ar. *i.* Domuz 477, 555

hıristiyan *i.* Hz. İsa'nın dînine bağlı
olan (kimse), İsevî, nasrânî 566

hısset Ar. *i.* Hasislik, cimrilik, pintilik
546

hışm Far. *i.* Öfke, kırgınlık, gazap
473, 498, 505, 509, 511, 524

hışm-nâk Far. *bil. sf.* Öfkeli, kırgın
505

hitân Ar. *i.* Sünnet etme, sünnet 476

hıyâm Ar. *i.* Haymeler, çadırlar 452

hıyânet Ar. *i.* İhanet etme 497, 508,
513

hicâb Ar. *i.* Utanma, sıkılma,
mahcûbiyet 565

Hicâz özel *i.* Arabistan yarımadasında
yer alan coğrafi bölge 567, 571

hicrân Ar. *i.* İnsanın içinde yer eden,
unutulmaz, onulmaz, dinmez acı
507

hiffet Ar. *i.* Hafiflik, hoppalık 479,
551

hikâyet Ar. *i.* Bir olayı sırasıyla
anlatma işi 567

hilâf Ar. *sf.* Ters, aykırı 467, 473

hîle Ar. *i.* Bir kimseyi aldatmak,
kandırmak ve yanıltmak amacıyla
yapılan tertip, düzen 464

himâr Ar. *i.* Eşek, merkep 460, 471,
474, 518, 540

hîn Ar. *i.* Zaman, vakit 477, 515, 566

Hindistan özel *i.* Güney Asya'da ülke
511, 532, 556

hırfet Ar. *i.* Esnaf kollarından her
birinin yaptığı iş, meslek, zanaat
570

hisse Ar. *i.* Bölünen bir bütünden bir
kimseye düşen kısım, pay 456, 552

- horlamak** Far. *i.* Değer vermeyip küçük düşürmek, küçük görmek 555
- hoş** Far. *sf.* Duyguları okşayan, zevk veren, beğenilen, güzel, iyi, latif 558
- hoş-endâm** Far. *bil. sf.* Boyu posu yerinde, vücûdu güzel 541
- hoş-güvâr** Far. *bil. sf.* Lezzetli, tatlı 465
- hoş-hâl** *bil. sf.* Durumu iyi, mesut, bahtiyar, memnun 496
- hoş-mend** 519 *bil. sf.* Güzelliğe sahip
- hoş-meniş** 535 *bil. i.* Güzel, iyi tabiatlı
- hoş-tab** *bil. sf.* Güzel huylu, huyu güzel 535
- hovârda** *i.* Zevki bol bol para harcayan (kimse) 550
- hoypad** Yun. *sf.* Sert, haşin, hırpalayıcı, kaba 527
- hûb** Far. *sf.* Güzel ve *i.* 494, 562
- hûbân** Far. *i.* Güzeller 454
- huceste** Far. *sf.* Uğurlu, meymenetli 521
- Hudâyî** Far. *sf.* Allah'a mensup olan, Allah'la ilgili 570
- hudûd** Ar. *i.* Bir devletin topraklarını diğer komşu devletlerden ayıran çizgi, sınır 454
- huffâş** Ar. *i.* Yarasa 457
- hulk** Ar. *i.* Doğuştan olan huy, yaratılış, tabiat 529, 550
- hulkî** *sf.* Yaratılışla ilgili
- hulkûm** Ar. *i.* Boğaz 513
- Humeyr özel** *i.* Yer adı 559
- humre** Ar. *i.* Kırmızılık, kızılık 505
- hunuk** Ar. *i.* Boğma 461
- hurâk** Far. *i.* Yiyecek 557
- hurd** Far. *sf.* Küçük, ufak 550
- hurde** Far. *sf.* 1. Ufak, küçük 2. Kullanılmaz duruma gelmiş mâdenî eşyâ parçaları 479, 502, 504, 510, 549, 552, 559, 572
- hurde-hâş** Far. *sf.* Paramparça, kırık dökük, iler tutar yeri kalmamış 518
- hurd-merd** Far. *i.* Ufaklı 519
- hurrem** Far. *sf.* Sevinçli, şen, gönül açıcı 509
- hûr-rûmî** *i.* Kehribara benzer bir çeşit bitki 462
- hurûc** Ar. *i.* Dışarı çıkma, çıkış 484

hurûf-ı hecâ Ar. *i.* Alfabeği meydana getiren harfler dizisi 556

hurûs Far. *i.* Horoz 477

huss Ar. *i.* Safran 552

husûmet Ar. *i.* Hasımlık, düşmanlık, adâvet 501

husûs Ar. *i.* Konu, iş, keyfiyet, madde 460, 570

hûş Far. *i.* Akıl, şuur 547, 571

huşk Far. *sf.* Kuru 558

huşûnet Ar. *i.* Kırıcılık, kabalık, sertlik 493, 511

huyûl Ar. *i.* Atlar, at sürüleri 485

huzele Ar. *i.* Yardımı terk eden 471

hüccet Ar. *i.* Şeriat mahkemeleri kadıları tarafından düzenlenen resmî belge 552, 568

hüsn Ar. *i.* Güzellik 454, 487, 525

hüzâl Ar. *i.* Zayıflık, cılızlık, bitkinlik 481

Hüzeyl özel i. Adnânîler'e mensup, şairleriyle ünlü bir Arap kabilesi 506

I

ıçkırık i. Hıçkırık 529

ılgın i. İki çeneklilerin ılgıngiller familyasından, çiçekleri açık eflâton renkli ve sapsız, çeşitli türleri bulunan, çalı veya ufak ağaç hâlindeki bitki. Tamarix 488

ırak i. Uzak 453, 565, 555

Irak özel i. Ortadoğu'da bir İslâm ülkesi 486, 503, 530

İsfahan özel i. İran'ın dördüncü büyük şehri ve aynı adı taşıyan eyaletin merkezi 486, 518

ıslâh Ar. *i.* İyi duruma koyma, düzeltme, iyileştirme 452

ıstılâh Ar. *i.* Sâdece bir ilim ve sanat dalına mahsus olan kelime, terim 543

ıtlâk Ar. *i.* Deme, denilme, ... diye adlandırma, tâbir etme 463, 510, 523, 541, 556, 563, 571

ıtlâ Ar. *i.* Bilme, öğrenme, haberdar olma; bilgi 452

ıyş Ar. *i.* 1. Yaşama, yaşayış 2. Hayâtın zevkini çıkarma, yiyip içme, zevk u safâ 511, 524, 545

ıztırâb Ar. *i.* Maddî veya mânevî acı, azap, eziyet, zahmet, sıkıntı 500

İ

î'tâ Ar. *i.* Ödeme, ödenme 484, 535

- iâne** Ar. *i.* Yardım 462
- ibâ** Ar. *i.* Çekinme, kaçınma, râzı olmama, içtinap ve imtinâ etme 523, 541
- ibâd** Ar. *i.* Kullar, abdler 504
- ibil** Ar. *i.* Deve 499, 551
- ibkâ** Ar. *i.* Bulunduğu hal üzere, olduğu gibi ve yerinde bırakma, dokunmama 508
- iblis** Ar. *i.* Şeytan 545
- ibn** Ar. *i.* Oğul
- İbn Câbir** *özel i.* Bir kişi adı 564
- İbn Kab** *özel i.* Ubey bin Kab, sahabi muhaddis ve fakihlerindendir. Medineli ve Hazrec kabilesindendir. Akabe Biatı'ndan önce müslüman olmuş, Akabe biatına katılan Medinelilerden biridir. 504
- İbn Mus'ab** *özel i.* Mus'ab bin Umeyr, Hz. Muhammed'in arkadaşlarındandır. Mekke'nin zengin ailelerinden birine mensuptu 511
- İbn-i İkyam bin El-Kahm** *özel i.* Bir kişi adı 506
- ibrâz** Ar. *i.* Ortaya koyma, gösterme 482
- ibrişim** Far. *i.* Bükülmüş ipekten iplik 547
- İbriyye** *i.* İbrâni, Yahûdi 532
- ibtidâ** Ar. *i.* Başlama 483, 510, 523, 524, 528, 540
- ibtilâ** Ar. *i.* Bir şeye karşı gösterilen aşırı düşkünlük, tutku 533, 566, 566
- idhâl** Ar. *i.* İçeri koyma, içeri sokma, dâhil etme 513
- ifâkat** Ar. *i.* Hastalıktan kalkma, sağlığına kavuşma, iyileşme 507, 549
- ifrât** Ar. *i.* Aşırı gitme, ölçüyü aşma 482, 501
- ifşâ** Ar. *i.* Açığa vurma, ortaya dökme, fâşetme 521
- ihâta** Ar. *i.* Bir şeyin etrâfını çevirme, çevreleme 500
- ihlâk** Ar. *i.* Helâk etme, yok etme, öldürme 478
- ihşâ** Ar. *i.* Sayma 500
- ihşân** Ar. *i.* Bağışlama, bağışta bulunma 523, 536, 572
- ihtilâf** Ar. *i.* Anlaşmazlık, uyuşmazlık 506, 533
- ihtilât** Ar. *i.* Karşılaşıp görüşme, görüşüp temas etme 506

- iẖtimâm** Ar. *i.* Bir şeyin iyi olması için özenerek gayret gösterme, üzerinde dikkatle çalışma, özen, özenme 492
- iẖtirâ** Ar. *i.* Daha önce benzeri olmayan bir şey icat etme 535
- iẖtiyâten** Ar. *zf.* Ne olur ne olmaz düşüncesiyle, her ihtimâlê karşı, tedbirli davranarak 464
- ikâmet** Ar. *i.* Bir yerde yerleşip oturma, mukim olma 464, 570
- ikdâm** Ar. *i.* Bir şeyi elde etmek için sebatla ve gayretle çalışma, sürekli çaba gösterme 477, 486, 505, 508
- ikmâl** Ar. *i.* Bitirme, sona erdirip tamamlama 536
- iktizâ** Ar. *i.* Gerekme, gerektirme 464
- ilâhî** Ar. *sf.* Allah'la ilgili, Allah'a âit, Allah'a has, Allah'tan gelen 543
- ilel** Ar. *i.* illetler, hastalıklar 466
- ilhâh** Ar. *i.* Üstüne düşme, can sıkacak tarzda ısrar etme 486
- ilhâk** Ar. *i.* Katma, ekleme, ilâve etme 550
- ilkâ** Ar. *i.* Koyma, bırakma, yerleştirme 484, 499
- illet** Ar. *i.* Hastalık 548, 554
- ilm-i sarf** gr. Kelime bilgisi, Arabîde kelimenin aldığı şekillerden bahseden ilim. Morfoloji 503
- ilzâm** Ar. *i.* kuvvetli delille susturma, susmaya mecbur etme 536
- imâd** Ar. *i.* Direk, sûtûn 562
- imâme** Ar. *i.* 1. Tespihlerin başına takılan, uzunca parça 2. Sarık 501
- imsâk** Ar. *i.* Nefsine hâkim olup bir şeyden el çekme 481
- imtilâ** Ar. *i.* Dolma 532
- inâm** Ar. *i.* Nîmet verme, ihsân etme 458
- inâs** Ar. *i.* Kızlar, kadınlar 493, 560, 566
- incerek** *sf.* Oldukça ince 492
- incik** *i.* Bacağın ince bölümü, ayak bileği 570
- ind** Ar. *i.* Yan, kat, nezd 525, 560
- inde'l-baz** Ar. *zf.* Bazılarına göre 502, 465, 513, 520, 522, 524, 529, 538, 547, 554, 568
- inde'n-nazar** Ar. *zf.* Görüşê göre 456
- ineb** Ar. *i.* Üzüm 556
- infâk** Ar. *i.* Nafakasını verme, besleme, geçindirme, yedirip içirme 562

- infâz** Ar. *i.* Yerine getirme, icrâ etme
543, 555
- inhân** Ar. *i.* Obur, ekül 492
- inkılâb** Ar. *i.* Bir durumdan başka bir
duruma dönüşme 478
- inkisâr** Ar. *i.* Kırılma 523
- inşirâh** Ar. *i.* İç açılması, gönülde
duyulan ferahlık 528
- intikâl** Ar. *i.* Geçme, sirâyet etme 533
- inzâl** Ar. *i.* Meninin gelmesi, bel
gelme 524
- îrâd** Ar. *i.* Söyleme 498
- irâz** Ar. *i.* Yüz çevirme, kaçınma,
başka tarafa dönme 485
- irbedde** Ar. *i.* Kötü huy 473
- irhâ** Ar. *i.* Koyuverme, gevşetme,
salıverme 543
- irsâl** Ar. *i.* Gönderme, yollama 566
- isâd** Ar. *i.* Yükseltme 462
- îsâlar** *i.* Ulaştırma, ulaştırılma 566
- isâle** Ar. *i.* Akıtma 533
- isfenâh-u rûmî** *i.* Rumi ıspanağı
tüysüz kadife veyâ horozibiği,
ıspanağa benzer bir nebat 556
- isğâ** Ar. *i.* Kulak verme, dinleme 566
- isi** T. *i.* Sıcak 489, 506
- isnâd** Ar. *i.* Bir düşüncüyü, bir konuyu
bir kimse veya sebebe yükleme,
ona bağlama 556
- isrâ** Ar. *i.* Yürütme, gönderme 499
- isti'mâl** Ar. *i.* Kullanma 466, 546,
559, 561, 564, 570
- istiâne** Ar. *i.* Yardım isteme 461
- istidâd** Ar. *i.* Yatkınlık, yetenek,
kabiliyet 500
- istidâret** Ar. *i.* Dönme, döndürme,
devretme 534
- istifrâğ** Ar. *i.* Kusma, gaseyan etme,
kayetme 536, 571
- istihkâk** Ar. *i.* Hakkı olma, hak etme
486
- istikâmet** Ar. *i.* 1. Yön, cihet 2.
Doğruluk, dürüstlük 467, 542
- istikbâr** Ar. *i.* Kibirlenme, kendini
büyük görme 502
- istimâ** Ar. *i.* Kulak verme, dinleme
566
- istimdâd** Ar. *i.* Yardım isteme,
imdâda çağırma 461
- istinbât** Ar. *i.* Bir sözden, bir işten bir
anlam çıkarma 540
- istinkâf** Ar. *i.* Geri durup kabul
etmeme, kaçınma, imtinâ 523

istirhâ Ar. *i.* Gevşeme 456
istizâ Ar. *i.* Işıklanma, aydınlanma
500
işâ Ar. *i.* Akşamla yatsı arasındaki
zaman 544
işret Ar. *i.* Ar. *i.* İçki içme, içki 535,
556
iştihâ Ar. *i.* Yeme isteği, iştah 509,
564
itâb Ar. *i.* Azarlama, paylama 492
itimâd Ar. *i.* Güvenme, emniyet etme,
güven 490, 542
itmâm Ar. *i.* Bitirme, tamamlama 536
ittihâz Ar. *i.* Kabul etme 464
ivicâc Ar. *i.* Eğri büğrü olma, eğrilme
452
iyâl Ar. *i.* 1. Eş, zevce, 2. çoluk çocuk
493, 546, 562
izâle Ar. *i.* Giderme, yok etme 497,
519, 533
izhâr Ar. *i.* Açığa vurma, meydana
çıkarma 482, 508
izz Ar. *i.* Yücelik, ululuk 553

K

kâ Ar. *i.* Düz yer 567
ka'r Ar. *i.* Derinlik 486

kabâ Ar. *i.* Üste giyilen elbise kaftan,
cübbe 538
kabâil Ar. *i.* Kabîleler 472
kabâyah Ar. *i.* Kabahatler, kusurlar
498
kâbil Ar. *i.* Olabilir, mümkün 464,
569
kabîle Ar. *i.* Aynı soydan gelen ve bir
başkanın yönetiminde yaşayan
göçebe topluluk, boy 564
kable Ar. *zf.* Önce, evvel 534
kable'l-ikâ Ar. *zf.* Meydana
getirmeden önce 543
kablubağa *bil. i.* Kaplumbağa 464,
552
kabz Ar. *i.* Teslim alma 477, 480
kabza Ar. *i.* (Kılıç, tabanca, ok vb.nin)
tutulacak yeri 480, 538
kadem Ar. *i.* Ayak 468
kadîd Ar. *sf.* Çok zayıf, kurumuş
kalmış 538, 558, 572
kadîm Ar. *sf.* Geçmiş uzun zamâna
dayanan, eski 489, 563
Kaf *özel i.* Klasik kozmos
anlayışlarında arzı çevrelediği
kabul edilen efsanevî dağ 564

- kâfile** Ar. *i.* Topluluk, takım, grup, güruh 564
- kahbe** Ar. *i.* Nâmussuz kadın 566
- kahhâr** Ar. *sf.* Çok kahreden, ezen, mahveden, yok eden 550
- kaht** Ar. *i.* Kıtlık ve açlık 509
- kâim** Ar. *i.* kalkmak, ayakta durma, devamlı ve sâbit olma 562
- kâin** Ar. *sf.* Olan, bulunan, var olan, mevcut olan 495
- kakımak** T. *f.* Öfkelenmek, kızmak 505
- kakmak** T. *f.* itmek, ittirmek, itip dürtmek, vurmak 496
- kal** Ar. *i.* Kökünden söküp atma, söküp çıkarma 481
- kâlâ** Ar. *ç.f.* İki kişi dedi 536
- kalansüve** Ar. *i.* Külâh, serpuş 501
- kalîl** Ar. *sf.* Çok olmayan, az 464, 480, 501, 539
- kamer** Ar. *i.* Ay, mâh 466, 496, 507
- kâmet** Ar. *i.* Boy, endam 562
- kamîs** Ar. *i.* Gömlek 501, 565
- Kâmûs** Ar. *i.* Meşhur âlim Fîrûzâbâdî'nin (XV. yüzyıl) büyük Arapça lugatının ismi “Deniz, denizin en derin yeri, deryâ, okyanus” anlamındadır. Bu daha sonra “sözlük” mânâsında kullanılmaya başlanmıştır 462
- kan-behâ** *i.* Kan parası 505, 508
- kanda** *çf.* Nerede, nereye 453
- kâni** Ar. *sf.* Kanaat, eden, razı olan 490
- kâr** Far. *i.* Alış veriştiren elde edilen maddî kazanç, para kazancı 548
- karâbet** Ar. *i.* Soyca yakınlık, akrabalık 500
- karakulak** *i.* Bir tür yaban kedisi, Caracal 529
- karamtik** T. *i.* Karamsı, karaya çalar 526
- Karamuk** *i.* Karanfilgillerden, ekin tarlalarında biten, yaprakları karşılıklı, çiçeği pembe mor renkte, zararlı bir bitki 504
- karañu** T. *i.* Karanlık 510, 512, 513
- kârbân** *i.* Kervan 471, 478, 527
- kargı** T. *i.* Eski bir savaş âleti, büyük ve uzun mızrak 536
- kâr-güzar** *bil. sf.* İş beceren, becerikli 471, 480, 493
- karhâ** Ar. *i.* Çıban, yara 484

- kâr-hâne** İş yeri, îmalâthâne, atölye, fabrika 454
- karîb** Ar. *sf.* Yakın 502, 518, 524
- karkaşanlık** i. Kargaşa 532
- karn** Ar. *i.* 1. Boynuz 2. Zaman, çağ 457
- karsak** *i.* Kısa kulaklı, açık kahverenkli, karnı beyaz, derisinden kürk yapılan bir cins küçük tilki. *Canis corsac* 520, 530
- kârûre** Ar. *i.* Sırça kap 565
- karye** Ar. *i.* Köy 518, 536, 570
- kasab** Ar. *i.* Kamış 550
- kasab'ül-fâris** *bil. i.* Yazı yazacak yer 562
- kasabât** Ar. *i.* Köyle şehir arası yerleşim yeri, küçük şehir 509
- kasâvet** Ar. *i.* Üzüntü, gam, keder, tasa 506
- kasd** Ar. *i.* Niyet, istek, amaç, gaye 473, 510
- kasîr** Ar. *sf.* Kısa 461, 501
- kasîrü's-sâk** Küçük deve yavrusu 544
- kasr** Ar. *i.* Deve yavrusu 544
- kat'** Ar. *i.* Kesme, kesilme 543, 553, 554, 559, 559
- katık** T. *i.* Karın doyurulurken ekmeğin yanına katılan herhangi bir yiyecek 544
- katre** Ar. *i.* Damla 460, 568
- kavâim** Ar. *i.* Ayaklar 499, 551
- kavî** Ar. *sf.* Güçlü, kuvvetli 471, 512, 554
- kavil** Ar. *i.* Mukavele 509, 547
- kavs** Ar. *i.* Yay, yay biçiminde olan şey 480, 501, 548
- kavsâra** Ar. *i.* Meyve sepeti 557
- kay** Ar. *i.* Kusma, gaseyan, istifrağ 549
- kayd[?]** Ar. *i.* Makas gibi kesici alet 530
- kaynak** *i.* sırt etlerinin butlarla birleştiği yer makadın iki tarafı, oturak yeri 564
- kazâ** Ar. *i.* Eskiden ilçe 518, 534
- kazı** ar. *i.* Kadı 499, 521, 534, 568, 570
- kâzib** Ar. *i.* Yalan söyleyen (kimse), yalancı 533
- kaziyye** Ar. *i.* Mesele, husus 543
- kebed** Ar. *i.* Karaciğer 522
- kebîr** Ar. *sf.* Ulu, büyük 468, 525

- kef** Ar. *i.* Elin iç kısmı, el ayası, avuç 484
- kefâlet** Ar. *i.* Kefil olma 498, 568
- kefere** Ar. *i.* Kâfirler 528
- kehkeşân** Far. *i.* Samanyolu 487, 499
- kehle** Far. *i.* Bit 559, 570
- keh-rübâ** Far. *i.* Süs eşyâları yapımında kullanılan reçine, saman kapalı 462
- kelb** Ar. *i.* Köpek 466, 541
- keler** *i.* Kertenkele 489
- kemâl** Ar. *i.* En olgun, en yetişkin döneminde olma, olgunluk 466
- kemer-bend** Far. *i.* Kemer bağı 456
- kem-hâr** *i.* Az yiyen 570
- kemter** Far. *sf.* Kötü, değersiz 472, 548, 566, 572
- kendir otu** *i.* Kendirgiller familyasından, sap liflerinden halat ve çuval yapılan bitki, kenevir. Cannabis sativa 538
- kenend** Far. *i.* Çapa
- kenîf** Ar. *i.* Ayakyolu, kenef 503
- kenîse** Far. *i.* Kilise 475
- kerem** Ar. *i.* Lutuf, iyilik, merhamet, ihsan 523
- kerges** Ar. *i.* Akbaba (kuş) 496
- kerîhe** Ar. *sf.* Pis kokan 525
- kerîm** Ar. *i.* Ulu, büyük, şerefli, aziz 518
- kertmek** T. *f.* Üzerinde çentik açmak, çentmek 467
- kesân** Far. *i.* Kimseler, kişiler, şahıslar 486, 520
- kesb** Ar. *i.* Kazanma, çalışarak kazanma 493, 540, 542, 562, 565
- kesel** Ar. *i.* Gevşeklik, uyuşukluk, tembellik, üşenme 528
- keserât'ül-hubz** Ekmek parçaları 518
- kesinti** T. *i.* hastalık 542
- kesîr** Ar. *sf.* Çok, bol 452, 459, 511, 528, 560, 561
- kesmik** T. *i.* Boğumlu iri saman, buğday ve arpa saplarının boğumlarındaki düğme 504
- kesr** Ar. *i.* Kırma, kırılma 455, 529
- kesrâtü'l-mâ** *i.* Pırasa 552
- kesret** Ar. *i.* Çoklul, bolluk 525, 551
- keş** Far. *i.* Yağsız peynir 557
- ketf** Ar. *i.* Omuz, omuz kemiği, kürek kemiği 473
- kettân** Ar. *i.* Keten 558

- kevâkib** Ar. *i.* Yıldızlar 499, 534
- kevkeb** Ar. *i.* Yıldız 457, 538
- kevn** Ar. *i.* Olma, vuku bulma, ortaya çıkma 519, 540
- kevniye** Ar. *sf.* Varlık âlemiyle ilgili 528
- keyfiyet** Ar. *i.* vasıf, nitelik 486
- kezâlik** Ar. *zf.* Bu da öyle, yine öyle, kezâ 477
- kezzâb** Ar. *i.* Çok yalan söyleyen kimse 555
- kıdr** Ar. *i.* Çömlek 469
- kılâde** Ar. *i.* Gerdanlık 457, 473
- killet** Ar. *i.* Azlık 509, 513, 546
- kın** T. *i.* Çakı, bıçak, kılıç vb. kesici âletlerin kılıfı 565
- kırba** Ar. *i.* Deriden kap, meşin su tulumu 537
- kırkbayır** *bil. i.* Geviş getiren hayvanların üçüncü mîde bölümü 519, 568
- kıssa** Ar. *i.* Kısa hikâye, ibretli hikâye, fıkra, rivâyet 565
- kıssa-hân** Ar. *i.* Kıssa söyleyen, hikâye anlatan kimse 550
- kısr** Ar. *i.* Kabuk 538, 556, 557
- kıtâl** Ar. *i.* Birbirini öldürme, boğazlaşma, vuruşma 506, 565
- kıtâr** Ar. *i.* Deve katarı, sürüsü 544
- kıtriyye** Ar. *i.* Bir tür alaca renkli bez 544
- kıyâm** Ar. *i.* Ayağa kalkma, ayakta durma 459
- kîle** Ar. *i.* Tahılın türüne, kullanıldığı yere ve zamâna göre ağırlığı değişen ölçek 529, 555
- kimyon** Ar. *i.* Maydanozgillerden, bir yıllık ıtırılı otsu bitki. Cuminum cuminum 572
- kiriş** T. *i.* Ok yayının iki ucu arasına gerilen esnek bağ 469
- Kirman** *özel i.* Kirman Eyaleti, İran'ın eyaletlerinden birisidir. Ülkenin güneydoğusunda yer alır. İran'ın ikinci büyük eyaletidir. 549
- kisrâ** Ar. *i.* Eski İran hükümdarları için kullanılan unvan 532
- kitâbhâne** *i.* Kütüphâne 524
- kizb** Ar. *i.* Yalan 501
- koduk** T. *i.* Eşek yavrusu, sıpa 556
- kolcak** T. *i.* Kola takılan işaretli bant, pazubent 473
- komak** T. *f.* Koymak 511

- konukluk** *i.* Misâfirlik 536
- koruk** *i.* Ham üzüm 504, 564
- koton** Ar. Pamuklu 455, 469
- köhne** Far. *sf.* Eskimiş, yıpranmış, eski 509
- körfez** Yun. *i.* Kara içine girmiş deniz parçası 526
- kösele** Far. *i.* İşlenmiş deri 541
- köşek** *i.* Deve yavrusu 523, 544, 555
- kubbaz** Ar. . Kaplumbağaya benzer bir hayvan 552
- kuci** T. *i.* Kucak 499
- Kûfe özel** *i.* Kufe, Irak'ın Necef ilinde bir şehir 456
- kufi** Ar. *i.* Kilit 569
- kûh** Far. *i.* Dağ 564
- kûhî** Far. *sf.* Dağla ilgili, dağa âit 496
- kurba** Ar. *i.* Yakınlık 518
- Kureyş özel** *i.* Hz. Muhammed'in mensup olduğu Arap kabilesi 488
- kurha** Ar. *i.* Aslı karha, yara 476
- kurûh** Ar. *i.* Yaralar 499
- kurum** *i.* Büyüklük taslama, gururlanma, çalım 541
- kûtâh** Far. *sf.* Kısa 499
- kuttân** Ar. *i.* pamukçu 565
- kûy** Far. *i.* Köy, mahalle 541
- küçürek** T. *sf.* oldukça küçük, küçükçe 458, 507, 509, 541, 554, 567
- küdü** Far. *i.* kabak 558
- külce** T. *i.* Buğday içinde olan siyah tanelere denir 559
- külhancı** Far. *i.* Hamamlarda büyük ocağı yakan 550
- külüçe** *i.* külde pişirilen çörek külçe 550
- küllî** Ar. *sf.* Bütüne âit, bütünle ilgili, bütünü kapsayan 543
- kümm** Ar. *i.* Yen, giyecek şeyin kol kısmı 565
- künde** Far. *i.* İri ve kalın ağaç gövdesi 530
- küremâ** Ar. *i.* Kerim olan kimseler, cömert, iyilik sever ve hayır sahibi olanlar 537
- kürrâsü'l-bukûl** *i.* Pırasa 552
- küşâde** Far. *sf.* Açılmış, açık, ferah 525
- küşâde-tab** tabiatı güzel 535
- küt** *i.* kötürüm, sakat 566

L

lâf-ı durûğ Far. *i.* Yalan söz 522

lağım Ar. *i.* Pis suların, dışkıların akıp gitmesi için açılmış yer altı yolu, geriz 536

lagota özel *i.* Bir çeşit müzik aleti 472

lağv Ar. *i.* Faydasız boş söz 534

lahm Ar. *i.* Et 468, 507, 539, 561

lâim Ar. *sf.* Çekiştiren, kınayan, levmeden 489

lâkin Ar. *bağ.* Ama, ancak, fakat 511

latîf Ar. *sf.* Hoş, nâzik, yumuşak 534

latîfe Ar. *i.* Nükteli söz veya hikâye, şaka 534

latîfe-gûy Latife yapan, şakacı 535

lâ-vâd Ar. *i.* Söz vermeme 522

lâyık Ar. *sf.* Uygun, yaraşır, münâsip 556

leben Ar. *i.* Süt 458, 480, 486, 507, 521

leff Ar. *i.* Dürüp, bükme bitişirme 481

lehv Ar. *i.* Önemli şeylerden alıkoyacak faydasız iş, oyun, eğlence 483

leîm Ar. *sf.* Alçak, aşağılık 490, 509, 531, 563

leşker Far. *i.* Asker 564

lev' Ar. *i.* Yanma, yanık 509

levâhık Ar. *i.* Ekler, ilâveler 503

levend İtal. *i.* Tembel, boş gezen 550

levm Ar. *i.* Çekiştirme, kınama, aşağılama 467, 489, 532

levn Ar. *i.* Renk 487

leyl Ar. *i.* Gece 554

leylen Ar. *zf.* Gece vakti, geceleyin 566

libâs Ar. *i.* Elbise, giyecek 466, 467, 565

lîf Ar. *i.* Hayvânî ve nebâtî maddelerin iplik gibi ince ve uzun parçası 570

lisân Ar. *i.* Dil 498, 552

lub Ar. *i.* Oyun, eğlence 470

lugat Ar. *i.* Kelime 452, 452, 506

lutf Ar. *i.* İyilik, yumuşaklık, hoşluk 452

M

mâ Ar. *ön ek* O şey ki, şu nesne ki” vb. anlamlarla bâzı Arapça kelimelerin başına gelir 463,507

mâ Ar. şey

mâ'- Ar. Su, âb 492, 572

ma'a Ar. *edat* “İle, birlikte, berâber” gibi mânâlarla zarf yapar 550, 571

maâsî Ar. *i.* Günahlar, isyanlar 523

- mabeyn'er-rasûl** İki peygamber arasında 533
- mâbeyne'l-verekeyn** Ar. *i.* İki kalça arası, uyluk
- mâder** Far. *i.* Anne, vâlide 485
- mâdûn** Ar. *i.* Alt taraf, alt 529
- mağrib** Ar. *i.* Güneşin battığı yer, batı, garp 465, 502
- mâh** Far. *i.* Ay, Kamer 544
- mahall** Ar. *i.* Yer, mekân, mevki 531, 545, 548, 554, 567, 568, 569
- maharet** Ar. *i.* Mârifet, hüner 452
- mahârim** Ar. *i.* Mahrem olanlar, haram olan şeyler 469
- mâhazar** Ar. *i.* Hazır olan şey, hazır olarak bulunan şey 489, 499
- mahbes** Ar. *i.* Cezâ evi, hapishâne 457, 571
- mahbûb** Ar. *i.* Sevilen kimse, sevgili 516, 561
- mahcere** Ar. *i.* Câmilerde etrâfi parmaklıklarla çevrilerek hükümdarlar için ayrılan yüksekçe yer 570
- mâhir** Ar. *i.* Usta, mahâretli 560
- mahsûs** Ar. *sf.* Husûsîleşmiş, has, özgü 541, 571
- mahûd** Ar. *sf.* Bilinen, adı geçen, mâlûm 472
- mahv** Ar. *sf.* Yok olma, harap olma 455, 455
- mâ-i câri** Akarsu 520
- mak'ad** Ar. *i.* Oturulacak yer, makat 526
- makbûz** Ar. *i.* Para, kıymetli evrak vb. bir şeyin alındığına dâir verilen imzâlı belge, alındı 552
- makhûr** Ar. *sf.* Yenilgiye, bozguna uğramış, yenilmiş, mağlûp olmuş 505, 553
- maksûre** Ar. *i.* Câmilerde etrâfi parmaklıklarla çevrilerek hükümdarlar için ayrılan yüksekçe yer 570
- maktû** Ar. *sf.* Kesilmiş, kesik 559
- maktûl** Ar. *i.* Öldürülmüş, katledilmiş 544, 551
- makûle** Ar. *i.* Cins, tür, çeşit, nevi 468, 508, 551, 557, 571, 572
- mâlâmâl** Far. *zf.* Ağzına kadar dolu, dopdolu, lebâlep 459
- mâlâyânî** Ar. *i.* Mânâsız, faydasız söz veya iş 520
- mâlik** Ar. *i.* Sahip 570

- mamûl** Ar. *sf.* Yapılmış, işlenmiş, îmal edilmiş 466
- mamûr** Ar. *sf.* Gelişip güzelleşmiş, bayındır duruma gelmiş 475, 495
- mâni** Ar. *i.* Bir işin yapılmasını önleyen şey, engel 566
- mankır** *i.* Bir cins bakır para 526, 572
- manzar** Ar. *i.* Görünüş 506
- manzûr** Ar. *sf.* Bakılan, görülen, görülmüş 566
- marûf** Ar. *sf.* Bilinen, belli, mâlûm 454, 462, 466, 530, 531, 556
- mârû'z-zikr** Ar. *zf.* Yukarda adı geçen 571
- mâsike** Ar. *i.* Tutunan 495
- masnû** Ar. *sf.* Sanatla yapılmış, sanat mahsûlü 508
- mass** Ar. *i.* Emerek çekme, emme, soğurma 467
- maşat** Ar. *i.* Tarak 457
- maşatlık** Ar. *i.* Mezarlık 566
- mâşuk** Ar. *i.* Aşkla sevilen, âşık olunan kimse 561
- matar** Ar. *i.* Yağmur 458, 568
- matar-ı zaîf** Ar. Yağmur çisentisi 455
- matbah** Ar. *i.* Mutfak 503
- matlûb** Ar. *i.* Talep edilen şey 459, 462
- mâ-vaz'** Ar. *sf.* Yerine konulmuş 463
- mavlamak** T. *f.* Miyavlamak 564
- mâye** Far. *i.* Maya 514
- mayûb** Ar. *i.* Ayıplanan, kınanan şey 467
- mazarrat** Ar. *i.* Zarar, ziyan 466
- mazmaza** Ar. *i.* Ağzı su ile çalkalama, gargara 508
- me'bûn** Ar. *i.* İbne 490
- me'kûl** Ar. *i.* Yenilecek şey 483
- me'kûlat** Ar. *i.* Yenilecek şeyler 483, 496, 504, 506
- me'mûl** Ar. *i.* Umulan, beklenen 502, 536
- meân** Ar. *i.* Manalar, anlamlar 526
- mebhût** Ar. *i.* Şaşırılmış, hayrette kalmış 481
- meblağ** Ar. *i.* Para miktârı, akçe, para, tutar 543
- mebnâ** Ar. *i.* Temel 551
- mebnî** Ar. *i.* Bir şeye dayanan, istinat eden 566
- mecma'** Ar. *i.* Toplanılan yer 551

- mecmû'** Ar. *sf.* Bir araya getirilmiş, toplanmış, cemedilmiş 508
- mecrâ** Ar. *i.* Su yatağı, su yolu 572
- mecrûh** Ar. *i.* Yaralanmış, yaralı 477
- medâr** Ar. *i.* Dönme, dönüş 504, 514
- medhal** Ar. *i.* Giriş yeri, giriş 465
- medhûş** Ar. *sf.* Ürkümüş, dehşete düşmüş 477, 527
- Medîne özel i.** Medine-i Münevvere, bugünkü Suudi Arabistan'ın Hicaz bölgesinde yer alan şehir. Eski adı Yesrib'dir 470, 482
- mefâsil** Ar. *i.* Oynak yerler, eklemler, mafsallar 530
- mefâze** Ar. *i.* 1. Çöl, sahrâ, beyâban 2. Sığınak 513, 544
- mefhar-i mevcudât** Kâinâtın kendisiyle övündüğü kimse, Hz. Muhammed 548
- mefhûm** Ar. *i.* Mânâ, anlam, kavram 463
- meftûl** Ar. *sf.* Bükülerek fitil hâline getirilmiş, bükülmüş, kıvrılmış 457
- meftûn** Ar. *i.* Vurgun, tutkun, aşık 453
- mehâfe** Ar. *i.* Korku, korkulu 519
- mehâric-i marü'l-uyun** Ar. Göze giden damarlar 538
- meharicü'n-nefs** Ar. Nefes boruları 538
- mehir** Ar. *i.* Kadına verilen nikah bedeli 477
- mehûz** Ar. *sf.* Alınmış, alınıp kabul edilmiş 488
- mekkârî** Ar. *i.* Eşyâ taşımak için kirâlanan hayvan, yük hayvanı 520
- Mekke özel i.** Mekke-i Mükerreme, Hicaz'da Mekke Bölgesi'nin yönetim merkezidir 470
- Mekke-i Mükerreme özel i.** Aziz, muhterem ve mübârek Mekke şehri 486
- mekrûh** Ar. *sf.* İğrenç, kerih 541
- meksûr** Ar. *sf.* Kırılmış, kırık 558
- mekşûf** Ar. *i.* Açığa çıkarılmış, âşikâr 523
- melâhat** Ar. *i.* Güzellik, şirinlik 454
- melâibe** Ar. *i.* Oyunlar 483, 512
- melâlet** Ar. *i.* Bıkma, usanma 510
- melâmet** Ar. *i.* Azarlama, kınama, yerme 489, 490
- melbûsât** Ar. *i.* Giyilecek şeyler 496
- melce** Ar. *i.* Sığınacak yer 476, 488, 500
- melik** Ar. *i.* Hükündâr, pâdişah 559

- memâlik** Ar. *i.* Memleketler 472, 524
- memlû** Ar. *sf.* Dolu 459
- memluk** Ar. *i.* Köle, kul, bende 547, 565
- men'** Ar. *i.* Yasaklama, engelleme 463, 485, 555, 561
- menâhî** Ar. *i.* Dînin yasakladığı, nehyettiği şeyler, yasaklar, menhiyat 469
- menâzil** Ar. *i.* Menziller 459, 466, 507, 538
- menbit** Ar. *i.* Bir bitkinin bittiği veya ekilip yetiştiği yer 570
- menfûr** Ar. *i.* Nefret uyandıran, iğrenç 566
- menfûş** Ar. *i.* Atılmış, didilmiş 493
- menî** Ar. *i.* Neslin devâmını sağlayan erkeklik tohumu 528
- menih** Far. *ç.f* Koyma 570
- meniş** Far. *i.* Huy, karakter 456
- menkûha** Ar. *i.* Nikâhlı kadın, eş 479
- menkûl** Ar. *sf.* Nakil ve rivâyet edilen 460, 462
- menkûlât** Ar. *i.* Nakledilen bilgiler, haberler 516
- menşe** Ar. *i.* Kök, kaynak, asıl 551
- menzil** Ar. *i.* Konaklama yeri, merhale 466
- mer'â** Ar. *i.* Hayvan otlatılan yer, otlak, çayırılık 487
- merbût** Ar. *sf.* Bağlı, bağlanmış, raptedilmiş 457
- merd-efken** Far. *i.* Adam deviren öldüren 487
- Merîh** Ar. *özel i.* Dünyâdan sonra güneşe en yakın gezegen, Mars, Sâkıt, Behram 496
- merk** Far. *i.* Ölüm, vefat 501
- merzencûş** *i.* Bir tür ot cinsi 476
- mesâlib** Ar. *i.* Eksikler, kusurlar 488
- mesâlih** Ar. *i.* İşler 471
- mesbuk** Ar. *sf.* Daha önce geçmiş 507
- mesdûd** Ar. *i.* Kapanmış, kapalı 512
- mesel** Ar. *i.* Örnek, benzer, misal 567
- meserret** Ar. *i.* Sevinç 515
- meskûk** Ar. *i.* Damgalanmış, para haline getirilmiş 526
- mesrûr** Ar. *i.* Sevinçli, mutlu 521
- mestûr** Ar. *i.* Örtülü, gizli, saklı 495, 507, 509, 521
- meşakkat** Ar. *i.* Güçlük, zorluk 466, 487

- meşâyih** Ar. *i.* Şeyhler 566
- meşgale** Ar. *i.* Uğraşılan, meşgul olunan şey, iş, güç 485
- meşhûn** Ar. *sf.* Dolu, memlû 459
- meşhûr** Ar. *i.* Herkesçe bilinen, şöhretli 454, 564
- meşîn** Ar. *i.* Hayvan derisinin kalitesi en düşük olanı 528
- meşreb** Ar. *i.* Yaratılıştan gelen huy, karakter 489, 548
- meşrûbât** A. *i.* İçecekler 484, 504, 506, 572
- meşveret** Ar. *i.* Fikir alma müşâvere etme 553
- metâ** Ar. *i.* Kendisinden faydalanılan eşyâ, mal 464, 482, 539
- metîn** Ar. *sf.* Sağlam, dayanıklı, güçlü 477, 542, 571
- mevsûf** Ar. *i.* Nitelenmiş 461
- mevt** *i.* Ölüm 455, 525
- mevzi'** Ar. *i.* Yer, mekan 462, 470, 558, 571
- mevzûn** Ar. *sf.* Biçimli, düzgün, âhenkli, orantılı 562
- meyl** Ar. *i.* Bir yöne doğru yönelme, eğilme 485
- meymûn** Ar. *i.* Maymun 548
- meYTE** Ar. *i.* Ölmüş hayvan, hayvan leşi 487
- mezbûr** Ar. *i.* Zikredilen, mezkûr 517, 556, 566
- mezemmet** Ar. *i.* Kınama, yerme, kötüleme 531
- meziyet** Ar. *i.* Üstün kılan vasıf, üstünlük 531
- Mısır özel i.** Bir Arap ülkesidir cumhuriyetle yönetilir. Halk çoğunluk itibarıyla Müslüman Araplardan oluşur. Başkent Kahire'dir 552
- miâ** Ar. *i.* Bağırsak 489
- mîh** Far. *i.* Çivi, büyükçe çivi 474
- mihmân** Far. *i.* Misafir, konuk 536
- mihnet** Ar. *i.* Sıkıntı, zorluk 468, 470, 483
- mikâl** Ar. *i.* Tahıl ölççeği 529
- mikrâs** Ar. *i.* Makas 530, 551
- mirâc** Ar. *i.* Hz. Muhammed'in, Allah'ın huzûruna yükselip O'nunla görüşmesi 548
- misâfir** Ar. *i.* Geçici olarak kalan, Konuk 509
- misillü** Ar. *i.* Gibi, benzer 540, 566
- misl** Ar. *i.* Eş, benzer 488

- mîşe** Far. *i.* Meşe 567
- miyâh** Ar. *i.* Sular 508
- mizân** Ar. *i.* Tartı, ölçü 482, 557
- mizmâr** Ar. *i.* Ney, kaval düdük gibi nefesli müik aleti 567
- moloz** Yun. *i.* Taş kırıntıları, kırıntı artığı 552, 561
- muadd** Ar. *sf.* Hazırlanan 500
- muâheze** Ar. *i.* Paylama, azarlama, kınama 477
- muahhar** Ar. *i.* Geri, arka 468
- muâmil** Ar. *i.* İş yapan 526
- muânaka** Ar. *i.* Sarmaşma, kucaklaşma 487
- muarref** Ar. *i.* Bilinen, malum 571
- muarres** Ar. *i.* İki duvar arasında 479
- muâşeret** Ar. *i.* Birlikte yaşayıp hoş geçinme, karşılıklı iyi ve güzel ilişkiler kurma 499
- muattar** Ar. *i.* Güzel kokulu 496
- muâvedet** Ar. *i.* Geri dönme 465, 470
- muâvenet** Ar. *i.* Yardım 464, 470
- Muâviye** özel *i.* Emevi Hanedanı'nı kurucusu 488
- muazzam** Ar. *i.* Ululama, büyüklük 466, 482
- mugâyir** Ar. *i.* Uymayan, aykırı 463
- muhaffef** Ar. *i.* Hafifletilmiş 501
- muhâfız** Ar. *i.* Koruyan, gözetleyen 562
- muhâlefet** Ar. *i.* Uymama, başka türlü olma 471
- muhâleset** Ar. *i.* Çıkarıcılıkla ilgisi olmayan dostluk, halis sevgi 499
- muhârebe** Ar. *i.* Savaş, harb 571
- Muharrem** Ar. özel *i.* Muharrem Hicri takvime göre yılın birinci ayı. Muharrem Arapça bir kelime olup, kelime kökü itibarıyla "haram"dan türemiştir 465
- muharrika** Ar. *i.* Yakıcı 486
- muhayyel** Ar. *sf.* Hayal edilen 550
- muhkem** Ar. *sf.* Sağlam, kuvvetli 487, 500, 515, 536, 569, 570, 571
- muhsin** Ar. *i.* İyilik eden, iyi ve güzel işler yapan 517
- muhtazır** Ar. *i.* Bekleyen, gözleyen 479
- muhtebis** Ar. *i.* Zorla alan 553
- muhtelif** Ar. *i.* Farklı, çeşitli 513, 550
- muhtelit** Ar. *sf.* Karışık, karma 517
- muhtell** Ar. *sf.* Bozulan, bozuk 519

- muîn** Ar. *i.* Yardım eden, destek olan 473
- muiz** Ar. *i.* Saygı gösteren, değer veren, yücelten (kimse) 487
- muka'ar** Ar. *i.* Kenarlardan başlayıp ortaya doğru çukurlaşan, ortası çukur olan 501
- mukabbab** Ar. *i.* Kubbeli 568
- mukâbil** Ar. *i.* Karşılık 463
- mukaddime** Ar. *i.* Giriş, başlangıç 476
- mukârenet** Ar. *i.* Yakınlık 564
- mukassim** Ar. *sf.* Bölen, taksim eden 454
- mukaşşer** Ar. *sf.* Kabuğu soyulmuş 511
- mukâtele** Ar. *i.* Karşılıklı vuruşma. birbirini öldürme 560
- mukâvele** Ar. *i.* Konuşma, söyleme, yazılı sözleşme 546, 559
- mukâyese** Ar. *i.* Değerlendirme karşılaştırma 548
- mukayyed** Ar. *i.* Kayıtlı 456
- mukîm** Ar. *i.* İkamet eden 494
- mûmâileyh** Ar. *zm.* Adı geçen, sözü edilen (kimse) 566
- mumbâr** Far. *i.* Sığır, koyun, keçi gibi hayvanların kalınbağırsağı 538
- mûmiyân** Far. *sf.* İnce bel 472, 536
- murâd** Ar. *i.* Arzu edilen şey, istek, dilek, amaç 549
- murâdif** Ar. *i.* Anlamdaş, eşanlamlı 546
- murâfık** Ar. *i.* Arkadaş, yoldaş 503
- murd** *i.* Kırıntı 550
- murdâr** Far. *sf.* Kirli, pis, iğrenç 545, 547, 557
- murg** Far. *sf.* Kuş 466, 550
- murg-ı tûti** *i.* Papağan 522
- musaddak** Ar. *sf.* Doğrulanmış, onaylanmış, tasdik edilmiş 566
- musaffâ** Ar. *sf.* Arıtılmış, tasfiye edilmiş 461
- musâhabet** Ar. *i.* Karşılıklı konuşma, görüşme, sohbet 512
- mutaassıb** Ar. *i.* Yenilikleri kabul etmeyen, taassup sâhibi 532
- mutallak** Ar. *i.* Aksama, topallık 457
- muteriz** Ar. *i.* Karşı çıkan, îtiraz eden 471, 498
- mutmain** Ar. *sf.* Rahatlamış, gönül huzuruna kavuşmuş, emniyete ermiş 510, 521

- muttali** Ar. *sf.* Bilen, haberdâr olan 475
- muttasıl** Ar. *zf.* Aralıksız 471
- muvâfık** Ar. *sf.* Uygun, münâsip 457
- mûy** Far. *i.* Kıl, tüy, saç 559
- muztarib** Ar. *i.* Acı çeken, ızdırıp içinde kıvranan 558
- mübâh** Ar. *i.* Helal sayma, helal kılma 463
- mübâlât** Ar. *i.* İlgi, dikkat, özen, îtinâ 464, 559
- mübâşeret** Ar. *i.* Bir işe başlama, yapmaya girişme 570
- müberrâ** Ar. *i.* Arınmış 549
- mübeyyen** Ar. *sf.* Açıklanan, beyân edilen 462
- mübrem** Ar. *sf.* Kaçınılmaz, zarûri 563
- mücerred** Ar. *sf.* Katıksız, karışksız, saf, hâlis 550
- müctemi** Ar. *i.* Bir araya gelmiş, toplu 452, 525
- müdâvim** Ar. *i.* Devam eden 565
- müdevver** Ar. *sf.* Devreden, yuvarlak 569
- müezzî** Ar. *i.* Eziyet veren, eziyet çektiren 572
- müfâkehe** Ar. *i.* Şakalaşma 534
- müfârakat** Ar. *i.* Ayrılma, Ayrılık 525
- müfâsale** Ar. *i.* Ayrılma, ayırma 525
- müfid** Ar. *sf.* Faydalı, yararlı 547
- mühmel** Ar. *sf.* İhmal edilmiş 550
- mülâhaza** Ar. *i.* Düşünce 464
- mülâzım** Ar. *i.* Devamlılık gösteren, bir işte sürekli çalışan kimse 469, 470
- müleffes** Ar. *i.* Pis, iğrenç 550
- mülûk** Ar. *i.* Padişâhlar, hükümdârlar 559, 564
- mümâselet** Ar. *i.* Benzeme, benzerlik 551
- mümâsil** Ar. *sf.* Benzeyen, andıran 546
- mümazeha** Ar. *i.* Mizah, şakalaşma 534
- mümtelî** Ar. *sf.* Dolu, dolmuş 461
- münâferet** Ar. *i.* Birbirinden nefret etme, birbirini sevmeme 550
- münakkid** Ar. *i.* Bağlanmış, düğümlenmiş, katı 482 487, 522
- münâsib** Ar. *sf.* Uygun, yerinde 525
- münbit** Ar. *sf.* Verimli, bereketli 548
- müncâ** Ar. *i.* Sığınılacak yer 500

- müncemid** Ar. *sf.* Donmuş, donuk 522
- münebbih** Ar. *i.* Uyandırma 486
- münferid** Ar. *sf.* Tek, yalnız 522
- münhemik** Ar. *sf.* Bir işin üzerine çok düşen 523
- münkabız** Ar. *i.* Peklik, katılık, sertlik 550, 551
- münkatı** Ar. *i.* Kesilmiş 554
- münsarif** Ar. *sf.* Geri dönen, ayrılan, terkeden 464
- münşai** Ar. *sf.* Dallara, kollara, şûbelere ayrılan, dallanan budaklanan 481
- müntehî** Ar. *sf.* Bir yere, bir şeye varıp ulaşan, son bulan 545
- mürekkib** Ar. *i.* Toplama, birleştirme 459
- mürîd** Ar. *i.* Bir mürşide bağlanan kimse 490
- mürtefi** Ar. *sf.* Yükselmiş, yüce 466, 487, 515, 551, 556, 567
- mürüvvet** Ar. *sf.* İnsanlıktan nâsibi bulunmayan, nâmert 531
- müsâmaha** Ar. *i.* Hoşgörülü davranma, hoşgörü 510
- müsenneh** *sf.* Yaşlı 456
- müseyyeb** Ar. *sf.* Umursamaz, lâkayt 487
- müşhil** Ar. *i.* Kabızlığı giderici ilaç 509
- müsinn** Ar. *i.* Yaşı ilerlemiş, yaşlanmış, yaşlı 489, 522
- müstahsen** Ar. *sf.* Herkesce güzel kabul edilen, beğenilen, makbul 518
- müstedîre** Ar. *sf.* dâire şeklinde olan, yuvarlak 534, 534, 567
- mütevî** Ar. *sf.* Düz 557
- mütevli** Ar. *i.* Bir yeri zapt ve istîlâ eden 555
- müşâbih** Ar. *sf.* Benzeyen, benzer 504, 538, 552, 561, 570, 572
- müşâfir** Ar. *i.* Dudak 499
- müşebbek** Ar. *sf.* Ağ ve kafes gibi örülmüş veya oyulmuş 551
- müşekkel** Ar. *sf.* Bir şekle konulmuş, şekil 513
- müşerref** Ar. *sf.* Şerefli 537
- müşevveş** Ar. *sf.* Düzensiz, karışık 519
- müşk** Far. *i.* Misk 454
- müştagil** Ar. *sf.* Bir şeyle uğraşan, bir iş veya kimse ile meşgul olan 495

- müşâtâk** Ar. *i.* Şiddetle arzu eden, özleyen 461
- müştebih** Ar. *sf.* Şüpheli, karışık 508
- müştedd** Ar. *sf.* Şiddeti artmış, şiddetlenmiş 471
- Müşteri** Ar. *özel i.* Dokuz uydusu bulunur. Güneşe yakınlığıyla beşinci sırada yer alır, Jüpiter, Erengiz 496
- müteabbid** Ar. *sf.* Kulluk ve ibâdet eden 536
- müteabbis** Ar. *sf.* Asık suratlı 539
- müteaddî** Ar. *dilb.* Geçişli 499
- müteâhid** Ar. *i.* Aralarında yeminli sözleşme, antlaşma yapan taraflardan her biri 472
- müteallik** Ar. *sf.* Âit, dâir, ilgili, alâkalı 529
- müteârif** Ar. *sf.* Herkesçe bilinen, mâruf 452, 545, 550, 556, 567
- mütebâid** Ar. *i.* Uzaklaşma 502, 530
- mütecâviz** Ar. *sf.* Geçen, aşan, tanımayan 502, 558
- mütecerrid** Ar. *sf.* Sıyrılan, uzak, ârî 472
- müteessif** Ar. *sf.* Üzgün 566
- müteferrik** Ar. *sf.* Ayrılmış, dağılmış 469, 472
- mütegayyir** Ar. *sf.* Değişen, başkalaşan 571
- mütehammil** Ar. *sf.* Tahammül eden, dayanan 503, 526, 556
- mütehâşî** Ar. *sf.* Çekinen, sakıman 547
- mütehayyir** Ar. *sf.* Şaşırılmış, hayrete düşmüş 470
- mütekaddim** Ar. *sf.* Önde bulunan, öne geçen, öndeki 527, 563
- mütekebbir** Ar. *sf.* Kibirli 532, 534
- mütekellim** Ar. *sf.* Konuşan, söyleyen kimse 535
- mütelâib** Ar. *sf.* Oynayan, oyuncu 550
- mütelevvin** Ar. *sf.* Çabuk fikir değiştiren, döneke, kararsız, sebatsız 513, 554
- mütemâdî** Ar. *sf.* Aralıksız, sürekli 506
- mütemekkin** Ar. *sf.* Yerleşmiş, yerleşik 549
- mütenâim** Ar. *sf.* Nîmet, bolluk ve refah içinde yaşayan 524
- mütenessik** Ar. *sf.* Kulluk eden 536
- mütenevvi** Ar. *sf.* Çeşitli, türlü türlü 513

müterâfe Ar. *i.* İkileme 566
mütesâbık Ar. *i.* Öne geçen 527
mütevakkî Ar. *sf.* Sakınan, çekinen
547
mütevassıt Ar. *sf.* Orta, ortalama 506
mütezammın Ar. *sf.* Katılan, eklenen
560
müvekkil Ar. *i.* Birini vekil tâyin eden
548
müzâyaka Ar. *i.* Darlık, sıkıntı,
müşkülât 509, 546
müzevvec Ar. *i.* Evlendirilmiş 469

N

nâ- Far. *ön ek* sıfatların başına gelerek
dilimizdeki “olmayan, değil”
kelimelerinin anlamını karşılar
naat Ar. *i.* Sıfat 459, 537, 543, 569,
nabât Ar. *i.* Bitki 540
nâ-bedîd Far. *i.* Meydanda olmayan,
görünmez 486, 522
nâ-bînâ Far. *i.* Anadan doğma kör,
âmâ 474, 503
nâbûd *sf.* Bulunmayan, yok 497
nâcî Ar. *i.* Selâmete ermiş, kurtulmuş
528

nâdân Far. *i.* Cahil, bilmez 466, 488,
527
nafaka Ar. *i.* Geçinmek için gerekli
olan yiyecek, içecek ve bunun için
sarfedilen para 490
nâfi Ar. *sf.* Faydalı, faydası olan,
menfaatli 473
nâfiz Ar. *sf.* Sözü geçen, hatırı sayılır,
etkili, nüfuzlu 493
nâgâh Far. *zf.* Ansızın, birdenbire,
nâgehan 566
nagamât Ar. *i.* Nağmeler 506
nâgehânî Far. *i.* Ansızın olan 495,
518, 527
nâ-halefe Soyuna çekmemiş olan
hayırsız 485, 486
nâhiye Ar. *i.* Çevre, civâr 452, 456,
544
nahl Ar. *i.* Hurma ağacı 473
nâ-hoş Hoş olmayan 480, 484
nahvet Ar. *i.* Kibir, gurur 498
nâil Ar. *sf.* Murâdına eren 514, 536,
553
nâka Ar. *i.* Dişi deve 480, 513, 528,
529, 551
nakâyıs Ar. *i.* Eksikler, noksanlar 547,
549

- nâkes** Ar. *sf.* İnsâniyetsiz, aşağılık, bayağı, alçak 482, 546, 561, 563
- nakîsa** Ar. *i.* Eksiklik, noksan 558
- naks** Ar. *i.* Eksiklik, noksanlık 510, 514
- nakz** Ar. *i.* Bozma, çözme 544
- nal** Ar. *i.* At, eşek gibi binek ve yük hayvanlarının tırnaklarının aşınmasını önlemek için ayaklarına çakılan demir parçası 515, 542
- nâ-mahdûde** Sınırsız, hudutsuz 572
- nâ-makul** Akla uygun olmayan 520
- nâ-matbu** basılı olmayan 467
- nâ-pâk** Temiz olmayan, kirli 545
- nâra** Ar. *i.* Bağırma, haykırma 516
- nâ-revâ** Layık olmayan, yakışmayan 467
- narh** Far. *i.* Sâbit fiyat; satılık şeyin belirlenen bedeli 552
- nâriyye** Ar. *i.* Yanıcı, patlayıcı 452
- nâs** Ar. *i.* İnsanlar, halk 550, 557, 563, 566
- nasârâ** Ar. *i.* Hıristiyanlar, Nasrânîler 530, 549
- nasb** Ar. *i.* Dikme, saplama 498
- nâsır** Ar. *i.* Yardım eden kimse, yardımcı 473
- nasîb** Ar. *i.* Bir kimsenin payına düşen şey, hisse 539, 561
- nasîhat** Ar. *i.* Öğüt, pend 483
- nâsiye** Ar. *i.* Alın, perçem 499, 567
- nasr** Ar. *i.* Yardım 534
- nâsûr** Ar. *i.* Vücûdun iç boşlukları ile cilt arasında hastalık sebebiyle meydana gelen akıntı yolu, akarca 505
- nâşî** Ar. *sf.* İleri gelen, neşet eden 458, 467, 476, 489, 512, 513, 560
- nâtıka-pervâz** Güzel konuşan 535
- nâ-tırâş** Yontulmamış, kaba, terbiye görmemiş 466, 488, 527, 565
- nâ-tuvân** Kuvvetsiz, çaresiz 509
- nây** Far. *i.* Ney 537, 550
- nây-ı şeker** Şeker kamışı 538
- nâzende** Far. *sf.* Nazlanan, nazlı, işveli, edâlı 516
- nâzik** Far. *sf.* İnce yapılı, kaba olmayan, nârin 560
- nazîr** Ar. *i.* Benzer, eş 488
- nebât** Ar. *i.* bitki 477, 479

- nebâtât** Ar. *i.* Bitkiler 469, 508, 526, 557
- Nebî** *i.* Hz. Muhammed 524
- necâbet** Ar. *i.* Soyluluk, soy temizliği, asâlet 487
- necât** Ar. *i.* Kurtulma, kurtuluş 520
- necis** Ar. *sf.* Pis, murdar 455
- nef** Ar. *i.* Fayda, çıkar, kâr, menfaat 503
- nefer** Ar. *i.* 1. Rütbesi olmayan asker, er 2. Kişi, kimse, fert, şahıs 485, 500, 559
- nefis** Ar. *i.* Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği 489
- nefis** Ar. *sf.* Herkes tarafından beğenilen, çok hoşça giden, çok güzel 514, 561
- nehâr** Ar. *i.* Gün, gündüz 476, 515
- nehc** Ar. *i.* Doğru yol 520
- nehd** Ar. *i.* Ateş yandıktan sonra olan kor 544
- nehîden** Far. *f.* Koymak 571
- nehy** Ar. *i.* Yasak etme, menetme, engelleme 524
- nemâ** Ar. *i.* Gelişme, büyüme, artma, çoğalma 504
- nemat** Ar. *i.* Usûl, tarz, yol 455
- nemîme** Ar. *i.* Dedikoduculuk 548
- nemmâm** Ar. *i.* Laf taşıyıcı, ara bozucu 539
- nerdübân** Far. *i.* Merdiven 568
- nergisîn** Far. *sf.* Nergis gibi 538
- nesc** Ar. *i.* Dokuma 454
- neseb** Ar. *i.* Soy, atalar 464, 498
- neşât** Ar. *i.* Sevinç, neşe, sürur 467, 481, 481, 503, 529, 551
- neşât-mend** Sevinçli, neşeli 466
- neşîde** Ar. *i.* Şiir, manzûme 455
- neşşâl** Ar. *i.* Yankesici 454
- nev** Ar. *i.* Cins, tür 454, 457, 508, 538, 544, 560, 566, 569, 571
- nevbet** Ar. *i.* Nöbet 501, 534
- nev-civân** Ar. *i.* Delikanlı, genç 505
- nevres** Far. *sf.* Yeni yetişen, yeni biten 532
- nezd** Far. *i.* Yan, kat, huzur 472
- nezdik** Far. *sf.* Yakın 537
- nısf** Ar. *i.* Yarı, yarım 482, 552
- nihâden** Far. *f.* koymak 565
- nihâl** Far. *i.* Fidan 532
- nihân** Far. *i.* Gizli, saklı 516

nîlüfer Far. *i.* Nilüfergiller familyasından, durgun sularda ve havuzlarda yetişen, uzun saplı, yuvarlak ve geniş yaprakları su üzerinde yüzen, beyaz, pembe, mâvi ve sarı büyük çiçekli su bitkisi. Nymphaea 531

nisâ Ar. *i.* Kadın 500, 562

nisâr Ar. *i.* Saçma, saçılma, serpme, serpilme 517

nisbet Ar. *i.* İlgi, bağ, râbita 2. Kelimelerin sonuna eklenen ve sıfatlar yapan ek, yâ-yı nisbet 466, 550

nivân Ar. *i.* Kadınlar 481, 512, 566, 570

nisyân Ar. *i.* Unutma 516

nişân Ar. *i.* 1. İşâret, belirti, iz, alâmet
2. Ateş edilmek istenen hedef,
nişangâh 467, 510, 545

niyâm Ar. *i.* Kın, kılıf 565

nizâm Ar. *i.* Düzen, usûl 562

nuhâs Ar. *i.* Bakır 544, 545, 548

Nûhî özel *i.* Çok yaşlı, Nûh Nebî'den kalma 489

nush Ar. *i.* Nasîhat, öğüt 467, 566

nûş Far. *i.* İçme 566

nutfe Ar. *i.* Meni 528

nümâyân Far. *sf.* Görünen, âşikâr 566

nümâyiş Far. *i.* Görünüş 566

nüve Ar. *i.* Çekirdek 491

O

oğmak T. *f.* Ovmak, sürtmek 487

oñulmak T. *f.* İyileşmek, şifâ bulmak
549

oñurga T. *i.* Omurga 524

oñuzga T. *i.* Omurga 534

otlak T. *i.* Hayvan otlatılan yer, yaylım, mera, çayır 553

oyulgamak T. *f.* Kaba, iri, aralıklı dikmek 509

Ö

Ömer bin Abdü'l-Aziz özel *i.* II. Ömer, Ömer bin Abdülaziz. Emevî halifelerinin sekizincisidir. Muâviye'nin vefâtı yılında Medine'de doğdu 495

Ömerü'l-Fâruk özel *i.* Ömer bin Hattab, Hz. Muhammed'in bir sahabesi, Ebu Bekir'den sonraki Halife. Dört Halife'nin ikincisidir. Aşere-i Mübeşşeredendir 495

öyke T. *i.* Öfke 508

P

pâdişâh Far. *i.* Büyük hükümdar, sultan 563

pâk Far. *sf.* Temiz 548

pâkîze Far. *sf.* Temiz, pâk 548, 570

pâklık Far. *i.* Temizlik, saflık 548

palamar Yun. *i.* Kalın halat 540

palamut Yun. *i.* Meşe türünde bir orman ağacı, pelit. *Valonea guercus* valonca 553

pâlân Far. *i.* Eşeklere vurulan bir semer çeşidi 538

palaz T. *i.* Cıvıvıktan çıkmış, biraz büyüyüp piliç hâline gelmiş yavru 489

paldum Far. *i.* Semer veya eyerin ileri kaymasını önlemek için geçirilen kayış 467

pancar Erm. *i.* Ispanakgillerden, şeker pancarı, sebzelik pancar, yem pancarı gibi cinsleri bulunan, zengin vitaminli, iki yıllık otsu bitki. *Beta vulgaris* 528

pâre Far. *i.* Parça 456, 549, 568

pars T. *i.* Leopar, panter 522

pârsâ Far. *i.* Dînine çok bağlı, zâhit, âbit, takvâ sâhibi kimse 535

peder Far. *i.* Baba 485

penbe *i.* Pamuk 455, 456

pend Far. *i.* Öğüt, nasihat 553, 566

perçem Far. *i.* Alna düşen kısa saç demeti, kâkül 570

perestiş Far. *i.* Tapma, tapınma 503

perhîz Far. *i.* 1. Diyet 2. nefsi köreltmek için belli bir süre yapılan kısıtlama 485, 498

pertev Far. *i.* Işık, parlaklık 467, 528

pervâne Far. *i.* Geceleri ışık etrâfında dönerek uçan küçük kelebek 526

pes Far. *zf.* 1. Şu halde, öyleyse, imdi 2. *i.* Geride kalmış, geride bulunan 463, 525

pesendîde Far. *sf.* Beğenilmiş, seçilmiş 531

peşân *i.* Kıvama getirmek tattırmak vb 453

peşkîr Far. *i.* Havlu 492

peşmîne Far. *sf.* Yünden yapılmış, yün 466

peydâ Far. *sf.* Açıkta ve meydanda olan, âşikâr, zâhir 489, 535, 560

peykâr Far. *i.* Akar su 473, 508

pîle Far. *i.* Kapak 558

pîr Far. *i.* Yaşlı, ihtiyar kimse 479, 524, 564

pirâye Far. *i.* Süs, ziynet 490

pirinç Far. *i.* Bakır ve çinkodan elde edilen sarı renkte alaşım 571

pîrlık Far. *i.* Pir olma durumu, ihtiyarlık 555, 560

pîşe Far. *i.* Ön 563

pîşgâh Far. *i.* Ön, huzur 568

pîş-kâh Far. *i.* Ön, huzur 517

piyâle Far. *i.* İçki kadehi, şarap kadehi 535

pörtürmek T. *f.* yüzünü ekşitmek 538

pösteği Far. *i.* yere yâhut sedir vb. şeyler üzerine serilen hayvan postu 514

puğur *i.* Erkek deve 523, 549

pul *i.* Küçük mâdenî para 526, 572

pusarık *sf.* Puslu, bulanık 553

pûşîde Far. *i.* Örtü 457

puşt Far. *i.* Arka 462

puzevenk Erm. *i.* Yolsuz kadın-erkek ilişkilerinde aracılık eden kimse 555

pûzîne Far. *i.* Maymun 542

R

ra'd Ar. *i.* Gök gürlmesi 481, 568

râbian Ar. *zf.* Dördüncü olarak 543

rabt Ar. *i.* 473

radiyallahü taâla anh Ar. Allah Taâla ondan râzı olsun. Aslında "râzı oldu" mânâsındır 488, 503

rağbet Ar. *i.* İstek, arzu, alâka, meyil, teveccüh 485

rahm Ar. *i.* Ana karnındaki etten torba, döl yatağı 486, 554

râkib Ar. *i.* Binen kimse, binici 526

rakîka Ar. *i.* Kadın köle, câriye 509

râm Far. *sf.* İtaat eden, boyun eğen 541

ramak Ar. Vücutta ancak nefes alacak kadar kalmış hayat belirtisi 545

râmih Ar. *i.* Süngü batıran, mızrak saplayan 534

rams Ar. *i.* Gözdeki irin veyâ çapağın kuru hali 510

râyihâ Ar. *i.* Koku 452, 512, 525, 528, 534, 565, 571

re's Ar. *i.* Baş, kafa 501, 529, 570

re'y Ar. *i.* Fikir, görüş, düşünce, ray 464, 514, 531, 531

- recûliyyet** Ar. *i.* Erkek olma, erkeklik 524
- recül** Ar. *i.* Erkek 559
- redd** Ar. *i.* Kabul etmeme, geri çevirme 453
- redî** Ar. *sf.* Kötü, fenâ, alçak 531
- ref'a** Ar. *i.* Yukarı kaldırma, yükseltme 509
- refâğat** Ar. *i.* Bolluk içinde geçinme 513
- refâh** Ar. *i.* Varlık ve bolluk içinde rahat ve kolay yaşama 509
- refî** Ar. *sf.* Yüce, yüksek 502, 525
- refâtâr** Far. *i.* Gidiş, yürüyüş 558
- reht** Ar. *i.* Cemâat, kalabalık 500
- rehznân** Far. *i.* Yol kesenler, haydutlar, eşkıyâlar 554
- rek** Far. *i.* Damar 454
- remîde** Far. *sf.* Ürkmüş, korkmuş 549
- remy** Ar. *i.* Atma, fırlatma 549
- renc** Far. *i.* Zahmet, eziyet, ızdırıp 465, 502, 514
- reşk** Far. *i.* Kiskanma, haset 515
- revgân-ı zeyt** *i.* Zeytin yağı 475
- reviş** Far. *i.* Tâkip edilen hareket tarzı, tutum, üslûp, yol 454
- reviyyet** Ar. *i.* İyice tartıp biçerek etrafıca düşünme 519
- rezâl** Ar. *i.* Rezillik kapazelik 504, 509
- rıtl** Ar. *i.* 130 dirhem ağırlığında arpa veya buğday alan bir ölçek 529
- riâyet** Ar. *i.* Gözetme, saklama, muhâfaza etme 569
- ric'** Ar. *i.* Geri dönme 500
- ricâl** Ar. *i.* Erkekler 466, 531, 562
- rif'at** Ar. *i.* Yücelik, yükseklik 497
- rîh** Ar. *i.* Rüzgar 482, 484, 507
- rîhten** Far. *f.* Dökmek 531
- rîk** Far. *i.* kum 562
- Rîm** *i.* Osmanlılar'ın Roma'ya verdikleri isim 524
- rimâh** Ar. *i.* Mızraklar, süngüler 536
- rivâyet** Ar. *i.* Nakledilen haber veya söz 466
- rîze** Far. *i.* Kırıntı, ufak parça 519
- rîze rîze** Parça parça 571
- rîzhâ-i nân** Ekmek parçaları 518
- ru'yet** Ar. *i.* Görme, bakış, görüş 452, 481, 546
- ruhbân** Ar. *i.* Rahipler 548
- rukûbe** Ar. *sf.* Binilen

Rûm Ar. *i.* Roma 481

Rûmeli *özel i.* Osmanlı Devletinin Güneydoğu Avrupa'daki topraklarının tümü 551

rumh Ar. *i.* Mızrak 452, 500, 501

rûşen Far. *sf.* Parlak, aydınlık 462, 544, 567

rutûbet Ar. *i.* Nem, yaşlık 557

rûy-ı arz Yeryüzü 504

rûy-ı zemin Yeryüzü 508

rücû Ar. *i.* Dönme, geri dönme 498

rüsvây Far. *i.* Rezil, kepâze kimse 521, 521

rüşd Ar. *i.* Olgunluk, kemal 519

S

sâ' Ar. *i.* Ağırlığı kullanıldığı ülkeye göre değişen bir tahıl ölççeği 485, 485, 552

sa'b Ar. *sf.* Güç, zor, çetin 514, 548

sa'y Ar. *i.* Çalışma 492

sabâgîn Ar. *i.* Sarı renkli 485

sâbık Ar. *i.* Bir iş, memûriyet veya makamda şimdikinden daha önce bulunmuş olan, eski 489, 571

sadâkat Ar. *i.* Vefâkarlık gösterme 467

sâdât Ar. *i.* Büyük ve yüce kimseler, ileri gelenler, beyler, efendiler 496

sadef Ar. *i.* Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuklarının iç tarafında teşekkül eden beyaz menevişli, çok sert, parlak madde 558

sadır Ar. *i.* Güğüs sîne 530, 551, 568, 570

sagîr Ar. *sf.* Küçük, ufak 496, 509, 516, 520, 550, 565

sâha Ar. *i.* Meydan, avlu, alan 517

sahan Ar. *i.* Çelik kap 460

sahâtü'd-dâr Evin çevesi, alanı 465

sahî Ar. *i.* Cömert, eliaçık 518

sahîf Ar. *sf.* Zayıf, hafif 531

sahîh Ar. *sf.* 1. Doğru 2. Kusursuz 514, 543

sahîm Ar. *i.* Sebatlı, kararlı 493

sahre Ar. *i.* Kaya 480

saht Far. *sf.* Güç, zor, zahmetli 477

sahtiyân Far. *i.* Tabaklanarak cilâlanmış ve boyanmış deri 519, 540, 553

sâid Ar. *i.* Yukarıya, yükseğe doğru çıkma 473

sâir Ar. *sf.* Başka, diğer 467, 555, 556

- sakırğa** *i.* Sakırğa, yaz kenesigiller familyasından kene türüdür 479
- sakîl** *Ar. sf.* Güzel ve hoş olmayan, çirkin, kaba 466, 467, 492, 505, 514, 520, 520
- sakîm** *Ar. sf.* hasta, hastalıklı 514
- sakk** *Far. i.* Resmî hüccet, îlâm, berat 499, 552
- saky etmek** *f.* Sulamak 504
- sâl** *Far. i.* Sene, yıl 492
- salâbet** *Ar. i.* Katılık, sertlik 490, 537
- salâbetlenmek** *f.* Katılaşıp sertleşmek 479
- salâh** *Ar. i.* İyi duruma gelme, düzelme 481
- salât** *Ar. i.* Namaz 465, 515
- salb** *Ar. 1. sf.* Katı, sert 2. *i.* Asarak idâm etme 467, 542
- Salebiye özel** *i.* Yer adı 510
- sâl-hürde** *Far. sf.* Kocamış, çok yaşlı, saldîde 524
- sâlîfe** *Ar. sf.* Geçmiş, geçen 566
- sâlîh** *Ar. i.* İyi amel sâhibi, günah işlemekten kaçınan 453, 489
- sâlîk** *Ar. i.* Bir yola girmiş olan, bir yol tutup onu tâkip eden kimse 563
- sâlisen** *Ar. zf.* Üçüncü olarak 543
- salkı** *i.* Kendini salmış kimse 488, 530
- samg** *Ar. i.* Zamk, yapıştırıcı madde 504
- samîm** *Ar. i.* İçten, samîmi 493
- samk** *Ar. i.* Zamk ağacı 461, 529
- sanem** *Ar. i.* Put 496, 503
- sant** *Ar. i.* Akasya 552, 553
- sapır sapır** *bil. zf.* Birbiri ardınca, sürekli olarak 536
- sarf** *Ar. i.* Harcama 485
- sarp** *sf.* Çok dik, çıkılması, geçilmesi zor 571
- satl** *Ar. i.* Tas, bakraç 548
- sâtûr** *Ar. i.* Satır, büyük bıçak 473
- savmaa** *Ar. i.* Tapınak 548
- savt** *Ar. i.* Ses, sedâ 453, 471, 501, 549, 553, 557, 568, 568, 569
- sayd** *Ar. i.* Av 465, 522
- sâyebân** *Far. i.* Gölgelek 464
- sayf** *Ar. i.* Yaz mevsimi 528
- sayha** *Ar. i.* Yüksek sesle bağırma 466, 566
- sâyid** *Ar. i.* Avcılar 568

- sayiğ** Ar. *i.* Sayan, hesaplayan, kuyumcu 532
- sâz-ende** Far. *i.* Müzik âleti çalan kimse 472
- sebâhat** Ar. *i.* Suda yüzme 492
- sebât** Ar. *i.* Azim ve kararlılık 469
- sebk** Ar. *i.* Önde bulunma, tekaddüm 527, 563
- sebkat** Ar. *i.* Geçme, ilerleme 527
- sebk-i lisân** Sözü ilk söyleme 527
- sebük-pâ** Far. *sf.* Ayağına çabuk 472
- sefer** Ar. *i.* Savaş, yolculuk 563
- sefine** Ar. *i.* Gemi 465, 492, 530, 534, 549, 554
- segirdim** T. *i.* Koşma, koşuş 465
- segirtmek** T. *f.* Koşmak 454, 465, 469, 506, 527
- sehâb** Ar. *i.* Bulut 485, 513, 546
- sehâvet** Ar. *i.* Cömertlik, eliaçıklık 523
- sehv** Ar. *i.* Yanlış, hata 513
- sekâkât** Ar. *i.* Sikkeler, paralar 529
- sekr** Ar. *i.* Sarhoşluk 452
- sekr-i levât** Doğurması zor olan 501
- selâmet** Ar. *i.* Eminlik, korku ve endişeden uzak olma 466
- sele** Ar. *i.* Kar 463
- selef** Ar. *i.* Bir yerde daha önce bulunmuş olan kişi veyâ şey 461, 526
- selem ağacı** *i.* Deriyi tabaklamak için kullanılan ağaç s. 553
- semâh** Ar. *i.* Dönme, dönüş 534
- semek** Ar. *i.* Balık 507
- semen** Ar. *i.* Fiyat, değer 498
- semer** Ar. *i.* Meyve, yemiş 484
- Semer kand** *özel i.* Özbekistan'ın orta kesimine bir il 518
- semîn** Ar. *sf.* Semiz, besli 512
- semîz** Ar. *i.* Besli, şişman 531
- semûz** A. *i.* Besli, yağlı 516, 529
- semük** *i.* Semer otu, yaban otu 511
- seng** Far. *i.* Taş 536
- seng-dîl** Far. *bil. sf.* Taş yüklü 488
- serâb** Ar. *i.* Çölde yeşillik ve su var gibi görünme olayı, şaşkınlık 479
- Serât** *özel i.* Arabistan'da bir belde 571
- sere** T. *i.* Baş parmak ve işaret parmak arasındaki mesafe 519, 523
- sergerde** Far. *i.* Baş, başkan, reis 524
- serî'** Ar. *sf.* Hızlı, sür'atli 489, 561

- serîr** Ar. *i.* Taht 480
- serîü'l-gazab** Ar. *sf.* çabuk sinirlenen 538
- serkeş** Far. *sf.* Dik başlı, isyankâr 525, 547
- serkeşlik** Far. *i.* Dik kafalılık 502
- setr** Ar. *i.* Örtme, gizleme 507, 510, 516
- setre** Ar. *i.* Eskiden daha çok resmî dâirelerde giyilen, Avrupa kesimi bir çeşit çuha ceket 457
- sevâhil** Ar. *i.* Sahiller 571
- sevb** Ar. *i.* Elbise 493, 503, 540
- sevgend** *i.* Yemin, and, kasem 561
- seyelân** Ar. *i.* Akma 510, 539
- seyf** Ar. *i.* Kılıç 507, 508, 538, 564, 564
- seyl** Ar. *i.* Sel 504, 524, 556, 557
- seyyid** Ar. *i.* Efendi, önder 528, 555, 561
- sezâvâr** Far. *sf.* Lâyık olan, sezâ 556
- sıbg** Ar. *i.* Boya 505
- sıbyân** Ar. *i.* Küçük çocuklar 515, 569
- sıgâr** Ar. *i.* Küçükler 482, 557
- sımak** T. *f.* Kırmak 531, 558
- sınık** T. *i.* Kırık 568
- siat** *i.* Genişlik 534
- sibâ** Ar. *i.* Yırtıcı hayvanlar 479
- sihâm** Ar. *i.* Oklar 542
- sikke** Ar. *i.* Madenî para 529
- sikkîn** Ar. *i.* Bıçak 517, 538
- sîm** Far. *i.* Gümüş 505, 523
- sîne** Far. *i.* Göğüs, bağır 565
- sinnevr** Ar. *i.* Kedi 552
- sinn-i kemâl** *i.* Olgunluk çağı 469
- siper** Far. *i.* Koruyucu engel 555
- sipih** Far. *i.* Semâ, gökyüzü 530
- sîr** Far. *ç.f.* Tok 457
- sirişk** Far. *i.* Göz yaşı 505
- sirişt** Far. *i.* Yaratılış, huy 561
- sirkat** Ar. *i.* Çalma, hırsızlık 497, 513, 528
- sitte-seng** *i.* Altı taş 524
- siyâdet** Ar. *i.* Efendilik, beylik 553
- siyâset** Ar. *i.* karşısındakinin hoşuna gidecek tarzda davranarak işini yürütme 452, 468
- sormak** T. *f.* Sömürmek, soğurmak 506
- sölpük** T. *sf.* gevşeyip sarkmış, pörsümüş 530, 531, 542

Suâli *özel. i.* Bir cin tâifesi ismi 513

subh Ar. *i.* Sabah 529, 529

sûfî Ar. *i.* Tasavvuf ehli kimse, derviş, mutasavvıf 466

sukût Ar. *i.* Düşme, yukardan aşağıya inme 557

sunâ T. *i.* Göl ördeği 558

suûbet Ar. *i.* Zorluk, güçlük, zahmet 475

suûd Ar. *i.* Yükselme, yücelme 528

suvaran *i.* Sulayan 527

süci T. *i.* Şarap 486, 478, 566

sühan Far. *i.* Söz, lakırdı, kelim 560

sükker Ar. *i.* Şeker 538

sülûk Ar. *i.* Bir yola girme, bir yol tutup o yolda yürüme 482

sülük Fars *i.* Hastalıklarda kan emmesi için insan vücûduna yapıştırılan, halkalı bir solucan türü. *Hirido medicinalis* 501

sümâm *i.* Yaban darısı, semer otu, zayıf bir bitki 479, 511

sümme Ar. *z.f.* Sonra 532

sürat Ar. *i.* Çabukluk, hızlılık 469, 488

sürûr Ar. *i.* Sevinç 521, 528, 528, 529

süst Far. *sf.* Gevşek, zayıf, güçsüz 488, 523, 557

süst-endâm Endâmı pek güzel olmayan 495

sütlegen *i.* Sütü, kekre, yakıcı öz suyu olan, hekimlikte ve sanayide kullanılan bitki 475

Ş

şa'r Ar. *i.* Saç 567

şâbbe Ar. *i.* Genç kadın 518

şâbih Ar. *sf.* Benzer 525

şâdân Far. *sf.* Sevinçli, keyifli 521

şâdmânî Far. *i.* Sevinç 528

şâhik Ar. *sf.* Yüksek, yüce 537

şahm Ar. *i.* iç yağı 456, 495

şâhrâh Far. *i.* Doğru ve açık yol, selâmet yolu 491

şâibe Ar. *i.* Kusur, noksan 549

Şam *özel. i.* Sûriye'nin başşehrinin ismi 516

şamata Ar. *i.* Gürültü, patırtı 535

şâne-zend Far. *ç.f.* Tarar 454

şarîh Ar. *i.* Şerheden, açıklayan 543

şâyân Far. *sf.* Lâyık, değer 541

şebhûn Far. *i.* Gece baskını 521

- şebih** Ar. *sf.* Benzer 472, 511, 566
- şecâat** Ar. *i.* Yiğitlik, cesâret 525, 564
- şecer** Ar. *i.* Ağaç 452, 453, 511, 566
- şecî** Ar. *i.* Cesur, yiğit 560
- şedîd** Ar. *i.* Şiddetli 468, 540, 542, 548, 548, 549, 566, 571
- şefkat** Ar. *i.* Koruma, acıma ve esirgeme duygusu ile karışık olan sevgi 467
- şehâmet** Ar. *i.* Zekâ ile birlikte olan cesâret, yiğitlik 493
- şek** Ar. *i.* Şüphe, zan 505
- şekerrenk** Far. *sf.* Arası soğumuş ahbaplık, dostluk ilişkisi 521
- şem'** Ar. *i.* Mum 497
- şemâtet** Ar. *i.* Gürültü, şamata 515
- şems** Ar. *i.* Şems 463
- şenîa** Ar. *i.* Kötü, yakışsız, ahlâk dışı iş 566
- şer-gîr** Far. *sf.* Asi, karşı gelen 482
- şerîf** Ar. *sf.* Şerefli, asil 548
- şerîr** Ar. *i.* Kötülük işleyen, kötü 534
- şermende** Far. *i.* Mahçup duruma düşmüş olan 460
- şerm-gîn** Far. *sf.* Utangaç 518
- şerm-sârî** Far. *i.* Mahcupluk, utangaçlık 460
- şestârdur** Far. *i.* Altı telli, mızraplı saz 473
- şetm** Ar. *i.* Küfretme, sövme 556
- şevk** Ar. *i.* Şiddetli arzu, istek 561
- şevket** Ar. *i.* Büyüklük, ululuk 524, 525
- şeyâtîn** Ar. *i.* Şeytanlar 553
- şeyh** Ar. *i.* 1. Yaşlı kimse 2. Tarikattaki en yüksek mertebedeki kişi 506, 566
- şırılğanlu** T. *i.* Çok akan 510
- şibr** Ar. *i.* Karış 549
- şikâf** Far. *i.* Yırtık, yarık 520
- şikâr** Far. *i.* Av 465, 522, 548
- şikârî** Far. *i.* Şahin, doğan gibi av kuşu 522
- şikence** Far. *i.* İşkence 468
- şikest** Far. *i.* Kırma, kırılma 470, 529, 531, 544
- şikesten** Far. *f.* Kırmak 545
- şirâ'** Ar. *i.* Yelken 554
- şişe** Far. *i.* Cam, sırça 565, 570
- şişman-küre** *sf.* Kısa ve şişman 474
- şitâ'** Ar. *i.* Kış 549

şîve Far. *i.* Tavır, naz, edâ, işve 506

şîve-kar Far. *sf.* Nazlı, cilveli, edâlı
516

şu'le Ar. *i.* Alev 525, 549, 549

şuâ Ar. *i.* Işın 485

şukka Ar. *i.* Parça, kumaş 459

şûm Ar. *sf.* Uğursuz, meş'um, şom
460

şûr Far. *sf.* Karışıklık, gürültü, kavga,
fitne 466, 488

şurb Ar. *f.* İçmek 479, 499

şûrbâ Far. *i.* Çorba 501

şûrîde Far. *sf.* Karmakarışık 506

şûriş Far. *i.* Karışıklık, kargaşalık 501

şuûnât Ar. *i.* Olaylar, hâdiseler 543

şürefâ Ar. *i.* Şeriler 496

T

ta'ab Ar. *i.* Sıkıntı, zahmet, meşakkat
502

ta'abbüs Ar. *i.* Yüz ekşitme, surat
asma 539

ta'accüb Ar. *i.* Şaşma, hayret etme
534

ta'cîl Ar. *i.* Acele ettirme
çabuklaştırma 489, 499

ta'cîm Ar. *i.* Noktalama 491

ta'cîn Ar. *i.* Yoğurma 494

ta'dîl Ar. *i.* Doğrultma, doğrulama
488

ta'kîr Ar. *i.* Suyı bulandırma 475

ta'lîk Ar. *i.* Asma, asılma 486, 501

ta'lîm Ar. *i.* Öğretme 491, 549

ta'mîk Ar. *i.* Derinleşme 486

ta'mîm Ar. *i.* Umuma yayma 493

ta'miye Ar. *i.* Tamamlama 503

ta'n Ar. *i.* Ayıplama, sövme 541

ta'rîb Ar. *i.* Arapça olmayan kelimeyi
Arapçaya çevirme 467

ta'rîc Ar. *i.* Meylettirme 471

ta'rîz Ar. *i.* Dokunaklı söz söyleme,
dokundurma 482

ta'sîr Ar. *i.* Sıkma, sıkıştırma 477

ta'sîr Ar. *i.* Zor duruma düşme 478

ta'şîr Ar. *i.* Onda birini almak 475,
499

ta'tîr Ar. *i.* Koku yayma 477

ta'vîc Ar. *i.* Eğriltme 471

ta'vîd Ar. *i.* Ziyâret etme 473

ta'vîk Ar. *i.* Alıkoyma 485

ta'vîr Ar. *i.* Gözsüz etme 474

ta'vîz Ar. *i.* Bedel olarak verme 483

- ta'yib** Ar. *i.* Ayıplama 467, 474, 509
- ta'yîr** Ar. *i.* Ayıplama, kınama 474
- ta'zîm** Ar. *i.* Ululama 543
- ta'zîr** Ar. *i.* Ayıplama, kınama 498
- ta'âlâ** Ar. *ünl.* "Şânı yüce olsun"
anlamında olup Allah, Hak, Tanrı
kelimelerinden sonra kullanılır 543
- taâm** Ar. *i.* Yemek 459, 509, 526, 539,
544, 561, 564
- tâb** Far. *i.* Güç kuvvet, takat 508, 510,
543
- tab'** Ar. *i.* Huy, mizaç, karakter 483,
547
- tabh** Ar. *i.* Pişirmir, pişirilme 546
- tâbi'** Ar. *i.* Bağlı olan 454
- tabîat** Ar. *i.* Yaratılış, huy 561
- tabîr** Ar. *i.* İfade, alatma 524, 526,
556, 557, 569
- tâbiş** Far. *i.* Parlama, parlayış 481
- tabş** *i.* Yağmur çisendisi 455
- tafsîl** Ar. *i.* Uzun uzadıya anlatma,
etrafli olarak bildirme 462, 566
- tağarcık** *i.* Deriden olup eşya
konulacak sepet 556
- tağfil** Ar. *i.* Gafil avlama, avlanma 513
- tağılmadın** *zf.* Dağılmadan 470
- tağlib** Ar. *i.* Gâlip gelme, üstün olma
474
- tağlık** Ar. *i.* Örtme 512
- tağlît** Ar. *i.* Yanılma 510
- tağlîz** Ar. *i.* Eğri söyleme 511
- tağrîk** Ar. *i.* Suda boğma 511
- tağyîr** Ar. *i.* Değiştirme, bozma 505
- tahavvüt** Ar. *i.* Bir şeyi kapmak,
gizlice almak. Kırılıp ülfet ettiğini
terk etmek 491
- tahayyür** Ar. *i.* Hayrete düşme,
hayran olma 460
- tâhir** Ar. *sf.* Temiz, pak 552
- tahkîr** Ar. *i.* Hoş görme, küçük görme
510, 555
- tahlîs** Ar. *i.* Kurtarma, kurtarılma 535
- tahn** Ar. *i.* Öğütme, öğütülme 459
- tahrîk** Ar. *i.* Kıvılda, kıvıldatma
456, 549
- tahrîr** Ar. *i.* Yazılma 498
- tahsîs** A. *i.* Bir şeyi bir yere veyâ bir
yere mahsûs kılma 484
- tahûr** A. *i.* Çok temiz, temizleyici 466
- tâife** Ar. *i.* İnsana topluluğu, kabîle,
kavim 467, 530, 569
- tak'îd** Ar. *i.* Oturtma 569

- tak'îr** Ar. *i.* Derinletme 547
- takaddüm** Ar. *i.* Önce gelme, önce davranma 472, 527, 532, 563
- takât** Ar. *i.* Güç, kuvvet, derman 543, 560
- takâzâ** Ar. *i.* Serzeniş, azarlama, başa kakma 477, 508
- takbîh** Ar. *i.* Çirkin görme, kınama 540
- takbîl** Ar. *i.* Öpme 560
- takbîr** Ar. *i.* Defnetme 546
- takdîd** Ar. *i.* Kurutma 563
- takdîm** Ar. *i.* Birine tanıtmaya, tanıştırmaya 563, 571
- takdîr** Ar. *i.* 1. Kader 2. Oranlama 536, 542
- takdîr** Ar. *i.* Damlatma 544
- takdîs** Ar. *i.* Kutsal sayma, mübarek kabul etme 548
- taklî** Ar. *i.* Kopartma 554
- taklîb** Ar. *i.* Döndürme 538
- taklîm** Ar. *i.* Kesme 561
- takrî** Ar. *i.* Melâmet etme 553
- takrîb** Ar. *i.* Yaklaştırma 537
- takrît** Ar. *i.* Hayvanın başına yular takma 553
- takrîz** Ar. *i.* Bir kimseyi hayatında medh etmek 552
- taksîm** Ar. *i.* Bölme, bölüştürme 539, 561, 563
- taksîr** Ar. *i.* Kısaltma 543, 546, 567
- taksîrât** Ar. *i.* Kusurlar 527
- takşîr** Ar. *i.* Kabuğunu soyma 543
- taktî** Ar. *i.* Parçalanma, parça parça etme 554, 569
- taktîl** Ar. *i.* Katletme 560
- taktîr** Ar. *i.* Damlatma 545
- taktîr** Ar. *i.* Eksiltme 545
- takvîm** Ar. *i.* Doğrultma 570
- takvîm** Ar. *i.* Toplama 562
- takvîr** Ar. *i.* Dürme, katlama 545
- takyîd** Ar. *i.* Bağlama, deftere yazma 541
- takyîr** Ar. *i.* Zifte bulaştırma 545
- taleb** Ar. *i.* İstek, dilek 548
- talebkâr** Ar. *i.* İstekli, arzulu 470
- tâlib** Ar. *i.* Öğrenci 490
- talîkân** Ar. *zf.* Bir şarta bağlayarak 503
- tama'** Ar. *i.* Aç gözlülük, tamah 493
- tamakâr** Ar. *i.* Aç gözlü, tamah eden 480

- tams** Ar. *i.* Yok etme 497
- tanbûr** Far. *i.* Klasik mûsikîmizin başlıca çalgılarından biri olan telli çalgı 459
- tanzîf** Ar. *i.* Temizleme 559
- tarabbus** Ar. *i.* Durup bekleme 500
- tarâvet** Ar. *i.* Tâzelik, körpelik 508, 510, 559
- Tarâz özel i.** Çin’de bir şehir ismi 454
- tard** Ar. *i.* Sürme, uzaklaştırma 453, 463
- târek** Far. *i.* Tepe, başın üst kısmı 528
- tarîk** Ar. *i.* Yol 487
- tarz** Ar. *i.* Biçim, şekil, sûret 454
- tasgîr** Ar. *i.* Küçültme, küçültülme 463
- taslak i.** Kel, dazlak 530
- taşak sf.** Yiğit, cesur, bahadır 508, 516
- taşra T. i.** Baş şehrin dışındaki yerler 518, 535
- tatbîb** Ar. *i.* Rıza gösterme 452
- tatbîk** Ar. *i.* Uygulama, kapaklandırma 457
- tathîr** Ar. *i.* Temizleme, paklama 454
- tatlîk** Ar. *i.* Boşanma 457
- tatrîd** Ar. *i.* Reddetme 453
- tatrîz** Ar. *i.* İşleme, nakış yapma 455
- tatvîl** Ar. *i.* Uzatma 458
- tatyîr** Ar. *i.* Uçurma 460
- tavar T. i.** İnek, özellikle koyun ve keçi gibi hayvanların ortak adı 524, 555
- tavîl** Ar. *sf.* uzun 458, 472, 503, 534, 542, 544, 551
- tavîlü’l-unuk** Uzun boyunlu 487
- tavlu i.** Besili, semiz 529
- tavşancıl i.** Tavşan avlayarak beslenen kartal, akbaba vb. yırtıcı kuşlara verilen isim 468, 514
- Tay Kabilesi özel i.** Arap kabilesidir, Kahtânîler’e mensuptur. Adını Tay b. Üded b. Zeyd’den alır 462
- tayerân** Ar. *i.* Uçma, uçuş 570
- tayy** Ar. *i.* Dürüp bükme 468
- tayyibe** Ar. *i.* Güzel 452, 534
- tazyîk** Ar. *i.* Zorlama, baskı 486, 490, 518, 546
- te’hîr** Ar. *i.* Erteleme, sonraya bırakma 522
- te’nîs** Ar. *i.* Dişi, müennes 503
- teb’îd** Ar. *i.* Uzzaklaştırma 453

tebâh Far. *sf.* Yıkılmış, mahvolmuş,
harap olmuş 470, 507, 513

teber Far. *i.* Balta 515

tecdîd Ar. *i.* Yenilenme 542

techîz Ar. *i.* Lüzumlu şeylerin
tamamlanması 566, 566

tecvîz Ar. *i.* Câiz görülme 566

tedbîr Ar. *i.* Bir şeyi önlemek veya
olmasını sağlamak için yapılan
hazırlık, yol 464, 514

tedfîn Ar. *i.* Defnetme 566, 566

tehhül Ar. *i.* Evlenme 461

tefcîr Ar. *i.* Akıtma, akıtılma 533

tefeküh Ar. *i.* Pişman olma 534

tefevüh Ar. *i.* Söz söyleme 535

tefhîm Ar. *i.* Anlatma, anlatılma 532

tefhîs Ar. *i.* Ayırttırma, teftiş ettirme
527

tefne Yun. *i.* Defne, güzel kokulu bir
bitki 508

tefrîc Ar. *i.* Keşfetme, ayırmma,
ortadan kaldırma 533, 520

tefrîd Ar. *i.* Yalnız kalma 517, 522

tefrîk Ar. *i.* Ayrılma, dağıtma 528,
533, 534

tefrîş Ar. *i.* Döşetme 526

tefrit Ar. *i.* Eksiltme 527

teftîh Ar. *i.* Açma, açılma 521

teftîl Ar. *i.* Bükme, Bükürme 530

teftîş Ar. *i.* Her yönden inceden inceye
yapılan araştırma 527

teğafül Ar. *i.* Gâfil davranma, gaflet
gösterme 522

teğannî Ar. *i.* Nağme ile söyleme 503

tehaffuz Ar. *i.* Sakınma, korunma 513

tehî Far. *i.* Boş 557

tekebbür Ar. *i.* Kibirleşme, büyüklük
satma 502, 534

tekellüm Ar. *i.* Söyleme, konuşma
502, 534

tekfîn Ar. *i.* Kefenleme 566

teksîr Ar. *i.* Çoğaltma, çoğaltılma 560

telaffuz Ar. *i.* söyleyiş, söyleniş 458

temâdî Ar. *i.* Sürüp gitme, devam
edegelme 470

temellük Ar. *i.* Sâhip olma, mâlik
olma 465

temennu' Ar. *i.* Çekinme, kaçınma,
geri durma 541

temlîk Ar. *i.* Mülkü birinin üstüne
yapma, mülk olarak verme 503

temr Ar. *i.* Hurma 527

- temren** *i.* Ok, mızrak vb. şeylerin ucundaki sivri demir, peykân 508, 554
- temür** *i.* Demir 456, 530, 537, 540, 565
- tenâvül** *Ar. i.* Yeme içme 500, 509, 551
- tenbîh** *Ar. i.* Uyarma 566
- teneddüm** *Ar. i.* Pişman olma 534
- teneffür** *Ar. i.* İğrenme, tikslenme 537
- tenk-destlik** *Far. i.* Züğürtlük 477
- tenk-hûy** Huysuz 490
- terâzû** *Far. i.* Terâzi 557
- terennüm** *Ar. i.* Nağme ile söyleme 503
- ters** *i.* Hayvan pisliği 480, 519
- terütâze** *Far. sf.* Çok tâze 525, 540
- tesbît** *Ar. i.* Sağlam şekilde belirleme 484
- tesmiye** *Ar. i.* Adlandırma 504, 534, 550
- teşdîd** *Ar. i.* Şiddetlendirme, şiddetini arttırma 508
- teşebbüs** *Ar. i.* Girişme, girişim 486
- teşne** *Far. sf.* Susamış 461
- tetebbu'** *Ar. i.* Etraflıca inceleyip araştırma 548, 565
- tevahhuş** *Ar. i.* Yalnızlıktan korkma, ürkme 460
- tevakkuf** *Ar. i.* Bekleme, durma 454, 559
- teveccüh** *Ar. i.* Bir tarafa doğru yönelme, doğrulma 500
- tevellüd** *Ar. i.* Doğma 501
- tevfîk** *Ar. i.* Allah'ın kulunu irâde ve rızâsına uygun işler yapmaya muvaffak kılması 529
- teyakkuz** *Ar. i.* Gözünü açma, gafletten kurtulma, uyanıklık 513
- teyebbüs** *Ar. i.* Kuruma, kuru olma 486, 563, 572
- tezevvüc** *Ar. i.* Evlenme, zevce olarak alma 461, 464
- tezvîk** *Ar. i.* Süsleme, tezyîn etme 455
- tıknaz** *T. sf.* Toplu, kısa boylu 473
- tilâ** *Ar. i.* Sürülecek veya sürünülecek sıvı veya merhem 516
- tilâvet** *Ar. i.* Düzgün okuma 535
- tîn** *Ar. i.* Balçık 499
- tîn** *Ar. i.* İncir 462
- tîr** *Far. i.* Ok 498

tîz Far. *sf.* Tez, çabuk 478, 561, 563
tomurcak T. *i.* Tomurcuk, ileride sap,
çiçek veya yaprak olacak filiz 510
topaç *i.* Toplu ve sağlıklı 473
topalak T. *i.* Hünnapgillerden,
yapraklarından yeşil boya çıkarılan
bir bitki. *Rhamnus chlorophorus*
globosus 552
torluk *i.* Acemilik 460
toygar T. *i.* Tarla kuşu 546
töhmet Ar. *i.* Suçlama, suçlanma 556
tranpete *i.* İki çomakla çalınan küçük
davul 555
tulû Ar. *i.* Doğma, doğuş 452, 465,
515
turre Ar. *i.* Alna düşen saç 567
turş-rûy Far. *bil. sf.* Ekşi yüzlü,
suratsız 539
turuk Ar. *i.* Yollar 523
tutgun T. *i.* Çekingen, sessiz, tutuk
499
tuyûr Ar. *i.* Kuşlar 467, 499, 565
tüfenk Far. *i.* Ateşli silâh 571
tünd Far. *sf.* Sert, şiddetli, haşin 472,
548
türâb Ar. *i.* Toprak 482, 513

türk *i.* Sert, haşin 527
Türkî *i.* Türkçe 558, 564
tüvânger Far. *i.* Zengin, paralı,
kudretli 515

U

ubeyd-âne *i.* Kulcağıza, köleye 566
ubûr Ar. *i.* Suyun öte tarafına geçme
554
ucb Ar. *i.* Kendini beğenmişlik 530
ûd Ar. *i.* Öd ağacı 546
ud yeri *i.* Dişi tenâsül aleti 519
udûl Ar. *i.* Sapma, yoldan çıkma 533
ukde Ar. *i.* Düğüm 473
ukr Ar. *i.* Kısır 477
ukûl Ar. *i.* Akıllar 488, 550
ukûl Ar. *i.* Çok yeme
ulamak T. *f.* Ekleme, katmak 551
ulaşık T. *i.* Birbirine bitişik 474
ululanmak T. *f.* Kibirleşmek,
büyüklenmek 467
ulüvv Ar. *i.* Büyüklük, yücelik 498,
502
ulyâ Ar. *i.* A'lâ yüksek 532
umûr Ar. *i.* İşler, husûslar 471, 507,
525

unf Ar. *i.* Sertlik, kabalık 479, 481, 488

unkûd Ar. *i.* Salkım 473, 556

unuk Ar. *i.* Boyun 542, 544, 567

urf Ar. *i.* At yelesi 525498

urmak T. *f.* Vurmak 456, 481, 491, 516, 528, 541, 553, 555, 559, 565, 571

urûk Ar. *i.* Irklar 452

urûku'r-rie Zâtürre çeşitleri 538

usangan *sf.* Çabuk bikan 568

usâre Ar. *i.* Sıkma yoluyla elde edilen besleyici sıvı, öz su, besi suyu 478

usr Ar. *i.* Sıkma, darlık 509

usr Ar. *sf.* Küçük 499

usret Ar. *i.* Güçlük, zorluk 469

uşbe Ar. *i.* Öğlenden güneş batıncaya, akşamdan yatsıya kadar olan vakit 502

uşbu T. *sf.* İşte bu 464

Utârid Ar. *i.* Güneşe en yakın olan gezegen, Merkür 496

uvag T. *sf.* Ufak 518

uvak T. *sf.* Ufak 523, 542, 568

uvanmak T. *f.* Parçalanmak, kırılmak 564

uyluk T. *i.* Bacağın kalçadan dize kadar olan kısmı 523, 565

uyûb Ar. *i.* Ayıplar, kusurlar 476, 521, 547

uz T. *i.* Becerikli, akıllı

uzv Ar. *i.* Organ, vücûdun müstakil parçası 553

Ü

übhet Ar. *i.* Büyüklük, ululuk 524

Ülker *i.* Gökyüzünün kuzey yarım küresindeki Boğa burcunda yer alan ve yedi yıldızdan oluşan bir yıldız takımı, Süreyya, Pervin 487

ümerâ Ar. *i.* Emirler, beyler 564

ümmî Ar. *i.* Okuma yazması olmayan 572

üserâ Ar. *i.* Esirler 513

üzengi T. *i.* Ata binebilmek için ayakla üzerine basılan mâdenî halka 509

V

va'z Ar. *i.* İyiliğe sevk edecek söz söyleme 483

vâcib Ar. *i.* Yapılması gerekli 514

vâdî Ar. *i.* İki dağ arasındaki uzun çukur, düzlük 482

vâfir Ar. *sf.* Bol, çok 514

- vâh-ı zevc** *i.* Döşeme 519
- vâhid** *Ar. sf.* Tek, bir 464, 481
- vâhide** *Ar. sf.* Tek, bir 553
- vakâr** *Ar. i.* Ağırbaşlılık, temkinlilik 482, 524
- vakf** *Ar. i.* Alıkoyma, durma 556
- vâkî** *Ar. i.* Vukû bulma, olma 486, 532, 555
- vâlâ-güher** Yüce soylu 495
- vâm** *Far. i.* Borç 552
- vasat** *Ar. i.* 1. Orta 2. Cemiyet mûhiti 458, 477
- vasf** *Ar. i.* Bir nesnenin veyâ şeyin taşıdığı taşıdığı hal, sıfat 474, 503, 522, 528
- vasfiyyet** *Ar. sf.* Avasıfla, nitelikle 460
- vâsi** *Ar. sf.* Büyük, geniş ,açık 465, 517, 520, 521, 526, 563
- vasiyyet** *Ar. i.* Bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şey 472
- vasl** *Ar. i.* Ulaştırma, birleştirme 525
- vaty** *Ar. i.* 1.Çiftleşme 2. Ayak altında çiğneme, basma 477, 480
- vaz'** *Ar. i.* Koyma, konulma 556, 560, 569, 570
- veca'** *Ar. i.* Ağrı, sızı, acı 457, 551, 542
- vech-i tesmiye** Ad vermedeki münâsebet 534
- vecih** *Ar. i.* Yüz, çehre 2. Tarz, biçim 539, 552, 555
- veled** *Ar. i.* Çocuk 458, 570
- verâ** *Ar. i.* Arka, ard 464
- vesah** *Ar. i.* Kir, pas, çirk 525, 540
- vikâye** *Ar. i.* Koruma, gözetme 536, 565, 565, 571
- vilâdet** *Ar. i.* Dünyaya gelme, doğum 457
- visâl** *Ar. i.* Ulaştırma, birleştirme 525
- vukû** *Ar. i.* Olma, meydana gelme 543, 566
- vuzû** *Ar. i.* Abdest 523
- vüs'at** *Ar. i.* Genişlik, bolluk 466, 509, 511
- Y**
- yaba** *T. i.* Kuru ot ve samanları toplamaya yarayan, çatal biçiminde tahta kürek 531
- yâbis** *Ar. sf.* Kuru, rutûbetsiz 554
- yah** *Far. i.* Buz 543
- yâhûd** *Far. bağ.* Veyâ 555, 557, 564

Yahûdî Ar. *i.* Hz. Mûsâ'nın dînine mensup kimse, Mûsevî 524

Yâkub özel *i.* Hz. İbrâhim'in torunu ve İsrâiloğulları'nın atası olan peygamber 481

yalak T. *i.* Hayvanların su içtiği, taştan veya ağaçtan oyulmuş kap 539

yarpuz T. *i.* Ballıbabagillerden, nâne cinsinden, güzel kokulu, kısa saplı bitki, püluskün, filiskin. Mentha pulegium 511

yavı Far. *sf.* Kaybolmuş, kayıp, zâyi 492

yavuz T. *sf.* Fenâ, kötü 528

yebes Ar. *i.* Kuruluk 539

yehçe Far. Dolu 459

yekmek T. *f.* Aksamak, topallamak 462

yektâ Far. *i.* Tek, eşsiz, benzersiz 522

yelek T. *i.* 1. Okun düzgün uçmasını ve hedefe şaşmadan varmasını sağlayan tüyler, peylek 2. Kuşların kanadındaki uzun tüy 542, 558, 564

yelmek T. *f.* Koşmak, acele yürümek 496

Yemen özel *i.* Yemen, Orta Doğu'da, bir ülke. Başkenti San'a'dır 494, 499, 566

yeñ T. *i.* Giyecek şeylerin kol kısmı 467, 565

yesâr Ar. *i.* Zenginlik, varlık 503, 546, 566

yesîr Ar. *sf.* Kolay 463

yevm Ar. *i.* Gün 571

yigin T. *i.* Üzerinde kalma, yük olma 488, 505

yohsul T. *i.* Yoksul, fakir 524

yonca T. *i.* çok yaygın, hayvan yemi olarak yetiştirilen bitki 552

yorga T. *sf.* Binicisini sarsmayan binek hayvanı 507

yufka T. *i.* Zayıf, ince 510

yunmak T. *f.* Yıkanmak 512

yübûset Ar. *i.* Kuruluk 469, 557

yügrük T. *i.* Güçlü, çevik, çalışkan, eline ayağına çabuk 465, 5199

yürigen T. *sf.* Güçlü, çevik, çabuk 465, 505, 559

Z

za'ferân Ar. *i.* Safran 507

zaaf Ar. *i.* Zayıflık 456, 539, 560

- zabt** Ar. *i.* Tutma, zapt 551
- zaby** Ar. *i.* Geyik 524
- zağar** *i.* Bir av köpeği cinsi 570
- zâhir** Ar. *sf.* Meydanda olan, açık 462
- zâhiren** Ar. *zf.* Görünüşte, görünüşe göre 474
- zahm** Far. *i.* Yara 505
- zahmet** 1. Sıkıntı, eziyet 2. Güçlük, zorluk 465, 466
- zâib** Ar. *sf.* Eriyen 545
- zâid** Ar. *sf.* Artan, fazla 525
- zâif** Ar. *i.* Güçsüz, kuvvetsiz 453, 481, 509, 536, 557, 562
- zâil** Ar. *i.* Yok olma, ortadan kalkma 463, 474
- zamm** Ar. *i.* Üzerine bişey katma, ekleme 550
- zan** Ar. *i.* Şüphe, gümân 463
- zâniye** Ar. *i.* Zina eden kadın 566
- zarf** Ar. *i.* Kılıf, mahfaza 564
- zarta** Ar. *i.* Yellenme 478
- zât** Ar. *i.* Kimse, kişi 537
- zâyi** Ar. *i.* Kayıp 527
- zebân** Far. *i.* Dil 498
- zebh** Ar. *i.* Boğazlama, kesme 477
- zebûn** Far. *sf.* Zayıf, âciz 489, 514
- zecz** Ar. *i.* Yasaklama, zorlama 480, 509
- zehâb** Ar. *i.* Gitme, gidiş 457, 478
- zehir-nâk** Far. *sf.* Zehirli 531
- zeker** Ar. *i.* Erkek 538
- zelîl** Ar. *i.* Aşağılanan, hakir 553
- zemzem** Ar. *i.* Kutsal su 569
- zen** Far. *i.* Kadın 572
- zenbîl** Ar. *i.* Hasırdan veyâ hurma lifinden kulplu torba 485, 557
- zendost** Far. *i.* Kadın düşkünü, zampara 512
- zevâl** Ar. *i.* Güneşin tepede bulunma zamânı, öğle 2. Bozulma 463, 500, 502, 517
- zevât** Ar. *i.* Zâtlar, kişiler 538
- zevce** Ar. *i.* nikâhlı kadın, eş 479
- zevi'l-ukûl** Ar. *i.* Akıl sâhipleri, insanlar 488
- zevk-yâb** *birl sf.* Zevk alan 524
- zeytûn** Ar. *i.* Zeytin 571
- zımn** Ar. *i.* Maksat 516
- zırnîh** Far. *i.* Zırnık, arsenik 459
- ziâb** Ar. *i.* Kurtlar, canavarlar 486

- zîb** Far. *i.* Sûs 454, 459, 524, 538
- zift** Ar. *i.* Kara sakız, katı siyah, parlak madde 545
- zihîn** Ar. *i.* Anlaması hızlı 533
- zihn** Ar. *i.* Anlama, kavrama kâbiliyeti 534
- zî-kıymet** Ar. *sf.* Kıymetli 570, 491
- zıkr** Ar. *i.* Sözüünü etme, anma 540
- zimâm** Ar. *i.* Yular 495
- zinâ** Ar. *i.* Nikâhsız birleşme 570
- zinâ-kâr** Ar. *i.* Zinâ yapan kimse 523
- zindegânî** Far. *i.* Yaşayış, geçim 545
- zînet** Ar. *i.* Sûs 455, 524
- zinhâr** Far. *ünl.* Sakın, asla 566
- zîrâ** Far. *bağ.* Çünkü, şundan dolayı 464
- zirâat** Ar. *i.* Çiftçilik, tarım 532
- zîrek** Far. *sf.* Zeyrek, anlayışlı, zeki 459, 482, 533
- zirh** Far. *i.* Savaşlarda korunmak için giyilen demir, tel levhâ veyâ köseleden yapılmış giysi 536, 465, 536, 571
- zîrüzeber** *zf.* Altüst 525
- zişân** Ar. *sf.* Şanlı 516, 548, 555
- zişt-rû** Far. *bil. sf.* Çirkin yüzlü 542
- ziyâ** Ar. *i.* Işık 467, 525
- ziyâde** Ar. *sf.* Fazla, çok 525, 561
- ziyâfet** Ar. *i.* Yedirip içirme, şölen 536, 572
- zor-mend i.** Zorlu 571
- zucret** Ar. *i.* İç sıkıntısı, iç darlığı 510
- Zuhal** Ar. *i.* Satürn 496
- zuhûr** Ar. *i.* Meydana çıkma, görünme 468, 508, 521, 542, 566
- zulmet** Ar. *i.* Karanlık 458, 512, 513
- Zühre** Ar. *i.* Utârit'ten sonra güneşe en yakın gezegen, Çulpan, Venüs 496
- zükâm** Ar. *i.* Nezle 514
- zükûr** Ar. *i.* Erkekler 493, 560, 566
- zünûb** Ar. *i.* Günahlar 476
- zürriyyet** Ar. *i.* Nesil, soy 481
- züvvâr** Ar. *i.* Ziyaretçiler 473

VIII. SONUÇ

1. Bazı madde başı kelimelerin açıklamaları verilmemiştir, bu durum o madde başı kelimenin dönem itibarıyla çok kullanıldığı ve açıklama yazara göre gerektirmediği düşüncesini akla getirmektedir. Bunun yanı sıra bazı madde başı kelimeler aynı kökten olduğu için açıklamaya gerek duyulmamıştır.

2. Anlamın verilmediği bazı madde başı kelimeler mevcuttur. Bu, kelimelerin o dönemde yaygın kullanımda olduğunu düşündürmektedir.

3. Bazı vezinlerin farklı okunuş şekilleri de kullanılmıştır. *‘Amelles, ‘ammeles, ketif, ketf, gibi.*

4. Bazı Arapça kökenli kelimelere Türkçe ekler getirerek farklı bir madde başı kelime oluşmasına yol açmıştır.

- **‘iyālim (عیالم) bi-kesri ‘l-‘ayn ve ‘l-lām** zevcem demek olur.

eşim anlamındaki ‘iyāl kelimesine Türkçe iyelik eki getirerek oluşturulmuştur.

- **‘aṭāsı (عطاسی) sehāsı vezninde** Türkîde vërgüsü maḳāmında müsta‘meldir.
- **‘uṭāsı (عطاسی) şu ‘ā ‘i vezninde** aksırığı demek olur.

5. Madde başı “fūr” olan kelime, eş anlamlı *zaby* kelimesi ile açıklanmıştır. Diğer madde başı açıklamalarının tersine, madde başı kelimenin müştakları verilmemiş, bu anlam *zaby* ile sağlanmıştır

- **fūr (فور) hūr vezninde** ‘Arabîde geyik ma‘nāsına *zaby* gibi, cem ‘i *azb zübā* ve *zubbîy gelür, dışisine zabye derler, cem ‘i fethi-bā ile zābeyāt gelür.*

6. Madde başı kelime ile aynı kökten olan bir sonraki kelime önceki kelimeye “*bāb-ı mezkūrdandır*” diyerek atıfta bulunmuştur.

ṭarrada (طرد) bi ‘l-feth tef‘īl bābından fi ‘l-i māzī-i ma ‘lūmdur, taṭrīd etti.

ṭurride (طرد) bi ‘z-żamm bāb-ı mezkūrdan fi ‘l-i māzī-i mechūldür, taṭrīd olundu.

7. Eser-i Şevket daha çok eş yazımlı (İng. homographic) bir kelimeler sözlüğüdür. Bu kelimeler yazılış itibarıyla aynı olmasına rağmen okunuşu ve anlamları farklı kelimeleri kapsamaktadır.

‘azamet (عظمت) bi ‘l-feteḫāt ‘Arabîdir, ululuk ve kibriyā ma‘nāsına.

‘uzamet (عظمت) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *fethi*’z-zā’ Arabîdir, ‘izāme gibi, bālīn ve minder gibi kalın ve büyük nesne masnāsına.

‘azzamet (عظمت) *tef’īl bābından fi*’l-i māzi-i ma’lūmdur, müfred müennes gā’ibe, *ta* ‘zīm etti ma’nāsına.

‘uzzimet (عظمت) *bi-zammi*’l-‘ayn kelime-i mezkūruñ meçhūlūdür.

‘azzamte (عظمت) *bāb-ı mezkūrdan müfred müzekker muhātabdır*, sen *ta* ‘zīm ettiñ ma’nāsına.

‘azzamti (عظمت) *bi-kesri*’t-tā’ müfred müennes muhātabadır.

‘azzemtü (عظمت) *bāb-ı mezkūrdan nefsi-i mütekellim vahdedir*, ben *ta* ‘zīm etdim ma’nāsına. (s. 38)

‘aşşerehū (عشره) *bi*’l-feth ve ‘t-teşdīd ma’ a-zamīri’l-mef’ūl o *ta* ‘şīr etti.

‘uşşirehū (عشره) *bi*’z-zamm ve ‘t-teşdīd ma’ a-zamīri’l-mef’ūl o *ta* ‘şīr olundu.

‘aşşirehū (عشره) *bi*’l-feth ve ‘t-teşdīd ma’ a’z-zamīr emirdir, sen añı *ta* ‘şīr eyle ma’nālarınadır.

‘uşere (عشره) *bi-zammi*’l-‘ayn ve *fathateyn* Arabîdir, yaşşı yapraklı ve dikenlü bir şecerdir, Yemen’de hāşıl olur ve ‘inde’l-ba’z şamğı olur bir şecerdir, cem’i ‘uşūr ve ‘aşerāt gelir.

‘işre (عشره) *kisve vezninde* Arabîdir, biri birine qarışup ekl ve şurb etmek ve *mu* ‘aşeret ve *te* ‘aşūr-i muhāleşat ve ismü’l- ‘işredir.

8. Arapça örnekler yoğunluktadır. Arapça çekimler hakkında bilgi verir. Türklere Arapça öğretme amacı taşır.

“Yukālu taşşati’s-samā’u tatuşşu ve ataşşat bābuhū madda” Semadan yağmur çiseliyor taşşa fiilinin bâbı “madda” gibidir.

9. Eserde deve ile ilgili çok kullanım vardır: ba’ir, ibil, köşek, nāka gibi. 120 sayfalık kısımda 50’den fazla kullanım vardır.

IX. KAYNAKÇA

AKSAN, Dođan; *Her Yönuyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim*, TDK Yay., Ankara, 1998.

AKÇAY, Yusuf; *Osmanlı Dönemi Sözlükçülüğü ve Karahisarî'nin Şâmilü'l-Luga İsimli Sözlüğü Üzerine Bir İnceleme*, Doktora Tezi, İstanbul, 2010.

AYVERDİ, İlhan; *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 2006.

CLAUSON, Sir Gerard; *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteen-Century Turkish*, Oxford, 1972.

ÇANGA, Mahmud; *Kur'an Kelimelerinin Anahtarı (Mu'cem'ül-Müfehres Tercümesi)*, Timaş Yayınları, İstanbul, 1986.

DEVELLİOĞLU, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat (Eski ve Yeni Harflerle)*, Yayına Hazırlayan: Aydın Sami Güneyçal, 17. Baskı, Aydın Kitabevi, Ankara, 2000.

DİLÇİN, Cem; *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara, 2013.

DURMUŞ, İsmail; "Sözlük", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C.37, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2009, s.398.

EREN, Hasan; *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, 1999.

FİRÛZÂBÂDÎ; *Al-Kâmûsu'l-Muhît*, Beyrut, 1986.

KANAR, Mehmet; *Farsça-Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul 2008.

KIRKKILIÇ, H. Ahmet-SANCAK, Yusuf; Ahterî Mustafa Efendi, *Ahter-i Kebîr*, TDK Yay., Ankara, 2009.

KOÇ, Mustafa-Tanrıverdi, Eyyüp; Mütercim Âsım Efendi, *Kâmûsu'l-Muhît Tercümesi (El-Okyânu'l-Basît Fî Tercemeti'l-Kâmûsi'l-Muhît)*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul, 2013.

LUTFULLAH B. EBU YUSUF EL-HALİMÎ; *Lugat-ı Halimî*, TDK Yay., Ankara, 2013.

ÖZTÜRK, Mürsel-ÖRS, Derya; Mütercim Âsım Efendi; *Burhân-ı Katı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul, 2009.

PARLATIR, İsmail; *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınları, 3. Bs., Ankara 2011. 1406/1986.

SARI, Mevlüt; *El-Mevârid (Arapça-Türkçe Lûgat)*, Bahar Yayınevi, İstanbul, 1982.

ŞEMSEDDİN SÂMÎ; *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2010.

ŞÜKÜN, Ziya; *Gencine-i Güftâr Ferhengi Ziya (Farsça-Türkçe Lûgat)*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1984.

TDK; *Tarama Sözlüğü*, TDK yay., Ankara 2009.

TDK; *Türkçe Sözlük I-II*. TDK yay., Ankara 1998.

TDK; *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*, TDK yay., Ankara 2009.

TDK; *Yazım Kılavuzu*, TDK yay., Ankara 2009.

YAVUZARSLAN, Paşa; *Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri ve Şemseddin Sâmî’nin Kâmûs-ı Türkî’si*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, Ankara, 2004.

<http://www.lugatim.com>

<http://www.nisanyansozluk.com>

<http://www.tdk.org.tr>

<http://tr.wikipedia.org>

X. TIPKIBASIM

طفا) سخا، وزنده، الهمة، عر بیدر سخا، رقیق معنائه (طفا) عریبدر
سخرافسون معنائه (طلا) بفتح الطاء والهجرة عر بیدر کیک بوزاغیبی
وشخص معنائه جعی اطلا، کلور (طلا) بکسر الطاء، والهجرة عر بیدر
قطران وصوره ویا قیکه برنینه به ایدرز وبالذلق معنائه

فصل الطاء بالاء

(طب) بضم الطاء والنون وسكون الباء عر بیدر جادر ایبکری حل الحیام
معنائه جعی اطابدر بوزک مغردی طبابدر واخج کواکری معنائه عروق
شجر کی وکوده تک سکری معنائه عصب جسد کی وسو تکو اکریلی
معنائه عروج ریح کی (طب) بضم الطاء وسكون النون والباء عر بیدر
ناحیه وجانب معنائه (طب) جب وزنده عر بیدر اهل مهر اغانند
قرن کرمد آجر معنائه (طب) بفتح الطاء وتشدید الباء عر بیدر عادت
وحذائق ومهارت وعالم معنائه (طب) بکسر الطاء وسكون الباء
عر بیدر اصلاح وعادت واطف وسیاست معنائه (طوب) بالفتح لغات
مصریه دندر قرن کرمد معنائه جراحی وضمیر وانبور (طوب) بضم الطاء
وسكون الباء الفارسی ترکیده آلت حریه نار بهدن متعارف استدر (طب)
بفتح الطاء وسكون الباء المشدده عر بیدر ناک سنه وحلال معنائه (طب)
بکسر الطاء وسكون الباء رایحه طیبه ولسنه ورضامعناسته جعی طوب
کلور (طب) تفعل بئندن فعل ماضی معلومدر تطیب ابتدی معنائه
(طب) باب مذکور درن فعل ماضی مجهولدر تطیب اولدی معنائه
(طب) باب مذکور درن فعل ماضی مجهولدر تطیب اولدی معنائه
بفتحین عریبدر استیک وديان معنائه (طلب) جرب وزنده فارسیدر
برجمع جاعت انسانیه به دینور

فصل الطاء بالياء

(طلعت) جودت وزنده عر بیدر کور مک معنائه رؤیت کبی ونه
قولهم تاملشتا فی الی ظلمتک ای رؤیتک (طلعت) بضم الطاء
وسكون اللام عریبده کسیر الاطلاع اولان کیمسه به دینور (طلعت)
بسكون اناء ثلاثین ن فصل ماضی مفرد مؤنث غایبه در طلوع ابتدی
معنائه (طلعت) بفتح اناء ثلاثین مفرد مذکر مخاطبدر طلوع ابتدی
معنائه (طلعت) بکسر اناء عریبده مفرد مؤنث مخاطبدر (طلعت) بضم

فصل الطاء

الطاء عر بیدر ثلاثین نفس متکلم وخدمه در طلوع ابتدی معنائه
طروث) بالضم عر بیدر ضعيف معنائه وكل ایچنده، شان اتمک معنائه
فصل الطاء بالياء

فصل الطاء بالياء

(طبخ) فرج وزنده عر بیدر شجر عظیم معنائه مغردی طلمه کلور (طبخ)
بفتح الطاء وكسر اللام عر بیدر بوزلمس وضعیف معنائه جعی طلاخ
کلور (طبخ) بالفتحات ثلاثین فعل ماضی در طابع اولدی معنائه که
صالحک ضدیدر (طرح) طرح وزنده عر بیدر راتقی وبعیدایک وراقتی
معنائه (طرح) بفتحین فرج وزنده عر بیدر مکان بعید معنائه (طرح)
کتاب اوزنده عر بیدر کور کی در کوب بوسک وطاق قمنیه یعنی معنائه
(طرح) شداده وزنده عر بیدر بوغازینه وچو ووقوع کیمسه که دنده بریه جنک
نسنه ودرایسه در حال کلور جوکر اوله
فصل الطاء بالياء

فصل الطاء بالياء

(طرد) فرط وزنده عر بیدر اراق اتمک وسورویب رد اتمک معنائه (طرد)
بفتحین عریبدر بودی مذکور معنائه در (طرد) بالفتح تفعل بئندن
فعل ماضی معلومدر تطرد ابتدی (طرد) بالضم باب مذکور درن فعل
ماضی مجهولدر تطرد اولدی (طرد) بالفتح باب مذکور درن امر در
سن تطرد الله یعنی رد الله معنائه در (طرد) بالفتحات ثلاثین
فعل ماضی معلومدر طرد ابتدی (طرد) بضم الطاء باب مذکور درن
فعل ماضی مجهولدر طرد اولدی معنائه

فصل الطاء بالياء

(طرس) بکسر الطاء وسكون الیم عر بیدر قنطان عقیق معنائه جعی

فصل الطاء بالعين

(طرح) بفتح الطاء عن ريدته منسوخه در جمعی بکسر طباع کلور
 (طرح) بکسر الطاء عن ريدته منسوخه جمعی اطباع کلور (طرح) بفتح
 الطاء والياء عن ريدته بولاجتی وکرمه منسوخه در جمعی وبعور باصطی منسوخه
 (طرح) بافتحات فعل ماضی در طوع ایتدی منسوخه در (طرح) بفتح العطاء
 وسکون اللام عن ريدته ججک علاقیکه ججک الیک ایتدی لکوره ججک برینه
 دخی استعمال ایدر و بعضی امانده عش و موهه منسوخه معیدر

فصل الطاء بالعين

(طاع) باع و زنده ترکیه عن ريدته مراد فی جیلدر

فصل الطاء بالفاء

(طرف) بفتح الطاء وسکون الراء فارسیه کروش و کادرا و اوج منسوخه در
 وکوز اوچی و سندیقی بندی وقوشاق و کربند منسوخه و عن ريدته عند النظر
 کوز قافعی نحر یک ایتک منسوخه (طرف) بکسر الطاء وسکون الراء عن ريدته
 آتک اعلاسی کریم من الحیل منسوخه (طرف) بفتح الطاء والراء فارسیه
 حصه و قطعده و باره منسوخه و عن ريدته هر زنده الیک اوچی و ناحیه بنی جمعی
 اطراف کلور (طرف) بفتح الطاء وسکون الفاء عن ريدته تمام آلوب نقصان
 و یرمک منسوخه (طفا) بضم الطاء وسکون الفاء عن ريدته کوفده
 بر خاک ایدر (طرف) بفتح الطاء و تشدید الواو المقتوحة عن ريدته جوق
 جوق طواف منسوخه (طوف) بضم الطاء عن ريدته جوق کروطواف اولدی
 (طوف) بفتح الطاء امر در سن جوق جوق طواف ايله منسوخه (طوف)
 صوف و زنده فارسیه غایتده اختیاره و منسوخه قاریه دینور (طوف)
 بفتح الطاء وسکون الراء عن ريدته اوروقی معانسه و دوکتک دق کوی و یوکی
 و بینه فی اناج ايله اوروقی و اب تیره و ضعف و استرخا معانسه (طوف)
 بکسر الطاء وسکون الراء عن ريدته قوت و بضم معانسه

فصل الطاء بالقاف

(طرق) بفتح الطاء والراء وسکون القاف عن ريدته بلوط برینه جمع اولوق
 و برینسخته برینسخته الیک اوزر برینسخته اولوق و اعوجاج فی الساق و الطریق ابن

طوق جناح

فجناح الطائر (طرق) بضم الطاء والراء وسکون القاف عن ريدته طریقک
 جمیلدر (طراق) بکسر الطاء و ولد الراء المشدده عن ريدته تریاک معنای سنه
 (طراق) عناب و زنده عن ريدته ذهاب معانسه (طراق) بفتح الطاء و ولد
 الراء ترکیه مراد فی عن ريدته مشط در و در یاد چقان بزوق بوجکدر (طریق)
 بفتح الطاء والياء وسکون القاف عن ريدته یوشیده و سوره معنا سنه جمعی
 اطباق کلور و دخی حال و جاعت و قبيله و قرن معانسه کلور (طریق)
 بکسر الطاء وسکون الباء عن ريدته موافق معانسه (طریق) بالتشدید
 تغلب بائیدن فعل ماضی معلومدر تطبیق ایتدی و قیافه دردی معانسه
 (طریق) باب مذکور دن فعل ماضی مجهولدر تطبیق اولدی معنا سنه
 (طریق) باب مذکور دن امر در سن تطبیق ايله معانسه (طریق) بفتح الطاء
 وسکون اللام عن ريدته اوخلان بور یسی و جمع و لادت معانسه و بزوق
 جردر که قات قات آق و صاری اولور و ترکیده انجور لچی دینور عن ريدته
 کور کبا الارض دخی دیر (طریق) بکسر الطاء وسکون اللام عن ريدته رحلال
 نسته و حبل مقبول معانسه که بولکش اب دنگ (طریق) بضمین عن ريدته
 مطابق دیمک اولور متلا فرس طلق الی دیر صاغ ایلی مطلقدر (طریق)
 بفتح الطاء واللام آن صجرامتی و قالمتی معانسه (طریق) بالتشدید تغلب
 بائیدن فعل ماضی معلومدر تطبیق ایتدی معانسه (طریق) بالضم
 و التشدید باب مذکور دن فعل ماضی مجهولدر تطبیق اولدی معنا سنه
 (طریق) تغلب بائیدن امر حاضردر (طریق) سحاب و زنده عن ريدته
 ال حکمک و صالیومک و نکاحدن اولان عقدی بو زوق معانسه (طریق)
 سحاب و زنده ترکیه جکره مر بوط برینسخته در (طریق) عن ريدته خفاش
 و براسه معانسه (طریق) بضم الطاء ترکیه بزوق قالین حطیدر و بوند
 بشته جیسکرده استعمال اولور آت اشکجه در (طریق) بضم الطاء ترکیه
 فارسیه مراد فی سیدر (طریق) بفتح الطاء عن ريدته قلاده معانسه

فصل الطاء بالكاف

(طوارسک) بضم الطاء ترکیه عن ريدته مراد فی تسعم در (طوارسک) بضم
 الطاء ترکیه عن ريدته مراد فی تسعم در (طوارسک) بضم الطاء ترکیه و عن ريدته
 مراد فی سمعتدر (طوبسک) بضم الطاء ترکیه عن ريدته مراد فی شبعتدر

(طوبيا ناسك) بضم الطاء تركبه اشتمك لغضنك مراد فبدر (طوبيا ناسك)
 بضم الطاء تركبه معلوم برآمدك كذا چشم اولسندن ويا اكلول بولسندن
 ناشي نذغذ اولور (طوبيا ناسك) بضم الطاء تركبه برشي بئلسك چوخسك
 مقانده مستعملدر (طوبيا ناسك) بضم الطاء تركبه برشي بئلسك چوخسك
 * * * فصل الطاء باللام * * *
 (طقل) بكسر الطاء عريده يقينه طو غش ولدوهر نسنه نك كوچورك
 چي طقول واطفال طكور (طقل) بفتح الطاء والفاء عريده مطر وكوش
 عرو به يقينا اولقي وظلت معنائه (طقل) بفتح الطاء وسكون اللام عريده
 چه دنيلان رطوبت كه فارسيده كاشمش دبر (طقل) بفتح الطاء وسكون
 اللام عريده لمن معنائه (طال) قال وزننده فعل ماضيدر اولزادي
 معنائه (طال) يسكون اللام تركبه صو قمل معنائه (طول) بضم الطاء
 وتشديد الواو المتوحه عريده رايقي طويل ورنكي بوز وقويرو عي
 سياه ووسط قور قده ايكي اولزون بلكي برصوقسك آيدر (طول) بضم الطاء
 وسكون الواو واللام عريده اولزاد معنائه تركبه ارسنه عونه ديور
 (طول) بفتح الطاء عريده قدرت ونخي وانعام وفضل وعري معنائه
 (طول) بكسرتين عريده رات اولتاق ايجون بغلا قاري اولزون ايب
 وطوبيله دخي ديور (طول) بتشديد الواو تعميل باندن قمل ماضي معلومدر
 تطويل ايتمى اولزاد معنائه (طول) بضم الطاء والتشديد باب مذكورين
 قمل ماضي مجهولدر تطويل اولد عي معنائه (طول) بفتح الطاء باندن
 امر حاضر در سن تطويل ايله معنائه (طوال) غبار وزننده طويل
 معنائه افراطله اولزون اولسه طواله ديور (طوال) جوار وزننده عريده
 طويلك جعيدر اطوال واطويل كي
 * * * فصل الطاء بالياء * * *
 (طوبيرم) بالضم تركبه عريده مراد في استعتمدر (طوبيرم) بالضم
 تركبه عريده مراد في اشتمدر (طوبيرم) بالضم تركبه عريده مراد في
 اشتمدر (طوبيرم) بالضم تركبه ايشديم ديكا اولور (طوبيرم) بضم الطاء
 تركبه نفس متكلم وحده در عريده مراد في شبع در (طوبيرم) بضم

طوبيا ناسك

الطاء بودخي تركبه نفس متكلم وحده در عريده مراد في استعتم فارسيده
 مراد في شديمدر (طم) بفتح الطاء عريده صاجني دوزمك وراش ايتك
 وعبله ايتك ويوجد اولقي ودفق ايتك معانيندر (طم) بكسر الطاء
 عريده دريا ومان كشيرو دوه قوشك اركني معنائه (طم) بفتح الطاء
 وسكون العين عريده هر نسنه نك لذيق وطبادي ديك (طم) بضم
 الطاء وسكون العين عريده طعام معنائه
 * * * فصل الطاء بالنون * * *
 (طن) بفتح الطاء وسكون الباء عريده ذق ايتك وكومك وطبور معانينه
 (طن) بفتحين عريده زيرك معنائه (طن) بكسر الطاء عريده
 دقيق معنائه (طن) بفتحين عريده بزوع حيوان آيدر كه كندوني
 طبراض كومي ياتور (طوران) بفتح الطاء تركبه امر در حر كتايه وقلدان
 ديك اولور (طوران) بضم الطاء تركبه قيام اولزه اولان ديك اولور
 (طوران) بفتح الطاء ومد الالف فارسيده مركب اوله رقي ايك طرز وروشي
 ديك اولور (طوبسون) بضم الطاء تركبه عريده مراد في لسمع در
 (طوبسون) بضم الطاء عريده مراد في لسمع در
 * * * فصل الطاء بالواو * * *
 (طو) بضم الطاء تركبه فارسيده مخجدر (طو) عريده زيب وقوردر معنائه
 (طو) بضم الطاء تركبه فارسيده مراد في مال مال وعر يده مشخون وملودر
 * * * فصل الطاء بالهاء * * *
 (طهانه) كاهه وزننده عريده اسب طاحون معنائه (طهانه) بفتح الطاء
 وتشديد الهاء المتوحه عريده كثير الما كره او عراد قري طين ايدر
 (طرحه) عرفه وزننده عريده عجب وجديد نسنه وصال حاجت معنائه
 (طرفه) جرحه وزننده عريده منازل فرودن بريلدردو وبعض كوز ايجنده
 فاندن قزبل نقطه به دبر (طله) غلبه وزننده عريده طالبك جعيدر
 وزننخ معنائه ده كلور (طليه) بفتح الطاء وكسر اللام وقع الباء عريده
 مطلوب معنائه (طراهه) غياوه وزننده فارسيده برق شقه سنه ديور
 (طراوه) حلاوه وزننده عريده رازك معنائه فعي طري كلور (طبله) بكسر

و حشمت صفتیله موصوف حیوانه دینور و زکیده بزوغ رکندر (طوری) بضم
 الطاء و تشدید الراء عن ییده حیوان و حشی به اطلاق اولیور کو یا که طوره
 یعنی طاعه منسوبند (طوری) غوری و زنده زکیده بول و حشمتی مقامده
 مستعملدر (طوری) قوری و زنده زکیده مصفا معانی سیده مستعملدر
 (طوبی عادی) بضم الطاء زکیده عن ییده مراد فی ماشع در (طوبی عادی) بضم
 الطاء زکیده عن ییده مراد فی ماشع در (طایمی) حاشی و زنده عن ییده طلو
 و غلی معنایه (طایمی) جامی و زنده زکیده معلوم طایمی و حشمتی درینور
 * * * * * فصل السابع عشر فی بیان الظاء مع الالف * * * * *
 (ظباء) بالهمزة سلام و زنده عن ییده موصوف معنایه و بنسبه به مشتاق
 و آرزومند اولی معنایه (ظباء) کلاب و زنده بالهمزة عن ییده و فارسیده
 مراد فی تشبیه در * * * * *
 (ظرب) بفتح الطاء و کسر الراء عن ییده بر او حی کسکین بر وجهه کو چورک تید
 معنایه حشی طراب کلاب (ظرب) بفتحین عن ییده قصر الیو کیمسه معنایه
 (ظاب) دآب و زنده مالک و فر یاد اظاک معنایه و تأهل و تزوج معنایه من الیاب
 الثالث و حشمتی و عن یو و ظم و سیم معنایه و با جناح معنایه و سلف معنایه در
 (ظاب) تاب و زنده عن ییده و لاف و کلام و حشمتی و هتکامه و با عنرق معنایه
 * * * * * فصل الظاء بالباء * * * * *
 (ظان) بفتح الظاء و سکون الهمزة عن ییده بر یوغنی معنایه حشمتی کبی
 * * * * * فصل الظاء بالیم * * * * *
 (ظیح) حشمتی و زنده عن ییده راستعانه و اسجد ادا یدن کیمه تک فریادی کبی حشمتی
 فر یاد اظاک معنایه در * * * * *
 * * * * * فصل الظاء بالحاء * * * * *
 (طحیح) بفتح عریبدر سنیق انابیحی معنایه
 * * * * * فصل الظاء بالخاء * * * * *
 (ظخ) بکسر الظاء و فتح الیم و سکون الخاء عن ییده حشمتی صورت زنده

و حشمت

الطاء و سکون الیم و فتح الیم عن ییده موصوف صورت معنایه (طلمه) بالفتح
 عن ییده موصوفه باقی قلابن چون کیدی معنایه (طلمه) فرجه و زنده ترکیب
 عن ییده مراد فی اقطره در (طلمه) تشبیل با بنیدن فعل ماضی بصحیر المفعول
 او او و زندی ده نیک اولور (طلمه) بضم الطاء ماب مند کور دن فعل ماضی
 مجهولدر بالضمیر او او و زنده مراد فی معنایه (طلمه) بلیب مذکورنا امر در
 یا الضمیر سن ائی تعلییر الیه یعنی او و زنده معنایه در (طلمه) بالفتح زکیده
 بتعارف نسته در که در و نده حشمتی قویلور (طلمه) عن ییده در هم
 معنایه (طلمه) بالفتحات لسان جنیندن متولد و بوصله مثلاً نسته در که
 حشمتی خانه زده حشمتی کالبش او و نده قویلور (طلمه) حیره و زنده بکسر الطاء
 عن ییده شام معنایه (طلمه) کله و زنده عن ییده شوم و برامار کورک
 معنایه (طلمه) بفتح الطاء عن ییده قهر و حشمتی و غنصه معنایه (طلمه)
 بکسر الطاء فارسیدن حشمتی و حشمتی و شرمساری معنایه و حشمتی و شرمساری
 معنایه سنه کلور و بر خصوص بر ماده دن الیوب انجمن و کو حشمتی دینور
 * * * * * فصل الظاء بالیاء * * * * *
 (طوبی) بضم الطاء زکیده فارسیده مراد فی سر شددر (طوبی) بضم
 الطاء زکیده فارسیده مراد فی تشبیه در که اینشندی معنایه (طوبی) بضم
 الطاء و کسر الیاء الفارسی زکیده حشمتی سنی کلبک اولور (طوبی) بضم الطاء
 حشمتی و زنده عن ییده بر انا جک اسمی در و نده تشبیه در و حشمتی و حشمتی
 انسه معنایه ده کلور (طوبی) بضمین زکیده اینشدر دی معنایه
 (طوبی) بضمین زکیده اشباع الیدی دیک اولور (طوبی) بفتح الطاء عن ییده
 فارسی معنایه (طوبی) بکسر الطاء عن ییده کو چورک قوری و او غلاق
 یعنی اینه حشمتی طایمان کلور (طوبی) عن ییده بر صرق انیک و دعوت انان
 معنایه (طوبی) بفتح الطاء و کسر الیاء عن ییده راسب و بغال و حشمتی و کبان
 عملی به ما بنه حشمتی طایمان کلور (طوبی) علا و زنده عن ییده رایکی فات
 معنایه (طوبی) عن ییده طاری معنایه (طوبی) بالیش قوری معنایه
 (طوبی) بضم الطاء زکیده امر در مراد فی عن ییده اسمندر (طوبی) بالضم
 ترکیبدر عن ییده مراد فی اشبع در (طوبی) زکیده بر قوشک اسمندر (طوبی)
 بضم الطاء با غلامندر طوراق و او زککاک و تو حشمتی معنایه و نای و صفتیله

باغاج امیدر مفردات طیه ده ثم شجره حور ابله مین درکه حورروی
دیدکلیدر کهرا الگ صغی اولدنی مته وادر طی قبیله سی لغته غیر
اغانجه نوزغردی طخفه در عایله باخود سکون مین الیه در کسر کبی
وکاهی جعنده دخی مین ساکن اولور بینه زین کبی

فصل الظاء بالاء

(ظفر) بتختین عریسدر مطلوبه دسترس اولوق معنائه (ظفر) بتختین
وسکون الفاء عریسدر مطرانق معنائه انسا ک و سا نر نجه و طرنق صاحبی
کرانسانا ک و حیوانا ک اولسون جعی اظهار و ظفور و انظار ک اور (ظفر) حفر
وزنده عریسده بر کسها ک یور بی طر بالوب طر ناقر بی باورق معنائه
(ظفر) بتغ الفاء عریسدر میل ایانک معنائه (ظفر) بکسر الفاء عریسدر
دو اعرابی بغلامق معنائه (ظفر) بتغ الفاء عریسدر آرقه معنائه
فارسیده مرادق پشت در (ظفر) بتختین آرقه آخر یسی معنائه (ظفر)
بالفحات قمل ماضی ظاهر اولدی معنائه (ظفر) بضم الفاء و کسر
الهاء قمل ماضی مجهول در ظاهر اولدی معنائه (ظفر) بضم الفاء عریسده
اوقات جسمه در بوقت معروفک امیدر (ظهور) قعود وزنده عریسدر
برسته ظاهر و عیان و روشن اولوق معنائه من الباب الثالث ویر آد معناه
ایانک و طالب اولوق و فرصت یولوق معنائه و برسته بی آشکاره خلق اصعاد
در جقه عان ایانک معنائه (ظهور) قعود وزنده عریسدر آرقه معنائه اولان
ظهر کله سنک جعیدر ظهران کبی

فصل الظاء بالسين

(ظرفیس) بانفتح عریسده طاشله یا باش قیوم معنائه

فصل الظاء بالشین

(ظش) بتغ الفاء وسکون الشین عریسدر سرد و خشین و وضعه دینور

فصل الظاء بالعين

(ظلع) بتغ الفاء وسکون اللام عریسدر طوار اصواب رکه رک یوریک
تفصیلی قاموسده در (ظلم) صرد وزنده عریسده بوسلم یورنده برطایخ امیدر

فصل

(ظلف) بکسر زین عریسدر هوا وهوس نفسا بنسندن کندوسی منع ایدن
ایده دینور (ظلف) بتغ الفاء وسکون اللام عریسدر منع ایدان و شدت
یهوده و باطل معنائه و باح نسندیه دینور (ظلف) بتختین بریک و درشت
اولوق معنائه جسسه ملدر که یور یا انک ایزی بلوا و لیه (ظرف) بضم الفاء
عریسدر کونک جلیب نهنه دینور (ظرف) خوف وزنده عریسدر طر ایانک معنائه

فصل الظاء باللام

(ظلیل) علیل وزنده کولکه لیمی و کولکه لیش معنائه کولور (ظلیل)
نصیر وزنده ایم نصیر اولور کولکه چکزد یور (ظل) بکسر الفاء و تشدید
اللام عریسده صحیح مقابله در فی مفهوند یا عم اولور پس کرک دایما کولکه
و کرک شمش کبیدین زائل اولسون و علی قول فی معنائه در که شمش زائل
اولد قدیم کوره اولان کولکه دینور یس دائما اولان کولکه قوی بی برده اولور
اکاظل اطلاق اولور و عبد العوض مفهومی میاید در ظل صبا جندن ذواله قدر
و فی ذواله نمن کوره اولان کولکه دن عبارتدر جعی ظلال و طول کور (ظل)
بتغ الفاء و تشدید اللام عریسدر برآدم کجه ایشلور بیزون کوندر ایشانک معنائه

فصل الظاء بالهمز

(ظلم) بضم الفاء عریسدر برسته بی ماوضع لهنه صرف ایانکدن عبارتدر
(ظلم) بتغ الفاء عریسدر یا ض و یراق دیش و لجم معنائه رینه (ظلم) بکسر
الظاء و تشدید اللام اکسوره کثیر الظلم اولان کجه معنائه (ظلم) علم
وزنده عریسده و قوشنک اذکی دیک جعی بکسر الفاء این ظلم و ظلمان کلور
و جماعی آتمدن ایچیلان سوده دینور و ایی قاز لبق بر دن قازیلان ظلم اضره دینور
(ظلم) نصیر وزنده اسم تصعیر در ظاهر کجه معنائه ظلم فیللم کلدر نندن (ظلام)
بکسر الظاء و تشدید اللام عریسده لغتدر (ظلام) کلاب و وزنده عریسدر جزوی
نسندیه دینور بی ستر معنائه (ظلام) شداد وزنده عریسده بودخی لغتدر
(ظلام) بضم الفاء و تشدید اللام ظلامک جعیدر و قور اولوق معنائه ده کلور

فصل الظاء بالنون

(ظنون) قعود وزنده عریسدر کان معنائه اولان ظن ککلمه سنک

بجهدر (ظنون) مسبور و زننده عر بيد و ضميف و في مجال آدمه ديور
 وحيله وراي تدبيري قبايل آد مد ديور و شول خاتونه ديور شان و شرن في
 اولوب هر كس تزوجند خواهشكر اولور

فصل الظاء بالهاء

(ظهره) بانفحات عر بيد ه زايده نازك بوقفه در بيد كه كوزده جانب انفرن
 طرفا اولوب اغني وقاره سني بوزر (ظفره) بضم الظاء والراء مع اضافه الهاء
 الك طرفي ديمك اولور (ظفره) عرقه و زننده عر بيد جقور بر معاسنه
 (ظهره) بكسر الظاء عر بيد ر مد و عورن معنا سنه و برآد مك قوم
 و عشرت نه اطلاق اولور (ظهره) بانفحات عر بيد ر اوتناغند ديور
 اثاث البت تعبيرا اولور (ظهره) غرقه و زننده عر بيد ر قابو بغنيه اطلاق
 اولور (ظهره) بانفخ و ضم الراء مع اضافه الهاء الك ارقه سي ديمك اولور
 (ظله) بكسر الظاء و زننده يد اللام مع اضافه الهاء الك كك و لكه سي
 ديمك اولور (ظله) بانفخ الظاء عر بيد ر اقامت و ارام معاسنه (ظله)
 بضم الظاء عر بيد ر غاشيه و سايان معاسنه

فصل الظاء بالاء

(ظهرى) بكسر الظاء والراء عر بيد ر بر جات بچون حاضر لوب حفظ
 اولان نسنه معاسنه جعي ظهاري طور (ظهرى) دهرى و زننده و زننده
 باي حكا به ايله ارقه سي معاسنه طور (ظهرى) بكسر الظاء و زننده يد الباء
 عر بيد ر اقتضاملا حظه سله احتياط حفظ و اخذ اولان دوويه اطلاق اولور
 جعي ظهاري كور بشديد الباء غير مصر فدر ر زيرا واحدند باي نسبت
 ناعده و وشول نسنه به اطلاق اولور كه مبالا و انعامه و راه ظهري اولوب
 ترك و اهمال اولوش اوله يقال اخذ ه ظهرا باي لم يانفت البه و نسيه اشو
 ظهري كله سنده طنانك كسرى تغيير نسب قيلندندر (ظهرى) دهرى و زننده
 عر بيده باي مكلم ايله ارقه ديمك اولور فارسيدنى پشت مرن كى

الباب الثامن عشر في بيان العين مع الالف

(عاوف) داوموا و زننده معافله باندن فعل ماضى جمع مد كر بيد معاوت
 ابدالر معاسنه (عاوف) بدالعين و كسر الواو و ضم النون باب مد كر بيد
 امر حاضر جمع مد كر مخاطب ر سز ر معاوت ايليك ديمك اولور

عاودوا

(باودوا) باب مد كر كردن فعل ماضى جمع مد كر غايدر معاودت ابدالر
 (باودوا) بكسر الواو باب مد كر كردن امر در سز معاودت ايلد سز ديمك
 اولور (عر) بفتح العين و مد الراء بلاهمزة عر بيده داخل بيت و حريم الدار
 معاسنه ساحه الدار و فناكي (عراء) بفتح العين و مد الراء و سكون الهمزة
 عر بيده مكان واسع كه هيج برده و خائل اوليه فضايكي و اوتس بروز محل
 معاسنه (عراء) بضم العين و مد الراء و سكون الهمزة عر بيد ر ايلك
 معاسنه (عراء) بكسر العين و مد الراء و سكون الهمزة عر بيد ر داخل در ياده
 بزوع حجر در سنيه في كند و سنه طوغري چكر (علا) علم يعلم در داخل در ياده
 بيلك معاسنه (علاء) حراء و زننده عر بيد ر زهره ديور درج كى (علاء)
 صلحاء و زننده عر بيده عالم كله سلك جعيدر (عنا) عصا و زننده عر بيد
 اسير لكه دوشمك معاسنه (عنا) عطاء و زننده بالهمزة عر بيده اسير اولوق
 و رنج و زجت چكر لك معاسنه (عنا) بلاهمزة عصا و زننده عر بيده
 طمام و شربت خوشگوار اولغله مزاجه برامق معاسنه (عنا) بانفخ
 و انشديد عر بيده معارف در بيد ديمك اولور (عطا) بانفخ و زننده عر بيده
 عر بيده و بر كونه سانه مجشش كى (عطاء) بالهمزة قتال و زننده عر بيد
 و ريمك معاسنه (عنا) بالهمزة سماء و زننده عر بيد ر بر كونه سلك اولوق
 معاسنه و طراغه ديور (عفا) عصا و زننده عر بيد ر بركونه سلك اولوق
 جهته اتر و مد خلى اوليان بره ديور (عشا) عصا و زننده عر بيد ر نظم
 ايلك معاسنه (عشاء) بفتح العين و مد الشين و سكون الهمزة عر بيد ر اخشام
 طماي و عند البعض بعد از وال كل اولان طعام معاسنه (عدا) سخا و زننده
 عر بيد ر كرك و قوشق معاسنه (عدا) بالهمزة و انشديد شدا و زننده
 عر بيد ر بوزر بكن فرسه ديور بى كرك آت ديمك (عدا) كسا و زننده عر بيده
 بر ياش سكر كنه و قوشمغه ديور (عدا) قتال و زننده عر بيد ر بر سكر دمه
 ايكى شكار بردن صيد ايلك معاسنه (عشاء) بكسر العين و مد الشين و الهمزة
 عر بيد ر صلوة مفر بدن ياتسو و قشقه قدر و عند البعض ذوالدن غروب
 شمسه قدر و بعض قوم ذوالدن طلوع شمسه قدر درلر جعي عشايا كور
 (عشراء) بفتح العين و سكون الشين و مد الراء و سكون الهمزة عر بيد ر
 اون آيلاق و طبقه اوون آيلاق بولكود و ه معاسنه (عشراء) بضم العين
 و سكون الشين و مد الراء و سكون الهمزة عر بيد ر ماه حرمك اونغي كوني

عاشورا کی (عسا) بالهجرة سحاب وزند ه عر بيد ر پك قو طالبی معانسه
 و باش برشی قور یوب بکشمک معانسه (عسا) بفتح العين عصا وزند ه
 بلاهجرة عربيد ه بودخی پك قو طالبی معانسه او ت قو ربوب بکشمک
 معانسه و وسعت و ظهور و قدح کبره معانسه بندخی کلور حسن کی (عزاه)
 بالهجرة سحبا وزنده عر بیدر صبرایک و بر کسبی بالسنه نسبت انک معانسه
 (عزاه) شداد وزند ه عر بیدر شدتلی سنه معانسه (عفاء) بالهجرة
 کلب وزند ه عر بیدر حق تعالی قوله عال و بلا راد ان صحت و سلامت
 و بر مک (عفاء) بالهجرة کلب وزند ه عر بیدر دوه قوشک بکلی و دوه تک
 یو کب جوق اولی معانسه (عواء) دواء وزند ه بالهجرة عر بید ر ادنی نجسه
 معانسه و منازل فردن بر بزال آدید ز (عواء) بالهجرة عصاة وزند ه
 عر بیدر ر صیغه و اول کلب معانسه (عواء) بالهجرة شداد وزند ه عر بیدر
 کثیر الصیاح اولان کلب معانسه (علیا) تلی وزند ه عر بیدر اعلی و مکان
 مر تفع معانسه (علیا) فرما وزند ه عر بیدر بوجه و یو کب ک عمل معانسه
 مذکر اعلی کلور (عفا) سرما وزند ه عر بیدر بویا و زون عوره دینور
 (عفا) بالفتح عفا وزنده فارسید و ترکیده استعمال اولور ایسی موجود
 جسمی ناموجود بر می غدر و روایت اولند یغه کوره جسمانی کالده و بیک سنه
 یشاره بش و جلی و کر کدانی قرا او رمش و رجال عر بدن بر یک اسیدر و زجت
 و شفقت معانسه د ه کلور و آرا اولور که میل انک معانسه د ه کلور (عسا)
 بفتح العين و سکون الیاء عر بیدر بر نسنه بی دو زوب قوشوب حاضر و آناه
 انک معانسه (عساء) بالهجرة سحاب وزنده عر بیدر یو کب معمول معروف
 لاسدر که ترکیده البعبیر اولور خرقة صوفیه و جبهه شمشید عر بیدر و احق
 و نقل و ایدان و تراش آدمه اطلاق اولور ایسی اجور هوزنده اعشه کلور

عکب) بهفتین صر بیدر دوداق و کدک یکی قانین و یومری اولاق معانسه
 (عکب) بفتح العين و سکون الکلاف عر بیدر تروه دینور و جست و نشاطند
 و خفیف الروح کسبه به دینور و شور و هضرت چهندن اولان شده
 دینور (عیاب) سحاب وزنده عر بیدر مطلقا صواجمک معانسه (عیاب)
 غراب و زنده عر بیدر ره رنسنه تک اول و معطلی و جماعت معانسه

و خرمای

و خرما یراغنه دینور (عقب) تعب وزند ه عر بیدر کر به و نامطوبع ایشه
 دینور و قساد و تباهی معانسه (عقب) بکسر العين عر بیدر جوق عتاب
 ایدن کسبه به دینور که صداقت و استقامتدن ناشی دوشننه نصیح و شفقت
 جهتیله نار اولان افسانده دانما لوم ایدر (عقب) تفعل یابندن فعل ماضی
 معلومدر تعبیب ایدنی معانسه تعیب که معزوب انک دعک اولور (عیب)
 باب مذ ک وردن فعل ماضی مجهولاد ر تعیب اولندی معانسه (عیب)
 باب مذ کور دنایم حاضر در سن تعیب ایله معانسه (علب) قلب وزنده
 عر بیدر بر نسنه بریده اثر و نشان ایلیک و حیوانک وجودنده شربت و بالدم
 کی نسنه برایتک و کر تک و جزینک معانسه (علب) کتف وزنده عر بیدر
 یک نسنه به دینور شئ صلب معانسه (علب) بفتحین عر بیدر بر نسنه
 یک وصل اولی معانسه (عرب) بفتح العين و الراء و سکون الیاء عر بیدر
 اصناف بشر دن بر طرافنده در که اهل امصار اوله بادیه اهانه اعراب دیر
 نسبت ایتد بر یلور ایسه عر بی و اعرابی دیر و قسا د معد ه و جنبش
 و نشاط و شوق معانسه و سکون الراء ا ک ل معانسه د ه کلور
 (عرب) بضم العين و الراء و سکون الیاء مذ کور عرب انفتنک جمعی در
 (عرب) بکسر العين و سکون الراء عر بیدر کدی اونی و یاه یکن دینان
 اوت معنا سنه در (عرب) بفتح العين و ضمها و سکون الراء و الیاء عر بیدر
 جر یاقی شد پد بر نهار اسیدر و نشاط معانسه د ه کلور (عرب) تفعل یابندن
 فعل ماضی معلومدر تعریب ایدنی معانسه (عرب) باب مذ کور دنایم در سن
 ماضی مجهولدر تعریب اولندی معانسه (عرب) باب مذ کور دنایم در سن
 تعریب ایله معانسه یعنی عربی اولیا ن لغتی سن عرب لغته نقل ایله
 دینک (عرب) بضم العين عر بیدر یاس بکنک قواقی طرفه کلان او جدر
 (عرب) بفتح العين و تشدید الیاء عر بیدر مطلقا صواجمک معانسه با خود
 صوفی من غیر صی اولانی قطع اتیوب کو کر چین کی ایچ ملک سار طر بود یولک
 خلافت در و اوزاق معانسه مصدر در (عرب) بفتح العين و سکون الیاء
 و الهیزه عر بیدر کونشک بر تو وضیاسنه دینور و همزه تک اسقاطله عب
 التمس دخی دیناور (عرب) بکسرتین و سکون الهیزه عر بیدر یولندی
 عدل کی حال نقله دخی دیرل جمعی اعیاء و اعیاندر بالهجرة (عجب) بضم
 العين و سکون الیچم عر بیدر کد و فی کوروب اولونقی معانسه (عجب)

عجب) بفتح العين و تشدید الیاء عر بیدر مطلقا صواجمک معانسه با خود
 صوفی من غیر صی اولانی قطع اتیوب کو کر چین کی ایچ ملک سار طر بود یولک
 خلافت در و اوزاق معانسه مصدر در (عرب) بفتح العين و سکون الیاء
 و الهیزه عر بیدر کونشک بر تو وضیاسنه دینور و همزه تک اسقاطله عب
 التمس دخی دیناور (عرب) بکسرتین و سکون الهیزه عر بیدر یولندی
 عدل کی حال نقله دخی دیرل جمعی اعیاء و اعیاندر بالهجرة (عجب) بضم
 العين و سکون الیچم عر بیدر کد و فی کوروب اولونقی معانسه (عجب)

بفتح العين وسكون الجيم والباء عن يدر قورق كيمي عظم ذنب كيمي جمى
 مجرب كلور وقبور قوروزك انجند. اولان نيكه ديرلر (عجب) بفتح العين
 والجمع وسكون الباء عن يدر عجب نسه كه كورن عجب ايدر (عجاب) عن يدر
 شول نسه كه اند ن عجب ايدرل وديخي كثير العجب اولان كيمسه به عجاب
 ديرلر و عجب لغظك جمى عجاب كلور (عجاب) بفتح العين وتشديد الجيم
 المهدوه عن زنده زاده نخب اولور نسه كه انجوره كيمي جمى اعاجيب كلور
 (عصب) بفتح عين او بفتح الصاد فارسيده برديك نك اسجدر كه كره دنبلان
 صمك شجر ايدر (عصب) بفتح عين عن يدر صمك نسه جمى اعصاب
 كلور وكثير العصب اولان اهل علم العصب ديرلر (عصب) عصب وزنده
 عن يدر صاموشق اناحي معانسه واطلاق و محكم وورك طي شديب معانسه
 وعلامه معانسه وقرس قوروزنه ديرلر وحوالات محريه دن برنك ديخي
 انجور كيمي اق بو عجب بيارلر وحقاق صاب اولور قورق و قوراق معانسه
 كلور (عقب) بفتح العين وكسر القاف عن يدر اياك او يكه سيدر كه
 مؤخر القه معانسه (عقب) بفتح عين عن يدر هر نسه نك انجومي و صركي
 ديك عاقبه كيمي (عقاب) عصاة و زنده عن يدر طوشجبل معانسه جمى
 عيشان واعقب كلور و عقابن شول ابي دار اناجسه ديرلر كه سياست
 ايتدكاري كيمسه في راسته حكوب شكجه واصل ايدر روبرو بل الما في الحوض
 معنا سنه وديخي بيوك علم معانسه (عقاب) كتاب وزنده عن يدر
 عذاب و محنت معانسه عهو بت كيمي (عقاب) شداد وزنده عن يدر باش
 اولوم صابنجي معانسه (عطب) عصاة وزنده عن يدر ه انك كبر و عقل
 و بطن معناريته در (عذب) بفتح عين عن يدر جرك و خار و خاشاك
 مقوله سنه ديتور و ولد عقيدته ظهور ايدن آينه ديتور و هر نسه نك
 او جنبه ديتور (عذب) كنف و زنده عن يدر بوضو نلي صويه ديتور
 (عذب) بالفتح والشديد تعقل بايدن فعل ماضى معلوم تدبر تعذيب ايتدى
 (عذب) بالضم والشديد باب مذ كوردن فعل ماضى مجهول تدبير تعذيب
 اويدى (عذب) بالفتح والكسر باب مذ كوردن امر در سن تدبير ايله
 معناريته در (عسب) كسب وزنده عن يدر ركك حوان دانيشي يا ايتدى
 معانسه (عسب) كشف وزنده بيروپ طرامق وقتي اوزامش اولان باش
 ديتور (عسب) بضم العين عن يدر تازانه و چاره ديتور (عسب) بفتح عين
 عسب عن يدر

عسب عن يدر

عربدر قورق معانسه بيوست كيمي و سنى كاله اولان آد مه ديتور
 (عطب) بضم العين وسكون الطاء و بفتح عين عن يدر عوده ديتور قطن
 معانسه (عطب) ضرب وزنده عن يدر عوق بومشق اولق معانسه
 (عطب) بفتح عين عن يدر هلاك اولق معانسه (عطب) نصب وزنده
 عن يدر قوش قوروزك ديني سر عتله او بفتح معانسه (عطب) بفتح عين
 عن يدر ر نسه به صبر و ناله ملازم اولق معانسه و سمورك معانسه
 (عقب) عصب وزنده عن يدر آت بر دفعه سكر نك كد نسكره برديخي سكر نك
 معانسه (عقب) كشف وزنده عن يدر كيشنك ولدينه و ولدينه ديتور
 (عقب) بفتح عين عن يدر كيريش بايلان اق سكره ديتور (عقب) بالفتح
 والشديد تعقل بايدن فعل ماضى معلوم تعقب ايتدى (عقب) بالضم
 والشديد باب مذ كوردن فعل ماضى مجهول تعقب اولدى (عقب)
 بالفتح والكسر باب مذ كوردن امر در سن تعقب ايله معناريته (حكوب)
 بالفتح والشديد عن يدر ايتدكاري كيمسه كه اكثرى دوه اتي جوق بر (حكوب)
 بالفتح والشديد عن يدر مزوج اولق و طوري معانسه (حكوب) قعود
 ضرب وزنده عن يدر مزوج اولق و طوري معانسه (حكوب) قعود
 و صور و زنده عن يدر غار معانسه و جوارق قناسي غلبان قد معانسه
 و غلبه لك معانسه از دام كيمي

* * * فصل العين بالهاء * * *

(عزت) بكسر العين وتشديد الراء المتوحه عن يدر قوت و غلبه معانسه
 (عزت) بكسر العين عن يدر متفرق اولان جاعت نام معانسه جمى
 عزى و عزون كلور (عزت) بفتح العين وتشديد الراء المتوحه عن يدر
 كيك بوز اعيسى معانسه (عقت) بالفتحات عن يدر اولوق و كيرا
 معانسه (عظمت) بضم العين و فتح القاء عن يدر عظامه صككي باين
 و تدبر كيمي قالين و بيوك نسه معانسه (عظمت) بفتح عين بايدن فعل ماضى
 معلوم مفرد مؤنث غايه تعظيم ايتدى معانسه (عظمت) بضم العين
 كالمؤنث كورك جهوليدر (عظمت) باب مذ كوردن مفرد مؤنث مخاطبه در سن
 تعظيم ايتدك معانسه (عظمت) بكسر التاء مفرد مؤنث مخاطبه در
 (عظمت) باب مذ كوردن نفس متكلم و حده در ن تعظيم ايتدك معانسه
 (عظمت) عن يدر زيلت كلادن سوزنى عسرتاه سو بلك معانسه (عظمت)
 بكسر العين وتشديد الباء الفاء المتوحه عن يدر انسان تعينى جارم و ماهدين

منع ایلم معناسنه (عفت) بضم العین وتشدید الفاء المفتوحه عن بیدر ذکر جانور زیندن بریانورک اسمیدر وبقیة اللین فی الضرع معنا سنه (عفت) قلب وزنده عریبدر برینسنه یی بوروب قتریق علی قول اجزاسی طاغلبدر قتریق معناسنه (علت) عریبدر عقل کتک وخیبر اولیق معناسنه (علت) بالشدید قلب وزنده عریبدر وجود انسان وجیوانه عارض اولابرحالندر (عنت) بفتحین عریبدر بنسنه فاسد ونباه اولیق وآم وکاه معناسنه وبر کجه محنت وشدته اوضراق معناسنه (عنت) کشف وزنده عریبدر صار یلوب اوکولاد قد ن صکره نکر ایشکت اولان دیکه دنور (عمرت) بالفتح والنشدید تعیل باندن نفس حکم وحده در بن نمبر ایتم معناسنه (عمرت) بالفتح بخصاص لفظک ضدیدر (عمرت) بالفتح والنشدید بفتحین باندن مفرد مؤنث غایبه در وقع التاء مفرد مذکر مخاطب وکسر التاء مفرد مؤنث مخاطبه اولور (عاونت) بد العین وفتحین مقابله باندن فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه در معاونت ابتدی معناسنه (عاونت) آمنت وزنده باب مذکور دن نفس حکم وحده در بن معاونت ابتدی معناسنه (عاونت) بد العین وفتحین باندن کوزدن فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه در معاونت ابتدی (عاونت) آمنت وزنده نفس حکم وحده در بن معاونت ایتم معناسنه

فصل العین بالتاء

(عبت) بفتح العین عریبدر فارشد رمق معنا سنه خلط کبی وکونشده کس قورقی جمیف الاقط فی الشمس معنا سنه (عبت) بفتحین عریبدر فائمه سزسنه معناسنه وبارجه ولعب معنا سنه (علب) قلب وزنده عریبدر قاتوب فارشدر مق معناسنه (علت) بفتحین عریبدر شدت وقادی اوزره جنک ایلم معناسنه (علت) کشف وزنده عریبدر نسنده فارشترقی اولان کجه معناسنه وزنده نک طلبکار بنه لازم اولوب باندن برالمق معناسنه

فصل العین بالمیم

(عرج) بفتحین عریبدر اغساق معناسنه (عرج) بفتح العین وسکون الراء عریبدر مکه ایله مدینه اراسنده بروضک اسمیدر وودوه سوربسی جوق اوله قطع عظیم من الابل معناسنه (عرج) بالفتح فعل ماضی معلوم عروج ابتدی (عرج) بالضم والکسر فعل ماضی مجهول عروج

اولندی

اولندی (عرج) تفعل باندن فعل ماضی معلومدر تعریج ابتدی یعنی میل ابتدی معناسنه (عرج) باب مذکور دن فعل ماضی مجهولدر تعریج اولندی معنا سنه (عرج) باب مذکور دن امر درس تعریج ایله معناسنه (عرج) بکسر العین وسکون اللام عریبدر کار بان ووحشی قوی جبار وکفار عجمدن برارک آیدر رجی علوج واعلاج وعلجه طور (عرج) بیخ وزنده عریبدر براماز خویلی کنی معناسنه جمعی علوج کلور (عجاج) شداد وزنده عریبدر طوزلو کویه وصف اولور انده روز کار مشد اولوب نوزی طراغی هولیه صاور وروهر صاحب صوت اولاک بلند آوازیه سلسلور اولانته دینور (عجاج) سخاب وزنده عریبدر بون واحق کجه به دینور وغیار معناسنه مفردی عجاجه در ودخانه دینور وحله وفر ویا به اشخاصه دینور (عرج) کشف وزنده عریبدر شول کار گذار شدید وجسور کجه به دینور که امور ومصلحه غالب ومعترض اولوری بر وجهله دافع اولور (عرج) بفتحین عریبدر خر مالک دیندن قدا نلرینه دینور (عرج) کرج وزنده عریبدر تریز یور عک معناسنه (عج) جبل وزنده عریبدر حید معناسنه در (عوج) تفعل باندن فعل ماضی معلومدر تعویج ابتدی معناسنه یعنی اکر باندی معناسنه (عوج) باب مذکور دن فعل ماضی مجهولدر تعویج اولندی معناسنه (عوج) باب مذکور دن امر حاضر در سن تعویج ایله معناسنه (عوج) بفتحین عریبدر اکری اولیق واکر بک معناسنه (عوج) عیب وزنده عریبدر اکر بلکه دینور (عوج) موج وزنده عریبدر اقامت ایلم وایتدیر مک معناسنه وطور مق معناسنه

فصل العین بالحاء

(عجهج) بضم العین الاولى والثانی عریبدر بر شجره رکه کنه وسببه وپراخله نداوی اولور

فصل العین بالذال

(عزود) صبور وزنده عریبدر یجوری جوق بلوط معناسنه و برآمد حق یبهارک رد وخالفت ایدی اولیق (عزود) قعود وزنده عریبدر طوغری بولدر صابقی وطردن فان کسبوت متصل اتق وطوار سور بدن بر لوب بالکریجه اولامق معناسنه (عاد) قال وزنده فعل ماضی معلوم عودت ابتدی معناسنه (عاد) بد العین وتو بن الدال عدی بعمودن اسم فاعلدر (عاد)

(علكد) بزج وزنده عر بیدر عجبور داهیهیه دینو ظاهرها داهیه صفت
كاشفه در بودر ششم ان كوره و خوره و جعبه و ایشه برامن عورنه دینور
(علكد) جعفر وزنده عر بیدر رعلیقه شفته دینور

فصل العین بالذال

(عوز) یفخ العین سهو وزنده عر بیدر بر کیمسه به صغنی معنائه (عوز)
بالضم وتشدید الواو عر بیدر کر نلک و صغنی معنائه تسهیر کی وعده البعض
تیکمه اولاشق علم معنائه (عوز) تفعل باندن فعل ماضی معلوم در معنی
ایندی یعنی صغند زندی (عوز) باب مذکور در امر در سن صغند زندی معنائه
صغند زندی (عوز) باب مذکور در امر در سن صغند زندی معنائه

فصل العین بالراء

(عوار) بالفتح والضم عر بیدر عیب و قفسا د معنائه (عوار) بالضم
والتشدید عر بیدر بیان قر لقی و قورق آدم معنائه جمعی عوار کاور
(عیر) غیر وزنده عر بیدر جار و حتی و غیر و حتی معنائه دینیبی عیر
جمعی عوار کاور و وزنده عر بیدر جار و حتی و غیر و حتی معنائه دینیبی عیر
کتورن جار و دوه به اطلاق اولور بعده تغلب اولور هر فاقه به اطلاق اولور
جمعی عیرات کاور بکسر العین و فتح الراء (عیر) تفعل باندن فعل ماضی
معلوم در معنی ایندی (عیر) باب مذکور در امر در سن مجهول در معنی
اولندی (عیر) باب مذکور در امر در سن و غیر و معنی ایله معنائه در (عیر)
غفار وزنده عر بیدر کثیر الطواف و کثیر الحرکه به اطلاق اولور صکره
هر حراچی به اطلاق اولندی (عیر) سحاب وزنده عر بیدر وزن معنائه
(عیران) کلب وزنده عر بیدر طما که وزن دومیه دینور (عور) جور وزنده
عر بیدر کوز سزک معنائه (عور) بالضم عر بیده باطل و عیب معنائه
(عور) کفف وزنده عر بیدر سیرت اولان کسمه به وصف اولور (عور)
بفتخین عر بیدر کوز کفوه با صر معنی زائل اولق معنائه (عور) تفعل
باندن فعل ماضی معلوم در معنی ایندی یعنی نابیا و کوز سن ایندی (عور)
باب مذکور در فعل ماضی مجهول در معنی ایندی یعنی نابیا اولندی

عور

(عور) باب مذکور در امر در سن معنائه معنائه در (عکر) باب
مذکور در فعل ماضی معلوم در معنی ایندی یعنی صوتی بولاندی (عکر)
باب مذکور در مجهول در معنی ایندی (عکر) باب مذکور در امر در سن
تکبیر الیه یعنی صوتی بولاندی معنائه (عکر) بکسر العین عر بیده هر نسته ک
اصلی (عکر) بفتخین عر بیدر روشن روغن زیت و غیر نسته جو کدیسی و دردیسی
معنائه (عکر) تفعل باندن فعل ماضی معلوم در معنی ایندی معنائه
اینگ معنائه (عکر) باب مذکور در فعل ماضی مجهول در معنی اولندی
معنائه (عکر) باب مذکور در امر در سن معنائه معنائه (عکر) بالفتح
عر بیده دین و ملت معنائه (عکر) بالضم عر بیده مسجده و کتیبسه به و ناسته
دینور (عکر) سخن وزنده عر بیده علم شخصدر (عکر) بفتخین عر بیدر
جوق زمان بیا بیا بیا فاتی معنائه (عکر) بفتخین عر بیدر بقا معنائه و هر
کسک مدت حیاته دینور (عکر) صریر وزنده عر بیده نساک و حیوانک ایاتی
زبان برتری معنائه (عکر) نبل وزنده عر بیده هوا به و طراغه
سوجوب بره قائم معنائه (عکر) نبل وزنده عر بیده هوا به و طراغه
انان غیاره دینور (عکر) بضم العین عر بیدر و طوشخول قوشنه و بلان سوزه
دینور (عکر) تم وزنده عر بیدر آرسلاز غانی و زحاک اسیدر (عکر) بالکسر
عر بیده عین داریده عر بیده (عکر) بالفتح عر بیده بالضم عور کی
مطلع اولق و کوز جلاک اینگ معنائه (عشر) تفعل باندن فعل ماضی
معلوم در معنی ایندی معنائه (عشر) باب مذکور در فعل ماضی مجهول در
تغیر اولندی معنائه (عشر) باب مذکور در امر در سن تغیر الیه معنائه
یعنی عشر آل و اول بلوک الیه معنا زینه (عشر) بضم العین و سکون الشین
عر بیدر دشواری و صعوبت معنائه (عشر) بفتخین عر بیدر صولاق
کیمسه معنائه که هر شتی صولاق الیه بیار (عشر) بالفتخین عر بیده اون
دینکر می معروف عند فارسیه مرادقی ده کله سیدر جمعی عشرات کاور
(عشر) بضمین عر بیده اولده بر دیک (عشر) نشر وزنده عر بیده
سدنکی تغیر اولان اولور عر بیده هر اولان آیت کریمه به بر عشر تغیر اولور
(عشر) بکسر العین عر بیدر جناب و جوملاک پارچه داری جمعی اشعار کاور
و عشر بکسر العین عشرانک جمعی و عشر و ات دخی کاور (عشر) نثار
وزنده عر بیدر عشرانک جمعی و عشر اولان اولق بولک و دومیه در (عشر)

عربیدر چن ظاهره سناک برقیه سناک باخود برارضناک آیدآید چن
 طاقه سی ساکن اولور (عسر) شمل باندن فعل ماضی معلوم و تعبیر
 ایدی یعنی دشوار ایدی معنای سناک (عسر) باب مذکور فعل ماضی
 مجهول در تعبیر اولیدی معنای سناک (عسر) باب مذکور فعل ماضی در
 سن تعبیر ابله یعنی صفتیسی معنای سناک (عصار) کتاب وزنده
 عصاره کی بر نسته اک صفتیسی معنای سناک (عصار) کتاب وزنده
 عربدر شدید اولان غباره دیور و شرطه به اطلاق اولور (عقار)
 کان وزنده عربدر خرمای اشلامی معنای سناک (عقار) کتاب
 وزنده عربدر دیشی خرمای اشلامی معنای سناک (عقار) کتاب
 عربوزنده عربدر مطلقا جار و اشک معنای سناک (عقار) کتاب
 اولدی (عبر) بکسر العین عربدر کار بان و قافله معنای سناک (عقار)
 کتاب وزنده عربدر ذهاب و انقلاب معنای سناک (عقار) کتاب
 کی کجک (عبار) شهادت وزنده عربدر ناما بری و نه کنز و اولاده سی کسیر
 اولان و بزرفهم و ذکی آده و کثیر الطواف آده و آرشانه دینور (عقار)
 سناک وزنده عربدر دوالک اصلی و کوکی چینی عقاقیر کلاور (عقار)
 عصاه وزنده عربدر کزیده چایره دیور و باده و سنجی معنای سناک و البسیدن
 قزل رنگا و لباسا و زفوع اولور که دوه بنسه هلاک اولور (عقار) کتاب
 وزنده عربدر مطلق اهلاک دیر (عقار) کتاب وزنده عربدر
 قولی بر وارض و ضیاع معنای سناک

فصل العین بالراء

(عن) بفتح العین و تشدید الراء عربدر ضرور زیاده یاغنی و غالب اوق
 معنای سناک (عن) بکسر العین و تشدید الراء عربدر شرف و عظمت
 معنای سناک (عجن) بفتح العین عربدر مستلک و ضعیف معنای سناک (عجر)
 بفتح العین و ضم الجیم عربدر هر نسته تک دبی و کوکی و مؤخری و یای
 فیضه سی معنای سناک (عجن) بفتح العین عربدر خاوند بیول
 قبلی اوق معنای سناک (عجن) بفتح العین فعل ماضی معلوم در تعبیر ایدی
 معنای سناک (عجن) باب مذکور فعل ماضی مجهول در تعبیر اولیدی معنای
 سناک (عجر) باب مذکور فعل ماضی مجهول در تعبیر ایدی معنای سناک

(عجز) صبور و زنده عربدر قوجه قاری معنای سناک اکثر امور دن حاجز
 اولدی (عجز) قعود و زنده عربدر خاوند پیر اولوق معنای سناک (عجز)
 بفتح العین عربدر تمام دنیلان نزلک خوره و آنچه نوبعدن بزفوع شجیر در
 و بزنده بکسیر صلابت و نزهت معنای سناک (عجز) بفتح العین و سکون الراء
 عربدر بزننده بی عتف و زور ابله برندن چکوب چقار معنای سناک (عجز)
 رکن و زنده عربدر بوز بلوب بور بشقی معنای سناک (عجز) بکسر العین
 عربدر و خورسز و بخیل و بخوری کبی به دینور (عجز) بفتح العین عربدر
 خسته و اسیر و محتضر و بزننده به غایت خرمای اولان کجسه و تلاش
 واضطراب و خفتله بقرار اولوق معنای سناک (عجز) بفتح العین عربدر
 درد و تلاش واضطراب اولور به من اولان کجسی به دینور (عجز) بفتح
 وزنده عربدر اوزم دانه سته دینور مفردی عجزه در (عجز) بفتح
 عربدر حاجت و احتیاج معنای سناک (عجز) کتف و زنده عربدر ه محتاج
 و گدایه دینور

فصل العین بالسين

(عس) عسب و زنده عربدر سبب عدن قورده دینور کجسه کروب
 طولاشد بچون (عس) و سواس و زنده عربدر سبب کجسه کروب
 (عس) عرب و زنده عربدر آقده معنای سناک (عس) بفتح العین عرب
 وزنده عربدر صباح و قنده اطلاق اولور (عس) بفتح العین عربدر کجسه کروب
 تعبیر اولان بوجکه دینور قرار معنای سناک (عس) بفتح العین عربدر
 اکل و شرب اولور و قنده به دینور و بچون معنای سناک در و کجسه کروب
 اول معنای سناک (عس) قوس و زنده عربدر کجسه کروب طولاشد
 معنای سناک (عوس) بفتح العین عربدر سخک معنای سناک و اکل ایدر ایکن آوردلی
 ایچر و کجک اولوق معنای سناک (عس) بفتح العین و تشدید السین عربدر قدج
 عظیم معنای سناک (عس) بفتح العین و تشدید السین عربدر
 عس کی کجسه کروب طولاشد معنای سناک (عس) بکسر العین عربدر
 کجسه کروب کجسه کروب معنای سناک (عس) بفتح العین
 و سکون الراء و السین عربدر ایکن دیوار اولوق دیوار اولوق خانه به
 بیت معرس دیر (عس) بفتح العین عربدر طعام و این معنای سناک و عرس

مذ كرم و مؤث اولور جعی اعراض و عرسا كلور (عرس) بختین عر بیدر
 حیرانلق معناسنه (عیس) بالقیح عر بیدر قوروق و قعی ایلوق ایقال عیس
 الوسیح علی یده اذایس (عیس) عر بیدر طوارك قوروق خنده قوروق
 قلاب بول ورس معناسنه (عیس) بیخ العین وسكون الدال عر بیدر
 خدمت اینلك معناسنه (عیس) بیخ العین عر بیدر كلك معناسنه ذهاب
 كبی وشدنه بصق و طی كبی (عیس) بختین عر بیدر رمچك معناسنه
 وزجر بقله دیرل جعی اعداس كلور (عیس) بیخ العین عر بیدر قیضه
 قوس كبی یای طومانی (عیس) بیخ العین عر بیدر قیضه ایلوق ایل
 و عند العیض قطعه من اللیل معناسنه (عیس) قیس و زنده عر بیدر
 جاع ایللك و قی معناسنه (عیس) بختین عر بیدر ایللك معناسنه (عیس)
 بكسر العین عر بیدر بیاض دوه معناسنه واحده سنه اعداس كلور (عیس)
 جلوس و زنده عر بیدر بخصور لعدن یوز بورتیوب ایللك معناسنه
 (عیس) صبور و زنده عر بیدر ارسلانه اطلاق اولور و شدید و كریه
 و ناخوش نسته اطلاق اولور (عیس) جریول و زنده عر بیدر جمع كیره
 دیتور (عراس) كلاب و زنده عر بیدر دوه لك بو بنده قوله بنیادك لری
 ایب معناسنه (عراس) شداد و زنده عر بیدر كوچك دوه صایچی كیسده
 معناسنه (عرس) زبرج و زنده عر بیدر قیاه دیتور صخره معناسنه و زین
 ناقه یه دیتور (عرس) عیس و زنده عر بیدر ایشلك و كار كذار و ظریف
 آدمه دیتور (عیس) بختین عر بیدر كینه كزوب طولاشقی معناسنه
 (عیس) بختین عر بیدر حرص و طبعكار تجاره دیتور (عس) بیخ
 العین و تشدید السین عر بیدر كینه كزوب طولاشقی معناسنه (عس)
 بیخ العین عر بیدر بیوك قدح معناسنه (عساس) كلاب و زنده عر بیدر
 قورده اطلاق اولور كیجاری كزوب كیجور (عساس) كلاب و زنده عر بیدر
 عس لفظلك جعید كه اقداح العظام دیک

فصل العین بالشین

(عش) بیخ العین وسكون الشین عر بیدر آریق كیسده و قبل معنا رینه
 (عش) بیخ العین و تشدید السین عر بیدر افاح ازارینه یاپلان قوس
 یوه سنه دیتور جعی عساس كلور (عش) بیخ العین وسكون الراء عر بیدر
 تخت و سیر مالك معناسنه و هر بنده كه انكاه كولاكه انور اكا عرش دیتور

عرش

(عش) بیخ العین عر بیدر بوغاز ایلکی طرفنده اولان ایلکی اوزون نسته كه
 آلك بریسی بقال عرش العنوق لجان مستطینان فی ناحية العنق (عش)
 بختین عر بیدر كیسده افراط نشاطندن جهوت اولوق معناسنه (عش)
 عر بیدر صلاح اولش معناسنه (عش) عر بیدر غیاوة و غفلت معناسنه
 (عطش) بختین عر بیدر صوسزانه دیتور و مصدر اولور صوصه مق
 معناسنه (عطش) كنف و زنده عر بیدر صوسزانه كلك دیتور (عكش)
 بختین عر بیدر قیل و صاج بری برینه صا رمشوب كچه لیل معناسنه
 (عكش) كنف و زنده عر بیدر قوروق صاچه دیتور (عش) تقیل
 باندن فعل ماضی معلومدر تعیش ایلدی معناسنه (عش) باب مذ كوردن
 فعل ماضی مجهولدر تعیش اولدی معناسنه (عش) باب مذ كوردن
 امر حاضر در سن تعیش ایله معناسنه (عش) بختین عر بیدر كوزك یایی
 كآری و قدده اقوب و قویقی ضعیف اولوق معناسنه (عش) نقش و زنده
 عر بیده مذ كورده معناسنه و من غیر قصد كیسده اورهق معناسنه (عش)
 جعفر و زنده عر بیدر صقال صبق و اوزون وقیا آدمه دیتور (عش)
 جعفر و زنده عر بیدر ارقاب معناسنه هزال كبی

فصل العین بالصاد

(عص) بیخ العین وسكون الراء عر بیدر جوق اصلا نغقدن اولك
 قوقوسی فنا بولوق و نشاط معناسنه كلور (عص) بیخ العین عر بیدر
 شول بلوط كه انده رعد و برق اوله (عص) بیخ العین فارسیدر یعقوب
 علیه السلام ك برادر كبری اسیدر كه افرج و دم طاقه سی لك دزیتندن
 منسجد (عص) كبش و زنده عر بیدر هر زنده سی اصل جعی اعیاص
 كلور (عص) قیس و زنده عر بیدر جوق صبق افاح كه مكاب واحده
 اولور (عص) عر بیدر رماز و دیلان سنه و قو باروق معناسنه كلور
 قلع كبی (عص) بختین عر بیدر احوجاج الانف معناسنه (عص)
 نقص و زنده عر بیدر نكلك بو یوزی اگری اولوق و بغلامق و وكنك
 معنا سنه و عند البعض نسوان كبی صاچلری باشلك اطرافنه لف ایللك
 و آخرك قوروق صاچلك اوچی آلوب كندو صاچلك اوچنه اولاشد بروب
 صاچنی قوروق كوسترمك و بخل ابدوب مانی بولدن اسان ایللك (عص)
 بكسر العین عر بیدر بختل و برامز خویلی كیسده معناسنه (عص) عتق

وزنده عریبه اشکنبه معنایسته درناکسه و پخته اطلاق اونور (عوض)
 کشف وزنده عریبدرشولمنعقد قولونه دینور کماک بر دوسولواک ایدعک
 یولک بولایه (عکس) عکس وزنده در ایلم معنا سنه (عکس) یفتخین
 عریبدر بدخوی اولیق معنایسنه (عکس) کشف وزنده عریبدر بدخوی
 کیمسه دینور (عص) کشف وزنده عریبدر اکلی نسنه به ودوشکور
 آمده دینور (عص) نقص وزنده عریبه بردارو معنا سنه

فصل العین بالاضاء

(عرض) یفخ العین عریبدر متاع وهر نسنه که دراهیم و دینارک عری
 اوله اکا عرض دیرل و اظهار و ابراز معنایسنه وهر نسنه که این عریبدر
 (عرض) یفتخین عریبدر قیون افراطله اوله مقدر چتلاق معنایسنه
 و امرأ ضد ن وغیریدن انسا به عارض اولان نسنه و حالت و دراهیم
 و دینار دن عری اولان ماله و سکون الراء دخی لغتدر و یغنه و یغنه معنایسنه
 کلور (عرض) بضم العین عریبدر حاجت و حاجه و جانب و وسط معنایسنه
 (عرض) بکسر العین عریبدر نرس و جسد و وقار و روح و طایغ و افاجلی
 دره معنایسنه چچی اعراض کلور (عرض) فعمل بانندن فعل ماضی
 معلوم مدیر یض ایندی که ایلولو ایتک و ایتلو سو ز سو نکل معنایسنه
 (عرض) یلب مد کوردن فعل ماضی مجهولدر تعریض و اندی (عرض)
 باب مذکور دن امر دن سن نهر یض ایله معالیند در و تعریض ایله
 مایفهم به السامع مراده (عرض) قعود و زنده عریبدر ظاهر
 اولوق معنایسنه (عرض) صوز و زنده عریبدر میزان شعر دیکل اسم
 جنسدر چچی اولاز و ندر و دخی هر یبتک اولو یضفمن آخر جزئه دیرل
 بومعنايه چچی اعاریض کلور و طایغ ایچنده کی یول و نایجد معنایسنه کلور
 (عص) بالفتح و اللشدید عریبدر صرف معنایسنه (عص) بالضم و سکون
 الضاده عریبدر علف اهل الاوصار چچی عضا ض کلور (عص) بکسر العین
 و سکون الضاد عریبدر زک و فراستو خبث آدم و دیکلوا انجاصار
 معنایسنه چچی عضو ض و اعضاء کلور (عراض) کاب و زنده عریبدر
 حدیث و کللامک معظم مجله دینور (عراض) غراب و زنده عریبدر
 نسنیه دینور (عریض) سکت و زنده عریبدر دائما نایسه شریکرا اولان
 کیمسه به دینور (عریض) زکیر و زنده عریبدر دینه زابنده بر و ادی ایدر

عروض

(عروض) سحاب وزنده عریبدر اصراف و جهله اکل اولنه چتی ما کوله
 دینور (عروض) کاب و زنده عریبدر آت قسیمی اصراف اولغه دینور
 (عروض) غراب وزنده عریبدر پروک دینور اطلاق اونور (عروض) فعمل
 بانندن فعل ماضی معلوم بر تعویض ایندی معنایسنه یعنی عوض و ردی
 (عروض) یلب مذکور دن فعل ماضی مجهولدر تعویض اولندی معنایسنه
 (عروض) باب مذکور دن امر دن سن نهر یض ایله یعنی بدل و پردیک
 (عروض) قوس وزنده عریبدر ابد معنایسنه (عروض) عتب وزنده
 عریبدر بر نسنه برینه بدل و خفاف و پروک معنایسنه

فصل العین بالطاء

(عظ) خلط وزنده عریبدر دودونک بوینونه علاظ دیدکی تمغالی بصق
 معنایسنه (عظ) بصق عریبدر غناسر ناقیه دینور و یولاز من صالمه ناقیه
 دینور (عظ) بالشدید علس وزنده عریبدر ایاغه و ایشنه چست و چالاک
 جولاه دینور سا نمره عریبدر یوندر مخر قدر و چسور و شیدیه آدمه دینور
 (عظ) زریج وزنده عریبدر اوزون آدمه دینور (عظ) یخظ وزنده
 عریبدر بر نسنه بی درابوب نادوسته طوقی معنایسنه (عظ) یخظ وزنده
 عریبدر کفران ایلمک معنایسنه (عظ) عشق وزنده عریبدر
 یلک اوزون آدمه دینور و باحلق الهاء اوزون عوزیه دینور (عظ) جعفر
 وزنده عریبدر بر آدمک کردانی اوزون اولوق معنایسنه (عظ) بالکسر
 عریبدر کج و کزیده دینور (عظ) بکسر العین و سکون الیه عریبدر
 خفیف الطبع اولان داوقلا و لاله و ملاعبه ایدر لکن عریبدر ایدر دینور

فصل العین بالظاء

(عظ) بکسر العین ثلاثین امر در سن وعظ و نصیحت ایله معنایسنه (عظ) یفخ
 العین و شدید الظاء عریبدر چنک یک شد تلوب لغایت محبت و پروک معنایسنه

فصل العین بالمیم

(عکوکج) سفر جبل و زنده عریبدر بو در قیصه آدمه دینور
 (عظ) بضم العین عریبه سر داک و یغونلق معنا سنه (عظ) یفخ
 العین عریبه اول و ایتمه معنایسنه (عظ) حیف وزنده عریبدر ما کولان

وشمرو یا بدن برنسته بی ناخوش گورویب ایگر تک معنائه (عریف) خیف
 وزنده عر بیدر قوش برنسته تک اوزر بنه قوش قصدیه چکر توب چور تک
 معنائه (عصوف) صبور وزنده عر بیده یک شدید اسن ریح زبانه دینور
 (عصوف) قعود وزنده عر بیده بجمهش اکین طورتا مریه دینور
 بنختین عر بیده برآمدک کر بکری اوزون اونی معنائه (عطف) بکسر العین
 عر بیده برنسته تک بر طرفه دینور یکی جانب عطا فان اطلاق اولور (عطف)
 ضرب وزنده عر بیدر القوی معنائه برنسته بی اصلاح ایاک معنائه
 (عطف) کشف وزنده عر بیده قوی حق صاج معنائه (عرف) تعیل
 یابند ن فعل ماضی معلوم تره یف ابتدی یعنی بیدردی معنائه (عرف)
 باب مذکور دن فعل ماضی مجهول تره یف اولندی معنائه (عرف)
 بایست کوردن امر حاضر در سن نمر یف ایله معنائه (عرف) بکسر العین
 عر بیدر برنسته بی صکره دن بتاک (عرف) یفتح العین ضرب وزنده
 عر بیدر مطلقا معنائه چچی اعراف کلور و دخی شول قر حدیبه دیر کر
 یاض اولدی کشف خروج ایله بقال صرف الچیل فهو معروف ای بیخروج به
 تک الفرحة فی باطن کفم (عرف) بضم العین عر بیدر آت بلیسی و خروس
 ایکی وضاعت واحسان واعراف جمع عرف آتک بلیسی بندوکی بزمه رفیدیر
 واعراف جنت ایله جهنم راشنه بر قالمک اسمندر (عطف) سقیف وزنده
 عر بیدر بل ایاک و القوا عطا و شفقت ایاک چچی اعطاف کلور (عطف)
 بکسر العین عر بیدر اودوز باشی و ماچی معنائه چچی اعطاف واعطاف
 کلور (عطف) ضرب وزنده عر بیدر جوق اصمک معنائه (عطف) بکسر
 العین عر بیده جوق یکن طواره و حجازا کول آد مد دینور (عطف) بنختین
 عر بیدر حیرانه و بر بلان بیه جک هرزه دن اولور ایله چچی علاف کلور
 (عطف) بضم العین و تشدید اللام الفتوحه عر بیدر نر شجر عظیم معنائه
 (عطف) خلف وزنده فارسیدر بوجیه تعیر اولان نایک اسمندر (عطف)
 کشف وزنده عر بیدر قبل بولق معنائه (عطف) بکسر العین عر بیدر
 کشفدن بر بلو که دینور (بختین عر بیده آرقای معنائه (عطف)
 رجف وزنده عر بیدر خسته تک تیار و خدمته برآمد نفسی تخصیص و شیت
 ایاک معنائه (عطف) صرف وزنده عر بیدر ازجه عطیه بد دینور و اکل
 ایلمک معنائه (عطف) بکسر العین عر بیده کیددن بر بلو که دینور و چاعت

انصافی به

انصافی به برنسته تک اصلنه دینور (عطف) بنختین عر بیدر کوزه دوشن خار
 و خاشاکه دینور (عطف) غیب وزنده عر بیده اون نقر دن اللی نقوه وارنجبه
 دینور (عروف) قعود وزنده عر بیده برنسته دن بونجو بروب جیل و رغبت
 ایلیوب هر بیز ایاک (عروف) صبور وزنده عر بیده برنسته دن چاک اعراض
 ایلن یاخود اوصاف اولان آدمه دینور (عروف) بضم العین عر بیده دمکش
 کور کجه دینور (عرف) حذف وزنده عر بیده چنی طاقه سنک سگالرنه دینور

* * * * *

(عطف) صرد وزنده شمشکک صحاب ایجره قلان اشرعاعنه دینور (عطف)
 بنختین عر بیدر پدر و مادر نه ماضی اولان نا خلفه دینور و قمسراق که اولقی
 معنائه (عقاق) فطام وزنده عر بیدر پدر و مادره فاصیغه دینور (عقاق)
 شراب وزنده عر بیدر آچی صویه دینور (عقاق) سحاب وزنده عر بیده
 قصراق که اولقی معنائه (عوق) سوق وزنده عر بیدر کیمه بی برابندن
 الیوق معنائه (عوق) تشعل بایند ن فعل ماضی معلوم رفمو بی ابتدی
 یعنی الیقودردی معنائه (عوق) باب مذ کوردن فعل ماضی مجهول
 یعنی اولندی معنائه (عوق) بایمذ کوردن امر حاضر در سن نمر یف
 ایله معنائه (عوق) کشف وزنده عر بیدر برابندن الیقویوب منع و صرف
 و یاغ مشغاله به دینور (عوق) حیل وزنده عر بیدر آج ادمه دینور (عوق)
 بنختین عر بیدر طر معنائه چچی عروق کلور و شول بویا که قزل
 اولور عروق حمر دیرل صاری بویله عروق الصباغین دیدکری کی و بیخ
 درختان و اویه عرق دیرل (عرق) بنختین عر بیده انسدن و غیر بدین چقان
 رطوبت و در معنائه و کیمر العرق اولانه رجل عرق دیرل و هر نینه که
 حیواندن و خیرلندن و طاشدن و کرچیدن و غیر بدین بری پانته دیرلش صف
 اولش اوله صرف دیرل و خورما بر اعتدن اولر بلان زنبیل گا اوزون بش درلش کوز
 و عند ایض اولور قوز صاع کوز اوله اکا دیرل معر شده عر قدیرل (عرق)
 فرق وزنده عر بیدر ر کیمک اوزدردن ن اقی صبروب تک معنائه (عرق)
 بالکسر عر بیدر طمر معنائه چچی عروق کلور (عرق) بنختین عر بیدر
 عراق لغظنک چچی که کر کار بیه دینور (عذق) یفتح العین و سکون الذال
 عر بیدر یغشل خرمایا چنه دینور (عذق) بکسر العین و سکون الذال
 عر بیدر خرمایا صافه و اوزوم صافه بک بکرا چکر بیدر دینور چچی اعذاق کلور

(عزق) بختین عرید و یا بختی معنا سنه (عزق) بختین عرید و
 خرمن صاوران آدلره دینور و بااخلاق کسانه دینور (عزق) بختین عرید و
 یا بختی معنا سنه و برسنه به دوشون اولق و برشتک طلبنده اقدام و اخلاخ
 ایلیک معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 لین آده دینور (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 بختی العین و سکون الفاء عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و تشد به الفاء عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 صو به دینور (عزق) بالفح عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 (عراق) کلاب و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 دیرز (عراق) تار و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 عریده و کفیت عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 یا بختی و صر ماشق دینور و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و دخی عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 العین و سکون اللام عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و هر سنه تک اعلاسی دینور (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 اللام عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 تعلیق ایتدی معنا سنه که تعلیق اصدی و عاشق ایتدی و تشد ایتدی
 معنارینه در (عزق) باب مذکور در فعل ماضی مجهول در تعلیق اولدی
 معنا سنه (عزق) باب مذکور در امر حاضر در سن تعلیق ایله معنا سنه
 (علوق) صورت و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 اوت معنا سنه (علوق) قعود و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 (عزق) تفعل بابتدن فعل ماضی معلوم در بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 باب مذکور در فعل ماضی مجهول در بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 مذکور در امر در سن تعلیق ایله معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و استحقاق معنا سنه (عزق) بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و در بختی معنا سنه (عزق) بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 بر بختی معنا سنه (عزق) بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ

مذکر

مذکر و مؤنث اولور طویل العزق اولان کیمسه نه اعنق درلر (عزاق) سخاب
 و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 کلبدن بیوک اولور (عزاق) کلاب و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 عریده کیم کسانک صالح طرفنده نوری بر بلند در آرد فحده او لکردن او کسه
 کچهر (عزق) قوم و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 العین عریده عاتق لفظنک جمعیدر

فصل العین بالکاف

(عزک) رنگ و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 بکسر العین و سکون النون عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 (عزک) چک و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و حکم و مریغ اولق شو بیکم اذن طریق و مساک ممکن اولیه و فارسیه بک
 حر که اشک اکرمسی معنا سنه و عند البعض ارکک اشک معنا سنه (عزک)
 بکسر العین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 او عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 اولانم ایچون (عزک) کتف و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 بهادر و دینور و صدا معنا سنه (عزک) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و سوری لجه سو بکک معنا سنه (عزک) کتف و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 و شاشقین آدمه دینور (عزک) شداد و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 کیمسه به دینور (عزک) سخاب و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ

فصل العین باللام

(عزول) قعود و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 (عزول) صورت و زنده عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ
 یراق معنا سنه (عزق) بختین عرید و بختی طلبنده اقدام و اخلاخ

العين وسروى براقارى كى ديو مقيددر (عقل) بفتح العين عر بيدر عقله
 حكمتك معنائه (عقل) كشف زبند عر بيدر تا شمشيره سر عت ايك
 معنائه (عقل) بفتح العين وكسر التاء عر بيدر زماما شمشيره سر عت ايك
 (عقل) بضم العين والتاء نونند يد اللام عر بيدر منع الخير وبى منعته اوله رق
 نازاش و نادان و سكدل و غليظ و يكن معنائه (عقل) بفتح العين عر بيدر
 عداله كى هر نسته نى بزلو بريجه ايك و برابر ايك و جورك ضد يد و ويل ايك
 معنائه كلور (عقل) بكسر العين عر بيدر نظير و مثل و بولكندكى معنائه
 كلور جعى اعدالدر (عقل) بفتحين بولك ايك دكندك برابر كندكندك معنائه
 و برابر كندكندك دنيور (عقل) تقبل باندن فعل ماضى معلومد ر تعديل ايتدى
 معنائه عى بولو بريجه قبلى و طوغر لندى ديك (عقل) باب مذكور دن فعل
 ماضى بجهولدر تعديل اولندى معنا سنه (عقل) باب مذكور دن امر
 حاضر در سن تعديل ايله ديك اولور (عقل) بفتح العين نقل و زنده
 عر بيدر مع ايك عقل بعير دن ما خوددردى العقول كرى بوله ككندكندك
 ايتدى ككندكندك و طبا معنائه و شول قمرى بركه ككندكندك او رزور و بى معنائه ده
 مستعملدر (عقل) بفتحين عر بيدر دوه ايك اياغى كرى و طولاشق اولوق
 معنائه (عقل) بضمين دوه باغى و بزى بقله قارى ايبمعنا سنه اولان
 بكسر العين عقال كله سنك جعيدر (عقل) زير و زنده عر بيده قبال
 عر بدن برقيه نك اسيدر (عقل) فعل و زنده حضرت على رضى الله
 تعالى عنك لابل و لم برادر بديركى باشده دى ز ياد ايك معاويه و قنده
 وقات ايتدى قريش ايجنده فاضل زكى حاضر جواب طلو دلا و كجسه ايدى
 مثال قر بى كوزل بيلوردى (عقل) تقبل باندن فعل ماضى معلومد
 علتندردى (عقل) باب مذكور دن فعل ماضى بجهولدر علتندردى (عقل)
 باب مذكور دن امر در علتندرت معنائه (عقل) بفتحين عر بيده
 شرب ناق معنائه سنه و يقال هوسى بعد سقى و بى الخثره بعد اخرى يقال حال
 بعد نهل و علاه اى سقاه السقيه الثانية و على هو ينقسه فهو متعدي لانه يتول
 فها عمل يمل بضم العين وكسر هاء الجيم (عقل) بكسر العين و فتح اللام
 عر بيده علت لفظك جعيدر (عقل) صبور و زنده عر بيدر و احق
 و نادانه ديور (عقل) بالشديد قريش و زنده عر بيده سنت وصالى و عاجز
 كجسه به ديور (عقل) بفتحين عر بيده اويك و اويكلكه ديور (عقل)

كشف

كشف و زنده عر بيدر مشرى ايوه كن اولان آدم معنائه (عقل) بضم
 العين عر بيدر ترتيب اولان شيشه ديور طعام ماحضرى كى (عقل) تقبل
 باندن فعل ماضى معلومد ر تعجيل ايتدى معنائه (عقل) باب مذكور دن
 فعل ماضى بجهولدر تعجيل اولندى معنائه (عقل) باب مذكور دن امر
 حاضر در سن تعجيل ايله ديك اولور (عقل) بكسر العين عر بيدر ايك
 بوزاغى به ديور جعى عجاجيل كلور (عقل) بضم العين عر بيدر سن و قديم
 آدمه ديور كه قوچى تعبير اولور و ايرى قاجه و ايرى قوجه كلره ديور
 (عقل) فغند و زنده عر بيدر ايك قران قوشته ديور (عقل) نقل و زنده
 عر بيدر قنه معنائه (عقل) بفتح العين و النال عر بيده اسيدر قنه معنائه ديور
 (عقل) بالشديد ركع و زنده عر بيدر ما ذل كله سنك جعيدر لام معنائه
 (عقل) بفتحين عر بيده ايك اسى كونا و وصف اولور و يا كه يك اسيلكندن
 ناضى كندى نفسا لير لوم ايدر (عقل) شداد و زنده عر بيدر تا ناضى ملامت
 ايدن آدمه ديور (عقل) رمان و زنده عر بيده عادل كله سنك جعيدر
 لام معنائه (عقل) نقل و زنده عر بيده برسته نى بزند باكر و هندن
 باعندن اير و ب بطرف ايك معنائه (عقل) بفتح العين و الزاء عر بيده
 اسيدر سلا حصر لانه ديور (عقل) بضم العين و سكون الزاء عر بيدر
 ضعف و زبون معنائه (عزل) بالشديد ارب و زنده عر بيدر بوش
 كرن آدمه ديور كه ابله فى تعبير اولور (عزل) زبرج و جعفر و زنده
 عر بيدر بريشان اتمام آدمه ديور و كوكوچين قوشك ارگنه و بلازنده
 ديور (عزل) زبرج و زنده سر بى و سابق آدمه ديور (عزل) بضمين
 عر بيدر صالح و ديدار آدمه اطلاق اولور (عزل) بفتحين عر بيدر
 صواقا كرن بوزنده بيدار اولان قبا رجه ديور و طامقى معنائه و بال معنائه
 (عزل) نسل و زنده عر بيدر طعامه بال قاتمق سنه و بال ايله ترتيب
 ايك معنائه (عزل) بكسر العين عر بيده جن طامقه سندن برقيه نك
 اسيدر (عزل) قعود و زنده عر بيدر مزاق ايك درهمك معنائه (عزل)
 صبور و زنده درهمك مزاق معنائه (عصل) بفتحين عر بيدر بمرسته
 ديور عى معنائه جعى اعصا لدر معيك جعى امعاء و ليدى كى (عصل)
 كشف و زنده عر بيدر كرى اولان يك شيشه ديور جعى عصا كلور
 بكسر (عصل) فصل و زنده عر بيدر ايشه مك معنائه و اجاجى بطرفه

اكلك معنا شنه (عضل) بختين عر بيدر بر آد مك و جودنده بالقي اتي جوق
 يا خود بالدر برك بالقي اتي قبا و بوغون اولق معنا سنه (عضل) فضل
 وزنده عر بيدر بر آد مي صفتديروف تضييق ايلك معنا سنه و بر آد مك اي شي
 يك دشوار و شديد اولق معنا سنه (عضل) بالكسر عر بيده داهنه اولان
 آدمه و يك چركين شنه ديتور (عضل) بيشديد اللام قرشب وزنده
 عر بيده ليم و كنجوي و بي امتراج كيسه به ديتور (عضل) جعفر وزنده
 عر بيدر صلاطونيك نسته به ديتور (عضل) تفعل بانيندن فعل ماضي
 معلومدر تعطل ايتدي معنا سنه (عضل) باب مذكور دن فعل ماضي
 مجهولدر تعطل اولندي معنا سنه (عضل) باب مذكور دن امر حاضر در
 سن تعطل ايله معنا سنه (عضل) بختين عر بيدر خاتون دوركون و بيزايه دن
 خالي اولق معنا سنه و بيوه اطلاق اولنور (عضل) بختين عر بيدر عطلدن
 اسم فاعلدر بيزايه دن خالي خاتونه ديتور ما طاك جعي عواطل ككاور
 و عطاك جعي اعطال كلور و مالدن و بالدينني بهر آد ادمه ديتور (عضل)
 بفتح العين و سكون الظاء عر بيدر كوك جاتنك معنا سنه (عضل) بختين
 عر بيدر ما يون و كافي معنا سنه (عكل) شكل وزنده عر بيدر كركردن
 معنا سنه (عكل) بالكسر عر بيدر ليم و قروميا به كيسه به ديتور جعي اعكال
 كلور (عكل) بختين عر بيدر چراغده ايك بو صه سي دينه جوكوب برك
 معنا سنه (عل) بختين عر بيدر ايشله جلك ايشه ديتور فعل و كار و معنا سنه
 (عل) كشف و زنده عر بيدر ايشاي ايشي كوجلي ادمه ديتور (عطل) تفعل
 بانندن فعل ماضي معلومدر تعطل ايتدي معنا سنه نفي ملامت ايتدي
 معنا سنه (عذل) باب مذكور دن فعل ماضي مجهولدر تعطل اولندي
 معنا سنه (عذل) باب مذكور دن امر در سن تعطل ايله معنا سنه
 (عذل) نقل وزنده عر بيدر ر خفتن ميل و عدول ايله جور ايلك
 معنا سنه (عذل) عذب زنده عر بيدر اعجاب معنا سنه (عبل) بفتح العين
 و شديد ايلك الكسورة عر بيدر نفعه سي لازم اولان كشي جعي بالكسر عيال
 كلور (عبل) عر بيده ايك طرفه صالو صالو بوير يك معنا سنه قال حال
 الرجل يعبل عيلا اذا اجتري مشيه (عبل) سبل وزنده عر بيدر فقير و كد اولق
 معنا سنه (عبل) بختين عر بيدر بر آد مخبي باركلاي ايلك طالب و مرادي
 و يا خود اول خبر و كلام شاندن اوليان كيسه به عرض ايلك معنا سنه

۴۹۰

عجم و عجمه ديتور و عجم عر يك ضديد ر واحد نده عجمي ديتور مقسوب الي
 العجم معنا سنه جعي اعاجم كلور (عجم) بضم العين عر بيدر عر يك ضدي
 (عجم) تفعل بانندن فعل ماضي معلومدر تعطل ايتدي معنا سنه كه عجم
 عجم ايلك يعني يازوي نقطه لذي معنا سنه (عجم) تفعل بانندن فعل ماضي
 مجهولدر تعطل اولندي معنا سنه (عجم) باب مذكور دن امر حاضر در
 سن عجم ايله معنا سنه (عجم) رجم وزنده عر بيدر يازوي نقطه لذي معنا سنه
 (عظم) نظم وزنده عر بيدر يك معنا سنه جعي عظام كلور (عظم)
 بضم العين عر بيدر كبر و نحو معنا سنه (عظم) نظم وزنده عر بيدر
 كويك كجك بدمك معنا سنه (عظم) بختين عر بيدر ظاهره معنا سنه
 (عظم) بكسر العين و فتح الطاء عر بيدر بيوكل و اولوق معنا سنه (عظم)
 تفعل بانندن فعل ماضي معلومدر تعطل ايتدي معنا سنه (عظم) باب
 مذكور دن فعل ماضي مجهولدر تعطل اولندي معنا سنه (عظم) باب
 مذكور دن امر حاضر در سن تعطل ايله معنا سنه يعني اولوله (علم) بكسر
 العين عر بيدر برك معنا سنه ضدي جهلدر جعي علوم كلور (علم) بختين
 عر بيدر ايك ارضي فاصل اولان حدوده ديتور نشان و علامت و جبل
 و سنجاق معاني بده جعي اعلام كلور و بين الناس مشهور و متعارف اولان
 كيسه به ديتور و تفهيم يزله و اولان و معناه ديور (علم) عر بيده الشقي في شنه
 العلى معنا سنه (علم) بفتح العين و فتح اليم عر بيده تلاق
 بانندن در دني ايلك فعل ماضيبسيدر بيلدي معنا سنه (علم) باب مذكور دن
 فعل ماضي مجهولدر بيلدي معنا سنه (علم) تفعل بانندن فعل ماضي
 معلومدر تعطل ايتدي يعني بيلدي معنا سنه (علم) باب مذكور دن

۴۹۱

فعل ماضی: مجھوں نے تعلیم اولاد ہی یعنی یلدری تعلیمت معناسنه (علم) باب مذکور دن امر درس تعلیم ایله معناسنه (نام) نام وژنده عر بیدر سال معناسنه جعی اعرام کلور (نام) نام وژنده عر بیده خاص اقلنک ضیدر (عام) شام وژنده عر بیده جمع عامه درک خاصه تک ضیدر و دلبد بیکبیر و صو اوژنده بیلان طلوم معالینہ (عوم) نوم وژنده عر بیدر بوزمک معناسنه سیاحت کی وسیر سقیمه معناسنه و درنک و آن یور عمی معناسنه (عوم) بضم العین عر بیده صوره بوزد برجانور جعی عوم کلور (عوام) شداد وژنده عر بیده بوزج آدم معناسنه (عوام) دوام وژنده عر بیده ضد خواصدر (عام) سخاب وژنده عر بیدر لاقردی بظر عاجز و تقبل و نادان کیسه به دینور (عام) غراب وژنده عر بیدر ماد کثیر معناسنه (عجم) قنعد وژنده عر بیدر یاوز و شید اراک دوه به دینور (عجم) زبرج وژنده عر بیده جشم سی غلیظ و سیمز و شید اولان طو یاچ بودوره دینور (عجم) شداد وژنده عر بیدر بوزک براسه قوشنه دیر و طاع تر لجنجه دینور (عجم) غراب وژنده عر بیدر چکر که دینور (علم) بختین عر بیدر یاری فائق ققدان معناسنه و برنسه بی ترک ابد وب کنگ معناسنه (عدم) کشف وژنده عر بیدر فقیر و بی توایه دینور جعی عدما سکور (علم) بفتح العین وسکون الذال عر بیدر اصرتق معناسنه و رادم لوم و عتاب ایلمک معناسنه (علم) بختین عر بیده برتبات آدیر (عیالم) عر بیده دریای عظیم معناسنه اولان عیلم لفظنک ججیدر (عیالم) کسر العین واللام زوجیم دیمک اولور (علم) کشف وژنده عر بیده نخوی و کساح معناسنه و یک بارذ کوبه نسبه اطلاق اولور (علم) بفتح عر بیدر کجک اتی صوبتی معناسنه و مدامک معناسنه و برآمده کساحه بمعامله ایلمک معناسنه (علم) بفتح العین والراء عر بیدر کجک و بریان مقولسنک رایجده سی یایلق معناسنه (عزم) زبرج وژنده عر بیدر قوجه جبه به دینور (عزم) بشدید الیم قرشب وژنده عر بیدر ارساله دینور (عزم) جعفر وژنده اکول و اینهان آمده دینور (عزم) بشدید الیم قرشب وژنده عر بیدر جلسن اینجه رک آمده دینور (علم) بفتح العین وسکون الزاء عر بیدر برنسه بی ایلمکله قطعی ربط قلله قصد و توجیه فائق و برایشده جد و سعی و اهتمام ایلمک معناسنه و قوری اوزوم جبه سته دینور

عزم

(علم) بختین عر بیدر دستلاری منافقانه و هر جایی اولوب صحیم و صیاق اولان آدمه دینور (علم) رسم وژنده عر بیدر طبع ایلمک معناسنه و کسب ایلمک معناسنه (علم) بختین عر بیدر اده و ایاقده بکلان اویناق بریدن روح و قوت زائل و لغله معاذ الله قور یوب ال و یا یاق بریکا اگری اولوق معناسنه (عصوم) صبور وژنده عر بیدر عیا لچون امک چکوب کسب و کار ایدن آدمه دینور (عصوم) قعود وژنده عر بیدر زلفه دینور (عصوم) بختین عر بیده قوری امک قرقرینته دینور (عصوم) جعفر وژنده عر بیدر خشونتو و شد نو نشنه به دینور (عصوم) بشدید ازاء عیلس وژنده عر بیدر شها متلوانفد و کار گذار آدمه دینور (عصوم) نظم وژنده عر بیدر چالشوب کسب و کار ایلمک معناسنه و مع ایلمک معناسنه (عصم) بختین عر بیدر برینسه دن قلاز اثر و نشانه دینور (عصم) بختین عر بیدر آهو یا خود طاخ کبسی اعصم اولوق معناسنه (علم) بضم العین عر بیدر الجش و حلا جاش بو که دینور سروف متفوش معناسنه (علم) بختین عر بیدر هار لاله اولان نشنه ره دینور عر بیده عظم و ماظ کلور (علم) بضم العین عر بیده قسراق معناسنه ذکر و ده و نانه اولور (علم) بختین عر بیده خاتون قسراق معناسنه (علم) بفتح العین عر بیده متعیدر قسراق معناسنه (عقام) سخاب وژنده عر بیدر ولدی اولیان کیشی به دینور عقیق کی (عقام) غراب وژنده عر بیدر کشدید اولان و قناله دینور (علم) بفتح العین رکبده عو جمه دیمک (علم) بفتح العین والیم عر بیده شعل باند ن فعل ماضی معلومدر لیم ایتدی معناسنه بهقی عوملیدر دی دیمک (علم) بضم العین و کسر الیم بلمد زور دن فعل ماضی مجھوں نے عیلم اولندی یعنی عوملیدر دی معناسنه (علم) باب مذکور دن امر حاضر در سن تعیم ایله معناسنه (علم) نقل وژنده عر بیدر متاعی برتو به چکوب نطق معناسنه یوک دنگی شریاک کی (علم) کسر العین عر بیدر متاعی صابوب بغل قاری شریک مغزله سی باغه دینور و یوک دنگنه دینور جعی اعکامدر و برار قهرقونی نشنه به دینور بو نجه ایدوب صرتیو کلور (علم) بضم العین عر بیدر یوک بغله جقی شریک معناسنه اولان عکام کلیمسنک جعیدر (علام) رمان وژنده عر بیدر چاقو طوطا نه دینور (علام) کسر العین عر بیدر اوکریمک معناسنه (علام) شداد وژنده عر بیدر

زاید سهیله عالم و دانا آدمه دینور (عالم) سالم و زنده عریس دانا معناسنه
(عالم) بفتح اللام عریس دینور عطار قاته اطلاق اولنور (عم) بفتح العین
و نشد ید الیم ترکیبده عوجه معناسنه دره که داد ریدرد (عم) بفتح
و نشد ید عریس دینور شامل فتح معناسنه

فصل العین بالنون

(عین) بفتحین عریسده بروره دره که دوک خلیسه سهیله دیری ارانسه اولور
(عین) بفتح العین عریسده سکون معناسنه و خبر یوزوروقی بقال عین
الجنار العین (عین) تفعیل باندن فعل ماضی معلومد رنجین ایندی
معناسنه که یوزوروقی معناسنه (عین) باب مذکوردن امر حاضر در
جهود رنجین اولدی معناسنه (عین) باب مذکوردن امر حاضر در
سن نجهین ابله معناسنه (عین) بفتح اللام عالم لفظنک ثنیه سیدر دو جهان
معناسنه (عالمین) بفتح اللام کلمه مذکورک جمعیدر (عالمین) بکسر اللام
دانا معناسنه اولان کلمه سنک ثنیه سیدر (عالمین) کلمه مذکورک جمعیدر
فارسیده مرادق دانشور اندر (عالمین) بکسر الیم عریسده عامل کلمه سنک
ثنیه سیدر (عالمین) بکسر الیم واللیم کلمه مذکورک جمعیدر (عدن)
بفتحین عریسده عین دایرند و شهرک آدیدر (عدن) بفتح العین عریسده
وطن طوق معناسنه و مقیم اولق معناسنه (عدوان) بفتح العین عریسده
دشمنک و ظم معناسنه (عدوان) غلبان و زنده عریسده رسکر دینی وقتی
بلیجی معناسنه (عین) بفتحین عریسده علف طواره هاضم اولق معناسنه
(عین) بفتح العین و سکون السین عریسده کسوسوی خوب و دلکش بلی
بیاض اولدق فاتی بلند اولغه دینور که وصف خوب باند (عین) بکسر
العین عریسده مثل و نظیر معناسنه و اج باغنه دینور (عین) بضم العین
عریسده سوز لکه دینور (عین) دهن و زنده عریسده رطاعه باره آغق
والی ازید وب قوقق معناسنه (عین) کشف و زنده عریسده روبریلوب
قوش معناسنه معنون کی وجو عریسده به دینور (عین) بفتحین
عریسده برانسه رطوبتدن یا خود سار عاریضه دینور بایوب جورک معناسنه
(عین) نقل و زنده عریسده افاقا سارک معناسنه (عین) بفتحین
عریسده بریده مقیم اولان کجه ره دینور مقصدی صورت و زنده عریسده

(عین) بضم العین عریسده شخم قدیم معناسنه رجل عوسن ای طویل احق
معناسنه در (عین) بفتح اللام و زنده عریسده ریمور رجل دینک (عین) ففقدان
و زنده عریسده به و الا کله حضرت موسی علیه السلام ر (عین)
بضم العین و فتح الیم عریسده حضرت عمار الفاروق و حضرت ابی بکر الصدیق
رضی الله تعالی عنهما مراد اولنور علی قول عمار الفاروق ابله خلفای اموی بدن
عین عبد المؤمن مراد اولنور (عین) بالشد بدغاز و زنده عریسده ر شام
بالاننده کائن بریلده تک امیدر (عین) بالشد ید زمان و زنده عریسده
دینها به معناسنه (عین) عصاة و زنده بودی عریسده شام دیارنده برولانک
امیدر (عین) صحاب و زنده عریسده ر بلوط و صحاب معناسنه مفردی
عنا نه در (عین) فدان و زنده عریسده آتک زمام و دینکی دینک جمعی
احده کور (عین) قعود و زنده عریسده ر آدمک اوکنه ار قوری برایش
ظهور ابلک مثلا برایشه مشغل ایکن آکھانی برایش دینی آچلق (عین)
صبور و زنده عریسده ر پیشنک تعمیر اولان دایه معناسنه (عین) امیر
و زنده عریسده قوه باسکه سی اولوب ریخ بطنی طوقر آدمه دینور
(عین) بالشد سکون و زنده عریسده ر سبت ابدام اولوب جماعه فایر
اولیان آدمه دینور (عین) کاب و زنده عریسده ر بر کجه به یاردم ایلک
معناسنه (عین) صحاب و زنده عریسده دفعه ثانیه اولان جنکه دینور
(عین) عهد و زنده عریسده ر جوق آکیلوب یو کاب معناسنه یا خود
آریله قرق قیراق معناسنه (عین) دهن و زنده عریسده ر یو کاب یا خود
یو یانو نشه به دینور (عین) سیلان و زنده و مراد قیدر آق معناسنه
(عین) بفتح العین و سکون الیاء عریسده عینک ثنیه سیدر (عین) عریسده
کوردن کنی معناسنه (عین) مقاعله باندن فعل ماضیدر معاینه ایتدی
معناسنه (عین) باب مذکوردن امر در سن معاینه ابله معناسنه (عین)
بفتح العین عریسده ر چشم انسان و غیر معناسنه مؤنث در جمعی عین در
(عین) عین و زنده عریسده حروف چهاردن اون بدی حرفنک امیدر
(عین) بفتح العین عریسده صوصو چقان برودر کرکریکنه دینور تفصیل فاموسیده
مسطوردر (عین) بکسر الیم و سکون الیاء بودی لغتد ر کوزمه سنه (عین)
بفتح العین و زنده ید الیاء المفتوحه تفعیل باندن فعل ماضی معلومد ر
نیمین ایتدی معناسنه (عین) باب مذکوردن فعل ماضی جهوددر تعین

اولدی معنائه (عین) باب مذکور دان امر حاضر در سن تعیین ایله معنائه
 (عیان) عر بیدر معنائه اولان کده سنک جمیدر (عیان) بالمشهد
 زیان و زنده عر بیده برنشدن عاجز و درمانده آد مه دینور (عیار) بیان
 وزنده عر بیده ظاهر و آشکار معنائه در (علویان) بختین و کسر اولان
 فارسیده اولاد امام علا رضی الله تعالی عنه در حالا سادات و مشرفان اطلاق
 اولنور (علویان) بضم المین فارسیده ملائکه عظام خضر تریدر و سعه
 سیارمه اطلاق اولنور زخل و مشتری و صرخ و زهره و عطارد و آفتاب و قمر
 (عین) عین وزنده عر بیدر جسم خشین و غلیظ اولان معنائه (عین)
 بضم تین اتلو جانلو و باقش قلو کوزل آملره دینور (عین) بختین و شنید
 النون عر بیدر رکس قوشنه وارنک دوه به دینور بختین یاوز و قوی
 و شنید آد ماره دینور مغزی عتوں و طاق کلور (عین) بفتح المین عر بیدر
 برادی عتف و ذورایه فاقر و یرمک معنائه (عین) بختین عر بیدر معطر
 اولان و صنم صغیر معنائه و توفیه دینور (عین) کشف وزنده عر بیدر توفیر
 جلوب نولش طعامه دینور (عنان) عرب وزنده عر بیدر توفیه دینور
 عوان کلور عمل غیر قیاس و عیار معنائه کلور (عنان) بالضم عر بیدر آتشک
 توفیق توتمک معنائه (عجان) شداد وزنده عر بیدر اجتی آدهه دینور (عجان)
 کلان و زنده عر بیدر بیوه دینور عتی معنائه و دیره دینور است معنائه
 و خایه ن دره طوعری اولان مدهود سگیره دینور (عرن) بختین عر بیدر
 بیجان دیلان عانه دینور (عرن) بفتح المین و الراء عر بیدر بیجان اولان
 معنائه (عزان) کلان و زنده عر بیدر بیجان عانه دینور (عزان) سحاب
 وزنده عر بیدر طوار یاغنده اولان قوری کره و بارین و برنسته بوشق اولان

(عدو) بفتح المین عر بیدر بک و سکر تک و حاضران معنائه (عدو)
 بفتح المین و ضم الدال عر بیدر دشمن معنائه جعی اعداء و عدوان
 و عادی و عداء کلور مؤنثه عدوه کلور (عضو) بالضم عر بیدر بدن
 برجزه بر پاره دینور (عضو) سو و زنده عر بیدر برکجه ملبوسانده
 و ما کولانده خوشحال اولان معنائه (عرو) بفتح المین عر بیدر حاجت
 ایچون برکجه بانه کلک معنائه و بروع کوهی غاجد رصوه سی اولان

فصل المین بالواو

(عرو) بکسر المین جماعت معنائه جعی امر کلور (عسو) بفتح المین
 و سکون المین عر بیدر قوم باقی و بزرگ معنائه (عسو) بفتح المین
 و سکون المین عر بیدر جمع معنائه (عغو) بفتح المین عر بیدر اقاله
 بصلاد ق بر و مالک ایبری و حلال و فضله سی و تک و نحو ایلیک معنائه
 کلور (عغو) عر بیده کثیر المعنوا اولان کسنه معنائه (عغو) بفتح المین
 و سکون الفاء عر بیدر محو و طمس معنائه و برنسته تک و زور و جوی بالکلید
 ازاله و ابود ایلیک معنائه (علو) بفتح المین و سکون اللام عر بیده
 قهر و غلبه معنائه (علو) بضم تین عر بیدر رفعت معنائه و غالب اولان
 و اوردی معنائه (علو) بضم المین و کسر اللام عر بیده هر نسته تک اوستی
 و بالاسی (عدو) بضم المین ایلیق معنائه و قواض ایلیک معنائه (عنو)
 بکسر المین عر بیدر واحد و جانب و جماعت معنائه جعی اعناء کلور
 (عطو) خطو و زنده عر بیده برنسته به ال صورتوب الی معنائه (عطو)
 عدو و زنده عر بیدر دالما تک دالردن و بر اقلردن (عطو) باروب
 بک ایچون بونینی اوزا دیر آهوه و وصف اولور

(عله) فرجه و زنده عر بیدر عمل معنائه و ایشلن ایشه دینور (عله)
 بکسر المین عر بیدر ایشلن ایشه دینور و ایشلیک قسیر اولان اجزیه
 دینور (عله) بالضم عر بیدر اجرت عله دینور (عله) بالفتح عر بیدر
 مالک جمیدر که الریله ایش ایشلن آملره دینور بجهل کی (عله) نمره
 وزنده عر بیدر سرق یا خود خجانت معنائه (عله) بالفتح و بضم المفعول
 تعجل بانیدن فعل ماضی معلوم مدر او ایشلدی و بیدردی معنائه (عله)
 بضم المین و بضم المفعول باب مذکور فعل ماضی مجهول و ایشلدی (عله)
 معنائه (عله) باب مذکور امر در سن اتی ایشلدر دیک اولور (عظمه)
 بضم المفعول باب مذکور فعل ماضی معلوم در او تعظیم ایدی
 معنائه (عظمه) بالضم باب مذکور فعل ماضی مجهول و تعظیم
 اولدی (عظمه) باب مذکور دان امر حاضر در سن تعظیم ایله دیک اولور
 (عظمه) بفتح المین عر بیده براد مک کیکه اوردی معنائه (عظمه) غرقه
 وزنده عر بیدر نسوان عر بیک کورنک ایچون بجهلر ننه بقلد قاری و بجه

فصل المین بالهاء

معناسته (عظمه) فرجه وزنده عریده آلت کبره دن حفا دیوب خوشنور
 عورت معنا سته (عظمه) بالفتحات عو بیدر کبروختوت معناسته (عقد)
 بکسر العین عریده قباچیدن وخرماندن پرهیزایدوب کبروختوت معناسته
 (عقد) بضم العین عریده قوجه قاری په دینور (علیه) بالضم واکسر
 والنشدید عریده عرقه وچاردراق معناسته جمعی علا لی کلور (علیه)
 بالفتح عریده فتر وفاقه معنا سته (علیه) سنیه وزنده عریده بودتی
 چاردراق معنا سته (علیه) بکسر العین وسکون اللام عریده علو وشان
 وشرف صاحبی کیده له دینور (علیه) عریده اناک اوزدینه دیک اولور
 (عرضه) عرقه وزنده عریده همت معنا سته (عرضه) لهجه وزنده
 عریده مهر وض باخود معترض معنا سته وپرنسده اوکده نشانه تیرکی
 نصب اولوشی نسته معنا سته (عصاره) تزه وزنده عریده پرنسده تک
 صفتدییی معناسته اوزومدن چقان شیره کی (عصاره) ثامه وزندیه
 عریده مذکور صفتدی معناسته ویناسنه اصل وعرقه ونسب معنا سنیه
 دخی مستعملدر (عجزه) بالفتحات عریده عاجز نفلنک جمید فر وماندگان
 معناسته (عجزه) بکسر العین عریده برآدک آخر ولدینه دینور (عجزه)
 فرقه وزنده عریده اسیدر ایراد اولان عدرو نهانی قبول بلکه دینور
 (عجزه) بالفتح والنشدید مع ضمیر المفعول او تعجیر ایتدی (عجزه)
 بالضم او تعجیر اولیددی (عجزه) بالفتح ونشدید یه الیم المکسوره
 مع ضمیر المفعول امر درس اتی تعجیر ایله معنا سته (عذره) بالفتح العین
 ونشدید الذال المنقو حه مع ضمیر المفعول او تعجیر ایتدی (عذره) بالضم
 ونشدید الذال المکسوره مع الضمیر او تعجیر اولدی (عذره) بالفتح ونشدید
 الذال المکسوره مع الضمیر امر درس اتی تعجیر ایت معناسته (عذره)
 زنجیه وزنده عریده غانط معنا سته (عذره) تمر وزنده عریده او اوکده
 وحولینسده اولان عرصه په دینور فناء دار معنا سته وناک جمع اولدینی
 بجایسه دینور ونعلایدن چقان آتله جتی کتر زینه معنا سته (عقد) نصره
 وزنده عریده کین وضمیمه معنا سته (عقد) عرقه وزنده عریده دوک
 معناسته ولایت معنا سته در (عقد) بالفتحات عریده ن زبان ونخ لسان
 معنا سته (عقد) عرقه وزنده عریده رجوع وحق وکفالت عادیه
 معنا سته که اوزیدیا لقی ویندیا لقی وعهد وامان شمر یا وانش کجیفه په

دینور

دینور که همدانه تعبیرا و انور و صک قاضی معنا سته (عقد) بکسر عریده
 اول بهار بارانته دینور (عقد) جرحه وزنده عریده لغور لغد قرض کبره
 بیان لغوره دینور جمعی عهدا کلور (عذره) عرقه وزنده عریده عشار
 کی دایه تک عذار برینه باصلور کونه نغادر وناصیه دنیلان برجم معنا سته
 و بر بلوک صاج معنا سته در وعریده بکارت وقرانق دنیلان حالت وقل
 اوزغان معنا سته و دملک دنیلان مر ضدر که بوغازده اولور وکواکین بش
 بلدزدر که کشان آخزیده اولور (عذره) کله وزنده عریده بجهس کم جمعی
 عذرات کلور وایا نسته اوکده عذره دیرل که فساد معنا سته اکثر یا فساد
 عذرات انفا واندیغیون عذره دیونسیه اولدی بقال فی الحدیث مالک
 لاتطوفون عذرا تک (عز) نذره وزنده بالنشدید عریده جارحی معنا سته مذکره
 غلام عسر دیرل وایور دنیلان مر ضدر جرب کی (عز) عزه وزنده
 عریده شافرا ابله وقرانقده اولان قروحه دیرل صاری صولاقا غیری
 محله ایشور دیوداغ وورلوسو ساریت واولاشیق کی وطور ومار حیوانات
 ترسه دیرل جمعی عرکلور (عشره) بالفتح والنشدید مع ضمیر المفعول
 او تعجیر ایتدی (عشره) بالضم والنشدید مع ضمیر المفعول او تعجیر اولدی
 (عشره) بالفتح والنشدید مع ضمیر المفعول او تعجیر اولدی
 (عشره) بضم العین وفتحن عریده یعنی پراقلو و دیکلور بر شجر در عتمده
 حاصل اولور وصد البعض صفتی اولور بر شجر در جمعی عشر وعشرات
 کلور (عشره) کسوه وزنده عریده بربری برینه قارشوب اکل وشرب
 اناک وعاشرت وعاشر مخالفت واسم العشره در (عشره) در حجه وزنده
 عریده ایومک وایور دیرل معنا سته اسراع کی لازم وتمدی اولور (عشره)
 بضم العین عریده اسم شجر در (عشره) بالفتح والنشدید مع ضمیر المفعول
 او تعجیر ایتدی (عشره) بالضم والنشدید مع اضافه الهاء او تعجیر اولدی
 (عشره) بالفتح واکسر ومع الهاء امر درس اتی تعجیر ایله معنا سته
 (عشره) بضم العین وسکون الیم وفتح اللام عریده بر طلب الشئ قبل آواته
 (عشره) بضم العین عریده بر تزیان اولان شهنه دینور طعام ما حضری
 کی (عشره) بالفتحات عریده مسو یکیلان طولاب وقوتی وعریه معنا سته
 وقبو آخزینه ارقوری قویلان اتاج که قوجه اکا اصلور وطن کی بالبق
 معنا سته ده کلور (عشره) بضم العین وفتح الیم عریده عجمالک وطونون

سویک معنای عطفه فی اللسان دیک (عجمه) عزیزید چکرید معنای
 وچکرید کنون بنی خرما افاجی و بر حکم طاش معنای جمی غمات کلور
 (عده) بکسر المین و تشدید الدال المتوحه عریبید معنای نکاح
 احصای و عدد معنای وشول و تشدید الدال المتوحه عریبید
 سببیه لایزم اولور (عده) بضم المین و تشدید الدال المتوحه عریبید
 خواتم دهر ایچون مالدن و سلاحدن حاضر ایید کلری نسنه معد دخی
 دیزلر واستعداد معنای عده کلور (عده) بکسر المین و فتح الدال عریبید
 وعده معنای شداد و زنده عریبید برق شدید الاضطراب
 ورج شدید الاضطراب معنای (عده) عصاه و زنده عریبید
 وخصم معنای (عشو) فضله و زنده عریبید واریک معنای
 (عشو) ریشه و زنده فارسید ریشه معنای (عشو) دجله و زنده عریبید
 کینه و قنده اوزاقدن کور بنان انسه دیوره که استضا ایچون اکا قصد
 ووزجه ایان معنای (عصبه) قصبه و زنده عریبید اطاه ایان کوشیک
 اولادی و اتاسی قریبته دیوره که هر طرفن اطاه ایید کلر ایچون جمی
 عصبات کلور (عصبه) عرقه و زنده عریبید و زنده عریبید
 اونه واریجه در جمی عصب کلور و بعضی اوان و اوندن زیاده در
 ویاخود اوندن قره واریجه قدر اطلاق اولور عقدا اولور ایسه لفظ
 جمع مرفعی یوقدرتیر و رهط کی (عصره) بهر و زنده عریبید
 کی صیغای جری و قوریله جن محل معنای (عصره) علیه و زنده عریبید
 غیر و مسل کی نسنه لر معنای (عرب) یا فتحات ترکیب فارسیه مرادی
 کردونه در (عرب) بصیرا لفظول تفصیل بایندن فعل ماضی مطروم
 او تعریب اییدی معنای (عرب) باب مذکورن فعل ماضی
 عجم اولور او تعریب اولدی معنای (عرب) بفتح المین و تشدید الراء
 الکسوره باب مذکورن می درس زهر بیابانه معنای (عوبه) بضم المین
 عریبید شول طعامه دیزلر که بدفعه کل و تناول اولور قد نصکره بنه اعاده
 اولی (عوبه) بفتح المین و سکون الضمه د عریبید منع ایان و حفظ ایان
 (عصبه) بکسر المین و سکون الضمه د عریبید معنای جمی اعصاب
 معنای (عصبه) غرقه و زنده عریبید فلاحه معنای جمی اعصاب
 کلور (عصبه) عریبید بیاض فی الرسع والمعصه فی التلیل بیاض کلور

بالدین

بالدین دون الرحلین (عصه) بکسر المین و فتح الضاد عریبید و دیکلو
 بزرگ افاج معنای عضا کی عضه لفظندن مخفندر (عصه) بکسر
 المین و فتح الضاد عریبید بهمان کون و بجز معنای جمی عضون
 کلور (عصه) دجله و زنده عریبید و زجت و مشقت و شدت معنای
 جمی عضل کلور (عصه) بالفتحات عریبید سکاروات معنای جمی
 عضلات کلور (عصه) بالفتحات عریبید بوقش و طایغ ایچنده اولان بول
 جمی عقاب و عقبات کلور (عصه) عرقه و زنده عریبید و شور با
 نیه سی معنای (عصه) نقد و زنده عریبید انسا ندن و حیواندن بولد
 ایان ضابطی جویجی معنای (عصه) نقد و زنده عریبید جقور و معمر
 معنای (عصاه) کلاه و زنده عریبید شور با تک اصلا سی و بزرگ جولک
 معنای (عصاه) عصاه و زنده عریبید شور با تک صوکی آخر المرق معنای
 (علقه) سکنه و زنده عریبید او بوشش فان معنای سوسولک معنای
 جمی علق کلور (علقه) عرقه و زنده عریبید جمل الفدا اصاحدن
 بکلری نسنه و بی قلیل معنای و اطفاه پایلان قنتان معنای (علقه)
 بکسر المین عریبید قصیر که کو بکته قدر اولان کوملک معنای (علقه)
 بالفتح و شدید اللام المتوحه و بصیر الهاء او تعلق اییدی (علقه) بالضم
 و تشدید اللام الکسوره و بصیر الهاء اولدی معنای (علقه) بالفتح
 و تشدید یو و بصیر الهاء امر در سن فی تعلق ایله معنای (علاقه) سلامه
 و زنده عریبید خصوصیت و افراط محبت معنای (علاقه) کلاه و زنده
 عریبید ر قوسک و سولک تعلقته دیزلر و قبیل بالفتح و الکسر تعلق الحیه
 معنای (عریبه) د عجمه و زنده عریبید و شورین و عروضا معنای
 (عریبه) فکله و زنده ترکیب معنای عریبه مرادی بالفتح فارسیه
 مرادی و ترکیب (علامه) خدامه و زنده عریبید و قنا معنای سخا کی
 (علامه) شداد و زنده عریبید بالفتح ایله تمام کینه معنای (علامه) سلامه
 و زنده عریبید ریشه معنای جمی علاج کلور (عالبه) دانیه و زنده عریبید
 راسر یخ که سونکونای دیعک جمی صوال کلور (عالبه) ناصر و زنده عریبید
 مافوق جمد الی ارض تمامه و الی ما وراء مکت و هی الحجاز و ما و الاما (عازم)
 کلاه و زنده عریبید خرائک ضد عریبید عبارات کلور (عازم) سحابه و زنده
 عریبید و هر کسک باشه کید کلری ناح و قلنسوه و عایده کی جمی عاز کلور

عم اولدغه بوخاه سنگد ر بعد الوفات بدمر دبو برمال حيا ته نعلقا عمك
 ابك معانسه (عري) كردى و زننده عري بده عمر منسوب دنگدر كه مراد
 زمان طوبلين فالش نسنه معانسه (عزى) بشرى و زننده عري بده
 عزى و بشرى ننه خاونه دنيور اعز لفظند مؤنث و برضن اسبدر و برناجان
 اسبدر كه بنى عظفان ظاهره سى اكا برسنش ايداردى صكره خالد بن وليد
 رمى الله تعالى عنه واروب اول اعاجى كسدى و دوى عري تا ايت اعز معانسه ده
 كلور (عزى) عري بده عزون كى بالكسر و التخييف منفرقه جامع
 معانسه كك لان عزه لفظنك بجمعدر (عزى) بكسرتين عري بده سرور
 و تخمبل آده دنيور و علم صرفه دائر بر رساله در (عزى) بفتح العين عري بده
 برادى برينه نسبت ابك معانسه (عرضى) بفتح العين عري بده و جنس
 توبك اسبدر و عراق لغتد ه خانه لك بعض مرافق و لواحقته دنيور بتر
 و مطبخ و كنف معانسه (عرضى) زكى و زننده عري بده ر جنبش و نشاط
 معانسه (عرضى) كردى و زننده عجميه منسوب دعك صريه بنى مراد اوور
 (عجلى) بانشد يد عري و زننده عجميه منسوب دعك صريه بنى مراد اوور
 (عجلى) بفتح العين و تشديد ايم المكسوره تفعل بايند ن امر د معز
 مؤنث مخاطبه اولدق سن لعل ايله معانسه (عجلى) بكسرتين و التشديد
 عري بده ر بتو جمع جمعته منسوب بدر (عجلى) سكرى و زننده اوقى چاك
 جفوب كيد ن باه وصف اوور (عجلى) كشف و زننده عري بده كوراد مد
 دنيور (عجلى) بافتح عري بده آقى معانسه (عجلى) رى و زننده عري بده
 اولو بمل ادمله اطلاق اوور (عجلى) تفعل بايند ن فعل ماضى معلومدر
 نم به ايلدى معانسه (عجلى) تفعل بايند ن فعل ماضى مجهولدر لعيمه اولدى
 معانسه (عجلى) بافتح باب مذكورون امر درس لعيمه ايله معانسه (عجلى)
 باي ككلم ايله عري بده نم بوجه دمك اولور (عجلى) باي حكايه ايله بوجه سى
 دمك اولور (عجلى) بفتح العين عري بده فارسيد مراد فى ابيادر

۵۰۳
 (عنا) بالهمزة و زنده عري بده نفع و كفايت معانسه (عنا)
 بالكسر و القصر عري بده ركبه ناهل ابك و زنكين اولق معانسه (عنا)
 بالهمزة كلب و زننده عري بده ر خوانند كاك تم و نغى ايله سويلد كرى
 زكى و اشعار معانسه و بالقصر بايق و لسان معانسه كك لور (عونا)
 ۵۰۳

۵۰۲
 فصل العين بالاء
 (عنى) بالفتح والقصر عري بده كجه كوز كور محبوب كوزد كورمك معانسه
 نغى عنى و عشوا كور (عنى) بكسرتين عري بده عيشه كى مغرب وقتدن
 يسو وقتد قدر و عند البعض زوالدن عزوبه قدر وقتد دنيور (عنى) بالفتح
 و انشد يد عري بده ركبه نسبت ايلدى بنى ابى باشه چقاره محبوب عاجز
 فائق معانسه (عنى) طى و زننده عري بده برنسته دن عاجز و دروا نده آده
 دنيور (عنى) بالكسر و انشد يد عري بده ككلمدن بجز ايله حصر اولق معانسه
 (عنى) كشف و زننده عري بده ر براهنه اوغرا معله رنج و تعب چكى آده
 دنيور (عنى) بالفتح و السكون برآدمه تعبايش بيدا اولق معانسه (عنى)
 كشف و زننده عري بده ر براهنه باقشچى شته دنيور (عسى) عنى و زننده
 عري بده يك قوجالىق معانسه (عسى) فلا و زننده عري بده قريب اولدى
 معانسه (عطاسى) سخاسى و زننده ركبه و ركوسى مقامده مستملدر
 (عطاسى) شعاعى و زننده افسر بغي دمك اولور (عطاس) عزاب و زننده
 عري بده افسر معانسه ايدقى بخنده يان اوغشدر (عزى) عصا و زننده
 ناحيه معانسه و جانب و سرى ميدانه و او حلوبسته دنيور (عزى) بضم
 العين و سكون الراء عري بده ائوابه اولان ابك و برنسته نك قوليه دنيور
 (عزى) بضم العين عري بده جلا فلفه دنيور (عزى) جزى و زننده عري بده
 عطيه و احسان جزى مرمله برآدمه ملك معانسه (عزى) بكسرتين عري بده
 فساد اباك و فساد او زره اولق معانسه (عزى) بضم العين عري بده ر فى الاصل
 تو بده و قياره دنيور بعى هنوز قيا يوب چقان خرد او تله دنيور (عدوى)
 بشرى و زننده عري بده ر برآدمه ظلم ابك معانسه (عدوى) بدوى و زننده
 عري بده فساد معانسه (عدى) عصا و زننده عري بده برآدمى سويوب
 بضم ابك معانسه (عدى) الى و زننده عري بده نكشكه دنيور و تكبر ابك
 بكسرتين و تشديد الاء عري بده حدى مخا و زسيه ككشكه دنيور و تكبر ابك
 معانسه (عنى) عنى و زننده عري بده ر حدى ر مخا و ز علو و استكبار ايدن
 آدمه دنيور (على) بضم العين و القصر عري بده ر بوسك و ر وقع و بوجه
 مثالينه و اعلى معانسه مصدر در (على) بفتح العين و كسر اللام عري بده
 علم تخصصد ر (على) بكسرتين عري بده بوكشكه دنيور (على) فلا و زننده
 حرف جر در (عزى) بشرى و زننده عري بده ركبه عرلا اولدغه باخود
 ۵۰۲

عربیده جراد معنایسته ورنال نایبدهخی تسبیح اولنور وشدنا بعضی بروضه
مشابه برحوالندکن کیمسه فی اصغر وینضم (غرفاه) ففاح ورننده
بالمهره عربیدر مراد فی زکیده صواش در (غراه) بالمهره زکساء ورننده
عربیده کوزلک دینور (غراه) کاب ورننده بالمهره عربیدر حسن معنایسته
وصح معنایسته کلاوز (غراه) بضم المین فارسیدر الف نسبتله آق ویراق نسبتبه
دینور وخاصه کوننده اطلاق اولنور (غراه) بالمهره سماء ورننده عربیدر
صباح طعامک اسمیدر جمعی اغنیه کلاوز (غراه) بالمهره شیداد ورننده
عربیده ابن کعب در که اعیان عربدر (غراه) عصا ورننده عربیده
نقدی معنایسته در (غراه) بالمهره کساء ورننده عربیدر ماک ورننده
ومشربا لندن بک نما وقوامنه مدار اولان شیعه دینور (غراه) عصا ورننده
عربیده ارکک دونهک بولنه دیر (غراه) عصا ورننده عربیدر نغدا ای اجندن
چقان آتله جق نسه به دینور قراموق ودلوجه وجمان ککی (غراه)
بالمهره غناه ورننده عربیدر سبندی به دینور ووزکی نسه که خرما
قورخنه عارض اولان نسه در که کوروزن ایدور نغدا ای اجنده اولان ورننده
قلان جمان و کیمک خرده لرینه دینور (غراه) عصا ورننده عربیدر هرابه
آغوب چقان توزه دینور (غراه) سماء ورننده بالمهره عربیدر کز لوجه
ارضه دینور (غراه) عصا ورننده عربیدر روی ارضه نبات چوعاق معنایسته
(غراه) بالمهره ترمان ورننده عربیدر صو پوزنله اولان وسیل صوفی کتوریدیکی
غار و غاها که وکروه دینور وسیل صوفیه فارسیش بیراق مقوله سنه دینور

فصل العین بالاء
(غیر) بکسر العین وشدید الباء عربیدر برنسنه ک عاقبت واجنامه دینور
ودووی کون آشوری سنی ایلک وکون آشوری یاخودز یادله رقی ایشاک
معنایسته (غیر) بفتح العین وشدید الباء عربیدر کون آشوری سنه طوق
معنایسته (غیر) معقل بابتد ن معلوم ودر ارایع ایتدی وادابی
مخلدن اخراج وابعاد ایتدی معنایسته (غیر) باب مذ کوردن فعل ماضی
جمهورلدن تقریب اولدی معنایسته (غیر) باب مذ کوردن
احر حاضر در سن تقریب الیه معنایسته (غیر) بفتحین عربیده
غریب معنایسته (غیر) بضم الفین عربیده وطلبدن دور اولی
معنایسته عربیه کبی (غیر) حرف ورننده عربیدر مغرب معنایسته وچلدن

عربیدن

عربیدن اولان دلو عظیم معنایسته وصور طلوی معنایسته وپور بکن آن
معنایسته وکوزده اولان ناصور زنجنه وهنور ظهور ایدن سرشک چشم
معنایسته جمعی عرباب کلور (غیر) عرب ورننده شجردن قواق وفتح سیم
واده و فیرک کوز بیک وپور بیک تو بیری وبقاری دور رعناک اسمیدر
(غضب) بفتحین عربیده خشم وفاق معنایسته (غضب) نصب ورننده
عربیده قر ل بو یادر صغ احمر معنایسته واکوزده وارسلانه دینور ویک
قرمزی نسنیه دینور شدید الحمره معنایسته (غضب) کشف ورننده عربیدر
بالطبع طارین وخنثاک آدمه دینور (غلب) بفتحین عربیدر برکجه
بوعون بویولی اولی معنایسته (غلب) ضرب ورننده عربیدر کجه بک
اوردیته بکین اولی معنایسته که زور و قوتله وناپ و قدرتله اتی مقهور ایلکدن
عالمدر (غلب) فعل بابتدن فعل ماضی معلوم تغلب ایتدی (غلب)
باب مذ کوردن فعل ماضی جمهورلدن تغلب اولدی (غلب) باب مذ کوردن
امر درس تغلب ایله معنایسته (غلب) ناب ورننده فارسیدر بیهوده سوز
و کلام باطل معنایسته (غلب) قال ورننده عربیده ثلاثین فعل
ماضیدر غائب اولدی معنایسته (غلب) صرد ورننده عربیدر تازه ودلبر
توجوالندک اوردی اوزده سنده اولان دازه جکره دینور (غلب) بفتح العین
وسکون الدون عربیده غنیمه کثرتبه دینور (غلب) کاب ورننده عربیدر
برنسنه آخر نسنه اجره غائب اولی معنایسته (غلب) رمان ورننده عربیدر
غایبون معنایسته (غیب) ریب ورننده عربیدر شک وکان معنایسته جمعی
غیوب و غیاب کلور (غیب) بفتحین عربیدر غایبون معنایسته غایب جمیدر

فصل العین بالاء
(غیر) بفتح العین عربیدر برنسنیه اقدام ایلک معنایسته (غیر) سیرت
ورننده عربیدر بوقان بهاد ک عجمی غیور کلور (غیر) بفتح بابتدن فعل
ماضی معلوم فرده مؤث غایب در تغییر ایتدی معنایسته (غیر) باب مذ کوردن
فعل ماضی جمهورلدن تغییر اولدی معنایسته (غیر) باب مذ کوردن نفس
مکلم وحنه در سن تغییر ایتدی معنایسته (غلب) ضرب ورننده عربیدر
عقاد اولان بازار اتی بوزمقی معنایسته (غلب) بفتحین عربیدر بکلیش حساب
ایلیک غلط معنایسته علی قول غلط سوزده اولان بکلیشله دینور (غلب)
سمت ورننده عربیدر طعام تغلب اولوب بوزکی بصحله معده بی بولند بویوب

صاحی سر خوش کی شور پده دماغ ايلك معناسنه (عنت) بختين عريدر
 تيل طعام معناسنه طعام بوركي بمعقله صاحی سر خوش کی بولغی
 معناسنه وفارسیده غم تودن مخفف اوله رق سنك غمك وقسارتك ديك اولور
 * * * فصل العین بالفاء * * *
 (غلت) بختين عريدر شدت اوزره عمامی حرب وقتال ايلك (غلت)
 كتف وزنده عريدر شد يد القتال اولان بهاده دینور وچتره دینور
 وما كولات ومشر وابتدن طولا بي كبلو ونشه مندا همه دینور (عنت) بختين
 عريدر صورقانه رق صوايچمک معناسنه ورنسنه سيبله كوكل بولغی
 معناسنه (عنت) ضرب وزنده عريدر ياغوره دینور ومصدرا اوور ياغور
 بن القمدر (عنت) قبض وزنده عريدر ياغور دینور ومصدر اوور ياغور
 ياغور بن معناسنه (عنت) جيب وزنده عريدر شدتله يغان ياغور دینور
 * * * فصل العین باليم * * *
 (عنج) بختين عريدر ناز وشيوه محبوب معناسنه وكر بي معناسنه (عنج)
 نج وزنده عريدر ناز وشيوه ايلك معناسنه (عنج) بضم العين وسكون
 الون عريدر چويد وايچ باغی ايسته دینور (عنج) بختين هر بل اغنده
 شيخ وقوجه معناسنه (عنج) بالفتح درج وزنده عريدر صوبی صوره
 صوره ايجمک معناسنه (عصج) بفتح العين وكسر الهم عريدر زخوی
 وطبيعتی طوغری معناسنه (عسج) جعفر وزنده عريدر راكي امر
 وخصوص بينه متوسط اولان امر وخصوصه دینور (عسج) علس
 وزنده عريدر بيزن وطقسر طعام وشرايه دینور (عسج) بفتح وزنده
 عريدر آنا اختلاط واخلاقسيز بر دوزي به صوكي مسكرك معناسنه (عسج)
 بختين عريدر دلبر وخبوب منظر جوانلره دینور شباب حسن معناسنه
 * * * فصل العین بالذال * * *
 (غرد) بختين عريدر بلند آواز وداكش الحان ايله نغمات ايلك معناسنه
 (غرد) كشف وزنده عريدر آواز بلند و الحان دلپسندا ايله نغمات ايلك قوشه
 وخراتيمه په دینور (غرد) فرد وزنده فارسیده يازه مخصوص مسكنه دینور
 وعريدره سازقادر اولان خانه په واديدوز (غرد) بكسر العين عريدر
 * * * علاقه * * *

علاقه سيق معناسنه (غرد) جرد وزنده عريدره عيني خلافته قوق
 معناسنه (غرد) بختين عريدر قيرك صوبی جوغلاق معناسنه
 * * * فصل العین بالذال * * *
 (غذ) بفتح العين وتشديد الذال باره ده اولان جرك وچيران لغت معناسنه
 على قول باره آروب شينمك معناسنه
 * * * فصل العین بالراء * * *
 (عبر) بفتح العين وضم الباء عريدر برنسته نك يقبه منه دینور ومه ده
 قلان يقبه لمن معناسنه (عبر) بختين عريدر مشتق عطفه معناسنه
 وطبارق معناسنه (عبر) بكسر العين عريدر حقد وكن معناسنه (عبر) كتف
 وزنده عريدر فاسد وتباه اولمش ياره په دینور (عبر) صرد وزنده عريدره
 برحس بالي اجميد (عبر) بالكسر عريدر امارود نيويه نجر به سي مسوق
 اوليان آدمه دینور كه نه سويلسه چاك الدانور (عبر) بفتح العين وتشديد
 الراء عريدر ايش كوزامش بون احق كيمسه معناسنه (عبر) بفتح العين
 وسكون الراء عريدر جمع الاعر وهو الفرس الذي في جهته بياض فوق
 الدرهم (عبر) بختين عريدر خطر وتهلكيه وسطور العاجيه اولان شي
 معناسنه (عبر) بالضم والفتح عريدر هر ايك اولد اوج ليجه په دینور
 (عبر) قصود وزنده عريدر اتمعه ديازه برنسته به الدانق (عبر) صبور
 وزنده عريدر مطلقا آدمي الدايوب مغرور ايلك شي وديا په دینور
 والدانجي وشيطان معناسنه (عشر) بختين عريدر رطاخ كچسبك اوغلاغي
 وبرخسته افاقه بولد قد نصكر ككرا اوزا يلوب خسته اولاق معناسنه (عشر)
 دهر وزنده عريدر راوزك معناسنه سزكي ونازل قرون اوج عدد
 كچور ك يلد زدر (عشر) بختين عريدر بر ورتلك وعورتك
 بالدرمه و آگنده وعبري برده اولان قيل ووي معناسنه (عشر) عصم وزنده
 عريدر راء كبر و صوسزقي واولو كشي وپور عداك معناسنه (عشر) بكسر
 والسكون عريدر جقد و حيله معناسنه (عش) بختين عريدر ربح اللحم والسهمك
 معناسنه علم وسهم ياغلي معناسنه (عش) بالضم عريدر عزفان معناسنه (عش)
 جعفر وزنده عريدر سزايك معناسنه و بوزانغي معناسنه (عش) بضم

العین فارسیده فتح علتنه مثلا آدم دینور قیا ترکیده ده به طباق دینور
 واو بکشدین هور و اوب کندو کندو به سولیان آدمه دینور (غرضه)
 بنسخ العین ترکید بر عو بیده مر ادق منضمه در (غضار) شداد و زنده
 اسماء حسنا ند ر (غفار) عرب و زنده عر بید ر بوغازده و بیفته اولان
 تویزه دینور (غور) کور و زنده عر بید ر باقی و طولانی و جهور بر و نهایت
 معالینه (غور) عتب و زنده عر بید ر دیت و فان بها معنانه (غور)
 عر بیده مصدر لایق و لایق جمع یقال ماه غوره و بیاه غور (غور) حور و زنده
 عر بید ر بهر سیج بگری دیت من اولق او زنده اولان یکی سیج ننده معنانه
 (غیر) دیر و زنده عر بیدر غیرت کی اقدام معنانه (غیر) بالکسر و الفتح
 عر بیدر غیرت اولق و طالع حاله دوعک معنانه (غیر) بفتحین عر بیدر
 لاسک بر و زنده دینور (غیر) حصر و زنده عر بید ر موسم بهسازده
 روی زمین نباتات ظهور به جهانه کلوب تاب و طراوت اظهار لایق معنانه
 (غیر) قدر و زنده عر بیدر وفا معالید که عهده طوره بوب و فاسراق
 و خانت ابلک معنانه (عذر) بفتحین عر بیده غدره کی ترک و ایتا اولان
 شیشه دینور (عذر) صرد و زنده عر بیدر کول تعمیر اولان و باجموعه
 دینور و کول معنانه اولان عذر کله مک دخی جمعی اولور (عذر)
 هد ر و زنده عر بیدر زینور صوری ایچمک معنانه (غار) فار و زنده
 بالفتدید غر و رک مغرید ر و غافل آدمه دینور و قوتی به دینور و قوتی
 معنانه کولور (غار) جار و زنده عر بیدر ناموسه خیال و بیه جک خاندن
 جنت ابلک معنانه و فارسیده ننده اناجه و معاره دینلان ننده معنانه
 (غزار) کاب و زنده عر بیدر اوتیو به و دوه و فی و نلاق و معنانه و مزراق
 و غرن و سیف مقوله سی آلاک آغزینده دینور (غزار) هزار و زنده عر بیده
 خزان دینلان نیوک طرفد ر (غز) بضم العین عر بیدر حیوانک سودی
 و بیکارک صورت جوطاق و فراوان اولق معنانه (غز) عر و زنده
 عر بیده خرابیا غندن مصنوع بزوغ فالبر (غیر) کسیر و زنده عر بیدر
 نور جلویانه شکید و نقاشا ابلک معنانه (غیر) کسیر و زنده عر بیدر
 چاراشق و طولانی و مشبه اولان خصوصیه دینور (غیر) بفتحین عر بیدر
 روز کارک صورت ادبی چور خوب و خوش و خاشاکه معنانه در (غضور)
 ظهور و زنده عر بیدر اولو بایشه ابلک معنانه (غضور) علس و زنده

عز عر بیدر

عز بیدر آرسلا نه دینور (غضری) بفتحین عر بیدر برآم قلت مال ابله
 مضایقه ابلک رفاه و وسعته خوشحال اولق معنانه (غضری) حضر
 و زنده عر بیده مضایقه اولان آدمی خلق تعالی رفاه و نعمت احسانیه
 خوشحال ابلک معنانه (غضری) کسوف و زنده عر بیده بودخی
 تر و تازه و خرم شیشه دینور

*** فصل العین بالراء ***

(غز) بفتحین فارسیده چویان دکنکی دینلان نیانک صغیر و دیشی
 اوعیدر (غز) فرز و زنده عر بیدر برکنه فی اکنه ابله او باغاق معنانه
 و بارق معنانه (غز) بفتحین عر بیدر قاییدن و اناجیدن و خوردن
 اولان اوزکی معنانه (غز) نقل و زنده عر بیدر صغیر عصر کی و چشم
 و اربابه اشارت ابلک و غاز ابلک معنانه و ضعیف و ناتوان گیسده به دینور
 بطوریکه کور و کورکی و زلال الما معنانه و ضعیف و ناتوان گیسده به دینور
 (غاز) ساز و زنده فارسیده عید و زنده و بهایق و خط و اشته ابله طعام
 پاک و کهنه یاغی و بولک اکبر مک ایچون حلا جلق معنانه در (غاز)
 زاز و زنده فارسیده و تیکن و غار معنانه (غاز) رام و زنده غزا یغز و دن
 اسم فاعلدر کماله جک ایدچی و دشمنه قصد ایدچی معنانه

*** فصل العین بالهین ***

(غرس) کدرسی و زنده فارسیده خیم و غضب و دار غنای معنانه و عر بیده
 نسا ندن درخت معنانه (غرس) بالکسر و الیکون عر بیده دیکلمش
 اناج معنانه شول جمله رفته که تائیدن و لاده برار طوخ جمعی اغراس
 کولور و فارسیده کی دیکلمش اناج دینور (غراس) سحاب و زنده عر بیده
 مهمل تناول ایدن آدمک فضله طبعه دینور (غراس) کاب و زنده
 عر بیدر اناج دیکلمی و قنده دینور (غرس) بالفتح و التشدید عر بیدر مسافر
 بلاد و قصبه ته او غراب کچمک معنانه و برآد مک قول و فمله حرف
 اندازنی ایدوب دخل و تعیب ابلک معنانه (غرس) بالفتح و الیکون
 عر بیدر کسیدی به مخصوص زجر در لسا نکرده بس دینور (غرس)
 بالفقم عر بیده ایم و فی ضعیف اولان کیمسه به دینور (غرس) امیر و زنده
 عر بیده غوری اناج ایچنده مستور اولان تازه اوقه دینور (غرس) زیر و زنده

اولندی (غلظ) باب مذ **ك** ووردن امر حاضر در سن تغلظ ابله دهك
 * * * فصل العین بالظاء * * *
 (غلظ) عتب وزنده عر بیدر یوزغون اولوق معناسنه واکین قالیندوب
 دانهاری چیمتی معناسنه (غلظ) یفخ العین عر بیدر خوشونلو درشت پره
 دینور (غلظ) تقول باندن فعل ماضی معلومدر تغلظ ابتدی یعنی ابری
 سوبلدی واریبک ابتدی معناسنه (غلظ) باب مذ کوردن فعل ماضی
 مجهولدر تغلظ اولندی معناسنه (غلظ) باب مذ کوردن امر حاضر در
 سن تغلظ ابله معناسنه (غیاط) کلب وزنده عر بیدر خشم و غضب
 معناسنه (غیاط) شداد وزنده عر بیدر بنوحجیدن این مصعبدر
 * * * فصل العین بالفاء * * *
 (غاغ) جاغ وزنده تر **ك** کیده بایوزدیکلری نسددر
 * * * فصل العین بالفاء * * *
 (غدف) یفخین عر بیدر رعیت ورفاه ووسعت عیش معناسنه (غدف)
 بشد ید الفاء **ج** ورتنده عر بیده ارساله دینور (غدف) یفخ العین
 عر بیدر جورق ویرک ویرمک معناسنه (غرف) یفخین فرخ وزنده عر بیدر
 دری باغاب اولیان ریخجریک اسمدر (غرف) حرف وزنده عر بیدر
 کسملک معناسنه (غرف) یفخین عر بیدر سمولک اوتنه دینور تمام کبی
 علی قول تازه یشیل اینک اطلاق اولنور (غضف) نصب وزنده عر بیدر
 بزنسدنی قیرمق معناسنه (غضف) یفخین عر بیدر رهند سنا نه مخصوص
 بزخجدر رخوما اناجنه ویموه سنه شپهدر لکن بولک چکرکی قوبوسر
 مقشر اولور ویدیند د بهسنه قیر فدانهاری اولور (غلف) یافخ والسکون
 عر بیدر بزنسدنی علاقه قومق معناسنه (غلف) یفخین عر بیدر سنسدر
 اولوق معناسنه (غلف) یفخ العین وسکون اللام عر بیدر علاقلک جمعدر
 * * * فصل العین بالصاد * * *

(غرق) فرق وزنده عر بیدر صوتیه یافقی معناسنه (غرق) یافخ وکسر
 الراء عر بیدر کشر معناسنه (غرق) تقول باندن فعل ماضی معلومدر
 تغر یق ابتدی معناسنه (غرق) تقول باندن فعل ماضی مجهولدر تغر یق
 اولندی معناسنه (غرق) باب مذ کوردن امر حاضر در سن تغر یق ابله
 * * * فصل العین بالصاد * * *

اولوق معنال پنه (غش) یفخین عر بیدر کسملک آخرنده اولان فراکو کوفه
 دینور که یوقفه اولور جمعی انباش کاور (غش) کشف وزنده عر بیدر
 یک فراکو کجه به دینور (غطش) یفخ العین وسکون الطاء عر بیده کجه
 فراکو اولوق معناسنه (غطش) یفخین عر بیدر کوزشیرلغان اولوق معناسنه
 * * * فصل العین بالصاد * * *
 (غض) رقص وزنده عر بیدر خورلق وحقیر اینک معناسنه وعیلق وایمنه
 شکر اینامک معنال پنه (غض) یفخین عر بیدر کوز بیکارنده اولان اریک
 وچاق باش اولوب سیلان اینک اگر جمع اولوب قور یسه اکا رعص دینور
 (غضض) یفخ العین وفتح الصاد عر بیده غصه لغضک جمیدر ویشکندر
 معناسنه (غضض) فصح وزنده عر بیده طول اولوق و یوب
 اچیدیکی بوغاز پنه طودرق معناسنه
 * * * فصل العین بالضاد * * *

(غرض) فرض وزنده عر بیده طودرق و تقص اینک معناسنه اضداد دندر
 (غرض) یفخین عر بیده اوق تیلان نشان وقصد و خجرت وملات
 معناسنه جمعی اعراض کلور (غرض) صغر وزنده عر بیدر بزنسدنی تاب
 وطر اولوق معناسنه (غرض) فرض وزنده عر بیدر مطین معناسنه
 وریخصوصده مساعمه اینک معناسنه (غرض) یفخ العین عر بیدر بوقویه
 اطلاق اولنور که کوز بومده نک لازمیدر (غیض) فیض وزنده عر بیدر سو
 اکیلوب اولوق معناسنه (غیض) بالکسر عر بیدر خرما نک ابتدا
 طور وچاغنه علی قول لیثمدن چقان خرده چکر کشته دینور
 * * * فصل العین بالطاء * * *

(غلظ) یفخین عر بیدر یافقی معناسنه (غلظ) تقول باندن فعل ماضی
 معلومدر تغلظ ابتدی یعنی یاکلندی معناسنه وغلظه دوشردی وغلظه
 منسوب ابتدی دهک (غلظ) باب مذ کوردن فعل ماضی مجهولدر تغلظ
 * * * فصل العین بالطاء * * *

معاشنه (غلق) بختین عر بیدر باب مسدود معاشنه (غلق) بختین
 عر بیدر قیومی قیامه چی نسته معاشنه مندال کی وسور کو وکلیده دینور
 مغلاق دیک (غلق) دلق وژند و عر بیدر یا بقی و پرتکام معاشنه
 (غلق) بالکسر عر بیدر و غریب نسته و چاره شق چنین سوزه
 دینور و زجت و مشقت معاشنه (غلق) تفعل باندن فعل ماضی معلوم
 تعلق ابدی معاشنه (غلق) باب مذکوردن امر ماضی مجهول
 تعلق اولدی معاشنه (غلق) باب مذکوردن امر حاضر در سن تعلق
 ابله یعنی اورندیر معاشنه (غسوق) قعود وژند و عر بیدر کوزطومالوب
 سخمین اولق یا خود یشارق معاشنه (غسوق) وقوف وژند و عر بیدر
 قرآ کو اولق معاشنه (غنی) بختین عر بیدر ری رطو بت بصغله چیل
 اولق معاشنه (غنی) کشف وژند و عر بیدر کثرت رطو بتد ن ناشی
 رایحه بی فاسد اولمش تپانه دینور

فصل العین بالکاف

غسل (غسل) غسوق وژنده و صرا فیدر ظلت معاشنه

فصل العین باللام

(غیل) میل وژنده عر بیدر خاتون چاج اولور ایکن یا خود حامل ایکن
 چو چوغه و پریدی سویدن عبارندر (غیل) بکسر العین عر بیده بری پرینه
 صار مش انا جلعه دینور و سازلده دینور (غیل) بختین عر بیدر چوق
 یا خود سیم د و ه ل و دینور (غزل) عرک وژند و عر بیده ایکن اکومک
 و بولک فیل کی و اکور دگری ایله که دخی بولر (غزل) بختین عر بیدر
 کوزل عورتلک سوزی و مدخی که حدیث النساء الحسان معاشنه و عورتلر
 مصاحبی سوک معاشنه (غزل) کشف وژنده عر بیدر انا نسوان ایله
 ماشقابه ارشوب علامه ایدن زنده و سده دینور (غزال) شاد وژند و عر بیدر
 ایکن صابیحی و آکر بی معاشنه (غزال) هزال وژند و عر بیدر کیک باور لیبی
 قوی اولوب بو نوزی چرتان زناه قدر دینور چعی غزلات و زراه کاور
 (غسل) نسل وژنده عر بیدر بنسبه صوابه بوق معاشنه (غسل)
 بکسر العین عر بیده ما یغسل به الثی معاشنه (غسل) بالضم عر بیدر
 بوق و خنابتدن پاک اولق معاشنه (غل) بالضم عر بیدر احماب

فصل

جکسک بو یوزلرینه واسرائل بوغازلرینه کچور بلان باغ و تچور معاشنه
 جچی اغلال کلور (غل) بالکسر عر بیدر کین وحقد و حسد و غشی
 معاشنه (غل) بالفتح عر بیدر ادخال ایکن و خینت ایکن معاشنه و مال
 ضایعندن سرفت ایکن معاشنه (غول) بالفتح عر بیدر هلاک ایکن و کین
 طوق و ژاب کثیر و بعد مقارنه معاشنه (غول) بالضم عر بیدر طاشنه
 جندن برنوعدر سعال دینور بیابنده و عجز ارده اشکال مختلفه ایله مشکل
 والوان متنوعه ایله مثلون اولور و ناسی بولند ن آردور و هلاک ایدر جچی
 اغوال و ضلان کلور (غل) بختین عر بیدر ریخل انا جلق اولق معاشنه
 (غل) کشف وژنده عر بیدر انا جلق مکانه دینور (غل) نقل وژنده
 عر بیدر سبایی سعاب فالبوب هوایی ظلت بور یک معاشنه (غطل)
 بختین عر بیدر کیمه یک قرص و اولق معاشنه (غقول) شعول
 وژنده عر بیدر برنسنه بی قلت تحفظ و یقضدن ناشی سهو و ترک ایکن
 معاشنه (غقول) صبور وژنده عر بیدر بورن و ابله ناقه په دینور که کچک
 یاور یسی کلور ایسه امر بر اوله (غل) بختین عر بیده غانلاک معاشنه
 و جوق رفاه و رفاه طوماله و دیر لکه دینور باعث غفلت اولدی بختین (غل)
 بضم العین عر بیدر خیره و شره برسان آدم معاشنه (غل) تفعل باندن
 فعل ماضی معلوم و تفعل ایدر یعنی غفلته منسوب ایکن
 و احق ایکن معاشنه (غل) باب مذکوردن فعل ماضی مجهول و تفعل
 اولدی معاشنه (غل) باب مذکوردن امر حاضر در سن تفعل ایله
 معاشنه (غل) بالفتح ایدن فعل ماضی فعل اولدی معاشنه (غل)
 مجهول ایدر غافل اولدی معاشنه (غل) قعود وژنده عر بیدر مطلقا
 خینت ایکن معاشنه و عند البعض غیبت مائه مخصوص صدر (غل)
 صبور وژنده عر بیدر راحه الخلقوم کی چتکسزین چوقه کیدن طعامه
 دینور (غل) بفتح العین عر بیدر دباغ و اونه چی دردی بی دباغ ایدر ایکن
 فاسد و تپاه اولق و علی قول تویی چور بوب طاعلق ایچون انباشتمه بصق
 معاشنه (غل) بختین عر بیدر صار قینک کثرتدن یاره بی اتفق معاشنه

فصل العین بالمیم

(عذم) بختین عر بیده بزوع اوند (عذم) رسم وژنده عر بیده کوجه
 و شدله طعام یک و وقع ایکن و برآمده دفته مال نفیس و بزم معال بیدر
 (عزم) بالفتح عر بیدر کچک معاشنه (عزم) بالضم عر بیدر اداسی

واجب ولازم اولان نسميه دینوردن ویت کبی (غتم) بختین عر بیده
 غنیمت وضیمت مانته قدروق معناسنه (غتم) بضم الفین عر بیدر برنسمیه
 ربح وشفقت منزال اولق معناسنه (غتم) بالفخ عر بیده برقیه ناک اسپندر
 (غتم) بختین عر بیده امم جفسدر قیور وکی دیمک دیشیارینه و آرا کلکرتینه
 اطلاق اوانور جچی اغنام کلور (غتم) بضم الفین عر بیدر برآدمه بردن وافر
 نفیس واعلی مال و بزرگ معناسنه (غتم) بضم الفین عر بیدر برآدمه بردن وافر
 معناسنه (غتم) بختین عر بیدر هواوزینه عارض اولان قرآ کولعه ووز
 و بویس و طمانلنه دینور (غتم) صدوزنده عر بیدر بلوط پارلنده دینور
 (غتم) نظم ورتنده عر بیدر ظالم الیک معناسنه (غتم) بختین عر بیدر ودری
 صحیح و سقیم دنیوب جاهه سی بدن قطر الخمد دینور (غتم) بختین عر بیدر ودری
 ورتنده عر بیدر عظیم دریا به دینور (غطم) بختین عر بیدر ودری
 دینور (غتم) بختین عر بیده حرکت نفسا و شهورت چاعیسی غالب کیمسه
 دینور (غتم) کشف ورتنده عر بیدر شهورت چاعیسی غالب اولق معناسنه
 (غتم) عراب ورتنده عر بیدر رزگام علتمه دینور (غتم) صحاب ورتنده
 عر بیده عمامه ناک جعبدر بارطالر دیک و طارسیده سوزکر معناسنه

فصل العین بالنون

(عین) بالفخ عر بیدر الدامق معناسنه و قس ایگ معناسنه (عین) بختین
 عر بیدر برنسمیه فی اوقتی یا غفلت ایگ معناسنه یا خود غلط ایگ
 و بر کیمسه ناک رای و تدبیری ضعیف و اکسک اولق معناسنه (عین) بضم
 عر بیدر راناج بوداقلری معناسنه جچی اغصان و عصون کلور (عین)
 بالفخ عر بیدر قطع معناسنه (عین) رمان ورتنده عر بیدر صوا ورتنده
 اولان قبارجق معناسنه حجاب کبی (عین) خداد ورتنده عر بیده بر
 موضع اسپندر (عین) بکسر الفین الفاظ احتیید تدریوک و اعراقمانده
 اسما لیم اوانور فارسیده مکی کران کبی (عین) بختین عر بیدر رطوخیل
 قوشنده یورو جبرنگنه ایچنده قور یوب فالقی معناسنه (عین) کشف ورتنده
 عر بیدر ضعیف ووز بون معناسنه (عین) بضم الفین و سکون السین عر بیدر
 اخرتده شی چنگل معناسنه (عین) بضم الفین و سکون السین عر بیدر ضعیف
 ووز بونه دینور (عین) عراب ورتنده عر بیده بیهاب طلب و غایت نفس معناسنه
 (عین) شداد ورتنده عر بیده جوانانق هنگامده حدت و قوی حالتده دینور
 صعب و تقبل ایطراک مدارا اقتدار بیدر (عین) عتاق ورتنده عر بیدر یوشکیدن

بیش

بیش قشاق معناسنه صبیان عرب کیرل (غسلین) کشفین ورتنده عر بیدر
 یادی حین غسلده ظهور ایدنا رکاو و قائلو صو معناسنه (غسلین) نعلین
 ورتنده عر بیدر ایکی دفعه غسل دیمک اولور (غسلین) بالفخ عر بیدر
 یغور اولوق معناسنه بایلق تمبیر اولور (غسلین) بالفخ عر بیدر تاجچه
 یاد ککله بیدر پی ضرب ایگ و بر کیمسه به جفقه کاک معناسنه (غسلین)
 بضم الفین عر بیدر تو انکرک معناسنه (غسلین) بضم الفین عر بیدر برنسمیه
 سینه به سارون مستغنی و احتیاجسن اولوق معناسنه

فصل العین بالها

(غلو) بختین فریاد و شجارت مخلدیه مسته بیدر (غلو) سمو ورتنده عر بیدر
 برنسمیه حدی تجاویز ایگ و تبر حدت زیاده بره کتمک معناسنه (غلو) بالفخ
 عر بیدر اوقی اراغه اتقی ایچون الری یوقاری قالدیره معناسنه (غلو)
 عر بیدر رکیمه مظالم اولق معناسنه (غلو) سمو ورتنده عر بیدر بودی
 مذکور معناه در (غلو) بالفخ عر بیده نوسک و مرتفع بره دینور (غلو)
 سمو ورتنده عر بیدر او بوق و اولق معناسنه (غلو) بالفخ و السکون
 عر بیدر رکیمه قرآ کوا اولوق یا خود طلاله هر شینی قیلاقم معناسنه (غلو)
 سمو ورتنده عر بیدر منظم اولوق معناسنه

بیش

دهر و عقیدای اهل امدیه در (غره) بالکسر و تشدید است. بد اراءه عر بیده برآدی باطل
 نسنه ایه الدائق و نسیان و غفلت معناسنه (غزله) بالضم و سکون الراءه عر بیدر
 سنه اوله جق دربی معناسنه (غزله) فرقه و زنده منقولند ن اولغله
 برسنه تک کتبی فاده مخته تلفظ اوانور (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 تلاش واضطراب و خیالی معناسنه و عر بیده بعدای معناسنه جتی غلات کار
 (غزله) بالضم و التشدید عر بیده صوسزاق معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 عر بیده سر غله کجک و کججه کجک و خجرو برک معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 عر بیده چاغزرق و باغزرق معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 معناسنه یوز طلا و انور و قدح صنفه معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 شدت و زحمت معناسنه ججه عر کلور (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 بهادری و شای خریده نهر اوووب ججه عر کلور معناسنه و صغر چاور کورد
 قورق معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 بضم الفین عر بیدر شامده کثیر الما بر محک اسید و (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 و زنده فارسیده سو به طاقی معناسنه (غزله) بالفتح و التشدید فارسیده
 الدایوب بر حله کوندوب قتل اچک (غزله) بالفتح عر بیدر سحر عورت معناسنه
 (غزله) کجابه و زنده عر بیدر برسنه آخر برسنه اچنده غائب اولقی معناسنه
 (غزله) سجاه و زنده عر بیدر طاقا برسنه ستر و نهان ایدن نسنه
 دهر (غزله) فرقه و زنده عر بیدر نازده و شوه کار ججه و به دینور (غزله)
 عرفه و زنده فارسیده یوز رفیق و برکد ر مک و طوب اچک معناسنه
 و آچامش کل معناسنه (غزله) بیلده و زنده فارسیده ر دبه طباق آدمز
 و عر بیده آک آنده اولان بیاضه دینور و شرف و زینان آدمه جی اطلاق
 اولنور (غزله) غغنه و زنده عر بیدر یوزاده صوفی چالقامق معناسنه
 و فارسیده قوی آغزنده اولان دولاب و جعفرق معناسنه.

(غزلی) بفتح الفین و سکون اللام عر بیدر قیامق معناسنه (غزلی) بالتشدید
 عقی و زنده عر بیدر یوز لوسمه دینور (غزلی) عاق و زنده عر بیده بودی
 مند کور معناسنه (غزلی) حلی و زنده عر بیده سموزانه دینور (غزلی) عر بیده
 فر به عری معناسنه (غزلی) بهجتین و کس اللام مع بالکسر بفتح عزادیک

عزادیک

اولور (غزلی) زناق و زنده قر به آخری معناسنه اولان مذکور عر لک کلسنه
 ججهدر (غزلی) منای و زنده عر بیده به مکل ایله تم عزالم دیک اولور
 (غزلی) عصا و زنده عر بیده رده یاور یسی همه اچکدن مع اولهرق اقلوب
 اولوجمل اولقی معناسنه (غزلی) کشف و زنده عر بیده معنی مزبور ن اسم
 فاعلدر (غزلی) عی و زنده عر بیده راسا ساندند و حسن و زنده بالکسر حک و تنها
 آدمه دینور (غزلی) علی و زنده فعل از عورت کجسه معناسنه ججه اغوی کلور

(فساء) بفتح الفاء و سکون ال سین عر بیدر یاسنی برتوب پارهلقی معناسنه
 (فساء) بفتح الفاء عر بیده کوهی ججه بر اقدسی اجبرو اولقی و جهله قنور
 اولقی و ججه بندق بور اولقی و اولور قدیه قیلمه زجت و مشقه قادرا اولقی
 معناسنه (فساء) بکسر الفاء و سکون الهمزة عر بیدر بلبلک معناسنه بقال
 معناسنه (فساء) بفتح الفاء و سکون الهمزة عر بیدر بلبلک معناسنه بقال
 فساء فلان اقا خرجه من دیومج (فردا) فرما و زنده فارسیده یازین معناسنه
 عر بیده کی عداکی (فردا) بفتح الفاء و التوین عر بیدر اجدامه معناسنه ججه
 افراد کلور (فردا) بفتح الفاء و التشدید الراءه تفعل بانک فعل ماضی معلوم
 شدت مذکوری اولور قتر بد ایدیلر معناسنه (فساء) بفتح الفاء و سکون الهمزة
 عر بیده عخطا نسنه معناسنه (فساء) بالهمزة سجا و زنده عر بیدر مکان
 واسع و ساحه معناسنه (فساء) بکسر الفاء و زنده الهمزة عر بیده یوزنده جاری
 اولان صوبه دینور (فداء) بالهمزة فاء و زنده عر بیدر یوز جج اولش اربه
 و بعلدای و خری ما و غیره جاعه الطعاه معناسنه و یاره دخی دیزر
 و خرما و اوزم قورند قاری بر معناسنه (فداء) بکسر الفاء و سکون
 الهمزة عر بیده رتار اچک و عطا اچک و بدل و برک معناسنه (فداء)
 بالهمزة کاب و زنده عر بیدر ساکن اولقی و ساکن اچک معناسنه (فداء)
 بالهمزة عر بیدر سکین و جاق معناسنه (فداء) بالهمزة کاب و زنده
 عر بیدر یسکا بیت و جوانب الدار معناسنه ججه افیه و فنی کلور (فداء)
 بالهمزة سحاب و زنده عر بیدر زوال معناسنه و ججه کسره الاغصان
 معناسنه (فداء) بفتح الفاء عر بیده جوق معناسنه (فداء) بفتح الفاء
 و سکون الهمزة عر بیدر کوه و جاعت معناسنه (فداء) سجا و زنده بالهمزة
 فارسیده زینان و زنی دینان نسنه معناسنه (فداء) بالهمزة نشاء و زنده عر بیدر

یوق اولوق معناسنه (فراء) بفتح الفاء وتشدید الراء الملهوده مع الهمزة
 عر بیدر کور کچی کیمسه معناسنه (فراء) بفتح الفاء والقصر بلاهمزة
 عر بیدر چار وچشی یعنی بیان اشکی معناسنه (فراء) نساء وزنده بلاهمزة
 عر بیدر چار وچشی معناسنه اولان فزا کلمتک چمدر (فا) جا وزنده
 فارسیدر محجوب وشرکتین وچادار معناسنه وکلام فارسیده اادات مفعول
 اولور با ویه موقلمزنده مستملدر (فا) بالهمزة عر بیده حرورف هجاردن
 بکریمچی حرورف استمیدر (فا) فارسیدر رقیب و مطبوع و مستحسن
 معالیند (خاء) بفتح الفاء وسکون الهمزة عر بیدر ناکسهان
 چیقه کلک معناسنه (خاء) بفتحین الطاء والهمزة عر بیدر برنسته بی
 معناسنه (فطاء) بفتح الفاء وسکون الطاء والهمزة عر بیدر برنسته بی
 اوفاتی خرد خاش ایلیک معناسنه (فطاء) بفتحین وسکون الهمزة عر بیدر
 ارقه انجور و کورب کورکی طشیره چیقه معناسنه (فرما) بالهمزة حره
 وزنده عر بیدر فرخی علاجه تصنیق بدن قاری به دینور (فرما) بلاهمزة
 سرما وزنده فارسیده امر در بیوردیک مصدری فرمودن در بیوردی معناسنه
 (خاء) بالهمزة نساء وزنده عر بیده دلی قالی بکت معناسنه (خا) بلاهمزة
 حصا وزنده عر بیدر دلی قالی حواته دینور و سخی و کرم وجوانکرداده
 اطلاق اولور نئینه منده قشیان و خوران دینور جمعی قشیان و قشور کلور

فصل الفاء بالباء
 (قرب) سحاب وزنده فارسیده سمر قند قر بیده برقریه امیدر (قرب)
 بالشدید زار وزنده عر بیده اصقهان قضا منده برقریه امیدر

فصل الفاء بالناه
 (قوت) قعود وزنده عر بیدر کسرات الخیر معناسنه که اتمک پارچه لری
 دیکل فارسیده ریزهه نان دیزر (قوت) بضم الفاء وانه وشدید به الراء
 المفتوحة وسکون التاء الفاتی عر بیدر انسانیوت وجمردک معناسنه (قنات)
 عر بیدر قوزلو کج عورتشایه قویه معناسنه (قنات) بضم الفاء عر بیدر
 پاره لیمش و طاعلیش نینه وهر نسته تک اوفاتی معناسنه (فراست) کاتب
 وزنده عر بیده الکلامی وبتلک معناسنه (فراست) سقامت وزنده عر بیدر

خوبینجولک

لیجیلک معناسنه (فت) بفتح الفاء وتشدید التاء عر بیدر برنسته بی بره قاریله
 خرد مر دایک ووزر ووزر ایلیک معناسنه (فت) بحر کات الثالثة طاقیق وبرا کده
 معناسنه (فرت) بفتحین عر بیدر بر کیمسه تک هوشمند و صاحب دشد ووریت
 ایکن صکره دن عطفی مختل و مشوش اولوق معناسنه (فرت) ضربت وزنده
 عر بیدر زانا بیلک معناسنه (فرت) بالکسر عر بیدر سرة تعمیرا اولان
 فار بشدن کورک نسته در (فرت) بالفتح وتشدید الراء فعل ما حتی مفرد
 مؤنث غایبه در فرار ایتدی (فرت) بالفتح وسکون الراء وفتح التاء مفرد
 مفرد مذکر مخاطب وکسر التاء مؤنث مخاطبه اولور فرار ایتدک معناسنه
 (فرت) بالفتح والسکون وضم التاء نفس متکلم وحده در بن فرار ایتدیم
 معناسنه (فلت) بفتحین عر بیدر بر کیمسه تک الدین قاجوب قورلوق معناسنه
 (فلت) صرد وزنده عر بیدر یو کورک آته دینور

فصل الفاء بالمیم
 (مخف) کشف وزنده عر بیدر فرق بایر واشکتبه معناسنه (مخف) جفت
 وزنده عر بیدر برنسته بی کچی تقبیش ایلیک معناسنه (فرت) حرث
 وزنده عر بیدر اشکتبه ایچنده اولان قون برنسته دینور جمعی فروت کلور
 وچکری پاره اتمک معناسنه وخرما جکر کلک قانی صوغیق معناسنه
 وکوندن و صغفرتدن مشربه به دینور کید قادن آش برمکه دینور و طاقیق
 وصالحق معناسنه کلور (فرت) بفتحین عر بیدر طویوق معناسنه (فرت)
 کشف وزنده عر بیدر شول بره دینور که به طایح اوله ویه دورا وله

فصل الفاء بالمیم
 (مخاج) بفتح الفاء عر بیدر کثیر الکلام معناسنه (مخاج) عر بیدر دوشک
 دوشچی وایخ نوج معناسنه (فرج) بفتح الفاء وسکون الراء فارسیدر قدر
 وجمیت ومرتبه وحد و مقدار معناسنه وعر بیده بر کیمسه تک غصه سنی ازاله
 ایلیک و اودبری عورت غلیظ و موضع مخافه معناسنه وبارق معناسنه هر نهدن
 اولور ایسه اولسون جمعی فروج کلور (فرج) بفتح الفاء وکسر الراء عر بیدر
 اسراری صافلیان کیمسه معناسنه (فرج) بفتح الفاء والراء عر بیدر عمدن
 و غصه دن آزاده اولور شاد اولوق و طار اقدن قورلوق معناسنه (فرج)

فصل الفاء بالمیم
 (مخاج) بفتح الفاء عر بیدر کثیر الکلام معناسنه (مخاج) عر بیدر دوشک
 دوشچی وایخ نوج معناسنه (فرج) بفتح الفاء وسکون الراء فارسیدر قدر
 وجمیت ومرتبه وحد و مقدار معناسنه وعر بیده بر کیمسه تک غصه سنی ازاله
 ایلیک و اودبری عورت غلیظ و موضع مخافه معناسنه وبارق معناسنه هر نهدن
 اولور ایسه اولسون جمعی فروج کلور (فرج) بفتح الفاء وکسر الراء عر بیدر
 اسراری صافلیان کیمسه معناسنه (فرج) بفتح الفاء والراء عر بیدر عمدن
 و غصه دن آزاده اولور شاد اولوق و طار اقدن قورلوق معناسنه (فرج)

فصل الفاء بالمیم
 (مخاج) بفتح الفاء عر بیدر کثیر الکلام معناسنه (مخاج) عر بیدر دوشک
 دوشچی وایخ نوج معناسنه (فرج) بفتح الفاء وسکون الراء فارسیدر قدر
 وجمیت ومرتبه وحد و مقدار معناسنه وعر بیده بر کیمسه تک غصه سنی ازاله
 ایلیک و اودبری عورت غلیظ و موضع مخافه معناسنه وبارق معناسنه هر نهدن
 اولور ایسه اولسون جمعی فروج کلور (فرج) بفتح الفاء وکسر الراء عر بیدر
 اسراری صافلیان کیمسه معناسنه (فرج) بفتح الفاء والراء عر بیدر عمدن
 و غصه دن آزاده اولور شاد اولوق و طار اقدن قورلوق معناسنه (فرج)

ایلد بکچون (فصح) بیختین عزیزدور و زینکوار اولق معنا سنه (فصح)
 عزیزدور سیری قاش اولش ورسوای کیمسه معنا سنه (فصح) بیخ الفاء
 عزیزدور باره معنا سنه قال فصحت رأسه ای شد ختم (فصح) بیخ
 الفاء و سکون الصاد صریدر فضیحه قضایه کی رسوایق معنا سنه (فصح)
 بیخ و زنده عزیزدور قبالینسه بی اچق معنا سنه (فصح) بیختین عزیزدور
 داقا اچق اولان بیوق قنویه دیور (فصح) تفعل ایندن فعل ماضی معلومدر
 بیخ ایلدی (فصح) باب مذکوردن فعل ماضی مجهولدر بیخ اولندی
 معنا سنه (فصح) باب مذکوردن امر حاضر درسن بیخ ایله معنا سنه (فصاح)
 شاد و زنده عزیزدور قاضی معنا سنه (فصاح) کاب و زنده عزیزدور قریق
 صلان قوشنده دیور (فصح) بیختین عزیزدور و سوز و معنا سنه (فصح)
 کشف و زنده عزیزدور مسرور و شادان کنی بی دیور (فصح) سطح و زنده
 عزیزدور ظهور و بیان معنا سنه در که برسنه بلور و اشکاره اولندن صارتدر
 (فصح) بالکسر عزیزدور ایازه و اچق کومه دیور (فصح) بیخ و زنده عزیزدور
 برکسه تک مستور اولان عزیز بی افشا ایله رسوای ایلک معنا سنه (فصح)
 فرح و زنده عزیزدور شکر و تک اولق معنا سنه (فصح) سطح و زنده عزیزدور
 برسنه بی تکدی فصیحی معنا سنه (فصح) بیختین عزیزدور باشی و پوروزین
 اوجی یعنی اولق معنا سنه (فصح) بیختین عزیزدور الت دوداق بریق اولق
 معنا سنه (فصح) مدح و زنده عزیزدور باره ق معنا سنه (فصاح) سخاب و زنده
 عزیزدور و اسع معنا سنه (فصاح) قطام و زنده عزیزدور غارت و شیخون معنا سنه
 (فصح) بیختین عزیزدور یوشق لین معنا سنه (فصح) عزیزدور یارقی و یلق
 معنا سنه (فصح) فرح و زنده عزیزدور دیور و زدن خوف و خدشه کدوسا مین
 و طلمش اولق معنا سنه (فصح) بیخ الفاء و تشدید الراء الضم و فاء سید
 فرخنده و حوسه لغزاری کی سارک معنا سنه (فصح) بیخ الفاء و تشدید الراء
 المتوحه فارسیه بودی مد کور معناه در (فصح) بیخ الفاء و سکون
 الراء و الفاء صریدر قورس یاوریسی و قوشک یاوریسی یورددن اخی معالی سنه
 (فصاح) کاب و زنده فارسیدر و اسع معنا سنه (فصاح) سخاب و زنده بو دخی
 مد کور معنا سنه در

فصل الفاء بالاء

بالفتح والتشديد تفعليل بايد ان فعل ماضى مُضارع و تفریح ایتدی (فصح)
 بضم الفاء وتشديد الراء المكسورة باب مذکوردن فعل ماضی مجهولدر
 تفریح اولندی (فصح) بالفتح و تشدید الراء المكسورة باب مذکوردن
 امر درسن تفریح ایله معنا سنه (فصح) بیخ الفاء و سکون اللام عزیزدور
 نه برسنه و عند البعض ماه جاری معنا سنه چی افلاح کلور و غالب اولق
 و ظفر بلیق معنا لرینه کلورن (فصح) بضم الفاء و سکون اللام عزیزدور
 قور و ظفر و شکاف معنا سنه چی فلوج کلور (فصح) بکسر الفاء و سکون
 اللام عزیزدور بین العرب معروف برکنک ایتدی (فصح) بیختین عزیزدور
 نه بر سنه و سیرک دیش معنا سنه (فروج) صورت و زنده عزیزدور طاروق
 بلیج معنا سنه چی فراویج کولور و سول باید دیور که ایکی گوشه سنه
 اولان بری باه فصلی طاروق اولوب اراغی میدانلر اوله (فروج) قور
 و زنده فرجک جمعدر (فروج) بیخ الفاء و تشدید الراء عزیزدور اراغی
 یاروق قنقان معنا سنه و جوجق کولمکه دیور (فصح) بضم الفاء فارسیدر
 صارق دوداق لوی معنا سنه (فصح) بیخ الفاء فارسیده بوزک و ایشاک یول
 دیور که اولوبول تغییر اولور (فصح) بالکسر و الفاء یزک و ایشاک یول
 اراغند هر یوق واسع معنا سنه چی فجاج کلور (فصح) بالکسر عزیزدور
 خام میوه معنا سنه (فصح) بیختین عزیزدور باشی ارق اولق معنا سنه (فصح)
 بیختین عزیزدور کراخان و شیل کیمسه ره دیور (فصح) بکسر ایله
 بیخ و زنده عزیزدور کراخان معنا سنه (فصح) بیختین عزیزدور ایشاق اولق
 معنا سنه (فصح) بیخ الفاء و سکون الراء درج و زنده عزیزدور کراخان
 معنا سنه (فصح) بیخ الفاء و لاء عزیزدور ایشاق اولق معنا سنه (فصح)
 بیختین شیل و بز کسانه دیور (فصح) جل و زنده عزیزدور فارصق دینلان
 حیوانه دیور دینلیدن اصل کورک اولور (فصح) دنج و زنده فارسیده
 بریره طو بلوب صمق معنا سنه (فصح) بیخ الفاء عزیزدور ایشاق و شو معنا سنه
 (فصح) بضم الفاء فارسیدر هرزه و نامعقول و عجب و لایق معالی سنه کلور

فصل الفاء بالاء

البلد بکچون

هم پدید صریح طاعنانه او بر این طاعن کجاسته دینور (فرز) بضم الفاء عر پدید
 بر قوم و جهاتک در بد معنایمانده دینور و سر کرده سنه دینور اس الک سایه سنه
 ذوقا ب و حتم اولوز (فرز) بضم الفاء و تشدید ازاء عر پدید عر جچی
 معنا سنه و طوایر با نینی بان ایچون دینورینه باقی معنا سنه (فرز) بضم
 الفاء فارسیه و شان و شوکت و وفاد و فضل ایهت و نور و ضیا و نورانی
 سبب اولان آدمه فرود و فر هستند دینور و با شقی و بر اشقی و زیب و زیب و سبیل
 صوبینه دینور و قناد معنا سنه کلوز (فرز) بضم الفاء فارسیه و بهودی
 کلانجانه سنه دینور (فرز) کرورنده فارسیه اکثر اکثر جویلیت معنا سنه (فرز)
 بضم الفاء و تشدید ازاء ثلاثید بن بان نایک فصل ماضی معلولید فرار
 اید می معنایسنه (فرز) باب مذکور دن امر حاضر در سن فرار ایه معنا سنه
 (فرار) بضم الفاء و تشدید ازاء عر پدید فرار بضم الفاء (فرار) فرار
 و تشدید لسان اجنبیه عمالاج با اعلی کتک اسیدر (فرار) کاک و زنده
 عر پدید فایچق معنایسنه (فرز) بضم الفاء عر پدیدر یا فقی و ارفق معنایسنه
 و ارفق معنایسنه قسح کچی (فرز) بکسر زین عر پدیدر قیون سون سنی قطع
 قتم کچی و اوان قیونین فرق قیویه و ارجیه دیول و پز و سا لپورده معنایسنه کلوز
 (فرز) جورور زنده عر پدیدر فرات کچی علیان معنایسنه و خشم و خشمک و ساعث
 و شدت و حصوله معنایسنه مستعملر (فرز) خوروزنده عر پدیدر کیک معنایسنه
 طلی کچی جچی اطلب و طلب و طلبی کلوز دیشینه ظیبه دیزر جچی قسح یا ابله
 ظلیات کلوز (قطر) حرب و زنده عر پدیدر ارفق و ارفق معنایسنه و قیون اکتی
 پارمله صیغتی و ابومک و ابعلا ایلک معنایسنه (قطر) بکسر الفاء عر پدیدر کل
 ایلک و نور زواج کوسر زین اوزم معنایسنه (قطر) بضم الفاء عر پدیدر اولاد اقی منار
 معنا سنه (فهر) بضم الفاء کچی عر زینله با خود چار به سبب جهاج ایدور ازاناه
 قریب اوله فده مکرینه کیدوب جهاج ایدور ازان او اقی معنایسنه کچی علیه
 السلام و خصوصیه نینی ایشمدر (فهر) بضم الفاء عر پدیدر اولاد اها و رسته
 دینور علی قول یوم عمر و فارینه اولان عیش و خشم ت و اکل و شتر لرینه
 دینور (فهر) بکسر یون عر پدیدر سنه سنه کید کالی طاش و معلاقا عر و عد
 البعض ال قیاسیه که آنچه صیار اوله نصغیری قهر و کار و پوجمند اها دیزر
 (فهر) دهن و زنده عر پدیدر اوله و مقرون قرائق معنایسنه (فهر) بضم الفاء
 عر پدیدر ما تب معنایسنه (فهر) عیب و زنده عر پدیدر فخره کله سیک
 جهایی که از قه باغرتدن قورق صوقده و ارجیه او کور عه تپیر اولانسان

معنایسنه

لمنه معنایسنه در (فکر) بکسر الفاء عر پدیدر الدیده معنایسنه (فکر) بضم
 الفاء عر پدیدر حاجت معنایسنه (فکر) بکسر الفاء وضع الکاف الفارسی
 فارسیه غازه دیلان دوز و کون معنایسنه

فصل الفاء بالراء

(فرز) برش و زنده فارسیه بیوک و کبیر معنایسنه و عر پدیدر چمور بر و دوز
 محل و ابرق معنایسنه و شطرح ادواتندن برینک اسیدر (فرز) بضم الفاء
 فارسیه صول برده بن چایر و چون در که دائما ترو تاز اولوب اصلا صولان
 و بان و فضل و غلبه و زباده معنایسنه در کرا او و معز و به ده اولسون حسن
 و علم و شجاعت و شباه و شوکت کچی و کرا امور حسبه ده اولسون کزرت کچی
 (فرز) بضم الفاء و سکون الزاء الفارسی فارسیه کبر و وضع معنایسنه اولاده
 اولسون بدنده اولسون (فرز) بضم الفاء و سکون الزاء الفارسی فارسیه
 آت بلنسی معنایسنه بال اسیدر عر پدیدر بعظم العین عر ف دینور (فرز)
 کاب و زنده عر پدیدر متارقت معنایسنه مقاصله کچی بوکسک و بلند و یوقاری
 و فوق معنایسنه (فرز) شجایب و زنده فارسیه با صلیش و بصیغتی
 و جلیش و بملو و قبالو و بسته معنایسنه در واجق و کتیا ده و قیور اچق
 و قیور قیامق معنایسنه ایشمدر و یون و خشمور و عند معنایسنه و قطع
 و بعد ازین معنایسنه و عقب و پس معنایسنه بال معنایسنه و وقت و زمان
 معنایسنه شعله و خیا و ضرور و روش و انیش و یوقاری و اناغی معنایسنه
 و زبر و زبر و وقع و یوکسک معنایسنه و سرکش و معصوب معنایسنه و آلت
 رحلت معنایسنه و اکل و یشلمه معنایسنه و وصل و وصل معنایسنه و زائد
 و اقربون و افضل معنایسنه و اوقه بری کز مک معنایسنه

فصل الفاء بالسين

(فصاحس) بضم الفاء الاول و کسر الفاء عر پدیدر کله به بکر و راجه
 که به او بر یوکسک (فصاحس) بضم الفاء الاول عر پدیدر کسر قطع معنایسنه
 (قطر) بضم الفاء و سکون الطاء عر پدیدر کرمک یوزینه سوز سو بیک
 معنایسنه و بر معنایسنه و موت معنایسنه (قطر) بضم الفاء عر پدیدر یسی
 و چوک بوزلاک معنایسنه (فرز) بکسر الفاء عر پدیدر انواع اوت معنایسنه
 (فرز) بکسر زین عر پدیدر لک دیشی و ارکانه اطلاق اولوز جچی افراس

کاور (فرض) ترس وزنده عر بیدر بیتی و یا زلفی و نقل ایتمک و بویاتی
 معالی تبه چمی فرض کاور (فردوس) بالکسر عر بیدر شول بوسمان
 و بجمیه دیزو که هر بر اشجار و نباتات کند و بنده موجود اوله (فردوس)
 عصفور وزنده عر بیده کتبر و فراوان اولان طعانه دینور (فارس) فارس
 وزنده آساقطه سنده بکوردنک اسبدر (فارس) خاص وزنده عر بیدر
 راکب معنا سنه (فارس) شهادت وزنده عر بیدر ارسال نه دینور (فارس)
 سحاب وزنده عر بیده بزوع قرامتی خرمادر (فلس) ترس وزنده
 عر بیدر یله و منقره دینور که سلفه مسکوک و معامل ادبی چمی افلس
 و فلوس کاور (فلس) بختین عر بیدر مالی بزوب بپله محتاج اولوق معنا سنه

فصل الفاء بالضم

(فراش) کاب وزنده عر بیدر میدان واسع معنا سنه و زنده بی باقی و دوشه مال
 معنا سنه و شاع البت و دوشک و جامه خاب معنا سنه چمی فرض کاور بختین
 (فراش) فراق وزنده عر بیده فرایحه که بزوا له رنگ (فراش) حساب
 وزنده عر بیدر قوری ایلی معنا سنه (فراش) بختین فارسدر ضمیر ظار
 ابله اتم شوکی و قوری و ضیاسی و رنگ اولور و دها دهامانی بی ختمه لدر که
 بالاده بیان اولمخند ر (فراش) شهادت وزنده عر بیدر دوشه بیچی معنا سنه
 فارشیده خراذقی کت زنده در (فرض) بالفتح تفعلیل بیلندن فعل ماضی
 معاوله و تقریش ابتدایی معنا سنه (فرض) بضم الفاء باب مذ کوردن فعل
 خاص چی و اولور تقریش اولدی معنا سنه (فرض) بالفتح باب مذ کوردن
 امر در سن تقریش ابله دوشت ذک اولور (فرض) ضرب وزنده عر بیدر
 در شتمک معنا سنه و یا بی معنا سنه در مطا بق دوشمه به دینور خال و کلم
 و معنی کی (فرض) بضم الفاء فارسیدر عر و زنده و اوان سوده دینور (فرض)
 بالفتح والشدید عر بیدر طلوی صیغوب الخیدن یعنی چیتاریق و سرمنه
 سوده صایغی معنا سنه و اکریک و غزالی معالی تبه (فش) بکسر الفاء
 و سکون الشین زکیده صیبا تک فایق کیمه او بوند استعمال ابله کاری
 انظار که کورکاک حاصل بیلندن حاصل اولان اواز آمدن کابه اوله چی

فصل الفاء بالاصاد

(فخص) نقض وزنده عر بیدر بر نشه بی ککی کی اشله و ب ایچ بوزی
 نقضش

نقش ایتمک معنا سنه نقض و اختصاص کی و ایزمک و بحش ایتمک و سکر ایتمک
 و حرامتی معنا سنه یعنی خاص کاور (فخص) بالفتح تفعلیل بیلندن فعل
 ماضی معلوم ر نقض ابتدایی یعنی بر تدری و نقضش ابتدایی معنا سنه
 (فخص) بالفتح والشدید بیاب مذ کوردن فعل ماضی مجهول و ایزمک اولدی
 (فخص) بالفتح والشدید باب مذ کوردن امر در سن نقضش اوله معنا سنه

فصل الفاء بالاضاد

(فرض) فرض وزنده عر بیدر تقدیر ایتمک معنا سنه و بیان ایتمک و بر نشه بی
 ذک که ل ایتمک و قلغان معنا سنه ترس کی (فرض) عر بیدر جوشن من الغر
 و فرضت البقرة ای کبرن

فصل الفاء بالطاء

(فراط) ضرب وزنده عر بیده و ضایع ایتمک و تضییقات ایتمک و بجهه ایتمک
 و سفت ایتمک و اکسوزین تک و خبر و قراب معالی تبه (فراط) بختین
 عر بیدر و تقدم و سفت ایتمک مطابقی و متقدم معالی تبه (فراط) بختین
 عر بیدر حددن تجا و زایدن و اسراف و ضایع و موضع مرتفع معنا سنه چمی
 افراط کاور (فراط) بالفتح تفعلیل بیلندن فعل ماضی معلوم بر تقریط ابتدایی
 (فراط) بضم الفاء باب مذ کوردن فعل ماضی مجهول و تقریط اولدی
 (فراط) بالفتح باب مذ کوردن امر در سن تقریط اولدی یعنی کسک ایله و اوقت
 و ضایع ایله ذک اولور (فراط) فساق وزنده چم اسم فاعله ر کار باندن
 با حیوان صواب و زنده صوبه سبوق و تقیم ایتمک کیمسه ره دینور (فراط) جدال
 وزنده عر بیده معاعله بیلندن مصدر در در کیمسه سبق انسان ایتمکله افرندن
 ناکه هائی بر سوز چیمتی معنا سنه (فراط) خالط وزنده عر بیده بر کیمسه درن
 قورقمله مدهوش اولوق معنا سنه (فراط) بختین عر بیده ناکه هائی معنا سنه

فصل الفاء بالظاء

(فظ) حفظ وزنده عر بیده غلبه الجانب معنا سنه و بدخوی و نازش
 و نادان اولوب سریدو و بعون سوزلو آمدن دینور تک و خوریدر ادمیر اولور
 (فزع) جرح وزنده عر بیدر یوداق و اخراج باشی و هر نشه تک اعلاسی

ای باها الفاسق (فسق) صرد و زننده عریب در دانا فسق و ظهور اوله اولان آدنه دیخور (فقی) بفتح الفاء و تشدید الفاق عریب در اچق معناسنه (فقی) بفتح الفاء و سکون الفاق ترکیب در درواق معناسنه

فصل الفاء بالکاف

(فدک) عریب در دنگ معناسنه و آتقی تمش کی (فدک) بفتحین عریب در دایر اقدیه بر بله ملک اسمیدر (فدک) چرک و زننده عریب در بعض وعداوت ایچک معناسنه (فدک) بفتحین عریب در قولاق و ساروق و سلویوک و اوق معناسنه استرخا الاذن کی (فدک) بالفتح شریک و زننده فارسید و نصاریدن معروف طاقه در مشهوری کسیر ایله در (فدک) بالکسر خشتک و زننده فارسیدر چو چنارک قره نبر ایتدیگری و بنجاعد دیور (فدک) بفتح الفاء عریب در قریبده سی آخر شقاقی معناسنه (فدک) بضم الفاء عریب در معینه معناسنه مؤنث منکر اولور اسم جنس دیک (فدک) بفتحین فارسیده قلعه دیلان نسه در که مکتبه ده چو چنارک ایغنه طقار و عریبده مها و سبهر معناسنه کوککاک دوقسی معناسنه جعی افلاک کور (فدک) کشف و زننده عریب در کیکلری صافی و غاصباری ایزی کونده اولان تصلفی آدنه دیخور (فدک) بکسر الفاء فارسیده طارخ ترکیب معناسنه (فدک) بالفتح و التشدید مع کاف الخطا ب عریبده شک فک اورد (فدک) رتک و زننده عریب در عجب و عناد معناسنه (فک) بفتحین عریب در قرصق دیلان حیوانه در بنور (فدک) چرک و زننده عریب در قیویه دیخور ب معناسنه

فصل الفاء باللام

(فذل) نقل و زننده عریبده بوکک ح و یوز و دوردک معناسنه (فل) بفتحین عریبده تا بعد ذرائع العیر عن جیده معناسنه (فل) صبر و زننده عریب در جعی اخل کور و اقل قولری صدرین معا بعد اولان کجسه به دیر (فل) تصبیل باندن قیل ماضی معلوم در نقیل ایتدی یعنی بو کوردی معناسنه (فل) باب من کوردن قیل ماضی مجهول در نقیل اولندی معناسنه (فل) باب من کوردن امر در سن نقیل ایه یعنی بو کدر معناسنه (فرزل) بکسر الفاء و سکون الراء عریبده حداد ترک دیور کسیدر کی مقراض و قید معناسنه (فرزل) بضم الفاء و فتح الراء عریبده

عریب در اولان

سرلان ایتیکی معناسنه (فسل) عریب در ریجاندن مر و نسز دون و اتم برانز کیمسه معناسنه ردی کی و باغ چنارنی عریب در ایچک جعی افسال و فسال کور (فسل) بالکسر عریب در احق معناسنه (فصال) کاب و زننده سرد امن جو حوق اتاسندن آریاق معناسنه (فصال) شداد و زننده عریب در ماغه اله فصل و مذ متایدی و عطیه امید له خانی مدح ایدن کیمسه معناسنه (فصل) بالکسر عریب در کار و ایش معناسنه جعی افعال و ففعال کور (فصل) نعل و زننده عریب در بالطه صافی خشیه الفایس اولان کدک معناسنه جعی فلول کور و صقی معناسنه شکست کی (فل) بالکسر عریب در مطلقا اوتسز محل معناسنه (فل) بالضم فارسیدر بلورق چچیکی معناسنه (ففل) بیل و زننده عریب در حب معروف و بزوع آخر یسار اچی شراید که اکا شراب فلفل دیور (فافل) بفتح الفایس عریبده بقون کورده سبزه کیمسه معناسنه (فیل) سبل و زننده عریب در ضعیف کیمسه معناسنه جعی افعال و فقول کور و بزوع معروف حیواندر که صاحب ذال دیور و رأی ضعیف اولانه فیل الری دیور (فل) بالفتح عریب در حامله عورتک سودی که زیاده سر لروردن (فخال) سحاب و زننده فارسیده اسم مصدر در مصدری فخالیدن در تخنن معناسنه و برقی و یلمق و طغنی و بر کیمسه فی قویاروب براتی و اوزمک و کسک و اوزمک معزایته (فخال) شداد و زننده عریبده بوکچی معناسنه (فل) بفتحین عریب در طروب معناسنه (فل) تعب و نسب و زننده عریبده و غلوب سلویوک اولیق معناسنه (فخال) کاب و زننده عریبدر جهر معناسنه و معافله باغمن مصدر در فضل و وزنده ادعا ایدوب یارشمق معناسنه (فخال) شداد و زننده عریبدر کثیر القصل آدنه دیخور (فخال) سحاب و زننده عریبدر کوزل و سندیده ایش دیک (فخال) شاد و زننده عریبده مصدر در کیمسه ایه ایش ایشک معناسنه (فخال) قطام و زننده عریبده امر در اقل معناسنه سن ایشاه دیک اولور (فخال) غفار و زننده عریبده اسماء الحسنه ندر (ففل) نقل و زننده عریبده یا اله خرمین صاومق معناسنه (ففل) عریبده بر محصولانه دیخور (ففل) بالضم عریبدر بزوع زهر ناک بالاق اسمیدر (فال) حال و زننده عریبدر رأی ضعیف و تدبیری مخفی آدنه

وزنده عر بیدر باره باره اولق و آریق و بلوک معناسنه جچی افراق کلور
 (فرقه) باب مذ کوردن فعل ماضی معلوم در او تفریق ابتدی (فرقه) باب مذ کوردن فعل ماضی مجهول در او تفریق اولدی معناسنه (فرقه) باب مذ کوردن امر در سنن تفریق ایله معناسنه (فکه) بالمشهد ذ که وزنده عر بیدر سماح راج معناسنه که اردنده بزیمه کک واکب دائرة مستدبره مثالده جمع اولش در در و جاقت و فطور معناسنه (فکه) بکسر الفاء وقع الکاف عر بند رکنک شمر بکسه اشری مفا کهه نماز حه تککه تعبیر و قبل تنبیم (فکاهه) لطاقه و وزنده عر بیدر لطیف ایتک و تکر لیک معناسنه (فکاهه) عر بیدر امو و لطیفه و مزاج معناسنه (فوه) عر بیدر راجعه طیه معناسنه جچی افواه کلور (فوه) بفتح الفاء فارسیدر قریل بویا معناسنه و عر بیدر سعه الفم معناسنه (فلکه) عنبه و زنده عر بیدر اغراض معناسنه استاذتی اولد بچیون جچی فالک کلور (فکاه) عنبه و زنده عر بیدر و یوب تخریف ایدوب قولنه دیر زکیده و حه نسیمه سی باشی قبجی طویل و لیب شکل بستیره ده اولدیغی اجلدن (فلکه) بضم الفاء مع اضافه الهاء عر بیده الیک سفینه سی دیک (فرصد) عرفه و زنده عر بیدر ایچک فزوت معناسنه جچی فرص کلور نصر و زنده (فرصد) بالکسر عر بیده یوک و یوق و یاز باره سی که عوردر جچی فاتی سیرلر جچی فراض کلور (فده) به وزنده فارسیدر کوردن دینلان اناج که کی وسفینه بریده او تفریقی وقت دورتر و عر بیده تکنده عاجز اولان کیمسه دیرل (فده) بالکسر فارسیدر کی و فایق کورکنه دینور اکچیلرک چا تمبر ایندکری آتد دینور و زنی دوزنده جک سورگی به دینور (فناحه) سحابه و زنده عر بیدر نصر و اعدا معناسنه (فناحه) عصانه و کلبه و زنده عر بیدر حکومت قضایا معناسنه قاضی به فناح دینور (فقره) عر فو و زنده عر بیده یقینلی معناسنه (فقره) بکسر الفاء عر بیدر او کوزعه کورکنه دینور (فقره) عنبه و زنده عر بیدر صر صر استغفا و انش او کوزعه کورکنه دینور جچی عنب و زنده فقر کلور (فنه) بالفتح عر بیدر صامت زمانی به دینور (فنه) بالشم عر بیدر قران چاره دینور (فاره) صاحب وزنده عر بیدر و زو و منافق معناسنه (فاره) ساره و زنده عر بیده صحان معناسنه (فنه) بکسر الفاء عر بیدر برانسنه فی ذهن و فطانتله

کری کی اکلابوب بک معناسنه (فقه) بهختین عر بیدر فقیه اولق یعنی علم شریعت واقف اولق فقاها کی جچی فقهه کلور موتی فقیهه و فقهه در (فاه) صاحب وزنده عر بیده فاکه صاحب دینور (فاه) صاحب وزنده عر بیدر خوش منش و کشاده طبع و خندان و بشوش آدمه دینور (فکه) جمل و زنده عر بیدر دایما فاکه همه اکل اید آدمه دینور (فکه) بهختین عر بیدر بر آدم خوش طبع و بشوش و لطیفه کوی اولق فکاهه کی (فکه) کشف و زنده عر بیدر مذکور فاکه کی خوشبختی و خندان معناسنه در (فوه) بهختین عر بیدر بر آدمک اغزی کی خوشبختی علی قول دیشلری اوزون دو اقدن طشره جچی معناسنه (فوه) فوز و زنده عر بیدر سوز سوز بک معناسنه تقوه کی (فوه) سکر و زنده عر بیدر قریل بویا معناسنه (فهمه) بهختین عر بیدر عاجز و در مانده اولق معناسنه و اذقی معناسنه (فهمه) بفتح الفاء و تشدید الهاء المقنونه عر بیدر عجز لکه و فرو مانده لکه دینور (فیه) بکسر الفاء اغز و دهان معناسنه فم کی جچی افواه و اقوام کلور (فده) کس و وزنده عر بیدر ناطقه بر وار فصیح و تنکلم آدمه دینور علی قول اصلاطو: بز اول شخصه دینور (فریه) مریه و زنده عر بیدر افتر و اسناد مالم بکن معناسنه (فریه) عمره و زنده عر بیدر عروفا و شماته و حلقی معناسنه

۵۳۰ فصل الفاء بایا ۵۳۰

(فتی) بشدید البای عر وزنده عر بیدر هر حیوانک کیمنه دینور موتی فقیه در جچی فکاه کلور کس و وزنده (فتی) بشدید البای سمی و زنده عر بیدر اهل عشرتک بیا له سنه دینور (فندی) بکسر الفاء و فحها و قضا لائف عر بیدر بیل و ریب اسبر و کرفار مقوله سنی قورناراق معناسنه (فندی) الی و زنده عر بیده شول بلدر که انکله استبراه و خور آدمک براده دن کدی نفسی تجلیص اولتی ایچون اعطا اولنه (فری) جری و زنده عر بیدر برانسنه فی اذقی معناسنه و بلان سوز بیدر ایلیک و قطع مسا فده ایلیک معناسنه (فری) خنی و زنده عر بیدر بکیدن دوز بیلوب اختراع و انش نسنه به دینور

۵۳۰ باب الحادی والعشرین فی بیان الفاق مع الالف ۵۳۰

(قراه) رمان و زنده عر بیدر رنلاونی کورل کیمسه به دینور و بارسا آدمه

دینور چنی قراری کاور (قراء) بالهمزة سحاب وکتاب وژانده عن بدر
 برادی مهمان اید و مضایف ایلک معناه سنه (قرا) بلاهمزة. بفتح والقصر
 عن بیده ارفد معنایه درجه ای افرا کاور (قراء) بالهمزة نسا وژانده عن بدر
 قوتلق ایلک واحسان ایلک و ترکیه ایلک درس ایلک معناه سنه (قراء)
 بالهمزة علا وژانده عن بیده قریب جید و آرسلان آرقه سی معنایه و شید
 و متشک معنایه (قبا) بفتح القاف و سکون الیامع الهمزة عن بدر کل ایلک
 و جوق صویج کدن طلوم بی شوشب طواق معنایه (قبا) بفتح القاف
 و تشدید الیاء و سکون الهمزة عن بدر صویان و صیفه عورت معنایه (قبا)
 بالهمزة کما وژانده عن بدر قشاد معنایه چنی اقبیه کاور (قبا) بلاهمزة
 عضا وژانده فارسده برقی و ترکیه ه قنایه معنایه و بومری و کسک معناه
 دخی مستعملدر (قبا) سر او ژانده فارسده صیان و فلاخن معنایه (قبا)
 یخچین و التورین عن بیده فالاقظنک آرقدا شیر (قولا) بفتح القاف قول
 قول در مصدر دیردک و سکون ایلک معنایه فارسده کی کفتن کی (قولا) بضم
 القاف امر حاضر ک تنیه مذکر مخاطبیدر سو بیکر معنایه فارسده مرادقی
 کویهدر (قنا) بفتح القاف و سکون النون عن بیده برنسته بی شی آخر فاتی
 معنایه (قنا) با الهمزة شداد وژانده عن بدر فارغی صا حینه دینور
 و صو بوجی معنایه (قنا) بالهمزة رضاه وژانده و مراد قیدر (قنا) بالهمزة
 نداء وژانده عن بدر بورتک اوره سی بومری اولوق احدی باب الاقف معناه
 (قنا) بالهمزة جراه وژانده عن بدر جمع قناده و سکون ایلک مرادقی و حین
 الارض عجمی ایلک اولان اقم معنایه (قنا) بالهمزة عصاه وژانده عن بدر
 جوق اشغراغ ایلک معنایه (قنا) فلا وژانده ترکیه طاش اقلقی کی فارسده
 مرادقی سنک عن بیده جیدر (قنا) بنا وژانده عن بیده امر حاضر تنیه مذکر
 سر و قنایه اید بکر دیک ایاور و فی بیدن تنیه مؤنثی دخی بوبله در (قضا)
 بفتح القاف و سکون الضاد و الهمزة عن بدر پرچلتش زده معنایه و کل
 ایلک معنایه (قضا) بالهمزة کذاب وژانده عن بیده برنسته به مؤول اوره
 نازل او ایستقام واکلا ایلک معنایه و حکم درهه دینور (قضا) بالهمزة
 عن بدر حکم ایلک و ادا ایلک و فارغ اولوق ایلک معنایه چنی اقبیه
 کاور و ایلک و اضر و قناده معنایه سنه کاور (قلا) بالهمزة علا وژانده عن بدر

شاهق

شاهق جبال معنایه (قلا) بالهمزة عطاء وژانده عن بدر برنسته دن شفر
 ایدوب کربک ایلک معناه سنه (قلا) بالهمزة شده وژانده عن بدر کاور چنی به
 دینور (قرا) بالهمزة جراه وژانده عن بیدو بو بنزلو بیلان معنایه
 لکن بو بنزلو کی کور بیان ات پارچه لرید (قراء) بالهمزة کوما وژانده
 عن بدر نمازک هر کعته ه فاحه به ضم اولان سوره دینور و قریب
 جمعیدر کربک چنی کوما او ادبخی کی

*** فصل القاف بالیاء ***

(قب) بفتح القاف و تشدید الیاء عن بدر آری دیشلری بی بریند سوروی
 عجمی اقمی و عجمی اقمی معناه سنه (قب) هب وژانده عن بدر قلمضریبک
 آوازه سندن حکایه در جات کی (قب) بکسر القاف و تشدید الیاء عن بدر
 فوروق صوقی اولان کیکه دینور (قبا) غراب وژانده عن بیدر قله معنایه
 و غایت کیکین آلات جارحه معناه سنه در و اقف عظیم معناه سنه کاور
 (قبا) کلب وژانده عن بدر آرسلا به دینور و قیدرک جمعیدر (قرب) ضریب
 وژانده عن بدر جوق جاع ایلک معنایه (قرب) یخچین عن بدر شدت
 شیده دینور قلم بخل کی (قرب) کسب وژانده عن بیده صواحقی معنایه
 (قشب) بکسر القاف عن بدر نفس و ذات معناه سنه و پیورده و آیتعد
 اولان با صهر دینور (قشب) بکسر القاف فارسده هی هنر معنایه (قصاب)
 شداد وژانده عن بدر دوزک و قول وای چلان کیسه و حیوان بوغالیچی
 جزایر معنایه (قصاب) کلب وژانده عن بدر اقمی دیوار نیک یا خود باقمه به
 شرف اولان بارک و تینک دینور بیلان صوتند یه دینور و دیار معنایه
 کربلا دینور قریب قصبه در (قرب) بضم القاف و سکون الراء عن بدر
 بوش بو کور معنایه کاور وژانده و یقین معنایه (قرب) بالضم و الفتح
 و سکون عن بیده قریب لفظنک جمعیدر و متاری قریب و قریب کاور (قرب)
 یخچین عن بیده ترکیسه نیک بو کوری آخر بوق معناه سنه (قرب) تفعل باندن
 فعل ماضی معلومدر قریب ایدلی یعنی باقلا شدردی معنایه (قرب) باب
 مذکور دن فعل ماضی مجهولدر قریب اولدی یعنی باقلا شدردی (قرب)
 باب مذکور دن امر در سن قریب ایله یعنی باقلا شدردی (قرب)
 شداد وژانده عن بیده قریب صابچی کجه معنایه (قرب) سحاب وژانده

عربیدر یعنی معنای معنای (قراب) کباب وزنده عربیده خلاف سیف و سیکندر
 جچی قریب کاور (قصب) بتختین عربیده قاش و ابجه کان بری معنای
 و یوجیه تک قیدیدند و نور و شهر را و اوره حالوسنه دیرل واحد شده قصبه
 کلور و خامه و نای شکر معالینه و یون کیکنه دینور و عروق الیه و خام مار
 المون و خامه النفس معالینه کلور و فارسیه قبا ری کسین دینلان بزوع
 البسه تک قوشاغیدر (قصب) خصب وزنده عربیدر قطع تاک معنای
 قصاب بوئندر (قصب) بالغم عربیدر کوردن عرسق دینلان ببولک عرسق
 معنای (قطب) نصب وزنده عربیدر فارشدوق و یوز یوزومک و جم
 المک و کسک و جوال قولینی بری بری ایچنه قویق معنای (قطب) بالغم
 عربیده برکو کیدر که جنسی ایله فرقدین بینده اولور فلک اوزرینه دوراید
 و یزوق ملک سیدینه دینور و صا حب جنش معنای کلور جچی اقطا بدر
 (قلب) ضرب وزنده عربیدر فلان معنای و عقل چورمک و دینورمک
 معالینه و مثال کردن بر بلندزا اسمیدر (قلب) بالغم و الکوکن عربیدر
 بلازک معنای و اکا مشابه بریلان اسمیدر و زکیده کچر نسنه معنای
 و دیار بگرده بر فضائل اسمیدر (قلب) بتختین عربیدر دوداق طنر
 دوریک اولوق معنای (قلب) بالغم و انشدید و تقیل بانیدن امر در سن
 تقیل ایله و تخمین ایله مقاننده مستعملدر (قلب) تقیل بانیدن فعل ماضی
 معلوم در تقیل ایندی و دینوردی معنای (قلب) بالغم باب مذکوردن
 فعل ماضی مجهولدر تقیل اولندی (قلب) عهد و وزنده عربیده قلب
 جمیدر (قلب) بکسر القاف عربیده ذنب و قورد معنای در (قلب)
 نضم القاف و سکون النون و الباء عربیده اسب و ضری ذات حاضر کزینک
 علاق معنای (قلب) بالکسر و تشدید النون المفتوحه عربیدر کیدر
 اؤنیکه قسردن اوزغان یارلور یعنی قورد و بیدر ز باده سکورد (قوب)
 عربیدر کسک و چوقور قازقی معنای (قوب) خوب وزنده عربیدر باربری
 معنای فرخ کبی (قوب) بتختین عربیده دوو بلانی و عند البعض دوو
 سمری معنای (قوب) بکسرین عربیده مریغ القصب آد مه دینور
 و عرسق معنای جچی اکتاب کلور (قوب) بفتح القاف و سکون الاء
 عربیدر قاراش و قزاش مویا و عروق بدمک معنای (قوب) ناب
 و وزنده عربیدر بیک قبضه سه باقی ارانسه دیرل (قوب) صاب وزنده

عربیده

زکیده ایچنه یعنی قوتیلان نسنه معنای و امر در رفتنه بی سرعته ال دیک
 و فارسیه ایبق معنای (قاب) بفتح القاف و سکون الهمزة عربیدر
 طام ایتمک و صو ایچمک معنای و جوق ایچمک قریب ششوب طولوم
 و معنای قبا رمق معنای (قاب) بتختین عربیدر ایچمک معنای
 عهد و وزنده عربیدر نفس ایتمک و چین جین کوشترمک معنای
 (قطوب) صبور و وزنده عربیدر دایما متعین و زش روی کیمسه دینور
 (قهب) ضرب وزنده عربیده قاپ یوز و کول رنگی و شکر رنگی اوله جقدر
 (قهب) بتختین عربیدر یوز رنگی و شکر رنگی اولوق معنای

فصل القاف ابناء

(قوت) بضم القاف و تشدید الواو المفتوحه عربیدر ضدی ضعفدر جچی
 قوی کلور (قوت) جود و وزنده عربیده بیک نسنه مایقوم به بدن الانسان
 معنای جچی اقوات کلور (قوت) بفتح القاف عربیدر رادی قوتلدرمک
 معنای (صمت) خد مت و وزنده عربیدر ببولک و آرتوق و بخش ایتمک
 و نصب معنای (صمت) قوت و وزنده عربیده جهره و یوز و جود معنای
 (صمت) تقیل بانیدن فعل ماضی مفرد مؤنث فاعله و تقسیم ایندی معنای
 (صمت) تقیل بانیدن نفس متکلم و حده درین تقسیم ایندی معنای
 (قوت) جودت و وزنده عربیده حاج قدح و کلب بلاغی معنای (قوت)
 نصرت و وزنده زکیده بریوع سفینتک اسمیدر و عربیده قوزلیق معنای
 بپس کبی (قوت) صمود و وزنده عربیده سیلان ایدن قان بری اوزرینه
 بغلوب قوزلیق (قوت) ضرب و وزنده عربیده طاغاره و خلی اوغمه
 جهوره دینور که آنکه صوایر کلور و قلیل الملم آد مه دینور (قوت) بتختین
 عربیدر هلاک اولوق معنای (قوت) بضم القاف و الاء عربیده نفس
 متکلم و حده درین سو بدم معنای (قوت) بضم القاف و فتح الاء
 عربیده مفرد مذکر مخاطبدر سن سو بدمک معنای (قوت) بضم القاف
 و کسر الاء مفرد مؤنث مخاطب در سن سو بدمک معنای

فصل القاف ابناء

(قارث) قراب و وزنده عربیدر متاع معنای (قصاب) صکتان
 و وزنده عربیده قوعی و غمام معنای (قرث) حرث و وزنده

ظرف پیدار حیدر زیننه دینور (قزاج) غراب وزنده عمر پیدار قیون و گنجی
 فحنه مخصوص بر مرصنک اسمیدر (قدح) بالکسر عمر پیدار پلکس
 دوسر نسزاق معنانه جعی قزاج واقداخ کاور (قدح) بالفتح والسکون
 عمر پیدار منع ایکن و جاقفی طاشنی چاقفی و برینک اینشه خلل و پروک
 و طمن ایکن معنانه (قدح) بفتحین عمر پیدار کوجورک فسنه در جعی
 اقداح کاور (قزاج) بفتحین عمر پیدار آتقی و صاچق معنانه (قزاج) بالکسر
 عمر پیدار ارغ معنانه که صمدی ارش در (قزاج) بالضم و الفتح عمر پیدار اسمی
 شطافاندر اول جلدن علام السباه بونک اطلاق مکره هدر (قزاج) بفتح
 القاف و سکون الزاء فارسیدر بول کلب معنانه

فصل القاف بالفاء

غراب وزنده عمر پیدار بجی پوش نسته به اوردی معنانه (قزاج)
 غراب وزنده عمر پیدار تله طلو قوروی کوزل خوش اندام خا توبه دینور

فصل القاف بالذال

(قد) بالفتح والشدید عمر پیده بیوه بامی معنانه و اورزلفنه بجامه کسک
 معنانه و فاجی معنانه و صور پلش قوروی و اوغلاق در یسنه دینور (قد)
 بفتح القاف و سکون الذال فارسیده بوی معنانه (قد) بضم القاف و شدید
 الذال عمر پیده بر نوع بالذال اسمیدر (قد) بکسر القاف و شدید الذال
 عمر پیده دریدن بایلان فاهه دینور (قد) بکسر القاف و سکون الذال عمر پیدار
 کوسا له دن اولور اب کبی بر فایندر که اتکه بچوسلری بغلزل کافیلور
 (قد) بالفتح و الشدید باب مذکورند فعل ماضی مجهول تقریب اولندی
 (قد) بالضم و الشدید باب مذکورند فعل ماضی مجهول تقریب اولندی
 بند ایله و دفتره باز دینک اولور (قد) بیت وزنده عمر پیدار صاحبه رام اولان
 حوان معنانه (قد) صیدوزننده عمر پیدار بوقاغور و بنمو باغ معنانه
 جعی اقامه قورود کاور و یازدی معنانه ده کاور (قد) جدید وزنده عمر پیدار
 قدر و مقنار معنانه (قهور) سچوروزنده عمر پیدار و قوروق معنانه (قهور)
 سسور وزنده عمر پیدار رکوبه شانان دوه و اینس دوه سته دینور (قد) جدید
 وزنده عمر پیدار ابه و قمع ایکن معنانه (قد) بضم القاف و شدید الم

عمر پیدار بر کجسه بیکن غمایل ایکن معنانه و کوزند و سختیاندن بایلان کوزکن
 معنانه به دینور (قزاج) بفتحین عمر پیدار ال امکله کسب و کار ایکن معنانه

فصل القاف بالمیم

قطاج) سحاب وزنده عمر پیدار کی هلاطنه و پلامار یته دینور (قطاج)
 کلاب وزنده عمر پیده بودی مذکور معنانه در

فصل القاف بالماء

(قشاح) قشام وزنده عمر پیده دینی صریانه دینور (قشاح) غراب
 وزنده عمر پیده قوری نسنه دینور (قش) بفتحین عمر پیده دیشله عارض
 اولان صار یلفه دینور (قش) بکسر القاف عمر پیده کیرولباسه دینور بوب
 و سح معنانه (قش) بفتح القاف عمر پیده برونک حجاره معنانه (قش) بضم
 القاف عمر پیده کیرکیرک معنانه (قش) مدح وزنده عمر پیدار خیردن و حسن
 حال دن بید و محروم ایکن معنانه (قش) بالفتح و شدید الذال المعنانه
 تقبل یا بندن فعل ماضی معلولید و بفتح ابتدی معنانه (قش) بالضم
 و شدید الذال الکسوریه باب مذکورند فعل ماضی مجهولیدر بفتح اولندی
 معنانه (قش) بالفتح و کسر الباء المشدده باب مذکورند امر در سن
 تفیح ایله معنانه (قشاح) غراب وزنده عمر پیده چرکین اولوق معنانه
 (قشاح) زمان وزنده عمر پیدار درب و ایوم معنانه (قشاح) شمداد وزنده
 عمر پیدار قدح دوزن کجسه به دینور و چیماق قوروی دینور (قشاح) کلاب
 و زیننده عمر پیدار تروفازه نیسایک اوچلرینه دینور و یوچمه نک فلزی
 دینور (قش) بفتح القاف و ضمها عمر پیدار سلاح مظلوم نسته به
 طوقوب عارضی اولان یاره به دینور عمر دی قرحه در بفتح القاف
 و علی قول یاره به دینور اینجه اندن حاصل اولان درد و الهه دینور
 و بندینه جقان یاره له دینور و فتح القاف مصدر اولور یاره معنانه
 و بندیمار له جطاقی و شدید و اولور بوزار بیش قیارجق و سوبله معنانه بند
 (قش) قش وزنده عمر پیدار بونک طرافلی دابه آریسی باروب قانج اولوق
 معنانه (قش) بضم القاف عمر پیده یاره له دینور که ذکرا اولندی و قرحی
 کجی ابتدا قیون اسنیا ط اولان صور به دینور و هر شبنک اوله
 و تازه سته و اینک اولنده اولان اوج کونه دینور (قشاح) بالشدید عطار
 و زنده عمر پیدار حوان ایکن صاحبه دینور (قشاح) کلاب وزنده

المعصومه متین و شدید نسنه و صلب و طویل معنایسته (قداد) غراب و زنده
 عر یله و جمع بطن که بریز و کشتی معنایسته (قداد) سخاب و زنده عر یله
 کر بی دنیلان چایزه دیور (خرد) فرد و زنده عر یله کسب ابه مال بر کردک
 و عشق معنایسته و طایفه سو و باغ جمع ابلیک معنایسته (قرد) بجم القاف
 عر یله ر کشته دنیلان بوچکه دیور (قرد) کشف و زنده عر یله بری
 بری اوزن یله طویلاشم و دیور طویلاشم بلاده دیور (قرد) کسب القاف
 عر یله بری یون معنایسته یون یله کی (قرد) شاداد و زنده عر یله بری
 دیور (قرد) غراب و زنده عر یله انسان معنایسته و کجکته دیور (قصد)
 غصب و زنده عر یله استقامت معنایسته و اعتقاد ابلیک و برنسنه به توجه
 و عزم و آهنک ایتمک معنایسته (قصد) کشف و زنده عر یله قرق شنبه دیور
 (قصد) بفتح القاف و سکون الفاء عر یله بر کجکته نک اکسسه سله اوزون
 معنایسته و برایش ایتمک معنایسته (قصد) بفتحین عر یله انسان و حیوان
 آفتقاد و یق یعنی بری کوشک و سلوک یا خود غلیظ اولده دیور (قهد) جهن
 و زنده عر یله فروریاه اولدیغی حالده رشت رو و بد چهره اولان کجکته به
 دیور (قهد) قهد و زنده عر یله برین بره اصل اولان ایمان کجکته به دیور
 * * * * * فصل القاف بالذال * * * * *

(قند) بفتح القاف و تشدید الذال عر یله اوق لکنی کجکته و یا لکر
 معنایسته (قذ) بضم القاف و تشدید الذال عر یله ر بلکسز سهم
 معنایسته لافظ جمدر واحد و اقدیر و قذک جعی قذاد کلور
 * * * * * فصل القاف بالراء * * * * *

(قبار) شداد و زنده عر یله زغنی معنایسته (قبار) سخاب و زنده کجکته
 دایتمک انغسده اولان نعلارک جویبری تجدید اولغسده دیور و سوزو چر
 معنایسته ده کلور (قبار) کتب و زنده کجکته تپیل و اولور و اولور و اولور
 اولور (قذر) بفتح تفعیل باشد ن فعل ماضی معلوم ر تقدیر ایندی
 یعنی اورانلدی معنایسته (قذر) بالضم باب مذکورون فعل ماضی مجهول
 تقدیر اولدی معنایسته (قذر) بفتح و کسر الدال المشدده باب مذکورون
 امر در سن تقدیر ابه معنایسته (قذر) بفتح القاف والدال عر یله بری
 و حکم معنایسته در که حق تعالی نک حصر ابلیکی ظهور رنده حکم
 و قضایسیدر

وقضایسیدر که تعریف اصطلاحی از این آیه جاری اولان احوال
 و شوقانک صورت و قوی اوزره اعیان موجود اتده عا بالله اوزره وقوعه
 کلان حکم کلی الهیبر شارح در که بعضی قدر ابه قضا بینگرنی فرق
 ابلیله یعنی قدر باری نمائی اموری قبل ایقاع تقدیر و قضا اول تقدیری
 انقاد ابه عدل عدل فعل حدینه اخراج ابلیکدن حبس اتمر و بوچکچدی
 و هر نسنه تک متداریه و بلیغی و اندازه سنه دیور و قطع و تعظیم معنایسته
 و تقدیر معنایسته کلور و برنسنه به کجکته بک معنایسته (قذر)
 بکسری عر یله بر جولک و بخره معنایسته جعی قدر کلور (قذر) بر
 و زنده عر یله قدر مقدار و مبلغ و تاب و طاقت معنایسته جعی اقدار کلور (قر)
 بفتح القاف و تشدید الراء عر یله صور دوک و قولاغنه سونیک صب الماء
 و صب الکلام فی الاذن (قر) بضم القاف و تشدید الراء عر یله فرار
 و صونوق معنایسته (فار) خار و تشدده عر یله زلف و قره یا یویش
 یویش یوریک معنایسته در که ابلیکسون دیو و طاغاردن ایری کوچک
 تیه معنایسته و قره طاغایر و قره بیوک طاش معنایسته جعی قور و قبران
 کلور (فار) بمد القاف و تشدید الراء اسم فاعلدر قرار ایچی معنایسته (فار)
 سار و زنده تر کجکته بر ادنی فارسیده بخ دور برنسنه به برنسنه بی قات
 دیک چر یعنی صوابله فارد قاری کبی (قشر) نشر و زنده عر یله دری
 بوزک و هر نسنه تک قیوخی صوتی معنایسته جعی قشور کلور (قشر)
 بکسر القاف و سکون الشین عر یله دردی و هر نسنه تک قیوخی معنایسته
 جعی قشور کلور (قشر) بفتحین عر یله زنده قر نالاق معنایسته یعنی
 اقشر کلور بقال رجل اقشر ای شدید الجزه (قشر) تفعیل باندن فعل
 ماضی معلوم تقدیر ایچی یعنی برنسنه تک قیوخی صوتی معنایسته
 (قشر) باب مذکورون فعل ماضی مجهول تقدیر اولدی (قشر) باب
 مذکورون امر در سن تشدید ابه یعنی قیوخی صوتی در تک (قشر)
 تفعیل باندن فعل ماضی معلوم تقدیر ایندی یعنی فصلانندی (قشر)
 باب مذکورون فعل ماضی مجهول تقدیر اولدی معنایسته (قشر) باب
 مذکورون امر در سن تشدید ابه معنایسته تقدیر برفاق معنایسته و ادر
 اولان اکسک و قصه ایتمک سستاک ابلیک نالاکه کبر و قاتق رابعا قطع
 معنایسته کلور بقال قشر شمره ای قطعه بالفراض قضیه سنه اولدیغی کبی
 (قشر) حشر و زنده عر یله درق ایتمک و حبس ابلیک و ارجاء ایتمک

ديك معناسنه ورنسند بي برخلندن برخله چك كتور ديك اولور (قور)
 ياتخ والشديد تفعل بايدن فعل ماضي معلوم تفرير اوندی (قور) ياتخ
 والشديد باب مذ كوردن فعل ماضي مجهول تفرير اوندی (قور) ياتخ
 والشديد باب مذ كوردن امر درسن تفرير ايله معناسنه يعني مدور قطع ايله
 ديك اولور (قور) ياتخ والشديد تفعل بايدن فعل ماضي معلوم تفرير
 اوندی (قور) ياتخ والشديد باب مذ كوردن امر درسن تفرير ايله يعني زفته
 بولاند رديك اولور (قور) سيل ورتنده عر بيده زفت معناسنه (قور)
 بكسر القاف امر در فارسده مرادني بشكند ره صدری شكستن دوقيرق
 معناسنه وكيد صحرا معناسنه (قذر) بختين عر بيد رنسنه مر دار
 اواق معناسنه كه ضد النظاره ومر دار شيه ديور و رنسنه في مر دار قيق
 معناسنه (قذر) بكسر تين عر بيد ر نايك ومر دار شيه معناسنه (قتر)
 بختين عر بيد ر جانب واحد معناسنه (قتر) بختين عر بيد رنسنه
 اوزر نه چوكش فوزه ديور و رنسنه تك راجه سي ياتخ معناسنه (قتر)
 كنف ورتنده عر بيده نشان اواق معناسنه واسم ابليس اولور (قتر) نصر
 ورتنده عر بيده سدوق ايله چك قد رعش ورتندگي معناسنه (قتر)
 ياتخ والشديد تفعل بايدن فعل ماضي معلوم تفرير اوندی (قتر) ياتخ
 والشديد باب مذ كوردن فعل ماضي مجهول تفرير اوندی (قتر) ياتخ
 والشديد باب مذ كوردن امر در سن تفرير ايله يعني نقصان واكسك ايله
 معناسنه (قتر) ياتخ القاف وضع الطاء فارسده مر كز اوغر يان خطدن
 عيارتد وكره ياخورد دائر تك بر طرفدن بر طرفه منه ي اوله (قتر)
 سطر ورتنده عر بيد ر طله مق معناسنه (قتر) بكسر القاف عر بيده
 نحاس ذائب معناسنه (قتر) بضم القاف عر بيده جانب واحد معناسنه
 وكاز معناسنه چي اقطار در (قتر) ياتخ والشديد تفعل بايدن فعل
 ماضي معلوم تفرير اوندی (قتر) ياتخ والشديد باب مذ كوردن فعل
 ماضي مجهول تفرير اوندی (قتر) ياتخ والشديد باب مذ كوردن
 امر در سن تفرير ايله يعني طيندر معناسنه (قطار) دلدار ورتنده
 عر بيده برصغر درسي التوبه ديور (قطار) ياتخ القاف تكيد متعارف
 اولان تيزورن نسنه در (قير) صبر ورتنده عر بيد ره مزار معناسنه چي

وتفض ابلك وعشا ويون افاح وكوشك معنار بيدر (قصر) بكسر تين
 تركيد طفورماز معناسنه عقم كي (قصر) بختين عر بيد بوغازي طور
 برزجتدر كه نفس آدرمن (قصور) قهود ورتنده ياتخ القاف كوشك معناسنه
 اولان قصر كله سنك چميدر (قصور) امور ورتنده عر بيد ر عاجز ناك
 معناسنه يقال قصر عنه بجز بقصر قصورا وابه دخل فهو قاصراي حاجر
 وما قاصراي باره (قصر) حشر ورتنده عر بيد ر باران معناسنه چي
 اقطار وقطار كلور (قصر) نصر ورتنده عر بيده جمع قطره در وقطر
 الماء وعبره من باب نصر وقطر غيره تبعدي ويلزم وقطر في الارض قطرا
 انا وصب (قصر) بختين عر بيد ر ناحيه وجانب معناسنه چي اقطار
 كلور (قصر) بكسر القاف وسكون الطاء عر بيد ر ارمش باقره معناسنه
 ومطلقا نحاسه ديور وقطر به دنلان بزوغ الاجه بكسر القاف (قصر)
 بختين عر بيدر قطرات لفظي كي چي قطار در بكسر القاف دور لك
 قطارزي ديك (قار) خزار ورتنده عر بيد ر جوانك ياشي بلك ايجون
 ديشه بايق ورتنده شكست ايدر حمله مستعملدر (قصر) تفعل بايدن
 فعل ماضي معلوم تفرير اوندی يعني طالندى (قصر) باب مذ كوردن امر در سن
 فعل ماضي مجهول ادر تفرير اوندی (قصر) باب مذ كوردن امر در سن
 تفرير ايله معناسنه (قار) خزار ورتنده عر بيدر مستقر معناسنه ورتوغ
 قصر الساق وچركين يون معناسنه وديون معناسنه (قور) صبور ورتنده
 غسل ايله چك صنفق صومعناسنه (قور) عر ورتنده كوز ووش اولوق
 معناسنه (قتر) حشر ورتنده عر بيد ر صورتي واولوق صحرا ومغاز
 معناسنه (قتر) بختين عر بيد ر اريق وانسن اولوق معناسنه وطعام
 فاقنسن اولوق و بر آدمك مان توكل درجه سنه ازالوق معناسنه وصاح
 وقيل معناسنه كلور (قتر) كنف ورتنده عر بيده كوه سنه قتل آزا اولان
 آدمه ديور (قتر) بختين عر بيد ر ماه معناسنه چي اقطار كلور (قتر)
 ياتخ القاف وسكون الميم عر بيد ر قار او ياتمه وكوز قاشمه ديزل (قتر)
 كنف ورتنده عر بيده چوق نسنه ديور (قور) غور ورتنده عر بيده
 طوبى العشق معناسنه نقي اقور كلور وقورن سروي معناسنه در (قور)
 بختين عر بيدر بركول اولوق وائل مقول برينه قصاص ايك معناسنه
 (قور) بضم القاف تركيد اودون بايد نسنه حاصل اولان تشديد
 وفارسده نهه معناسنه كلور (قور) بور ورتنده تركيد امر در تفكر ايله

د ديك

معانسته و برون ایچمک معانسته (قاس) عتل و وزنده عر بیده تله و شد بد
 گیمسه به دینور و آلت کارایان سرد و صاری حواس باقی دینور (قوس) غمز
 و وزنده عر بیدر بر کدرمک معانسته و برنسندی پومقلان و وجهه اتی معانسته
 (قوس) بقختین عر بیده اصلایشه برامازان مال کوز دینور (قوس) صدر
 و وزنده عر بیده بر قبضه اولان شیده دینور (قوس) بکسر القاف و سکون انون
 عر بیدر دی سیوری کوچک کو به دینور و عر داردن صادق اولان باکره
 حشری ادمه دینور (قوس) بقختین عر بیدر حرف معانسته و شکاره دینور
 * * * فصل القاف بالسن * * *

(قوس) بقختین عر بیدر ظندن باخیا راقدن بل بوکک معانسته (قوس)
 کتف و وزنده عر بیدر صعب و شدید اولان زمانه اطلاق اولور (قوس)
 حوض و وزنده عر بیدر کان و یاقی معانسته جمعی اقواس کلور (قوس)
 هوش و وزنده عر بیدر صومعه زهیان معانسته (قاس) کان و وزنده عر بیدر
 یارش آلمرینک ترتیب و اشارته موکل اولان ادمه دینور (قاس) کتاب و وزنده
 برنسندی حالی برنسنه ابله او بیدر قیسه لیمه معانسته (قاس) ضیاء و وزنده
 عر بیده جیح قوسدر (قوس) لیس و وزنده عر بیدر صوره طایق و طالدره
 معانسته (قوس) سکر و وزنده عر بیدر شرف و زینشان آدعه دینور (قوس)
 کوز و وزنده عر بیده مینت کل شی معانسته (قوس) بکسر القاف عر بیدر
 باشک یوقار یسنه دینور جمعی قوس کلور (قوس) بانقح و تشدید الدال
 المنفوحه تفعل باندن فعل ماضی معلومدر تقدیس ابتدی (قوس) بالعم
 و تشدید الدال المكسوره باب مد آوردن فعل ماضی مجهولدر تقدیس اولدی
 معانسته (قوس) بانقح و کسر الدال الشده در درسن تقدیس ابله معانسته
 یعنی الك صفته صفته و یا کاک ابله دیک اولور (قوس) بقختین عر بیدر
 یا کاک معانسته (قوس) بقختین عر بیدر سطل بریلان نسنه که ایچیده
 یسن نسنه یا کاک اولور (قوس) بالضم و السكون شام طرفنده معروف بر شهر
 اسبدر که مغز و جودات علیها اکل الخیات افندین حضرت لرینک معراج
 شرفی شریف بورد قوری مخلد ر (قوس) بکسر القاف و سکون السین
 قارسیدر میرین معانسته (قوس) بنقح القاف و تشدید السین عر بیدر طلب
 و نفع ایچمک و نیمه معانسته ده کلور (قوس) بکسر القاف و تشدید السین

عر بیدر

عر بیدر طاشقه نصاراک ربیبی ورا شندی جمعی قوسین کلور (قوس)
 بقختین عر بیدر آغزون چقان قوسندی معانسته (قوس) بنقح القاف
 و سکون اللام عر بیدر راتقی وری ایچمک معانسته و لیغدن و غیرین اولان
 یعنیون اب معانسته و ق ایچمک و قاب طولوب دوکک معانسته جمعی قوس
 کلور (قوس) حیس و وزنده عر بیدر هر نسنه ک اصل دیک و تعلم ایچمک
 معانسته (قوس) بقختین عر بیدر آتش پارسی و آس شعله سی معانسته
 و او کریمک و او کریمک معانسته و عظیم آتندن اخذ اولان شعله به دینور
 (قوس) بکسر القاف عر بیدر اصل و بناد معانسته (قوس) کتف و وزنده
 عر بیدر رشول آتیره و یغور دوه به دینور که اشده بی حیوانی در حال نه ایدر
 اولق (قوس) بنم القاف و تشدید الدال المضمومه عر بیده اسماء
 المسناد ندر شایه تقایصدن مبرا اولان جناب حق جل و علا حضرت لر
 مراد اولور و مبارک معانسته (قوس) صبر و وزنده عر بیده قلیج ابله
 بر کیمسه اوزر رتد حواله اولان ادمه دینور (قوس) یسن و وزنده عر بیده
 شد بد صعوفه دینور (قوس) بقختین عر بیدر طوک و طوکش نسنه به
 دینور (قوس) بکسر القاف عر بیدر خرده سینکره دینور (قوس)
 حرکات الثلثه عر بیدر کاغذ معانسته (قوس) نسیان و وزنده عر بیده
 اولق نشانه و یوتیه و طلیه دینور (قوس) بنقح القاف و سکون القاف عر بیدر
 اولک و وفات ایچمک معانسته (قوس) بقختین قارسیده قوس قوزیلان نسنه
 و عر بیده بر آدتمک برونک یوشنی برونک اولق معانسته (قوس) بنم القاف
 عر بیده کرمان آبلننده ممکن بر صنف آکراد طالع سنه اطلاق اولور
 (قوس) قبض و وزنده عر بیدر برنسنه بی حالی اولان برنسنه ابله او بیدر
 معانسته قاس بی (قوس) کس و وزنده او بولو و قدر و مقدار معانسته

* * * فصل القاف بالسن * * *

(قوس) بنقح القاف و تشدید السین عر بیدر یاره او کولق و حسه افاق
 بولق معانسته (قوس) بکسر القاف و سکون السین ترکیب مراد قی عر بیده
 شاد و وزنده عر بیده عر بیدر ابله جاک صوتدن کلیدر (قوس) قریش
 و وزنده کر کیمو عر بیده عر بیدر قی بالکسر شیدر جمعی انبیا کلور (قوس)
 بنم القاف عر بیدر بر نوح جانور مجرید که مساط اولدیعی میندی بی
 عر بیدر برونک شی آتندن غیر شی اولان و مختار فاک بحر به به عالیدر السین

کچی اکل اید و (قریش) ز بپر وزنده . برقیه در که خلقی یاز و قهار و طالب
اولد قار یچون نسیمه اولمشد و نسبت ایدوب قریشی قورش دخی دیر
(قورش) بضم القاف والمیم ترکیب قورش بلش کی بلشغی کیدرمش دیک
(قورش) بحر کات مذ کوره حفظ اولمش معنائه (قولانلش) بضم
القاف و کسر النون والمیم ترکیب در مستعمل دیک (قولانلش) بحر کات
مذ کوره کوزه دیش دیک اولور (قورش) عریب در صغیر الجته معنائه
(قورش) بیض وزنده ترکیب امر در سر کد دیک ومرغ معنائه کور
(قش) بضم القاف و کسر الیم عریب وزنده شونین جوج ایتک
معنائه (قش) وزن مذ کور اوزره ترکیب نامی و قصب معنائه (قماش)
عریب وزنده عریب خرد هرد و قرقی معنائه و معارف اولان نسیمه
دیر که جمعی اشمه کاور (قماش) شداد و زنده عریب و کلخانی معنائه
(قلاش) تلاش وزنده غار سیدر بالدری جلاق و خواریه اولوب و نفوس
و یخرد کاشک و مقفیض نسیمه معنائه در (قلاش) شداد وزنده عریب
بحیل و متلاعب و دو باره بی آدمه دینور (قرش) قرش وزنده عریب
کسک معنائه و شوراد ن بوراد ن نسیمه بر کد یروپ بری برینه نم
والحاق ایتک معنائه (قرش) بکسر القاف عریب در اوجا نوزندن
بر جانورد که دیکری اتدن خوف ایدر (قرش) جعفر وزنده عریب
اجناس مختلفه ناسه دینور (قرش) علس و زنده عریب و بی خیر
منفعت آدمه دینور و هر نه بولسه اکل ایدر اولان اول آدمه دینور
(قشش) عریب در بیوع اوزندر که ترکیب قوش اوزوی دیر (قشش)
بکسر القاف ترکیب مع معمل اولان الفاظ دند ز بولمولا کی

فصل القاف بالصاد

(قرص) برش وزنده عریب کلمه و قرصه اصبر مق معنائه (قرص)
بضم القاف عریب کلمه و جورک و کونشک حریمه دخی قرص نسیم
دیر جمعی اقرص کور و قرص کلور نصر وزنده (قرص) بفتحین عریب
بر کیمه داغما ناس ایله ما فرت ایتک و فصل و غیب ایدر اولق معنائه
(قارص) عریب در اکتی بغورت معنائه جمعی قوارص کلور
(قارص) انا طولی قطعه سده بر ملک اسمید (قارص) بشید الصاد
عریب در قصبه خوانه معنائه (قارص) یاص وزنده ترکیب امر در جک

و طار

و طارات معنائه (قصاص) کلب وزنده عریب در اوشمک معنائه
مانندن قاتلی مشول برینه اعدام ایتکدن عبارتنه برنسته بی برابر کسک
معنائه (قصاص) عراب وزنده عریب در باشد او کندن واردن منبت
شعر لکنهای (قصص) حصص وزنده عریب در قصه کتمک معنائه و بر آدمه
بفتحین عریب در کیمه تک ایزنی سوروب اریجه کتمک معنائه و بر آدمه
بر خیر و کلامی بیان ایدوب یلدورک قص کی و قص برنسته بی مقراضله
قرق معنائه و صدر معنائه ده کلور و قرقاش یو که دینور (قارص)
صبور وزنده عریب ایل طویلله القار یعنی اقلاری اوزون دوه معنائه
جمعی بفتحین قاص کلور و قلا یص دخی کلور و دینی برهماش دوه به
دینور اکر براقسه ناقه دیر و مرتفع نسیمه معنائه (قارص) جلوس
وزنده عریب در حجرات معنائه و کولکل بولانوب معدده و دنگ معنائه
و صور کسرت بولغله بوقاری بوقاری بوسک معنائه (قلاص) شداد
وزنده عریب در کزندن بوسکلوب قاتقان صو به دینور (قلاص) سحاب
وزنده روم ایل قطعه سنده بر ملک تک اسمید (قص) حبس وزنده
عریب در یاقق او خله تا اول ایتک معنائه (قص) بفتحین عریب در
جگره عارض اولور بوجدر جلق ایله جور و یروپ اوزرینه صو ایتکدن
حاصل و مرتفع یعون نسیمه و خفت و نشاط معنائه (قص) بکسر القاف
عریب در ناسدن عدد کیمه بیدر و بوصول و نشاط معنائه و یک فراوان قوطلق
مجمعه دینور (قص) کشف وزنده عریب در جیشلو و نشاط اولاد مذ
دینور و قیرراق اولوب اوزانیا ناسه دینور (قص) قص وزنده عریب
اهو مقوله سی حیوانک انا قاری بری برینه کسرتوب باطن معنائه
(قص) بفتحین عریب در قص معنائه در (قص) بضم القاف عریب
قوش قصبه سی و باقی اعی و بر مقل کی بری برینه صوقشد راش مشک
نسیمه به دینور (قص) کشف وزنده عریب در نشاطین اولوب مقفیض
اه دینور که کسرتکی کال اوزره اجرا ایلله (قص) بکسر القاف عریب
اصل و بیام معنائه (قص) قرص وزنده عریب در اولاق معنائه

فصل القاف بالضاد

(قض) بضم وزنده عریب برنسته بی بجه ایلله الم معنائه و بجه ایلله
برنسته بی طروب ضبط ایتک و برنسته بی دیروب دوشتر تک معنائه

وجوان سرعته بوريمك معانسه (قضى) بتختين عر بيدرمال مقبوض
 معانسه (قرض) قرض وزنده عر بيدر فارسديه مر ادق وامدر زكديه
 مر ادق بورجدر (قرض) تشليل باندن قفل ماضى معلومدر قرض ماضى ايندى
 ينى بر كيمه به جيتنده ملح ايندى (قرض) باب مذكورين قفل ماضى
 مجهولدر قرض اولينى (قرض) باب مذكورين امر درس قرض ماضى
 معانسه قرض روع وزنده عر بيده قلوبه به مشابه بر حيوان اديدر (قضى)
 بتختين عر بيدر طعام وغللا غير ظاهر اولوب خرده طاشلور اولق
 معانسه (قضى) كتف وزنده عر بيده چاقل طاشلو ومولوزلوه ديور

فصل القاف بالطاء

(قراط) غراب وزنده عر بيده فليل او خندن نامش بر معانسه (قراط) كتاب
 وزنده عر بيدر قيراط معانسه كه نامك اعرافنه ديور (قسط) بكسر
 القاف وسكون السين عر بيدر صل وحصه ونصيب ونصف صاع اولان
 اولبان معانسه جهى اقتساط كلور (قسط) بتختين عر بيدر بيور قورى
 اولق معانسه وحيوانك ايكي قيج ايلرى طوخرى وديك اولق معانسه
 جهى اقساط كلور (قسط) بضم القاف وسكون السين عر بيده طولاقي
 ديوان اوت معانسه در بزجاج نوع اولور (قسط) بفتح القاف وشد ي
 الطاء عر بيدر برنسه اينده كسلك وزح غالى اولق معانسه وصاح
 قوريق اولق معانسه (قسط) بكسر القاف وشد ي الطاء عر بيدر
 نصب وحصه ووجت فاضى معانسه صل كى وكاب وكاغد معانسه
 جهى قطوط كلور وسور معانسه بتشديد النون (قسط) بفتح القاف وسكون
 الطاء عر بيده اسماء افعالدر براسدر ابد معانسه (قسط) عر بيدر قوس
 دنيسته چا عايتك معانسه ونيك طوطان چو جهى زه صار و باعضا ساقى
 معلوم معانسه (قسط) بكسر ين عر بيدر حص بيدكلى نسنه نى بعله قارى
 ابد معانسه (قسط) حبط وزنده عر بيدر برنسه نى ال ايله جمع ايك معانسه
 (قسط) سبط وزنده عر بيده مصر خلقته ديور انراهل مصر نى اصيلدر
 بر اسماءه چكانه به قبطى ديور فارسديه دى بو جهله در (قسط)
 قرض وزنده فارسدر مصر ديكي كسسط اغا دى ديور (قسط) بكسر القاف
 فارسدر بر اصره نوعدن برنسه در كه عر بيده كرات القول وكثرات الماء
 ديكر ديور (قسط) بضم القاف فارسدر بو نيجه ديوان سبه معانسه

(قسط) تشليل باندن قفل ماضى معلومدر قرض ماضى ايندى ونيك حيوانك باشنه
 بولار طاقدي (قسط) باب مذكورين قفل ماضى مجهولدر قرض ماضى ايندى
 (قسط) يابمذ كورين امر درس قرض ماضى معانسه (قسط) قسط
 وزنده عر بيده يك اورتق معانسه و بشور يا محبوب بختيس اولق معانسه
 وقوراق معانسه (قسط) بتختين عر بيدر قنارى سنه به ديور (قسط) بضم
 القاف عر بيده نواع اوت معانسه (قسط) سمك وزنده عر بيدر جن وشياطين
 اولانندن اوج نفر شخصك اسميدر (قسط) خلط وزنده عر بيدر حجر كريك
 و باقشتمزاق معانسه

فصل القاف بالعين

(قرض) بتختين عر بيده سخيان دياقت ايلدكلى سلم اناجك پراغنه
 على قول سسط اناجك بيشنه ديور كه پلاموط كى انرا ايله دياقت اولور
 و بر كيمه دليل ايكن عزوسباده نائل اولق معانسه (قرض) قرض وزنده
 عر بيدر قطع معانسه

فصل القاف بالعين

(قرض) بكسر القاف عر بيدر سلاح معانسه (قرض) بتختين عر بيدر قسسته
 راضى اولق معانسه (قرض) كتف وزنده عر بيدر يك قاعص صاحبى
 آدمه ديور (قرض) منع وزنده عر بيدر قيون اوتلاغه ميل ايك معانسه
 (قرض) بضم القاف عر بيدر اوتسز طازاق بره اطلاق اولور (قرض)
 كتف وزنده عر بيدر يند وشورت قبول ايدن آدمه ديور (قرض)
 تشليل باندن قفل ماضى معلومدر (قرض) ايندى ينى ملامت ايندى
 (قرض) باب مذكورين قفل ماضى مجهولدر قرض اولدى (قرض) باب
 مذكورين امر درس قرض ايله معانسه كه ملامت ايله ديكر اولور (قرض)
 جمع وزنده عر بيده اورتق معانسه وذييل ومتهور ايك معانسه (قرض)
 بتختين عر بيدر رهواره اولان بوسارق معانسه (قرض) قرض وزنده عر بيدر
 قيوها لى معانسه واحده سنده قزعه ديور وكلا بدان معانسه وضرب
 وصوت واقى صوليش يك معانسه بوماسيله جهى قزاع كلور (قرض)
 بتختين عر بيده باصحه سوليجى وقاريقى كه دوه ياور بيسنده اولور والى
 كسطلش آدمك كسك برنده فلان عضوى بقيه سنه ديور ووخسته اكدن

بزکیمه تک صاجی دوکان رخا فانی معنائند (قراع) شداد وزنده عر بیده
 افاح قفان دینلان قوش معنائند (قراع) کاب وزنده عر بیده عراج ایلک معنائند
 (قطع) صرد وزنده عر بیدر بالکلیه قطع عر بیدر ایدن کیمه به دینور (قطع)
 بضم القاف عر بیدر زربطت سببیه آدمک الی کسلیک و نفس کسلیک هال
 هال نفس الی معنائند (قطع) نصب وزنده عر بیدر کسلیک معنائند
 (قطع) رک وزنده عر بیدر زفاطع جمعدر بول کسلیک و کسلیک معنائند
 کشف وزنده عر بیدر صمدانی منقطع اولش آدمه دینور (قطع)
 کسر القاف و سکون الطاء عر بیدر کیمیک بر معنایینه دینور طاقه
 من اللیل معنائند و عند البعض ظله اخر اللیل معنائند وده اوزینه اوزینلان
 پلاس معنائند و بیوک و یصی اوق دمری و عند البعض کوچوک کوزین
 معنائند جعی اقطع و اقطاع کلور (قطع) تفعل بلند فعل ماضی معلومدر
 قطع ایتمی یعنی پاره ایتمی (قطع) بابمذ کوردن فعل ماضی مجهولدر
 قطع اولدی معنائند (قطع) بابمذ کوردن امر درسن پارا و االه معنائند
 (قراع) کرمان وزنده عر بیده هرزان و حران اداکان معنائند (قراع) خراب
 وزنده عر بیدر جورایک و سکولک و آخر عجله کتک و بر عجلت سببیه آدمک ال
 کسلیک معنائند (قطع) خلع وزنده عر بیدر قو پارمق معنائند و طعناز جق
 معنائند (قطع) بضم القاف عر بیده بور بک خصوصت قوی اولان کتی به
 دینور (قطع) بضم القاف و کسر اللام و سکون العین عر بیدر اسم معدن نیس
 الیال صاص جید (قطع) بتعجین عر بیدر او بوش قاه دینور علی کبی
 (قطع) بکسرتین عر بیدر کتی قادی شراخ سفینه کبی جعی قلاع کلور
 وارده اوقه میان آدمه دینور (قطع) تفعل بلند فعل ماضی معلومدر
 قطع ایتمی یعنی قوی ایتمی معنائند (قطع) باب مذ کوردن فعل ماضی
 مجهولدر قطع اولدی معنائند (قطع) بابمذ کوردن امر درسن قطع االه
 یعنی قوی بارت دیمک اولور (قراع) خراب وزنده عر بیده طوشان معنائند
 مؤتی قواعدر (قراع) شداد وزنده عر بیده اورو جی قورده دینور
 (قشع) قطع وزنده عر بیده اچق و کیدر مک و طاعتی معنائند (قشع)
 بکسر العین و فتح الشین عر بیدر جام سو بیدنی و جلد پلاس معنائند
 دینور پلاس بیت معنائند جعی قشوع کلور (قشع) کشف وزنده عر بیدر
 قوری نسته به دینور و شلون کیمه به دینور (قراع) کاب وزنده عر بیدر

خیزیر

خیزر بورنی خورلدا ایق معنائند (قراع) شداد وزنده عر بیده قوزوق
 خیزره دینور (قراع) خراب وزنده عر بیدر آدمه دینور و بر بیوک
 کیمه به دینور (قشع) طبع وزنده عر بیده خیزر بک و اوردن دینور (قشع)
 صرد وزنده عر بیدر کرکی معنائند و حیوانات بحر به دن بر کوچک حیواندر
 (قشع) بضم القاف عر بیدر عسکر لک ایلرند جانسان بوری و تازانه معنائند
 (قشع) بکسر القاف عر بیدر دین اولیان غارده واقع الی ارسنگ قوانند دینور
 (قشع) بتعجین عر بیدر افاح قوردی معنائند و علی قول اشجاره مستوی
 اولان او ایق قوردن دینور (قشع) اودع وزنده عر بیده منع ایلک معنائند
 و بر نسته بی باخو بر امری یو ریدوب اتفاقا ایلک معنائند (قشع) بتعجین
 عر بیدر کوزک توری فرسز ضعیف اولیق معنائند و بپراک هتکای کلوب
 جامع معنائند (قشع) کشف وزنده عر بیدر بک اورک ائه دینور (قشع)
 فعل وزنده عر بیدر ووه یاور بینه و کوشکمه دینور (قشع) سکت وزنده
 عر بیده قوشکمه سید و پیشانته دینور (قشع) قزاع وزنده عر بیده ادفیدر که
 عر بیده سترایه جک ادلی که جک دینور (قشع) خراب وزنده عر بیدر
 دیشی صرزلان آواز بینه دینور (قشع) نصب وزنده عر بیدر صویک
 بودملر بی بوده قی و طوار کوی کیرو بودمن معنا سنه باخو چمنک معنائند
 و بر کیمه خانه سندن چیموب خانه سن او قوروب بکلمک معنائند و بر کیمه بی
 خورایق و تخمیر ایتک و جوجک بینه سنه شمار ایه اورمی معنائند بعضی
 دیر که بویو جهله اورمی جوجک بیوموب جوره قالسنه سبب اولور (قشع)
 کشف وزنده عر بیده جوره طاش او غلله و جار به به دینور (قشع) بتعجین
 عر بیدر او غلله بیار به بوی بوس سور بوب جوره فانی معنائند (قشع) بضم
 القاف و تشدید العین عر بیدر اچی صویه دینور (قشع) بضم القاف
 هر بیدر بر آدمک حقه بی پروای محبا سوزلر سوزلک معنائند (قشع) قطع
 وزنده عر بیده قلغان طر زنده اناجدن سائر نسته دن سر لئه جک نسته
 معنائند (قشع) بتعجین عر بیدر قولا قیوزقا و ائی معنائند (قشع) خراب
 وزنده عر بیدر باغنه دینور که صوی چکله که مار لوب جلاز االه (قشع)
 کاب وزنده عر بیدر قلعه افضنک جمعدر (قشع) شداد وزنده عر بیدر
 کذا ب معنائند و پوزه وک معنائند و کفن صوی بیجی معنائند

فصل القاف بالفین

و زنده عریب در ترازو و میرانه دینور (قشف) بختین عریب در آرمک
 وجودی پس و مردار اولی معنایه (قشف) کتف و زنده عریب
 بر آرمک چهره سنی کوش با خود فقر و فاقه تغیر اتمک معنایه
 (قصف) نصب و زنده عریب قریح معنایه (قصف) بختین
 عریب در ریشه کچو شک و سست و ضعیف اولی معنایه (قصف)
 کتف و زنده عریب در سست و ضعیف نسبه به دینور (قطاف)
 کلب و زنده عریب دایه لک اشکی طار اولی معنایه (قطاف) قطام
 و زنده عریب در امه و جاریه معنایه (قطاف) سحاب و زنده عریب
 اولی کسبی و موی دوش می معنایه (قطوف) قعود و زنده عریب
 دایه لک اشکی طار اولی معنایه (قطوف) صبور و زنده عریب در
 اشکی طار دایه به دینور (قطف) ضعیف و زنده عریب ریشه کتف
 قویاری معنایه (قطف) بختین عریب در دوش معنایه سبوطی
 (قطف) بکسر القاف عریب در قوساره سیدی کی بولک زینله دینور قهوه
 فرد سته دینور قشور معنایه (قطف) بختین عریب در سته زاولی معنایه
 (قطف) صریه و زنده عریب در سنت اتمک معنایه (قطف) قتب و زنده
 عریب در حوض دینور و وسیل اقدیسی محاربه قوریوب فلا ن بلغیه
 دینور (قطف) بختین عریب در قورقوچک و قایل اولی باشد یا بختی
 اولی (قطف) قتب و زنده عریب در سیل صوبین قلوب باره باره لاش
 بالجمعه دینور (قوف) خوف و زنده عریب در سوزوب کتمک معنایه (قوف)
 صیوف و زنده عریب در بوش و می معنایه

(قاف) بفتح القاف عریب در حروف همجان بکری برخی حرفک و جمل
 معروفک اسبدر (قاف) بفتح القاف قوری ا و مطلق قوری نسبه معنایه
 (قذف) بفتح القاف و سکون الذال و الفاء عریب در آتی و شتم اتمک معنایه
 (قذف) بختین عریب در عید معنایه (قرف) کتف و زنده عریب
 سزواذ و لایق معنایه (قرف) صرف و زنده عریب در نهمت اتمک و عیب
 اسناد اتمک و اژوب وضع اولی طنارجی معنایه که در دین اولی و جی
 قراف و قروف کلور (قرف) بکسر القاف و سکون الراء عریب در هر نسبه لک
 درسی و قای قشر معنایه و اناج قجوخنی صوغی معنایه (قرف) بختین
 عریب در خستگاه یقین اولی و قارحی معنایه (قطف) صریب و زنده
 عریب در اسب و سائر حیران آهسته بوردیک و ادینی کج آتی و قطع عیب
 و طر ملامق معنایه (قطف) بختین عریب در اتروشاه اطلاق اولی و نور
 و اسنناج رومی معنایه (قطف) بکسر القاف و سکون الهاء عریب
 سالم معنایه عتود کی جعی قطور کلور و بریزه جمع اولی شمش معنایه
 (قف) بفتح القاف و تشدید الفاء عریب در بونی ارا سنده نسبه کزناک و ارون
 قورقنی معنایه (قف) بضم القاف و سکون الفاء عریب در مکان هر تیغ معنایه
 (قف) بکسر القاف عریب در امر درس و قف ایله طروردیک (قوف) عریب در
 بریک آردخنده کتمک معنایه و اکنه صاچی معنایه (قوف) عریب در زنده
 زکدر اتمی بوش و کومک معنایه مستعملد (قوف) کشف و زنده عریب در
 اناج قاف معنایه جعی قاف کلور و داغ و سنده اولی باش کچی معنایه
 (قخف) بفتح القاف و کسر الهاء عریب در قاف اجمده اولی صوی نما
 اتمک معنایه (قاف) کلب و زنده عریب در قف دبد کلری کلامه
 من یوزر ایله باه و بوش طشرین اتمک معنایه (قاف) عریب در زنده عریب
 و عریب در قی نسبه زنی شوروب کتورن سل صویبه دینور (قذاف) کلب
 و زنده عریب در آویله اتمک اللع قشیل اولی قی طاشه دینور (قذاف) عدا
 و زنده

فصل القاف بالفاء

(قورباق) بضم القاف و کسر الراء زکده باشافک ضعیف در پوست بطو بک
 صدی اولی بقی مثلوه (قورباق) جمر کلب مذکور زکده اناجلق دیک
 اولی (قرف) بکسر القاف عریب در فنا صوبه دینور و عادت و صغار نسبه
 دینور و مکان ستری معنایه و زکده اسماء عشر اتمک عریب در مراد ق
 ار بهمن در (قرف) بفتح القاف عریب در صورت الدجابه معنایه (قرف)
 بفتح القاف و کسر الفاء مار سیده و زکده مستعملد ریفورت و کش و زنی
 و جاشی مقولستی بعضی ثاب ایله قیادوب و بافار شد یوب خوراک اتمک

عزل (فصل) بفتح القاف والذال عر بیده عیب وقبضه معناسنه (فصل) عزل
وزننده عر بیدر آدامک اسکسه سنه اوردق معناسنه (فصل) بفتح القاف وازانه
عر بیدر یک چکر کین طو بالغه دیزوعلی قول الدیرلوا بجملمسنه دیزو (فصل)
عزل وزننده عر بیدر صجر اوق معناسنه وطو بال کبی یوزیک معناسنه (فصل)
عزل وزننده عر بیدر بزنسنه فی تقیر یایدوبا ورائق معناسنه وطلال بزرکدیریک
عزل وزننده عر بیدر بزنسنه فی تقیر یایدوبا ورائق معناسنه وطلال بزرکدیریک

عزل (فصل) بفتح القاف والذال عر بیده عیب وقبضه معناسنه (فصل) عزل
وزننده عر بیدر آدامک اسکسه سنه اوردق معناسنه (فصل) بفتح القاف وازانه
عر بیدر یک چکر کین طو بالغه دیزوعلی قول الدیرلوا بجملمسنه دیزو (فصل)
عزل وزننده عر بیدر صجر اوق معناسنه وطو بال کبی یوزیک معناسنه (فصل)
عزل وزننده عر بیدر بزنسنه فی تقیر یایدوبا ورائق معناسنه وطلال بزرکدیریک

فصل القاف بالکاف

(فصایک) اتابک وزننده فارسیده قوشدر اکثر باصرا کار زنده کز عایت خوش
آینده رفتاری وارد وزیاده سیله اوچسی کیکین اولور ترکیده صورت دیزو
(فصایک) بفتح القاف وشدید الصاد المموده عر بیده بکاف الخطاب
سنک فصایک دیک اولور (فصایک) بفتح فزک وزننده فارسیده صدف
انوا عند ن عر بیده حارزون و ترکیده قوقلی سوکلکی بویک تعبیر اولور
(فصایک) بالفتحجات و بالکافی الخطاب عر بیده سنک فاشک دیک اولور
آدمه دیزو (فوق) بفتح القاف عر بیدر دجا چمک اوازه سنه دیزو

عزل (فصل) بفتح القاف والذال عر بیده عیب وقبضه معناسنه (فصل) عزل
وزننده عر بیدر آدامک اسکسه سنه اوردق معناسنه (فصل) بفتح القاف وازانه
عر بیدر یک چکر کین طو بالغه دیزوعلی قول الدیرلوا بجملمسنه دیزو (فصل)
عزل وزننده عر بیدر صجر اوق معناسنه وطو بال کبی یوزیک معناسنه (فصل)
عزل وزننده عر بیدر بزنسنه فی تقیر یایدوبا ورائق معناسنه وطلال بزرکدیریک

عزل (فصل) بفتح القاف والذال عر بیده عیب وقبضه معناسنه (فصل) عزل
وزننده عر بیدر آدامک اسکسه سنه اوردق معناسنه (فصل) بفتح القاف وازانه
عر بیدر یک چکر کین طو بالغه دیزوعلی قول الدیرلوا بجملمسنه دیزو (فصل)
عزل وزننده عر بیدر صجر اوق معناسنه وطو بال کبی یوزیک معناسنه (فصل)
عزل وزننده عر بیدر بزنسنه فی تقیر یایدوبا ورائق معناسنه وطلال بزرکدیریک

فصل القاف بالکاف

(فصایک) اتابک وزننده فارسیده قوشدر اکثر باصرا کار زنده کز عایت خوش
آینده رفتاری وارد وزیاده سیله اوچسی کیکین اولور ترکیده صورت دیزو
(فصایک) بفتح القاف وشدید الصاد المموده عر بیده بکاف الخطاب
سنک فصایک دیک اولور (فصایک) بفتح فزک وزننده فارسیده صدف
انوا عند ن عر بیده حارزون و ترکیده قوقلی سوکلکی بویک تعبیر اولور
(فصایک) بالفتحجات و بالکافی الخطاب عر بیده سنک فاشک دیک اولور
آدمه دیزو (فوق) بفتح القاف عر بیدر دجا چمک اوازه سنه دیزو

قلم) بفتح القاف والذال عرید صوری بوم بوم ایچمک معنائه
در لسی یکیکه یا یشمش آدمه دینور

فصل القاف باب

عریدر سوز و کلام معنائه و فعل ماضی مجهول اولور سولندی ویندی
معنائه کلور (قوال) شاد و زننده عرید نازک سخن آدمه دینور و کثیر الکلام
و کثیر القول معنائه (قوال) بضم القاف و مدالاف کلین اوله ر ق زکیده
احمد برینسه بی برینه وضع بله تکرار اخذ بله دیک اولور (قوال) مکان
و زننده تکرده بزوح دودک اسیدر (قبل) بفتحین عریده بولده کدرا بکن
فارشوده مید اولان و موسک و بوجه به دینور و طایغ بهمنه دینور (قبل) بفتح
القاف و سکون الیه عریدر اول دیک (قبل) بضم القاف عریده ذکرور
واناک اوکنده بیز آردینده دینور (قبل) بکسر القاف و فتح الیه عریدر
فارشوده پیدا اولان شینه دینور و جانب و طاقت و عند معنائه (قبل) بفتح
القاف و تشدید الیه المکسوفه عریده تقبل باندن امر دینور و ب
الیه دیک (قبل) تقبل باندن فعل ماضی معلوم تقبیل ایتمی معنائه (قبل)
باب مذکور دن فعل ماضی مجهول و قارشدن تقبیل اولدی معنائه (قبل) بفتح
القاف و سکون التاء عریدر دیهلمک و قارشدن تقبیل معنائه (قبل) بفتح
قلم ماضی معلوم در قتل ایتمی معنائه (قبل) قلم ماضی مجهول در قتل
اولدی معنائه (قبل) کشف و زننده عریده دیروها هر دینور
جعی اقبال کلور و دوست و خیر و نهل و تنجیع و بها در معنائه و انشای
جریده بر آدمک هیاسته دینور (قبل) تقبیل باندن فعل ماضی مجهول در تقبیل اولدی
تقبل ایتمی (قبل) باب مذکور دن فعل ماضی مجهول در قتل کلور
(قبل) باب مذکور دن امر دینور تقبیل بله معنائه که کثیری متصیدر
(قبل) بفتحین عریده کثیر القتل معنائه اولان بفتح قول کلور
جمیدر (قبل) بفتحین عریده نفس و فیه الجسم معنائه (قال) کاب
و زننده معنائه باندن مصدر در قاتله ایتمک (قال) سحاب و زننده عریدر
نفس و ذات معنائه و فیه جسم و حیشه معنائه (قال) رمان و زننده عریدر
قاتلک جمیدر (قال) عدا و زننده ماله ایله قتل ایتمی معنائه (قبل)
بفتحین عریده ر افراط و ضمقندن بیک در لسی قور بوب یکیکه باشق
معنائه (قبل) کشف و زننده عریده بیلر کندن ناشی وجودی قوریوب

و عطاء کثیره معنائه و نیز قورس معنائه (قلم) جرم و زننده عریدر بر آدمه
دفعه مان قنبس و بزمک معنائه (قلم) بفتحین عریده ر بلورسز اولش
قوله دینور (قلم) بکسر القاف عریدر قتی و شدید معنائه (قلم) بفتحین
عریدر و لجه زیاده آرد ایتمک و محبوب و معشوقه اولان شوق و آرزوده دخی
استعمال اولدی معنائه و دریاده خاره مشابه بر شجر دور (قلم) بکسر القاف
عریده ر سیدر اولو معنائه جمعی کلور (قلم) بفتح القاف و ازاء
عریدر بر کجه دنی الوجو اولوق معنائه و قاپه ر ق سر عتله یک یک
و بیون بیون بیون معنائه و اصله سر معنائه فقردنده و جعنده قلم
دینور (قلم) بکسر تین عریدر ناکس و فروما به دینور که انسان مولوزی
و عیار اولور (قلم) عنم و زننده عریدر عینق معنائه (قلم) بکسر تین
تکریدر عریده مرادقی بنی و فارسیده مرادقی دخترین تکریدر (قلم)
نصب و زننده عریده ر بولاق و آریق و بخش ایتمک و کسبک معنائه
(قلم) بکسر القاف عریده ر حصه و نصب و بولک معنائه جعی
اقسام کلور (قلم) بفتحین عریده رین و سونکند معنائه (قلم) تقبیل
باندن فعل ماضی معلوم قسم ایتمی معنائه (قلم) باب مذکور دن
فعل ماضی مجهول در قسم اولدی معنائه (قلم) باب مذکور دن
سن تقسیم ایله معنائه (قسام) فساد و زننده عریده مال ایتمی بولجی
و زننده سجا قاق معنائه (قسام) شداد و زننده عریده طعم یک علی قول
و بیون و بیجی معنائه (قسام) چشم و زننده عریده معنائه بولجی
چوق یک و ایلمق معنائه و جمع و عطا ایتمک معنائه (قسام) بکسر القاف
عریده ر سرشت و طبیعت معنائه و مطلقا صور اقتدینه دینور جمعی
قوم کلور و جسم و بدن معنائه و شکل و هیئته دینور و قار اولدی لجه
دینور و برینسه ایتمک اصل و بنیادینه دینور و ایتمه دینور (قلم) بکسر تین
تکریدر بام و ایتم کلور یک ضدیدر (قلم) نظم و زننده عریده کسبک
و اصله معنائه و طایقی و دوه و کرمک معنائه (قلم) بفتحین
عریده ر جاع آرزوستی ایتمک و علم آرزوستی ایتمک معنائه (قلم) بفتح القاف
و سکون اللام عریده طریق و قلم کی سر دستین کسبک معنائه (قلم)
تقبل باندن فعل ماضی معلوم تقبیل ایتمی معنائه (قلم) باب مذکور دن
فعل ماضی مجهول در تقبیل اولدی معنائه (قلم) باب مذکور دن امر در

سن تقليم ايله معناسنه (قام) بختين عريده راز و ياره جي آلت كه قصب
 القاص ديرل و يازو ياره جي محل معناسنه جعي اقلام كلور (قم) بضم القاف
 عريده امر در سن قيام ايله معناسنه جعي اقلام كلور (قم) بضم القاف
 و شديدا المير عريده ر سيوروك معناسنه جعي قيام كلور (قوم) بضم القاف
 قوم و زننده زيدير مراد في فارسديه ريكدر (قوم) صوم و زننده عريده
 اسم جعفر جاعت رجان و نساء معناسنه در (قوم) تفصيل بايندن فعل ماضي
 معلوم توفيق ايتني معناسنه (قوم) باب مذكورين فعل ماضي مجهول در
 قوم اولندي معناسنه (قوم) باب مذكورين امر در سن قوم ايله يعني
 طوعرت و تعديل ايله معناسنه (قوم) بضم و التثنيه عريده قائم كله شك
 جعيد ر (قوم) بضم القاف و نشيد اليا المكسورة عريده ر بزننه يك
 محافظي ديك و كوروب كوردي معناسنه (قيم) خم و زننده عريده فعيان
 جعيد ر (قوم) شداد و زننده عريده ر قاضي موزون و خوب آدده دنور
 (قوم) ادوام و زننده عريده ر انسالك بو يزنه دنور و عدل معناسنه جعي
 قيم كلور (قوم) كلب و زننده عريده ر بر كيمه ايله بيله جه قائم اولقي
 معناسنه دنور و عداد معناسنه و نظام معناسنه (قوم) غراب و زننده عريده
 بر مر شك اسعيد كه اغنامك اياقيني طويه قوم (قوم) بالضم و التثنيه
 عريده قائم جعيد ر (قولارم) بضم القاف و فتح اللام اولور زيدير كورنارم
 ديك اولور (قولارم) بضم القاف زيدير معاولدم ديك اولور (قولارم)
 بحر كات مذ كوره زيدير عريده مراد في عريده ر (قولارم) بضم القاف
 مذ كوره زيدير فارسيد مراد في باروهارى من دير (قولارم) بضم القاف
 و كسر اللام زيدير عريده مراد في اناللام ر (قولارم) بضم القاف و اللام
 زيدير كواهم ديك اولور (قولارم) بحر كات مذ كوره زيدير فارسيد مراد في
 باروهارى من دير (قولارم) بضم القاف و كسر اللام زيدير معاولدم ديك اولور
 (قولارم) بضم القاف و كسر اللام زيدير فكر و ايتني ايله ايدوم ديك اولور
 (قولارم) بحر كات مذ كوره زيدير و ضعيل ايدوم و ارقيلوم ديك اولور
 (قولارم) بحر كات مذ كوره زيدير معافله ايدوم ديك اولور (قم)
 بضم القاف و سكورنا شاه عريده ر ايدوم دفعه مال نفيس و برك و مال
 جمع ايلك معناسنه (قم) زفر و زننده عريده كشمير العطاء كيمديه دنور
 خيره صرف و عياله اتفاق بچون كسب و جمع مال ايدن آدده دنور (قم)

جسم

جسم و زننده عريده ر بوز رنگلي اولقي معناسنه (قم) شخم و زننده
 عريده ر سالك بردوز في اشديروب ايمك معناسنه (قم) خم و زننده عريده
 يك باشلو قورجه دنور (قم) بختين عريده ر سابق في الامر معناسنه كه
 بر خصوصه سا زري سبق و تقدم حالتدن عبا زدر (قدم) تفصيل بايندن
 فعل ماضي معلوم ر تقديم ايتني معناسنه (قدم) باب مذكورين امر در
 ماضي مجهول ر تقديم اوندی معناسنه (قدم) باب مذكورين امر در
 سن تقديم ايله ديك اولور (قدم) عتب و زننده مصدر در قدم و بزين
 معناسنه در واسم اولديغي حالده قديلكه دنور (قدم) بصيرت عريده ر
 دلبر و بهادر معناسنه اثنای محاربه ده عسكري تقدم ايدن و ايلرو ايلرو كيدر
 و فارسديه عاقبت و انجام كار معناسنه (قدم) هدم و زننده عريده تقدم
 ايلك معناسنه كه بر كيمه لك اكنه كچك كدن عبا زدر (قدم) كتف و زننده
 عريده ر ايلر اولوب يك اقدام صاحبي آدده دنور (قدم) قعود و زننده
 عريده ر بروس سفردن عودت ايلوب وطنه كلك و بر كيمه لك اوكنه
 كچمك معناسنه و فارسديه بيشه معناسنه (قدم) صبور و زننده عريده ر
 يك اقدام صاحبي دلبر آدده دنور (قسم) بكسر القاف و فتح الميم و كسر
 التاء زيدير ه نصيب مقامند مستعمل ر (قسم) تفصيل بايندن جمع مؤنث
 مخاطبه اولور قسم ايتني كورنار معناسنه (قسم) بختين فعل ماضي جمع
 مذ كور مخاطبه ر قسم ايتني كورنار معناسنه (قورنم) بضم القاف و الدال زيدير
 تقديم ايلدم معناسنه (قورنم) بحر كات مذ كوره زيدير معافله ايتنردم
 (قورنم) بضم القاف و سكورن النون و ضم الدال زيدير ر حفظ اولندي
 معناسنه (قورنم) بضم القاف و الدال زيدير ريس ايتدم قورنارم
 (قدم) زار و زننده عريده اولك و ريش معناسنه (قدم) شداد و زننده
 عريده ر قورمك سيد نه دنور و بادشاهه اطلاق اولتور و اسدن شرف
 و شاله عالي و مشتم اولان آدده دنور (قورم) كلب و زننده عريده ر ايم
 و ما كس كيمه زه دنور (قورم) غراب و زننده عريده ر ايلد ر بر كيمه
 قورنار مكن اويان آدده دنور ميم و نجي كي و اولوم كي (قسم) كظم
 و زننده عريده قورم معناسنه (قسم) بختين عريده ر ايلك ديشلري
 بار بستدن قيرلق معناسنه (قسم) كتف و زننده عريده ر تير قير بلان
 نسنديه دنور (قسم) زفر و زننده عريده ر ايلر ايدني و طر قنديغي نسنديه

قرار و اوفاداردمه دینور (قسم) بتیخ القاف عر پیدراسکی بیوغه دینور
 (قسم) بتیخ القاف عر پیدر دینک اوجرله چاروبیل یاروبیل نسته نیک
 الما وایو کی (قسم) بتیختین عر پیدر سیف و تیخ معاشنه و معصد
 اولور دیشلر چتلاق و یاخورد قراریب چور یوب اوانق معاشنه (قسم)
 کتف و زنده عر پیدر دیشلری چاتلاق اولق یاچور یوب سیاهلیجه
 اوجلری فرسوده اولش آدیه دینور و سیف عتیق معاشنه (قسم) نوم و زنده
 عر پیده کدی مالوق معاشنه (قسم) بتیختین عر پیدر بعض آد ملک قازیده
 اولان اگر یلکه و یومو یلکه دینور (قسم) اردب و زنده عر پیدر رک
 یاشلو بیوآدمه دینور (قسم) جمقر و زنده عر پیده قوجه قاری به دینور
 (قسم) هدهد و زنده عر پیدرستی به دینور (قسم) بکسر القافین عر پیدر
 قوش یلکنه دینور و قوری خرما قور یقنه دینور (قسم) بتیختین عر پیدر
 طمانده اشتهاست اولوق معاشنه (قسم) فهم و زنده این چایور بکر
 همدان قیماه سندن بر پیدند

فصل القاف بالون

(قریان) خیران و زنده عر پیدر و قیلق و برن نسته معاشنه جمعی قراین
 کلور و ملوک و امر الک خواص و حلیا سندن اولان کجسته معاشنه (قریان)
 عر فان و زنده عر پیده بتیلق معاشنه و ازا اولور که چاغدن کلاه اولور
 (قیروان) بالقیخ فارسیه فافیه مشهور و لشکر عظیمه معاشنه (قیروان)
 بالکسر فرسیده کارها اسمان معاشنه و شرق و غرب و کوه قاف معاشنه
 کلور (قرون) چون و زنده عر پیده بو یوز معاشنه قرن کله سنک جیدر
 (قرون) یون و زنده افرقا قطعه سنه ترکول اسمدر (قولاسون)
 بضم القاف و البین ترکدر اسمال البسون (قولاسون) حرکات مذکور
 ترکدر کوزه دلسون دینک اولور (قرن) بکسر القاف عر پیدر برآدم
 شجاعترین هبتیجی اولان آدمه دینور (قرن) بتیخ القاف و سکون ارا
 عر پیده حوانا کده اولان بو یوز معاشنه جمعی قرون کلور و فارسیه
 و عر پیده اوقوز سنه و سکران یله دینور (قرن) بتیختین عر پیده بنوع
 ظرف و سیف و اوق معاشنه و مقاربت معاشنه جمعی اقرا بن کلور
 (قرن) بکسر القاف و فتح الراء عر پیده قورقاق میناشنه (قطین) بضم

القاف

القاف و سکون الطاء عر پیدر بوق معاشنه جمعی اقطان کلور و بوقی به سلطان
 دینور (قطین) بتیختین عر پیدر با این الوز کین معاشنه ترکیده اوانق اوقی توبر
 اولور و طبرک قور یقنی دیری دینک (قن) بضم القاف و تشدید النون عر پیدر
 جبل صغیر معاشنه و کوباک یکی کم العیص معاشنه (قن) بکسر القاف
 و تشدید النون عر پیدر کندی و ابوی عبیدلک اولان قول معاشنه جمعی
 اغان کلور (قن) بکسر القاف و السکون و کیدر عر پیده مرادقی نیام در
 (قن) بضم القاف و تشدید النون عر پیدر اخبار تیغ ایلیک معاشنه (قین)
 بکسر القاف و فتح النون عر پیده امر حاضر در بوق پیدر جمع مؤنث
 مخاطبه در سسر و پایه ایلیک معاشنه (قین) عین و زنده عر پیدر زجورجی
 معاشنه (قین) حین و زنده ترکیده غلاف معاشنه نیام کی (قون) قعود
 و زنده عر پیدر جمعی قیندر و عور چایور دینک (قون) عبون و زنده ترکیدر عزم
 معاشنه و سینه معاشنه مستعمر (قبان) شداد و زنده عر پیده میران
 کبیر معاشنه (قبان) بالبال الفارسی سخاب و زنده ترکیدر دوزاق معاشنه
 (قران) کلاب و زنده عر پیدر جفت اوکوز ایلیک بو یلترینه یکوز در کاری
 نسته به دینور (قرآن) عفران و زنده عر پیدر قران معاشنه (قران) شداد
 و زنده عر پیدر شیشه به دینور فاروقه کی (قن) بتیخ القاف عر پیدر خیر
 ترکیده سنه دینور (قن) بتیختین عر پیدر و بر و نیک قصه اولوق معاشنه
 (قن) دقن و زنده عر پیدر و کنگله یاغی ایله اوره ق معاشنه و چخان
 و قنای معاشنه (قن) بوشید النون حدب و زنده عر پیدر وجود و اندامی
 نازاش آدیمه دینور (قن) غراب و زنده عر پیدر قولتی زایجه سنه و لیاپ
 کنگه دینور (قن) سخاب و زنده عر پیدر حضرت خضر و حضرت موسی
 علیهما السلام قصه سنه نامی غضبا اخذ این بادشاهک اسمدر

فصل القاف بالواو

(قصو) بتیخ القاف و سکون الصاد عر پیدر و دوه قولا غنک کاری معاشنه
 (قصو) عضو و زنده عر پیدر ابراق اولوق و آخر اولوق معاشنه (قو) بو
 و زنده ترکیدر فارسیه مر ادقی بحد مهادمن (قو) خو و زنده عر پیده
 و قی قیدن امر حاضر جمع مذکر مخاطبه در سسر و پایه ایلیک معاشنه اصل
 اوقی و ایلی (قو) سمو و زنده عر پیدر سیاهلقه دینور و کسر ایلیک معاشنه
 (قو) صنو و زنده عر پیدر رخیا و چخابه مذاوم اولوق معاشنه (قو) بضم

و کور حسانه متعارف در (قدح) بضم القاف ترکیه اشک صوابانه دینور
 حلا دهتا بلر قوروق تعمیر ایدر

فصل القاف بالفاء

(قاف) بیخ القاف حریده همادین بکری بیخی حرفک وچبل
 معروفک امیدر (قاف) بیخ القاف قوروق و عطف قوروق نسته معنانه
 (قذف) بیخ القاف وسکون الذال و الفاء حریدر آتق و شتم ایلك معنانه
 (قذف) بیخ قین حریدر بعد معنانه (قرف) کشف و زننده حریده
 سرناواز و لایق معنانه (قرف) صرف و زننده حریدر نهمتا ایلك و عیب
 اسناد ایلك و اتواب وضع اولان طار جری معنانه کدریدن اولور جی
 قراف و قوروق کلور (قرف) بکسر القاف وسکون الراء حریدر هر نسته لک
 دربیسی و قافی کشر معنانه و اناج قوروقی صومعی معنانه (قرف) بیخ قین
 حریدر و اسب و سائر حیوان آهسته بوردنک و آدینی کج آتق و قطع عنب
 و طر ملاقی معنانه (قطف) بیخ قین حریدر و اثر و شاهانه اطلاق اولور
 و اشفاخ بوی معنانه (قطف) بکسر القاف وسکون العلاء حریدر
 سائق معنانه عنفود کچی قطفو کافور بزره جمع و لیش بوش معنانه
 (قطف) بیخ القاف و تشدید الفاء حریدر بوقی اولانده نسته کبر لک و اوت
 قوروقی معنانه (قف) بضم القاف وسکون الفاء حریدر مکان هر تقیم معنانه
 (قف) بکسر القاف حریده امر در سن و قفا به طور دینک (قوف) حریدر
 برنگ آردنجه کتان معنانه و اکند صابجی معنانه (قوف) صروف و زننده
 ترکیدر انجی بوش و کورونک مقامنده مسهلدر (قوف) کشف و زننده حریدر
 اناج قاف معنانه جچی قاف کلور و اناج اولانده اولان باش کچی معنانه
 (قغغ) بیخ القاف و کسر الهاء حریدر قاف اجنده اولان حویلی نما
 اجندک معنانه (قاف) کاف و زننده حریدر قف دید کلری کاسه
 من یوز ایلانه اجوب طشرن ایلك معنانه (قاف) غراب و زننده حریدر
 اوغرا دینی نسته لری سوروب کلورون سیل صومعی دینور (قفاق) کاف
 و زننده حریده کویا آهسته لک معنامل اولدینی طاشه دینور (قذاف) شداد

و زننده

و زننده حریدر ترازو و میزانه دینور (قشف) بیخ قین حریدر برآمدنک
 وجودی بیس و مردار اولاق معنانه (قشف) کشف و زننده حریدر
 برآمدنک جهره سخی کوش یا خود فقر و فاقه نغیر ایلك معنانه
 (قصف) نصب و زننده حریدر قیروق معنانه (قصف) بیخ قین
 حریدر برنسته کچو شک و سست و ضعیف اولاق معنانه (قصف)
 کشف و زننده حریدر سست و ضعیف نسته به دینور (قطاف)
 کاف و زننده حریده دایه لک اشکی طار اولاق معنانه (قطاف) قطام
 و زننده حریدر امد و چاره معنانه (قطاف) سحاب و زننده حریدر
 اوزوم کسیمی و سوه دوشر بی معنانه (قطوف) قعود و زننده حریدر
 دایه لک اشکی طار اولاق معنانه (قطوف) صبور و زننده حریدر
 اشکی طار دایه به دینور (قعب) ضعیف و زننده حریدر برنستی کور کدن
 قویاروق معنانه (قعب) بیخ قین حریدر دو تهمک معنانه سیوط کچی
 (قلف) بکسر القاف حریدر قویاروق سیدی کچی بولک زینام دینور و قهوه
 فرد سته دینور و کشر معنانه (قلف) بیخ قین حریدر شمشیر اولاق معنانه
 (قلف) صرید و زننده حریدر سنت ایلك معنانه (قلف) قف و زننده
 حریدر حوض دینارنده و سبل اقدیمی محله قره یوب قلاب بلنجه
 دینور (قنب) بیخ قین حریدر قورتلر کوجک و قایلن اوله رفی باشه باشی
 اولوق (قنف) قف و زننده حریدر سیل صومیدن قلوب پاره بار بار لیش
 بالنده دینور (قوف) خوف و زننده حریدر سوروب کتک معنانه (قوف)
 صوف و زننده حریدر بوش و نهی معنانه

فصل القاف بالفاء

(قورباق) بضم القاف و کسر الراء ترکیه باشانک ضد بریدر بیوست رطوبتک
 صدی اولدینی مائلو (قورباق) بحر کات مذکوره ترکیه اناجلق دینک
 اولور (قورق) بکسر القاف حریدر فنا صوبه دینور و جادت و صغاریاسه
 دینور و مکان مستوی معنانه و ترکیه اسماء عشر ایتدر حریده مراد فی
 اریمین در (قرف) بیخ القاف حریده صرمت الدجا معنانه (قرف)
 بیخ القاف و کسر انا، فارسیده و ترکیه مسهلدر رینور و کمن و توشی
 و جاشی متواسنی بهمن تالت ایله قیادوب و باقار شریوب خورال ایدر

پارچه معنائش که طاقه من الشئ جعی بکسر القاف و فتح الطاء قطع کلور
 (قطعه) یا فتحات فاطع کله سنک جمیدر (قطعه) خدعه وزنده عریبدر
 بزوخ خر مادر (قطعه) بیخ القاف وسکون الطاء عریبدر موضع قطع
 دیک (قطعه) تفعل یا نیدن فعل ماضی معلومدر بصحیر المفعول و تطیع
 ایلدی (قطعه) باب مذکوردن فعل ماضی مجهولدر و تطیع اولندی یعنی
 ماره لندردی (قطعه) باب مذکوردن امر در سن انی تطیع ایله معنای بیسه
 (قطعه) تفعل یا نیدن فصل ماضی معلومدر بصحیر المفعول و تطیع ایلدی
 یعنی او توتدی معنائش (قطعه) باب مذکوردن فعل ماضی مجهولدر
 او تطیع اولندی معنائش (قطعه) باب مذکوردن امر در سن انی تطیع
 ایله یعنی او توتدی (قطعه) ثلاثین فصل ماضی معلومدر بصحیر المفعول
 او قصود ایلدی معنائش (قطعه) عریبه زکره او تومق معنائش (قطعه)
 حبله وزنده عریبه شول خالی محل که انک اولندی بیسه او توریلور (قطه)
 علت وزنده عریبه ازلق یعنی قلیل و اقل کلور (قطه) عریبه ز فرج
 معنائش (قطه) بضم القاف و نشد به اللام المتوجه عریبدر ر طالع
 یاشی دیک جعی قلل کلور و یوک دسی معنائش جعی قلل
 و قلل کلور (قطه) بضم القاف و فتح اللام عریبه صیبالک او بادقاری
 چلک جعی قلور و قلل کلور و بزوخ و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک
 (قطعه) بهره وزنده عریبه طالع باشنده اولان صغنا جعی محل حکم
 معنائش جعی قلاع کلور (قطعه) جرعه وزنده عریبه مال رعایت
 معنائش و شول بر حله دیتور که طوریمته ویرشکه فابل اولیه (قطعه) فضیه
 وزنده عریبه بیدر حرکت ایتدیلمک و آوازه لدر مک معنائش (قطعه)
 عریبدر صوت قتل معنائش (قطعه) بکسر القاف عریبه شاه نوبدر
 قتل خالته و هیئتته دالدر بر کویه اولدر مک معنائش در که اولد و رش
 تعبیر اولور (قطه) بالفتح ت عریبه فالتک جمیدر (قطه) یالصح
 و النشاید تفعیال یا بند ن فعل ماضی معلومدر بصحیر المفعول او
 اولدردی معنائش کلور (قطه) بلله وزنده عریبه ایلجه زمن و صو
 وضع اولان باقر قاب معنائش جعی قام کلور (قطه) بکسر القاف و فتح
 الم عریبه فاقوری خرما معنائش (قطه) بیخ القاف و فتح الم و تشدید
 اللام المتوجه عریبدر کنه جیسندن بزوخ کلور و چکر که کی بزوخ چکر

ایله یعنی قصالت معنائش (قول و ارایسه) بالضم ترکیبدر جوق دکل ایسه
 دیک اولور (قول و ارایسه) بالضم ترکیبدر کوهسی و جاریسی و ارایسه دیک
 اولور (قول و ارایسه) بالفتح ترکیبدر مقارسی و ارایسه دیک اولور و عکسیدخی
 بویله در (قصه) کسمه وزنده عریبه زبیا ن اناهی معنائش و ترکیبه
 امر در قصالت معنائش (قصه) بکسر القاف و سکون الصاد عریبدر
 صنف پارسی کسری کی و مسواک پارسی معنائش و ترکیبه امر در قصه درمه
 دیک (قصه) کدابه وزنده عریبدر کسکین نسته معنائش (قصه) ۴)
 عریبدر کسندی و بوداندی معنائش که اناجن و باغ اناجاردن اولور
 (قصه) فضیه وزنده و طاش و طاش و جوق و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک
 (قصه) بکسر القاف و فتح الصاد عریبه و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک و یوک
 (قطه) تابه وزنده عریبه زورطه معنائش (قطه) شاه وزنده عریبدر
 قطر و مطر و صوت رعد معنائش (قطه) تشدید الباء زنده عریبه
 قره او که بین الاتراک مستهلدر و کتند معنائش کلور جعی قپ و قیاید
 و شول او که قده اوله بیت مقبدر (قطه) تشدید الباء قده وزنده عریبدر
 قرق یار دیلان بطن جعی قبا کلور (قطه) بضم القاف عریبدر
 اوصافغان آد مه دیتور که بری انجونا بند اوس ایدر صکره چاک اوصانور
 (قصه) خدعه وزنده عریبدر یروج و برطونا ن نسته به دیتور (قطه)
 صرعه وزنده عریبه بودخی مذکور معنائش در و سیف و یچاق کی نسته لک
 طونا جی پرل نده دیتور (قصه) یا فتحات فایضک جمیدر (قطه) یا فتحات
 عریبدر ر الاجه بویخ معنائش و آفرشغه دیتور جعی قبل کلور (قطه)
 خدعه وزنده عریبدر بوس ایلک معنائش (قطه) بکسر القاف و سکون
 الباء عریبه صدر اولان محل که فارسیده اکا پیشکاه دیرلر (قطه) عداه
 وزنده عریبه کفالت معنائش و جفت فاضی دیک جعی قیلان کلور
 (قطه) عصاه وزنده عریبه قواوکی مقابله کی و جفت فاضی معنائش ده
 کلور (قطه) خدعه وزنده عریبه آوچر کوهسی ناموس الصاید (قطه)
 عتیبه وزنده عریبه خیار معنائش جعی قرق و قزاق کلور و بریان ایلک
 و یخمش نسته قوفقی معنائش (قطه) بیخ القاف عریبدر صوت جوق
 الفرس و عند البعض بطن معنائش (قطه) بضم القاف اولی و فتح القاف
 و الباء عریبه او و جلاک ایلک معنائش (قطعه) بکسر القاف عریبه

اویوب طبران ایدر چچی قل کلور (قده) عریدر کهمله معناسنه چچی قل در
 (قده) بضم القاف وتشدید الذون القترحه عریدر رأس جبل معنا سنه
 کلور چچی قان و قن کلور (قده) بکسر القاف و فتح النون عریدر بوکلش
 برقات ایکه دینور و خرمای ایشدن باینلان اورغناک حکم اولسی و دانه چادر
 دینلان اوت وخی برقع ادویه در که فاضی تعمیر اولور چچی قن کلور
 (قده) قبه و زنده عریدر قوطوبه مشابه نمنه در که طامنه نسوان نمنه
 وضع ایدر (قده) شعبه و زنده عریدر طاغاره اولان و قیازده بولان
 خدای اویجه چغول برزه دینور (قده) سلامه و زنده ترکیده طبران قدن
 و شمشه دن برقادر که ناده قونلور و سائر نمنه وضع اولور (قده) کرانه
 و زنده عریدر آزیچی و کجوار کیمسه معناسنه در (قصاره) غامه و زنده
 عریدر مقصوره دینلان محجزه به دینور و بنت ویا کیزه و ذی قیمت زلایه
 دینور و برنسنه قسه اولق معنا سنه (قصاره) کلاه و زنده عریدر
 حر بیجاق حر فته دینور (قظره) بالفحجات عریدر جسر معنا سنه
 (قظره) دحرجه و زنده عریدر بدو یلگی یعنی حجرا نیلگی نکه
 ایدوب شهرده یا خود قریه ده اقامه حضرتی اولق معناسنه (قزعه) نمره
 و زنده عریدر قوری انجکه باصلو برغنا در (قزعه) غرقه و زنده
 عریدر دوتک بورتک اوزنه سنه باصلور برغنا در و برخصوصه مباشرت
 و برنسنه فی قسمت اینک ایجون استعمال اولور و مالک کریده و اعلا سنه
 اطلاق اولور (قزعه) بالفحجات عریدر ولدن لیه دینور (قزعه) نمره و زنده
 عریدر بودخی ولد زنا معنا سنه در و ادقی کیه جنک البته دینور و کرجک
 اوغلاقی تراش اینلکد نصکره صالور بولان برچینه دینور (قومه) بالعم
 ترکیدر فارسیده مرادقی منه در (قومه) بالفحجات عریدر قائم کله سنک
 چغیدر (قومه) بالفحجات مع صبر المقول اوتقوم ایندی یعنی
 طوغر لندی دیک اولور (قشمه) بکسر القاف عریدر صدردون چقان
 بلغم دینور چچی قشاع صکاور (قشمه) نمره و زنده عریدر صدو
 چکلکد نصکره بزده قلان قوری جامور پارچه سنه دینور و اریق قریه
 اطلاق اولور (قشمه) بالفحجات عریدر بولک کولک سکک و سبوری سیکه
 دینور (قشمه) غرقه و زنده عریدر زغار بوزازینه صارد قاری باغه دینور
 (قشمه) بالفحجات عریدر ایلقه دینور (قشمه) غرقه و زنده عریدر

سابق

سابق فی الامر معناسنه و لبراک معناسنه (قشمه) بالفحجات مع صبر
 المقول عریدر بیده اوقدم دیک اولور (قشمه) بالفحجات و تشدید الدال
 الکسوره تعقیب ایندن امر در سن اقی تقدیم ایله دیک اولور (قشمه) بفتح
 عریدر متغیر اولش زیتون باقی معقوله سنک بد و بوزوق رایحه سنه دینور
 (قشمه) قزعه و زنده عریدر ماراند کرید رایحه لوسنه بولاشتمله قش
 قوقان اله و صف اولور (قشمه) عنبه و زنده ترکیده نهی در عریدر
 مرادقی لاتعب در (قزیه) نمره و زنده عریدر ککوی معنا سنه
 چچی قر کلور (قزیه) غنیه و زنده عریدر عصا معناسنه و قزیه بواسنه دینور
 فصل القاف بالیا

(قولانندی) بضم القاف و کسر النون والدال ترکیدر استعمال اولندی
 (قولانندی) بجرکات مذکور ترکیدر کوزندیلدی دیک اولور (قوی) علی
 و زنده عریدر متین و حکم و زورمند آدمه و حیوانه دینور چچی افر یا کلور
 ترکیده دخی مستعیدر (قوی) سنی و زنده عریدر جورطه دن چقان
 لیجه دینور (قوی) بضم القاف علا و زنده عریدر عقل و هوش معنا سنه
 و قومک چغیدر (قوی) عی و زنده عریدر قاتلری مختلف اولان ایله دینور
 (قوی) هدی و زنده عریدر جوج معناسنه و خاله حال اولق معنا سنه
 (قوی) خوی و زنده ترکیده امر در فارسیده مرادقی بده در مصدیری بیلدر
 و سوا حل در دادن متعارف اولان محلازه دینور (قوالتی) فمولاتی و زنده
 ترکیدر ارباب بیوت اوزلر ینما و بولان برنج نسنه در دینور (قوالتی) فمولاتی
 و زنده ترکیده برفع محبسه اطلاق اولور که تفتکچی باشلره مخصوصدر
 (قوزندی) بضم القاف و اراء و کسر الدال ترکیدر قوریلندی (قوزندی)
 بجرکات مذکور ترکیدر حشفا اولندی (قوسی) بضم القاف و تشدید ایله
 عریدره صرب و تشدید زنامه اطلاق اولور (قوسی) سکری و زنده عریدر
 حجازده سره بلائیده بروضعل آدیلر که انده بر معر که اولله یوم قوسی ایله
 سر در (قوی) فی و زنده عریدر بقی بیدن امر حاضر معر دموئت مخاطبه در سن
 و فایله ایله معنا سنه (قوی) بضم القاف و تشدید ایله عریدر رفیقربک معناسنه
 (قوی) بضم القاف و سکون الباء و همزه عریدر راستغراغ معنا سنه (قوی) ترکیده
 امر در سن اوقاف ایله و در بوزور ایله دیک (قردمانی) بضم القاف و تشدید
 الباء عریدر حشفا تعبیر اولان بوقلی فالبین جمله به دینور که مختار به لره

الشمه كبر (فرماني) بفتح القاف وقصر الالف اتيونه مشابه اولور فرمان
 كبري وطلووجه اوت تعبير اولور (قدي) عصا وزنده عريده انساك
 كوزينه وشرويه دوشن خار وشاشا ووجره مقوله سنه دينور (قلبي)
 الي وزنده عريده اون كي يك خرده طبرغه دينور (قوربي) بضم القاف
 وكسر الاء تركيدر قديد اولدي (قوربي) بضم كات مذكوره تركيدر حفظ
 ابتد (قوريلندي) بضم القاف وكسر الاء وفتح اللام تركيدر ييس ابتد
 (قوريلندي) بضم كات مذكوره بظاغم اشجار كثيره مؤذي بوله ق
 قوريلندي بدم اولور (قولي) بضم القاف وكسر اللام تركيده مال لفظك
 ضندي ر (قولي) بضم القاف وكسر اللام تركيدر كوله سي ديك اولور (قولي)
 بفتح القاف وكسر اللام عريده ر بضم قولم ومقولهام ديك اولور يا اكرجه
 ياي حكايه فرض اولتوايسه مقاوله سي ديك اولور (قوري) بضم القاف
 وكسر الاء تركيدر قديد معناينه (قوري) بضم كات مذكوره تركيده اشجار
 كثيره ناصحه واولان حمله دينور معلوم (قوري) عصا وزنده عريده بجري
 ماء معناينه كياخ وستان وبقعه ايجوليد اولور جي اقرى قري بات كلور
 (قري) غني وزنده عريده بديرك سكدن اولان صواقديينه دينور (قري)
 بكسر القاف عريده ضيافت ايتك معناينه واحسان ايتك معناينه ده
 كلور (قوري) جوي وزنده عريده بضم كات مذكوره اولور (قوري) بضم
 الواو عريده بديرك زوم وقوم ديك اولور (قوربي) بضم القاف وكسر الاء
 تركيده ماشي لفظك ضندي ر (قوربي) بضم كات مذكوره تركيده قوريلي
 ديك اولور يعني انا جاني مراد في (قاشي) ناشي وزنده عريده بديرك زيوله ونفر
 دينور (قاشي) طاشي وزنده تركيده امر حاضر در فارسده مراد في بخاردر
 (قاري) جاري وزنده تركيدو فارسده مراد في زندر (قاري) نائل وزنده
 عريده اوقومق بياي كچسه به دينور صدي اجدار

حلاوا

حلاوا وزنده فارسده ركده طومق وبشدرمك واكك ووصل ووصول
 معنال ينه درميد الفضلاء مؤلفي قورينه ايله تفسير ايلشدر (كفا) شفا وزنده
 فارسده رنج وزجت وخت معناينه عريده جزا وكفو ونظير اولق وقوت
 وجلادت معناينه وچا در طولوزند دينور (كفا) بالهتر عطا وزنده عريده
 قاي باشي ياني ديورمك خلا كاسه ياي باشي اشافي چورمك كي (كفا) بالهتر
 نياه وزنده عريده ر براك ومساواة معنا سنه وير ايكي بزارجه لرني
 ري بزيه كويب جادر كني بيارلا كاديلور (كفا) بفتح الكاف وسكون القاف
 والهتر عريده ر صرف وخوريل ايتك معناينه (كفا) حفا وزنده فارسده
 زجت وشدي وختب معنا سنه و بوعا فصولي معناينه وعريده ياي
 اشافي ايتك وطلدك زيني چورمك وايحي طبره سنه وندرمك معال ينه
 (كرا) بالهتر نياه وزنده عريده بديرك ميرسا جركو يويكي اجيره دينور (كرا)
 بلاهتر نالي وزنده فارسده كچه ديك وكچك ايجون معناينه (كرا) بالفتح
 والشد سيرا وزنده فارسده ميرزا اش معناينه يعني باش راشي ايديجي بر
 معناينه كراي ديخي لغندر بالشد يوي وقيصاد وجامه معناينه (كرا) عطا
 وزنده اوچو ولوم معناينه در (كرا) عصا وزنده عريده بريديرك
 ايشي آريق اولق معناينه (كانا) دانا وزنده فارسده بزانان وجاهل واجق
 ورف ادراك معنا سنه وسلمك كوچوكنه ديزك جنتل دينور (كانا) جانا
 وزنده عريده كان كيه سينك بنيه سيدر اولديرك معنا سنه (كفا) بضم
 الكاف وشديد اللام المقومق عريده هرزه زمانه معنا سنه (كفا) سرما
 وزنده فارسده زنده بزانده لغنده اولم اصعب سنه دينور (كفا) فنا وزنده
 فارسده قنلق وزجت معنا سنه (كفا) ولا وزنده زنده يازنده باق وچك
 معناينه (كفا) فلا وزنده فارسده پادشاه مملكت وايش وكوج وعناصر
 اريعه معنا سنه وملك وچندن قورونجي پادشاه ديكدر (كفا) ضيا وزنده
 فارسده كاف فارسده كاه لفظك ن محضف زبات واوت معناينه (كفا)
 بالكسر وشديد الاء عريده مصطكي معناينه (كفا) بضم الكاف وشديد
 التون عريده نفس متكلم مع الغير در بزلد في معناينه (كفا) علا وزنده
 فارسده زين معناينه وارض محدود معناينه (كلاله) بكسر الكاف
 وسكون الهتر عريده حفظ وحر است ايتك معناينه (كلاله) بلا وزنده
 فارسده قور بغا معناينه (كلاله) بفتح الكاف وشديد اللام عريده ركبي